

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

17. YÜZYIL MENSUR ŞEHNÂME TERCÜMESİ
(II. Cilt vr. 90b-120a Metin-Türkiye Türkçesine Çeviri-Dizin-Tıpkıbasım)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEMEL UZUNİSMAIL

İSTANBUL 2011

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

17. YÜZYIL MENSUR ŞEHNÂME TERCÜMESİ
(II. Cilt vr. 90b-120a Metin-Türkiye Türkçesine Çeviri-Dizin-Tıpkıbasım)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
TEMEL UZUNİSMÂİL

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. ZUHAL KÜLTÜRÂL

İSTANBUL 2011

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek lisans öğrencisi Temel Uzunismail'in "17. Yüzyıl Mensur Şehnâme Tercümesi (II. Cilt vr. 90b - 120a Metin - Türkiye Türkçesine Çeviri - Dizin - Tıpkıbasım)" konulu tez çalışması jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı yüksek lisans tezi olarak oy birliği / oy çokluğu ile başarılı bulunmuştur.

Tez Danışmanı : Prof.Dr. Zuhâl Kültürâl
Üniversitesi Marmara

İmza

.....

Üye : Prof.Dr. Gülden Sağol Yüksekaya
Üniversitesi Marmara

.....

Üye : Prof.Dr. Necdet Öztürk
Üniversitesi Marmara

.....

ONAY

Yukarıdaki jüri kararı Enstitü Yönetim Kurulu' nun/...../2011 tarih ve 2011/23-2 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof.Dr. Emel KEFELİ
Müdür

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖN SÖZ	II
ÖZET	IV
SUMMARY	V
KISALTMALAR VE İŞARETLER	VI
ÇEVİRİYAZI ALFABESİ	VII
GİRİŞ	1
METİN	31
TÜRKİYE TÜRKÇESİNE ÇEVİRİ	118
DİZİN	173
BİBLİYOGRAFYA	400
ÖZ GEÇMİŞ	402
TIPKIBASIM	403

ÖN SÖZ

İranlıların millî destanı olan Şehnâme, dünyanın en büyük doğal destanlarından biridir. Şehnâme, İran krallığının kuruluşu ile İran'ın Araplar tarafından istilasına kadar olan tarihi dönemi anlatmaktadır. İranlılar arasında sözlü olarak nesilden nesile aktarılan bu hikâyeleri Firdevsî derleyip toplayarak yazıya geçirmiştir. Altmış bin beyitten oluşan bu destan, dünyada örneği olmayan eserlerdendir.

Doğu, tarih, siyaset ve edebiyat eserlerinin en güçlü örneklerinden olan Şehnâme, kendisinden sonra yazılan eserlere emsal teşkil etmiştir. Türk kültüründe de çok beğenilip ve okunan Şehnâme'nin Türkçeye manzum ve mensur olarak birçok çevirisi yapılmıştır.

Bu çalışmada 17. yüzyılda Derviş Mustafa tarafından istinsah edilen mensur çeviri esas alınmıştır. Tek nüsha olan eser, İstanbul Üniversitesi, Merkez Kütüphanesi'nde 6131 demirbaş numarası ile kayıtlıdır. Çeviri üç cilt halinde 1778 varaktır. Her sayfada yirmi beş satır bulunmaktadır. Bazı sayfalarda bulunan minyatürlerle eser zenginleştirilmiştir.

Yüksek lisans tezi olarak üzerinde çalışılan kısım, yazmanın II. cildinin 90b-120a varaklarını ihtiva etmektedir. Bu çalışmadaki amacımız Çeviriyi tanıtmak ve çevirideki Eski Türkiye Türkçesinin dil özelliklerini görebilmektir. Tez giriş, metin, Türkiye Türkçesine çeviri, dizin ve tıpkıbasım olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde öncelikle Firdevsî, Şehnâme ve Şehnâme çevirileri hakkında bilgi verilmiştir. Üzerinde çalıştığımız tercüme tanıtılmıştır. Eserde anlatılanlar özetlenmiştir. Tezin ve dizinin hazırlanmasında izlenen yöntem belirtilerek, metnin dil ve imla özellikleri açıklanmıştır.

Metin kısmı varak ve sayfa sayısı esas alınarak satırlar belirtilmiş, Eser çeviriyazıya aktarılmıştır. Yararlanılmasında kolaylık olması için paragraf düzenlemesi yapılmıştır. Noktalama işaretleri günümüz imlası göz önüne alınarak uygulanmıştır. Tarafımızdan eklenen kısımlar [...] şeklinde gösterilmiştir. Eserde bulunan minyatürler [Minyatür] şeklinde gösterilmiştir.

Üçüncü bölümde metin Türkiye Türkçesine aktarılmıştır.

Çalışmamızın dizin bölümünde eserin söz varlığını ortaya koyan gramatikal bir indeks hazırlanmıştır. Metinde geçen kelimeler madde başı olarak alınmış, madde

başları alfabetik olarak dizilmiştir. Madde başı olarak alınan kelimelerin altına o kelimeyle ilgili deyim, ara madde ve birleşikler sıralanmıştır. Arapça, Farsça birleşik kelimelerin oluşturuluş şekilleri ve diğer alıntı kelimelerin hangi dilden oldukları belirtilmiştir. Madde başları metindeki anlamları gözetilerek anlamlandırılmıştır. Sayfa ve satır numaraları gösterilmiştir.

Ayrıca çalışmanın sonunda çevriyazıya aktarılan 90b-120a varaklarının tıpkıbasımı varak ve satır numaraları gösterilerek eklenmiştir.

Yüksek Lisans çalışması olarak bana bu çalışmayı tavsiye eden, çalışmalarım esnasında yardımını esirgemeyen, engin hoşgörüsü ve sabrıyla her konuda yol gösteren tez danışmanım Prof. Dr. Zuhâl KÜLTÜRÂL'a, güler yüzüyle bizlere büyük destek veren Bilim Dalı Başkanımız Prof. Dr. Emine Gürsoy Naskali'ye çok teşekkür ederim.

Ayrıca öğrenim hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme, bu tezin hazırlanmasında küçük büyük yardımını gördüğüm herkese teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

Bir bölümü üzerinde çalıştığımız mensur Şehnâme tercümesi, İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde 6131 demirbaş numarası ile kayıtlıdır. Üç cilt halinde tamamı 1778 varaktır. Her sayfasında 25 satır bulunan bu eserde minyatürlere yer verilmiştir. Kelime kelime bir tercüme olmayan yazma, hicri 1187 miladi 1773 yılında tamamlanmıştır. Tez eserin II. cildinin 90b-120a varaklarını kapsamaktadır.

Bu çalışmadaki amaç yazmanın II. cildinin 90b-120a varaklarını tanıtmak, 17. yüzyıla ait bu eserde Eski Türkiye Türkçesinin dil özelliklerini görebilmektir.

Çalışma giriş, metin, dizin, Türkiye Türkçesine çeviri ve tıpkıbasım olmak üzere beş bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Firdevsî, Şehnâme ve Şehnâme çevirileri hakkında bilgi verilmiş, üzerinde çalışılan tercüme tanıtılmıştır.

Metin kısmı varak ve sayfa sayısı esas alınarak satırlar gösterilmiş, paragraf düzenlemesi yapılmıştır. Noktalama işaretleri günümüz imlası göz önüne alınarak uygulanmıştır. Tarafımızdan eklenen kısımlar [...] şeklinde gösterilmiştir. Eserde bulunan minyatürler [Minyatür] şeklinde gösterilmiştir.

Türkiye Türkçesine çeviri kısmında metin günümüz Türkçesine aktarılmıştır.

Dizin bölümünde eserin söz varlığını ortaya koymak için gramatikal bir ineks hazırlanmıştır. Madde başı alınan kelimeler alfabetik olarak dizilmiştir.

Ayrıca çalışmanın sonunda çevriyazıya aktarılan 90b-120a varaklarının tıpkıbasımını eklenmiştir.

SUMMARY

Prose Şehname translation, on a part of which we are studying, is recorded at İstanbul University Central Library with inventory stock number 6031. It consists of 3 volumes and 1778 leaves. In this work, which has 25 lines on each page, miniatures are included. The manuscript, which is not a word by word translation, was completed in 1187 of the hegira and 1773 anna domini. Thesis contains 90b-120a leaves of the II.volume.

The aim of this study is to introduce 90b-120a leaves of the II volume, and to see the properties of Old Turkey Turkish in this work belonging to 17. Century.

The study consists of 5 parts; which are introduction, text, index, translation to Turkey Turkish and facsimile.

In the introduction part some information is given about Firdevsi, Şehname and Şehname translations, and the translation in the pipeline is introduced.

Lines are shown and paragraphs are ordered based on text part, leaf and page number. Punctuation is applied according to modern spelling. The parts added by us is shown by [...]. Miniatures in the text are shown like [Miniatures].

In Turkey Turkish translation part, text is translated into Modern Turkish.

In the index part a grammatical index is prepared in order to present work's vocabulary. Key words are alphabetically lined.

Besides, at the end of the study, facsimile of 90b-120a leaves, which are transferred to transcription, is attached.

KISALTMALAR VE İŞARETLER

<i>Ar.</i>	Arapça	<i>İt.</i>	İtalyanca
<i>a.g.e.</i>	Adı geçen eser	<i>mec.</i>	mecaz
<i>bağ.</i>	bağlaç	<i>öz.</i>	özel
<i>b.</i>	birleşik	<i>s.</i>	Sayfa
<i>bk.</i>	bakınız	<i>sf.</i>	sıfat
<i>c.</i>	Cilt	<i>Soğd.</i>	Soğdça
<i>çev.</i>	Çeviren	<i>T.</i>	Türkçe
<i>dey.</i>	deyim	<i>ünl.</i>	ünlem
<i>e.</i>	edat	<i>Yun.</i>	Yunanca
<i>Far.</i>	Farsça	<i>zf.</i>	zarf
<i>is.</i>	isim	<i>zm.</i>	zamir

+ İsim kök ve gövdesine gelen ekten önce kullanır.

- Fiil kök ve gövdesine gelen ekten önce kullanır.

* Bir madde başı kelimenin türevi olduğunu belirtir.

→ Yanındaki maddelere göndermeyi ifade eder.

[Minyatür] Metnin orijinalinde minyatür bulunduğunu ifade eder.

ÇEVİRİYAZI ALFABESİ

آ	Ā, ā
ا	A, a, E, e
ء	'
ب	B, b
پ	P, p
ت	T, t
ث	Ṡ, ṡ
ج	C, c
چ	Ç, ç
ح	H, h
خ	H, h
د	D, d
ذ	Z, z
ر	R, r
ز	Z, z
ژ	J, j
س	S, s
ث	Ṡ, ṡ
ص	Ṡ, ṡ
ض	Ḍ, ḍ, Ž, ž
ط	Ṭ, ṭ
ظ	Z, z
ع	'
غ	Ġ, ġ
ف	F, f
ق	Q, q
ك	Ñ, ñ, K, k, G, g
ل	L, l
م	M, m
ن	N, n
و	V, v, O, o, Ö, ö, U, u, Ū, ū, Ü, ü
ه	H, h, (a, e)
ی	Y, y, I, i, Ī, ī, İ, i

GİRİŞ

FİRDEVSÎ

İranlıların millî destanı olan Şehnâme'nin yazarı Firdevsî 940 yılında Tûs şehrine bağlı Tâberân'ın Bâj (Bâz) köyünde doğmuştur. Künyesi Ebü'l Kâsım, lakabı Fahreddin, mahlası Firdevsî'dir. Adı kaynaklarda Ahmed, Hasan ve Mansur; babasının adı Ali Fahreddin, Ahmed ve İshak olarak farklı şekillerde geçmektedir. Kendisine ve babasına verilen bu adlardan hangisinin doğru olduğu tesbit edilememiştir.¹

Hayatıyla ilgili anlatılan rivayetlere karşın yaşamıyla alakalı çok az şey bilinmektedir. Yaşamıyla ilgili bazı bilgileri de Şehnâme'den öğrenmekteyiz. Hayatı ile ilgili en güvenilir kaynak, 12. yüzyıl şairi Nizamî-i Arûzî'nin Çahâr makalesinde verdiği bilgilerdir.² Arûzî'ye göre Firdevsî Tûs'un çiftlik sahiplerindedir. Bunu Şehnâme'de teyit etmektedir. Çünkü şair, soğğun ekin ve davarı mahvettiğinden, kendisine bir şey bırakmadığından şikayet etmektedir. Bir yıllık vergiden muaf tutulmasından dolayı sevindiğine bakılırsa çok da zengin birisi olmadığı anlaşılır.

Firdevsî'nin gençlik dönemi ve öğrenim hayatıyla ilgili bilgiler yok denecek kadar azdır. Farklı kaynaklardan çocukluğunda iyi bir öğrenim gördüğü, İran tarihi ve Pehlevî diliyle yazılmış eserlere olan alakasından Pehlevî dilini çok iyi öğrendiği, Arapçaya şiir yazacak kadar vakıf olduğu bilinmektedir.

Şehnâme'yi 370 (980) veya 380 (990) yılında yazmaya başlayan Firdevsî, parça parça kaleme aldığı destanlar arasında bağlantıları sağlayacak ilaveleri de ekleyip eserini 394 (1003-1004) yılında tamamlamıştır. Otuz yıllık bir çabanın ürünü olan Şehnâme'yi çok güçlü bir hükümdara sunma arzusunda olan Firdevsî, eserini dönemin en güçlü hükümdarı olan Gazneli Mahmut'a sunmuştur. Ancak hükümdar yeni veziri, Ahmed bin Hasan-ı Meymendî'nin etkisiyle Firdevsî'ye eserinin değerine layık bir ödül vermez. Sultan Mahmut'tan beklediği övgüyü ve ihsanı göremeyen Firdevsî, Sultan Mahmut'a yüz beyitlik meşhur hicviyesini yazmıştır. Firdevsî ömrünün son demlerini doğduğu şehir olan Tûs'ta fakirlik içinde geçirmiş, 411 (1020) yılında aynı şehirde vefat etmiştir.

Dili etkili ve yerinde kullanmayı çok iyi bilen Firdevsî “Gerçi otuz yıl uğraştım. Ama sonunda Farsça dilinden İran milleti yarattım.” diyerek dağınık olarak yaşayan, aralarında siyasi birlik olmayan İranlıları bir çatı altında toplamayı bilecek kadar millet ve dil bilincine sahip birisidir.

¹ Mehmet KANAR, “Firdevsî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XIII, s. 125-127.

² H. RITTER, “Firdevsî”, *MEB İslâm Ansiklopedisi*, c. IV, s. 643-649.

ŞEHNÂME

İran'ın millî destanı ve Fars edebiyatının en büyük eserlerinden biri kabul edilen Şehnâme, bütün dünya klasikleri arasında eşsiz bir yere sahiptir.³ Şehnâme, dünyanın yaradılışından Arap istilasına kadar İran'ın tarihini, mitolojisini, gelenek, görenek ve an'anelerini kapsar. Şehnâme aruzun “fa‘ûlün fa‘ûlün fa‘ûlün fa‘ûl” kalıbıyla yazılmış 60 bin beyitlik mesnevi tarzında bir destandır.⁴ Bir milletin tarihi ve gelenekleriyle ilgili böyle bir destana dünyada hiçbir millet sahip değildir.

Şehnâme yalnız dünya edebiyatı ile ilgilenenler için değil siyaset, tarih, sosyal bilimle ilgilenen herkes için bir başvuru kitabı niteliğindedir.

Şehnâme'nin kaynaklarını IX. Yüzyılın sözlü gelenekleriyle, mensur ve manzum şehnâmeler oluşturur. Bunlar sırasıyla Sâsânî Hükümdarı I. Hüsrev (Enûşirvân) devrinden (531-579) kalma bir tür resmî İran tarihi olan Mensur Hudâyname, Ebû'l Müeyyed-i Belhî'nin mensur Kitab-ı Gerşâsb'ı, Sâmânîler devri Horasan sipehsâları ve Tûs hâkimi Ebû Mansûr Muhammed b. Abdürrezzâk'ın dört yazara hazırlattığı mensur Şehnâme-yi Ebû Mansûrî (346-957) ve Mes'ûdî-yi Mervezî ile Dakîkî'nin manzum şehnâmeleridir.⁵

Şehnâme'de olaylar ve hikâyeler kronolojik bir sıra ile Pişdâdîyan hanedanının ilk hükümdarı Keyümers'ten başlayarak Sasani hükümdarı III. Yezdicerd'e kadar elli hükümdarın hayat ve savaşlarını anlatır. Konu Avesta'daki bazı kahramanların yiğitliklerini anlatan ilahiler ile başlar. Ve eser dört büyük devre ayrılır.⁶

1. Pîşdâdîler dönemi: Burada Keyümers, Fredun, Sam, Rüstem gibi efsanevi kahramanların hayatları, savaşları anlatılır. Buradaki şahsiyetler, mitolojik şahsiyetler olup kısmen Hintliler ile İranlıların müşterek mitolojisine dâhildirler. Keyümers Avesta'da ilk yaratılan insan olup Ehrimen'e karşı gönderilmiştir. En eski mitolojiye göre bu Keyümers bir dev olup onun vücudundan gök ve yerler yaratılmıştır. Fredun Hind-Avrupa mitolojisinde görülen ejderha öldüren bir kahramandır. Huşeng, Tahmerus, Cemşid ve Menûçehr de ilk insan tipleridir.

³ Mehmet KANAR, “Şahnâme”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XXXVIII, s. 289.

⁴ Zuhâl KÜLTÜRAL-Latif BEYRELİ, *Şerîfi Şehnâme Çevirisi*, c. I-IV, Türk Dil Kurumu, Ankara, 1999 s. XVIII.

⁵ KANAR, a.g.e, s. 289-290.

⁶ RITTER, a.g.e, s. 646-647.

2. Keyânîler dönemi: Keykâvus, Keykûbat gibi hükümdarların anlatıldığı bölümdür. Bu bölümde ayrıca İran-Turan savaşları anlatılmıştır. Bölümün sonunda Zerdüş dini ortaya çıkar.

3. Eşkânîler dönemi: Bu dönemde de İskender'in doğu geleneğinde gelişmiş olan hayatı anlatılır. Fazla uzun bir bölüm değildir.

4. Sâsânîler dönemi: Dokuz Sâsânî hükümdarın anlatıldığı bölümdür. Şehnâme'nin en kapsamlı bölümüdür. Eserin üçte birini tutmaktadır. Nuşirivan veziri Büzürcimih'r'in menkıbeleri bu bölümde yer alır.

Şehnâme'de bu unsurlar mitoloji mahiyetinden çıkarılmış ve insanlaştırılmıştır. Mitolojik ilk insanlar burada alalade insanlar ve uzun ömürlü padişahlar olarak gösterilmiştir.⁷

Hükümdarların hayatları, güçlü doğa ve savaş tasvirlerinin yer aldığı esere, zaman zaman Bîjen ve Menîje öyküsünde olduğu gibi aşk hikâyeleri de serpiştirilmiştir. Şehnâme'de az sayıda Arapça kelime bulunur. Eserde modern Farsça'da kullanılan bazı kelimelerin eski biçimlerine ve fazla kullanılmayan fiillere sıkça rastlanır. Bazı ifadeler sehl-i mümteni niteliği taşır.⁸

Şehnâme'nin üslûbu sadedir. Eserde laf dolandırılmamış anlam oyunlarına girilmemiş söz sanatlarına fazla başvurulmamıştır. Eserin bir önemi de bu sanatsız ve sade üslûpta olmasından kaynaklanmaktadır. Eser çeşitli hikâyelerle süslenmiş, deyim ve güzel beyitlerle zenginleştirilmiştir.⁹

Bu özelliğinden dolayı sadece İran'da değil Dünyada da çok büyük bir ilgi gören Şehnâme başta İranlılar olmak üzere Türkler arasında da ilgiyle okunmuştur. Osmanlı hükümdarları, Şehnâme örneğini göz önünde bulundurarak, kendileri için değişik adlarla şehnâme yazdırmışlardır. Fatih Sultan Mehmed'den IV. Murad dönemine kadar geçen sürelerde "Selimnâme", "Süleymannâme", "Şehinşahnâme" gibi isimlerle kaleme alınan manzum eserlerde bu hükümdarların savaşları, kahramanlıkları destansı bir dille anlatılmıştır.¹⁰

Şehnâme, gördüğü bu ilgiden dolayı birçok dile çevrilmiştir.

⁷ RITTER, a.g.e, s. 646.

⁸ KANAR, a.g.e, s. 290.

⁹ Mehmet Necati LUGAL, *Şahnâme*, Kabcacı Yayınevi, İstanbul, 2009, s. 18.

¹⁰ KANAR, a.g.e, s. 290.

ŞEHNÂME ÇEVİRİLERİ

Dünya edebiyatının klasikleri arasında yer alan Şehnâme, Doğu'da ve Batı'da birçok dile çevrilmiştir.

Şehnâme ilk defa XII. Yüzyılda Eyyubiler devri edip ve tarihçisi Büdüârî tarafından Arapça'ya çevrilmiştir. (I-II nşr. Abdülvehbâb Azzâm, Kahire 1350) Eseri ilk defa Turner Macan (Kalküta) dört cilt halinde yayınlamış (Kalküta 1829) bunu İran'da Hindistan'da ve Avrupa'da yapılan birçok baskısı izlemiştir. M. Jules Mohl eseri Fransızca tercümesiyle birlikte neşir etmiştir. (I-VII, Paris 1838-1878; Tahran 1353) J. August Vullers, Macan ve Mohl'ın neşirlerini esas alarak Şehnâme'nin ilk iki cildini, Samuel Landener de III. Cildini yayınlamış, (Leiden 1877-1884) bu neşir daha sonra F. A. Rosenberg, Firitz Wolff ve Saîd-i Nefisî tarafından tamamlanmıştır. (Tahran 1314/1934). Eserin ilk tenkitli neşri Rusya'da Evgeny Eduardovic Berteles'in Başkanlığında gerçekleştirmiştir. (I-IX Moscow 1960-1971)¹¹

Batı Dillerine Yapılan Çeviriler

Yukarda belirtilenler dışında Batı dillerinde yapılan çeviriler şunlardır:

Latinceye; Sir W. Jones, Londra, 1774 (Eksik), G.E. Hagman (1801), Halisten'in Latince çevirisi (1839), J. August Vullers'ın Macan'ın ve Mohl'ın neşirlerini esas alarak yaptığı Latince çeviri (Leiden 1877-1884)

İngilizceye; Joseph Champion, 1785 (manzum, eksik), J. Atkinson, Londra, A. G. Warner ve E. Warner, 1905 (manzum, tam), A. Rogers, Londra, 1907 (eksik), Stephan Veston (1815), W.Tulloh Robertson (1831), Hellen Zimmern (1822), Buxton (1905), William Stigand (1907), Wallace Gandy (1912),

Almancaya; Friedrich von Schack, 1851, Friedrich Rückert, 1873, Essigmann 1919, George L. Leszsinski 1920

İtalyancaya; Ítalo Pizzi, 1886-1888 (tam)

Fransızcaya; Julius Mohl, 1836-1878 (tam)

Rusçaya; A. Krymsky 1896, Juokovsky'nin çevirisi, M.M. Lozinsky'nin çevirisi

¹¹ KANAR, a.g.e, s. 290.

Bunların yanında Séraphion Sabachvily ve Khosro Thourmanidzé'nin Gürcüce çevirileriyle, Rado Antal'ın Macarca çevirisi de mevcuttur.

ŞEHNÂMENİN TÜRKÇE ÇEVİRİLERİ

1) Şehnâmenin Manzum Çevirisi

Şehnâme'nin tek manzum çevirisi Diyarbakirli Şerîfi tarafından yapılmıştır. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde (Hazine-1519) kayıtlı bulunan ve çok güzel harekeli bir nesihle yazılmış bu eser, iki cilt olup 1170 varaktır. Her sayfada iki sütun halinde yirmi beş beyit bulunmaktadır. Eser büyük boy olup bazı kısımları tamir görmüş, bazı yerlere de sonradan ilaveler yapılmıştır. Baştaki ilk iki sayfa tezhiplidir. Ketebesinde Şerîfi tarafından tercüme ve istinsah edildiği hususu ile eserin bitiş tarihi kayıtlıdır. Eserde birinci ciltte 37, ikinci ciltte 24 olmak üzere toplam 61 adet minyatür bulunmaktadır. Şehnâme vezninden farklı olarak aruzun “**mefâ‘ilün mefâ‘ilün fe‘ülün**” kalıbıyla yazılmıştır.¹² Çevirinin 1. cildinde baştan Luhrasb'ın tahta çıkışına kadar olan bölüm yer almaktadır. Bu cilt 29709 beyittir. İkinci cilt ise (29710-56506) 26786 beyit/satır ihtiva etmektedir. Daha sonraki sayfalarda 1-230 beyitler arasında dua bölümleri, 335. beyitten itibaren Şerîfi tarafından ilave edilen Kansu Gavri'nin sultan oluşu ve sultana övgü bölümleri yer almaktadır.

55684-56048 beyitler arasında Şerîfi tarafından ilave edilen mensur bir bölüm yer almaktadır. Burada Firdevsî'nin Sultan Mahmut ile maiyetindeki şair ve sanatkârlarla tanışması, eseri yazmaya başlaması, eseri bitirdikten sonra caize meselesi yüzünden Sultan Mahmut'a güvenip tekrar memleketine dönmesi ve nihayet ölümüne kadar olan hayatı anlatılır. Yine bu bölümde 56205. beyitten itibaren elli beyit Sultan Kansu Gavri'nin övgüsüne ayrılmıştır. Ayrıca 42500.-42559. beyitler arasında Nizamî'nin İskendernâmesi'nden de çeviriler yapılmıştır.

A. Zajaczkowski tarafından ilim alemine tanıtılan eserin I. cildini Zuhâl Kültürel, II. cildini Latif Beyreli doktora tezi olarak hazırlamış, daha sonra bu çalışmalar birleştirilerek yayımlanmıştır. (*Şerîfi Şehnâme Çevirisi, I-IV, Ankara 1999*)¹³

Bu Tercümenin Türkiye'de ve Türkiye dışındaki kütüphanelerde bir kısmı minyatürlü çeşitli nüshaları mevcuttur. Şerîfi'nin yaptığı bu çevirinin diğer nüshaları şunlardır: Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Hazine-1522, Topkapı Sarayı Müzesi

¹² KÜLTÜREL-BEYRELİ, a.g.e., s. XX-XXI.

¹³ Zuhâl KÜLTÜREL, “Şahnâme, Türkçe Tercümeleleri”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XXXVIII, s. 291.

Kütüphanesi Hazine-1520, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Hazine-1521, Süleymaniye Kütüphanesi Dâmad İbrahim Paşa-983, Millet Kütüphanesi-1184, New York Public Spencer Collection- Turkish Manuscript:1, Londra British Museum The Oriental India Office Collections O/C or.-7204, Londra British Museum The Oriental India Office Collections O/C or.-1126¹⁴

2) Şehnâme'nin Mensur Çevirileri

Şehnâme'nin ilk mensur Türkçe çevirisi II. Murad'ın emri ile yapılan çeviridir. Çeviri harekeli bir metin olup, 328 varaktan oluşmaktadır. Tercüme harekeli ve temiz bir yazıyla yazılmıştır. Eserde yer yer manzum parçalar bulunmaktadır. Bu manzum parçalar dönemin İskendernâme'sindeki parçalara benzemektedir. Çevirinin dilinden eserden her kesimden kişilerin istifade etmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.¹⁵ Tercümenin muhtemelen XVI. Yüzyılda istinsah edilmiş bir diğer nüshasında (İstanbul Belediyesi Atatürk Kitaplığı, nr. 101) 9 adet minyatür bulunmaktadır.¹⁶ Şehnâme'nin ikinci bölümünü içeren bu nüsha Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde (Hazine-1518) kayıtlıdır.

İkinci tercüme ise; Mehdi mahlaslı Derviş Hasan'ın Sultan II. Osman'ın emriyle yaptığı mensur çeviridir. (Uppsalla University Library, Celsing nr. 1) Şehnâme'nin birinci cildini içeren bu eserde otuz adet minyatür vardır. Aynı tercümenin bir diğer nüshası Paris Bibliothèque Nationale'de olup (Suppl. Turc. nr. 320) eserin ikinci bölümünü ihtiva etmektedir. Bu nüshada da bir adet minyatür bulunmaktadır.¹⁷

Ne zaman çevirildiği bilinmemekle beraber, Şehnâme'nin Şark Türkçesiyle de bir çevirisi olduğunu Paris Milli Kütüphane Türkçe yazmalar Kataloğu'nda mevcut bir kayıttan öğreniyoruz. “Şehnâme, Rustam Destanının Kıssası” adı altındaki bu eser eksik bir Şehnâme çevirisidir.¹⁸

Şehnâme'nin günümüz Türkçesiyle yapılmış tam bir çevirisi bulunmamaktadır. Son zamanlarda yapılan çeviriler ya yarım kalmış ya da seçme çeviri yoluyla hazırlanmış kitapçık halindeki çalışmalardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

¹⁴ KÜLTÜRAL-BEYRELİ, a.g.e., s. XXI-XXIV.

¹⁵ Orhan Şaik GÖKYAY, “Şehnâme ve Türkçe Tercümeleleri”, *Destursuz Bağa Girenler*, Kabalcı Yayınevi, İstanbul, 2007, s. 42.

¹⁶ KÜLTÜRAL, a.g.e., s. 290.

¹⁷ KÜLTÜRAL, a.g.e., s. 291.

¹⁸ GÖKYAY, a.g.e., s. 43.

Muallim Cevdet “Şarkın İlyadası: Şehnâme”¹⁹ adında lise talebelerine yönelik, eski harfli Tükçe olarak, 88 sayfalık bir kitapçık yazmıştır. Şehnâme'nin tanınmış parçalarının çevirisiyle oluşturulmuş bu eserde, öğrencilerin belli başlı Türk destanlarındaki tarihi olaylara dikkatlerinin çekilmesi, anlatılan olaylardan ibret almaları düşüncesi ön plana çıkar.

Türk destanları ilgili araştırmaları ile tanınan Prof. Dr. Rıza Nur Türk Bilig Revüsü'nün 4. sayısını tamamen Şehnâme'ye ayırmıştır. Burada Şehnâme yer yer kısaltılmış, yer yer tam olarak tercüme edilmiştir. Eser 276 sayfalık bir tercümedir.²⁰

Necati Lugal tarafından Vullers baskısı (Leiden 1877-1884) esas alınarak yapılan Türkçe tercümenin ancak dört cildi tamamlanmıştır. (İstanbul 1945-1955) Kabalcı Yayınevi tarafından 2009 yılında yapılan yeni baskıya daha önce yayımlanmayan 5.000 beyit daha eklenmiştir.

Ayrıca Vasfi Bingöl, Şehnâme'deki bazı hikâyeleri “Şehnâme'den Hikâyeler” adlı eserinde yayımlamıştır.

Yaptığımız araştırmalar ve katalog taramalarından Türkiye kütüphanelerinde tesbit edebildimiz diğer manzum ve mensur Şehnâme tercümleri şunlardır:

“Atatürk Kitaplığı Muallim Cevdet yazmalarında bulunan Şehnâme tercümesi 189 varak olup mütercimi belli değildir. Eserin baş tarafı eksiktir. Bu kütüphanede 101 demirbaş numarasıyla kayıtlı olan diğer tercüme ise II. Murat'ın emriyle yapılmış bir tercümedir.

Topkapı Sarayı Kütüphanesinde 1518 demirbaş numarasıyla kayıtlı olan eser II. Murat devrinde nesir şeklinde yapılmış bir tercümedir. Eldeki nüshanın 16. asırda kopya edilmiş olması muhtemeldir. Eser 328 varak olup dokuz minyatüre sahiptir. Bu cilt Şehnâme'nin ikinci kısmından başlar.

Topkapı Sarayı Kütüphanesinde bulunan diğer Şehnâme tercümleri şunlardır:

1116 demirbaş numaralı eser Şehnâme'nin nesir olarak yapılmış tercümelerindendir. Mütercimim ismi geçmemektedir.

1519 demirbaş numarasıyla kayıtlı olan diğer bir tercüme Hüseyin b. Hasan b. Muhammed al-Hüseyini tarafından 1510'da istinsah edilmiştir. 1170 varak olup 62 adet

¹⁹ GÖKYAY, a.g.e., s. 43.

²⁰ Rıza NUR, *Türk Bilig Revüsü /Revue de Turcologie*, “Şeh-nâme, Turan-İran Cenkleri”, Mısır, Şubat 1934, c.1, sayı: 4,

minyatür vardır. Şerif Âmedî tarafından nazım olarak yapılan tercümedir. Topkapı Sarayı Kütüphanesinde başka nüshaları da vardır. Bunlar:

1520 demirbaş numaralı nüsha, 310 varak olup 41 tane minyatürü vardır. Bu cilt Luhrasp'ın hükümete geçmesine kadardır.

617 varaktan oluşan diğer nüsha İstanbul'da Hüseyin b. Hasan tarafından 1544'te istinsah edilmiştir. 1521 demirbaş numaralı bu eser de Şehnâme'nin birinci cildini ihtiva eder, eser Luhrasp'ın tahta çıkışına kadardır.

Şehnâme tercümelerinin Topkapı Sarayı Kütüphanesindeki son nüshası 1522 demirbaş numarasıyla kayıtlıdır ve 572 varaktan oluşmaktadır. Bu nüshanın son sayfası eksiktir. İçinde 55 adet minyatür vardır.

Yukarıda zikrettiğimiz eserler dışında Şehnâme tercümeleleri şu kütüphanelerde bulunmaktadır: İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi (Demirbaş Numarası: 6131), İstanbul Üniversitesi İslam Araştırmaları Merkez Kütüphanesi (Demirbaş Mumarası: 22), Süleymaniye Kütüphanesi-Hüsrev Paşa- (Demirbaş Numarası: 370), Süleymaniye Kütüphanesi-Reisülkittap-(Demirbaş Numarası: 631), Süleymaniye Kütüphanesi-Darülmünevi- (Demirbaş Numarası: 983), Türk Tarih Kurumu Kütüphanesi (Demirbaş Numarası: 671), Köprülü Kütüphanesi -Fazıl Ahmet Paşa- (Demirbaş Numarası: 1063)

Osmanlı sahası dışında da Şehnâme büyük ilgi ve alaka görmüştür. Özbek sultanlarından Şeybânî Han'ın Şehnâmeyi tercüme ettirme teşebbüsünde bulunduğunu Sâm Mirzâ'nın Tuhfe-i Sâmisinden naklen kaydedilmektedir. Şehnâme Âzerî Türkçesine XX. Yüzyılın başlarında tercüme edilmeye başlanmıştır. 1906'da Mirza Alekber Sâbir Şehnâme'nin bazı bölümlerini eserin asıl vezniyle **“fa‘ülün fa‘ülün fa‘ülün fa‘ül”** tercüme etmiş, bunu Reşid Bey Efendiyev, Abbas Ağa Kaibov, Ali Nazmi, Abdulla Şaik Mikayıl Müşfik tercümeleri izlemiştir. Eserin manzum tam tercümesi Memmed Mubâriz Alizâde tarafından yapılmıştır. Alizâde bu çeviriyi hiçbir ilave ve değişiklik yapmadan aynen tercüme etmiştir. Şehnâme'nin Özbekçe tam tercümesi Şahislam Şah Muhammedov, Cumaniyaz Cabbarov, Hamid Gulam ve Nazarmat tarafından yapılmış ve üç cilt halinde yayımlanmıştır.²¹

Bizim üzerinde çalıştığımız tercüme, İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde 6131 demirbaş numarası ile kayıtlı olan tercümedir. 1778 varaktan oluşan bu eser üç cilttir ve mütercimi belli değildir. Eserde 104 adet minyatür mevcuttur.

²¹ KÜLTÜRAL, a.g.e., s. 291-292.

I. cildin sonunda istinsahının Derviş Mustafa tarafından 1187 (1773) yılında tamamlandığı kaydedilmiştir. Eksik olan bu tercüme Şehnâme'nin başından İskender'in doğumuna kadar olan kısmı kapsamaktadır. Serbest bir tercüme niteliğinde olan bu çeviriye halk arasındaki çeşitli rivayetler ilave edilirken Süleymannâme ve Tevârih-i Kebir gibi eserlerden faydalanılmıştır. Hikâye üslûbuyla kaleme alınan bu tercümede geçen deyimler, atasözleri, savaş tasvirlerindeki yansıma sözler, argo diye nitelendirebilecek kelimeler, dönemin söz varlığını ortaya koyması bakımından önemlidir.²²

Orhan Şaik GÖKYAY, Destursuz Bağa Girenler adlı kitabındaki Şehnâme ve Türkçe çevirileri adlı makalesinde, çalıştığımız tercüme hakkında bilgi verdikten sonra eserin içeriğini ortaya koyarak şu noktalara dikkat çekmektedir.

“Firdevsî'nin yalnız klasik edebiyatımız üzerinde değil, Halk edebiyatının üzerinde de mühim bir tesiri vardır. Şehnâme yazıldıktan sonra birçok şair ve nesirciler bunun tesiri altında kalarak eski İran geleneğini aksettiren pek çok eserin yazılmasına yol açmıştı. Saraylarda ve halkın toplandığı yerlerde bunları okuyan bir sınıf ortaya çıktı. Bunlara “Şehnamehân” deniliyordu ki sonradan “kıssahân” kelimesiyle müteradif olarak kullanılmaya başlandı.

Eserin İran'da uyandırdığı bu tesir bizim hikâyeciliğimizde de görüldü. Meclislerde, kahvehanelerde okunan salsalnâme, İskendernâme, Anternâme, Hamzanâme, Süleymannâme gibi eserlerin arasında Şehnâme tercümelerinin, ondan alınmış ve genişletilmiş hikâyelerin de bir yeri vardır. Bu eserlerin her biri ciltler tutmaktadır. Evliya Çelebi Firdevsî'nin Şehnâmesi'ni okuduğunda Firdevs meleklerini hayran bırakan bir Şehnâme'den bahseder. Şehnâme'nin Halk edebiyatımızdaki bu önemli yerinden dolayı onun halk arasında, kahvelerde, toplantılarda Şehnâmehanlar tarafından okunmak için yapılmış başka bir tercümesini de biliyoruz. Eksik olan bu tercüme üç cilt olup Şehname'nin başından İskender'in doğumuna kadar olan kısmı ihtiva etmektedir. Bu nüsha, üç cilt içinde 1778 varaktır. Bu hacim bize eserin ne kadar genişletilerek halkın merak ve alakasını çekecek daha nice vakalar ve teferruat ilavesiyle cinler, periler, devler, tılsımlar ve daha başka masal ve destan unsurlarıyla besleyerek tercüme edildiğini gösterir. Bu tercüme, halk hikâyelerinin üslûbuna uygun olarak: “raviyan-ı güzin ve nakılan-ı suhan-çin, eda-yı şirin ve elfat-ı sükkerin dibace-i Şehnâme böyle nakl ü beyan eylemişdür ki!” diye başlıyor. Söz baslarında “Üstâd öyle

²² KÜLTÜRAL, a.g.e. s. 291.

naklû beyan eyler ki”, “raviler öyle rivayet ederler ki” şeklinde mevcut ifadeler, bu tercümelerde Firdevsî'nin eseri esas tutulmakla beraber daha başka rivayetlerden de faydalandığını gösterir. Nitekim sonunda “Bu Şehnâme, bu mahalde tamam olup bu rüzgârdan zuhurât-ı kevnîyyeden olan mevatlar, nice dürlü ve nice üstadlar dilinden nakl ü beyân olundu” kaydı bu ciheti bir daha açıklamaktadır.”²³

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığımız çalışma, Yukarda bahsedilen yazmanın II. cildinin 90b-120a varaklarını kapsamaktadır.

Bu bölüm Feramurz'dan kaçan Peri şahlarının Elmas Şah'ın yanına gelmesiyle başlar. Şahlar Feramurz'u övüp çok güçlü olduğunu söylerler. Bu anlatılanlardan Elmas Şah'ın güzeller güzeli kızı Semensa Banu etkilenip Feramurz'a aşık olur. Semensa Banu bir gün dadısını yanına alarak Zümrüt Kalesine gelir. Feramurz'un geçeceği yolun yakınına sofrayı kurup Feramurz'u beklemeye başlar.

Zümrüt kalesini de ele geçiren Feramurz, Ertesi gün yalnız başına ava çıkar. Avlanırken ağaçlar arasında donatılmış bir masa görür. “Acaba kimin” diye düşünürken Semansa Banu görünüp Feramurz'a kendini tanıtır. Feramurz, Banu'yu görür görmez aşık olur. ve beraber sohbet ederler. Banu'ya hayran kalan Feramurz, atına binip ordusuna gelir. Diğer gün Yakut kalesinde Peri Şahlarını bulamayan Feramurz, hepsinin Elmas Şah'ın yanında olduğunu öğrenerek, Elmas Kalesine gitmek için hazırlık yapar.

Zeberced Şah'ın pehlivanlarından olan Şemental'in annesi Ateş Cazu, oğlunu öldürdüğü için gece yatarken Feramurz'u büyüleyip Ateş diyarına getirir. Feramurz'u görünce aşık olan Ateş Cazu, Feramurz'un sihrini kaldırarak kendini tanıtır. Aldatıldığını öğrenen Feramurz, Ateş Cazu kendisini öpmek istediği sırada sıkıca sarılarak Ateş Cazu'yu öldürür.

Ateş diyarından kaçan Feramurz, kendini bir çölde bulur. Gece yalnız başına çölde ilerlerken bir canavarla karşılaşan Feramurz, yumruk vurarak canavarı öldürür. Sabah olunca çölde biraz daha yol alan Feramurz bu seferde karşısında yedi başlı bir canavar görür. Çaresizce Allah'a yalvardığı sırada yedi kişi görünerek, içlerinden yaşlı bir kişi Feramurz'a bir ok ve bir yay verir. Bu yedi kişiyle beraber canavarı öldüren Feramurz, onlarla beraber bir mescite gelir. Mescitte namaz kıılıp zikir ederler. Bu Yaşlı kişi Feramurz'a kendini tanıtarak, beline onu koruyacağını söylediği bir kemer takar. Yarın gösterdiği semte doğru gitmesini, önüne üç tane zorluk çıkacağını, ama bu kemer

²³ GÖKYAY, a.g.e., s. 44.

sayesinde onlardan da kurtulacağını söyler. Sabahtan ermiş kişinin gösterdiği yola doğru giden Feramurz yolda bir ormana rastlar. Bu ormanda ilk önce kuşların, sonra arslanların son olarak da karıncaların saldırısına uğrar. ama kemer sayesinde hepsinden kurtulur. Karıncalarla mücadele ederken dua ederek Allahdan yardım ister. Duası kabul olup Hızır peygamber çıka gelir. Feramurz'u oradan alarak Süleyman'ın bahçesine bırakır. "Ziyaret et" diyerek gözden kaybolur. Feramurz bahçedeki sarayı gezdiği sırada merdivenlerden çıkarken bir dehlize düşer. Çaresizce dolaşırken ansızın Semensa Banu gelip Feramurz'a bahçeden nasıl çıkılacağını söyler.

Dışarı çıkınca, Feramurz Serhab cinini çağırıp kendisini Yakut kalesine götürmesini söyler. Kaleye gelince şahların Elmas Şah'ın yanına kaçtığını öğrenir. Yanındakilere yarın bizde Elmas kalesine gidelim diyerek yatar. Fakat gece Ateş Cazu gelip Feramurz'u kaçıtır. Elmas Şah'ın askerleri Elmas Şah'a "Hazır Feramurz yok. Askerini perişan edip bütün eşyalarını alalım." derler. Bunun üzerine savaş olur. Kahtmur ile Senhab dövüşürken Feramurz gelip Kahtmur'u öldürür. Ertesi gün Evrentus ile savaşan Feramurz onu da yener. Bunu gören peri askerleri Feramurz'un ordusunu perişan etmek için birden saldırır. Fakat mukavemet gösteremeyip yenilirler. İçlerinden sadece Elmas Şah ve Yakut Şah Elmas Kalesine kaçarak kurtulabilirler.

Elmas Kalesine sefer düzenleyen Feramurz, sihirli olan bu kaleye giremez. Bir gün tek başına gezerken kale duvarında bir yazı görür. Yazıda "Kale duvarında olan yumurta şeklindeki işareti kim taşla vurursa kale feth olunur." denilmektedir. Yazıyı okuyan Feramurz taşla o işareti vurur ve kale kapıları görünür. Feramurz kaleden içeri girerek kaleyi feth eder. Elmas Şah yapacak bir şey olmadığını görerek Feramurz'a bağlılığını bildirir. Ziyafet sırasında Feramurz, Elmas Şah ve Yakut Şah'ı imana getirterek Müslüman yapar. Elmas Şah kızı Semensa Banu'yu Feramurz'a sunar ve düğün için hazırlık yaparlar.

Tam bu sırada Kırtas gelerek Feramurz'a Hakaniyye de olanlardan bahseder. Erdevan-ı Hindi ile Akrebe Cazu'nun pehlivanları asacağı sırada Kahhar'ın gelerek pehlivanları kurtardığını, Leytan Vezir'in ise Keymurad Han'ın yanına gelerek şikayet ettiğini söyler. Bunun üzerine Feramurz düğünü erteleyerek Hakaniyye'ye gitmeye karar verir.

Akrebe Cazu'nun ölmesi, Erdevan-ı Hindi'nin Kahhar'ı yenemeyip yaralanması üzerine Keymurad Han ve Leytan Vezir, Sıparu Ayyar'a Feramurz'un dolandırıcılarını

yakalamasını söylerler. Ser-baz Ayyar bu söylenilenleri gizlice öğrenir ve İslam askerine gelip herkesi durumdan haberdar eder. Sarsar, Nireng ve Ziveg gururlanıp önemsemezler. Sıparu Ayyar kılık değiştirerek İslam askerine gelir. Her yeri gözden geçirdikten sonra bir yemek dükkanına gelir. Dükkanda Ser-baz Ayyarı yemek yerken görür. Aşçı yamağı yemeği Ser-baz'a götürürken yemeğe ilaç koyar. Büyülü yemeği yiyen Ser-baz Keymurad Han ordusuna giderken yolda bayılır. Uzaktan seyr eden Sıparu Ser-baz'ı bağlayarak Keymurad Han'ın huzuruna getirir. Bunu gören Leytan Sarsar'ı yakalamasını, Erdevan da kardeşi Erdal'ı esirlikten kurtarmasını ister.

Gece İslam askerine gelen Sıparu, bekçileri büyüleyip Erdal'ı esirlikten kurtarır. Sabahın erken saatleri gören Sarsar, Sıparu Ayyar gelip zarar vermesin diye askerde kalır. Nireng, Kahhar ve Cihan-bahş ava çıkar. Bir yerde oturup avlarını pişirirken Nireng'in canı sıkılır ve bir yere yatıp uyur. Onları uzaktan gözetleyen Sıparu fırsat bulup Nireng'i büyüleyerek sırtına vurur. Kaçarken ayağı bir çalıya takılır ve Nireng yuvarlanarak Kahhar ve Cihan-bahş'ın olduğu yere düşer.

İslam askerine gelen pehlivanlar gülererek padişahlara bu olayı anlatır. Sıparu'nun yaptıklarını gurularına yediremezler. Jivek, Nireng ve Çeldek anlaşarak Ser-baz'ı kurtarmak için Keymurad Han askerine gelir. İslam askerinin geleceğini anlayan Sıparu tedbirini alır ve adamlarını Ser-baz'ın başına diker. Jivek, Nireng ve Çeldek çadıra girecekleri sırada adamlar yerlerinden çıkıp bunları kovalar. Kaçarken Nireng'in ayağı çadır çivisine takılarak düşer. Sıparu Nireng'i de yakalayıp Ser-baz'ın yanına asar. Olanları duyan Beyler ve Padişahlar bizim dolandırıcılarımız bunlara bir cevap veremiyor diyerek gülüşür. Bu sözlerden alınan Sarsar, Jivek Ayyar'ı bir köşeye çeker. "Bu gece Leytan ile Sıparu'yı büyüleyip Ser-baz ile Nireng'i kurtaralım" der.

Jivek Ayyar Kübran Rahib'i büyüleyip onun şekline girer. Sarsar da Keymurad Han'ı büyüleyip onun şekline girer. Sarsar Keymurad Hanmış gibi gece bir rüya gördüm diyerek uyanır. ve Bekçilerden Sıparu Ayyar'ı çağırmasını ister. Sıparu Ayyar gelince Sıparu'dan Leytan Vezir'le Kübran Rahibi alıp yanına getirmesini emreder. Sıparu çıkıp Kübran Rahib şeklinde Jivek'i ve Leytan'ı alıp getirir. Sarsar Jiveg'e "Ey din büyüğü! bu gece rüyamda Ateş Tanrısını gördüm. Sıparu ile Leytan Müslüman olmak istemişler. Bana isyan ettiler." der. Jiveg de "Evet padişahım gördüğünüz rüya bana da malum oldu. Bunlar isyankar olmuş" diyince Keymurad Han şeklinde Sarsar muhafızlara Tutun şunları diye emreder. Leytan ile Sıparu'yı yere yatırıp çarmla gererler ve üstlerine iki yüz kilo taş koyup bırakırlar. Sarsar kimse Kübran ile beni üç

gün aramasın Ateş Tanrısından af dilemek için halvete gireceğiz der. Herkes gidince Ser-baz'ı ve Nireng'i kurtarırlar. Keymurad Han'ın Erdevan'ın ve Leytan'ın hazinelerini alıp İslam askerine gelirler.

Üç gün sonra Keymurad Han'ın aklı başına gelip bana ne oldu diye muhafızları çağırır. Muhafızlar olanı anlatınca “Benim bu dediklerinizden haberim yoktur.” diyip gerçeği öğrenmek için Kübran Rahib'i çağırır. Kübran Rahib de gelip kendi gibi bir şey bilmediğini söyler. Keymurad Han, Bahtun Vezir'e senin benden nasıl haberin olmaz diye kızar. Sarsar'ın yazdığı mektubu bulup gerçekleri öğrenirler. Erdevan-ı Hindi hazineleri çalındığı için çok sinirlenip derhal savaş olsun diyince Ertesi gün savaştır diyerek savaş davulları çaldırırlar.

Ertesi gün Erdevan meydana girip Sarsar'ı dövüşmeye çağırır. Sarsar içi kül ve kireç dolu bir gürz yaptırarak Erdevan'ın karşısına çıkar. Dövüş sırasında atın üzerinden ayağa kalınp, gürzü Erdevan'ın başına vurur. Gürz'ün içindeki kül Erdevan'ın yüzüne saçılıp, gözlerine dolar. Fırsattan yararlanan Sarsar Erdevan'ı döve döve perişan eder. Erdevan'ın yenildiğini gören Keymurad Han meydandan çıkarak çadırına gelir.

Karada bunlar olurken Feramurz havadan iki yüz bin peri ve dev askeriyle gelmektedir. Bir gün Kırtas Feramurz'u Allahın bin yıl ömür biçtiği kaknus kuşunu seyr etmeye davet eder. Kuşun yanıp kül olduktan sonra küllerinden nasıl doğduğunu görünce hepsi hayran olur.

Karaya inmek için hazırlık yaptıkları bir gün Feramurz yerlerin simsiyah olduğunu görür. Ne olduğunu anlamak için Kırtas'ı gönderir. Kırtas bir canavarın bu vadileri mekan tuttuğunu ve nefesiyle yerleri simsiyah ettiğini söyler. Feramurz da bu vadileri canavarın eziyetinden kurtarmak için canavarı yakalayıp devlere teslim eder. Karaya çok yaklaştıkları bir sırada Feramurz müjde için Kırtas'ı askere gönderir. Kırtas Feramurz'un hangi gün geleceğini bildirir. ve canavarlar için yer hazırlanmasını ister. Ertesi gün Feramurz peri şahları ve pehlivanlar ile birlikte karaya iner. Bütün beyler ve şahlar Feramurz'u karşılar. Keymurad Han ve askerleri de Feramurz'un nasıl bir kişi olduğunu görüp hazinelerini kıskanırlar.

Bir gün Sarsar “Acaba Sıparu ve Leytan iyileşti mi?” diyip kılık değiştirerek Keymurad Han ordusuna gelir. Divanda Leytan Sıparu'ya “Sarsar'ı yakalarsan sana şu kadar altın vereyim” der. Sıparu da altın alacağım diyip kapıcı şekline girerek İslam ordusuna gelir. Bu olanları yerinde duyan Sarsar, Sıparu'nun ardından İslam askerine

gelerek Sıparu'yu kollar. Beyler ve şahlar otururken Sarsar “Kapıcı altınımı çaldı.” diye bağırır. Sıparu “Hayır almadım.” der. Sarsar Sıparu'yı soyun diyince Sıparu'nun üzerinden dolandırıcılık aletleri çıkar. Sarsar, Sıparu şekline girer. Sıparu'yu da kendi şekline sokarak Keymurad Han, Leytan Vezir ve Erdevan-ı Hindi'den Sarsar'ı yakaladım diye altın alır. Erdevan, Sarsar şeklinde Sıparu'yı çadırının ortasına asarak karşısında şarap içmeye başlar. O gece herkes çadırına gidince Leytan, Erdevan'ın yanına gelip beraber içki içmeye başlarlar. Sarsar bunların içkisine ilaç katıp bunları büyüler. Gayet gulampara biri olan Erdevan'ın koynuna Leytan Veziri sokar. Kendi de Sıparu'yı alıp kaçar. Kendilerine geldiklerinde Sarsarın hilesine uğradıklarını anlarlar. Erdevan çokca sinirlenip savaşmak ister. Bunun üzerine Keymurad Han Savaş davulları çaldırır.

Erdevan meydana girip Feramurz'u savaşmaya davet eder. Erdevan, Feramurz'u görünce çok korkar ama belli etmez. Aralarında çokca gürz ve kılıç savaşları geçer. Sonunda Feramurz Erdevan'ın başına mızrakla vurarak başını parçalar. Ertesi gün Keymurad Han meydana Feramurz'un karşısına çıkar. Feramurz'a “Eğer ben seni yenersen sen bana itaat edersin. Ama sen beni yenersen bende sana itaat ederim.” diyerek anlaşır. O gün savaştıktan sonra kimse kimseye üstünlük sağlayamaz. Akşam olduğu için herkes yerine döner. Leytan Vezir Erdevan'ın kardeşi Erdal'a “Keymurad Han'ın da diğerleri gibi yenileceğini ve Müslüman olacağını söyleyip sen Müslüman olurmusun?” der. Erdal da “Olman” diyince “Başımızın çaresine bakalım yoksa derimizi yüzerler.” diyip Erdal'a ne yapacağını sorar. Erdal Hindistan'ın Şahlarşahi olan Ray-ı Azam'ın yanında amcaoğlunun olduğunu, onun yanına gideceğini, eğer isterse kendisini de beraber götürebileceğini söyler. Bu habere sevinen Leytan Vezir Bu sırrı kardeşi Bahtun Vezir'e açar ama Bahtun kendisiyle gelmeyeceğini belirtir.

Keymurad Han ile Erdevan arasında on bir gün savaş olur. On ikinci gün Feramurz Keymurad Han'ı da mağlup eder. ve eğer erkeksen sözünde durursun der. Hekes dönüp çadırlarına gelince Keymurad Han Kübran Rahib ve Bahtun Vezir'e Feramurz'la aralarında şu şekilde anlaştıklarını söyler. Onlarda “Doğrusunu yapmışsın padişahım sen ne yaparsan bizde sana uyarız” derler. O akşam Leytan ile Erdal gizlice Ray-ı Azam diyarına doğru kaçarlar. Sabah olunca bütün hazırlıklar görülüp Erdal ile Leytan'ı beklerler fakat ikisi de gelmez. Bahtun Sorgulama yaptırıp ikisininde Ray-ı Azam'ın yanına kaçtığını Keymurad Han'a bildirir. Keymurad Han Feramurz'a mahçup olacağı için ikisini de tutuklatmadığına çok üzülür.

Bütün hazırlıklar tamamlandıca, Keymurad Han bütün ordusuyla birlikte Feramurz'un ordusuna gelir. Feramurz'un devletini ve hazinelerini görüp Feramurz'la savaştığına çok pişman olur. Keymurad Han ve bütün askeri İslamı kabul edip Müslüman olur. Keymurad Han Leytan ile Erdal'ın kaçtıklarını Feramurz'a anlatır. Feramurz "Benim düşüncem de Bu diyarları ele geçirdikten sonra Ray-ı Azam'la svaşmaktır diyip onların bu savaş için iyi bir vesile olacağını söyler."

Önceden Semensa Banu ile Feramurz'un erteledikleri düğününü yapıp büyük bir şenlik yaparlar.

Birkaç gün sonra Feramurz divanı toplayıp beylere ve şahlara Artık buralarda yapacak işlerinin kalmadığını, söyler. Önlerinde hangi memleket var öğrenmek için baş kılavuzu çağırır. Kılavuz Turan üzerinden İran'a gidileceğini ama önlerinde Ray-ı Azam'ın memleketi olduğunu belirtir. Feramurz bunun üzerine Ray-ı Azam üzerinden İran'a gideceklerini belirterek Hindistan üzerine doğru gitmek için hazırlıklar gördürür.

Erdal ile Leytan kaçıp Erdal'ın amcaoğlu olan Hun-har-ı Hindi'nin sarayına gelirler. Hunhar kendilerini karşılayıp durumu öğrenir. Hemen olanları Ray-ı Azam'a bildirir. Ray-ı Azam Leytan ile Erdal'ı huzuruna çağırarak olanları birde onların ağzından dinler. Hindistanın en bilgili kişisi olan Şemusay Dana Feramurz'un gelip buraları zaptedeceğini söyler. Bunu üzerine Hindistanın şahlarşahi olan Ray-ı Azam hükmü geçen yerlerdeki padişahlara mektuplar yazarak en mükemmel pehlivanlarınızı ve dolandırıcılarınızı alıp gelmelerini ister. Bütün şahlar en iyi adamlarını alır. Dokuz yüz bin asker Himaye şehrinde toplanır.

Geniş bir araziye gelen İslam ordusu dinlenmek için durur. Feramurz Kırtas'ı Ray-ı Azam'ın hazırlıklarını görmesi için gönderir. Kırtas bunca askerle Leytan ile Erdal'ında orda olduklarını Feramurz'a bildirir. Feramurz bir mektup yazdırıp Sarsar ile göndererek Leytan ile Erdal'ı ister. Ray-ı Azam onların kendisine sığındığını belirterek Leytan ile Erdal'ı vermez.

Feramurz'un şu gün geleceğini duyan Ray-ı Azam'ın pehlivanları Himaye şehrine yakın yüksek bir yerde Feramurz'un askerinin gelişini seyr etmek isterler. Ray-ı Azam kabul ederek onlarla beraber gelir. Feramurz'un egemenliği altına aldığı şahlar, beyler, pehlivanlar, devler, dolandırıcılar ve canavarlar hepsi türlü türlü santlarını icra ederek Ray-ı Azam'ın önünden geçer. Bunları görünce Ray-ı Azam ve pehlivanları daha beter korkar.

Ertesi gün Feramurz Sarsarla birlikte avlanmak için Himaye dağının eteğine gelir. Bu dağ Ray-ı Azam'ın kızı olan Mihr-i Efruz Banunun eğlence yeridir. Mihr-i Efruz Banu erkek gibi yetiştirilmiş güçlü bir kızdır. Feramurz'un ava çıktığı gün o da avdadır. Ansızın önünden bir ahu geçer Banu ok ile ahuyu omzundan vurur. Fakat ahu kaçıp Feramurz'un önüne düşer. Feramurz nişan alıp ahu'yı öldürür. Sarsar ahunun yanına gidip oku çıkarır ama ahuda başka bir yara görür. Birazdan yüzü örtülü bir kişi gelerek Feramurz'dan ahuyu ister. Feramurz "Önce alanındır." diyerek ahuyu vermez. Banu sinirlenerek "Bak şimdi nasıl alırım" der. ve savaşımaya başlarlar. Aralarında baya zaman gürz savaşı geçer. Feramurz Banunun iki kolundan tutup sarılınca Banunun yüzünün örtüsü açılır. Feramurz pehlivan sandığı kişinin kız olduğunu görünce çok şaşırır. Banu kendini Feramurz'a tanıtıp, bahçesinde içki içmeye davet eder. Feramurz da kabul edip ahuyu kebab yapıp içki içerler.

Bu olaydan dört gün sonra Feramurz divanı toplar ve yine bir mektup yazarak Sarsarla Ray-ı Azama gönderir. Ray-ı Azam'ın dolandırıcılarından olan Sarık Ayyar'a Leytan Vezir Sarsar'ı yakalaması için yalvarır. Sarık Ayyar Sarsar dönerken, geçeceği yol üzerinde Sarsar'a derviş kılığında büyümlü helva ikram eder. Sarsar helvayı yiyip büyülenir. Sarık, Sarsar'ı alıp Ray-ı Azam divanına getirir. Ray-ı Azam Sarsar'a "Gel bana hizmet et" der Sarsar yalandan kabul eder. ve divanda şirinlikler yapıp saz çalar. Sarsar'ın güzel saz çaldığını gören Ray-ı Azam onu Saz çalmayı öğretmesi için Pür İşve denilen cariyesinin yanına gönderir. Sarsar Pür İşve'ye iki günde saz çalmayı öğretip Feramurz'u çokca över. Sarsar bir gün Şah'a gideriz diyerek Pür İşve'yi alıp kaçar. Feramurz'a sunup Müslüman yapar. Ray-ı Azam bir gün Sarık'ı "Ne yaparlar bak diye" Sarsarla Pür İşve'nin yanına gönderir. Sarık ikisinin de kaçtığını Ray-ı Azam'a bildirir. Ray-ı Azam vezir gönderip Pür İşve'yi ister. Fakat Feramurz vermez. Bu cevabı öğrenen Ray-ı Azam çok sinirlenip savaş davulları çaldırır.

Sabah olunca iki tarafta hazırlıklarını görüp savaş meydanına gelir. Ray-ı Azam tarafından Kalus denilen bir pehlivan meydana girip çokça pehlivanı yener. Sonunda sadece Feramurz'la dövüşmek istediğini söyler. Feramurz önüne çıkıp savaşımaya başlarlar. Biraz dövüştükten sonra Feramurz Kalus'u yener. Kalus'un yenildiğini ve esir olduğunu gören kardeşi Salus meydana girer. Feramurz onu da kolaylıkla yenerek Kırtas'a bağlaması için verir. Feramurz kol kaldırıp dövüşmek için er ister. Süheyl adında bir cengaver meydana girer. Fakat fazla mukavemet edemeyip yenilir. Almak adında biri meydana girince Feramurzla aralarında biraz gürz savaşı geçer Feramurz bir

gürz vurup onuda yener. Sarsar bağlayıp esir eder. Bu son savaştan sonra akşam olunca iki tarafta dönüp çadırlarına gelir. Feramurz dönünce esir ettiği pehlivanları huzuruna getirtip dine davet eder. Pehlivanların hiçbiri itiraz etmeyip Müslüman olur.

Ertesi gün sabah vakti iki tarafta hazırlıklarını görüp savaş meydanına gelirler. Ray-ı Azam tarafından Samur adında bir pehlivan girip er talep eder. Feramurz tam meydana girecekken “Feramurz bizi savaşmaya bırakmaz hep şan benim olsun diyerek meydana girer” demesinler diye “Gönlü isteyen meydana girsin” der. Fakat İslam pehlivanlarından hiçbir pehlivan Samur’a üstünlük sağlayamaz. Behmenle savaşırken Feramurz “Çek elini ondan diyerek” meydana girer. Samur’u kolaylıkla yenip esir eder. Bu sırada akşamda olmuştur.

Ray-ı Azam dönüp Divanı topladığı sırada kapıcılar gelip müjde verirler. Mektup yazdığı şahlardan Tefarük Şah yarın geleceğini Ray’a bildirirler. Ray “Ertesi gün savaş olmasın” der. Casuslar bu haberi Feramurz’a getirir. Ray-ı Azam Ertesi gün Tefarük Şah’ı karşılatıp ziyafet yapar. Ray-ı Azam Feramurz’dan şikayet eder. Tefarük Şah da Ray’ı “Pehlivanlarımız onlara cevap verir” diyerek teselli eder.

Ertesi gün savaş davulları çalınıp, iki taraf savaş meydanına gelir. Feramurz bağırarak düvüşmeye adam ister. Ray-ı Azam tarafından Sam-ı Siyah at sürüp meydana girerek savaşmaya başlarlar.

TEZİN HAZIRLANMASINDA İZLENEN YÖNTEM

1) İlk olarak Firdevsi, Şehnâme ve Şehnâmenin Türkçe tercümeleri hakkında bilgi verilmiş, üzerinde çalışılan varakların özeti yapılmıştır.

2) Metnin Dil ve imlâ özellikleri belirtilerek, hazırlanan dizin hakkında bilgi verilmiştir.

3) 17. yüzyılda tercüme edilen bu eser, Eski Türkiye Türkçesi dil özelliklerini taşıdığından dönemin dil özellikleri korunarak çevriyazıya aktarılmıştır.

4) Cümlelere noktalama işaretleri konulmuş, özel isimler büyük harfle başlatılmıştır. Varak numaraları daha anlaşılır olması için [90/b] şeklinde koyu olarak yazılmıştır. Her satır numaralandırılarak “²ve kuvvetin” şeklinde gösterilmiştir.

4) Yararlanacak olanlara kolaylık olması sebebiyle metin paragraflandırılarak yazılmıştır.

5) Bizim tarafımızdan eklenen kısımlar [] içinde gösterilmiştir.

6) Eserde bulunan minyatürler [Minyatür] şeklinde gösterilmiştir.

7) Üzerinde çalışılan varaklar Türkiye Türkçesine çevirilmiştir.

8) Metnin söz varlığını ortaya koymak amacıyla bir dizin hazırlanmıştır. Yapım ekleri kelimeyle birlikte alınmış, fakat çekim ekleri kelimedenden ayrı gösterilmiştir. Arapça ve Farsça kelimeler tamlama halinde kullanılmışsa, ilgili olduğu kelimenin altında tamlama gösterilmiştir.

9) Metnin tıpkıbasımı varak ve satır numaraları gözetilerek çalışmanın sonuna eklenmiştir.

DİL VE YAZIM ÖZELLİKLERİ

Derviş Mustafa tarafından istinsah edilen mensur Şehnâme tecümesi her ne kadar 17. Yüzyılda yazılmış olsa da Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerini taşımaktadır. Tercüme harekesiz olduğundan müstensihinin imla tercihine bağlı kalınarak çeviriyazıya aktarılmıştır.

Metnin dili kısa, tabii ve canlı cümlelere dayanır. Bu cümleler kimi yerlerde konunun gelişmesine bağlı olarak karşılıklı konuşmalardan oluşmuştur. Kimi zaman hikâye üslubu ile zaman zaman da karşılıklı konuşmalar şeklinde konular anlatılmıştır.

Karşılıklı konuşmalarda *bre*, *hāy*, *yā* gibi ünlemlerle konuşmalara canlılık ve hareketlilik kazandırılmıştır. Bu canlılık ve hareketlilik savaş ve dövüş sahnelerinin tasvirinde de vardır.

Cümlelerde yer yer Farsçadan geçme *kim* ve *ki* bağlama edatları kullanılmıştır. Ayrıca bir hikâyeden başka bir hikâyeye geçilirken bağlantı unsuru olarak *bu yaña ez-în cānib* gibi unsurlar kullanılmıştır.

YAZIM ÖZELLİKLERİ

1) Ünlülerin Yazımı

A

Metinde a ünlüsünün yazımında başta genellikle elif (ا) ve medli elif (آ) kullanıldığı görülmektedir: *arslanları* (93a/23), *ağacları* (93a/09), *anası* (91a/16) *at* (93a/23)

Ortada a ünlüsü elif (ا) ile yazılmaktadır: *çarpup* (92a/17), *kaldirup* (92a/16), *uğraduğın* (92a/18) *ısıcak* (104b/20)

Sonda ise elif (ا) ve güzel he (ه) ile gösterilmiştir: *baña* (97a/21), *saña* (97a/21) *ķanda* (102b/02), *ķara* (102a/14)

E

Metinde e ünlüsü ön seste elif (ⱪ) ile yazılmaktadır: *eñse* (117b/05), *egüp* (117b/05), *eglendi* (118a/05) *erenler* (116b/20)

Metinde e ünlüsü ortada yazılmamıştır.

Sonda ise güzel he (Ⱬ) ile yazıldığı görülür: *bere* (101a/19), *bende* (120a/01) *degme* (111b/06)

I/İ

Metinde ı, i ünlüleri başta elif (ⱪ) ve elif ye (Ⱬ) ile gösterilir: *ıdırmağa* (106a/13), *ışmarladuğ* (94a/19), *ısıcağ* (104b/20), *içeri* (93b/13), *içinde* (95a/16), *innege* (103a/01)

Ortada (Ⱬ) ile gösterilmektedir: *gice* (97b/07), *gidi* (104b/11), *girü* (103b/11)

Sonda (Ⱬ) ile gösterilmektedir: *imdi* (116a/03), *dördünci* (99b/08), *iki* (108a/09), *katı* (92a/21)

O/Ö/U/Ü

Metinde yuvarlak ünlüler için vav (ⱬ) ve elif vav (Ɑ) kullanılmıştır.

Başta o, ö, u, ü, ünlülerinin yazımında düzenli olarak elif vav (Ɑ) kullanılmıştır: *odun* (101b/02), *oğlumuñ* (91/a24), *öksürerek* (111b/13) *öldügin* (111b/09) *uşanup* (95a/25) *ulu* (93a/09) *üç* (93a/25) *üşüşdiler* (103b/07)

Ortada ise vav (ⱬ) ile yazılmaktadır: *şokdı* (102a/18), *söyleşürler* (102a/25), *burnı* (101b/09), *gülüşürlerdi* (100a/23)

Sonda ise düzenli olarak vav (ⱬ) ile gösterilmiştir: *bu* (90b/04), *diyü* (91b/17), *karşu* (114a/03), *tapu* (96a/15)

2) Ünsüzlerin Yazımı

C/Ç

Metnimizde c, ç ünsüzlerinin yazımında değişkenlikler görülmekte, her iki seste birbirinin yerine kullanılmaktadır: *ağaclar* (93a/09), *gerçeksın* (99a/15), *olınca* (93a/19), *kuçup* (91b/19), *geçüp* (91b/21), *pekce* (91b/07)

G

Metinde g ünsüzü ince sıradan kelimelerde kef (ك), kalın sıradan kelimelerde gayın (غ) ile gösterilmiştir: *geldükde* (118a/02), *gün* (91a/09), *gögüs* (111b/13), *ğjlayup* (93a/12)

K

Metnimizde k ünsüzü ince kelimelerde kef (ك), kalın kelimelerde (ق) ile yazılmıştır: *köndular* (95a/21), *kolçaq* (106b/01), *kucaqlar* (93a/10), *kimesne* (92b/07), *kesilüp* (106a/25), *kirpik* (107a/05)

Ñ

Metnimizde bu ünsüz hep kef (ك) şeklinde yazılmıştır.

İç seste ñ genizli damak ünsüzü bulunduran kelimelerden bazıları şunlardır: *diñleyüp* (94a/11), *diñdürdi* (105b/07), *añsuzın* (90b/17), *göñül* (92a/22), *soñra* (91a/01)

Son seste ñ genizli damak ünsüzü bulunduran kelimeler şu şekildedir: *siziñ* (94a/18), *varuñ* (99b/18), *virdüñ* (107b/21), *cümlesinüñ* (103a/08)

P

Metinde -up, -üp zarf fiil ekinin be (ب) ile yazıldığı, diğer kelimelerde ise pe (پ) kullanıldığı görülmektedir: *gelüp* (99b/19), *virüp* (113a/14), *dögüp* (116a/10), *pekce* (91b/09), *çarpunu çarpunu* (92b/05), *çarpılup* (90b/06)

S

Metnimizde s ünsüzü kalın ünlü taşıyan kelimelerde genellikle sad (ص), ince ünlü taşıyan kelimelerde sin (س), alıntı kelimelerde ise se (ث) ile yazılmaktadır: *şu* (99a/20), *şunsuñ* (90b/23) *şuş* (105b/21), *süd* (99b/25), *segirdüp* (103a/02), *söndüğinden* (92a/17), *şülüş* (93a/20), *şülüşan* (93a/20), *eşer* (105b/23)

Tesbit edebildiğimiz bir örnekte ise es- fiili hem sin (س), hem se (ث) ile yazılmıştır: *eser* (108b/16), *eşer* (118a/06)

T

Eski Türkiye Türkçesinde kalın sıradan ünlülü kelimelerin ön seslerinde bulunan ve daha d sesine dönmemiş olan t sesleri metnimizde de genellikle tı (ط) ile yazılmaktadır: *ṭayanıp* (113a/22), *ṭurdı* (100a/23), *ṭoksan* (105a/25), *ṭoldurdu* (91a/01)

Bunun yanında kalın ünlüye sahip oldukları halde te (ت) ile yazılanlarda vardır: *toz* (114a/06), *tuz* (105a/11)

Metnimizde aynı kelimenin ön sesinde hem t'li hem de d'li yazılışlara rastlanmaktadır: *ter* (107a/17) *der* (119a/06)

SES BİLGİSİ

1) Ünlü Değişmeleri

i>e: Metnimizde i ile yazılıp Türkiye Türkçesinde e ile kullandığımız kelimelerden bazıları şunlardır: *bil* (93a/22), *gice* (91a/10), *giç-* (96b/11) *yidi* (92a/14)

e>i: Eski Türkçe döneminde e'li olan sesler i'ye dönmüştür: *niçe* (<*neçe*) (117a/14), *imdi* (<*emti* <*amti*) (94a/18)

2) Orta Hece Ünlüsünün Düşmesi: Vurgusuz olan orta hece ünlüsü düşer: *ağzından* (<*ağızından*) (102a/20), *burnı* (<*burunu*) (101b/01), *gönlinden* (<*göñülinden*) (91b/14), *gögsüne* (<*gögüsüne*) (96b/05)

3) Ünlü Birleşmesi: Ünlü ile biten bir kelimedenden sonra ünlü ile başlayan bir kelime veya ek geldiği zaman ünlülerden biri düşerek iki kelime birleşir: *niçün* (<*ne+içün*) (98b/08), *nesne* (<*ne+ise+ne*) (92a/07), *şol* (<*şu+ol*) (98b/05), *böyle* (<*bu+eyle*) (91b/13), *şimdi* (<*şu+imdi*) (104a/07), *n'ola* (<*ne+ola*) (102a/07)

4) Ünlü Uyumu

4.1 Kalınlık-İncelik Uyumu: Türkçede bir kelime ya sadece kalın veya sadece ince ünlü ihtiva edebilir. Bu kurala kalınlık-incelik uyumu denir. Bu uyum Türkçenin aslı ses uyumu olup Türkçenin çok eski devirlerinden beri bu kurala uyulmuştur. Dolayısıyla metnimizde bu kurala uyum sağlanmıştır: *verdiler* (104b/24), *kaçurup* (116a/06), *parladı* (101b/11), *düşdi* (99b/05)

4.2 Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu: Bir kelimedeki ünlülerin düzlük-yuvarlaklık bakımından birbirine uymasına düzlük-yuvarlaklık uyumu denir. Fakat bu uyumun Eski Türkçe devrinden beri umumîleşip sağlam kurallar ortaya çıkarmadığı bilinmektedir. Yuvarlaklaşma, Eski Türkiye Türkçesinin en önemli fonetik konularından biridir. Bu

yuvarlaklaşmanın bir kısmı dudak ünsüzlerinin etkisiyle olurken, bir kısmı Eski Türkçe devrindeki -ğ ve -g'lerin Batı Türkçesinde düşmesi, daha doğrusu ünlü ile birleşmesi sonucunda olmuştur. Bazı kelimelerdeki yuvarlaklık ise hiçbir sebebe bağlı değildir. Metnimizde hem sözcüklerde hem de ekler ve yardımcı seslerde düzlük-yuvarlaklık uyumu karışıklık gösterir.

4.3 Kelimelerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu: Metindeki yuvarlak ünlülü kelimelerden bazıları şunlardır: *berü* (93b/03), *karşu* (93b/10), *delü* (104b/22), *altun* (97a/12), *kapu* (118a/18)

4.4 Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu: Metnimizde ekler düzlük-yuvarlaklık uyumu bakımından bir düzensizlik göstermektedir. Metindeki ekler, yuvarlak ünlülü ekler, düz ünlülü ekler ve düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmiş ekler olarak üç başlık altında incelenecektir.

Yuvarlak Ünlülü Ekler

-(u)p/-(ü)p zarf-fiil eki: *alup* (101b/20), *gelüp* (99b/19), *bağırup* (91a/23), *beliñleyüp* (91a/18)

-sun/-sün, -sunlar/-sünler emir eki: *kalmasun* (95a/24), *olsun* (99a/20) *olsunlar* (116b/14) *eylesünler* (94b/01)

-(u)r/-(ü)r ettirgenlik eki: *geçürdi* (104b/02), *giyürüp* (110a/18)

-dur/-dür bildirme eki: *'ayyārdur* (97a/02), *azdur* (101b/19), *işdür* (99b/14)

-(u)m/-(ü)m, -(u)muz/-(ü)müz iyelik eki: *cānum* (90b/10), *birāderüm* (107b/23) *kuvvetümüz* (111b/15)

-(u)ñ/-(ü)ñ, -(u)ñuz/-(ü)ñüz iyelik eki: *cümleñüz* (99a/12), *haberüñ* (91a/18) *pehlevānlaruñ* (97b/23), *lisānuñuza* (105a/06)

-(u)ñ/-(ü)ñ, -nuñ/-nüñ ilgi eki: *oğlumuñ* (91a/24), *evrenüñ* (101b/24), *kendünüñ* (105b/19)

-du(m)/-dü(m) görülen geçmiş zaman 1.teklik şahıs eki: *kodum* (90b/22) *buldum* (96a/23) *geldüm* (110b/12), *bildüm* (99a/03)

-du(ñ)/-dü(ñ) görülen geçmiş zaman 2.teklik şahıs eki: *düşdüñ* (91a/02), *da 'vet eyledüñ* (100b/17), *n 'olduñ* (113a/19), *olayduñ* (117b/23)

-du(ķ)/dü(ķ) görülen geçmiş zaman 1. çokluk şahıs eki: *olmaduķ* (100b/19), *sıgınduķ* (113a/20), *virmedük* (108a/18), *ceng eyledük* (107a/25)

-(u)z/-(ü)z 1. çokluk şahıs bildirme eki: *yidilerüz* (93a/01)

-a-vuz/ -e-vüz 1. çokluk şahıs istek eki: *halâş eyleyevüz* (101b/19)

-(u)r/-(ü)r geniş zaman eki: *delinür* (101b/07), *gelür* (112b/05), *getürür* (103b/22), *bilür* (91a/25)

-u/-ü zarf-fiil eki: *diyü* (96a/02)

Düz Ünlülü Ekler

-ı/-i,-sı/si 3. teklik şahıs iyelik eki: *göñli* (115a/20), *gözi* (119a/02), *oğlı* (98b/12), *gümüldüsi* (93a/23), *hedâyâsı* (109b/08) *ulusı* (99a/11)

-ı/-i belirtme durum eki: *mel'ünü* (100b/17) *altını* (103b/16) *seni* (91b/11)

-mı/-mi soru eki: *var mıdur* (106a/02), *buldı mı* (103a/16) *çeker mi* (104b/13), *viridi mi* (110b/15)

dı/-di görülen geçmiş zaman 3. teklik şahıs eki: *nişānladı* (97a/04) *şıçradı* (118a/15), *söyledi* (113b/16)

-cı/-ci isimden isim yapım eki: *kapucılar* (113a/17), *karşucılar* (120a/10), *bekçileri* (97b/05), *giceci* (94a/01)

-(ı)l/-(i)l edilgenlik eki: *görildi* (102b/12), *açıldı* (105b/04), *dökildi* (93a/15) *kesildi* (93a/19), *yapılıp* (93b/14)

-mı/-miş öğrenilen geçmiş zaman eki: *komuşlar* (93b/15), *gelmiş* (92a/16), *getürmiş* (114b/12), *tutmuş* (106a/18)

-sın/-sin fiil çekimide 2. teklik şahıs eki: *bilürsin* (117a/03), *dirsin* (99a/15), *gelürsin* (113a/25), *olursın* (95b/15)

-sın/-sin 2. teklik şahıs bildirme eki: *'ayyārısın* (113a/25), *gerçeksın* (99a/15), *kimsin* (104b/18), *kandasın* (96b/03)

-(ı)nca/-(i)nce zarf-fiil eki: *kızınca* (92a/15), *konınca* (119a/16), *ölince* (93a/19) *yürüyince* (100b/12)

-sız/-siz fiil çekimde 2. çokluk şahıs eki: *reng eylemişsiz* (99b/07), *gelesiz* (111b/24)

-lık/-lik isimden isim yapma eki: *birlik* (95b/24), *şenlik* (92a/12), *şāhib-ķırānlık* (115b/06), *şādmānlık* (109b/25)

Düzlük-Yuvarlaklık Uyumuna Girmiş Ekler

-dır/-dir,-dur/-dür ettirgenlik eki: *bildirdiler* (116b/08), *bildürdi* (119a/20), *çaldırup* (107a/09), *çaldurup* (119a/14) *kaldırup* (99a/25), *kaldurmaga* (110a/20)

-lı/-li,-lu/-lü isimden isim yapım eki: *küngürelî* (95b/20), *küngürelü* (109a/11), *atlu* (109a/04), *başlı* (91a/23), *başlu* (92a/14), *bendli* (116b/24), *besbelli* (98a/05), *besbellü* (111a/12) *yollı yolınca* (100a/21), *yollu yolunca* (105b/03)

-arı/-eri/-aru/-erü yön eki: *içeri* (93b/19), *içerü* (95a/23), *yuğarı* (106a/11), *yuğaru* (97b/25)

-(ı)n/-(i)n,-(u)n/-(ü)n dönüşlülük eki: *çalınup* (100a/14), *giyindi* (99b/19), *görünür* (95b/11), *görünen* (92a/04)

ÜNSÜZLER

1)Ünsüz Değişmeleri

ķ/h Değişikliği: Türkçede kelime başında ķ yoktur. Bugün ķ ile başlayan birkaç kelime Eski Türkçe devresinde ķ sesini ihtiva etmekteydi. Metnimizde de bu ķ sesi kendini korumuştur. Sesin ķ şeklinde gelişimi sonraki yüzyıllarda olmuştur. Bugün Türkiye Türkçesinde bu ses ķ iledir. Bazı örnekler şunlardır: *ķanı* (104a/01), *ķangı* (106a/18)

Metnimizde orta seste ķ/h sızıcılışmasına rastlamaktadır: *ağşam* (93a/19), *yohsa* (113a/05), *ķoķu* (105a/03)

ğ/v değişikliği: Bugün yazı dilinde ğ veya v şeklinde geçen veya iki şekilde de telaffuz edilen ğ'ler metnimizde kendini muhafaza etmektedir. Örnekler şunlardır: *dögüşerek* (96b/06), *sögdi* (99b/15), *begendi* (113a/08), *segirdüp* (103a/02), *egüp* (117b/05)

ğ/v değişikliği: Günümüzde ğ ile olan metinde v ile yazılan kelimeler şunlardır: *şovukdan* (104b/08)

ñ/m değişikliği: Bugün yuvarlak ünlülerden sonra ñ bazı kelimelerde m olmuştur. Metnimizde ñ sesi kendini korumaktadır: *toñuz* (108b/09)

t/d değişikliği: Metinde t ile geçen günümüzde d ile kullanılan bazı kelimeler Şunlardır: *taç* (97b/13), *toğdukda* (93b/05), *toğrı* (91/b24), *toğsan* (105a/25), *toğuz* (95a/12), *toğdı* (102a/13)

2) nsz Uyumu: Metnimizde kalıplaŐmıŐ olan bazı eklerin tonsuz nszle biten kelimelere getirildiğinde, nsz uyumuna girmediği görülmektedir.

-da/-de, -dan/-den (hal eki): *ırağdan* (101b/08), *tağafda* (94a/24), *Őretde* (96a/06), *gerçekden* (99b/05)

dı/-di görülen geçmiş zaman 3. teklik Şahıs eki: *bağdı* (94a/07), *idiler* (96a/01) *yığdı* (94b/11)

-dur/-dür (bildirme eki): *gerekdür* (100b/07), *gerekdr* (118a/15), *yoğdur* (90b/13), *kimdür* (104b/11)

-dık/-dik, duğ/dk (sıfat fiil eki): *gitdükçe* (93b/05), *yağduğı* (99b/19), *olduğda* (105a/23)

3) TonlulaŐma: Türkçe kelimelerde t ve ę nszleri iki ünlü iki ünlü arasında tonlulaŐır. Bazı rnekler Şunlardır: *ırağup* (100b/02), *giderem* (102a/15), *ayağına* (102b/01) *incidürsin* (105a/13), *kucağına* (91b/20)

4) nsz Türemesi: nsz türemesi metinde yardımcı sesler Şeklinde görülmektedir: *olayduņ* (117b/23), *yuya yuya* (105a/03), *yiyelm* (116a/02), *Şunlar* (108/b12)

5) S İkizlenmesi: Bir kelimedede tesbit edilebilmiŐtir: *issi* (90b/02)

DİZİNİN HAZIRLANMASINDA İZLENEN METOD

1) Sözcüklerin anlamlandırılmasında ve köken bilgisinin gösterilmesinde Arapça, Farsça ve diğer dillerden geçmiş sözcükler için Ferit DEVELLİOĞLU Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat ve Şemseddin SAMİ Kâmûs-ı Türkî; Türkçe sözcükler için TDK Türkçe Sözlük, TDK Yeni Tarama Sözlüğü ve İlhan AYVERDİ Misalli Büyük Türkçe Sözlük esas alınmıştır

2) Metinde geçen ve sözlük değeri olan her kelime ana madde olarak alınmış ve koyu siyah puntolarla dizilmiştir. Dizinde madde başları alfabetik olarak verilmiştir.

3) Sözcüğün hangi dile ait olduğu sözcükten sonra paratez içerisinde kısaltma kullanılarak verilmiştir.

‘aded (*Ar.*) *is.* Sayı

‘a. 115a/09

4) Türkçe ve Türkçeleşmiş kelimelerde dil kısaltması yapılmamıştır.

ağaç *is.* ağaç

a.+lar 93a/09

a.+lardan 93a/14

a.+laruñ 93a/10

5) Sözcüğün hangi görevde kullanıldığı dil kısaltmasından sonra italik olarak gösterilmiştir.

hürşid (*Far.*) *is.* Güneş

h. 115a/03

6) Fiil kök ve gövdeleri için kısaltma yapılmamıştır. Fiil kök ve gövdeleri madde başı olarak alınırken (-) işareti kullanılmıştır.

düşün- Düşünmek, hesap etmek

d.-di 99b/09

d.-mege 117a/13

d.-üp 98a/05, 105a/01

7) Fiil kök ve gövdesine gelen ekten önce (-) işareti kullanır.

diñlen- Dinlenmek, istirahat etmek

d.-di 93b/03

8) İsim kök ve gövdesine gelen ekten önce (+) işareti kullanır.

dāmād (*Far.*) *is.* Damat, güveyi

d.+ı 114a/15

d.+um 102a/06

9) Tamlamalar, deyimler, birleşik fiiller, hangi sözcükle başlıyorsa o madde içerisinde toplanmıştır.

çalış- Çalışmak, çaba göstermek

ç.-up (cān ile çalış-) 97a/25

ç.-ur 104b/15

ç.-ur (açmağa çalış-) 104b/20

10) Yazılışları aynı anlamları farklı olan madde başı kelimeler (I), (II)... Şeklinde numaralandırılıp, ayrı ayrı madde başı olarak alınmıştır.

kara (I) (*Ar.*) *is.* Toprak parçası, kara

k.+dan 102a/14

kara (II) *is.* Siyah

k. 107a/02

11) Madde başı ve ara maddelerin ikinci veya üçüncü unsur olduğu yerlere (→) işareti ile göndermeler yapılmıştır.

civān (*Far.*) *sf.* Genç delikanlı

→ nev-civān

12) Farklı yazıma sahip aynı anlamdaki kelimeler *bk.* kısaltması yapılarak gönderme yapılmıştır.

yukaru *bk.* yukarı

y. 97b/25, 109a/14

13) Farklı biçimlerde karşımıza çıkan kişi ve yer adları *bk.* kısaltmasıyla ilgili olduğu özel isme gönderilmiştir.

Şarşar ‘Ayyār *bk.* Şarşar-ı Sebük-bār

s. 118a/04, 120a/10

14) Arapça ve Farsça ön eklerle oluşturulan birleşik yapılarda tamlama veya birleşik kelimeyi oluşturan ön ek madde başı olarak alınmıştır. Birleşikler o madde altına (*) işareti konularak alfabetik olarak dizilmiştir.

nā (*Far.*) *e.* Olumsuzluk ön eki

***nā-bedīd** (*Far.*) *b. sf.* Görünmez

n.+ol- 91b/01

***nā-bekār** (*Far+Ar.*) *b. sf.* İşe yaramaz, hayırsız, yaramaz

15) Arapça ve Farsça tamlamalar, bu tamlamaların ilgili olduğu her kelimenin altında verilmiştir.

ġalīza (*Ar.*) *sf.* Kaba, terbiye dışı, nezaket dışı

g.+ (şütüm-ı ġalīza) 101a/04

şütüm (*Ar.*) *is.* Küfürler, sövmeler, sövüp saymalar

ş.+ -ı ġalīza 101a/04

METİN

[90/b] ¹Zeberced'e geldi. ve bu haberi söyledi. Bu kerre şahlara dağı alup yidinci al'aya Elmās Şāh yanına geldiler. Ferāmurz'uñ cengin ²ve uvvetin vaşf idüp ziyāde şecā'at ve şalābet issi bir hākīdür. Didiler. Elmās Şāh'uñ pehlevānları işidüp ³eyitdiler: "Hele ol hākī gelsün de görüñ biz aña neler eylerüz." didiler. ve biraz lāf [u] güzāf urdılar. İşte Elmās Şāh'uñ ve açup gelen ⁴şahlara 'askerinden dört kerre yüz biñ perī ve dīv 'askeri cem' oldı.

Ammā üstād eydür. Bu Elmās Şāh'uñ bir duđter-i ⁵ferhunde-ađter-i var idi. Adına Semensāy-ı Simīntā Bānū dirler idi. Gāyet hūsnālardan bir perī maħbūbesi idi. Her kim ki ⁶nihānī bir kerre yüzün görse zarūrī arpılup deli dīvānesi olurdu. Hāşılı kelām 'uşşāına görünmez bir azā idi. ⁷Ol hūsn ile ziyāde bahādura bu gerek Bānū idi. Ammā bu Bānū Ferāmurz'uñ vaşfin işidüp Ferāmurz'a uladan ⁸'āşılı olup eyitdi: "Şol hākī pehlevānı 'acabā vaşf eyledükleri adar var mıdır? Yoħsa yo mıdır? Āh! bir kerre şol ⁹hākī dil-āverin görebileydüm." diyüp derūnuna ārzū dūşdı.

Günlerde bir gün āyesini bir tenhāca yire eküp "İy āye! Benüm ¹⁰saña bir niyāzum vardur. Eger yirine getirür iseñ ben de saña ne isterseñ vireyim. Cānum āye benüm murādum şol hākī dil-āverin ¹¹bir kerre varup temāşā eylemekdür. Benüm-le bile gidermisin?" didi. Bu kerre āye dönüp eyitdi. "N'ola adınım giderem." didi. Semensā Bānū ¹²āyesin yanına alup ve bir cārīye dağı alup a'lā bir meclis urup ol cārīyeye meclisi virüp ana aup andasın al'a-yı ¹³Zümürürd diyüp gitdiler.

Ammā Ferāmurz dağı öteden alup al'a-yı La'l'ünden, al'a-yı Zümürürd öñine gelüp andı. Ammā gördi ki şahlara anda yodur.¹⁴ Hep gitmişler. Ferāmurz al'a-yı Zümürürd'ü de zab eyledi. al'a-yı Yāūt üzre göçmekde iken yine Ferāmurz göçmeyüp irtesi gün yalnız şikāra ¹⁵ıdı. Gezerek bir dırağt sāyesinde gelüp gördi ki bir müheyyā bir meclis düzilmiş. Üzeri pūşīdeli öylece urur. Ammā yanında ¹⁶aşlā kimse yo. Bir kerre Ferāmurz ta'accüb idüp eyitdi: "Eyā bu meclis bunda böyle tenhā

yirde nedür. ve kimüñ ola?” diyüp fikr eyledi.¹⁷Tefekkür iderken nā-gāh anı gördi ki añsuzın karşusunda bir perī maḥbūbesi nümāyān ola düşdi. Ferāmurz Bānū’nuñ cemālin¹⁸gördüğü sā‘at çarpılıp hemān şaşdı. Bu kerre şaşduğundan ‘azāim okımağa başladı. ve bu kerre bakup eyitdi: “İy bānū-yı ‘ālem! hele¹⁹gel lūtf eyle sen kimsin bildür baña?” didi. Meger ol ise Semensā Bānū idi. Ferāmurz’uñ şikāra çıkduğın görüp geldi. Bu meclisi²⁰kurup kendi pinhān olmış idi. Gelüp Ferāmurz’a temāşā idüp yanına ser-nihād oldı. ve biñ ‘ışk u nāz-ıla güftāra gelüp eyitdi: “Devletlü şāhib-ķırān!²¹ben cārīyeñi su’āl iderseñüz. Hāliyā Şehinşāh-ı Kūh-ı Heft-gān olan Elmās Şāh’uñ duḥteriyem. Adıma Semensā Bānū dirler senüñ vaşfin işidüp²²ķulaķdan saña ‘aşık oldum. ve geldüm ki senüñle āşinā ve dost olam. Bir miķdār şöḥbet-i ḥāş eyleyem. Bu meclisi bunda ben ķodum. Buyruñ²³Sulṭānum! elimiz bir şöfrayı şunsuñ.” diyüp Ferāmurz’ı meclise da‘vet eyledi. Bu kerre Ferāmurz daḥı da‘vete icābet idüp rehvar-ı²⁴baḥrīden aşāğa indi. ve licāmın alup giyāha şaldı. ve dıraḥta arķa virüp oturdu. Bu kerre Semensā Bānū daḥı yanına oturup²⁵meclisin pūşīdesin alup “Buyruñ efendim!” diyüp başladı. Ferāmurz meclisde olan nevāleden tenāvül eylemege andan Semensā Bānū eline [91/a]¹sūrāḥī ve sāgar alup ṭoldurdu. Evvel kendi için şöñra Ferāmurz’a virüp başladılar şöḥbete Semensā Bānū Ferāmurz’a eyitdi: “Dil-āver²bu diyāra ne ṭarīķ-ile düşdüñ?” diyüp su’āl eyledi. Ferāmurz’da icmāle[n] başına gelen serencāmın bir bir naḥl ü beyān eyledi. ve eyitdi: ³ “Benüm murādum bütün bu Kūh-ı Heft-gānı kendime yār idüp şeri‘ātde ve dīni üzre islāma getürmekdür.” didi Bu kerre Semensā Bānū eyitdi: ⁴“Lūtf eyle server-i pederüm Elmās Şāh’a ķıyma” diyüp ricā eyledi. Ferāmurz daḥı eyitdi: “Başum üzerine iy bānū-yı cihān! senüñ ḥāṭruñ⁵ için eger ķatle daḥı müsteḥakķ olursa biñ ķabāḥati daḥı zuhūr eylerse öldürmeyem.” diyüp yemīn eyledi. Andan şöñra Semensā⁶Bānū biraz daḥı şöḥbet idüp eyitdi: “Sulṭānum bu Kūh-ı Heft-gān’da saña karşı ṭurur kimse yokdur. Bütün bu diyārları daḥı kendüne⁷müsteḥir eylesin lakin ol

zamanda ben cārīyeñi unutma!” diyüp ve “Yine Qal‘a-yı Elmās’a geldükde görüşürüz.” didi ve Ferāmurz’a vedā‘ idüp ⁸gitdi. Ammā Ferāmurz öyle hayrān u mest olup kaldı. Rūh ardı şıra dide baqar gibi baqa kaldı. Hele ne hāl ise ‘aqlın ⁹başına cem‘ idüp kendiye gelüp kalkdı biñ belā ile rehvar-ı bahriye süvār olup leşkere geldi. Ammā fikri Bānū’da kaldı. ¹⁰Hele ol gün ve ol gice ārām idüp irtesi gün kalkdılar. Qandasın Qal‘a-yı Yāqūt diyüp ‘azm eyledi. Tā kim ¹¹Qal‘a-yı Yāqūt’a geldiler. Ferāmurz gördi ki Qal‘a-yı Yāqūt’da dañı ašlā bir kimse yoqdur. Bu kerre haber aldı. kim Qal‘a-yı Elmās’a dek ¹²gitmişler. Bu kerre Qal‘a-yı Yāqūt’ı dañı zabt idüp hemān Elmās Şāh üzerine gitmege tedārikde oldı.

Ez-in cānib rāvī-yi ¹³dāstān öyle naql ü beyān eyler kim muqaddemā Ferāmurz Qal‘a-yı Lūlū’ya geldükde Dīvān-ı Zeberced Şāh’a gidüp anda Zeberced ¹⁴Şāh’uñ pehlevānları olan Şamāṭūr’ı kendi ‘amūdı-la hūrd idüp dañı Şementāl-i Üştür-seri dañı yıqup iki pāre idüp ¹⁵yutmuş idi. Meger ki ol Şementāl Nerre’nüñ vālidesine Āteş Cāzū dirler bir ‘ifrīt idi. Kūh-ı Āteş’de olurdu. Racīm ¹⁶‘aleyh-il-la’ne Şementāl’uñ öldüğün görüp eyitdi: “Varayım anası olan Āteş Cāzū’ya haber vireyim bolayki gelüp ¹⁷göreysi. Ferāmurz anıda depeleyeydi.” diyüp hemān sürüp Kūh-ı Āteş’e varup Āteş Cāzū’ya buluşdı. ve eyitdi. “İy la‘īne! ¹⁸sen bunda kendi ‘ālemüñdesin hīç oğluñ Şementāl-i Üştür-ser Nerre’den haberüñ var mı?” didi. Bu kerre Cāzū belinleyüp eyitdi: ¹⁹“Haberüm yoq ammā oğluma ne oldı.” Didi. Racīm eyitdi: “Yā Āteş! oğluñ Şementāl çoqdan gitdi.” didi. Āteş Cāzū eyitdi: ²⁰“Nereye gitdi.” Diyince la‘īn eyitdi: “Nereye gitse gerek cehenneme gitdi.” didi Cāzū eyitdi: “Bre ne söylersin iy ²¹mesned-i melā‘in! yā kim işledi bu işi?” didi. Racīm eyitdi: “Qattāl Zengi nām bir hākī vardur. İşte ol gönderdi.” ²²diyüp ašlını bir bir beyān eyledi. Bu kerre Cāzū bu haberi işidince yolunmağa başladı. Vāh hınzır dişli ve deve ²³başlı, eşek kulaqlı, sinek başlı oğulcuğum diyüp bar bar bağırdı. Andan dönüp Racīm[e] eyitdi: “Varayım bende ²⁴ol hākīyi katl

idüp oğlumuñ intikāmın andan alayum.” didi. Racīm eyitdi: “Yā Āteş! sen aña āteş-kāre varup ²⁵cevāb viremezsin zīrā ol hākī ism-i a‘zam bilür. Lakin uyurken kaçup şoñra nice dilerseñ öyle eyle” diyüp [91/b] ¹nā-bedīd oldı.

Bu kerre Racīm gidince Cāzū hemān sihrin tāzeleyüp ‘azm-i Qal‘a-yı Yāķūt eyledi. Kūh-ı Heft-gān‘a gelüp ²Qal‘a-yı Yāķūt öñinde Ferāmurz‘ı gördi. şabr eyledi. Tā kim gice olinca Ferāmurz cāme-hābına girüp yatınca Cāzū la‘īn fırsat ³bulup geldi. Ferāmurz‘ı sihrden geçürüp kaçdı. Kūh-ı Āteş‘de mekānına getürdi. Ammā lā‘īne Ferāmurz‘ı görince ‘aşıķ ⁴olup hemān dil-āverüñ ‘aqlın başına getürdi. Ferāmurz gözin açup ve kendin devşirüp kendüsin cāme-hāb ⁵libāsı-la bir muhālif yirde gördi. ve karşusunda bir maħbūbe kız тұrur. Ğāyet hūsnādur. ki vaşfa gelmez. Meger Cāzū la‘īne sihr-ile ⁶kendüsin bir maħbūbe kız şekline kōmışdı. Bu maħalde Ferāmurz bunu böyle görince ‘aqlına hemān Semensā Bānū gelüp eyitdi: “ ‘Acabā ⁷o mı kaçup beni bunda getürdi.?’” didi. Ammā pekçe diķkat idüp baķdı. Bu ol Bānū degüldür. ve bunıñ aşlā hūsnünde ān u tāb ⁸yoķdur. Ammā bu arada Āteş Cāzū dönüp hemān eyitdi: “Nicesin iy Qattāl Zengi! beni bilür misin ben kimüm?” diyince Ferāmurz eyitdi: ⁹“Yoķ! ben ne bileyim kim olduķuñ ?” didi. Cāzū eyitdi: “İy Qattāl Zengi! bu ara Kūh-ı Āteş‘dür ve baña Āteş Cāzū dirler Qal‘a-yı ¹⁰Lūlū‘da Zeberced Şāh dīvānında öldürdüģiñ Şementāl nerrenüñ ben anasıyam oğlumuñ intikāmın ben senden almaķ için ¹¹varup seni kaçdum işte bunda getürdüm. Murādum seni ‘azāb-ı şedīd-ile bunda helāk eylemek idi. Ammā lakin seni ¹²görüp ‘aşıķ oldum. Eger benüm ile sīne-i şaff olup ve baña bir kerre zātü‘l ‘amüdi andırursıñ ben seni öldürmeyüp bundan ¹³böyle seni bütün yir yüzine pādışāh ideyüm.” didi. Bu kerre Ferāmurzdur bildi ki yine Cāzū mekrine uğramış. ¹⁴göñlinden eyitdi: “Hāy mel‘ūne! gördüğimi meger Cāzū imiş ben ise Bānū kıyās itdüm idi. Lakin bu mel‘ūneye yine ¹⁵müdārā ideyüm bolayki la‘īn firār itmeyüp elümden halāş olup gitmeye idi.” diyüp dönüp yüzine güldi. Āteş Cāzū Ferāmurz‘uñ ¹⁶güldüğün görüp

eyitdi: “Ne gülersin yâ Kattâl! yoğsa benüm elümden gelmez mi ? kıyās idersin” didi
¹⁷Ferāmurz “Yok elinden gelmez diyü gülmem şafâ eyledüğümünden gülerem zīrā senüñ
gibi nāzenīn her zaman benüm elüme girmez ¹⁸nice gülmeyem.” diyince Āteş Cāzū bu
sözi gerçek şanup kaçır şīveleri iderek Ferāmurz’uñ yanına gelüp kolların Ferāmurz’uñ
¹⁹boynına atup şarıldı. ve kuçup Ferāmurz’ı öpmek diledi Ferāmurz bu la‘īnenüñ
ağzınuñ bed-i rāyihasından buñalup ²⁰‘kay’ ide yazdı. Ya‘ni kuşa kuşa yazdı. Hele ne hāl
ise şabr eyledi. Tamām Ferāmurz bu la‘īneyi kucağına alup öyle ²¹bir şıkdı kim
üstühānları bir birine geçüp cümle hürd hām olup cān cehennem eyledi. Bu kerre bir
tarrāka kopdı. Ferāmurz ²²gördi bir murdār pīrdür. Hele ol mağaradan taşra çıkdı.

Meger bu Kūh-ı Āteş’uñ bir yanı Deryā-yı Muhiṭ ve bir yanı Şahrā-yı ²³Heyhāt
ve bir yanı daḥı Berīyye-i Bī-āmān dirler bir berīyye idi. Bir tarafı yine Şahrā-yı
Heyhāt’a muttasıl idi. Ferāmurz gördi ki durmak ²⁴ile olmaz. Hemān Kūh-ı Āteş’den
aşağı inüp ol Berīyye-i Bī-āmāna toğrı çekilüp piyāde revāne oldu. Gicenüñ ²⁵daḥı iki
bahşı gidüp bir bahşı kalmış idi. Ferāmurz biraz daḥı gitdi. Nā-gāh karşıusunda bir iki
dāne ‘azīm meş‘ale zāhir oldu. [92/a] ¹her biri kalқан cürmünden büyük idi. Ferāmurz
eyitdi: “Eyā! bu meş‘aleler ne ola?” diyüp biraz daḥı gidüp yakın ²vardı. Ne gördi anı
gördi ki dört fil cüşsesinde var. Bir dāne canavar başı arslan başına beñzer sekiz ³ayağı
var. Pençeleri yarsa pençesine beñzer. İki azusu var fil azularına beñzer. Vücüdı öyle
munaḳkaşdur kim ⁴insān görünce ḥayrān olur. Meger ol meş‘ale gibi görünen anuñ
gözleri idi. Canavar daḥı yakın gelüp bu dem ⁵Ferāmurz’ı görünce hemān insān
rāyihasın alup ayağuma şikārum geldi şanup bu kerre atilup Ferāmurz’a bir lūḳme
⁶eylemek kaçdı-la Ferāmurz’a bir ḥamle idince bu kerre gel gör seyr it ki Ferāmurz ne
yapsun üzerinde ālāt-ı ḥarbden ⁷hiç bir nesne yok. Hemān cāme-ḥāb libāsı-la Cāzū
kapmış idi. Dil-āver-i ‘ālem nā-çār olup ne yapsun ⁸kaçmak olmaz hemān dil-āver
derünundan Mevlāya şığınup “Yā Āllah! kudret, kuvvet sendendür. ‘İnāyet senden”

diyüp ⁹hemān müştin döğüp bu kerre bu mūhiş canavaruñ başına müşt-i şāhib-ķırānı öyle urdı. kim kellesi tār-mār oldu.¹⁰Bu kerre canavar ġarīb şadā-yıla şayha idüp cān ber-cehennem eyledi. Bu kerre Ferāmurz ol mevziden ġalāş olduġına ¹¹şükrler idüp yine çekilüp yolına gitdi. Şabāh olunca dil-āver-i ‘ālem biraz daġı gidüp çünkim şabāh oldu. ¹²Ferāmurzdur bir pūşte gördi. Kendü kendüye eyitdi ki “Belki şol pūštenüñ ardında şenlik olmaķ var.” diyüp ¹³hemān Ferāmurz ol pūşteye toġrı yürüdi giderek yakın vardı.

Ammā rāvī-yi şīrīn-kelām meger ki evvel Ferāmurz’uñ ¹⁴gördüġi pūşte gibi görinen yidi yüz kulaç ve yidi başlu bir ejderhā idi. Bir ‘azīm ejderhā imiş meger ¹⁵gün kızınca ġarekete gelüp Ferāmurz’uñ rāyiġasın alınca “Bunda insān koġusu var. Şikārum ayaġuma ¹⁶gelmiş.” diyüp yidi dāne başın birden ġaldırup bir biri üzerine ġodı. Balyimez toþı gibi Ferāmurz’a ¹⁷toġrı baķup söndüġinden dümmīn zemīne çarpup yiri ġandek ġandek eyledi bu kerre Ferāmurz’ı ¹⁸dāma çekdi Ferāmurz daġı neye uğraduġın bilüp lenger virdi. Ferāmurzuñ pāyları toþuķlarına varıncaya ¹⁹yire batdı. Ammā yine yiri şapan demiri yarar gibi yarup Ferāmurz öyle giderdi. ve üzerinde daġı ālāta ²⁰müte‘allık bir nesne yok kim anuñla ejdere ġamle eyleye nā-çār olup hemān müştin döğüp ejderhā’ya toġrı ²¹öyle gitdi. Ķatı yaydan oķ çıkar gibi gitdi. Hele Āllah virdi ki Ferāmurz’uñ ayakları bir yirlü ķayaya ²²rāst gelüp hemān lenger virdi. Ejderüñ dem ġamlesin men‘ eyledi. Ammā göñül o yandan ġālīķ-i beyne-ġūna ²³niyāz eylemege başladı. “İy ġālīķum! ve iy benüm perverdigārum! şıġındum saña yardım eyle baña ne gele benden bir ķatre ²⁴menīden ve bir ķabza ġākden ķuvvet ve ķudret ve ‘ināyet cümle senüñdür.” diyüp niyāz eylerken Ferāmurz anı gördi kim ²⁵yidi kimse zūhūr eyleyüp içlerinden bir pīr-i rūşen-żamīr Ferāmurz’a bir tīr ile bir kemān virdi. Altı nefer kimse daġı birer tīr virüp [92/b] ¹bu yidi tīr ejderüñ yidi başın urup helāk eylediydiler. Ferāmurz şükri yezdān idüp kemānı eline aldı. ve ġadengüñ ²birin baġr-i kemāna vaz‘ idüp ejderüñ ortasında olan başını nişāna alup ġadenge ġüşād virdi. [Minyatür] ³Ĥadeng

ejderüñ orta başın kafasına mıhlaya kodi. Ejder cān havliyle kıvrılıp tor top oldu. Yirüñ hār ⁴hāşākın cümle bir yire getürdi. Ferāmurz hadengüñ birini dañı atup ejderüñ bir başın dañı mıhladı. Hāşılı kelām ⁵ Ferāmurz yidi hadeng ile ol ejderüñ yidi başını dañı kafasına mıhlayup ejder çarpunı çarpunı helāk oldu.

Andan ⁶ol pīr Ferāmurz’a “Yā Ferāmurz! gel ardumca” diyüp ol yidi kimse bir tarafa teveccüh eylediler. Ferāmurz dañı bunlaruñ kafasına ⁷düşüp biraz gitdiler. Ferāmurz gördi bir mescid resminde bir binā var. Ol yidi kimesne andan içeri girdiler. Ferāmurz da ⁸ardlarınca girüp gördi. Vāk’iā bir mescid-i şerīf mihrābı var kändiller aşılmış varup ol pīr mihrāba geçüp ⁹oturdu. Ferāmurz’a işāret eyledi gel diyü yanına aldı. ve ol yidi kimse başladılar zikru’llāha Ferāmurz’da bunlar-¹⁰ile bile zikru’llāh eyledi. Ol kadar bir zevk-i rühānī hāşıl eyledi kim olmaz tā kim aḥşam oldu. Ferāmurz anı ¹¹gördi. Aşılı olan kändiller cümle kendüliginden yandı. Ol mescidüñ derüni pür-ziyā oldu. Ol pīr kalkup ¹²şalāt-ı Mağribe bir niyyet idüp imāmete geçdi. Ol altı nefer kimse ile Ferāmurz iktidā idüp namāzı edā eylediler. Andan yine ¹³zikru’llāh idüp ferāğat eylediler. Ol pīr işāret eyledi. Gāibden bir şofra ta’am gelüp orta yire dōşendi. Ferāmurz’a [93/a] ¹buyur idüp ta’amı yidiler. Şükrin didiler. Andan dönüp ol pīr Ferāmurz’a “Yā Ferāmurz! biz yidilerüz ben bunlaruñ ²başıyam ki benüm adıma Ber-hayāyī Pīr dirler” diyüp bir kemer çıkardı ve tekbīrleyüp Ferāmurz’uñ biline kuşatdı. ³ve eyitdi: “Yā Ferāmurz! işte bir kemer mādām ki senüñ miyānuñdadur. Dünyā halkı bir araya gelse seni zemīnden yukarı kimse kaldıramaz. ⁴ve ne kadar piyāde yürürseñ yorılmazsın yarın bundan kalkup şu tarafa toğrı git öñine üç berzah dañı var. Ammā ⁵bu kemer haşşası-la anlardan dañı halāş olursın ötesi selāmetdür.” diyüp bu semt gösterdi. Bunlar yine ⁶zikru’llāha meşğül oldılar. Ferāmurz’uñ çeşmine hāb galebe idüp uyudu. Birazdan gözin açdı. Gördi ⁷şabāḥ olmuş. Yidi nefer kimesne ‘ālem-i gayba kadem başmışlar.

Ferāmurz alkup Őb namāzın ıldıdan Őora Ber-ayāyī ⁸Pīr’u gsterdgi cānibe tevecch eyledi. Ammā aqlā Ferāmurz’a piyāde yrimekten bī-tāblı gelmedi. yle vatı olunca ⁹ol bir yirde gitdi. yle maali Ferāmurz bir dırāhistāne geldi. Bunda yle ulu aalar vardur kim firāzına ¹⁰gz iriŐmez. ve yigirmi otuz ādem ancak ucaqlar. ve bu aalaru uzerinde fil adar daı kck, daı byk uŐlar var. ¹¹Nihāyetin āllāh bilr. Ferāmurz bunları seyr idp au sun’ udretine ayrān oldu. Ammā ol ulu uŐlar ¹²Ferāmurz’ı grp bir uurdan gjlayup anat aup Ferāmurz’u uzerine hcm eylediler. Ferāmurz’a bunlaru mehābetinden ¹³bir dehşet geldi. Ammā kendin cān avli-le dirp ne eylesn uzerinde ālāt yo. Hemān iki at olup yle bir na’ra ¹⁴urdu kim ol vādiler Őadā-ıla tldı. uŐlar serāsime olup aalardan ve hevādan cmle Şapur Şapur zemīne dkildi. ¹⁵Ferāmurz ol arada yine yolına gitdi. Bir sā’at adar nā-gāh uŐlar kendilere gelp yine Ferāmurz’a aŐd eylediler. Ferāmurz yine ¹⁶na’ra urup uŐlar yine nīm sā’at midārı bī-hd oldılar. Ferāmurz yine gitdi. Birazdan uŐlar alkup Ferāmurz’a yine amle ¹⁷eylediler. Ferāmurz bir na’ra daı urdu. uŐlar rub’ sā’at adar serāsime olup alkdılar. Yine hcm eylediler Ferāmurz yine na’ra urdu. ¹⁸uŐlar ayrı na’radan aldurmadılar. Ferāmurz grdi kim uŐlardur. Na’raya alıŐdılar. Hemān dırātu birinden bir ‘aīm Őāh oparup ¹⁹bu uŐlar ile ceng iderek olince, aŐam gitdi. Dırāistān dkendi. ve uŐlar da kesildi. Ferāmurz Vādī-yi Mrgān’dan ²⁰alāŐ olduına Őkr-i yezdān eyledi. ve ol gicen uŐlŐanı gidp ŐlŐı alınca gitdi. ayrı nevm alebe idp ²¹bir pīŐe-zāra yaın yire geldi. ve ol yirde pīŐe dibinde yatup uyudu. Birazdan bir gmldi peydā olup Ferāmurz uyandı. ²²Grdi. Őabā olmiŐ. Ammā erāfin ol adar arslanlar ihāta eylemiş kim add  haŐrın āllāhdan ayrı kimse bilmez. Meger arslanlaru gmldsi ²³idi Ferāmurz uyandı alkup oturdu. Bu arslanları grdi. Her biri at fil cāms adar var ayaa ²⁴turup gitmek murād eyledkde drt cānibden arslanlar pene aup atılmaa başladılar. Ferāmurz bunları daı uŐlar

gibi na‘ra ile ²⁵def‘ idüp üç kerre vāfir menzil yürüdü. Dördüncide na‘radan ürkmeyüp hücum eylediler. Ğayrı Ferāmurz nā-çār [93/b] ¹müşt-ile urup ve birinüñ bacağından kaçup dört yanına çarpup arslanları öyle dağıtdı. Gāh birin kaçup ²sürüsüne toğrı fırladup bişin onın birden helāk eyledi. Bu üşlüb üzre döğüşe döğüşe Vādī-yi Şīrāndan ³dađı çığdı. Sınuru geçince arslanlar kaldılar. Berü tarafa geçmediler. Ferāmurz hāmd idüp biraz diñlendi kaçup ⁴yine gitdi. Ol gice dağı nişfu‘l leyle varınca gidüp bir yire yatdı. Biraz uyudu. Siđri yine kaçup gün ⁵tođdukda bir kumsal yire geldi. Başduka ayakları topuğlarına dek zemine gömilmeye başladı. Gitdukçe dağı ziyāde olup ⁶dizine dek batdı. ve kumdan ol kadar karınca çığdı kim hādd ü hesābın Āllah bilür her biri tazı kadar şarı karınca Ferāmurz’a her ⁷tarafdan çöküp ışımağa başladılar. Acısı Ferāmurz’uñ depesinden çıkardı. Ğayrı Ferāmurz eliyle üzerinden şıyırmağdan ⁸uşanup ve kırmağdan fütür gelüp ‘aciz kaldı. Başladı dergāh-ı hağka yüz tutup kağıu‘l hācāta ‘arz-ı niyāza ol sā‘at ⁹Ferāmurz’uñ du‘ası müstecāb olup Hazrāt-ı İlyās Nebī zāhir oldı. ve Ferāmurz’ı kolından tutup göz ¹⁰yumup açınca bir lağif mürđ-zāre kodı.

“Yā Ferāmurz! Ğayrı halāş olduñ karşuda görinen Bāđ-ı Süleymāndur. Var ziyāret ¹¹eyle anda āşinā bulursın” diyüp ‘ālem-i Ğayba kadem başdı. Ferāmurz şād olup oradan bāđa teveccüh eyledi. Bāđ kapısına ¹²geldükde görđi kapu güşāda içeri girdi. Bir şüküfe-zār her dirāht-ı meyve-dār üzre bunca mürđān hoş elhān ¹³feryād-ı nađamāt eyler. Ammā bāđuñ orta yirinde bir kaşr-ı muşannā‘ binā eylemişler kapısı açuk Ferāmurz kaçupdan içeri kaşruñ nerdübānından ¹⁴çıđdı görđi. Bu bir kaşr-ı ‘ālī yigirmi biş kubbe üzerine yapılıp orta yirinde bir ‘azīm kubbe ve etrāfında yigirmi dört ¹⁵nīm kubbelere tarđ eylemişler ve dā’iren-mādār kaşruñ etrāfına üç yüz altmış revzen komışlar. Ammā açılmaz. Revzenler cümle necefden ¹⁶ve kaşr-ı mīnā-yı reng-āmīzden idi. ve orta yirinde olan kubbe-yi bülendüñ firāzına bir ‘ālem vađ‘ eylemişler şeb-çirāđdan ¹⁷ol ‘ālemüñ üzerine sīmurđ-ı ‘ankā’yı taşvīr eylemişler her sā‘at geldükçe bir

kerre kanad urup öter sā‘at geldügin bildürür. ¹⁸Kaşruñ kapusu yek-pāre zümürüdden ve yitmiş iki ayak nerdübānı var. Ferāmurz nerdübāndan yukarı çıkdı. Yidinci pāyesine ¹⁹kim başdı. Bir țarrāka olup Ferāmurz kendin bir dehlizde buldı. ve karşusunda bir ejderhā-yı zebān ağzın ²⁰açmış ıurur. Ammā ašlā hareket eylemez. Ferāmurz bildi kim ıılısmdur. Zīrā Sābıka dahmelerde rāst gelmişidi. İleri ²¹yüriyüp kendin ol ejderin ağzından atdı. Dümmünden çıkup kendin tā kaşruñ ortasında buldı. Gördi ²²bir kaşır çār-güşe ve dört cānibi nīm şuffeler ve şuffelerüñ orta yirinde yan yana iki havz eylemişler havzlarıñ ortalarında ²³birer kadeh ve kadehlerde birer mürğ taşvır eylemişler. Biri beyāz biri siyāh ve bu kuşlar sā‘at başında bir kerre öterler. Bunlarıñ ²⁴şadāsından şüküfe-zār’da olan mürgān dahı başlar. Sā‘at tamām olunca ötüşürler. ve gice geçüp gündüz de beyāz ²⁵kuş ötdi. Ol siyāh kuş öyle hāmüş olup dönerdi. Aħşam olduğı gibi ol beyāz kuş dönerdi. Bu kerre [94/a] ¹ol siyāh kuş kanād çarpup ötdi. Şüküfe-zār’da olan giceci kuşlar başladılar nağamāta tā şabāh olunca ²Ferāmurz bunları temāşā idüp hayrān kaldı. ve bunları icād iden üstād’a taħsīn eyledi. Çünküm şeb mürür idüp ³şabāh oldu. Yine ol beyāz kuş uyanup siyāh kuş dönerdi. Ferāmurz temāşāsından ğayrı ğimā‘ gelüp taşra ⁴çıkmak murād eyledi. Kaşruñ kapusu yok kim çıka ol kadar kaşırı dolaşdı. Olmadı bir țarıķ-ile yol bulup çıkamadı.

⁵Ferāmurz ğama düşdi. O yanca olur diyüp tefekkürde iken nā-gāh bir parıldı peydā oldu. Ferāmurz ne ki diyüp baķınca ⁶karşusunda biraz perīler zāhir ola düşdi. Ammā içlerinde bir maħbūbe-yi müstešnā ğüyā kim ol birileri encüm ve bu mihr-i dirahşāndur. ⁷Bunlar kandan zuhūr eyledi. ve kimlerdür. Diyüp diķkat ile baķdı. Gördi kim kendü ile dirahıt sāyesinde şöħbet iden ⁸Elmās Şāh’uñ duħteri Semensā Bānūdur. Ammā Semensā Bānū’nuñ meğer bu bāğ-i süleymānī teferrüc-gāhı-dı. Ekşeri gelür bu kaşır’da cilvelenürdi. ⁹ve bir gice iki gice eglenürdi. Şimdi bir uğurdan Ferāmurz’ı ğörince end-bend olup geldi. Ferāmurz’uñ kademinde baş koyup ¹⁰‘İy server-i ‘ālem!

sen bu bāğa kıandan geldüñ ötede ‘askerüñ senüñ’çün kıasāvetdedür.” didi. Ferāmurz dağı Āteş cāzū ilinde ¹¹geçen serencāmların ve yolda berīyyede çekdüğı berzahları bir bir nakl ü hikāyet eyledi. Semensā Bānū diñleyüp eyitdi: “İy dil-āver-i ¹²‘ālem! senüñ ğayb olduğıñ haber alup pederüm Elmās Şāh’uñ dīvleri peyāmı kendi ħāline kıomayup Kıal’a-yı Yāķūt’a gitdiler varup ¹³‘askerin bozup perīşān eylediler. ve Hürmüz Şāh’ı ele getirüp öldürelen.” didi Ferāmurz bunu işidüp ğam-ġin oldu. ¹⁴Eğerçe Kehkeşān ve Senĥāb’a anlarda cevāb virür yok idüġin bilürdi. “Ammā şāyed anlaruñ eline Elmās Şāh ġirüp ¹⁵helāk ideler. Yāĥūd bir țarık ile anlar Hürmüz Şāh’ı ele getirüp kıatl ideler” didi. Dönüp eyitdi: “İy Bānū! şimdi ¹⁶siz kıandan geldüñüz ve bu kıaşı’dan kııkmağı țarık nedür” didi. Semensā Bānū ġülüp eyitdi: “Kendüñüzi şol siyāĥ kıuşlu ¹⁷ĥavza atarsın.” didi. Ferāmurz eyitdi: “İy Bānū-yı cihān! şimdi bundan Kıal’a-yı Yāķūt ırak mıdır.? Yakın mıdır.?” Didi ¹⁸Semensā Bānū “Server bizüm ġidişimüz ile pek yakındur. Ammā sizüñ ġidişimüz ile iki aylık yirdür.” didi. Ferāmurz “İmdi seni ¹⁹ĥudā’ya işmarladuğ İy Bānū!” diyüp getürdi. Kendüsin ol siyāĥ kıuşlu ĥavza atup kendüyi hemān kıaşı’dan ²⁰țaşıra bāğ içinde buldı. Tiz hemān ĥātem-i heft-nāmuñ yidinci ismin okıyup Serĥāb cinni zāhir oldu. Ferāmurz Serĥāb’a ²¹“Yā Serĥāb! beni Kūĥ-ı Heft-ġān’da Kıal’a-yı Yāķūt’a ilet.” didi. Serĥāb n’ola diyüp Ferāmurz’ı dūşına alup ‘azm-i ²²Kıal’a-yı Yāķūt eyledi. Semensā bānū Ferāmurz’uñ bu ĥālin bilmezdi. “Vāĥ! şol dil-āveri ġetürelüm dimedüm. ġücenüp ġitdi. Ammā ²³piyāde kıanda ġider varup Kıal’a-yı Yāķūt’a iletelüm.” diyüp kıaşı’dan țaşıra kııkdılar. Ferāmurz’ı aradılar bulmadılar bildiler ki ²⁴ġitmişdür.

Ammā Ez-in cānib rāvī eydür. Bu țarafda Ferāmurz Kıal’a-yı Yāķūt’a ġelüp ġördi şāĥlar Elmās Şāh yanına ġitmişler ²⁵yarın bizde Kıal’a-yı Elmās’a ġoġelüm didi. Ol ġice aşıta Āteş Cāzū ġelüp cāme-ĥābından meşĥür alup ġitdi. Şabāĥ oldu. [94/b] ¹ġördiler. Kıattāl Zengī cāme-ĥābında yokdur. Aradılar. Bulunmadı. Bildiler kim kıazāya

uğradı. Nice eylesünler. “Belki ² bir yirden zühür eyler.” diyüp ol arada kaldılar. Elmās Şāh cāsūs göndermişdi. Cāsūs lar varup Elmās Şāh’a ³“Bu gice Qattāl Zengī cāme-hābından ğayb olmuş ašlā kimse bilmez nice olduğın” didiler. Elmās Şāh dönüp Sehlān Vezīr’e ⁴“Yā Sehlān! bir kerre görseñ şol Qattāl Zengī nice oldu. Sağ mıdur.? Yoħsa öldi mi ?” didi. Sehlān daħı yoqlayup “Sağdur. ⁵Bir cāzū şerrine uğramış yakında yine gelür.” didi. Meger Ferāmurz ‘askerinden daħı Elmās Şāh dīvānında cāsūs var idi. ⁶Sehlān’dan bu haberi işidüp cān atdı. Gelüp Senhāb ve Kehkeşān’a bildürdi. Yine gelür sağdur. Haberinden anlara kuvvet-i kalb ⁷hāşıl idüp Ferāmurz’uñ gelmesine muntazır oldılar.

Ammā bu taraftan Elmās Şāh pehlevānları Elmās Şāh’a eyitdiler: “Pādişāhum çünkim ⁸Qattāl Zengī ‘askerinde yoğdur. Varup ol ‘askerin perīşān idüp eşyāsın zabıt eylerüz. Her kaçan kendi daħı gelürse ⁹ol zamanda anuñda haqqından gelürüz.” diyüp Elmās Şāh’ı uydurdılar. Şāhlar daħı böyle diyüp dört kerre yüz biñ perī ¹⁰‘askeri-le kalğup Kal’a-yı Yāğūt’a geldiler. Ferāmurz ‘askerinuñ muqābelesinde qondılar. ve dīv gönderüp Ferāmurzuñ cümle eşyāsın ¹¹istediler. Kehkeşān ve Senhāb virmeyüp cenge tırdılar. Cāmūs-ser Nerre meydāna girüp vāfir güher-āb yıqdı. Keytfān nerre girüp Cāmūs- ¹²seri ‘ākıbet yıqup esīr eyledi. Arğālūş nerre girüp Keytfān anıda yıqup bende çekdi. Bu kerre Qahtmūr-ı Kūh-ser nerre girüp ¹³Keytfān’ı yıqdı. Farğül-ı Çehār-dest girdi. Farğül’u da ālūde eyledükde hemān Senhāb Nerre girüp Qahtmūr ile cenge başladı. ¹⁴Gerçe Senhāb nerre çok metīn güher-āb idi. Qahtmūr nerre şedīd-i la‘īn idi. Bunlar küt-a-küt cengde iken Ferāmurz gelüp gördi. ¹⁵Bir güher-āb ile Senhāb nerre ceng eyler. Bu arada Qahtmūr Nerre gördi kim Senhāb nerre gitdükçe artup kendüsün ālcı la‘īn hīleye ¹⁶sālik olup Senhāba hīle-ile bir ‘amūd urup başın yardı. Kehkeşān bu hāli görünce murād eyledi kim on yidi biñ ¹⁷qantār ‘amūdı-la girüp Qahtmūr’ı helāk eyleye andan evvel Ferāmurz añsuzın bir na‘ra öyle urdı kim Kūh-ı Heft-gān ¹⁸şadā-yıla

tolup bildiler ki attāl Zengī na’rasıdur. Ammā Ferāmurz apul apul piyāde meydāna girüp ahtmūr’a “Çek ¹⁹elin iy hīle-kār la’in!” diyüp öñin aldı. ahtmūr Nerre Ferāmurz’ı gördi toksan yidi arıř addi var. Ammā hīç ²⁰gözine řalındurmayup “İy nā-bekār hākī! eyü elime girdüñ seni ařlıña avuřdurayum” diyüp Ferāmurz’a bir ‘amüd havāle eyledi. Ferāmurz ²¹cāme hāb-libāsı ile üzerinde ālāt yok Senhāb’a öyle eyledüğine dađı ziyāde ğazaba gelmiřidi. Hemān āl řanup ²²ahtmūr gibi bařtāl güher-ābuñ ‘amüdüna řarıldı. ve çeküp elinden aldı. ve kendi ‘amüdü-la ahtmūr’a öyle bir ‘amüd urdı. kim ²³ahtmūr’ı miyānına varınca hürd hām eyleyüp ahtmūr cān ber-cehennem eyledi. Perī ve güher-āb ‘askeri Ferāmurz’uñ kuvvet-i řecā’atin ²⁴görüp berg-i hazān gibi ditreřmege bařladılar. Zīrā ahtmūr Nerre kuvvetde Senhāb’dan çok ařağa güher-āb degül idi. Elmās řāh ²⁵vesā’ir řāhlar Evrentūs-ı Ne-ser’e “İy řāhib-ırān-ı Kūh-ı Heft-gān! ne řurursın girüp řol hāķīnūñ hāķķından gelseñe” didiler. [95/a] ¹Evrentūs “Hayır bugün ben anuñ meydānına girmem ‘arızum vardur zīrā bugün henüz geldi. Yorgundur. İkinci üzerinde ²ālāt yokdur. řimdi ben anı yā bende çeksem veyā öldürsem Evrentūs hākīyi ğāfil avlayup řöyle eyledi dirler. Ammā yarın ³meydāna ıķar da’vet eylerem geldükde elbetde hāķķından gelürem.” didi. Bu minvāl üzre meydāna kimse gelmeyüp ceng eylemedi. Dönüp ⁴ķondılar. Ferāmurz da döndi.

Bu vaķte dek ‘ifrīt-i bedevi rehvarı ķeki virdi. Ferāmurz üzerine süvār oldu. Kehkeřān ve Senhāb ⁵gelüp rikābın öpdiler. Ferāmurz Bār-gāh-ı Āřaf řāha gelüp rehvardan indi. ve libās giyüp dīvāna ıķdı. Güher-āb uluları ⁶gelüp Ferāmurz’a su’āl eylediler. “Size ne hāl oldu.?” diyü Ferāmurz da “Āteř Cāzū apup Kūh-ı āteře mekānına iletüp, Ferāmurz da ⁷Cāzū’yı öldürüp oradan Berīyye-i Bī-āmāna dūřup canavar ve ejderhā atlı idüp, yidilere buluřup andan Vādī-yi ⁸Mürğāna ve Vādī-yi řīrāna ve Vādī-yi Mūrāna dūřup İlyās Nebī beni Bāğ-ı Süleymāna getirüp anda Semensā ile buluřup haber ⁹aldığın” naķlı eyledi. Bunlar iřidüp hayrān oldılar. Hele

Senhāb'ıñ zahmın şarup Cāmūs-ser ile Arṭālūş'ı 'arz ¹⁰eylediler. Ferāmurz'a daḥı getürdüp islāma da'vet eyledi. Anlarda yok dimeyüp tābi' olup islāma geldiler.

Ol gice mürür ¹¹idüp irtesi Evrenṭūs meydāna girdi. ve Ferāmurz'ı da'vet eyledi. “Gele yā Ḳattāl Zengī! senüñle ceng idelüm” didi. ¹²Ferāmurz daḥı piyāde Evrenṭūs'ıñ öñin aldı. Gördi Evrenṭūs nerre ṭoḳuz başlu bir nerredür. Ammā ziyāde şecī'adur. ve ṭabī'atda ¹³merd-āne bir merddür. Söz çok hele cenge mübāşeret idüp Ferāmurz Evrenṭūs'a üç gün ruḥşat virüp üçüncü gün bir ḍarb ¹⁴ile ālūde eyledi. Üzerine düşüp bende çekdi. Elmās Şāh Evrenṭūs Nerreyi ḥalāş eylemek için 'askeri birden ¹⁵yüritdi. Ferāmurz Evrenṭūs'u dīvlere teslīm idüp rehvära bindi perī 'askerin karşılayup cenge ṭurdi. Berüden ¹⁶dīvler daḥı yürüyüp çok perī esīr eylediler. Şöyle bir ceng-i 'azīm eylediler kim vaşf ḳābil degül idi. ve ceng içinde ¹⁷La'lān Şāh ile Zümürrüd Şāh ve Zeberced Şāh ele girüp esīr eylediler. Elmās Şāh ile Yāḳūt Şāh Şehr-i Elmās'a firār eylediler. ¹⁸Ferāmurz daḥı dönüp Bār-gāh-ı Āşaf[a] gelüp emr eyledi. Şāhlar ile Evrenṭūs'u meydān-ı siyāsete getürüp bunları dīne ¹⁹da'vet eyledi. “Gelmezseñüz sizi helāk eylerem” didi. Şāhlar gördiler olmaz cümle imāna gelüp Ferāmurz'a tābi' oldılar. Evrenṭūs ²⁰Nerre daḥı imāna gelüp üçüncü ser-ḳaplan oldı. Dīvler tarafından üç gün Ferāmurz Ḳal'a-yı Yāḳūt'da eglenüp dördüncü gün Şehr-i Elmās'a ²¹göçdiler.

Gelüp Şehr-i Elmās'ıñ öñine ḳondılar. Ammā Şehr-i Elmās muṭalsam idi. Zāhirde ḳapusu yoğ-ıdı. Üzerinden aşmaḳ ²²murād eyleyen kimesneye bir āteş zuhūr idüp bārū gibi ḳaplarıdı. Çıḳduḳça āsmāna bile çıḳardı. Üzerine varanı yaḳardı. ²³Bervech-le girmek ḳābil degüldür. Fetḫi daḥı ne ṭarīḳ ile olur kimse bilmez-idi. İçerüde Elmās Şāh ile Yāḳūt Şāh ²⁴ve Sehlān Vezīr perī uluları-la oturup “Ḳattāl Zengī bildüğinden ḳalmasun ḳal'aya giremez. Otura otura ²⁵uşanur bir gün birağup gider” dirler-idi. Aşlā muḳayyed olmadılar. Ammā bu ṭarafdan ṭaşrada Ferāmurz bir gün biş

gün oturup [95/b] ¹ al‘aya girmege are aradı olmadı. Bir arık ile fethine are idemeyüp ‘aciz aldı.

Bir gün yalnız rahşına süvâr ² olup al‘a-yı Elmäs‘uñ dört cānibin dolaşup fethine bir vesīle ararken al‘a divārında bir summākī taş gördi. Üzerinde ³ birkaç satır yazı var demiş ki “ Her kim bu al‘ayı feth itmek murād eylerse, şehriñ ortasında olan āyīne-yi hikmet-nümā ki, iki ⁴ mīl arasına vaz‘ olmuşdur. Mīlūñ birisine bir ‘alem vaz‘ olup firāzına bir beyze-yi zerrīn onmuşdur. Ol yumurayı taş ⁵ ile urabilürseñ al‘ayı feth ider” demiş Ferāmurzdur. Bu hatı oıyunca şād oldu. Tīz rehvār-ı baħrīden inüp yirden ⁶ bir müdevver münāsib seng alup ol didügi mīlūñ ber-ā-berine geldi. Gerçe taşradan āyīne-yi hikmet-nümā görünmezdi. Ammā ⁷ mīller görünürdi. Ferāmurz ol ‘alem olduğı mīlūñ firāzındaki beyzeyi nişāna alup bir taş atdı. Taş haa eylemeyüp ol ⁸ beyzeye urdı. Beyze opup zemīne düşünce bir arrāa opdı. al‘a-yı Elmäs arlı olup birazdan ırdı. ⁹ Anı gördiler al‘anuñ apusu zāhir oldu. Hemān Ferāmurz rehvāra binüp apuya yürüdü.

Ötede Elmäs Şāh Yāūt Şāh ile ¹⁰ oturup “ ‘Acabā al‘anuñ fethine are olur mı?” diyü Sehlān Vezīr’e su’āl eylediler. Sehlān Vezīr “Pādişāhum belki ¹¹ bulunmuşdur. Zīrā fethi pek yakın görünür.” didi. Ol dem bunlar bu sözde iken bir arrāadur opdı. Bunlar vehm idüp “Eyā! ne oldu” ¹² dirken al‘a-yı Elmäs harekete gelüp ve devr idüp birazdan yine sākin oldu. Sehlān Vezīr “İşte pādişāhum ¹³ al‘a feth oldu. Tedarükūñ gör.” dirken perīler gelüp “Aman pādişāhum attāl Zengī al‘ayı feth idüp al‘adan içre ¹⁴ girdi.” dirken biri dağı geldi. Ol da öyle didi. Elmäs Şāh şaşup “Yā nice idelüm nice olur.” didi. Sehlān ¹⁵ Vezīr “Nice olsa gerek pādişāhum ol birileri nice oldıysa sende öyle olursın” didi. “Müdārādan ğayrı are yodur.” ¹⁶ didi. Elmäs Şāh n’eylesün öyle aldı. Birazdan Ferāmurz al‘adan girüp oğrı Serāy-ı Elmäs Şāh’a yürüdü. ¹⁷ Perīler gelüp Elmäs Şāh’a işte geldi didiler. Sehlān Vezīr eyitdi: “Pādişāhum arşu

çıkalm diyüp Elmās Şāh'ı ve Yāķūt ¹⁸Şāh'ı alup önlerine düşüp Ferāmurz'a karşı geldi. Ferāmurz da Serāydan girüp rehvardan indi. 'İfrīt-i bedevi ¹⁹rehvārı aldı. Ferāmurz yukarı çıķdı. Gördi. Üç kimse gelüp temennā eyledi. İkişi şāhāne libāsı-la biri vezīrāne ²⁰libāslar giyer. Elmās Şāh'ı başında yidi küngürelī tāç var. Ferāmurz bildi kim Elmās Şāhdur. Ferāmurz dağı bunlara lūtf ile ²¹selām virdi. Hāl hātırın su'āl eyledi. Elmās Şāh buyuruñ idüp içeri girdiler. Elmās Şāh Ferāmurz'ı ²²tahta teklīf eyledi. Ferāmurz "Hayır yā Elmās Şāh! biz taht-nīşin degülüz. Bizüm yirimüz pāy-i tahtdur." diyüp geçdi. Evrentūs'ıñ ²³yirinde karar eyledi. Andan Elmās Şāh ziyāfet tedārīki gördi. ve perī gönderüp taşradan şāhları ve Kehkeşān'ı ²⁴ve Senhāb'ı da'vet idüp cümle birlik oldılar. Ferāmurz Elmās Şāhı İslāma da'vet eyledi. Elmās Şāh Sehlān Vezīr'e baķdı. ²⁵Sehlān Vezīr işāret eyledi. Muḥālefet itme diyü ḥāşılı Elmās Şāh ve Yāķūt Şāh dağı imāna gelüp Sehlān ise dağı ol [96/a] ¹evvelden Sünni idi. Ber bunuñ üzerine birkaç gün yidiler. İçdiler.

Ferāmurz āyīne-yi ḥikmet-nümāyı seyr eyledi. Ḥayrān oldı. ²ve murād eyledi ki şikest eyleye, belki şoñra yine azup bu āyīneye perest olurlar. Diyü ammā yine fikr idüp eyitdi. "Yazuk! bir kāmīlūñ ³īcādıdır zāyi' olmasun." didi. Bu arada Elmās Şāh Sehlān Vezīr ile müşāvere idüp Semensā Bānū'yı Ferāmurz'a 'arz eylediler. Ferāmurz da ⁴ķabūl idüp sūra bünyād urdılar. Ferāmurz ḥāķānīyyede 'askerūñ 'acabā ḥālī nice oldı. ve benüm dađı nice olduğum bilmezler ⁵bir yügrük perī olsa varup bizden oraya oradan bize ḥaber getürse diyü müşāvere eylerken bir kütürdi ķopdı. ⁶Birkaç perīler beñizlerinde ķan ķalmamış gelüp "İy Dil-āver! şu şüretde bir güher-āb geldi. Toķsan toķuz arış ķaddi var başında ⁷mürġ-i būķālemūn otaġası var dūşunda bir teber-i 'azīm evren-dehān taşrada tırur. İçeri girmege izin ister" didiler. ⁸Ferāmurz bu ḥaberi işidince şād oldı. Bildi ki gelen Ķırtaşdur. "Bre gelsün görelüm ol yabandan degüldür." diyince perīler ⁹çıķup buyruñ didiler.

Ammā rāvī eydür. ahhār-ı A‘zam Kūh-ı Bercīs’de ‘Akrebe Cāzū’yı öldürüp ırtās[1] cāzū hapsinden ¹⁰halāş idüp ‘askere gelüp pehlevānları dārūdan halāş eyledi. Erdevān-ı Hindī “Birkaç gün gesünde meydāna ıkarum ¹¹ne ahhār koyayum ne sā’irlerin” diyüp iki cānibden āsāyiş nidā olındı. Ol aralıda ırtās “Varayım efendim attāl ¹²Zengī anda ise bulayım” diyüp Feylesūf-ı Dānā sözi ile Deryā-yı Muhi cezirelerin gezüp Cezire-yi ‘Aynū’l Baara Senhāb Nerre ¹³ile ceng idüp ‘āıbet kendüye yār eyleyüp Kūh-ı Sürh üzerine gıdūgin haber aldı. Oradan Kūh-ı Sürhe geldi. Anda Kehkeşān ¹⁴ile olan mu‘ārekesin ve Kūh-ı Heft-gān üzre gıdūgin haber alup dem çekdi. Kūh-ı Heft-gān’da al‘a-yı Elmās’da buldı. Ol idi ki ¹⁵gelüp istedi. Periler buyruñ diyince ırtās-ı Merdüm-ser içeri girdi. Şāhlara apu ılıp Ferāmurz’uñ ademinde baş odı. ¹⁶Ferāmurz daı “Hāy merhabā! hoş geldüñ yā ırtās! bu adar zamandır sen anda gıdüñ ve bu araya şimdi andan gelürsin” didükde ¹⁷ırtās daı tekrār temennā idüp ibtidā kendüsin Cevāhir-ābād’da iken ‘Akrebe Cāzū sihrden geçürüp Kūh-ı Bercīsde al‘asına iletüp ¹⁸haps eyleyüp soñra hāānīyyede ahhār-ı A‘zamı daı apup Kūh-ı Bercīs’e getürüp, ızı Şimle-yi Sāhire, ahhār’a ‘āşık olup ¹⁹ahhār’uñ sihrin giderüp ahhār’da Şimle’yi helāk idince bende halāş olup Leytān Vezīr ise muaddem Şarşar-ı Sebük-bār ile ²⁰bāz keşti gedükde Şarşar seyāhate, Leytān Vezīr Hūşeng-ābād’da Keymurād Hān yanına varup şikāyet idüp Keymurād Hān daı ²¹cihān pehlevānı Erdevān-ı Hindī ki on sekiz toplı şala ullanur. Anı alup iki kerre yüz biñ er ile gelmiş bizüm ‘askerden ²²Cāzū pehlevānları sihr-ile bende çekmiş ber-dār eylerken gelüp irişdük. ahhār-ı A‘zam pehlevānları cümle halāş eyledi. Şimdiki hālide ²³ceng yodur. Bende sizi arayı işte gelüp bunda buldum. Ferāmurz ırtās’dan Erdevān-ı Hindī murādın işidince ²⁴dönüp Elmās Şāh’a “Yā Elmās Şāh! sūrı ferāgat idelüm de benüm ile bile giderseñ tedārik gör zīrā ötede ‘askerüm üzerine ²⁵küy-

1 düşmen zühür eylemiş inşâ'llâh ötede sūrî yolu ile iderüz.” didi Elmās Şāh'da sūr sevdāsından geçüp tedāriklerin gördiler.

[96/b] ¹Şāhlar al'alarına vekīller naşb idüp yidi pādişāh biş kerre yüz biñ perī ile hāzır oldılar. İki günde tedārikleri tamām olup üçinci ²gün Ferāmurz eycü bir taht-ı 'ālī düzüp perī şāhları ve Semensā Bānū ve Sehlān Vezīr oturup dīvler tahtı dūşlarına aldılar. ³Ber-hevā andasın rub'-ı meskūn diyüp revān oldılar. İşte Ferāmurz gelmekde bizüm dāstānımız hāānīyyede 'askere gelsün.

Rāvī-yi ⁴şīrīn-edā öyle naql eyler kim ahhār-ı A'zam Kūh-ı Bercīsdan gelüp na'ra ile 'Arebe Cāzū'yı helāk idüp pehlevānları dārdan ⁵halāş eyledi. Erdevān-ı Hindī ileri gelüp şimşīr havāle eyledi. Hemān ahhār-ı A'zam gögsüne bir müşt urup Erdevān-ı ⁶Hindī göti üzerine otura vardı. Pehlevānlar dögüşerek leşkere geldiler. Erdevān-ı Hindī eyitdi: “Biraç gün geçsün ⁷zamum oñlasun meydāna girüp ne ahhār'ı oyayum ve ne sā'irlerin” didi. ırtās'da Ferāmurz'ı aramaa gitdi. Ammā 'Arebe Cāzū'ya ⁸Şīpārū 'Ayyārı göndermişlerdi. Şīpārū 'Ayyār'a Cāzū “Sen yāb yāb gel.” diyüp ilerü geldi. Bu adar iş görüp soñra ⁹mürd oldı. Şīpārū daı irtesi gün ıka geldi. Keymurād Hān'a buluşup gördi. 'Arebe Cāzū helāk olmuş. Keymurād Hān ¹⁰ile Leytān Vezīr Şīpārū 'Ayyār'a “İş saña aldı. Erdevān-ı Hindī pehlevānlaruñ hāından gelür. Ammā anda tebtīz 'ayyārlar vardır. ¹¹Bolaykim 'ayyārları ele getürebileydüñ” didiler. Şīpārū 'Ayyār “Elem ekmeñ anlara bir iş giçeyim ki Nār-ı Nūr bile begensün” didi. Ferāmurz ¹²'ayyārlarından Ser-bāz 'Ayyār meger bahtına Keymurād Hān dīvānına gelmişdi. Şīpārū 'Ayyār'uñ geldügin gördi. Şīpārū'yı ziyāde ¹³rind u allāş gördi. 'Ayyār gördi. Oradan ıup Leşker-i islāma geldi. Serā-perdeye girüp Mutāhir Şāh oñinde temennādan soñra ¹⁴Şīpārū 'Ayyār'ı naql eyledi. Ziyāde rind 'ayyāra beñzer diyü vaşf eyledi. ahhār-ı A'zam ve Cihān-baş Şarşar'a ve Zīveg'e “Hele pek ¹⁵şaqımuñ Şīpārū 'Ayyār'dan Ser-bāz'uñ didüğine göre pek rind 'ayyāra beñzer” diyüp

biraz laṭīfe yüzinden inşyāh virdiler. Ammā ¹⁶Şarşar-ı Sebük-bār ve Ziveg ve Nireng ve Çeldek gurūra düşüp “Bir şey midür. Öyle nā-bekārlar.” didiler.

Rāvī kavlince Şipārū ‘Ayyār ¹⁷vākı‘ā ziyāde rind ve ḥarām-zāde ‘ayyār idi. Tebdīl-i şūret tağyīr cāme idüp leşker-i İslāma geldi. Dīvān-ı ¹⁸İskender-i Kübrā’dan Ser-bāz ‘Ayyār çıkup bir aşcı dükkānına girdi. Şipārū ‘Ayyār gördi. Bir ‘ayyār-ı tarrār Serā-perde-yi İskenderden ¹⁹çıkup şöyle bir aşcı dükkānına girdi. Anı nişānlayup Serā-perdeden içeri girdi. Bu kadar ecnās-ı muhtelife ‘askerin ²⁰görüp Şipārū[yı] vehm aldı. Hele biñ muḥāfet-ile üçinci katdan içeri büyük dīvāndan içeri girdi. Taht üzre Muṭṭahir Şāh’ı ²¹gördi. On dört küngürelī tāç başında sağ ve sol bu kadar devrdür küngürelī şāhlar oturur. Tā yanında yidi küngürelī ²²tāç ile Cevāhir Şāh oturur. Pāy-i taht şandalīsinde Ḳahhār-ı A‘zam oturmuş yüz otuz üç arış ḳadd ü ḳāmet ile ²³egerçe ḳaddi Erdevān-ı Hindī kadar degüldür. Ammā mehābet ve şalābeti andan ziyādedür. Anı giçince Ferah-zād Hākānī ve Melik seyf ve Ḳanātūr ve ²⁴Gül-gün, Ṭumṭurāk ve Evrān gibi dil-āverler oturur. ve Ḳahhār-ı A‘zam muḳābelesinde şöyle başka bir mücevher şandalī ḳonmuş üzerinde ²⁵bir nev-civān oturur. Egerçe daḫı tāze ammā ziyāde şecā‘at şāḫibi oğlandur. Ol ise Cihān-Baḫşdur. ve baş derüñ dibinde Kehkeşān-ı [97/a] ¹Zīr-desti gördi. Ḳahhār-ı A‘zama beñzer ve ‘ayyār başı şandalīsinde Şarşar-ı Sebük-bārı gördi. Mirrīḥ-sıfat sağ ve sol ²on altı Ḥançer taḫınmış başında āftāba üzre üç dāne sīmurğ-ı ‘anḳā otağası şoḳmuş öyle heybet issi ‘ayyārdur. Ki gören ³ḥavfindan berg-i ḥazān gibi lertzān olur. ve baş ḫalīfe yirinde Jivek ‘Ayyār ṭoḳuz arış ḳaddi-le çin borusuna beñzer ve daḫı ⁴Çeldek ‘Ayyār ve Nireng ‘Ayyār her biri rind ‘ayyārlardur. Şipārū bunlaruñ cümlesin gözden geçürüp nişānladı. ve uşul ile serā-perdeden ⁵taşra çıkıdı.

Ve ol aşcı dükkānına girdi. Gördi Ser-bāz ‘Ayyār yukarı çıkmış ta‘ām yemiş ammā daḫı ğınā‘ gelmeyüp tekrār ta‘ām ⁶istedi. Şipārū bunu gördi. Aşcıya “Usta!

Sulţān-ı ‘Ayyāra ne  a‘āmi yapdukdan Őoŕna baňa da yap” diyüp vardı. Yol üzre ⁷ya‘ni Ser-bāz ‘Ayyār’uň oturduđı yire varacak yirde yol üzerinde bir kenāra oturdı. Aşcı Ser-bāz ‘Ayyār’a  a‘ām yapup Őākirdi ⁸ile gönderdi. Őākird  a‘āmi alup giderken Őıpārū’nuň öñine geldükde Őıpārū ođlan[a] “Bađayım  a‘āma bu kaç ađçelikdür.” ⁹diyüp uşul ile  a‘āma dārūyı  atalum.” diyüp işledi. Ođlan dađı cevāp virüp gitdi.  a‘āmi Ser-bāz’a virdi. ¹⁰Ser-bāz fikr-ile bađmayup  a‘āmi yidi. Oradan  alkup aşcınıň ađçesin virdi. ve dükkāndan  aşraya  ıķup gitdi. Őıpārū ¹¹‘Ayyār dađı  a‘āmdan yiyüp ađçesin virüp Ser-bāz’uň  afasına düşdi. Ammā Ser-bāz kendü kendüsine “Varayım Keymurād Hān ¹²‘askerine  ođru gideyim Őāyed Őol Őıpārū didükleri nā-bekārı ele getüreyim yine Muţ ahir Őāh’dan ve  ahhār-ı A‘zam’dan altun aluram.” ¹³diyüp ‘askerden  ıķdı. Bir tenhā yire geldi kim orada tebdil olup Keymurād Hān ordusuna gide ammā ol mađale dek ¹⁴dārū yetişüp Ser-bāz’uň bođazı  urıdı. Ser-bāz’uň cān başına Őıçrayup “Bre baňa n’oldı” dirken orada ¹⁵ urıla  aldı. Őıpārū ‘Ayyār irāđdan seyr eyler idi. Gelüp Ser-bāz ‘Ayyār’ı bend eyledi. ve kilim-perde içine  oyup ¹⁶arđasına urdı.  aban alup gitdi. Ordusuna cān atdı. Yolda İslām ‘ayyārları rāst gelüp elümden ¹⁷almasunlar diyüp ne hāl ise orduya düşüp oradan  ođrı Keymurād Hān Bār-gāhına geldi. İçeri girdi. ve yir ¹⁸öpdi. Kilim-perdeyi yire  oyup Őikeste ve beste “Pādişāhum müjde bađşış isterem.” didi. Ley an Vezir bu  aberden Őād oldu. ¹⁹Őarşar ele getürdi  ıyās eyledi. Keymurād Hān “Nedür ol yā Őıpārū! Őikāruň mı var.?” didi. Őıpārū “Belī pādişāhum!” diyüp Ser-bāz ‘Ayyār’ı ²⁰kilim-perdeden silki virdi. Ley an Vezir gördi. Őarşar degüldür. Ser-bāz ‘Ayyārdur. “Hoş imdi bu olsun bolayki ²¹Őarşar-ı Sebük-bārı ele getürebileydüň eger Őarşar’ı ele getürüp baňa teslim eylerseň saňa on kīse altun vireyim.” didi. ²²Erdevān-ı Hindī dađı “Yā Őıpārū! benüm  arındaşum Erdāl-ı Hindī’yi Yezdān-persetlerüň elinden mađbūsdur. Eger anı  alāş ide-bilürseň ²³biş kīse altun da ben vireyim” didi. Őıpārū “Olsun anları ben cümle ele getürem ancak Őimdi bu ‘ayyār için bađşış ²⁴isterem.” didi.

“Zīrā meşhürdür. Şayyādlar gerek kuş kısmı ve gerek canavar kısmı ibtidā şikāra şaldıkları zaman aldığı şikāri ²⁵aña virürler. Kankşun diyü imdi sizde baña bir miqdār ihsān idüñ kim bende kıvāma gelüp sā’irlerin dañı cān ile çalışup [97/b] ¹ele getüreyim.” didi. Cümle erbāb-ı dīvān “Belī bu söz yirindedür.” didiler. Keymurād Hān emr eyledi. Hāzīne-dār Şıpārū ‘Ayyār’a iki kīse altun ²virdi. Şıpārū altunı alup “Andan bir kafes getir.” didi. Ser-bāz’ı içine koyup sütün-ı haymeye aşa kodı. Lā-büdd “Yezdān-perestlerüñ ³‘ayyārları bunu halāş eylemek için gelürler ol zaman anları dañı ele getürürem.” didi.

Ol gün aḥşam oldu. Şıpārū tebdīl-i ⁴şüret İslām leşkerine geldi. Haps-hāne Bār-gāhın buldı. ‘Ayyārlar ile Şarşar-ı Sebük-bār ise Erdāl’ı unutup Serā-perde-yi ⁵İskenderi ve pehlevānları gözedirler idi. Şıpārū fırsat bulup bekçileri dārūladı. Andan haps-hāne Bār-gāhına girüp ⁶Erdāl’a kendin bildürdi. Oradan çıkarup bir rahş peydā eyledi. Erdāl’ı bindürüp ‘asker-i islāmdan çıkardı. Orduya ⁷getürüp Erdevān’a varup Erdāl’ı gösterdi. Bu biş kīse altunı aldı.

Gice geçüp şabāḥ oldu. Āftāb-ı ‘ālem-tāb ile cihān ⁸rüşen olduḡda berüde gördiler ki bekçileri dārūlayup Erdāl-ı Hindī’yi çalmışlar. Bildiler ki Şıpārū ‘Ayyār’uñ işidür. Ammā ol gün ⁹Ḳahhār-ı A’zam ile biraz pehlevānlar şikāra gitdi. Birkaç şikār urup geldiler. Leşkere yakın dāmen-i kūhda bir ‘işret-gāh var idi. Aña inüp begler ¹⁰ile şikār itdüklerin kebāb idüp ‘işrete başlayalar. Şarşar, Şıpārū gelüp bir kabāḡat eylesün bu orduda kaldı. Jivek ¹¹‘Ayyār, Çeldek ‘Ayyār ile Keymurād Hān ‘askerine gitdiler. Zīrā gördiler. Ser-bāz ‘Ayyār yokdur. Şıpārū ‘Ayyār’uñ pāyendine uğramasun ¹²diyü teccessüse gitdiler. Nireng ‘Ayyār Ḳahhār ile bile gitdi. Cihān-Baḡş dañı bile idi. Nireng ‘Ayyār kebābları pişürüp ¹³biraz meclisde şīrīn-kārlıḡ eyledi cānı şıkılıp ol aradan kalkdı. Gezinürek üst yanı taḡ kūha toḡrı ¹⁴çıḡdı. Bir yirde oturup etrāfı temāşā eylerken, ḡikmet-i ḡudā nevm ḡalebe idüp uyuya kaldı. Meger Şıpārū ‘Ayyār şabāḡ

¹⁵olınca tebdil-i şuret irkenden İslām leşkerine geldi. Göreyim. Erdāl-ı Hindī için ne dirler diyü gelüp gördi. ¹⁶Erdāl-ı Hindīnün hālāş olduğım duyup “Şipārū ‘Ayyār’uñ işidür.” didiler. Vesā’ir ‘ayyārlar orduda kaldı. Nireng ¹⁷ile Qahhār şikāra gitdi. Kendi kendüye eyitdi. Evvel varayım şikārda Nireng ‘Ayyār’ı dahı ele getüreyim de şoñra ¹⁸sā’irlerin dahı şayd iderem diyüp şikāra bile gitdi. Tamām gözetdi. Ol ‘işret-gāha inüp birazdan Nireng tağa ¹⁹toğrı gitdi. Şipārū uzaqdan gözetdi. Uyuyınca fırsatdur diyüp yāb yāb vardı. Nireng otururken ²⁰dāruladı. Ve kilim-perdeye koyup şalla şirt eyledi. Ammā hikmet-i hudā Nireng uyuduğı maḥal böyle bir maḥal idi ki ²¹elbetde Qahhār-ı A’zam, pehlevānlar ile oturup ‘işret eyler ve üst yanı yalçın kıya şöyle bir yol var. Oradan geçüp ²²Keymurād Hān ordusuna iner. Berü yanı İslām ordusuna iner şimdi Şipārū ‘Ayyār ol yoldan giderken pehlevānlar yukarı bakşalar ²³Şipārū’yı görürlerdi. Şipārū nā-çār ol yol ile gidüp ḥavf-ıla aşığa bakar bir giderdi. Beni görmesünler diyü tamām pehlevānlaruñ ²⁴ber-ā-berine gelüp ḥavf-ıla geçerken ayağı bir çalıya ilişüp yüzi üzre kapandı. ve kilim-perdenün ucu Şipārū’nuñ elinden çıkup ²⁵Nireng ‘Ayyār içinden yuvarlandı. Pehlevānlar ‘işret eylerken bir paturdı oldu ne ki diyüp bakışdılar. Gördiler yukarı bayırdan [98/a] ¹bir ādem yuvarlanup iner bunuñ aşlı ne ola dirken Nireng gümledi. İllā pehlevānlaruñ önine inüp kaldı. ²Gördiler. Nireng ‘Ayyārdur. Eli ayağı bağı ve ‘aklı başında yoqdur. Hele yatarak dārūsı def’ oldu. Pehlevānlar ³gölüşüp tururlar. Nireng şaşup “Beni kim bağıladı.?” didi. Pehlevānlar “Bilmezüz kim bağıladuğım ancak seni böyle ⁴gördük tağıdan biri yuvarlanup indün elün bağı ve ‘akluñ başında degül idi.” didiler. ve bendin aldılar. Nireng ‘Ayyār ⁵düşünüp “Besbelli uyumuşumdur. Şipārū da gelüp bend eyledi. Dārūlayup zāhir kaşden yuvarlamışdur.” didi. Naşıl ⁶olduğım kimse fehm idemedi. Ammā Şipārū ‘Ayyār düşüp Nireng boşanınca şimdi beni görüp belki boğazı ele virem ⁷diyüp kalçup Keymurād Hān Bār-gāhına gelüp Keymurād Hān’a bu kışşayı naql eyledi. ⁸Keymurād Hān olsun vesā’irler olsun bunu

işidince gülüşdiler. ve eyitdiler. “Eyü seni görüp tüt kap eylememişler.”⁹ didiler. Meger Jivek ile Çeldek ‘Ayyār Ser-bāzdan haber almak için Keymurād Hān ordusuna gelüp Bār-gāh-ı Keymurād Hān’da¹⁰ Ser-bāzı kafes ile aşlı gördiler. Orada turlardı. Bir tarık ile halāşa çäre bulalım diyü beklerlerdi.¹¹ Nā-gāh Şipārū gelüp bu kışşayı naql eyledükde anda idiler. Oradan çıkup berüye geldiler. Ya’ni Bār-gāh-ı İskendere geldiler.¹² Kahhār-ı A’zam dahı pehlevānlar ile Serā-perde’ye geldiler. Nireng ahvālin naql idüp gülüşdiler. Jivek ‘Ayyār ile Çeldek¹³ ‘Ayyār dahı Ser-bāz ‘Ayyār kafes-le Bār-gāh-ı Keymurād Hānda aşlı olup Şipārū Nireng ‘Ayyārı nice dārūlayup geçerken boşandurdığın¹⁴ naql eylediler aşlını bildiler kim Nireng ‘Ayyār naşıl yuvarlanmış ve Şipārūnuñ harām-zāde ‘ayyār olduğın fehm eylediler. Şerrinden¹⁵ iştirāz üzre oldılar.

Ammā ol gice Jivek ve Çeldek ve Nireng ‘Ayyārılar üçi ittifaq idüp anuñ üzerine ki varup¹⁶ Ser-bāz ‘Ayyār’ı kafesden halāş eyleyeler. Fırşat bulabilürler ise Şipārū’yı dahı ele getüreler. Kalkup üç¹⁷ ‘ayyār tebdil-i şüret idüp Bār-gāh-ı Keymurād Hāna vardılar. Tamām dīvān şavılınca bekleyüp herkes gitdi. Keymurād Hān’a¹⁸ dahı serir üzre yir idüp yatdı. Ammā Şipārū ‘Ayyār şakirdlerinden otuz kadar ‘ayyārı gemine koyup kendi dahı¹⁹ bir yirden gözetmege tırdı. Zirā bilürdi ki Hudā-perest ‘ayyārılar bu gice gelüp Ser-bāzı halāş eylemege sa’y iderler.²⁰ Pes ol üç ‘ayyār ol gice ayak kesilince Bār-gāh-ı Keymurād Hān’a girmek murād eylediler. Hemān otuz kadar ‘ayyār geminden²¹ çıkup bunlara “Nereye iy uğrılar!” diyüp yürüyince “Kaltabānlar geminde ādem var imiş” diyüp kaçmak istediler.²² İstediler. Hikmet-i hudā Nireng’uñ ayağı bir çadır tınābına ilüp yüzi üzerine yıkıldı. Şipārū ‘Ayyār üzerine düşüp²³ bend eyledi. Çeldek ve Jivek firār idüp kurtıldılar. ve Şipārū ‘Ayyār, Nireng ‘Ayyār’ı dahı alup götürdi. Bir kafese²⁴ koyup Ser-bāz ‘Ayyār’uñ yanına aşa kodı.

Bu yañadan şabāh oldu. Çeldek ile Jivek ‘Ayyārlar bu aḥvāli Şarşar’a nakl²⁵eylediler. Nireng ‘Ayyār’ı da tutdılar bilmezüz neylediler didiler. Cāsūs gönderüp haber aldılar ki anıda kafese koyup Ser-bāz ‘Ayyār’uñ [98/b]¹yanına aşmışlar.

Ez-in cānib Serā-perde-yi İskender-i Kübrā da begler ve şāhlar “Şipārū ‘Ayyār çok tebtiz ‘ayyār imiş. Birer birer bizüm ‘ayyārlarımız²ele getirüp kafese koyup şāhī Bār-gāhına āvīhte eylemekde kimse cevāba kādīr olamıyor” diyü biraz ta‘n-āmiz cevāb-ı kelimāt³eylediler. Ammā Şarşar beglerin bu kelimātından alınıp ğayrete geldi. Ammā muqayyed olmadı. Jivek ‘Ayyār’ı birazdan tenhāya çeküp “Yā Jivek!⁴bugün beglerin ta‘n-āmiz sözlerin işitdün mi? Hep o nükteler bizedür. İmdi senüñle bu gice bolaykim bir iş görüp Ser-bāz⁵ile Nireng’i ḥalāş idelüm. ve hem Şipārū ile şol Leytān Vezīr didükleri mel‘ūnı rengleyelüm ancak sen baş rāhib olan⁶Kübrān Rāhib’i dārūlayup şekline gir. Ben Keymurād Ḥān Bār-gāhına varup dārūlayup Keymurād Ḥān yirine yatup nıṣfu’l leyl⁷geçdükdün şoñra seni çağırdıram. Sen geldükde ben yā Kübrān! bu gice düşümde Nār-ı Nūr’ı gördüm. Baña ‘itāb idüp ya Keymurād⁸Ḥān! sen niçün ğāfil olup baña ‘işyān eyledün. Tiz yirinden kalkup Kübrān Rāhib’i da‘vet eyle. Bu tenbīhi aña⁹söyle ben aña da tenbīh eylerem. Leytān Vezīr ile Şipārū baña ‘işyān eylediler. Anlaruñ ikisini de tutup Bār-gāhuñ öñinde¹⁰çarmīḥa gerüp qarınlarına birer taş қо. Üçer gün öyle tursunlar. Sizde üçer gün ḥalvete girüp baña ‘ibādet idün¹¹kimse yüziñüz görüp yanıñuza gelmesün didi. Direm sende beni taşdıķ idüp baña da böyle tenbīh eyledi. ¹²Dirsiñ ötesin ben yaparam.” didi bu қavl üzerine aḥşam olunca şabr eylediler. Aḥşam oğlı Çeldek ‘Ayyār’a tenbīh¹³eyledi. “Göreym seni ‘ayyārlar ile Serā-perdeyi bu ḥoş ḥıfz-ı ḥırāset üzre ol şāyed Şipārū ‘Ayyār gelüp bir raḥne geçmesün”¹⁴didi. Andan Jivek’i alup toğrı Keymurād Ḥān Bār-gāhına gitdiler.

Tamām ḥalk yatdukdan şoñra Jivek Kübrān Rāhibüñ çadırına¹⁵varup Kübrān’ı dārūladı. Andan kendi Kübrān kıyāfetine girüp yirinde yatdı. Şarşar daḥı ihāķa için

hâtem-i bād-pây ¹⁶parmağına geçürüp Keymurād Hân'ıñ ser ü katına vardı. Pāk dārūlayup uşul ile geçdi. Taht altına şakladı. Şıpārū ¹⁷'Ayyār ise Bār-gāh kapusunda bekler. 'Ayyārlar gelmesün diyü andan Şarşar kalkup cāme-hāb üzre oturup, bre bre diyü ¹⁸āl kağdı. Nöbetçi uşaklar içeri girüp gördüler. Pādişāh kağkmış. Cāme-hāb üzerinde oturur. Gelüp karşıusunda ¹⁹ırdılar. Bunlara "Kañı Şıpārū 'Ayyār" didi. Bunlar "Bār-gāh kapusunda turur" didiler "Tiz çağırūñ gelsün" didi. Varup ²⁰çağırdılar. Şıpārū geldükde Şarşar, Şıpārū'ya "Var yā Şıpārū tiz baña Kübrān Rāhib'i çağır gelsün sen oradan Leytān ²¹Vezir'e uğrayup Leytān'ı al getir" didi. Şıpārū 'Ayyār n'ola diyüp gidüp ammā şaşdı. "Bu bī-vaķit zamanda n'eyler bunları" ²²diyü hele evvel Kübrān Rāhib çadırına varup Kübrān Rāhib kıyāfetinde Jivek 'Ayyār'a temennādan şoñra "Buyruñ İy dīn ulusı! ²³sizi Keymurād Hân ister." didi. Jivek 'Ayyār rāhib kıyāfet "N'ola gideyim. Bilürem aşlını baña da işāret oldı." diyüp yirinden ²⁴ırdı. Yanına hālīfelerinden bir kaç rāhib alup Keymurād Hân çadırına gitdi. Şıpārū oradan "Bunda Nār-ı Nūr'ıñ bir hikmeti ²⁵var ancak" diyüp Leytān çadırına vardı. Leytānı kaldırıp "Seni şāhımız Keymurād Hân ister." didi. Leytān la'īn dağı [99/a] ¹şaşup "Bu bī-vaķit zaman bizi neyleler ola" didi. Şıpārū 'Ayyār eyitdi: "Bende bilmem añsuzın cāme-hābından kalkup beni ²çağırtı. Var tiz baña Kübrān Rāhib'i çağır gelsün. Sen oradan var Leytān Vezir[i] al getir. didi. Dağı ötesin ³bilmem ancak Kübrān Rāhib'e ki varup söyledüm. "Olsun giderem zīrā baña da işāret oldı." Didi. Andan bildüm ki ⁴Nār-ı Nūruñ bunda zūhūra gelecek bir hikmeti vardur." didi. Mel'unlar başına ne gelecek bilmezler hāşılı Leytān Vezir de kalkup ⁵Şıpārū ile Bār-gāh-ı Keymurād Hāna geldiler. Meger muqaddem Jivek 'Ayyār rāhib kıyāfet gelmişdi. Şarşar ile buluşup işāretle ⁶birbirin bildiler. Andan Şarşar uşaklara "Şimdi Şıpārū 'Ayyār ile Leytān Vezir geldükde size tutuñ şunları diyü fermān ⁷eyledüğümde ikisinide tutup bende çeküñ." didi. Ğulāmlar "Fermān pādişāhımuñ" didiler. Bu arada Şıpārū 'Ayyār ile Leytān ⁸Vezir

gelüp Şarşar öñinde Keymurād Hān diyü temennā kıldılar. Zīrā Şarşar’uñ tebdīl olması sâ’ir ‘ayyārlar gibi degüldür. Pīr-i Pārsā’nuñ ⁹hamā’ili haşşası-la t̄abıku-n’al bin-n’al ol şahış olur. Aşlā bir hāli-le bilinmez. Bir de hātem-i pād-pāy-ıla tebdīl olur ¹⁰hāşılı Şıpārū ‘Ayyār bu kadar rind ‘ayyār iken fark idemedi. Şarşar Keymurād Hān kıyāfet dönüp Kübrān Rāhib şüretinde ¹¹Jīvek’e hıttāb idüp “İy dīn ulusu! ben bu gice düşümde Nār-ı Nūr’ı gördüm. Baña ‘azīm ‘itāb eyledi. Bu Leytān ¹²Veẗir ile Şıpārū ‘Ayyār Nār-ı Nūr’a ‘iştān eylemişler. Hūda-perest olmak istemişler. Nār-ı Nūr’da kaçımış. Eyitdi: “Cümleñüzi ¹³hudā-perestler elinde ‘azāb-ı şedīd ile helāk iderem. Lakin bu belā üzeriñüzden gitsün dirseñüz Leytān ile Şıpārū’yı ¹⁴tutup üç gün ta’zīr idüñ ve sizde üç gün hālvete girüp kapanup bir nesne yiyüp içmeñ baña niyāz idüñ diyü tenbīh ¹⁵eyledi. Ne dirsın” didi. Jīvek, Kübrān şüretinde “Belī yā Keymurād Hān! gerçeksın ve gerçek söylersın Nār-ı Nūr baña da ¹⁶böyle tenbīh eyledi.” didi. Şarşar gulāmlara işāret eyledi. “Tutuñ şunları Nār-ı Nūr’uñ hükmi yirinde bulsun” diyince bunları ¹⁷gulāmlar tutup bende çekdiler. “Bizüm hudā-perest olmağdan haberümüz yokdur” diyüp feryād ide gördiler ammā kim diñler “yok ¹⁸tiz bunları Bār-gāh öñinde çārmīha gerüñ” didi. Gicenüñ içinde cellādırlara haber olup geldiler. Bār-gāh-ı Keymurād Hān ¹⁹öñinde iki dāne çārmīh yapup birine Leytān ve birine Şıpārū’yı sırtları üzre yatırup qarınlarına ikişer yüz ²⁰vaqıyye birer taş kodılar. Şarşar tenbīh eyledi yarın münādīler nidā olsun “Her kim ki bunlara bir lūğme nān ve bir içim şu ²¹virürse yirine anı çārmīha korum. Zīrā bu iş Nār-ı Nūr tenbīhidür.” didi. “Ve ben dağı Kübrān ile hālvete girüp üç güne dek çıkmazuz. ²²Kimse bizi arayup şormasın” diyü tenbīh eyledi. Gulāmlar gidince Şarşar ile Jīvek ‘Ayyār kafesler ile ‘ayyārları ²³indürüp şalı virdiler. Şarşar Keymurād Hān’a üç günlük dārū virdi. Jīvek dağı Kübrān’a öyle idüp rāhiblere “Üç güne dek ²⁴baña bakmañuz” diyü tenbīh eyledi. Andan Şarşar Keymurād Hān’uñ hazīnesin boşaldup aldı. ve Jīvek de āteş-gedenüñ zi-kıymet şeylerin ²⁵kaldırdı. Anuñda yüzi

güldi. Ser-bāz ‘Ayyār da Leyṭān Vezīr’uñ ḥazīnesin boşaltdı. Nīreng ‘Ayyār da Erdevān-ı Hindī’nüñ [99/b] ¹ḥazīnesin boşaldup ṭaban aldılar. A ‘lā ‘ayyārlaruñ keyfleri gelüp yüzleri güldi.

Şorup leşker-i İslāma gelüp ²çadırlarına gıtdiler. Çünkim şeb mürūr idüp şabāḥ oldı. Keymurād Ḥān Bār-gāḥı öñinde Leyṭān Vezīr ile Şıpārū’yı ³‘Ayyārı ḥalk çärmīḥte görüp “Bre ne bunuñ aşlı nedür.” didüklerinde münādīler nidā eylemege başladı. “ Bu gice Nār-ı Nūr Keymurād ⁴Ḥān’a vākı’asında şöyle tenbīḥ eylemişdür. Üç güne dek kimse bir lūḳme nān ve bir içim şu virmesün fermān-ı pādīşāḥī öyle ⁵vārid olmuşdur.” diyüp bu kerre herkes aşlını bilüp muḳayyed olmadı. Baḥtūn Vezīr birāderi için ğama düşdi. Gerçekden Nār-ı Nūr ⁶tenbīḥ eyledi. Kıyās eyledi.

Berü cānibde begler ve şāḥlar dīvāna gelüp Ser-bāz ile Nīrengi gördiler. Ḥalāş olmuş su’āl ⁷eylediler. Şarşar da aşlını bir bir naḳl eyledi. “Nā-bekārlara iyü reng eylemişsiz.” didiler. Gülüşdiler bunuñ üzerine üç gün geçdi. ⁸Dördinci gün Keymurād Ḥān’uñ taḥt altında ‘aḳlı başına gelüp gördi bir teng yirde yatur. Ammā ḳarnı öyle açdur ki bayılıyor. ⁹Düşündi. “Ben bunda ne araram.” didi. Şamāta eyledi. Ğulāmlar gelüp gördiler. Şamāta taḥt altında[n] gelür. Baḳdılar. Keymurād Ḥāndur. ¹⁰Feryād ider. Cāme ḥāb libāsı-la hele bunı çıkarup Keymurād Ḥān “Beni kim taḥt altına ḳodı.” didi. Ğulāmlar şaşup “Pādīşāḥum ¹¹fermān idüp Leyṭān ile Şıpārū’yı çärmīḥte gerdüñüz ve üç güne dek ṭaşra çıḳmam didiñüz işte ol üç gün oldı. Şimdi ¹²şamāta eyledüñüz. Girüp sizi bu şūretde bulduḳ” didiler. Keymurād Ḥān şaşup “benüm bu didügiñüz şeylerüñ birisinden ḥaberüm ¹³yoḳdur.” didi. “Hele libās getürüñ” didi. Libās aradılar yoḳdur. “Bre Baḥtūn Vezīr’i çağırüñ gelsün” didi. Varup çağırdılar ¹⁴Baḥtūn Vezīr geldükde hemān Keymurād Ḥān Baḥtūn’a “Yā Baḥtūn! bu iş nasıl işdür kim senüñ benden ḥaberüñ olmaya” diyüp biraz ¹⁵darıldı. ve söğdi. Baḥtūn Vezīr “Pādīşāḥum ben ne bileyim benüm ile müşāvere eylemedüñ gice ḳalkup Nār-ı Nūr baña vākı’ada ¹⁶şöyle

diyüp Kübrān Rāhib’i da‘vet eylemişñüz. Kübrān Rāhib dağı “Belī baña da Nār-ı Nūr böyle tenbīh ¹⁷eyledi.” Diyüp qarındaşum Leytān Vezīr ile Şıpārū ‘Ayyār’ı çärmīhe urmişñüz ve üç güne dek taşra çıkmam zīrā Nār-ı Nūr ¹⁸öyle tenbīh eyledi. Dimişñüz bunda benüm ne şuçum var?” didi. Bu kerre Keymurād Hān “Varuñ baña Kübrān Rāhib’i getürüñ” didi. ¹⁹Kübrān Rāhib’e ādem gitdi. Keymurād Hān’a hele libās buldılar. Giyindi. Kübrān Rāhib’üñ de ötede ‘aqlı gelüp yatduğı yirde ²⁰şamāta eyledi. Rāhibler girüp şavma‘ada ya‘ni halvet bār-gāhuñda buldılar. “Baña ne oldı.” didi. Rāhibler aḥvāli naql eylediler. ²¹Kübrān Rāhib “Ne ‘aceb benüm bu işden ḥaberüm yoğdur.” dirken Keymurād Hān’dan ādem gelüp “Buyruñ iy dīn ulusu! sizi pādīşāh ²²ister.” didiler Kübrān ḳalkup Keymurād Hān Bār-gāhına geldi. Keymurād Hān Kübrān’dan bu ḳışsa-yı ‘acībeyi su‘āl eyledi. Kübrān “Benüm ḥod ²³bundan aşlā ḥaberüm ve āgāhum yoğdur.” didi. “Bu iş ḡālibā Ḥudā-perest ‘ayyārlarunuñ işidür.” didiler. Bār-gāhdan taşra çıkup ²⁴Leytān Vezīr ile Şıpārū ‘Ayyār’uñ ḥālın gördiler. İkiside kendülerinden geçmiş hele bunları çärmīhdan indürdiler. İkiside ²⁵dağı ḥareket yoğ ağızlarına birer fīncān sūd aḳıdup mūmyā içürdiler. Birazdan kendülere gelüp reng olduḡın anlarda [100/a] ¹bildi. Ḥazīneler dağı gitmiş ḳafesler ile ‘ayyārlar gitmiş meger ki Şarşar bir tezkere yazup bıraḳmışıdı. Bulup Keymurād Hān’a ²gösterdiler. Keymurād Hān alup oḳıdı.

Yazmış ki “Ben ki Şarşar-ı Sebük-bārum. Mel‘ünlar efendim Ḳattāl Zengī’den ḥavf eylerem yoğsa ³bir gice böyle gelüp cümleñüzüñ başın keserdüm. ‘Ayyār eliyle iş görüp ne eyleseñüz gerek idi. Şimdilik bu ḳadarca yeter ⁴bir gelişde dağı başıñuz keserem” dimiş bildiler ki bu işi iden Şarşardur. Erdevān-ı Hindī bundan ziyāde ḡazaba geldi. Zīrā bütün ⁵ḥazīnesi gitmişdi. Keymurād Hān’a “Pādīşāhum elbetde fermān eyle ‘asker binüp ceng olınsun ben meydāna gireyim. İbtidā o nā-bekār ‘ayyārı ⁶mejdānuma da‘vet ideyim meydāna girdüğü gibi bacağından tutup iki yırtayım andan şoñra her kim

meydānuma girürse ⁷şalağ ile katl ideyüm. Aşlā amān ve zamān virmeyeyim” diyüp Nār-ı Nūr’a gālīza yemīnler eyledi. ve ibrām eyledi. Keymurād Hān’uñ ⁸dağı gāzabı var idi. Fermān eyledi yarın cengdür diyü münādīler nidā eylediler.

Ammā rāvī eydür. Meger Şarşar-ı Sebük-bār kendi ⁹gelüp bunları tebdīl seyr eyler idi. Erdevān’uñ kendüsi için itdügi da‘vāyı diñledi. “Hoş imdi mel‘ün bende ¹⁰saña bir iş ideyüm ki benden gayrı meydānuña kimse girmege hācet qalmaya” didi. Oradan dönüp Serā-perde-yi İskendere ¹¹geldi. Olan muşāḥabetleri naql eyledi. “Yarın ceng nidā itdürdiler.” didi. ve Erdevān-ı Hindī benüm ile girüp meydānda ceng ¹²eylese gerek didi. Muṭṭahir Şāh dağı fermān eyledi. Yarın cengdür. Diyü yir yir münādīler nidā olındı. İki leşker şabāḥa tedārik ¹³üzre oldılar.

Çünkim ol gice mürür idüp şabāḥ oldı. Āftāb-ı ‘ālem-tāb kal‘a-yı ufğundan baş gösterüp rüy-ı ¹⁴arzi pür-ziyā eyledükde Keymurād Hān ‘askerinden gümbür gümbür ceng tablları çalınup iki kerre yüz biñ leşker at, fil ¹⁵ve gergedānlarına süvār oldı. ‘alemler ve bayraqlar şukḳaların güşād idüp gürühā gürüh ‘azm-i meydān eylediler. Tamām meydān ¹⁶merkezine gelüp alayların düzdiler. Qalb-gāh-ı ‘askerde Keymurād Hānuñ tahtını yidi fil menğlusi üzre berkitüp vüzerā ¹⁷ve ümerā ve müneccimān ile taht üzre qarār eyledi. Erdevān-ı Hindī dağı beyāz file süvār olup vücūdın çīn-i pülāda ¹⁸arāste eyleyüp geldi. Keymurād Hān’uñ tahtınuñ sağ yanında qarār eyledi. Şol yanında qarındaşı Erdāl-ı Hindī turur. ¹⁹İslām tarafından dağı ceng-i ḥarbīler çalınup deryā mişāl ‘askerüñ güzīdeleri süvār oldı. Muṭṭahir Şāh’uñ tahtını kırk ²⁰dāne fil üzre bezeyüp bu kadar şāhlar ve şeh-zādeler sağ ve şol qarār eylediler. Şāḥib-kırān menzelesinde Qāhhār-ı A‘zam ²¹turup sā’ir ser-kaḫlanlar dağı hep sağ ve şol yollı yolınca turup Şarşar-ı Sebük-bār ol gün bir zebūn ata ²²bindi. ve bir gürz-i müntehā peydā eyledi. Tağa beñzer ammā içi mücevvef ve kül ile kireç ile tolı anı düşına alup Qalb-gāh-ı ²³leşkere turdı. Bütün pehlevānlar Şarşar’a baḫup gülüşürlerdi. Şarşar ḫalīfelerine

ışmarladı. “Beni Erdevān-ı Hindī ²⁴da ‘vet eyleyüp meydāna girdüğim zaman siz beni ‘ayyār-āne ve şenlik ile meydāna bile getirün” didi. İki cānibden tamām ²⁵birbirlerine muķābil olup meydāndur. Açıldı. Anı gördiler Erdevān-ı Hindī yüz kırk dört arış ķaddi- le fil sürüp [100/b] ¹meydāna girdi. Cümle Keymurād Hān ‘askerinde olan pehlevānlar piyāde Erdevān’uñ öñine düşüp ta‘zīm ile meydāna ²getürdiler. Erdevān’ı meydānda birağup dönüp gitdiler. Faķaķ Erdevān’uñ yanında bir piyāde ķaldı. ki Şarşar’ı tutarsa ³bu alup ‘alem dibine ilete zīrā Keymurād Hān ışmarlamışıdı. “Şaķın ‘ayyārı öldürme ve hemān tıutup baña gönder. ‘Azāb-ı ředīd ⁴ile bunda ben helāk iderem.” diyü Şıpārū ise zebūn Leyķān ile cenge gelecek hālleri yoğ-ıdı. İki de ķadırlarında ⁵yaturlar ıdı.

Hāřılı Erdevān-ı Hindī meydānda bir miķdār sipāhīlik ‘arz eyledükden řoñra ķol ķaldırup tarafından ⁶çalınan tıablları diñdirüp bülend-i āvāz ile na‘ra urup “İy hudā- perestler! bu gün ol gündür kim cümleñüzi şalağ ile ⁷ķatl üdüp bī-nām ve bī-niřān eylesem gerekdür. Ancak cümleden evvel meydānuma Şarşar-ı Sebük-bār didükleri ‘ayyār gelsün kim ⁸anı bacağından tıutup iki yırtayım” didi. Herkes Şarşar’uñ yüzine baķdılar. Şarşar hemān altında olan bār-gīri sürüp ⁹Muķtāhir Şāh’a ve Kāhhār’a ve Cihān-bağş’a “Beni du‘ādan unutmañ” didi. Bunlar eyitdiler: “Gel řabr eyle gitme řol la‘īnūñ cengine ¹⁰şāyed bir hāta vāķi‘ ola řoñra Kattāl Zengī geldükde niķün şalı virdüñüz diyü bize ‘itāb eyles.” didiler. Şarşar gülüp “Siz ¹¹hemān himmet eylemeñ inřā’llāh-ı te‘ālā ben ol la‘īne görüñ ne işler keserem seyr eyleñ” diyüp ol bār-gīri meydāna sürdi. ¹²Bār-gīr ise hemān yıķıldum diyüp tıurur. Şarşar yürüyince biř altı yüz miķdār ‘ayyār Şarşar’uñ iki tarafından öñine düşüp ¹³her bir ‘ayyārūñ elinde bir sāz hāy hūy iderek Şarşar’ı meydāna getürdiler. Andan şapan ile ‘azīm tař řeklüñi idüp ¹⁴döndiler. Erdevān-ı Hindī Şarşar-ı Sebük-bārı meydānda o şüretde görüp hāyrān oldu. ve ğazaba geldi. Beni maşaraya ¹⁵alıyor diyü ammā Şarşar Erdevānuñ tamām muķābelesine geldükde ol ğürz ile işāret eyledi. Ya‘ni ‘ařķ eyledi. Erdevān-ı ¹⁶Hindī

dibelik āteş olup “Bağa nā-bekār ‘ayyār! nedür bu senüñ itdüğüñ kabāhat, ol derd-
mendleri öyle itdüğüñ ¹⁷kabāhat yetişmez miydi kim pādişāhımız ile ol dīn ulusu kıoca
mel‘ūnı öyle haps idüp öyle ezıyyet eyledüñ” didi. ¹⁸Şarşar eyitdi: “Yā Erdevān! senüñ
pek gücine mi geldi.? Ol Şıpārū didükleri hārām-zāde bizüm ‘ayyārlarımız tıutup kafes
ile ¹⁹haps idüp Bār-gāh sūtünuna aşduğına hıç biz olmadı. Sen şimdi ol da‘vāyı kıo da
beni meydāna niye da‘vet eyledüñ ²⁰murāduñ nedür.” didi. Erdevān da eyitdi: “N’olsa
gerek murādum seni tıutup iki yırtmağıdur. Turma hāmle eyle” didi. Şarşar dağı ²¹“Olsun
nā-bekār eger saña hāmle nöbeti deger ise nice dilerseñ eyle” diyüp bir kerre ol gürz-i
müntehā’yı alma gibi devr itdürerek ²²at sürdi. Ammā gerek ‘alem sāyesinde Keymurād
Hān ve sā’irler ve gerek Erdevān-ı Hindī ta‘accüb idüp eyitdiler: “Bu nā-bekār ‘ayyār
²³ne‘aceb kuvvete mālİK imiş elinde olan gürzi şöyle bi-bāk ben bile kıullanamam.”
diyüp Erdevāndur. Hele gürzin berāber ²⁴virdi. Ammā Şarşar tamām maħal yirine
geldükde yekinüp Erdevān’a gürz ursa gerek ammā Erdevān’uñ kıaddi dırāz Şarşar’uñ
²⁵ise az. Bu kerre Şarşar rahş üzerinden ayağı tıurup rahşa bir püşt-i pā urup nice şıçradı
ise tā Erdevān’uñ [101/a] ¹başı ber-ā-berine kııkdı. Rahş-ı bī-çāre ol depmeyi yedükde
yıkılıp cān virdi. Şarşar ol gürzi Erdevān’a çarpınca ²gürz Erdevān’uñ gürzine rāst
gelüp yufkacığ gürz pāre pāre olup içinde olan kül kireç şaçılıp ³Erdevān’uñ gözlerine
tıoldı. Erdevān oğ diyüp elinden gürzi bırağıp gözlerin eliyle ovuşdurmağına başladı.
⁴Şarşar’a şütüm-ı galīza ile sögmeye başladı. Şarşar ise gürzi urup pertāb idüp zemine
indi. Şapan-ı ⁵bād-pāy başından çözüp ve ol üç seng-i müdevver kim üçer buçuk
vakıyye ve kıayadır. Ammā urduğı yiri yüz batman taş ⁶darbı kıadar çüridürdi. ve
muťalsamdur. Atduğça yine yirine gelürdi. Aşlā dükenmez idi. Ol sengüñ birin kııkarup
⁷keffe-yi şapana kıodı. ve Erdevānuñ sīnesin nişāna alup güşād virdi. Taş gıjlayup geldi
Erdevān’uñ sīnesine ⁸öyle urdı kim Erdevān kııyās eyledi ki sīnesinüñ tahtası kıopup
şırtına yapışdı. Oğ diyüp el kıabza-yı kemāna urdı. ⁹Tevekkeli hadeng ile Şarşar’ı

urmağa zīrā gözleri açılmaz ki göre. Şarşar bir seng dağı çıkarup kemān tutan ¹⁰eline urdı. Erdevān oğ diyüp kemānı elinden zemīne atdı. Şarşar tolaşup bir taş dağı eñsesi kökine urdı. Erdevān ¹¹oñine kapandı. Hāşılı kelām Şarşar Erdevān-ı Hindī’yi döge döge taş-ile bir kıyāfete kodı kim Erdevān eşekler gibi ¹²bar bar bağırup ne tarafa gidecegin dağı bilmezdi ki gide. Keymurād Hān gördi kim Erdevān’uñ gayrı işi bitdi. Meftā ¹³gideyor. Emr eyledi. İki biñ miqdārı ‘asker yürüyüp Erdevān’ı meydāndan alup gitseler gerek idi. Birazı Şarşar üzerine ¹⁴yüridi. ve birazı Erdevān’a gitdiler. Şarşar-ı Sebük-bār kendi üzerine gelenleri hemān kâzûre-yi nift urup bunları ¹⁵tutuşdurdı. Bunları tutuşdurdı. Birbirin söyündürelüm dirken cümlesi tutuşup çağrı çağrı yandı. Sağ ¹⁶kalınlar da yüz göz yanup ütülenmiş ‘arab taşacağına döndi. Bu aralıkda Erdevān’ı meydāndan çıkarup ‘alem sāyesine ¹⁷alup gitdiler. Keymurād Hān öygesinden tabl-ı ārām çaldırup dönüp kondılar. Berüden İslām ‘askeri dağı tabl-ı ¹⁸ārām çalup döndiler. Serā-perde-yi İskendere gelüp Şarşar’a āferīn eylediler. Öteden Keymurād Hān dağı Bār-gāha gelüp ¹⁹Erdevān-ı Hindī’yi Bār-gāhına iletüp yaturı kodılar. Bütün vücudı bere ba’zı yirleri dağı zaḥm-dār idi. Hāşılı şīşe ²⁰çeküp berelerinüñ kanın aldılar. ve zaḥmlarına merhem urdılar. İşte bunlar bunda bu hāl üzre kalup berüde İslām ‘askeri dağı ²¹Ḳattāl Zengi ne zaman gelür diyüp çeşm ü güş da bizüm dāstānımız Ferāmurz’a gelsün.

Rāvī öyle naql ü beyān ²²eyler kim Ferāmurz ser-āmed altı kerre yüz biñ dīv ü peri ‘askeri-le ber-hevā ‘azm-i rub‘-ı meskūn idüp gelürdi. Bir gün ²³bir yire kondılar. Ferāmurz sāye-bān altında otururken Ḳırtās-ı Merdüm-ser bilerek gelüp Ferāmurz öñinde temennā eyledi. ve Ferāmurz’a ²⁴“Sultānum şunda bir garīb temāşā vardur. Seyri vācibdür. Zīrā bir dağı rāst gelmez” didi. Ferāmurz “Nedür yā Ḳırtās! ol temāşā” ²⁵didükde Ḳırtās “Sultānum cenāb-ı ḥallāk-ı ‘ālem nice dürlü maḥlūḳāt ḥalk eylemişdür. Ammā mürğ-i kaḫnūs dirler bir kuş ḥalk [101/b] ¹eylemişdür. Çift olmaz ḥaḳḳ te‘ālā biñ

yıl ‘ömr takdîr eylemişdür. ve burnı gâyet-le uzundur. ve burnunda bir rivâyetde biñ bir ve bir rivâyetde ²iki yüz miqdârı sūrâhlar vardur. Kaçan biñ yıl ‘ömri tamâm olup vaqt gelse varup bir yirde odun yığar. ve üzerine ³çıkup ötmege başlar. Feryâd eyler. Burnunuñ her bir sūrâhından bir dürlü sâzuñ nağamâtı gelür. Güyâ bir iki yüz sâzuñ bir yirden ⁴seyr-âheng olup çalınur. Kıyâs olunur. Kırx gün ol odun üzerinde öyle feryâd eyler. Kırxıncı gün kanatların ⁵birbirine urup âh eyler. Bir âteş peydâ olup odun yanar kendi dañı bile yanup kül olur. Üç günden şoñra ⁶ol külden bir kañnüs peydâ olur ve uçup gider. İşte şimdi bir kañnüs bir yirde odun yığup ol odunuñ ⁷üzerine çıkmış öyle feryâd ile nağamât eyler ki cigerler delinür.” didi. Ferâmurz “Şimdi öyle ise temâşası lâzım ⁸imiş” diyüp seyr idelüm diyüp şâhlar ve dīvler ile vardılar. İrağdan seyre turdılar. Ferâmurz nazar eyledi. Bir Münakkaş ⁹kuş ammâ burnı gâyet-le uzun ‘ayni ile kılıç balığı burnı gibi ve delik delik cümle nağamât ol deliklerden gelür. Ferâmurz ¹⁰haqquñ kudret-i şun‘una hayrân kaldı. Meger çokdan oturmuş kırk gün olmuş ol gün anı gördiler bir kerre ¹¹kanatlaruñ birbirine urup insân gibi bir âh eyledi. Bir âteş zâhir olup parladı. Altında olan odunlar ¹²tutuşup kendi de bile yandı. ve inüp kül oldı. Ferâmurz Görelüm kañnüs-ı peçe çıkar mı?” diyü üç gün dañı ¹³beklediler üçüncü gün anı gördiler küluñ içinden bir dâne kañnüs silkenüp çıkdı. ve kanât açup uçup gitdi. ¹⁴Ferâmurz oradan kalkup berüye geldiler. ve tahta oturup ber-hevâ kalkdılar. ‘azm-i rub‘-ı meskûn eylediler.

Ammâ bir mañhale ¹⁵gelüp Ferâmurz zemîne nazar eyledi. Bu yir pür siyâh yanmış. Aşlâ ot bitmemiş su’âl eyledi. “Eyâ! bu zemîn böyle niçün ¹⁶siyâhdur.” diyü Kırtâs “Varayım haber getüreyim.” diyüp fi’l-hâl zemîne indi. Gördi. Toğuz başlu bir Evren vâdide ¹⁷mekân tutmuş gezdigi yirleri öyle nefesi ile simsiyâh itmiş ve ol araya yakın on küylar dañı harâb olmuş. Kırtâs ¹⁸gelüp Ferâmurz’a cevâb virdükde Ferâmurz eyitdi: “İmdi iktizâ eyledi. ki inüp ol canavaruñ şerrinden bu vâdileri ¹⁹halâş

eyleyevüz.” didi. Fermān eyledi. Dīvler tahtı aşığa yire indirüp Ferāmurz yalnız gürz-i āşaf aldı. Bu azdur. ²⁰Olduğı cānibe revān oldu. Kırtās dağı ber-ā-ber tamām ejderūñ yakınuña gelince ejder dağı ādem rāyihāsın alup Ferāmurz’a ²¹toğrı geldi. Rāvī kavlince ekşer ejder kısmı dem-keş olur. Ammā bu Evren-i Ne-ser dem-keş degüldi. Ancağ dört pāyı var idi. ²²Ya‘ni ayağı var idi. Kertenkele gibi ve pençeleri arslan pençesi gibi tırnaklı ve tiz idi. Her neye pençesin ilişdirse ²³çeküp kendüye alur idi. Şimdi Ferāmurz’ı görince hamle idüp Ferāmurz’uñ üzerine atıldı ki pençe ura Ferāmurz ²⁴pertāb idüp bir cānibe atıldı. ve irüp Evrenüñ orta başına bir gürz niçe urdı-sa. Evren-i Ne-ser serāsime ²⁵olup Ferāmurz anı fikr eyledi ki Būrzī seyāhatden geldüğü zaman Seysey-i Bahri nām canavar getürmişdi. Bende [102/a] ¹bunu tutup getüreyim diyüp gürz ile döge döge zebün idüp Kırtās’a “Zencir getir.” diyüp tokuz başın ²dağı bağıladı. ve yedegine alup dīvlerūñ yanına getürdi. ve dīvlere teslim idüp yine ber-hevā ‘azm-i rāh eylediler. Tā kim ³rub‘-ı meskūn ilinde hākānīyyeye yakın qalınca bir menzile inüp Ferāmurz Kırtās’ı ilerü ‘askere müjdeye gönderdi. ⁴Kırtās dem çeküp hakanīyye öninde ‘asker-i İslāma irdi. ‘Asker-i islāmuñ güzīdeleri Serā-perdeye cem‘ olup ⁵“Efendimüz Kıttāl Zengī’den aşıla bir haber zühür eylemedi. Kırtās dağı gelüp çıkmadı.” didiler. Muṭṭahir Şāh dönüp “Hadd-ı ⁶zātında dāmādum Şāhib-kırān-ı ‘ālem ne çok eglendi. Bārī bir saḥīḥ haber alabileydik. Neçe oldu.” diyüp Feylesūf-ı Dānā’ya ⁷eyitdi: “İy dānā! bārī sen bir remil eyle görsek şāhib-kırānuñ aḥvālī neye müncerr oldu.” didi. Feylesūf-ı Dānā n’ola diyüp tahta-yı ⁸remili önine aldı. Uşurlāb ile nāzır felek olup yoqladı. Baş kaldırup “Lā ya‘lemu ğaybu’llillāh pādişāhum şimdi ⁹haberī zühür eyler eyü maḥalde bağıduk” dirken bir kütürdi kopdı. Buda nedür aşlı diyince Kırtās Serā-perdeden içeri ¹⁰girdi. Muṭṭahir Şāh önine gelüp temennā idüp yir öpdü. ve pehlevānlar öninde dağı yir öpüp eyitdi: “Müjde iy Şāhlar! ¹¹ve iy Dil-āverler! efendimüz şāhib-kırān-ı ‘ālem geliyor yarın inşā’llāh gelür dāḥil olur.” didükde bir mertebe server el virdi kim ¹²dil-

āverlere ve şāhlara kim olmaz ol sā‘at hemān Muṭṭahir Şāh fermān eyledi. Ṭabl-ı şādmāniyye ṭurralar urup şāhrā-yı ḥaḳānīyye ¹³şādā ile ṭoldı. Bütün leşker ḥaber-dār olup şād oldılar. Gūyā kim sūr yā ‘ıyd eylediler. ve Kırṭās’a şordılar. ki “Nice gelür ¹⁴ḳaradan mı gelür.? yoḥsa ber-hevā mı gelür.?” didiler. Kırṭās eyitdi: “Ber-hevā gelür ancak ‘Aḳrebe-yi Evren-ten ile Evren-i Ne-ser için ¹⁵ve diyü perī ‘askeri için Serā-perde-yi İskender-i Kübrānuñ kafasında yir ḥāzırlansuñ. Ben yine ḳarşu giderem.” didi. Şarşar-ı ¹⁶Sebük-bār Kırṭās’a “Beni bile getür.” diyü yalvardı. Kırṭās eyitdi: “Ben yek giderem şoñra belki ḳorḳarsın veyāḥūd arḳamdan ¹⁷ṭuramayup düşersin” didi. Şarşar “Yoḳ düşmem” diyüp Kırṭās’a şarıldı. Kırṭās n’eylesün fikr idüp Şarşar’ı ¹⁸hele ceybine şokdı. Şaḳın ṭaşra baḳayım dime diyüp tenbīh eyledi. ve dem çeküp Kırṭāsdur hevāya ağdı. Tütüne ¹⁹müşābihesinde felegüñ birinci ḳatına irdi. Şarşar-ı Sebük-bār Kırṭās’uñ ceybinde giderken “ ‘Acabā pek yüksege ²⁰çıkduk mı? bir kerre baḳayım.” diyüp başın ceyb azğından çıkarup zemīne baḳayım dirken rüzgāruñ şiddeti çarpup ²¹Kırṭās’uñ ceybinden Şarşar’ı aldı. Şarşar feryād idüp “Bre meded gitdüm yā Kırṭās!” didi. ve kendünden gitdi. Kırṭās bildi kim ²²Kırṭās düşdi. Hemān berḳ-i ḥāṭıf gibi süzilüp hele güç-ile Şarşar’ı ḳapdı. Yine ceybine ḳoyup Ferāmuruñ indügi yire indi. ²³Şarşar’ı ‘aḳlı başına gelmemişdi. Ferāmuruñ öñinde yüz yire ḳodı. Ferāmuruñ “Ne ḥaber yā Kırṭās! ‘askerde bir nesne yoḳ ola” didükde ²⁴Kırṭās “Ḥayır efendim şimdiki ḥāle güzellikleri var.” diyüp olan vāḳı‘ayı naḳl eylerken Şarşar’uñ ‘aḳlı başına gelüp ḳulaḳ urdı. ²⁵Kendüyi söyleşürler ve Ferāmuruñ sesi var. Bildi kim Kırṭās Ferāmuruñ’a gelüp irişmiş bir kerre Kırṭās’uñ cebinden “Ḥay efendim! [102/b] ¹şükr ḥudā’ya seni yine dünyā gözi-le gördüm.” diyüp bir atılış atladı kim Ferāmuruñ şaşdı. Şarşar daḥı segirdüp Ferāmuruñ’uñ ayağına ²şarıldı. Ferāmuruñ “Bre bre bu ḳanda idi” didi. Kırṭās’da olan aḥvāli naḳl eyledi. Ferāmuruñ düşdigine gülüp Şarşar[1] der-āğüş eyledi. ³Andan Ferāmuruñ Şarşar’a gidelden berü olan vāḳı‘a’yı söyledüp Erdevān-ı Hindī’ye ve

Leyfān'a kīn eyledi. Hele ol gice ol menzilde alup cān ⁴obetin eylediler. arar grdi. Ferāmurz bir dahme dahı amı. ve Senhāb ve Kehkeān ve Evrents'ı vesā'ir dvleri grp ve perī āhların grp ⁵Ferāmurz'a tasīn eyledi.

Ol gice gep abā oldu. Sihri alkup arar'ı da tata aldılar. Ferāmurz eyitdi: “aın ‘ayyār tatından aaa baayım ⁶dime yine dersin.” didi. arar eyitdi: “estafurullāh bir dahı kıyāmet opsa bile bamam” didi. Dvler dem ekup ber-hevā ‘azm-i hāānīyye eylediler. ⁷Berde de ‘asker-i İslām dahı ırās’u tenbīhi zre Serā-perden ardın taliye eylediler. ve Bār-gāh-ı Āsaf āh icn yir hāzır eylediler. ⁸Ol gice abā olunca bu ayıdları grp cnki abā oldu.

Tīr-i āzam uf-ı mu‘azzamdan ba gsterp ry-ı zemīni nr-ile ⁹mnevver eyledi. Cmle āhlar ve begler Serā-perde'yi apusından tara ıup hevā yzine nāzırlar oldılar. tedede Keymurād Hān dahı ‘asker-i ¹⁰İslāmda abl-ı ādmānī adāsın iidp “Eyā! alı ne ola” diyp cāss gnderp haber aldılar. Kim attāl Zengī yarın ¹¹gelrmı diy anlarda bu haberi iidp grelm bu attāl Zengī naıl kimesnedr. Diyp abāa mterakıb oldılar. cnkim abā ¹²oldı anlarda Bār-gāh nīne ıup temāāya trdılar. Birazdan anı grdiler kim hevānu yzi arardı. Bu grildi. ¹³Zāhir oldu. Dahı yakın gelince allı yeilli bulutlar peydā oldu. Tamām ‘asker ber-ā-berine geldiler dvler yukarudan andīl andīl olup [Minyatr] [103/a] ¹inmege baladılar. Ferāmurz'ı dahı tat ile zemīne indirp arar bir mināre boyı alınca getrp kendin zemīne atdı. ²ve segirdp āhlara mjde idp baı aldı. āhlar ve pehlevānlar Ferāmurz'u tat ile indgi yire segirdp ³Ferāmurz zemīne inince tatdan inp rehvar-ı barīye svār olunca cmle āhlar ve begler kimi elin pp kimi de dāmenin ⁴pp grdiler. “Ho geldn devletl āhib-ırān sen gideli biz yetīm aldık.” didiler. ve du‘ā eylediler. āhib-ırān ⁵dahı bunlara du‘ā idp hāl hāırların su‘āl eyledi.

Ammā öteden Keymurād Hân dahı Ferāmurz’uñ bu gūne dārātın görüp ⁶zarūrī reşk ü taḥsīn eyledi. “Zihī devlet ve dārāt kim devr-i ādem’den beri İskender ile Süleymān’dan gayrı kimse mālīk olmamışdur.” ⁷didi.

Berüde Ferāmurz Serā-perde-yi İskender-i Kübrā’ya gelüp pāy-i taḥt şandalīsinde karar eyledi. ve ikinci katda perī şāhları ⁸oturdu. ve cümlesinüñ üzerine Elmās Şāh’ı Şehinşāh eyledi. ve Kehkeşān’ı baş ser-kaḫlan idüp Senḫāb’ı ikinci Ser-kaḫlan eyledi. ⁹Geçüp oturup Evrenṭūs-ı Ne-ser üçinci Ser-kaḫlan yirinde oturdu. ve Bār-gāh-ı Āşafı dahı Serā-perde-yi İskender yanına kurdılar. ve ‘akrebler ¹⁰Evren-ten ile Evren-i Ne-sere Serā-perde ardında yir idüp ikisine dahı dörder yüz nerre zabṭına virüp dörder yüz nerre ¹¹zabṭ eylerdi. Andan Muṭṭahir Şāh olsun Kaḫhār-ı A’zam ve Cihān-Baḫş olsun Ferāmurz’a seyr ü temāşā ve seyāhatinden su’āl eylediler. ¹²Ferāmurz’da min evvel ilā āhire gidelden berü başuna gelen serencāmı naḫīr ü kıṭmīr beyān ve taḫrīr eyledi. Gūş eyleyenler ḫayrān olup ¹³taḥsīn eylediler. Ferāmurz Daḫme-yi Āşaf Şāhdan ve Ḥabeşistān da eline giren ṭefarūḫden şāhlara ve beglere şeyler bağışladı. ve bunda ¹⁴olan aḫvālden su’āl eyledi. Ya’ni Keymurād Hân, Leyṭān Vezīr ve Erdevān-ı Hindī ḫālin su’āl idüp anlar dahı olduḡı ¹⁵gibi naḫl ü beyān eylediler. Ferāmurz da muḫayyed olmayup ‘ayş u nūşa meşḡul oldu. Bunuñ mābeyni iki gün geçdi.

Bir gün Şarşar ¹⁶kendü kendüsine eyitdi. “Varayım Keymurād Hân leşkerinde göreyim ne var ne yok? Keymurād Hân ne fikrdedür? Ḥastalar şihḫat buldı mı?” ¹⁷diyüp tebdīl-i şüret Keymurād Hân leşkerine vardı. Bār-gāh-ı Keymurād Hân’a girdi. Bir gūşe de ṭurdu. ve dīvānı ¹⁸gözden geçürdi. Gördi Erdevān-ı Hindī eyü olmuş pāy-i taḥt şandalīsinde oturur. Leyṭān Vezīr dahı oturur. Şıpārū ‘Ayyār da ¹⁹oturur. Kendüyi söyleşürler. “Hele şu nā-bekār ‘ayyāruñ itdüḡi rengi kimse kimseye itmemişdür.” didi. Şıpārū dahı eyitdi: ²⁰“Ḥoş imdi bende ol intiḫāmı ana ḫorsam varsun o gitsün” didi. Bu arada Leyṭān Vezīr “Yā Şıpārū! eger varup ²¹Şarşar’ı ṭutup getürebilürsen işte saña iki

kīse altun ben vireyim.” didi. Keymurād Hān daḥı “Biş kīse altun da ²²ben vireyim.” didi. Erdevān-ı Hindī “Üç kīse altun da ben vireyim.” didi. Şıpārū ‘Ayyār tama‘a düşüp “Varayım şimdi ²³getüreyim ancak ikrārıñuzdan dönmeñ.” didi. Bunlar “Yok dönmezüz hemān iş gör.” didiler. Şıpārū ‘Ayyār daḥı on kīse ²⁴altun aluram ümīdi-le yirinden тұrup “Yā Nār-ı Nūr! sen işümi āsān eyle” didi. ve “Himmet eyleñ” diyüp ol aradan ²⁵tebdīl-i şüret қandasın leşker-i İslām diyüp ve қaşd-ı Şarşar-ı Sebük-bār diyüp gitdi.

Şarşar daḥı bunu görüp hāy ḥarām-zāde [103/b] ¹gör imdi kim kimi тұtar diyüp Şıpārū ‘Ayyār’uñ uzaқdan ardına düşüp gözetdi. Şıpārū ise toғrı varup ²Serā-perde-yi İskender-i Kübrā’dan girüp bir güşede bevvāblar arasında тұrdı. Şarşar ise bir serheng şüretinde girüp ³varup Şıpārū’ya yanaşdı. Bir kerre añsuzın yaқasından тұtup “Hāy zālīm yankesici! kīse ile altunımı қoynumdan ⁴aldı. Şāḥib-қırān Dīvānında baқ eylediği işi” diyüp başdı feryādı. Şıpārū ‘Ayyār şaşup “Var kişi yañlış ⁵gördüñ benüm senüñ altunuñdan ḥaberüm yoқdur.” diyüp cehd eyledi. ki Şarşar’uñ elinden ḥalāş ola қаça, тұyıluram ⁶diyü қorқar. Ammā Şarşar muḥkem тұtmış elinden Süleymān dīvi olsa қurtılmaқ mümkün degül bunlaruñ keşākeşinden ⁷ser-hengān ve bevvābān bir şadā da işüdüp “Bre nedür aşlı bunuñ” diyüp başlarına üşüşdiler. Bir күtürdidür. ⁸қopdı. Ferāmurz tınup “Bre nedür ol şamāta görüñ” diyüp “Şunları görelüm ne ğavğadur.” diyüp hemān bevvāblar ⁹Şarşar ile Şıpārū ‘Ayyār ileri çeküp Ferāmurz’uñ öñine getürdi. Ferāmurz baқdı. Bir bevvāb ile bir ser-hengdür. ¹⁰Nedür. Ādemler birbiriñüz ile ğavğañuz diyü su’āl eyledi. Hemān Şarşar-ı Sebük-bār feryād idüp “Devletlü Şāḥib-қırān! ¹¹bu bevvāb ben тұrurken uşul ile yanuma yanaşup қoynumdan kīse ile altunum aldı.” didi. Ferāmurz Şıpārū ‘Ayyār’a ¹²“Ne dirsın iy bevvāb! alduñ mı?” didi. Şıpārū “Ḥayır Sulṭānum almadum.” didi. Ammā girüsi geçdi. Şimdi boğazı ¹³ele virürem diyü Şarşar “Aldı. Ḥālā üzerindedür. Şoyuñ baқuñ” didükde Şıpārū’yı тұtup şoydılar. Gördiler ¹⁴üzerinde ‘ayyār ālātı vardur. Hemān Şarşar daḥı bir pertāb idüp çarḥ urdı.

Kendi şüretine girdi. Gördiler ki ¹⁵Şarşar-ı Sebük-bârdur. Ferâmurz şaşup “Yâ Şarşar! bu ne hâldür” didi. Şarşar dağı ahvâli naql idüp Şıpârû’ya ¹⁶“Merhabâ iy bevvâb! iyü hele Şarşar’ı ele getürebildüñ şimdi varup ötede on kîse altunı alursın” didi. ¹⁷ve çevire getirüp Şıpârû’nuñ şüretine bir dımışķi sille-yi ‘ayyârı öyle urdı kim Şıpârû bir kerre çarḥ olup ¹⁸depesinüñ üzerine mu‘allaḳ yıķıldı. Hemân Şarşar üzerine düşüp iki elin kafasına bend eyledi. “Bu baña lâzımdur. ¹⁹Varayum Keymurâd Hân’a şatup on kîse altunı alayum” didi. ve Şıpârû’yı dârüdan geçürdi. ve kendi şüretine ²⁰ḳodı. Kendü de Şıpârû şüretine girüp Şıpârû’yı kilim-perde içine ḳodı. ve ḳandasın Keymurâd Hân Bâr-gâhı ²¹diyüp gitdi.

Öteden Keymurâd Hân “ ‘Acabâ Şıpârû gitdi. Ammâ bir iş görebildi mi ola?” didi. Leytân Vezîr “Beli pâdişâhum ²²getürür. Ben zîrâ lâḳlâḳ-nâmeye baḳdum. Öyle yazur” dirken Şarşar, Şıpârû ‘Ayyâr şüretinde Bâr-gâh’dan içeri girüp ²³kilim-perde içinde kendi şüretinde Şıpârû ‘Ayyâr’ı meydâna bıraḳdı. “ İşte pâdişâhum getürdüm bir iş midür? ²⁴böyle ‘ayyârları ele getürmek ancaḳ kendi ihmâlimüzdür.” diyü biraz lâf urdı. Şüret-i mu‘âmele Keymurâd Hân “Aç ²⁵imdi görelüm” didi. Şarşar kilim-perdenüñ bir cânibin açup baḳdılar. Şarşardur Leytân Vezîr şādılığından [104/a] ¹çatlıya yazdı. Keymurâd Hân “Ḳanı cellâd gelüp şol nâ-bekârûñ boynın ursun” didükde Şıpârû şüret ²Şarşar “Hele şabr eyle pâdişâhum dağı degeri vardur. Evvel Şarşar-ı Sebük-bâr sizüñ olsun da andan şoñra öldürüñ ³getürüñ kîseleri iḳrâr eyledüñüz. Altunı şoñra ne hâliñüz varsa görüñ” didi. Leytân “Bre meded virelüm.” ⁴diyüp cümleden muḳaddem Şarşar-ı Sebük-bâra Şıpârû diyü iki kîse altun virdi. Anı görince Keymurâd ⁵Hân dağı emr eyledi. Biş kîse altun getirüp Şarşar’a virdiler Erdevân-ı Hindî dağı üç kîse altun ⁶virdi. Şarşar cümle kîseleri enbân-ı ḥikmete yirleşdirüp andan tekrâr Keymurâd Hân cellâd eyledi. Öldürmege ⁷ammâ Şarşar ḳâ’il olmadı. “Pâdişâhum şimdi bunu öldürürseñüz elbetde tıyılır. Şoñra ‘ayyârlar tıyup gelürler. ⁸Bir büyük fesâd eylerler. Ancaḳ bunu

şimdi haps kılalum ben varup refiklerin dahı tutup getüreyim. Andan ⁹Qattāl Zengī didükleri nā-bekārıda alup getüreyim dahı şoñra bildüğüñ gibi intikām aluñ” didi. Leytān ¹⁰ “Qorqaram Yā Şipārū! sen gidince Yezdān-perest ‘ayyārları gelüp bunı hālāş eylerler.” didi. Erdevān-ı ¹¹Hindī “Getürüñ ben anı çadıra iletüp orta sütüna bend eyler karşusunda meclis qurup, Şipārū gelince cür‘a- ¹²keşānlıq idüp intikām aluram” didi. Şarşar “Belī işte bu söz yirindedür. Şāhib-kırān-ı Hindistān’dan anı kimse almağa ¹³kādir degüldür.” diyüp Şipārū’yı Erdevān-ı Hindī’ye virdiler Erdevān-ı Hindī Şipārū’yı Şarşardur diyü ¹⁴alup gitdi kendi çadırına iletđi. ve sütün-ı haymeye şara qodı. Andan karşusunda meclis qurup şarāb ¹⁵içmege başladı. Cür‘asın Şipārū’nuñ yüzine şaçardı. Şarşar-ı Sebük-bār “Ben varayım bolayki Qattāl’ı ele ¹⁶getürebileydüm” diyüp gitdi. Tebdil şüret eyleyüp yine döndi. Erdevān-ı Hindīnünñ bir yakın ādemlerinünñ ¹⁷şekline girüp tırdı. Birazdan Dīvān-ı Keymurād Hān’dan Leytān vezirdür. Qalkınca toğrı Erdevān-ı Hindī ¹⁸çadırına uğrayup “Varayım şol nā-bekār ‘ayyāruñ hāli nice olmışdur. Göreyim” diyüp Erdevān-ı Hindī Bār-gāhına ¹⁹uğradı. Erdevān’a Leytān Vezir geliyor diyü haber virdiler. Erdevān karşuladup Leytān esterinden indi. ²⁰Bār-gāhdan içeri girdi. Erdevān-ı Hindī ziyāde mütekebbir mel‘ün idi. Leytān’a oturduğı yirden hoş geldüñ ²¹diyüp Leytān’ı dahı yanına aldı. Şarāb virüp Leytān dahı Erdevān ile ber-ā-ber Şipārū’ya cür‘a-keşānlığa ²²başladılar. Biraz Şarşar dahı şabr idüp gözetdi. Sākī taşra gidince boğazın şıqıup boğdı. Küştesin ²³bir yire pinhān idüp kendi sākī şüretinde içeri girüp yirine varup eline sürāhī ve sāğar alup şarābı ²⁴dārüladı. İkisine dahı dārülü şarāb virüp içürdi. Bunlardur muşāhabet iderek dārüdan geçdiler. ²⁵Hemān Şarşar eyitdi: “Pehlevān ile vezir keyf oldı. Bir miqdār istirāhat eylesünler.” diyü üzerlerine birer nesne [104/b] ¹bırakdılar.

Şarşar gülāmlara “fırşatdur bārī pehlevān qalkınca sizde keyfiñüz irişdürüñ” diyüp cümlesin dārüdan ²geçürdi. Şarşar qalkıup ustura çıkardı. Pāk Leytān’uñ şağalın

tıraş idüp bir maḥbūb ođlan ³şūretine ḳodı. ve Erdevān-ı Hindī'nūñ dađı bıyıḳlarına kedi necāseti sūrdi. Meger Erdevān didūkleri la'īn 'ādīlerden ⁴idi. Ğāyet ğulām-pāre mel'ūn idi. Her gice biraz nāver ođlan ile yaturdı. Zīrā her ođlan mel'ūna taḥammūl ⁵eylemezdi. Şarşar getürüp Leyṭān Vezīr'i Erdevān'ūñ ḳoynına ḳoyup ğötin açdı. ve Erdevān'ūñda öñin açup ⁶ḥarbe ḳılıfa ađızladı. ve ikisinede cüz'ī dārūlayup Erdevān'ı Leyṭān'ūñ eñsesinden ḳucaḳlatdı. ve Şıpārū ⁷Ayyār'ı çözüp aldı. ve Bār-ġāḥ ḳapısından çıkup leşker-i islāma geldi. Ötede birazdan Erdevān'ūñ dārūsı ⁸def^ç olup ğördi. Öñinde bir beyāz kün-ġāḥ açuḳ ve şovuḳdan kendinūñ ḳurımcığı dađı ḳalḳup ḳalaḳlanmış ⁹ve kün-ġāḥa baş ṭayamış la'īn ḥāzır şikār diyüp nice zūr eyledi ise zātū'l 'amūdı yirleşdürdi. ¹⁰Meger Leyṭān'ūñ dađı ol maḥal dārūsı def^ç olup ğözin açayım dir. Ammā açılmaz. Zīrā Şarşar çiriş ile yapışdurmış ¹¹idi. Feryād idüp “Amān çatladum. Kimdür baña bu işi iden bre gidi, çek ḳuruyacağūñ patladum.” ¹²diyüp bir vāveylādur ḳopdı. Ğulām-pāre yārāna ḥod ma'lūmdur. Eline ğöt ğirüp yirleşdürdükden şoñra hīç ¹³işi bitmedükçe çeker mi?

Hāşılı Erdevān cān alup cān virmege başladı. Ammā ṭaşrada dārūsız olanlar ¹⁴bu feryādı işidüp “Bre bu feryād nedür.” Diyü içeri ğirdiler. Ne ğördiler Erdevān evi yanmış cehūd ğibi ¹⁵çalışur. Öñinde bir kimesne feryād eyler hele ne ḥāl ise Erdevān'ūñ işi tamām olup çekdi ḳurıyacağın ¹⁶aldı. ve Leyṭān'ı şalı virdi. Leyṭān Vezīr ğötinūñ acısından fer fer döner ve hem Erdevān'a söger “Bu naşıl işdür. ¹⁷Senūñ itdūğūñ” diyü ğözin açayım dir ammā açamaz Erdevān dönüp Leyṭāna baḳdı. Bir zırlaḳ oğlandur. ¹⁸“Bre oğlan! sen kimsin? bu araya ḳandan ğeldūñ?” didi. Ğördi kendi oğlanlarından degüldür. Hem ğözleri de ¹⁹kör Leyṭān feryād idüp öygesinden “Bre ne yabana söyler bu kāfir gidi. Ben oğlan mıyam? Beni bilmezsin kim ²⁰olduğım benüm ğözlerüme n'oldı.?” diyüp ğözlerin açmağa çalışur. Hele uşaḳlardur. Isıcaḳ şū getürüp ²¹Leyṭān Vezīr ğözlerin yudı. Çirişdür. Ezilüp Leyṭān'ūñ ğözleri açıldı. Leyṭān Erdevān'a baḳup

²²“Bre sen delü mi olduñ? saña ne oldı.?” dıdı. Erdevān dağı Leyṭān’ı bilmez “Kimsin” diyüp ṭurur. Leyṭān “Bre hey ²³nā-bekār! kim olsam gerek Leyṭān Vezīr degül miyem?” diyince Erdevān’a ḥacālet gelüp “Senüñ Leyṭān Vezīr’e nereñ beñzer bre ²⁴şundan bir āyīne getürüñ!” dıdı. Ğulāmlar āyīne getürüp Leyṭānuñ eline virdiler. Leyṭān çehre-yi nā-pākine nazār ²⁵eyledi. Gördi ki bir ṭorlağ oğlana dönmüş. Bildi ki ‘ayyār şerrine uğramışlardır. Erdevān dağı każiyye’yi ṭuyup [105/a] ¹sütūna nazār eylediler. Şarşar ‘Ayyār yokdur. Erdevān düşünüp bıyıkların azğına aldı. “Bir murdār koğı var. ²Ağzumuñ içini murdār eyledi. Bre benüm bıyıklarumda ne vardur? şu getürüñ.” dıdı. Şu getürdiler. Erdevān-ı Hindī ³yuduğça kedi necāseti ezilüp koğı dağı ziyāde oldı. Yayıldı. Hele şābūn-ile yuya yuya güç ile ⁴bıyıkların pāk eyledi. Nā-gāh bir kağıd buldılar. Leyṭān Vezīr alup oğıdı.

“Ben ki Şarşar-ı Sebük-bārum iy la‘īnler! ⁵sıze bu raḥneyi viren benüm ve Şıpārū ‘Ayyār’ı Şarşardur diyüp şatup altunuñızı aldum. ve buraya getürüp ⁶sütūna şarup cūr’a-keşānlığ eyledüğüñüz dağı Şıpārū ‘Ayyār idi. Bir dağı beni lisānunuza almañ! va’llāhi bir gice ⁷gelüp başıñuz keserem.” dimiş Erdevān kağıdda bu cevābları işidüp āteş-maḥz oldı. Ğāzabından ⁸ğudurmuş kelbe dönüp ol sā‘at filine binüp Keymurād Ḥān Dīvānına vardı. Leyṭān Vezīr dağı götine ziftlü ⁹ṭapa urup yüzine niğāb aşdı. ve kałqup dīvāna vardı. Erdevān, Keymurād Ḥān’a aḥvāli nağl eyledi. ¹⁰Keymurād Ḥān gışş olup kałdı. Ammā Erdevān “Elbetde yarın ceng olsun meydāna girüp Ḳattāl Zengī’yi ¹¹bir nīze ile helāk eylemezsem Nār-ı Nūr’uñ tuzına tükirmişlerden olayım.” diyüp ğalīz yemīnler eyledi.

Meger İslām ¹²‘askerinden cāsūs var idi bu ḥaberi alup geldi. Ferāmurz’a bildürdi. ve Şarşar’uñ itdügi rengi nağl ¹³eyledi. Ferāmurz biraz Şarşar’a ta‘zīr eyledi. “Bu mel‘ūmı böyle incidürsin ol da darılıp öygesinden ¹⁴elemin dil-āverlerden alur.

Ancak şimdengirü nöbet benümdür. Cengi benüm-le olsun inşâ'llâh o la'ınüñ eceli gelmişdür. ¹⁵Şandugı başına gelür” didi.

Şarşar ise öteden gelince Şipārū'nuñ 'aqlın başına götürüp karşusunda ¹⁶uştura bilemege başladı. Şipārū “Ne eyleseñ gerek” didi. Şarşar eyitdi: “Ne eylesem gerek bütün deriñi ¹⁷üzüp içine şaman doldursam gerek” didükde Şipārū ağlayup “Aman iy sulţān-ı 'ayyārān! kıyma baña ol nice ¹⁸hizmetinde kuluñ olayım” didi. Şarşar “Hayır inanmam şoñra yine bir fesād eylesin ve hem baña hizmet eyleyen hudā-¹⁹perest olmağa muhtāçdur.” didi. Şipārū yemīn eyledi. “Derūni Hudā-perest olup kul oluram.” diyü Şarşar bunuñ ²⁰bendin alup halife eyledi. Şimdi Şarşar-ı Sebük-bāruñ baş halifesi oldu ya'ni halifeleri çokdur lakin ²¹sekiz 'ayyār başı olsa gerekdür. Şarşar cümlesine başdur.

Hulāsa-yı kelām ol gün geçüp aḡşam oldu. İki ²²tarafdan tedārikler görilüp şabāha muntazır oldılar çünki şabāh olup āftāb-ı 'ālem-tāb kal'a-yı ufukdan baş gösterüp ²³'ālem nūr ile münevver oldukda Keymurād Hān 'askerinden ceng-i ḡarbilere çalınup iki kerre yüz biñ 'asker ile ²⁴Keymurād Hān süvār olup şahñ-ı gāye yürüdi. Berüden Ferāmurz dahı fermān eyledi. İki dahmeden çıkan ²⁵toḡsan altı çift kös ḡarbilere turralar urup Şahrā-yı ḡākāniyye'yi inletdiler. 'Alem-i ejderhā-peyker ve 'alem-i hūrşid- [105/b] ¹peykerin şukḡaların güşād idüp Ferāmurz yitmiş iki pāre ceng ālātına ḡarḡ olup kuḡb-ı āteş-dem'e süvār ²olup meydān merkezine geldiler. Muḡḡahir Şāh taht-ı İskender ile kalb-gāh-ı leşkerde tırup tahtuñ saḡ yanında Ferāmurz ³ve şol tarafında Cihān-Baḡş vesā'ir Ser-ḡalka pehlevānlar saḡ ve şol yollu yolınca karar eylediler. İki cānibden ⁴meydān açıldı. Kim gire meydāna diyince gördiler. Yüz kırk dört arıḡ kaddi-le beyāz filin meydāna sürüp ⁵düşunda on sekiz toplı ma'hūd şalaḡı Erdevān-ı Hindī girdi. Öñince Keymurād Hān pehlevānları piyāde medḡ ⁶iderek meydāna götürüp selāmlayup girü döndiler. Erdevān yalnız kalup tamām tarid-i cevelān

eyledükden sonra ⁷kol kaldırıp çalınan kösleri diñdürdi. ve na‘ra urdı. “İy Hudā-perestler! hiç kimseyi istemem meydānuma illā Qattāl ⁸Zengī gelsün zīrā bugün anı katl eylesem gerekdür.” didi. Cümle pehlevānlar Ferāmurz’a baqdılar. Ferāmurz hemān kuṭbı ⁹sürüp meydāna girdi. Cümle dil-āverler piyāde Ferāmurz’uñ öñine düşdiler. Alay-ile medḥ ve senā iderek meydāna ¹⁰getürüp selāmlayup döndiler. Rikābında ancak Kırtās ile Şarşar kaldı. Ferāmurz Erdevāna Hindī’nüñ öñin ¹¹kesdürüp ‘aşk eyledi. Erdevān Ferāmurz’a nazār eyledi. Toḫsan yidi arış qaddi var. Ammā kaṭrān ṭulumına beñzer ¹²ol qadar heybet ve şalābet şāhibidür. Kim yüzine baqan ḥavfindan lertzān olur. Üzerinde yitmiş iki pāre ¹³ālāt-ı ceng, miyānuñda biş süleymānī kılıç, başında ejderhā ser-tüḡlıḡı üzerinde yidi dāne mürḡ-i bükālemün otaḡaları ¹⁴fulandur’a mişāl pār pār yanar altında kuṭb-ı āteş-dem sekiz pāyi var. Elinde daḡı toḫsan toḫuz boḡum nīze-yi dūdeme-yi ¹⁵İskender her boḡunu üçer arış ve qolında on sekiz baṭman tāziyāne-yi ḡızrını Erdevān-ı Hindī Ferāmurz’ı ¹⁶bu tarz ile görüp vehm aldı. Huşūşā baqışına nerre dīvler ṭaqat getüremezdi. Ammā yine kendi qaddine ¹⁷göre Ferāmurz’uñ qaddin az görüp gözine kesdürdi.

İbtidā-yı kelām “Baqa bre nā-bekār Zengi! bir alay ḡalkı başına ¹⁸cem‘ idüp ben Şāhib-kırānum diyü vilāyet vilāyet Nār-ı Nūr’uñ qulların niçün Hudā-perest ol diyü rencide ¹⁹eylersin? Senüñ kendüñ Hudā-perest olduḡuñ qabāḡat yetmez iken bir alay Nār-ı Nūr qulların daḡı izlāl eylersin ²⁰ḡamle eyle! şimdi seni katl eylesem gerekdür.” didi Ferāmurz dönüp “Yā Erdevān! Hudā-perest olmaḡ qabāḡat mıdır.? Sen şimdi ²¹Hudā-perest olup Nār-ı Nūr’dan yüz döndürmez misin.?” didi Erdevān-ı Hindī Ferāmurz’a “Bre şuş nā-bekār! benüm her pāremi ²²qulaḡumca eyleseler ben yine Nār-ı Nūr’dan yüz çevirmem ve Hudā-perestlere bāḡız-ı ‘adāvetüm daḡı kesmem.” didi. Ferāmurz ḡayrı ²³bildi kim bu la‘inde eşer-i hidāyet yoḡdur. Öldürmekden ḡayrı bir işe yaramaz. Dönüp fikr eyledi kim öyledür. çünkim ²⁴“mel‘ün ḡamleyi sen eyle” iḡtizā

eyledi. Bende seni öldürem. ve şimden girü vedā‘ eyle ve ıtırma maqđürüñi ²⁵şarf idüp her ne kadar hamle iderseñ māni‘ degüldür. Eyle zīrā benüm hamlem saña birdür. Eger iki eylessem nā-merdler defterine [106/a] ¹ıayd olayım diyüp Erdevān’a bir bağış bağıdı kim Erdevān-ı Hindī gibi ‘ıfrıt vehme düşüp vücūdı ra‘şe-nāk ²oldı. Bir dağı söylemege mecālī qalmayup hemān biraz hāne sūtünundan taşa virür nīzesin eline aldı. ve başıñıñ üzerinde ³devr itdürüp filūñ başına çengāl urdı. ve irişdi. Almağ qaşdı-la Ferāmurz’a bir nīze havāle eyledi. Ferāmurz nīze-yi ⁴Erdevān’uñ gelişin gördi. Tīz-per On sekiz āyīneli siper-i İskender’i ber-ā-ber virüp yalman nīze āyīne-yi siper’i ⁵pūs eyledükde pār pār āteşler çıkup Ferāmurz tāziyāne-yi hıızr ile nīze-yi Erdevān’ı çarpup siperden ayırdı. Erdevān ⁶nīzesin zabtı idüp meydān başına vardı. ve nīzesine bağıp qan var mıdur? diyü gördi bir şey yoğdur. ⁷Öteden dönüp geldi gördi. Ferāmurz bī-pervā sedd-i İskender gibi ıtırup kendüyi temāşā eyler. Erdevān’a ⁸ziyāde ‘ār geldi. Zīrā da‘vā’yı mürd eyleyüp bir nīze ile hağığından gelürem dimişdi. İdemedi. Nīzeyi ⁹zemīne terk idüp ıarafeylinden Gürzin eline alup Ferāmurz’a bir çarb-ı gürz havāle eyledi. Ferāmurz-ı dilīr ¹⁰nazar eyledi. Erdevān’uñ gürzi küh-ı qāf gibi gürleyüp iner Ferāmurz dağı gürz-i İskenderi ber-ā-ber virüp ¹¹ol la‘ınūñ tağa beñzer gürzin öyle çarpdı kim Erdevān’uñ gürzi yine yuğarı gitdi. Anıda men‘ ¹²eyledi. Aşlā vücūdına elem virmedi. Erdevān gürzin zabtı idüp geçüp gitdi. Ammā ğazabından düşların ¹³ışırmağa başladı. Eyitdi: “Bārī nā-bekār zengi nīze ve gürzüm men‘ eyledi. İse hele şalağumdan rehā bulmağ ihtimālūñ ¹⁴yoğ a” diyüp öteden döndi. Gürzin bırağıp bir kerre şalağa el urdı. İki cānibden görtiler ¹⁵vāh gitdi. Qattāl Zengī didiler. Qattāl Zengī ise ol şalağūñ hālin bilmez diyü İslām dil-āverleri ğama düşdi. ¹⁶Keymurād Hān ‘askeri şādılığa başladı. “Al imdi nā-bekār zengī! şimdi hālūñi görürsin” didiler. Ammā Erdevān-ı ¹⁷Hindī şalağı başı üzerinden devr itdürüp yürüdi. Ferāmurz nazar eyledi. On sekiz ıop her biri ¹⁸bir ıarafa açılıp hıirmen cürmi qadar yir ıutmuş gelür men‘i ziyāde müşkil qanğı birin sipere alursın hemān

¹⁹Ferāmurz̄ şol eline siper alup, sağ eline tāziyāne-yi hızrı aldı ve gözetdi. Tamām şalağ sipere inerken ²⁰tāziyāne ile çarpup şalağın bütün toplarını şardı. Birbirine girift idüp bir yire getürdi. Cümlesin ²¹birden sipere alup öyle men‘ eyledi. İki ‘askerden Ferāmurz̄’uñ şalağı böyle men‘ idişin görüp zarūrī ²²dost düşmen taḥsīn eyledi. Erdevān gördi kim şalağ-ile daḥı olmadı ölüm eri olup “İy ²³nā-bekār zengī! Bārī seni iki pāre ideyüm diyüp bir kerre tīg-i āteş-tābın ‘üryān eyledi. İrüp Ferāmurz̄’a bir kılıç ²⁴havāle eyledi. Ferāmurz̄ tīg-i āteşi çeküp Erdevān’uñ kılıcına karşı virdi. Tīg, Erdevān’uñ tīg-i āteşine inüp ²⁵ef‘i mişāl iki kılıç birbirine şarılup Ferāmurz̄ tīgī silki virdi. Erdevān’uñ tīgī bir kaç pāre kesilüp zemīne [106/b] ¹düşdi. Balçağı elinde kaldı. Ğazabından balçağı Ferāmurz̄’uñ çehresine atdı. Ferāmurz̄ kolçağ-ile çarpup anıda men‘ eyledi. ²Dönüp Erdevān-ı Hindī’ye “Yā Erdevān! daḥı idecek ḥamleñ var mı?” didi. Edevān-ı Hindī eyitdi:“ Yoḫdur sende eyle nöbet ³baña gelürse yine eylerem” didi. Ferāmurz̄ hoş imdi nöbet sañada gelürse eyle diyüp tīg-i āteşini ğılāfa ḳodı. ⁴Andan nīze-yi iskenderi eline alup “Var dīvāne diñle imdi Yā Erdevān! işte saña bir ḥamle eylerem ziyāde eylemem ancak ⁵yabana söyleme islāmı ḳabūl eyle yazuḫdur. Senüñ gibi pehlevān arada zāyi‘ olmasun cān bostānda bitmez.” diyü vāfir ⁶naşīḫat eyledi. Ammā hidāyet irişmedükçe biñ söylesen fā’ide eylemez la‘īn dibelik ğazaba gelüp başladı. ⁷Ferāmurz̄’a ve Hudā-perestlere düşnām eylemege Ferāmurz̄ gördi bu mel‘ūn īmāna gelmez. “Hoş imdi ğünāhı boynuña ⁸cānuña vedā‘ eyle ve ğāfil olma eger er iseñ benüm bu ḥamlemi men‘ eyle” diyüp nīzeyi ucundan tutdı. Ḳuṭb-ı āteş ⁹demüñ başın döndürüp biraz meydān virdi. ve öteden dönüp berḳ-i ḥāṭıf gibi bir geliş geldi kim ¹⁰Erdevān-ı Hindī elinde siper öyle şaşup kaldı. Ferāmurz̄ maḥal yirine gelüp Erdevān-ı Hindī’nüñ kellesine [Minyatür] [107/a] ¹bir ṭa‘n-ı nīze öylesine urdı. Kim tuz ḳabağı gibi tār-mār olup beynisi meydāna şaçıldı. Erdevān-ı Hindī ²ḳara ṭağ gibi beyāz filüñ üzeründen yire yıkıldı. ve cān ber-cehennem eyledi. İki leşker bu ḥālī görüp ğışş oldılar. ³Zirā böyle

nīze urış görmemişlerdi. Buña ta'n-ı nīze dirler Şāhib-kırānlara maḥşūş fenndür. Keymurād Hān gördi kim ⁴Erdevān-ı Hindī de gitdi. Ğayrı iş kendüye kaldı.

Ammā rāvī eydür. Bu Keymurād Hān Hūşeng Şāh evlādlarından ⁵idi ziyāde kāhıra şāhibi pādişāh idi. Kuvvetde Erdevān'ı kirpigine alamaz idi. Fermān eyledi. Tabl-ı ārām çaldırup ⁶döndi Ferāmurz daḥı dönüp Erdevān-ı Hindī'nüñ filin ve şalağın ve gürzin aldılar. Fili kendi için ⁷alup yedek eyledi. Gāh u gāh ceng günleri binerdi. Şalağı Cihān-Baḥş aldı. Ta'līm ve idmān idüp şoñra şalağ- ⁸zenlik ile meşhūr olsa gerekdür. Gürzin daḥı Ferahzād aldı.

Hele ol gün ol gice geçüp şabāḥ ⁹oldı. Keymurād Hān ceng-i ḥarbi çaldurup bindi berüden Ferāmurz da binüp birbirlerine muḳābil oldılar. Meydān ¹⁰açıldı. Keymurād Hān meydāna kendi girdi. ve Ferāmurz'ı da'vet eyledi. Ferāmurz at sürüp Keymurād Hān'a muḳābil oldı. ¹¹ve ādāb-ıla selām virdi. Keymurād Hān 'aleyk alup "Diñle yā Ḳattāl Zengī! sen şāhib-kırānum dirsın bende şāhib-kırān-ı neslüm ¹²eger baña ğalebe eylerseñ bende saña sā'irler gibi tābi' oluram eger ben saña ğalebe eylersem bütün devletüñ zabṭ eylerem" didi. ¹³Ferāmurz n'ola diyüp bu ḳavle rāzı olup "Di imdi Keymurād Hān ḥamle" eyle didi. Nīze-yi cān-güzāra el ¹⁴urup irişdi. Ferāmurz'a bir nīze ḥavāle eyledi. Ferāmurz siper ḳapup ber-ā-ber virdi. Keymurād Hānuñ nīzesin merd-āne ve dil-ber-āne ¹⁵men' eyledi. Ammā Keymurād Hān'da ḥayli ḳuvvet gördi. Āferīn eyledi. Keymurād Hān nīzesin zabṭ idüp meydān başına vardı. ¹⁶Öteden dönüp bir de gürz urdı. Ferāmurz gürz ber-ā-ber virüp arḳada men' eyledi. Ferāmurz daḥı Keymurād Hān'a ḳuvvetine ¹⁷göre bir nīze ve bir gürz urup Keymurād Hān men' idince ecel terleri dökdi.

Hāşılı aḥşam olunca yaña yek gürz ¹⁸cengi idüp aḥşam olduğda Ferāmurz Keymurād Hān'a ṭur eyledi. Keymurād Hān'da ṭurdi. "Var imdi bu gice yā Keymurād Hān! ¹⁹āsāyiş idüp yarın yine meydānuma gel. Görelüm Hudā ne gösterür?" diyüp

döndi. Keymurād Hān dağı dönüp iki ‘askerden ²⁰ıabl-ı ārām çalınup döndiler. ve kōndılar.

Ferāmurz dağı dönüp Bār-gāhına gelince üzerinden ceng ālātın çıkarup dīvāna ²¹çıkdı. Begler cümle gelüp yirlü yirinde karar eyledi. Hūn geldi yindi şükri dindi. Meclis gelüp ‘işrete başladılar. ²²Ešnā-yı şöhetde “Keymurād Hān’ı nice gördüñ devletlü şāhib-kırān!” diyü su’āl eylediler. Ferāmurz medh eyledi. “Hayli kuvvete mālİK pādişāhdur.” ²³Didi.

Ötede Keymurād Hān dağı dönüp Bār-gāhına vardı. Leytān Vezīr, Bahtūn Vezīr ve Dār-ı Hindīnūñ babası Erdāl-ı ²⁴Hindī kim Erdevān-ı Hindīnūñ karındaşıdır. Keymurād Hān yanına gelüp su’āl eylediler. “Pādişā[hum] eyü bugün Kattāl Zengī ile ceng ²⁵idüp elinden selāmet ile halāş olduñuz. Cengiñüz nicedür.” didiler. Keymurād Hān dağı “Kattāl ile şöyle ceng eyledük böyle [107/b] ¹kavl eyledük” diyüp naql eyledi.

Leytān Vezīr bu cevābı işidince ğama düşdi. “Gitdi buda” didi. ve biraz oturup ²yarın cengdür diyüp herkes çadırına kılçup gitdi rāhat itmek için ammā Leytān dağı kılçup çadırına giderken ³Erdāl-ı Hindī çadırına uğradı. Erdāl-ı Hindī ile biraz muşāhabet idüp eşnā-yı şöhetde “İy pehlevān! şimdi Keymurād Hān’uñ ⁴murādı ne olduĝın bilür misin?” didi. Erdāl-ı Hindī “Hayır bilmem.” didi. Leytān Vezīr “Yā Erdāl! Keymurād Hān, Kattāl Zengī ile ⁵kavl eylemiş eger Kattāl Zengī kendüsine ğalebe eylerse Kattāl’a tābi‘ olsa gerek ve Kattāl’a tābi‘ olan elbetde Hudā-perest olmaĝa ⁶muhtāçdur. Kattāl Zengī Keymurād Hān’a ğālib olacaĝından gerçeĝi yokdur. Karındaşuñ Erdevān-ı Hindī gibi dīvi bir nīze-ile ⁷katl eyleyen nā-bekāra Keymurād Hān ğālib mi gelse gerek? olmayacak ma’nādur. Lā-büdd Kattāl Zengī Keymurād Hān’a ğālib gelüp Hudā-perest ⁸eylese gerekdür. Ol zaman sen dağı bile Hudā-perest olur mısın?” didi. Erdāl-ı Hindī eyitdi: “Niçün oluram ben Nār-ı Nürdan ⁹ne ziyān gördüm ki yüz çevirüp varam görünmez tañrıya kul olam.” didi. Leytān Vezīr bildi kim

Erdāl-ı Hindī dahı ¹⁰kendi gibi hidāyetsüz bir la‘ındür. Hāzz eyledi. Dönüp Erdāl’a “İmdi ise başumuzın tedārikin görelüm yarın ¹¹öbür gün Keymurād Hān dahı semeri yire urur ol zaman biz ele girecek olursaç derimiz üzerler. Hemān erkenci bir tedārik ¹²eylelüm.” didi. Erdāl-ı Hindī eyitdi: “Eger öyle olursa benüm gidecek yirüm vardır. Seni de ber-ā-ber alup giderem” ¹³didi.

Leytān Vezīr “Neredür yā Erdāl! gidecegüñ yirüñ söyle münāsib ise gidelüm.” didi. Erdāl eyitdi: “Nere olsa ¹⁴gerek Sulṭān-ı A‘zam-ı Hindistān olan Rāy-ı A‘zam yanına giderüz anuñ yanında benüm ‘amm-zādem vardır. Rāy-ı A‘zam yanında ¹⁵dīvānda şandalī çeker pehlevāndur. Hūn-hūr-ı Hindī dirler Rāy-ı A‘zam murād eyledüğü zaman bütün hind şāhlarına ¹⁶haber gönderüp ne kadar şāhlar ve ‘asker ve pehlevānlar var-ise gelürler huşuṣā kendinüñ cihān pehlevānına Ra‘d-ı ¹⁷Cihān-süz dirler. Aqālīm-i hind de pençesin bükür yokdur. ve bir ‘ayyār vardır. Adına Sārıq-ı Hīle-cüy dirler. Gözden ¹⁸sürmeyi çalar ol kadar hīle-kār ‘ayyārdur. Kim Hudā-perest ‘ayyārları yanında bir şey degüldür. Anlardan kat‘-ı nazar bir ¹⁹vezīri vardır Semusāy-ı Dānā dirler. ‘ilm-i kuvveti-le dīv ü peri zabṭındadır. ve cihānı zīr ü zeber eylemege kādirdür ve bundan ²⁰mā‘adā ‘askeri çok ve cengci filleri bī-nihāyedür. Qattāl Zengī ‘askerine şalı virürse bütün Qattāl Zengī ‘askeri ²¹fil ayağı altında pāy-māl māl olur.” didi. Leytān “Āferīn yā Erdāl! eyü müjde haberi virdüñ imdi hāzır ol kaçan Keymurād ²²Hān mağlūb olup Qattāl Zengī tarafına gitmek murād eyleye bizde olsun diyüp gice senüñle firār idüp Rāy-ı ²³A‘zama dek giderüz eger birāderüm Seyhūn Vezīr yādigāri Bahtūn Vezīr dahı bizüm-le bile giderse üçümüz giderüz. ²⁴Eger ol gitmeyüp Keymurād Hān’dan ayrılmazsa başı cehenneme biz senüñle ikimüz giderüz.” didi.

Sözi bunuñ üzerine ²⁵qurdılar. Andan Leytān la‘ın Erdāl-ı Hindī’ye şeb be-hayr idüp çadırına gitdi. Birāderi Bahtūn Vezīr çadırına muttaşıl [108/a] ¹bir çadır virmişlerdi. Bahtūn Vezīr dahı kalçup çadırına geldi. Leytān Vezīr varup kendüsine

buluşdu. ²ve bu şadedi açup “Birāder işte Erdevān gitdi. Keymurād Hān’uñ ise sözi bu kim eger Kattāl Zengī gālib gelürse Kattāl ³Zengī’ye tābi‘ olursın ne dirsın” didi. Bahtūn Vezīr birāderine “Ne disem gerek zāhir bunca zamandır Keymurād Hān’uñ ni‘meti ⁴ile perverde olup lūtf ü kerīmin görmişifüz. Terk idüp ğayrı kapuya gidecek hālüm yoğ a her naşıl ise bende ⁵bile oluram.” didi. Leytān gördi bunuñ zāmīrinde olan kendinüñ zann eyledügi gibi degüldür. Ğayrı muḳayyed olmayup ⁶ḳalkup çadırına gitdi.

İşte yārān-ı şafā kışşadan murād hişşedür baḳ iki ḳarındaş anaları ve babaları bir ⁷ammā kendilerinüñ mezāk-ı meşrebleri başḳa biri hidāyetsüz. Biri hidāyetlü birbirine beñzememiş bundan ma‘lüm ola ki aşl ü ⁸nesl fā’ide virmez imiş. İş hemān kendi zātında olan cevherüñ ḳābiliyyetinde imiş.

Hāşılı ol gice mürür idüp ⁹yine şabāḥ oldı. Yine iki leşker yirlerinden turup ceng-i ḳarībilerin çalup birbirlerine muḳābil oldılar. Keymurād Hān ¹⁰gene meydāna girüp Ferāmurz öñin aldı. Başladılar ceng eylemege tā ki aḫşam olunca çünki aḫşam olunca dönüp ¹¹şabāḥ olunca yine bindiler.

Hulāşa-yı kelām Keymurād Hān Ferāmurz’a lūtf-ile mu‘āmele eyledüginde Ferāmurz Keymurād Hān’a ¹²on iki gün ruḫşat virdi.

Ammā rāvī ḳavlince ešnā-yı cengde Ferāmurz ba’zı fırşat maḫali gelüp “Saña caba ¹³Yā Keymurād Hān!” diyü boş tutardı. On ikinci gün öyle maḫali Ferāmurz-ı dilir Keymurād Hān’a bir ḳarb urup ālūde ¹⁴eyledi. Andan dü elinden ḳapup ḳolına aldı. Yine raḫşına ḳoyup “Yā Keymurād Hān! merd iseñ ḳavlinde dönmezsin ¹⁵dönerseñ de ziyān görürsın” diyüp ḳuḫbuñ başın çevirdi. ‘Alem sāyesine gelüp ḫabl-ı ārām çaldurdi. Keymurād Hān ¹⁶daḫı dönüp ‘alem dibine gelince fermān eyledi. ḫabl-ı ārāma ḫurralar urdılar. İki sipāh dönüp çadırlarına geldiler. ¹⁷Keymurād Hān bār-gāha geldükde dīvān idüp cümle leşkerüñ güzīdeleri Dīvān-ı Keymurād Hān’a geldiler. Keymurād Hān bunlara ¹⁸“İy ulular! işte gördüñüz Kattāl Zengī’ye ber-vech-le cevāb viremedük.

‘ākıbet bañada ğalebe eyledi. ve kendü ile ¹⁹muḳaddem şöyle bir ḳavlimüz de var idi. Şimdi benüm aḳşā-yı murādum Ḳattāl Zengī ile dost olup emrine rām olmaḳdur. ²⁰Siz ne dirsiniüz?” didükde cümlesi bir ağızdan “Pādişāhum bizüm başımız saña bağludur. Sen ne murād eylerseñ biz saña baḳaruz.” ²¹Didiler. Keymurād Hān dönüp Bahtün Vezīr’e “Sen ne dirsın iy vezīr-i hāş!” didükde Bahtün daḫı öyle didi. ²²Leytān ile Erdāl-ı Hindī’ye daḫı su’āl eyledi. Anlar daḫı gördiler muḫālefet vaḳtı degüldür. Anlar daḫı “Siz bilürsiniüz” ²³didiler. Bu kerre Keymurād Hān “Varuñ baña Kübrān Rāhib’i da’vet idüñ” didi. Varup Kübrān Rāhib’e “Buyruñ iy dīn ²⁴ulusı! seni pādişāhimuz Keymurād Hān ister” didiler. Kübrān Rāhib n’ola diyüp yirinden ḳalkup rāhibleri yanına ²⁵alup Keymurād Hān dīvānına geldi. Meger ol gice Kübrān Rāhib vāḳı’a görüp Hudā-perest olmış idi. Kübrān gelince [108/b] ¹Keymurād Hān yanına alup eyitdi: “ İy pīr-i dānā! şöyle bir iş zuhūr eyledi sen ne cevāb virürsın?” didi. Kübrān Rāhib ²“Güzel tedbīr eylemişsin pādişāhum rāy şavāb itmişsin münāsib olan budur. Zīrā anlara ‘āşī olup ḫilāfında ³bulunanlar ḫayr eylemez. Anlar ‘ālemüñ maşlāḫatı ve maşlāḫı ve feryād re’sleri ve zābiḫleridür. Anlara tābi’ ola[n] bu cihānda emn ü āsāyiş ⁴bulur.” didi. Keymurād Hān rāhibden daḫı bu cevābı aldı. Tiz emr idüp ḫazīne açdı. Ba’zı hedāyāya dā’ir şeyler ⁵ḫāzırladı. ve bu şabāḫa muntazır oldu.

Ammā Leytān Vezīr ile Erdāl hindī ile işāretleşüp ḳadıra geldiler. Müşāvere ⁶idüp Leytān Vezīr yine kendü ile gelen on nefer başı ḫālī’süz nekbetī ḳulların aldı. Erdāl-ı Hindī de yigirmi nefer-i ⁷bed-baht alup otuz iki nefer-i uğursız ile alabildükleri ḳadar nesne aldılar. Herkes şabāḫa tedārikde bunlar daḫı ⁸ilk aḫşamdan ḫabana ḳopar virüp birer yügrük ata bindiler. Birerden daḫı yedek alup, “Ḳusḳuna ḳuvvet ḳamçıya ⁹berkit” diyüp ḳandasın Rāy-ı A’zam diyüp oḳlanmış ḫoñuz gibi ḳaçup revān oldılar.

Ammā rāvī eydür. Keymurād Hānuñ ¹⁰bundan ḫaberi yoḳ-idi. Anlaruñ öyle firār ideceklerin bileydi. Gündüzden ikisinide bende çekerti. Hele gice ¹¹mürür idüp şabāḫ

oldı. Keymurād Hān yirinden ʃurup hāzırlandı. Bahtūn Vezīr geldi. Kübrān Rāhib geldi.
¹²Leytān ile Erdāl-ı Hindī gelmedi. Keymurād Hān “Baquñ ʃunlara niçün gelmezler.
Kattāl Zengī tarafına gitmege geç ʃalırız.” ¹³Diyüp ādem gönderdi. Gelen ādem gördi.
Yoqudurlar. İkisiniñde yirlerinde yiller eser ikiside yoqudur. Ol ʃaḥıʃ dönüp ¹⁴girü gelüp
Keymurād Hān’a “Pādiṣāhum anlaruñ ikisi de yoqudur. Ne Leytān var ne Erdāl-ı Hindī
var.” Keymurād Hān ğazaba ¹⁵gelüp “Bre bunlar görüñ ʃanda gitdi. Tiz oluñ varuñ baña
bir ḥaber aluñ” didi. Hemān ol maḥal Bahtūn Vezīr kendi ʃalkup ¹⁶varup gördi ki
ʃarındaʃı tevābi’nden bir kimse yoqudur. Andan ʃoñra Erdāl-ı Hindī ʃadırına gelüp su’āl
idüp ¹⁷teftiʃ eyledi. Erdevān-ı Hindī’nüñ ʃalan tevābi’nden eyitdiler. “Vallah bilmezüz.
Velākin Leytān Vezīr ile ikisi tenhā müṣāvere ¹⁸iderlerdi. Ğayrısın bilmezüz.” didiler.

Meger ki Erdevān-ı Hindī’nüñ ğulāmlarından bir ğulām sırlarına bir cüz’i Vākıf
olmuşdı. ¹⁹Ol ğulām eyitdi: “Ğālibā anlar Rāy-ı A’zam tarafına gitdiler. Zīrā
müṣāvereleri öyle idi. Bende añsuzdan üzerlerine ²⁰gelüp beni görince sözi ğayrı yire
çevirüp beni ʃaʃra ʃodılar.” didi. Bahtūn Vezīr eyitdi: “Cānları cehenneme” diyüp ²¹ve
ol ğulāmi alup Keymurād Hān’a geldi. Aḥvāli ne yüzdenden olduĝın bildürdi. Keymurād
Hān ğulāmi ʃarşusunda getürdüp ²²söyletdi. Andan ʃoñra bildiler kim Rāy-ı A’zam’a
firār eylemişlerdür. Keymurād Hān bilüp n’eylesün biraz te’essüf eyledi ki aḥşamdan
²³ikisin daḥı ʃutup muḥkem bend itdürmedigine andan hāzır itdüĝi peşkeşlerin alup
Bahtūn Vezīr ile ve Kübrān Rāhib ²⁴ile ʃalkup raḥşlarına binüp biş yüz ʃadar itbā’ alup
‘azm-i leşker-i İslām eylediler.

Bu yaña Şāhib-ķırān-ı ‘Ālem Ferāmurz ²⁵Keymurād Hān’ı meydānda dü elinden
ķapup ma’zūr olsun “Yā Keymurād Hān! eger merd iseñ ķavlüñe ʃurursın” diyüp döndi.
[109/a] ¹Serā-perde’ye geldükde su’āl eylediler. Ferāmurz daḥı olduĝı gibi naḥl idüp
“Yarın Keymurād Hān iḥtimāldür ki gelür. ²diyüp ziyāfet tedāriĝi gördürdi. ve gözciler
ta’yin eyledi ki “Eger gelürse ḥaber idüñ” diyüp tenbīh eyledi.

Çünkü³ ol gice geçüp şabâh oldu. ‘âlem nūr-ı yezdân ile münevver olup mâr, mür harekete geldükde duha vahtı gözciler gördiler⁴ Keymurâd Hân ordusundan biş yüz miqdârı atlu peydâ oldu. Eyitdiler: “Gelen Vallah ‘alem-i Keymurâd Hândur.” diyüp gelüp⁵ Ferâmurz’a haber virdiler. Ferâmurz fermân eyledi. Vüzerâ’dan ve beglerden biraz kimse istikbâle gönderüp Keymurâd Hân⁶ geldükde ordu kenârında istikbâl idüp getürdiler. Serâ-perde kapusına geldükde binek taşına yanaşdırup⁷ atdan indürdiler. Keymurâd Hân Serâ-perde-yi İskendere nazâr eyledi. Gördi üç yüz otuz üç kubbe üzerinde qurılır.⁸ Üç kat ol ki qatdan içeri girdi. Gördi. Ecnâs-ı muhtelife gerek serler ve âyîne-tenler var. Ne-serler mâhî-tenler dağı⁹ buña beñzer maḥlûkât ikinci qapudan girdi. Gördi. Bu qadar perî şâhları dīv u ehremen uluları anları dağı¹⁰ cümle seyr ü temâşâ iderek üçüncü qatdan içeri girdi. Ne gördi. Bir Dīvân-ı ‘Âlîdür ki [Minyatür]¹¹ gözler görmüş degül Hâzret-i Süleymân’dan soñra bu dârâta kimse mâlik olmamışdur. Yitmiş küngürelü Taht-ı İskender-i Kübrâ¹² üzerinde Muṭṭahir Şâh oturmuş. Aq şakal dü el kemerde başında on dört küngürelü Efser-i İskender-i Kübrâ alt yanında¹³ Cevâhir Şâh oturmuş. Yidi küngürelü tâç ile andan aşağa şâhlar oturmuş dörder küngürelü tâçlar ile ve bu qadar¹⁴ vezîr, vüzerâ hekim ve hekimân ve müneccimân dânanlar oturmuş cümle’den yukaru Feylesûf-ı Dânâ oturmuş gâyet fâzıl kimse idi. [109/b]¹ Bu üşlûb üzre oturmuşlar ve tahtuñ iki tarafında sağ ve şol altı biñ altı yüz altmış altı zerrîn ve sîmîn şandalîler² üzerinde dil-âverân ve ser-halka ve ser-qaplanân her biri mîl ü minâreye beñzerler. Keymurâd Hân nesl-i şâhib-kırândan³ bir pâdişâh iken Ferâmurz’uñ dīvânın ve dârâtın görüp hayrete vardı. ve dehşetinden az qaldı ki kendin şaşura⁴ muqaddem gelüp bu devlete nâ’il oluram. Ümîdi ile ve muqâvemet idüp harb ve qattâl eyledüğine peşimân oldu.⁵ Ammâ Ferâmurz Keymurâd Hân gelince ayağa qalkınca cümle erbâb-ı dīvân görerek Ayağa qalkdılar. Keymurâd Hân’a bu ta’zîmi⁶ idince Keymurâd Hân bundan hicâba gelüp “Estagfurullâh devletlü Şâhib-kırân! böyle niçün idersin bizi

hiçbâba düşürdüñiz” ⁷diyüp yüz yire kodı. ve devâm-ı devletine du‘â ve şenâ eyledi. ve Muṭṭahir Şâh öñinde yir öpdi. ve getürdigi ⁸hedâyâyı ‘arz eyledi. Hedâyâsı maḳbûle geçüp Ferāmurz emr eyledi. Ḥazîne-dârlar kaldurdılar. Andan Ferāmurz emr eyledi. ⁹Keymurād Ḥānuñ koltuğına girüp tahta çıkardılar. ve Baḥtün Vezîr ile Kübrān Rāhib’i dahı vüzerâ şaffına çıkarup ¹⁰vüzerâ şaffında yir virdiler. Ferāmurz bunlara “Ḥoş geldüñüz.” diyüp ta‘zîm eyledi. Keymurād Ḥān dahı “Ḥoş ¹¹bulduḳ. Devletlü Şāhib-ḳırān!” diyüp i‘tizâr eyledi. ve Keymurād Ḥān dahı Erdāl-ı Hindî ile Leyṭān Vezîr’üñ ¹²Rāy-ı A‘zam’a toğrı firâr eyledügin naḳl eyledi. Ferāmurz dahı “Cehennem[e] gitsünler mel‘ünlar elbetde benüm dahı yolım ¹³Āllāh u te‘ālā ecelden amān virür ise Rāy-ı A‘zam diyāridur. Ben anları inşā’llāh anda buluram” didi. ve “Rāy-ı ¹⁴A‘zam üzerine varup Rāy-ı A‘zāmı tābi‘ eylemege anlar dahı güzel vesîle olur” didi. ve emr eyledi. Çāšnî-gîr ¹⁵gelüp simāṭ-ı şāhî çekilüp altun ve gümüş siniler ve şahanlar ve fağfûrî ṭabaḳlar ile ta‘āmlar gelüp döşendi. ¹⁶Ṭa‘āma şalā olinup herkes murādı üzre yidiler. Andan simāṭ ḳalkup eller yıḳandı. Ve pîrlar dilinden du‘ālar ¹⁷olinup andan Ferāmurz emr idüp besāṭ-ı ‘ayş geldi sîm bilekli sākîler ele cām alup birazda bâde nüş eylediler. ¹⁸Tamāmdur. Keyfler germā-germ olup ve ḥāṭırlar nerm olduḳda Ferāmurz Keymurād Ḥān’ı dîne da‘vet eyledi. Keymurād Ḥān Kübrān ¹⁹Rāhib’üñ yüzine baḳdı. Kübrān Rāhib “Belî pâdişāhum ḥaḳḳ-ı dîn bu dil-āverüñ gitdügi dîndür. Bizüm gitdügimüz ²⁰ḥilāfdur.” diyüp kendi vāḳı‘a görüp islāma girdügin naḳl eyledi. Gayrı Keymurād Ḥān yok dimeyüp ḥaḳ ²¹te‘ālā hidāyet müyesser itmiş idi. Baḥtün Vezîr ile müselmān olup şeri‘āt-ı dāver’e girdiler. Kübrān Rāhib’üñ adın Ferāmurz ²²Kām-rān Pîr ḳoyup vezîr eyledi. Andan Keymurād Ḥān ‘askerine dānā ta‘yîn idüp iki kerre yüz biñ ‘askeri ²³Keymurād Ḥān’ı islāma getürdiler. Keymurād Ḥān ‘askerin ḳaldurup Ferāmurz ‘askerine getürdi. Ber ta‘yîn olinup oraya ²⁴ḳondılar. ve Keymurād Ḥān’üñ Bār-gāhın ḳurdılar. Bundan soñra Ferāmurz fermān eyledi. Ḥāḳānīyye şahrāsında bir ‘azîm sūra

bünyād ²⁵urdılar. Kırk gün kırk gice düğün olup yime, içme, şenlik, şadmānlık idüp ‘ıyş u ‘işretde dem şoĥbetler eylediler.

Ba‘de [110/a] ¹bir mübārek sā‘atde Sehlān Vezīr ‘aĥd-i nikāĥ idüp Ferāmurz Semensā Bānū ile gerdege girüp ²murād virüp murād aldılar. Bunun üzerine on biş gün geçdi.

Bir gün Ferāmurz ġalebe dīvān idüp cümle şāhlar ³vesā’ir erbāb-ı dīvān gelüp herkes yirlü yirinde ġarār eyledi. Ferāmurz ol maĥalde baş ġaldurup şāhlaruñ begleruñ yüzlerine ⁴baġdı. ve ĥiṭāb idüp “İy şāhlar! ve iy dil-āverler! el-ĥamdüli-llāh-i te‘ālā ġayrı bu diyārlarda bir ārām idecek işimüz ġalmadı. ⁵Hemān şimden girü tedārik görilsün göçdür. Īrān diyārına, ancak şimdi bizüm öñimüzde ġangı memleket vardır. Ķanı ⁶ġulaġuz başı gelsün su’āl idelüm” diyince ġulaġuz başı’ya ĥaber eylediler. “Gel seni Şāhib-ġırānımız ister.” didiler. Ķulaġuz ⁷başı gelüp dīvānda yir öpdü. ve el baġlayup ṭurdu. Ferāmurz ġulaġuz başıya eyitdi: “ İy ġulaġuz başı! şimdi ⁸bizüm yolumuz bundan Īrāna naşıl gider” didi. Ķulaġuz başı tekrār yir öpüp du‘ā idüp “Devletlü Şāhib-ġırān! ⁹ĥaġ seni ĥatālardan maĥfūz eylesün bir yolumuz bundan Ĥiṭṭa ve Ĥotan üzerinden Deşt-i Ķıpġaġ üzerinden Ĥorāsān ¹⁰üzerinden vardır. Ancak Deşt-i Ķıpġaġ’a varınca berīyyedür. Bu çoġluk ‘asker şıġlet çeker ve bir yolumuz daĥı bundan ¹¹Rāy-ı A‘zam üzerinden Türkistāna varılır. Tūrāndur. Andan Īrāna geġilür. Yollar şenliklüdür. Öyle berīyyesi ¹²yoġdur.” didi. Ferāmurz dönüp eyitdi: “Öyle ise hemān Rāy-ı A‘zam üzerinden gidelüm İġlīm-i Hind’i daĥı müsteĥir ¹³idüp andan Tūrān’a gidelüm” didi. Andan Şāhib-ġırān “Ķanı Ķahġaşān-ı Zīr-dest” diyince Ķahġaşān ilerü geldi. ¹⁴Ferāmurz Ķahġaşān’a fermān eyledi. “Yā Ķahġaşān! var ‘askere nidā eyle yidi gün tedārik sekizinci gün göçdür.” diyü Ķahġaşān ¹⁵yir öpüp n’ola diyüp oradan kendi çadırına gelüp andan ‘askerde ṭaraf ṭaraf münādiler şalup nidā itdürdi. ¹⁶“İy ‘asākiri-

İslām! bilün ve āgāh olun yidi gün tedārik sekizinci gün göçdür.” diyü ‘asker-i İslām haber-dār olup tedārige ¹⁷ meşgūl oldılar.

Muṭṭahir Şāh daḥı ḥākānīyyede vekīl naşb idüp kendüsi ḥāzır oldı. Andan Ferāmurz ¹⁸Evrān-ı Āhen-Deride ḥil‘at giyürüp eyitdi: “Yā Evrān! seni Serā-perde-yi Āşaf Şāh’a ta‘yīn eyledüm. İkinci ser-‘asker ¹⁹olup ve sen kaldur.” didi. Evrān-ı Āhen-Derid fermān şāhib-kırān-ı ‘ālemün diyüp kırk biñ er ile Bār-gāh-ı Āşaf ²⁰Şāh’ı kaldurmaga me’mūr oldı. ve Bār-gāhı kaldurup qurmağa müte‘ayyin cinnler vardur. Anlar qurur ve bozar. Hemān ²¹ancaḡ ser -‘askerler üzerlerine ta‘yīn nigeh-bānlardur.

Rāvī-yi ‘acībū’l beyān olan Firdevsī Ṭūsī öyle naql ü beyān ²²eyler kim tā kim yidi gün tamām oldı. ‘Asker-i İslāmda sekizinci gün çin-i seher göç boruları çalınup ibtidā seksen ²³biñ er ile der-bend-i şabā begleri Peleng-i Efgēn Zırḡ-Puş ve Pīr-i Efgēn Evren-Guş Bunlar muḡaddem ceys ḡalḡup ḡafasınca ²⁴Ḳahḡaşān kırk biñ er ile Serā-perde-yi İskenderi kaldurup gitdi. Anun ardınca kırk biñ er-ile Evrān-ı Āhen ²⁵Deride Bār-gāh-ı Āşaf Şāhı kaldırup gitdi. Anun ardınca yollu yolınca ḡayrı begler ve şāhlar bütün ḡalḡup [110/b] ¹cümlen soñra Ferāmurz ḡalḡdı. Bu üşlūb üzerine işte Ferāmurzdur ḡonak-be-ḡonak Leyṭān Vezīr ve Erdāl-ı Hindī ²ol ṡarafā gitdi. diyüp Rāy-ı A‘zam üzerine gelmekde.

Ammā rāvī eydür. Leyṭān Vezīr ile Erdāl-ı Hindī otuz ³nefer ḡulām ile firār idüp Rāy-ı A‘zam’a ṡoḡrı revān oldı.

Bir gün Şehr-i Ḥimāye kim Rāy-ı A‘zam’uñ taḡt-gāhıdur. ⁴Aña ḡelüp dāḡil oldılar. Erdāl-ı Hindī oradan hemān ṡoḡrı şehre girüp Ḥün-ḡār-ı Hindī’nün serāyın su’āl ⁵eyledi. Meger Ḥün-ḡār-ı Hindī Rāy-ı A‘zam’uñ Ser-ḡaplanlarından idi. ve Ser-‘askeri idi.

Hāşılı Erdāl-ı Hindī ⁶Serāy-ı Ḥün-ḡārı haber alup ṡoḡrı varup Ḥün-ḡār’uñ serāyına indi. ve kendin bildürdi. Ḥün-ḡār-ı Hindī’ye ⁷haber olup geldi. Erdāl-ı Hindī

ile görüşti. ve Erdāl-ı Hindī'den su'āl eyledi. Ki ne yıllar esdi. Seni bu diyāra ⁸geldün bu kıyāfet nedür. ve saña noldı. Didükde Erdāl-ı Hindī āh idüp ağlayarak başına gelen serencāmın encāmına dek ⁹naql eyledi. Erdevān'ı öldüğün ve oğlu Derāy-ı Hindī'nün öldüğün ve Kattāl Zengī'ye Keymurād Hān tābi' olduğun ¹⁰cümle taqrir eyledi. ve Leytān Vezir'ün kendi ile bile geldiğün bildürdi. Hün-hār-ı Hindī, Erdāl-ı Hindī'den bu vaq'aları ¹¹işidüp Erdevān için 'azim te'essuf eyledi. Zirā çok metin nām-dār idi. ve Erdāl'a Leytān Vezir'i şordı. ¹²Kandadur diyü Erdāl dahı "Şehrün kenārında birağup ben geldüm." didi. Andan Hün-hār ādem gönderüp vardılar. ¹³Leytān Vezir'i alup Hün-hār-ı Hindī'nün serāyına getürdiler. Leytān Vezir gelince Hün-hār-ı Hindī Leytān'a ta'zīm-i ¹⁴ikrām idüp tesellī-yi hātır eyledi. Leytān Vezir ol arada Erdāl-ı Hindī'nün yüzine bakdı. "Eyā! Erdevān-ı Hindī ¹⁵ile Şarşar-ı Sebük-bār 'Ayyār tarafından bizlere zühür iden ahvālimizi dahı haber virdi mi? Ola" diyüp muqayyed oldı. ¹⁶Ammā Hün-hār-ı Hindī Leytān'a eyitdi: "Elem çekme iy vezir-i hāş! seni Rāy-ı A'zam'a ta'rif idüp yanında vezir ¹⁷ideyüm." didi. Erdāl-ı Hindī ile ikisine bir hücre virdi. ve ma'ünetleri her ne ise cümle ta'yin eyledi.

¹⁸Andan kendi Hün-hār-ı Hindī kalçup Dīvān-ı Rāy-ı A'zam'a vardı. Yir öpüp du'ā ve şenā eyledükden soñra eyitdi. ¹⁹"Pādişāhum bil ve āgāh oluñ kim bu yakında söyle bir şāhib-huruc zühür eylemiş Şāhib-kırānum diyüp cihānı harāba virüp ²⁰Nār-ı Nūr kullarına darba elbetde yā Hudā-perest oluñ veyāhūd cümleñüzi tīgdan geçürirem. Diyüp varduğı vilāyeti ²¹Hudā-perest idüp niçe niçe mu'azzam pādişāhları Hudā-perest eylemiş ve adına Kattāl Zengī merdüm-hor dirler imiş. ²²Şāhib-kırān-ı 'Ālem diyü da'vā eyler-imiş. Baħr-i okyanus sevāhilinde Kūh-ı mu'azzamdan berü zühür idüp ve öñine gelen ²³vilāyet-i şāhların kendüsine müsteħir iderek ve Nār-ı Nūr kulların cebrā[n] Hudā-perest iderek gelmeyenleri katl iderek ²⁴şimdi hākānīyye üzerine gelmiş hākānīyye memleketin dahı kendüsine tābi' idüp bu aradan Tūrān'a ve Īrān'a gidüp ²⁵ol

diyârları dağı murâdı zâr-u-zûr zabt bütûn ‘âleme tîĝ-ı menşûr yürütmek imiş. Hattâ benüm Hûşeng-âbâd’da [111/a] ¹‘amm-zâdem var idi. Erdevân-ı Hindî dirler anıda katl eylemiş. Cevâhir-âbâd memleketin zabt idüp şehinşâhı ²olan Cevâhir Şâhı kendüye tâbî‘ eyleyüp, Hüdâ-perest eylemiş. Vezîri Leytân firâr idüp şimdi ‘amm-zâdem Erdâl-ı Hindî ³ile Hüdâ-perest olmayup bunda gelmişler. Hâlâ benüm serâyumdadur.” Didükde Rây-ı A‘zam belinleyüp “Bre ne söylersin yâ Hûn-hâr! ⁴bu senün taqrîr eyledüğün madde çok işdür.” didi. Dönüp “Var yâ Hûn-hâr! Erdâl-ı Hindi ile Leytân’ı bunda getir ⁵söyledüp anlardan bir eyüce haber alalım. Eger fi’l-haķika teveccühi bu cânibe gelmek ise ĝâfil bulunmayalım ki nâ-bekâr zengî ⁶añsuzın üzerimize gelüp bize zahmet vermeye” didi. Hûn-hâr-ı Hindî n’ola pâdişâhum diyüp Dîvân-ı Rây-ı A‘zamdān ⁷taşra çıķdı. Raķşına binüp kendi serâyına gitdi.

Ötede Leytân la‘înüñ fikri ise “Eyâ! bunlar bir eyüce havfa ⁸düşüp ol vesîle ile bende götümün acısın unudabilürmiyem.” diyüp fikrinden mâ‘adâ Erdâl-ı Hindî’ye “Şimdi ⁹Hûn-hâr-ı Hindî Rây-ı A‘zama varup bu şadedi açup Kattâl Zengî aĥvâlin anduķda Rây-ı A‘zam ne cevâb eyler. Hûn-hâr ¹⁰bu Rây’a ne haber getirür. ‘Acabâ” diyüp söyleşürken pehlevân geldi. Didiler. Bunlarda ĝayrı sözi kesdiler. Hûn-hâr ¹¹bunların yanına gelüp eyitdi: “Elem çekmeñ işte sizi Rây-ı A‘zama söyledüm. Aĥvâlinüzi cümle ifâde eyledüm. ve Kattâl Zengî’nün ¹²cümle eyledüĝi işleri tafşîl üzre naķl eyledüm. Ammâ besbellü yâ vezîr-i hâş! senün kudümüñ ziyâde müyemmenetlü ve senün kudümüñ ¹³ile pâdişâhımız nâm-ı şân şâhibi olur. Ve-l-hâşıl senün dağı başına kemâ-hü’l sâbîķ devlet ‘âlâmeti köprüşdi. ¹⁴Pâdişâhımız Rây-ı A‘zam sizi istedi. Bir hoş gereĝi gibi yağlı yağlı taraflarından sizden haber almak ister. Hod lezzeti soñra ma‘lûm ¹⁵olur. Kudümüñüz ve ta‘rifinüz bir kân ile Kattâl zengînüñ bunca zamandan berü mâlik olduĝı dârâtına mâlik olduğumuzda sizlere de ikrâm eyler ¹⁶hele buyruñ” diyüp bunları alup Dîvân-ı Rây-ı A‘zama getürdi.

Ammā yolda giderken Hūn-hār, Erdāl-ı Hindī ve Leyṭān'a ¹⁷eyitdi: “Şimdi Dīvān-ı pādişāha varduḡda pādişāhımız sizi söyledüp Ḳattāl Zengī'nūñ haberin alsa gerek şaḡınıñ ¹⁸ḥilāf itmeyüp cümle olduḡı gibi taḡrīr idūñ” diyüp bunlara ışmarladı. Andan buñlar Der-i Dīvān-ı Rāy-ı A'zama varup ¹⁹içeri girüp zemīn būs idüp devām-ı devletine du'ālar eylediler. Rāy-ı A'zam bunlara “Hoş geldūñüz.” diyüp ikrām eyledi. ve ²⁰ḡarşusına iki şandalī ḡurdu. ve bunlara oturuñ eyledi. Erdāl-ı Hindī ile Leyṭān bunlar daḡı ol şandalilere geḡüp ²¹oturdılar. Andan Rāy-ı A'zam bunlara eyitdi: “Siz şimdi ḡandan gelürsüñüz Ḳattāl Zengī naşıl kimsedür.” Didi. Leyṭān ²²Vezīr hemān nuṡḡa gelüp Rāy-ı A'zama du'ā idüp ağlayarak Ferāmurz'uñ ḡurūcın ve itdüḡi işleri cümle taḡrīr eyledi. ²³ve eyitdi: “Devletlü Şāh şimdi ḡālā ḡāḡānīyye diyārındadır. Murādı bu ṡarafdan geḡüp Tūrān'a andan Īrān'a varmaḡdur. ²⁴Lakin bütün Hindi zaḡt idüp Yezdān-perest eylemedükḡe geḡüp gitmez ḡūyū öyledür. Biz Nār-ı Nūr'dan yüz çevirmeyüp ²⁵ata ve dedelerimizūñ dīnin terk itmeyüp ḡaçduḡ bunda geldük. Siz pādişāhımızūñ eyü adına, devletlü efendime geldüm.” [111/b] ¹dididi. Rāy-ı A'zam Leyṭāndan bu sözleri işidince ḡama düşdü. ve yüregine ḡavf düşüp dānā-yı Hind ²olan Şemūsāy Dānā'nuñ yüzine baḡup eyitdi: “İy dānā-yı Hindistān! ne dirsüñ bu Ḳattāl Zengī şadedine 'acabā bu diyāra ³gelüp bizüm-le ceng eyler mi? Tedārik üzre bulunmaḡ münāsib degül midür.?” dididi. Şemūsāy Dānā ise 'ilm-i ḡuvveti-le Ferāmurzūñ ⁴gelüp bütün Memālik-i Hindi islāma getürüp kendüye tābi' ideceḡin bilmiş idi. Zīrā bu Şemūsāy Dānā ḡāyet 'ālim ve fāzıl ⁵kimse idi. 'ilm-i remilde aḡrānı yoḡ-ıdı. Rāy-ı A'zam'a “Belī pādişāhum bunda gelmesinden gerḡeḡi yoḡdur. Hemān tedārik üzre olunsun ⁶zīrā ol Şāḡib-ḡırānuñ ṡālī' ziyāde ḡuvvetde ḡörünür.” dididi. Rāy-ı A'zam daḡı beter ḡavfa düşdü.

Ammā rāvī-yi şīrīn kelām ⁷öyle naḡl eyler kim meḡer bu Rāy-ı A'zam'uñ bir pāy-i taḡt pehlevānı var idi. Adına Ra'd-ı Cihān-süz dirler idi. Yüz ⁸on biş arış ḡadd ü

kāmet çekerdi. Ammā gāyet kuvvet ve şecā‘at issi merd dil-āver idi. ve şol kol pāy-ı tahtın çeker bir pehlevānı ⁹dağı var idi. Adına ‘Adlān-ı Tīr-endāz dirler idi. Yüz yigirmi arış kadd çeker idi. Bir tīr kullanurdu men‘ine degme pehlevān ¹⁰kādir degül idi. ve Hūn-hār-ı Hindī dağı üçüncü ser-kaşları idi. ve hem ser-‘askeri idi. ve Süheyl-i Zerrīn-pūş nām bir dil-āver dağı ¹¹var idi. Yüz sekiz arış kadd çeker idi. ve ‘Amlāk-ı ‘Amūd-keş nām pehlevānı dağı var idi. Yüz altı arış kadd çeker idi. Eyü ¹²‘amūd kullanurdu. Bunlardan mā‘adā üç yüz miqdārı şandalī-nīşīn pehlevānı var idi. ve dağı Sārīk-ı Hīle-cū nām ¹³bir beterīn ‘ayyār-ı tarrārı var idi. Bunlar hemān bir uğurdan göğüs gerüp öksürerek Rāy-ı A‘zama “Sen elem çekme benüm ¹⁴pādişāhum eger Kattāl Zengī bunda gelirse anı tutup eliñe virelüm ve devlet-i dārātı dağı cümle bütün zabt eylersin. Bizüm ¹⁵kuvvetimüz ile gene naqd-i aqçeye varduñ” diyüp kelāmı merābiḥ’e virüp rābiḥinden Ziyāde lāf u güzāf urdılar. Rāy-ı A‘zam dağı ¹⁶bunların lāf [u] güzāfın görüp öteden berüsine derd-mendān ile huşūmet eyledüğü gavğalardan ta‘n idüp “Gerçek ¹⁷bunların ellerinden iş gelir.” kıyās eyledi. Ammā gel gör ki dağı Kattāl Zengī kimdür ve ne siyāqda kuvvete mālīkdür bilmezler idi. ¹⁸Ancak ‘asker ne kadar çok olsa pādişāhların ‘ünvānidür. Māni‘ degüldür. Hüküm eyledüğü memleket şāhlarına nāme gönderüp ¹⁹da‘vet eyle gelsünler didi. Rāy-ı A‘zam dağı bu kavli eyüce görüp tīz nāmeler inşā olunsun yakın olan memleketlere ²⁰nāmeler gidüp da‘vet olunsun diyü fermān eyledi. Leyḫān la‘īn ise ḫaṭṭ idüp bunda dağı bir patırdı çıkardım. ²¹Eyü maşlāḫ-ı mizāc ādem imiş diyüp ḫaṭṭ iderdi. Lakin gene Şarşar geldükde ḫālim nice olsa gerekdür. Eñsede ve karında ve ²²kün-gāḫda mücrimüz hoş kuşūrına dağı Nār-ı Nūr kerīmdür. Dirdi.

Bu kerre Küttāb-ı dīvān fi’l-ḫāl ellerine ḫāme ve kağıd ²³alup nāme taḫrīrine başladılar. Mefhūm-ı nāme bu ki “Şöyle bir şāḫib-ḫurūc zengī zūḫūr eyledi. Mükemmil ‘askerleriñüz ve pehlevānlarıñüz ²⁴alup gelesiz.” diyü nāmeler inşā olındı.

Evvelâ bir nâme ibtidâ Lisâniyye şâhı İlyâs Şâh'a gitdi bir nâme Kabâliyye şâhı Mağbel ²⁵Şâh'a gitdi. Bir nâme Şehr-i nümâ şâhı Tefârûk Şâh'a gitdi. Bir nâme Muğarrem-âbâd şâhı Muğarrem Şâh'a gitdi. Bir nâme de Muğarrem Şâh'ın [112/a] ¹karındaşı Hürrem Şâh'a gitdi. Ki Hürrem-âbâd'a hüküm eyler idi. Etrâf-ı eknâf da olan yirlere ulağlar menziller ta'yîn ²idüp irsâl eylediler. Nâmelerdür yağın olan yirlerde ki şâhlara varup 'asker gürühâ gürüh gelmege başladı.

³Ez-in-cânib râvî kavlince nâme bir gün Şehr-i Lisâniyyede İlyâs Şâh'a vardı. İlyâs Şâh erbâb-ı dîvânı cem' idüp dîvânda ⁴ķırâ'at itdürdi. Mefhûmuna muğtali' olunca tîz dâ'iresinde olan 'askerin cem' itmege başladı. Biş on gün içinde yüz biñ ⁵leşker oldu. ve üç cihân pehlevânı var idi. Birine Sâlûs-ı Hindi ve birine Kâlûs-ı Hindi dirler. ve iki karındaşlar idi. ⁶Pây-i tağtın çeken pehlevânına Sâm-ı Siyeh-püş dirler idi. 'Azîm pehlevânlar idi. Sâlûs ve Kâlûs yüz otuz arış kadd çekerlerdi. ⁷Sâm-ı Siyeh-püş yüz yigirmi üç arış kadd çekerdi. İlyâs Şâh bunları alup bir gün Lisâniyye den kâğkdi. 'azm-i ⁸Şehr-i Himâye eyledi. Yiye içe kona göçe gelmekde.

Ez-in cânib nâmenüñ biri dağı Kabâliyye şâhı Mağbel Şâh'a varup ⁹oğıdı. Tîz dîvân idüp ol dağı dîvânda nâmeyi oğıdup ağvâli duyup tîz ol dağı hükmi nâfiz olan yirlere ¹⁰âdemler ta'yîn idüp 'acele ile olda yüz biñ 'asker peydâ eyledi. ve pehlevânları Sâmûr-ı Hindî ve Behrâm-ı Gerden-keş ve Hayrân ¹¹Zengi ile kâğkup yola revân oldu. Yiye, içe, kona, göçe ol dağı gelmekde.

Ez-in cânib nâmenüñ biri dağı Şehr-i ¹²Nümâ'da Tefârûk Şâhî Nümâyî'ye varup ol da ağvâli bilüp vâğıf olunca ol dağı tîz âdemler gönderüp 'asker cem' eyleyüp cümle ¹³ikiyüz biñ 'asker peydâ eyledi. Pây-i tağtına Tağtanûş-ı Ciger-dâr dirler. Yüz yigirmi biş arış kaddi var idi. Birine dağı Keyâmuz- ¹⁴ı Kemân-dâr dirler idi. Yüz on altı arış kaddi var idi. Birine dağı Kaytân Zengî dirler idi. Yüz on üç arış kaddi ¹⁵var idi. Bir

gün bu tedârik ile Tefârûk Şâh dağı ıalkıp iki kerre yüz biñ er ile ‘azm-i Şehr-i Hımâye eyledi yiye, ie, ıona, ¹⁶göe Rây-ı A‘zam diyüp gelmekde.

Ez-in cânib nâmenüñ biri dağı Muħarrem-âbâd’da Muħarrem Şâh’a vardı. Ol dağı emİR, ümerâ ¹⁷vezİR, vüzerâsın cem‘ idüp dİvânda nâmeyi oııdup mefhümuna muııtali‘ olduııda ‘askerin cem‘ eylemege başladı. ¹⁸Nâme getüren kâşid “Bir nâme de birâderüñ Hürrem Şâh’a vardur. Varup anı dağı ıaldırıp bunda gelincesinde ĥâzır ol” ¹⁹didi. Muħarrem Şâh’uñ pây-i taııt pehlevânına Āher-mân-ı Āhen-dİL dirler. Bir dil-âver idi. Yüz yigirmi arış ıaddi var idi. ²⁰İkinci pehlevânı Hârûn-ı Hindİ dirler idi. Yüz on altı arış ıadd eker idi. Dağı pehlevânları ok idi. Ammâ bu zıkr olanları ²¹meřhür pehlevânlardur. ve ‘Āřım-ı Cihân-dest nâm bir ‘ayyârı var idi. Ğâyet ile mekkâr ıarrâr-ı ‘ayyâr idi. Muħarrem ²²Şâh az zaman içinde iki kerre yüz biñ ‘asker peydâ eyledi. Neheng-i Deryâ-guş nâm yüz on iki ıadd eker pehlevân-ı ²³ıavİ, bir de Ser-‘askeri var idi. ıarındaşı Hürrem Şâh’uñ gelmesine muntazır oldu.

Ammâ kâşid bir gün Hürrem-âbâd’a varup ²⁴nâme-yi Rây-ı A‘zamı viridi. Hürrem Şâh ğalebe dİvân idüp nâmeyi ıırâ’at itdürüp mefhümuna muııtali‘ olunca tiz ‘askerin ²⁵cem‘ eylemek içün âdemler ta’yİN idüp ‘asker cem‘ine başladı. Anuñ da pây-i taııt pehlevânına Milhlân-ı Hindİ dirler idi. [112/b] ¹yüz yigirmi arış ıadd çekerdİ. Birine de Sâve-yi Hindİ dirler idi. Yüz on yidi arış ıadd çekerdİ. ve bir de ser-‘askeri var idi. ²Erdepür-ı Hindİ dirler yüz ıokuz arış ıaddi var idi. Ğâşılı iki kerre yüz biñ er ile ĥâzır olup pehlevânların dağı ³yanına alup yirine kâ’im-maııâm ıoyup Hürrem-âbâd’dan ıalkıp ‘azm-i Muħarrem eyledi. Yiye, ie, ıona, göçe bir gün Muħarrem-âbâd’a geldi. ⁴Muħarrem Şâh birâderi Hürrem Şâh’ı ıarşulayup istiıbâl idüp ıondurdi. Bir iki gün ziyâfet idüp yedirüp, iürdi. ⁵Bir gün iki birâder dört kerre yüz biñ ‘asker ile ıalkıp ‘azm-i Hımâye ve Rây-ı A‘zam eylediler. Bunlar biraz geç gelür. ZİRâ memleketleri ⁶ol bu şâhlardan ırâııdur. Cümleden řoñra gelür hele bunlar gele ıırsun.

Berüde bir gün Lisāniyye Şāh'ı İlyās Şāh ⁷gelüp yüz biñ er ile kōndı. Ol gice ārām idüp irtesi gün Çin-i şabāhđan vezīrlerin ve pehlevānların alup getürdüğü ⁸hedāyāsı ile Dīvān-ı Rāy-ı A'zama gelüp buluşdı. Ve Rāy-ı A'zama hedāyāsın 'arz eyledi. Hedāyāsı maqbüle geçüp Rāy-ı ⁹A'zam İlyās Şāh'ı tahta aldı ve pehlevānlarına dağı yir gösterdiler. Anlar dağı oturdı. ve Rāy-ı A'zam ziyāfet eyledi. Ammā ¹⁰bunuñ arası üç gün geçdi. Nā-gāh Kabāliyye şāhı Maqbēl Şāh geldi. Rāy-ı A'zam anıda karşıladup 'askerin kōndurdu ¹¹ Maqbēl Şāh dağı peşkeşlerin ve pehlevānların alup Dīvān-ı Rāy-ı A'zama geldi. Getürdüğü peşkeşlerin 'arz eyledi. ¹²Rāy-ı A'zam kabül idüp anıda tahta aldı. ve pehlevānlarına dağı şandalīler gösterdi. Bir kaç gün Maqbēl Şāh'a ziyāfet ¹³idüp bu vakte gelince sekiz tokuz kerre yüz biñ 'asker cem' oldı. Dağı bir taraf'dan tırma gelüp cem' olmağda idi. ¹⁴Dađı Tefārük Şāh ile Muħarrem Şāh ve Hürrem Şāh geldi. Erdāl-ı Hindī ile Leytān Vezīr maħfice bir yirde şöħbet idüp ¹⁵eyitdiler. "Gördüñ mi? yalabuğ tañrı Ne hoş bizlere gene kuvvet viridi. Hele Nār-ı Nūr'dan yüz çevirmedüğimiz iyü oldı." ¹⁶Didi. Ammā Leytān Vezīr berü yanda Ferāmurz'uñ kuvvetin fikr idüp gene sākızı boğa düşerdi. İşte Rāy-ı A'zam ¹⁷bu kadarca tedārik görüp ol üç şāhuñ gelmesine ve Kattāl Zengī'nüñ haberine muntazır oldı.

Ammā ez-in cānib rāvī ¹⁸eydür. Bu taraftan Ferāmurz leşker-i bī-şümār ile 'azm-i Rāy-ı A'zam idüp gelürdi. Bir gün bir müferriħ yire gelüp kōndılar. ¹⁹Ferāmurz emr eyledi. "Üç gün şol mevzi' de 'asker-i İslām oturağ idüp āsāyiş eylesünler." Münādīler nidā itdürdi. ²⁰Andan Kırtās-ı Merdüm-sere eyitdi: "Yā Kırtās! bir kerre varsañ görseñ Rāy-ı A'zam cānibine Leytān Vezīr ile Erdāl-ı Hindī ²¹Rāy-ı A'zam cānibine varmışlar mı? ve hem Rāy-ı A'zam'uñ haberi var mı? ne tedārikdedür.? Bir haber getürseñ" didi. ²²Kırtās-ı Merdüm-ser dağı beşer-i çeşm yā Şāħib-kıran! diyüp dem çekdi. Ber-hevā kandasın Şehr-i Ĥimāye diyüp gitdi. Tarfetü'l-'ayn ²³içre Ĥimāye Şehrine irüp gözden nihān gördi. 'azīm yığnağ var. Dīvān-ı Rāy-ı A'zam'a girdi gördi.

‘azīm dīvān ²⁴kurulmuş. Keşret-i insāndan tırılmaz dīvānda Leyṯān Vezīr ile Erdāl-ı Hindī’yi gördi. ve cümle gelen şāhları ve pehlevānları ²⁵gördi. Hele geregi gibi dīvān[1] gözden geçürdi. ve haber aldı kim daḡı gelecek şāhlar ve pehlevānlar var imiş. ve Kattāl Zengī bunda [113/a] ¹gelecek imiş diyüp ḡāzır olup baqarlar Kırṯās oradan dönüp yine leşker-i islāma geldi. Ferāmurz’a buluşup ²görüp işitdügi gibi naql ü beyān eyledi. Leyṯān Vezīr ile Erdāl-ı Hindī orada olduḡın daḡı haber viridi. ³Ferāmurz eyitdi: “Çünkim öyledür bārī bundan bir nāme yazup gönderüp Leyṯān Vezīr ile Erdāl-ı Hindī’yi isteyelüm. ⁴ve hem kendülerin dīne da‘vet eyleyelüm. Şoñra dimesün nāme ve haber göndermedüñ añsuzın üzerime gelüp beni ḡāfil ⁵avladı. Yoḡsa bir nāme gönderse ḡaşmın tıutup gönderürdüm. ve kendim daḡı istiḡbāl idüp qarşulayup, barışup görışürdüm. ⁶diyüp ‘özr-i bahāne eylesün.” didi. Bu cevābı cümle erbāb-ı dīvān ma‘kūl görüp “Pek münāsib server” didiler. Bu kez Ferāmurz ⁶Feylesūf-ı Dānā’ya “İy Dānā-yı zü-fünūn! şöyle bir nāme inşā eyle” didi. Feylesūf-ı Dānā n’ola diyüp Ferāmurz’uñ murādı üzre ⁸mufaşşal nāme inşā eyledi. Ferāmurz müṯāla‘a idüp begendi. ve üzerine ‘ünvān-ı Şāḡib-kırānı urup Şarşar’uñ yüzine ⁹baḡdı. ve eyitdi. “ Al yā Şarşar! bu nāmeyi var Rāy-ı A‘zama vir ne cevāb virürse getir.” didi. Şarşar-ı Sebük-bār n’ola diyüp ḡalḡdı. ve nāmeyi ¹⁰aldı. Kendüye çeki düzen virüp ḡuntura zillerin ṯaḡınup tīrin ḡapup ṯaban ḡaldurup ‘azm-i Rāy-ı ¹¹A‘zam eyledi. Şarşar ise ḡamā’il-i pārsā-yı pīr ḡaşşası ile kırḡ ḡonaḡ ve belki yitmiş seksen ḡonaḡ menzili bir günde ¹²alurdi.

Hāşılı ol gün gidüp aḡşam olunca ḡimāye oñine vardı. Gördi. Ṯoḡuz kerre yüz biñ ‘askerüñ ḡulüvvsın gördi. ¹³Hele ol gice bir yirde ārām eyleyüp hele şabāḡdur olup tamām ḡal‘a ḡapuları açılıp Şarşar ḡal‘adan içeri girdi. Rāy-ı ¹⁴A‘zam dīvānı eyledügi maḡal Şarşar zillerin şalı virüp şehre yüridi. Zīrā Rāy-ı A‘zam kendi bār-gāha ḡıḡmamışdı. ¹⁵Şarşar[1] görenler sayı geldi “ ‘Acabā Kattāl Zengī’den mi gelür. Ola?” diyüp birbirine haber virüp işiden dīvāna segirtti. ¹⁶Ammā Şarşar Serāy-ı Rāy-ı

A‘zam’a gelüp hemān dīvān-hāne kapusından na‘ra urdı. Eyitdi: “İlçiyem bir țarīk resūl nāmem vardur. ¹⁷arz eyleñ Rāy-ı A‘zam’a” didükde kapuçılar ve ser-hengler girüp Rāy-ı A‘zam’a eyitdiler: “Pādişāhum şöyle bir ‘ayyār geldi. İçeri girmege ¹⁸iz̄in ister.” didüklerinde Rāy-ı A‘zam “getürüñ gelsün” didi. Hemān ol maħalde Leyțān Vezīr’i ra‘şe tıtdı. Yanında olanlar “İy ¹⁹vezīr-i hāş! n’olduñ ki böyle cehūd sıtması tıtdı.” didiler. Leyțān bir āh-ser çeküp eyitdi: “İy ulular! gelen ‘ayyāra Şarşar-ı ²⁰Sebük-bār dirler. Baña neler eylemişdür.” Diyüp icmāle[n] naql eyledi. “Hāy nā-bekār ‘ayyār! şerrinden Nār-ı Nūr’a şıgınduk” diyüp isti‘āze eylediler. ²¹Bu arada Şarşar’a iz̄in olup Şarīk-ı Hīle-cū vardı. Öñine düşüp içeri girdi. Şarşar ādāb ve erkān icrā eyledükden soñra ²²teberine tayanup tırdı. Rāy-ı A‘zam Şarşar’a nazār eyledi. On sekiz arış kaddi var. Üzerinde yidi kat kuntıura, miyānında on ²³altı hançer var idi. Başında āftāba ve üzerine şapan-ı bād-pāyı şarmış, üç dāne mürğ-i bükalemūn otağası şokınmış, ²⁴ve elinde üç bin batman teber-i mu‘teber mirrīh şıfat yüzine baķan lerzān olur. Erbāb-ı dīvān daħı Şarşar’ı öyle görüp ²⁵vehm aldılar. Rāy-ı A‘zam hitāb idüp “İy ‘ayyār! kandan gelürsin ve ne hiz̄mete geldüñ? kimüñ ‘ayyārısın?” didi. Şarşar “İy Şehinşāh-ı [113/b] ¹Hindistān hālā gelişim hāķānīyye semtinden Kattāl Zengī’nüñ leşkerindendür. Adıma Şarşar-ı Sebük-bār dirler. Kattāl Zengī’nüñ ²‘ayyār başısıyam. Şimdiki hālde ilçiyem nāmem var. Bāķī cevāb nāmede meşūrdur” diyüp nāme-yi Ferāmurz’ı çıkarup ³Rāy-ı A‘zama virdi. Rāy-ı A‘zam alup mührin bozup Semūsāy-ı Dānā’ya virdi. Semūsā alup ayağa tırdı. Kırā’ata ⁴başladı. “Ser-nāme be-nām Hūdā-yı lem-yezel benüm katımdan ki hāliyā Kūh-ı Seyyīd-i Mu‘azzamdan zıhūr eyleyen şāhib-kırān-ı ‘ālem Kattāl Zengī’yem ⁵sen kim Rāy-ı A‘zamsın işitdüm. Benüm tıgımdan firār eyleyen Leyțān Vezīr didükleri la‘īn Erdāl-ı Hindī ile yanuña varmış. ⁶Gerekdür kim anları tıutup kayd u bend eyle baña gönderüp kendin daħı hāķ-i pāyuma gelüp imānı ve islāmı kabūl idesin. ⁷Eger yok dir iseñ üzeriñe geliverem hāzır olasın” diyüp nāmeyi

hatm eylemiş. Çün Rāy-ı A‘zam nāmeden bu cevābı ⁸işidüp bir zaman fikre taldı. Dönüp Şarşar’a nāmeyi virüp eyitdi: “İy ‘ayyār! senüñ efendiñ olan Ẓattāl Zengī ⁹dīvāne midür.? Ben bir şehinşāh-ı aḳālīm-i Hind olup bu kadar memlekete ve ‘askere ve pehlevānlara mālīk olmada baña böyle nāme göndermiş ¹⁰ola bir kuş haşmı elinden kaçup varur bir çalıya şıgınur ol çalı anı hıfz idüp haşmı elinden kırtarur. Benüm bir çalı ¹¹kadar ğayretüm yok mıdur.?” didi. ve dönüp “Var söyle ol Zengī’ye kıanda giderse gitsün bir alay ecnāsı muhtelife ‘askerine ¹²mālīk oldum diyüp memālīki incitmesün ‘arzı yirinde iken ‘arzın yıkdurmasun ve beni sār’ir pādīşāhlara daḳı kııyās ¹³eylemesün” didi. ve Şarşar’a cārizesin virüp yolladı. Şarşar-ı Sebük-bār daḳı dīvān-ı Rāy’ı gözden geçürüp pāy-i taht ¹⁴şandalīsinde Ra‘d-ı Cihān-süz’ı gördi. Vesār’ir pehlevānları daḳı gördi. ve Sārīḳ ‘Ayyāra nazār eyledi bir rind ‘ayyārdur.

¹⁵Hāşılı dīvān-ı Rāy-ı A‘zam’dan çıkup ‘azm-i leşker eyledi. Yine ol ğün aḳşama yāḳın ordu-yı İslāma gelüp ¹⁶dīvāna girdi. Ferāmurz buluşup Rāy-ı A‘zam’uñ virdüği cevābları söyledi. ve Ra‘d-ı Cihān-süz’ı medḳ eyledi. Ferāmurz ¹⁷“Ḳoş imdi kendi bilür” diyüp ol ğice yatdılar. İrtesi ğün kıalkup ‘azm-i rāh eylediler.

O yañadan Rāy-ı A‘zam ¹⁸Şarşar ğidince ğayrı bildi kim Ẓattāl Zengī gelecekdür. Ol ğün kendi Bār-ğāhına çıkdı. Berüde Ferāmurz yiye, iče, ¹⁹ķona, ğöçe bir ğün bir menzile gelüp ķondılar. Ḳaber virdiler kim yarın Rāy-ı A‘zam ‘askerine muķābil ķonarlar. Ferāmurz ²⁰irtesi ğün oturaķ eyledi. “ ‘Asker alay ile geçüp ķonsunlar zārā kim elbetde anlar seyre tıururlar.” didi. Ẓahķaşān-ı ²¹Zār-dest ‘askere tenbīh eyledi. Ol ğice nişfu’l leylden şoñra kıalkup yola revāne oldılar. O yañadan Rāy-ı ²²A‘zam’a ḳaber ğeldi. Yarın Ẓattāl Zengī ‘askeri gelüp muķābil ķonarlar didiler. Şāḳlar ve pehlevānlar Rāy-ı A‘zama niyāz ²³idüp “Pādīşāhum bir yirden Ẓattāl Zengī ‘askerin temāşā eyleyelüm.” didiler. Rāy-ı A‘zam daḳı gelecek yol üzerinden ala rağda bir yüksek ²⁴yirdede sāye-bān kıurdurup irtesi ğün ‘ale-s-seḳeri varup ol sāye-bānuñ altında

karār eylediler. ve ‘asker-i İslām ²⁵gelecek semte nāzır olup tırdılar. duha vakti olunca anı gördiler Qattāl Zengī ‘askeri gelecegi yoldan tozlar peydā oldu. [114/a] ¹gitdükçe ulayup bād-ı şabā karşı varup ol tozu dāmeninden girbānına varınca iki şakq idüp içinden ²seksān ‘alem zāhir oldu. Yakın gelüp gördiler. Baş ‘alem dibinde iki pehlevān mīl ü mināre’ye beñzer bıyıqları dem-i evren ³mişāli bināgūşlarından aşmış gelüp geçdi. Kendi ‘askerine karşı ordu-yı İslām yirin ve Serā-perde yirin taḥmīn idüp ⁴bir münāsib yiri begendiler. Rāy-ı A‘zam Leyṭān Vezīr’e su’āl idüp “Bu pehlevānlar kimlerdür.” didi. Leyṭān Vezīr eyitdi: ⁵“İy pādīşāhum! bunlar Qattāl Zengī’nüñ menzilocileridür ya’ni kōnaqçısıdur. Der-bend-i şabā begleridür. Birāderlerdür. Birine Peleng-i ⁶Efgen-zırḥ-pūş ve birine Şīr-i Pīr-efgen evren-pūş dirler” didi. ve der-‘aqab bir toz daḥı nümāyān oldu. İçinden kırk ⁷‘alem zāhir oldu. ve bir qaraltu zāhir oldu. Yakın gelince gördiler. İskender Serā-perdesi ta’yīn olan cinnler iki ⁸‘adem boyı yüksekden ellerinde getürdiler. Ammā kendüleri görünmezler. Rāy-ı A‘zam bunu görüp ta‘accüb eyledi. Andan Leyṭān ⁹Vezīr eyitdi: “Pādīşāhum bunlar mü’ekkelı Serā-perde olan cinniler vardur. Anlar ber-hevā böyle getürürler.” didi. Ammā kırk biñ ¹⁰‘asker ile Qahqāşān-ı Zīr-dest gelüp geçdi. Ra‘d-ı Cihān-süz Qahqāşān’ı görüp begendi. “Bu pehlevān kimdür” diyü su’āl ¹¹eyledi. Leyṭān “Buña Qahqāşān-ı Zīr-dest dirler. Keyümürş neslinden imiş küçük iken dīvler bunu qapup Kūh-ı Qāfa getürürken ¹²Baḥr-i oqyanusda bir cezīre vardur. Pervīn nām bir cezīrede kendin dīvlere cebren bıraḥdırur. Şoñra Pervīn Şāh ¹³nām bir peri pādīşāhı terbiye idüp kendüye cihān pehlevānı eyler. Bu Qattāl Zengī deryā bile Kūh-ı Sepīden gelürken ¹⁴furtına ile Cezīre-yi Pervīne düşüp kendüsine tābi‘ eyler ve baş ser-ḳaplan ider. Çün Cevāhir-ābād’a geldügi ¹⁵zaman benüm pādīşāhum Cevāhir Şāh’uñ dāmādı vardur. Qahhār-ı A‘zam dirler. Aşlında yine Ḥudā-perest idi. Anı daḥı ¹⁶başup bu Qahqāşān’a cüz’ī galebe gösterüp Qahhār-ı A‘zam şimdi ser-ḳaplandur. ve bu Qahqāşān ikinci ser-ḳaplanıdur. ¹⁷‘Ār eyleyüp ser-‘askeri

oldı.” didi. Ra‘d-ı Cihān-sūz göñlinden “öyle ise bu attāl Zengī bütün Aālīm-i Hindī¹⁸ abı ideceğine iřtibāh yokdur.” didi. Hele ahařān varup taħmīn ve tařmīm olunan yire Serā-perde-yi İskender-i Kūbrā’yı¹⁹ üç yüz otuz üç ubbe üzerine urup, altı biñ altı yüz altmış altı zerrīn ve sīmīn řandalīlerin²⁰ urdular. Rāy-ı A‘zam Serā-perdeyi görüp Engüřt ber-dehān eyledi. ve eyitdi: “Hāliyā ben řehinřāh-ı Hindistān olam řöyle²¹ bir Bār-gāh-ı mua‘zzama ādir degülüm.” didi. Bu kerre ahařān gedükden řoñra yine bir ğubār zāhir olup iinden ırık ‘alem²² görindi. Yine bir araltu ber-hevā Bār-gāh-ı Āřaf řāhı getürdiler. ırık biñ er ile Evrān-ı Āhen gelüp gedi. Varup²³ Bār-gāh-ı Āřafı dağı Serā-perdenüñ yanına urdılar. Evrān gedi řoñra yüz biñ er ile řehr-i Medün řāhı Remed řāh-ı²⁴ Dīv-eřm gedi. Pehlevānları řaff-şiken ve Ğazabān-ı Tīĝ-zen ile anuñ ardınca Āřar řāh gedi. Yüz biñ er ile²⁵ amhūra hışrı ve Cümhūra hışrı ile gelüp gedi. Andan řoñra birāderi Leylān řāh gedi. Yüz biñ er ile Secetür-i Leylān [114/b]¹ ile Keyüs-ı nīze-dār bir Mīr-i ‘alem-dār andan řoñra büyük birāderleri ‘Adlān řāh gedi. ‘Ummān-ı Bedařānı ve Behzād-ı Bedařānı² andan řoñra Eslem Hān gedi. Altmış biñ er ile andan řoñra Ğazanfer řāh gedi. Fīrüz-ı Cihān-ĝır ve Behmen-i Berüzer ile dağı řoñra³ hāānīyye řāhı Muzařfer řāh gedi. Zencīr-zen ve řīr-i Merd řīr-efgen ve oĝlı Hüsrev řāh ile andan īmřīd řāh gedi. Altı kerre⁴ yüz biñ er ile ve pehlevānları Pīl-ten-i Pīl-efgen, řīfāpūr-ı Tīĝ-zen, āpūr-ı Fil-süvār ile andan řoñra Ser-aplan olanlar gedi. Gülgün Zengī,⁵ Melik seyf-i seng-endāz ve umturāk-ı Pülād-dest ve anātur Zengī ve Ferař-zād Hāānī, ahhār-ı A‘zam başka başka ‘askeri ile gediler.

Eger⁶ her birin tafřīl üzre zikr eyleseñ ışşa řavīl olur. Müstemī‘an pek nāzik meşreb olanlar taşammül eylemezler. El ışşa Muřtahir řāh⁷ gedi. Başında yidi küngürelī tā āhir yirine on dört küngürelī tā dağı Rāy-ı A‘zam “Bu nā-bekār attāl Zengī Süleymān⁸ adar devlete mālīk olmış. Bu dārāta ne Ferīdün řāh ve ne īmřīd

Şāh mālīk olmışdur.” diyüp başın şaldı. ⁹ve bu kimdür. Diyü su’āl eyledi. Bu kerre Leytān Vezīr daḥı ta’rīf eyledi. Qattāl’uñ qayın atası Mu’azzam-ı Sulṭānīdür didi. ¹⁰Andan şoñra Pervīz Şāh, Zümürüd Şāh, Zeberced Şāh, Yāqūt Şāh, Birüz Şāh, La’lān Şāh, Hürmüz Şāh, Elmās Şāh geçdi. Tahtları ¹¹öñinde nerre dil-āverleri her biri mīl ü mināreye beñzer daḥı huşuşā Evranṭūs-ı Sendīyi görüp vehm eylediler. Rāy-ı A’zam bunları ¹²su’āl eyledi Leytān eyitdi: “Bende bilmem bunları kimlerdür. Qattāl bunları bu seferde Qāfdan getürmiş” didi. Rāy-ı A’zam “Yā Qattāl ¹³Zengī! Kūh-ı Qāf’a vardı mı?” diyince Leytān eyitdi: “Beli ‘Aqrebe Cāzū qapup Cezīre-yi ‘Aynü’l Bakra bırakmış oradan ḥurūc ¹⁴idüp qāf iklīmine düşüp bunları daḥı ele getürmüş” didi. Daḥı var mıdur? dirken gören serler, āyīne-tenler, māhī ¹⁵bedenler, evrān-serler geçdi. Anlardan şoñra bir ‘azīm gubār ve kütürdi qopdı. “Bre bu ne ‘alāmetdür.” dirken anı gördiler. ¹⁶Dört yüz kadar zīr-dest güher-āblar ‘Aqrebe-yi Qubbe-yi Servin-teni zencīrler ile miyānından ve boynından bend idüp birer ¹⁷ellerinde zencīrlerüñ ucı birer ellerinde ‘amūdlar Keşān-ber-keşān çekerek getürdiler. Rāy-ı A’zam vesā’irleri bunı görince ¹⁸ḥavf idüp beñizlerinde qan qalmadı. Ra’d-ı Cihān-süz “Qorqmañ” diyüp bunlara tesellī virdi. Ammā böyle müzī ¹⁹güher-ābı ele getürdüğine taḥsīn ve āferīn eylediler. Bildi kim bu Qattāl Zengī ile muqāvemmet idüp başa çıkılmaz bunlar bunıñ ²⁰ḥayretinde olup dehşetinde iken bir gürüldi daḥı qopdı. Anı gördiler kim toquz başlı güher-ābı daḥı başlarından ²¹zencīrler ile bende idüp anı daḥı ellerinde ‘amūd, iki cānibine ḥareket ideyüm didükçe dört yüz kadar zīr dest ²²güher-āb ‘amūd ile urup ol kıyāfet ile geçürüp vardılar. Serā-perde ardında ikisini de zemīne ‘azīm mismārlar kaqup ²³bende çekdiler. Rāy-ı A’zam ve sā’irler şaşup ḥavflarından berg-i ḥazān gibi lerzān oldılar. Anıñ ardınca Sincāb Nerre geçdi. ²⁴Qırk altı oğlu var öñince Fargül-ı Çehār-dest ol daḥı geçdi. Andan şoñra bir bālā-qadd güher-āb daḥı iki yüz qanadı var ²⁵Kehkeşān Nerre gelüp geçdi. Ardınca on iki biñ ‘asker ile Cihān-Baḥş-i Cihān-ārā

geçti. Rāy-ı A‘zam “Bu nev-civān kimdür.” [115/a] ¹didükde Leyṭān Vezīr “Ḳattāl Zengī’nüñ oğlanıdır. Aşlı Ferāmurz’uñ oğlu imiş şoñra Ḳattāl Zengī Ferāmurz’ı öldürüp ²devletin zabṭ eylemiş” didi. Der-‘akab köslerüñ şadāsı dünyā’yı tutdı. “İşte bu gelen Ḳattāl Zengī kendidir.” didi. Ğayrı ³ol ṭarafa baḳdılar. Anı gördiler on iki ‘alem kim Ferāmurz’ı āsmāna irişmiş biri mūzī hūrşīd-peykeri ve biri ⁴ejderhā-peyker ve ‘alemlerüñ öñinde Ferāmurz’uñ kellesi cüdāda ve yitmiş cevāhir ḳalkanlı yedekler kim her biri bir pādīşāh diyārında ⁵bulınmaz. Ammā çī-fā’ide kim Ferāmurz’a rahş pāyidār olmaz. Ancaḳ metīn gergedānlar var gāh u gāh anlara hīn-i iḳtizā’ da sūvār ⁶olur. Gergedānlar geçince ba‘de Erdevān’uñ beyāz fili geçti. Anuñ ardınca rehvar-ı baḫrī ardınca iblāğ-ı şeş-pāy baḫrī ⁷anuñ ḳafasından daḫı on sekiz biñ ‘ayyār gūnā-gūn san‘atlar icrā iderek geçdiler. Anı gördiler. Ḳattāl Zengī ḳuṭb-ı āteş-⁸demin üzerinde ḳatrān ṭulumı gibi oturmuş yitmiş iki pāre ālāt-ı şāḫīb-ḳırānī üzerinde ārāste olup miyānında ⁹biş ‘aded Süleymānī tīg ve başında yidi mürğ-i būḳalemūn otağası elinde ṭoḳsan ṭoḳuz boğun dūdeme-yi İskender ketfīnde ¹⁰on sekiz āyīneleri siper-i İskender ve on dört āyīneli Āşaf Şāh siper ḳolında on sekiz baṭman tāziyāne-yi hıẓr öñince ¹¹Şarşar-ı Sebük-bār şağında Jīvek ‘Ayyār ve şolında Çeldek ‘Ayyār öñinde Ser-bāz ardında Nīreng ‘Ayyār ilerüde Cenīd ile Çāpek ¹²‘Ayyār ğayrı iki ṭaraf ḫalīfelerin müsta‘iddleri şağ rikābında ber-ā-ber Ḳırṭās-ı Merdüm-ser şol rikābında Ser-Cenād Nerre ḳafasında ¹³on iki biñ kemān-keş dil-āverler daḫı ardınca ṭoḳsan altı çift kös, ṭabl ve kerre nāy ol şahrā şadā-ıla māl-ā- ¹⁴māl ṭoldı. Bu üşlūb üzerine gelüp geçti. Ammā anda olan şāḫlar ve pehlevānlar cümle piyāde Ferāmurz’a ḳarşu gelüp ¹⁵öñine düşdiler. Ta‘zīm ile Serā-perde ḳapusına getürüp selāmladılar. Çavuşlar alḳışlayup anıda indürdiler. Herkes ¹⁶Bār-gāḫlarına gitdiler. Ferāmurz şoyınup ceng ālātın üzerinden çıkarup silāḫ-dār’a şandūḳ ile teslīm eyledi. Üç gün ¹⁷āsāyiş idüp dördinci gün dīvāndur diyü Ḳahḳaşān-ı Zīr-dest ‘asker-i İslām içinde nidā itdirüp münādīlere ¹⁸‘İy leşker-i İslām! üç gün

āsāyişdür. Dördinci gün dīvāndur.” diyü ‘askeri āgāh eyledi. Anlar dañı kendi şafāsında oldılar. ¹⁹Rāy-ı A‘zam da oradan kalkup Bār-gāhına geldi.

Ol gice mürür idüp yine şabāñ oldu. Ferāmurz yirinden turup ²⁰‘ibādetin eyledükden şoñra def‘-i humār idüp gönli şikār ‘arzū eyledi. Ba‘de at görüñ eyledi. Kıtıbnı hāzırlyayup süvār ²¹olup Şarşar‘ı aldı. ve Kırtaş’a tenbīh eyledi. “Rāy-ı A‘zam tarafından ‘ayyār gelüp bir hasārat eylesün” didi. Kendi ²²yalñız Şarşar ile kış kaşup, tabl-bāz döğüp, çerende ve perende āzmāyiş iderek dāmen-i kūha toğrı gitdi.

Ammā rāvī-yi ²³güzīn bu kışsa-yı leţāfet-bağşı böyle beyān eyler kim bu Rāy-ı A‘zam’uñ pes-i perde-yi ‘işmetinde perverde olmış bir duğter-i ²⁴ağteri var idi. Adına Mihr-i Efrüz Bānū dirlerdi. Ol kadar hūsnālardan idi kim Hindistān diyārında nazīri ²⁵yoğ ıdı. Hem cenān-ı hūsnünde bī-nazīr olduğı gibi kuvvet ve şecā‘atda dañı ‘adīm-i ālā-kırān idi. Ra‘d-ı Cihān-süz ile [115/b] ¹birkaç def‘a kuvvet-i mübāhaşe idüp imtiħān olmışlardı. Ra‘d-ı Cihān-süzüñ Mihr-i Efrüz Bānū‘ya gālebesi zāhir olmayup ²da‘imā bağşı bu idi kim “Her kim baña gālib gelürse aña varuram” dir idi. Hāzīne-yi meşūrumda hıfz eyledüğüm nağd-i gönlümi ve maţbah-ı ³‘āmire-yi ma‘müre-yi nādidede perverde olan bildurcın göğsünü dirdi. ve iklīm-i Hind de baña gālebe eyler bulunmaz iddi‘asında ⁴ıdı. Ve dāmen-i kūh-ı hīmāye‘de bir yaylağı var idi. Palanğaya müşābih bir bāğ-ı behişt-āsā idi. Ekşeri üç yüz kadar cāriye ve haddām ⁵ile ol bāğda ‘işret eylerdi. Hattā Kattāl Zengī şadāsı zuhūr eyledükde pederi Rāy-ı A‘zam’a haber göndermişidi kim ⁶şöyle bir şāhib-kırānlık iddi‘ā eyler şāhib-hurūc zuhūr eyledi geliyor. Diyü Mihr-i Efrüz Bānū aşlā mühimm eylemeyüp her kaçan gālebe ⁷semtin gösterür ise ol zaman varup ālāt-ı şāhib-kırānī-i müenneşüm ile ālūde idüp hağğından gelürem diyüp ‘ayş u nüşda ⁸oldı. ve gāhice rağşına süvār olup biraz cāriye ile şayd ü şikāra çıkardı. Bir kaç hürri kuş ve āhū şayd idüp ⁹gelüp bāğda kebāb itdirüp ‘işret eylerdi. Hikmet-i hudā ol gün yine Mihr-i Efrüz Bānū kırk elli miğdārı cāriye ile ¹⁰süvār olup şikāra çıkıdı.

Nā-gāh öñinden bir āhū pertāb eyledi. Mihr-i Efrūz Bānū el tīr ve kemāna urup āhūya at sürüp ¹¹nişāna alup bir tīr atdı. Ammā āhū bir miqdār irāk bulunmağ ile hadeng yufka yirine gelüp āhū yıkılmadı. Lakin cān havli ¹²ile mişe-zāra girdi. Mihr-i Efrūz Bānū dağı at sürüp āhūnuñ üzerine düşdi. Ammā mişe-zārdan öte ¹³cānibe çıkup añsuzdan Ferāmurz’uñ öñine geldi. Ferāmurz gördi bir āhū mişe-zārdan çıkup öñine uğradı. ¹⁴Tiz bir hadeng-i ciger-dūzi kırbanından çeküp baħr-i kemāna važ’ eyledi. ve āhūyı nişāna alup iç kabzadan güşād virdi. ¹⁵hadeng gelmedi. İlla āhūnuñ ketfinden urup zemīne mıhladı. Şarşar-ı Sebük-bār āhū’yı aldı. ve üzerinden Ferāmurz’uñ oğın ¹⁶çıkarđı. Ammā bağdı. Āhūda bir zaħm dağı var Şarşar ta‘accüb idüp “Zāhıran şayyād elinden firār eylemiş” diyüp Ferāmurz’a ¹⁷gösterdi. Bundan şoñra bir kütürdi çopdı. Ne ola diyüp bağınca ormandan biri bir süvār çıkđı. Ammā ¹⁸yüzinde niğāb ve elinde tīr ve kemān Şarşar bunu görince “İşte āhūnuñ şāhibi geldi” didi. Ammā Mihr-i Efrūz Bānū dağı gördi. ¹⁹Bir Zengi pehlevānı ile bir piyāde kendünñ zaħm-hürde şikārın almışlar. Gördüğü ve bildüğü kimesneler degüldür. “ ‘Acabā gelen ²⁰Hudā-perest ‘askerinden midür.? Yoħsa pederüm Rāy-ı A‘zam imdādına gelen şāhlardan birinñ pehlevānı yāhūd başlı başına ²¹bir pehlevān mıdır.? Hele āhūyı virmek olmaz” diyüp ileri geldi. Hemān fetħ-i kelām “İy bī-gāneler! benüm zaħmlu şikārım niçün alduñuz? ²²üzerinde olan zaħmı görmedüñüz mi? virüñ āhūyı” didi. Ferāmurz bu süvāra nağar eyledi. Şeh-zādeler țarzında bir niğāb-dār ²³nev-civān gösterür. Ammā hareket ve cünbişi merd-ānedür. “Besbellü Rāy-ı A‘zam pehlevānlarındandır. Yāhūd imdādına gelen şāhlardan ²⁴birinñ oğlıdır.” Didi. Dönüp “İy nev-civānum! sen işitmedüñ mi? evvelā alanıñdır. Dağı ħācetin ise muğayyedlüce urmak ²⁵gerek idüñ alınan şikār girü virülmez” didükde Mihr-i Efrūz “Bre ne yabana söyler iy Zengī! vir āhū’yı yoħsa şimdi [116/a] ¹‘arızı yığār öyle aluram” didi. Ferāmurz bunuñ böyle gağab ile evzāğ eyledüğüne gocınup “Yüri hey nā-bekār! şuradan ²eger āhūdan ħācetin ise şunda kebāb idüp bilece yiyelüm ve illā

āhūyı saña virmem şoñra ‘arzı ki yıķaram. Bildüğinden ³ķalma işte āhū elinden gelürse al” didi. Mihr-i Efrüz Bānū kaçıyup “Nā-bekār zengī! gör imdi nice aluram.” diyüp tır ve kemānuñ ⁴zemīne ķodı. ve tarafeylinden gürz-i girānın çeküp irişdi. Ferāmurz’a bir đarb urdı. Ferāmurz gördi gürz ra’d gibi ⁵gürleyüp iner. Tiz tır-i gürz-i iskenderi ber-ā-ber virdi. Gürz gürze indükde tāk-i tarrāk ‘ayyūķa irdi. Ferāmurz’uñ ķolları ⁶harekete geldi. Ferāmurz başın kaçurup arķaya aldı. Gerçe arķada men’ eyledi. Ammā niķāb-dāruñ gürzin begenüp āferīn ⁷eyledi. Mihr-i Efrüz Bānū gürzin zabt idüp gitdi. Öteden dönüp Ferāmurz’ı bī-bāk men’ eyledüğün görüp Taḥsīn idüp ⁸ḫurdı. Ferāmurz da gürz ile Mihr-i Efrüz Bānū’ya đarb urdı. Bānū da gürz ber-ā-ber virüp ķolları bükilüp arķaya aldı. ⁹Ne ḫāl ise men’ eyledi. Ammā hemān “Hāy nā-bekār! sen misin baña böyle đarb uran” diyüp kaçıdı. Ķapup gürzin irişdi. ¹⁰Ferāmurz’a bir đarb urdı. Ferāmurz anıda men’ eyledi. El ķışşa bunlardur gürz cengi idüp birbirlerinüñ vücūdların pülād döger gibi ¹¹dögmege başladılar. Şarşar daḫı āhūyı bırağup bunlaruñ cengin temāşāya ḫurdı. Bunlardur üç sā’at miķdārı ceng ¹²idüp birbirlerine otuzar kırķar gürz urdılar. ‘āķıbet Mihr-i Efrüz, Ferāmurz’uñ gürzinden ‘aciz olup behey nā-bekār ¹³zengi diyüp gürzin tarafeyle şaldı. ve at sürüp geldi Ferāmurz’uñ dü elinden şarıldı. Üç kerre zūr eyledi bir nesne ¹⁴idemedi. Ferāmurz daḫı bunı dü elinden ķapup ķolına aldı. ve niķābı yüzinden açılıp Ferāmurz ne gördi. Bu bir pençe-yi āftāb ¹⁵bānū-yı ‘ālem-ārādur kim gördüğü gibi Ferāmurz’a ‘aşķ-ı ğalebe eyledi. “Hay! bu meger ķız imiş” diyüp yine raḫşına ķodı. Andan ¹⁶eyitdi: “İy Bānū-yı Cihān! dīnin ‘aşķına toğrı söyle kimsin? ve kimüñ ķızısın?” didükde Mihr-i Efrüz Bānū eyitdi: “İy şīr-i ¹⁷siyāh! hele ibtidā sen kimsin? baña kendüñ bildür. Zīrā bu İķlīm-i Hindistān’da baña ğālib gelür bir pehlevān yoķdur.” Diyince Ferāmurz da ¹⁸kim olduğın kendin bildürdi. Mihr-i Efrüz Bānū daḫı bildi kim Ķattāl Zengī kendü imiş dönüp “Server ben cārīyeñ daḫı Rāy-ı ¹⁹A’zamuñ ķızıyam adıma Mihr-i Efrüz Bānū dirler. Şunda bir yaylağum vardır. Anda oluram buyruñ anda varup

biraz ‘işret ²⁰idelüm.” diyüp Ferāmurz’ı bāğ’a da‘vet eyledi. Ferāmurz da‘i da‘vete icābet idüp meger bānūnuñ cārīyeleri k̄afasından ²¹gelüp Ferāmurz ile Bānūnuñ ceng eyledügin görüp şaff t̄utmışlar idi. Oradan bāğa geldiler. Kaşra çıkup Şarşar şayd olan ²²āhū’yı kebāb eyledi. Bānū da meclis-i müheyyā idüp Ferāmurz ile oturup biraz bāde içüp keyflerin iriştürdükde Ferāmurz Şarşar’a ²³işāret eyledi. Şarşar nāyın çıkarup bir faşl eyledi. Mihr-i Efrüz Bānū hażz eyledi. Şarşar’a vāfir şey bağışladı. Aḥşama yakın ²⁴bāğdan k̄alkup Ferāmurz Mihr-i Efrüz Bānū’ya vedā’ eyledi. Mihr-i Efrüz Bānū “Devletlü şāhib-k̄irān! arada el degerse yine teşrīfñüz ²⁵ricā olunur.” didi. Ferāmurz baş üzerine diyüp k̄uṭba bindi. Şarşar rikābına düşüp Rāy-ı A‘zam’uñ ordusu kenārından leşker-i [116/b] ¹islāma geldiler. Serā-perdeye gelüp Ferāmurz Şarşar’a “Şaḥın bu aḥvāli kimseye söyleme” diyüp tenbīh eyledi.

Andan üç gün geçüp ²dördüncü gün Ferāmurz dīvān eyledi. Cümle erbāb-ı dīvān gelüp yirlü yirinde k̄arār eylediler. Andan Ferāmurz başın k̄aldırup Feylesūf-ı ³Dānā’ya baḥdı. “İy dānā-yı z̄ü-fünūn! gerçe Rāy-ı A‘zama muḥaddem bir nāme inşā idüp irsāl itmiş idük. Ammā şimdi yine bir nāme da‘i ⁴gönderelüm. Şuḥ bizden gitsün ol zamanda bizleri ebedi görmemişidi. Şimdi gördi ve bildi. Belki inşāf idüp ḥaḥ dīni ⁵k̄abūl eyler” didi. Feylesūf “Pek ma‘ḥūl” diyüp eline k̄alem ve k̄ağıd alup bir mufaşşal nāme inşā eyledi. ve Ferāmurz’a virdi. Ferāmurz mühürleyüp ⁶Şarşar’a “Al yā ‘ayyār! nāmeyi var Rāy-ı A‘zama vir gör ne cevāb eyler” didi. Şarşar’da n’ola diyüp nāmeyi aldı. Teberin k̄apup ‘azm-i leşker-i ⁷hindī eyledi. Rāy-ı A‘zam da‘i ol gün dīvān idüp “Eyā Kattāl Zengī’den ne ḥaber z̄uhūr eyler” diyü ṭurur iken Şarşar ‘Ayyārdur ⁸bār-gāh-ı Rāy-ı A‘zam k̄apusına gelüp kendin ‘arz eyledi. Bevvāblar gelüp Rāy’a bildirdiler. Rāy destūr virdi. Şarşar içeri girüp ⁹ādāb ve erkānı icrā eyledükden soñra nāmeyi çıkārup virdi. Rāy alup dānā eline virdi. Dānāda k̄irā’at eyledi. Mefhūm yine ¹⁰evelki nāme gibi Leyṭān Vezīri ve Erdāl-ı Hindi gönderüp kendiñ de gelüp Ḥudā-perset olasın eger yok diyüp

‘inād-ı muhālefet ¹¹ idersen yarın cengdür. Vaqtüñe hāzır olasın dimiş Rāy-ı A‘zam şāhlara bakup “Ne dirsiñüz” diyince anlarda cümlesi ¹² “Bildüğinden kalmasun pādişāhum ceng eylerüz.” didiler. Rāy-ı A‘zamdur dönüp Şarşar[a] “İşte ‘ayyār kulağūñla işitdūñ ancak ¹³ şabr eyle bir hoş işidesin” diyüp fermān eyledi. Hūn-hūr-ı Hindī leşker-i Hind’e yarın ceng-i sultānī ve teberrūd-i hākānīdür. ¹⁴ Hāzır olsunlar diyü nidā itdürdi. Andan şoñra “Var imdi ‘ayyār efendiñ Kattāl Zengī’ye haber vir. Yarın meydānda söyleşürler.” ¹⁵ didi. ve Şarşar’uñ cā’izesin virüp yolladı. Şarşar dahı kalkup ‘azm-i leşker-i İslām eyledi.

Ammā üstād şöyle ¹⁶ naql ü beyān eyler kim muḳaddemā Leytān Vezīr Sārīḳ-ı Hīle-cū ‘Ayyār’a niyāz idüp şol Şarşar’ı ele getürüp Rāy-ı ¹⁷ A‘zam dīvānında eli baḡlu ortaya birağursañ işte saña biş kīse altun vireyim dimişdi. Şimdi Sārīḳ Şarşar’dan ¹⁸ muḳaddem Dīvān-ı Rāy’dan çıkup fi’l-hāl dārulı bir helvā eyledi. Bir dervīş şüretinde leşker-i Hindin kenārında oturup ¹⁹ dārūsız helvādān yimege başladı. Şarşar öteden gelürken helvāyı ısıcaḳ görüp cānı çekdi. “Hū ‘aşīḳ bize hişşe var mı ²⁰ helvādān?” didi. Yazuḳ [şar]şaruñ iz‘ānına gūyāsından beliñleyüp baş ḳaldurup Şarşar’a baḳdı. “Eyü Āllāh ‘aşīḳ erenler şofrası ²¹ meydānadadır. Buyruñ” diyüp dārulı helvādān Şarşaruñ öñine sürü virdi. Şarşar gördi ısıcaḳ laṭīf helvādur ²² ‘aşḳ-la yidi. Sārīḳ-ı Hīle-cū Şarşar’ı söze çekdi. Ba‘z seyāhatdan gezerken filān yire uğradum. Anda şöyle bir ²³ ḡarībe nesne gördüm. Diyince hıret-fezā efsāneler naql eyledi. Şarşar’uñ tamām dārūsını irişdürdi. ve yaḳaladı. Sārīḳ-ı ²⁴ Hīle-cū Şarşar’ı alup bendli dārulu çadırına getürüp kendi ḫālīfelerine bir hoş gözedūñ diyüp tenbīh ²⁵ eyledi. Kendi Şarşar şüretine girüp ṭaban ḳaldurup leşker-i İslāma geldi. Bī-muhāba Serā-perde’den içeri girdi. Ferāmurz’uñ [117/a] ¹ öñine varup eyitdi. “İşte devletlü şāhib-ḳırān Rāy-ı A‘zam nāmeyi okıyup bildüğinden kalmasun didi. Ben ² anda iken ceng çağırtıdı. Yarın cengdür. Ancak benüm biraz anda işüm vardır beni aramañ size bir haber getürsem gerek” didi.

³Ferāmurz “Şaķın ‘ayyār kimesnenüñ ‘ırzına şān virecek iş eyleme şofira sen bilürsin.” didi. Sārık-ı Hīle-cū Şarşar ⁴şüretinde estagfurullāh diyüp çıķdı. ve taban getirüp orduyı Hind’e irişdi. Kendi bār-gāhına varup Şarşar’ı ⁵alup dīvān-ı Rāy-ı A‘zam’a getirüp zemīne ķodı. Rāy-ı A‘zam “Nedür bu ‘ayyār” didükde Sārık du‘ā idüp “İşte pādīşāhum ⁶Şarşar didükleri ‘ayyārdur kim şol tarz üzre şayd eyledüm.” diyüp naķl ü hikāyet eyledi. Sārık ‘Ayyāra taḥsīn ve āferīn ⁷eylediler. Leyṭān Vezīr Şarşar’ı ol ḥālide görince ol ķadar şād oldı kim ta‘bīr olunmaz. Rāy-ı A‘zama hemān “Helāk ⁸eyle pādīşāhum” dimege başıladı. Rāy-ı A‘zam eyitdi: “ ‘Aķlı başında yoĝ iken öldürmenüñ fā’idesi olmaz” diyince Leyṭān’uñ ⁹‘aķlı başıdan gitdi. ve eyitdi: “Hāy meded! ol nā-bekāruñ ‘aķlı başına gelür ise cümlemizüñ ‘aķlı başıdan gider Nār-ı Nür ¹⁰ĝālibā benden vaz geldi. Zīrā hīç sözüüm diñlenmez oldı.” Diyü ĝöñlinden ķumpās iderdi. Rāy-ı A‘zam döndi. Sārık’a ¹¹eyitdi: “Şunuñ ‘aķlın başına getir ĝoreyim kendüsin nice görür” didi. Sārık dahı Şarşar’uñ burnuna şarp sirke ile ¹²acı bādem yaĝı sürüp bir kerre aķsırdı. Kendüye gelüp ĝözin açdı. Kendüyi baĝlu Rāy-ı A‘zam dīvānında buldı. ¹³Düşünmege başıladı. Ben nāme ile geldüm cevāb aldum giderken bir dervīş ḥelvā viridi. Yedüm besbellü yañlış ḥelvā imiş didi.

¹⁴Ammā bu aralıķda Rāy-ı A‘zam ḥiṭāb idüp “Nicesin yā Şarşar!” diyince Şarşar “Niçe olsam ĝerek işte senüñ ķarşunda ¹⁵eli baĝlu ṭururam besbelli bir ḥarām-zāde şerrine uğramışum zāhir ben ilçilik ile bunda geldüm öteden beri ķānūn-ı ¹⁶selef-i pādīşāhī oldur ki ilçiyeye zevāl olmaz bende ol mülāḥaza ile ĝāfil bulundum. Öyle olur. Lā-büdd benümde bir ĝün ¹⁷elüme fırşat girer ola” didi. Rāy-ı A‘zam “Gel imdi Şarşar baña ḥizmet eyle seni ben öldürmem.” didi. Şarşar ĝördi ¹⁸eger ‘inād eylerse ķurtuluş yoķdur. Ḥuşuşā Leyṭān gibi bir dostı da başı ucında ṭurur. Dönüp Şarşar ĝöldi. ¹⁹“Āferīn pādīşāhum ĝöñlime nazār eyledüñ benümde zamīrümde ĝeçen bu idi. Ben Ķattāl Zengīden çoķdan bī-zāram. Ammā n’eyleyüm. ²⁰ĝöñlimce bir pādīşāha rāst

gelmedüm. Zîrâ geçenlerde işte bu vezîr için benüm ‘arzum pây-mâl eyledi. Ol zamandan beri ²¹kalbüm kırılmışdur. Eñ şoñ Ƙattâl Zengî bu diyârlardan eger selâmet bulup Ʀürâna varursa Ʀürân‘da lâ-büdd öldürürler. ²²Oradan dañı sağ sâlim çıkup İrân‘a varursa Rüstem öldürür. Zîrâ oğlın öldürdi. Andan ħalâş olmağ ²³mağaldür. Derünümde geçen bu idi. Kim eger yollarda gönlimce bir pâdişâh bulunmazsa İrâna varamayınca olmaz. İrânda ²⁴yâ Rüsteme yâ İrân şâhına yanaşup ħizmetin eylerem diyü niyyet eyledüm idi. Benüm ħaderüm Ƙattâl Zengî bilmez şimdi bu diyâra ²⁵gelüp seni gördükde neyleyüm beni Pâdişâh-i Hind ħabül eylemez yoğsa ben aña ħizmet eylerdüm. Diyü bu fikrleri eyledüm şimdi keyfiyyet-i [117/b] ¹ħâl böyle vâķi‘ oldı.”didi. Rây-ı A‘zam Şarşar‘dan bu gûne mülâyemet sözler işidine Şarşar‘a meyl eyledi. Eytidi: ²“ ‘Ayyâr ben seni ħabül eylerem ammâ ħorħaram ħîle idüp sözinde şâbit-ħadem olmazsın” didi. Şarşar şu and bu and oluram. ³Diyüp gönlimden “Ne ħadar ħizmet isterseñ saña me‘mülünden ziyâde ideyüm.” didi. Ammâ zâhirde sâhte yemînler eyledi. ⁴Rây-ı A‘zam inandı. Leytân Vezîr ise “İnanma pâdişâhum hem yalan söyler.” diyüp feryâd ide gördi. Gördi olmaz hemân ⁵başın önine egüp eñsesin ħâzır eyledi. Zîrâ ibtidâ dostluğlar mişli ile olmışıdı. Rây-ı A‘zam diñlemedi alın ⁶bendin eyledi. Sârıħ ‘Ayyâr dañı inanmadı. “Pâdişâhum şoñra peşimân olursun bir kerre ħalâş olursa ħayrı ele getürmesi ⁷mağaldür.” didiler. Şarşar “Pâdişâhum ‘ayyâr ancak ħasedinden söyler. Benüm yirüm alur diyü. Ancak kimsenüñ yirine tâlib ⁸degülem.” didi. Rây-ı A‘zam Sârıħ‘ı âzârladı. Andan bendin aldılar. Şarşar varup Rây-ı A‘zam‘uñ elin būs eyledi. ⁹ve öperken ħâtemin dañı öpdı. Rây-ı A‘zam şöyle bir ‘ayyâr‘a mâlik oldum diyü şevħe gelüp emr eyledi. Bir mulūkî ¹⁰meclis ħâzır idüp getürdiler. Şarşar-ı Sebük-bâr eline şürâħî ve sâğar alup her ħadeħ virdükçe münâsib ebyât ve ħurüb-ı ¹¹emsâl diyüp erbâb-ı bezmi mest ü ħayrân eyledi. Tamâm keyfler kerem ve ħatırlar nerm olduğda şürâħî ve sâğar‘ı birağup biraz da ¹²rağş eyledi. Andan sâķiligi sâķî‘ye virüp kendi eline rebâbın

aldı. Sārık ile rebāb çalmağa başladılar. Sārık ‘Ayyār ¹³aheng idemeyüp āh vāh ile kıldı. Şarşar bir faşl eyledi kim Rāy-ı A‘zam hayrān kıldı. Şarşar’a iki kīse altun bağışladı.

¹⁴Ammā rāvī eydür. Meger bu Rāy-ı A‘zamuñ bir sāzende cārīyesi var idi. Ğāyet hūsnālardan idi. ve ğāyet şūrīde-meşreb meclis-¹⁵ārā idi. Adına Pür ‘İşve Bānū dirler idi. Gāh u gāh bu Sārık ‘Ayyār varup bildügi mertebe sāz ta‘līm eylerdi. Ammā ¹⁶Pür ‘İşve Bānū müsta‘idd kız olmağın Sārık’dan sāzı tatlı idi. Rāy-ı A‘zam Şarşar’a “Yā Şarşar! benüm bir sāzende cārīyem vardur. ¹⁷Aña sāz ta‘līm eyle ğayrı anuñ üstādı ol göreyim seni kaç günde üstād idebilürsin” didi. Şarşar dahı ¹⁸“Pādişāhum murād eyledükden soñra bir günde üstād eylerem” didi. Rāy-ı A‘zam yanına ādem қоşup Pür ‘İşve’nüñ yanına varup ¹⁹biraz saz çaldı. Pür ‘İşvenüñ ağızınuñ şuyı akdı. Şafāsından göñlinden “Ben işte üstādımı şimdi buldum. ²⁰Sārık ‘Ayyār hīç bir şey bilmez imiş şu köpek gidi hemān gelüp beni yok yire bī-zār eylerdi.” didi. Ammā Şarşar ²¹buña ba‘zı nağme ve perdeler ve nice peşrev ve nağamāt gösterdi. Pür ‘İşve Bānū fi’l-ḥāl olup çalmağa başladı. Ammā Şarşar-ı Sebük-bār ²²çok dürlü şīve-kārılıklar idüp Pür ‘İşve Bānū Şarşar’a kaptı. Şarşar “N’eyleyüm yā ‘İşve! sen Kattāl Zengī’nüñ ²³olayduñ göreydüñ saña saz öğretmek nice olur.” didi. Kattāl Zengī şöyledür. Böyledür diyüp ol kadar medḥ eyledi kim ²⁴Pür ‘İşve Bānū Kattāl Zengī’ye tālīb ve rāğīb olup “Elbetde beni al git.” didi. Şarşar n’ola diyüp Pür ‘İşve’yi aldı. Pādişāha ²⁵giderüz diyüp şehirden çıkarup tenhā yire varınca şırtına alup öyle gitdi ki anı vāḥidde leşker-i İslāma irişdürdi. [118/a] ¹ve Ferāmurz’a ‘arz eyledi. Pür ‘İşve’yi şataram diyüp Ferāmurz’a biş kīse altuna viridi. Pür ‘İşve Şarşar sözi ile ²“islāma gel gelmezseñ seni Rāy-ı A‘zam alur soñra öldürür. Ammā yine islāma geldükde ğayrı Kattāl Zengī seni virmez.” didi. ³Hāşılı kelām ‘İşve Ferāmurz yanında kıldı.

Rāvī-yi dāstān öyle naql eyler kim bu tarafından Rāy-ı A‘zam Şarşar’ı ⁴Pür ‘İşve’ye gönderdi. Ammā arası vāfir zaman geçdi. Şarşar gelmedi. Sārık ‘Ayyār’a “Var

ya Sārık! bak Şarşar ‘Ayyār ne ⁵çok eğlendi. Gelsün birazda bunda eğlensün” dedi. Sārık ‘Ayyār n’ola diyüp şehre kılçup gitdi. Serāy-ı Rāy-ı ⁶A‘zama varup Pür ‘İşve’nün olduğu hücreye vardı. Ne Pür ‘İşve var ne Şarşar var yirinde yiller eşer. Anda ⁷olan cārīye ve huddāmlardan su’āl eyledi. Anlardur. Eyitdiler: “Pādişāhımız bir iki ‘ayyār edinmiş ve Pür ‘İşve’ye göndermiş ⁸biraz ta‘līm eyledi. Andan şoñra bunda alsun gelsün göreyim nicedür. Dimiş, geldi. Şoñra şāha giderüz ⁹diyü çıkup gitdiler ğayrı bilmezüz.” didiler. Sārık ‘Ayyār “Eyvāh! kız gitdi.” diyüp yolınmağa başladı. Zīrā bir bu ki gāh u gāh ¹⁰gelür kıza ta‘līm eyler ve hem şöhbet-ile bir miqdār ‘arzū-yı vişāl idüp giderdi. Şimdi ol zevkden dañı mahrūm ¹¹oldı. Bir de bu kim Şarşar halāş oldı. Elbetde bu intikāmı kendüsine kıomaz ol havfa düşdi. Hāşılı kelām ¹²bu kadar haber alup döndi. Feryād iderek dīvān-ı Rāy-ı A‘zama geldi. Rāy-ı A‘zam “Bre n’oldı. ‘ayyār” didükde Sārık ‘Ayyār ¹³“N’olsam gerek hey pādişāhum! ben saña dimedüm mi inanma ‘ayyārlara hīle-bāz olurlar diyü işte nā-bekār ‘ayyāruñ sözine inanup ¹⁴kayu virdüñ ve Pür ‘İşve’ye gönderdüñ varup biraz saz ta‘līm idüp pādişāh ister diyü Pür ‘İşve’yi aldemiş ve alup gitmiş” dedi. ¹⁵Rāy-ı A‘zam bunu işidiceğiniñ cān başına şıçradı. “Bre gerçek mi dirsın ‘ayyār?” dedi. Sārık yemīn eyledi. “Gerçekdür.” diyü Rāy-ı ¹⁶A‘zam cāsūs lar gönderdi. “Var bak Şarşar Kattāl Zengī yanına varmış mı?” dedi. Cāsūs varup Şarşar’ı gördi ¹⁷ve gelüp “Beli pādişāhum andadur.” dedi. Rāy-ı A‘zam bir nāme yazup vezīr ile Ferāmurz’a gönderdi. Vezīr dañı serā-perde-yi İskender’e ¹⁸gelüp kapuda izin taleb eyledi. Girüp Ferāmurz’a “Rāy-ı A‘zam’dan vezīr geldi. Size buluşmak ister” didiler. Ferāmurz bildi kim ¹⁹Pür ‘İşve içündür destūr virdi. ve Vezīri alup içeri getürdiler. Vezīr yir öpüp nāme’yi virdi. Ferāmurz okıdı. ²⁰“Şarşar nām bir ‘ayyāruñ gelüp bir cārīyyemi uğurladı. Pehlevānlık ve Şāhib-kırānlık yolu bu mıdur.? İmdi kıızı buldurup ²¹varan vezīrüm ile baña gönderesin.” dimiş Ferāmurz vezīre “Belī iy vezīr-i hāş! Şarşar Pür ‘İşveyi getürüp baña şatdı ²²hālā bendedür. Ancağ Hūdā-perest oldı.

Şimden girü āyīn-i dīnimüz de oldı. Şimdi saña virmek olmaz. Meger sen dağı ĩmāna²³ gelesin ve Rāy-ı A‘zam dağı ĩmāna gele, ol zaman virürem yoħsa virmem var öyle söyle” didi. Vezīre hil‘at²⁴ virüp yolladı. Vezīr dönüp Rāy-ı A‘zam’a vardı. Ferāmurz’uñ cevābın bildürdi. Rāy-ı A‘zam ğazaba gelüp “Yarın cengdür.” didi.²⁵ Ol gice iki cānibden tedāriklerin görüp şabāħa muntazır oldılar.

Çünkim şabāħ oldı. Gün ħubbe-yi felekden baş [118/b]¹ gösterüp ‘ālemi nūr-ı yezdān ile münevver eyledükde Rāy-ı A‘zam tarafından günbür günbür ceng-i ħarbīler çalınup toħuz kerre² yüz biñ ‘asker-i hind at, fil, gergedānlar yine süvār olup gürühā gürüh ‘azm-i meydān eylediler.

Beri cānibden dağı yigirmi³ dört kerre yüz biñden ziyāde ‘askerüñ güzīdeleri süvār olup iki dahmeden çıkan toħsan altı çift altun⁴ çenberli kös ve tabl, nāylara turrallar urup ol şahrā’yı velveleye ve zelzeleye getürdiler. ve ‘ālem sancaħ şuħkaların⁵ güşāda idüp meydāna yürüdiler. Tamām birbirlerine muħābil ve muħārin olduħda alaylar bağlayup şaflar düzdiler. Meymene⁶ ve meysere Ķalb-i cenāħ ārāste ve pīrāste olup iki cānibden nāzır bir meydān eylediler. Eyā bugün meydāna evvel kim gire⁷ ve erlik dil-ā[ver]lik hünerin kim göstere ve ecel cāmın kim nüş eyleye ve devlet külāhı kimüñ başına geçe diyüp baėarken⁸ nā-gāħ Rāy-ı A‘zam tarafından bir mübāriz Hindī at sürüp meydāna girdi. Na‘ra urup benüm Sāmān-ı Hindī “İy⁹ Ķudā-perestler! meydānuma er gelsün” didi. İslām leşkerinden Şāpūr-ı Kūhi nām bir dil-āver izin alup Sāmānuñ öñin aldı.¹⁰ Biraz cengden şoñra Şāpūr, Sāmānı yıķup bende çekdi. ‘Ayyārlar alup ‘ālem sāyesine iletdiler. Dağı bir Hindī girdi. Şāpūr¹¹ anıda yıķdı. Ķulāşa-yı kelām birbiri ardınca yidi dil-āver yıķdı. Kālūs-ı Lisānī at sürüp meydāna girdi. Şāpūruñ¹² öñin aldı. ve ħamlelerin men‘ eyledi. Sāriķ gelüp bende çekmek murād eyledi. Ķırtās-ı Merdüm-ser ħapup girüye aldı. Kālūs¹³ anıda yıķdı. Bu kerre germ olup birbiri üzerine toħuz pehlevān yıķdı.

Ve na‘ra urup “İy Hūdā-perestler! bir kimseyi istemem ¹⁴illā Qattāl Zengī meydānuma gelsün” didi. Ferāmurz ol gün rehvar-ı bahriye süvār olup tođrı meydāna sürüp Kālūsa ¹⁵ber-ā-ber oldu. ve ‘aşq eyledi. Kālūs-ı Hindī ‘aşkın alup nazar eyledi. Bir mehīb zengīdür. Ferāmurz Kālūs’a “Di ¹⁶imdi pehlevān hamle eyle göreyim seni beni da‘vet eyledügin kadar var mısın?” didi. Kālūs el nīze’ye urup irişdi. ¹⁷Ferāmurz’a bir nīze şundi. Ferāmurz kolcağ-ile Kālūsūñ nīzesin çarpup men‘ eyledi. Kālūs gürz ile geldi. Ferāmurz ¹⁸gürzin dađı kolcağ-ile çarpup men‘ eyledi. Kālūs tekrār geldi. Ferāmurz anı dađı men‘ eyleyüp yanından geçerken Kālūs’uñ ¹⁹sīnesine bir el arkası urup at yelesine kapandı. ve dü elinden kapup rikābında Kırtās ve Şarşar var-ıdı. ²⁰Şarşar’a viridi. Şarşar bende idüp ‘alem sāyesine iletledi.

Qarındaşı Sālūs-ı Lisānī girdi. Ferāmurz kimsin ²¹diyü su‘āl eyledi. Sālūs kendin bildürdi. Ferāmurz hamle eyle diyince Sālūs dağı el nīze’ye ve gürze urup ²²Ferāmurz’a bir nīze iki gürz urdı. Ferāmurz anıda āsān-ı vech üzre men‘ eyleyüp geçerken bir müşt urup rahşından ²³yıkdı. ve ser-nigün eyledi. Kırtās kapup bağladı. ‘alem dibine iletledi.

Anuñ ardınca Pirān Zengī girdi. Ferāmurz anuñda hamlelerin ²⁴men‘ idüp bir çarb ile yıkup bende çekdi.

Süheyl-i Zerrīn-puş at sürüp Ferāmurz’uñ öñin aldı. Ferāmurz gördi. ²⁵Süheyl anlardan bir derece ziyādedür. Nīzesin siper ile, gürz hamlesin gürz ile çarpup men‘ eyledi. Nöbet kendüye [119/a] ¹geldükde bir çarb urup eger hānesine kapadı. Dü elinden kapup kolına aldı. ve Kırtās’a viridi. Kırtās bend ²idüp ‘alem sāyesine iletledi.

Ferāmurz cevelān eyleyüp er taleb eyledi. Rāy-ı A‘zamuñ gözi ‘Amlāk-ı ‘Amūd-keş’e dūş olup ³işāret eyledi. ‘Amūd-keş nā-çār at sürüp meydāna girdi. Ferāmurz’a muqābil oldu. Ferāmurz ‘Amlāk’uñ ism-i resmin su‘āl ⁴eyledi. ve hamle eyle didi. ‘Amlāk el ‘amūda urup birbiri ardınca üç ‘amūd urup Ferāmurz āsān men‘

eyledi. Andan ⁵kendi de ‘Amlāk’a haddine göre bir gürz urdı. Lakin ikdām itmeyüp haddine göre urduğın izhār eyledi. ‘Amlāk dağı ne ⁶hāl ise men‘ eyledi. Ammā ecel derleri dökdi. ve eyitdi. Haddine göre urduğı gürzi beni bu hāl qodı. Eger ğazab idüp ⁷urursa tūṭyā-yı çeşm-i ‘alīl olacağım bī-iştibāhdur. Hoş imdi Nār-ı Nūr’un himmet-i murdārı hāzır ola diyüp durdı. ⁸Ferāmurz bir hamlenden ziyāde itmeyüp yine ‘Amlāk’a hamlle eyle didi. ‘Amlāk yine üç hamlle-yi ‘amūd urup Ferāmurz āsān-ı vech üzre ⁹men‘ eyledi. Hoş ‘Amlāk’un eger ‘amūdı on biñ qantār pülāda rāst gelse şiddet-i darb-ı ‘amūd’dan mahv olurdı. Ve-l-hāşıl ¹⁰Ferāmurz bir gürz dağı urdı. ‘Amlāk anıda ne hāl ise güç-ile men‘ eyledi. ve yine Ferāmurz’a üç ‘amūd urdı. Ferāmurz bī-pervā ¹¹men‘ eyleyüp üçinci gürzi bir miqdār girānca urdı. ‘Amlāk men‘ idemeyüp yıkıldı. Şarşar üzerine düşüp bağıladı. ve ‘alem ¹²dibine getürdi.

Bu vaqte dek ğayrı aḡşam da olmış idi. Rāy-ı A‘zam bu hāli görüp “Nār-ı Nūr hışmına uğrasun ¹³bu nā-bekār Qattāl Zengī” diyüp fermān eyledi. Tabl-ı ārām çaldılar. Ferāmurz tabl şadāsın işidüp meydāndan döndi. ‘alem ¹⁴sāyesine gelüp tabl-ı ārām çaldurdı. İki ‘asker dönüp qondılar. Rāy-ı A‘zam Bār-ğāhına gelüp şāhlar ve pehlevānlar ¹⁵dīvānına cem‘ oldılar. Rāy-ı A‘zam ol gün esīr olan dil-āverler için cāsūs gönderdi. “Var baq Qattāl Zengī pehlevānları ¹⁶n’eyler” didi.

Ammā rāvī eydür. Bu taraftan Ferāmurz dağı dönüp qonınca dīvān eyledi. Ol gün esīr olan pehlevānları ¹⁷qarşusına getürüp dīne da‘vet eyledi. Anlarda Serā-perdenün revnaq ve izdiḡāmin görüp reşk eylediler. “Bārī ‘ömrimizde ¹⁸şöyle bir devlet içinde mürür eylesün” didiler. muḡālefet eylemeyüp cümlesi Hudā-perest oldılar. Ferāmurz bendlerin alup ¹⁹qulaqlarına ḡalqa geçürüp, ḡil‘at virüp, her birine miqdārına göre şandalīler virüp cāsūs gelüp bunları ²⁰görüp varup Rāy-ı A‘zam’a bildürdi. Rāy-ı A‘zam ğama düşdi. Dört taraftan begler ve pehlevānları öyle ulur. ²¹“Pādişāhum elem üzre olma ol esīr olan pehlevānlar da pehlevān mıdır.? Biz dağı meydāna girelüm görüñ

Ḳattāl Zengī'ye neler ²²eylerüz.” Diyüp biraz lāf u güzāflar urup Rāy-ı A‘zama teselli eylediler.

Ol gice mürür idüp çün şabāḥ oldı. ²³Yine iki leşkerden ṭabl-ı ceng çalınup raḥşlarına süvār olup meydāna ‘azm eylediler. Birbirlerine muḳābil olup ²⁴şafflar düzdiler meydān açılıp kim gire meydāna diyü herkes nāzır iken Rāy-ı A‘zam leşkerinden bir hindī dil-āveri ²⁵at sürüp meydāna girdi. Ṭarīd-i cevelān eyledükden şoñra ḳol ḳaldurup çalınan ceng-i ḥarbīleri diñdirüp [119/b] ¹ve na‘ra urup benüm Sāmūr-ı Hindī “İy Ḥudā-perestler! meydānuma gelüñ size ḥaddiñüzi bildireyim” didi.

Ferāmurz yine meydāna ²girmek murād eyledi. Ammā ḥāṭırına bu geldi kim “Baḳ Ḳattāl Zengī bizi meydāna girüp ceng eylemege ḳomaz. Hemān hep nām ³benüm olsun dir. Yoḥsa bizde ḥaşma cevāb vire bilürüz” dimesünler diyü saḡa ve şolda ki pehlevānlara baḳdı. Göñli ⁴dileyen girsüñ meydāna diyüp Fermān eyledi. Hemān dem saḡ ṭarafdan Cevāhir Şāḥ pehlevānlarından Şifā-pūr-ı Tīḡ-zen at sürüp ⁵meydāna girdi. ve Sāmūr-ı Hindī’nüñ öñin aldı. Söyleşerek cenge mübāşeret eylediler. Daḡı aralarından üç ḥamle ḥaṭā geçince Sāmūr ⁶Şifā-pūrı bir ḍarb ile yıḳdı.

Erd-şīr-i dilīr at sürüp Sāmūr’uñ öñin aldı. Ḳırṭās Şifā-pūrı ‘alem sāyesine ⁷getürdi. Sāmūr-ı Hindī Erd-şīr’e “Bre nā-bekār! benüm maḡlūbum olmış ḥaşmum bend eylemege māni‘ olduñ ḥamle eyle anuñ yirine seni bende ideyüm” ⁸diyüp cenge başladılar. Mābeynlerinde yidişer gürz ḥamlesi geçdi. Sāmūr-ı Hindī ‘āḳıbet Erd-şīr’i daḡı ālūde eyledi. ⁹Şencün Zengī girdi. Sāmūr-ı Hindī ṭoḳuzıncı ḥamlede Şencün’i de yıḳdı. Ammā Ḳırṭās bende eylemege ḳomaz bunları ḳapardı. ¹⁰Bu kerre Leycūr-ı La‘lānī girdi. Sāmūr-ı Hindī biraz cengden şoñra anıda yıḳdı.

Ḥulāşa-yı kelām gün zevāle varınca ¹¹Sāmūr-ı Hindī meydānı ṭutdı. On üç pehlevān aḳtardı. Ammā birin bende çekemedi. Ḳırṭās ḳapardı. Ḡayrı ¹²Sāmūr-ı Hindī

ğazaba gelüp gireni yā öldürüp yāhūd zaḥm-dār eylemek sevdāsına düşdi. Tekrār na‘ra urup er ṭaleb ¹³eyledi.

Hākān-zemīn dil-āverlerinden Erdeşīr-i Merd-i hākānī meydāna girüp Sāmūr’uñ öñin aldı. ve cenge başladılar. Āḥir Sāmūr ¹⁴gürz ile Erdeşīr-i Merd’uñ başını yardı. Şīr-i Efgēn-hākānī girdi. Şīr-i Merdī Qırtās meydāndan çıkardılar. Sāmūr-ı ¹⁵Hindī biraz cengden soñra anuñda başın yardı.

Behmen-i Zūr-āver girdi. Sāmūr gördi. Behmen-i Zūr-āver şecī‘adur. ¹⁶Biraz cengden soñra Behmen’uñ raḥşın öldürdi. Behmen yıkılınca hemān Sāmūr-ı Hindī dal-ı tīg olup Behmen’uñ üzerine ¹⁷vardı kim urup helāk eyleye ammā Ferāmurz ol gün kuṭba süvār olmuşıdı. “Çek elin nā-bekār Hindī andan!” diyüp ¹⁸na‘ra urdı. ve raḥşın sürdi. Sāmūr’uñ öñin aldı. Qırtās Behmen’i meydāndan çıkardı. Sāmūr’uñ elinde ¹⁹qılıç bulındı. “Nā-bekār Zengī! bārī Behmen’uñ yirine seni iki pāre ideyüm.” diyüp Ferāmurz’a bir tīg ḥavāle eyledi. Ferāmurz bunuñ tīgīn ²⁰kolcağ ile çarpup men‘ eyledi. ve yanından geçerken şüretine bir sille-yi şāḥīb-kırānı öyle urdı kim Sāmūr-ı Hindī raḥşınıñ ²¹üzerinden mu‘allaq yıkıldı. Ferāmurz irüp Sāmūr-ı Hindī’yi zemīne düşmedin dü elinden çapup Qırtāsa al bağla diyü ²²alma gibi atı virdi. Qırtās daḥı tutup ‘alem sāyesine iletüp anıda bende çekdi. Rāy-ı A‘zam’uñ bunuñ görüp “Qattāl ²³Zengī pehlevān ile ṭop oynar ancaḳ” didi. Ferāmurz na‘ra urup er ṭaleb eyledi. Pehlevānlardan bir kimse Ferāmurz’uñ ²⁴mejdānına varamadı. Aḥşam da yaḳın idi. Ammā Rāy-ı A‘zam gördi. Mejdāña kimse varmaz emr eyledi. Ṭabl-ı ārām’a ṭurralar ²⁵urdılar. Ferāmurz ṭabl-ı ārām şadāsın işidince döndi ‘alem sāyesine gelüp iki cānıbden dönüp ḳondılar.

Ferāmurz [120/a] ¹serā-perdeye gelince Sāmūr’ı ḳarşusunda getürdüp dīne da‘vet eyledi. Sāmūr daḥı imāna gelüp Ferāmurz’a bende ²oldı. Hıl‘at ve şandalī virdi. ve mağlūb olan serverlere tesellī virdi.

Ammā rāvī eydür. Rāy-ı A‘zam dönüp ³ķondı. Dīvān eyledi. Kattāl Zengī ile hālīmüz nice olur dirken bir kütürdi oldı. Nedür diyince bevvāblar içeri girüp ⁴“Şāhum birkaç atlu geldi. Şehr-i nümā Şāhı Tefārük Şāh’dan gelürüz. Müjdeciyüz diyü izin taleb iderler size buluşmağa ⁵ister” didiler. Rāy-ı A‘zamuñ biraz yüzi gülüp izin virdi. Gelen atlular içeri girüp yir öpüp “ Pādişāhum müjde şāhımız ⁶Tefārük Şāh yarın gelüp leşkere dāhıl olur” didiler. Rāy-ı A‘zam hazz idüp gelen müjdecilere ‘azım bahşış virdi. ⁷Varup orduların ta‘yīn eyledi. ve istikbāle vezīr gönderdi. ve yarın ceng olmasun diyü tenbīh eyledi. Cāsūslar ⁸bu haberi alup varup Ferāmurz’a ifāde eylediler.

Ol gice geçüp çün şabāh oldı. Şarşar “Varayım şu gelen şāhı ⁹göreym naşıl şahışdur. ve pehlevānları dahı var mıdur.?” Diyüp tebdīl-i şūret olup Tefārük Şāh’uñ gelecegi yola toğrı ¹⁰revāne oldı. Dahı çok gitmedin öteden Tefārük Şāh iki kerre yüz biñ er ile qarşucılar ile yüridi. Şarşar ¹¹‘Ayyār bir yirden temāşaya tırdı. Tamām geçdiler. Şarşar gördi pehlevānları vāfir var. Ammā sağ ve şol pāy-i tahtları olan ¹²iki dil-āver ki sağ pāy-i taht pehlevānına dahı Tañtanüş-ı Ciger-dār dirler. Yüz yigirmi biş arış kadd ü kāmēt çekerdi. ve şol ¹³ķol pāy-i tahtına Kaytān Zengī dirler bir zengī idi. ve Keyāmürz-ı Kemān-endāz dirler. Bir ser-ķaplanı ve ser-‘askeri var idi. Şarşar ¹⁴bunları hep seyr idüp döndi. Ferāmurz’a geldi. Naķl eyledi. Tañtanüş’ı medħ eyledi. Ferāmurz “Māni‘ degüldür. Kō gelsünler ¹⁵anlarda naşīblerin alurlar.” didi. Ammā Tefārük Şāh iki kerre yüz biñ er ile ta‘yīn olınan yire nüzül idüp ‘asker ¹⁶ħayme ve bār-gāh ķurdılar. Tefārük Şāh pehlevānlarundan, vüzerādan Rāy-ı A‘zam öñinde temennādan soñra getürdügi hedāyaları ¹⁷virdi. Rāy-ı A‘zam ķabül idüp Tefārük Şāh’ı tahta çıkardı. Tā yanına aldı. Vüzerāya dahı şaff-ı vüzerā’da yir ¹⁸virdiler. Pehlevānları dahı sağ ve şol oturdup Tañtanüş, Behrām-ı Gerden-keşüñ üst yanında yir virdiler. Andan soñra ¹⁹Rāy-ı A‘zam Tefārük Şāh’a ziyāfet eyleyüp Kattāl Zengī’den şikāyet eyledi. ve devlet-i

dārātın naql eyledi. Tefārūḳ Şāh ²⁰“Elem çekme pādişāhum benüm bunda pehlevānlarımız anlara cevāb virür.” diyüp tesellī virdi.

Ol gün yidiler içdiler. İrtesi ²¹gün ceng-i harbīler çalınup meydāna yürdiler. Beriden Ferāmurz ‘askerinden daḫı kösler dögülüp leşker-i İslām ²²süvār oldu. Birbirlerine muḳābil ṭurup şaff düzdiler. Meydāndur. Açılup meydāna kim gire dirken ol gün ²³Ferāmurz iblāḡ-ı şeş-pāy baḫrīye süvār olmışdı. Meydāna sürüp tamām hüner ‘arz eyledükden şoñra na‘ra urup er ṭaleb eyledi. ²⁴Sām-ı Siyāh ḳaba at sürüp meydāna girdi. Ferāmurz’a ber-ā-ber gelüp ‘aşḳ eyledi. Ferāmurz Sām’ı gördi. Bir ma‘ḳül dil-āvere beñzer ²⁵adın şordı. Sām daḫı bildürdi. Ferāmurz “Di imdi ḫamle eyle” didi. Sām daḫı eline nīze ve gürz alup cenge başladı. Ferāmurz.

TÜRKİYE TÜRKÇESİNE ÇEVİRİ

[90/b] Zeberced'e gelip bu haberi söylemesiyle şahlar yedinci kaleye Elmas Şah'ın yanına geldiler. Feramurz'un savaşıllığını ve kuvvetini övüp çok güçlü bir pehlivandır dediler. Elmas Şah'ın pehlivanları bunu duyup Elmas Şah'a "O pehlivan gelsin de görün biz ona neler yaparız." dediler. Elmas Şah'ın ve Feramurz'dan kaçıp gelen şahların askerinden yedi yüz bin peri ve dev askeri toplandı.

Şöyle rivayet ederler. Bu Elmas Şah'ın Semensay-ı Simin-taç Banu adında güzeller güzeli bir peri kızı vardı. Kim onun gizlice de olsa bir kere yüzünü görse çarpılıp deli divanesi olurdu. Yani âşıkları için görünmez bir kazaydı. Bu güzellik ile birçok yiğite yaraşır bir kızdı. Semansa Banu Feramurz'un bu vasıflarını duyup ona âşık oldu. "Acaba bu pehlivan övdükleri kadar var mıdır ? Yoksa yok mudur ? Ah bir kere şu yiğidi görseydim." diyip Feramurz'u görmek için sonsuz bir istek duydu.

Bir gün dadısına bu duygularını anlatıp, "Dadıcığım şu övdükleri pehlivanı bir kere görüp seyretmek isterim. Benimle beraber gelir misin ?" dedi. Dadısı da "Elbette hanımım gelirim." diyince Banu yanına dadısını ve bir cariye aldı. Güzel bir sofraya donatıp Zümrüt Kalesine gittiler.

Feramurz da bu sırada Lal Kalesinden Zümrüt Kalesine geldi. Orda da şahların olmadığını görünce Zümrüt Kalesini de ele geçirdi. Yakut Kalesine doğru gitmekte iken vazgeçip ertesi gün yalnız başına ava çıktı. Gezerken bir ağaç gölgesinde hazırlanmış, üzeri örtülü bir içki sofrası gördü. Yanında da kimse yoktu. Feramurz şaşırıp "Acaba bu sofraya bu kimsesiz yerde kimindir." diye düşünürken ansızın karşısında peri kızı gibi güzel bir kız gördü. Feramurz Banu'nun güzelliğini gördüğü an şaşırıp ve şaşırmasından dua okumaya başladı. Banu'ya hitaben "Ey Banu! Sen kimsin söyle bana?" dedi. Semensa Banu Feramurz'un ava çıktığını öğrenip içki sofrası kurup kendisi gizlenmişti. Feramurz'u izleyip ona yanaştı. Bin işve ve naz ile söze gelip "Devletli Padişah ben cariyenizi sorarsanız Heftgan diyarının şahlar şahının kızıyım. Adım Semensa Banudur. Senin vasıflarını duyup sana âşık oldum. Buraya seninle dost olmaya ve biraz sohbet etmeye geldim. Buradaki sofrayı ben kurdurdum. Buyurun sultanım elimiz bir kadeh sunsun." diyerek Feramurz'ı içki içmeye davet etti. Feramurz da davete icabet edip atından indi. ve atın gemini alıp otlaması için otlağa saldı. Sırtını ağaca yaslayıp oturdu. Semensa Banu da yanına oturdu. Sofranın örtüsünü alıp "Buyurun efendim" dedi. Feramurz sofrada olan ikramlardan alıp yemeye başladı. Banu eline [91/a] sürahi ve kadeh alıp doldurdu. Önce kendine sonra da Feramurz'a verip

sohbete başladılar. Banu Feramurz'a bu diyarlara hangi yoldan geldiğini sordu. Feramurz başına gelen maceraları anlatarak şöyle dedi: “Benim isteğim bütün bu Heftgan diyarlarını alıp buralara İslam dinini yaymaktır.” Bunun üzerine Banu Feramurz'a “Ulu babam Elmas Şah'a kıyma” diye rica etti. Feramurz da “Başım üzerine ey Banu! Eğer o işlemiş olduğu kabahatlerden dolayı ölümü hak etse dahi, senin hatırın için öldürmem.” diyerek yemin etti. Ondan sonra Banu sohbet esnasında “Sultanım bu Heftgan diyarında sana karşı gelecek kimse yoktur. Bu diyarları da feth edersin. O zaman ben cariyeni unutma! Elmas Kalesine geldiğinde görüşürüz.” diyerek Feramurz'a veda edip gitti. Feramurz öyle hayran oldu ki ruhun arkasından göz nasıl bakarsa öylece baka kaldı. Feramurz aklını başına toplayıp kendine geldi. Güçlkle atına binip askerinin yanına vardı. Ama aklı Banu'da kaldı. Ertesi gün Yakut Kalesine geldiler. Feramurz Yakut Kalesinde de kimseyi görmedi. Herkesin Elmas Kalesine gitmiş olduğunu haber aldı. Yakut Kalesini de ele geçirip Elmas Şah üzerine gitmek için hazırlandı.

Destan rivayetçileri şöyle anlatırlar. Feramurz Lulu Kalesine geldiğinde Zeberced Şah divanına giderek orada Zeberced'in pehlivanlarından olan Şamatur'ı kendi mızrağıyla öldürüp Şemental Üştür-seri devirip iki parça etti. Bu Şemental'in anası Ateş Cazu denilen korkunç bir mahlûktu. Ateş diyarında otururdu. Racim (lanet onun üzerine olsun) Şamental'in öldüğünü görüp “Gidip annesi Ateş Cazu'ya haber vereyim. Feramurz da oğlunu görmeye gelen Ateş Cazu'yu fırsattan istifade edip öldürsün” diyerek Ateş diyarında Ateş Cazu ile buluştu. “Ey lanetli! sen burada kendi âlemindesin oğlun Şemantal'den haberin var mı?” dedi. Cazu korkuyla yerinden sıçrayarak “Haberim yok! Ama oğluma ne oldu?” dedi Racim “Ey Ateş! oğlun çoktan gitti.” dedi. Ateş Cazu “Nereye gitti.” diyince “Nereye gitti. Cehenneme gitti” dedi. Cazu da “Ey lanetlilerin en büyüğü! kim yaptı bu işi?” dedi. Racim, “Kattal Zengi adında biri vardır işte o öldürdü.” diyerek aslını birer birer anlattı. Cazu bu haberi duyunca dövünmeye başladı. “Vah hınzır dişli, deve başlı, eşek kulaklı, sinek başlı oğulcuğum!” diye bağırdı. Sonra “Bende onu öldürerek oğlumun intikamını ondan alayım.” dedi. Racim: “Ya Ateş! Sen yıldırım gibi gidip ona cevap veremezsin zira o ism-i azamı bilir. Ancak onu uykusunda yakalarsan ona istediğini yapabilirsin.” diyip görünmez oldu.

[91/b] Racim gidince Cazu hemen sihirini tazeleyip Heftgan diyarına geldi. Yakut Kalesi'nin önünde Feramurz'ı görünce akşam olmasını bekledi. Feramurz yatınca

lanetli Cazu fırsat bularak onu büyüyle tutup kendi diyarına getirdi. Cazu, Feramurz'u görünce ona âşık oldu. Bunun üzerine, üzerindeki sihri kaldırıp, aklını başına getirdi. Feramurz kendine gelip yatak elbisesiyle kendini değişik bir yerde buldu. Karşısında güzel bir kız gördü. Cazu sihir ile kendisini bir güzel kız şekline sokmuştu. Feramurz Cazu'yu böyle görünce aklına hemen Semensa Banu geldi. ve "Acaba o mu tutup beni buraya getirdi?" dedi. fakat dikkatlice bakınca bunun Semensa Banu olmadığını anladı. çünkü bunun güzelliğinde Semensa Banu'nun güzelliğindeki parıltı yoktu. Bu arada Ateş Cazu "Ey Kattal Zengi! Beni bilir misin ben kimim?" diyince Feramurz "Ben ne bileyim kim olduğumu" dedi. "Ey Kattal Zengi! bura Ateş diyarıdır ve bana Ateş Cazu derler. Lulu kalesinde Zebereceb Şah divanında öldürdüğün yiğit Şemental'in annesiyim. Oğlumun intikamını senden almak için seni tutup buraya getirdim. Amacım seni azapların en şiddetlisi ile burada yok etmektir. fakat seni görünce sana âşık oldum. Eğer benimle beraber olursan -bana Amud'un ünlü kahramanını andırırsın- seni öldürmem ve yeryüzüne padişah ederim." dedi. Feramurz Cazu sihrine uğradığını anladı. İçinden "Hay aksi gördüğüm güzel kız, meğer Cazuymuş ben ise Semensa Banu'ya benzettim. fakat bu lanetlinin yine yüzüne güleyim. Lanetli anlayıp elimden kurtulup gitmesin." diyip Cazu'nun yüzüne güldü. Ateş Cazu Feramurz'un güldüğünü görünce "Ne gülersin ya Kattal! Yoksa benim kudretim buna yetmez mi diye düşünürsün?" dedi. Feramurz "Elinden gelmez diye gülmem mutlu olduğumdan gülerim. zira senin gibi ince, zarif biri her zaman benim elime girmez. Nasıl gülmeyeyim." dedi. Ateş Cazu bu sözü gerçek sanıp katır işveleri yaparak Feramurz'un yanına geldi. Kollarını Feramurz'un boynuna sardı. Kucaklayıp Feramurz'ı öpmek istedi. Feramurz bu lanetlinin ağzının kötü kokusundan bunalıp kusacak gibi oldu. fakat sabreedip, lanetli kadını kucağına aldı. Ama Ateş Cazu'yu öyle bir sıktı ki bütün kemikleri birbirine geçip öldü. Bu sırada bir gürültü oldu. Feramurz pis bir yaşlının mağaradan dışarı çıktığını gördü.

Bu Ateş diyarının bir tarafı Muhit denizi bir yanı Heyhat sahrası ve bir yanı Amansız çöl denilen bir çöldü. Ateş diyarı ile Heyhat sahrası bitişikti. Feramurz Ateş diyarından çıkıp o çöle doğru yürüdü. Gecenin üçte ikisi gidip üçte biri kalınca Feramurz biraz daha gitti. Ansızın karşısında iki tane büyük meşale gördü. [92/a] Her biri kalkandan büyüktü. Feramurz "Bu meşaleler nedir" diyip biraz daha yaklaşınca dört tane fil cüssesinde bir canavar gördü. Canavarın başı aslan başına benzer. Sekiz tane ayağı vardır. Pençeleri yarasa pençesine benzer, iki tane dişi var fil dişlerine benzer.

Vücüdü öyle nakış gibi işlenmiştir ki insan görünce hayran olur. Feramurz'un meşale gibi gördüğü şeyler canavarın gözleriydi. Canavar daha yakına gelip Feramurz'a atılıp Feramurz'u lokma eylemek kasdıyla Feramurz'a hamle yaptı. Feramurz ne yapsın üzerine savaş aletinden hiç bir şey yok. Yatak elbisesiyle Cazu yakalamıştı. Feramurz çaresiz olmasında ne yapsın kaçmak olmaz hemen içinden Mevla'ya sığınıp "Ya Allah! kudret, kuvvet sendedir iyilik senden" diyerek elini yumruk yapıp bu müthiş canavarın başına padişah yumruğunu öyle vurdu ki kellesi paramparça oldu. Canavar garip ses çıkararak can verdi. Feramurz o mevziden kurtulduğuna şükürler edip yine çekilip yolunda gitti. Sabah olunca Feramurz bir tepe gördü. Kendi kendine "Belki şu tepenin ardında birileri vardır." diyerek o tepeye doğru yürüyüp tepenin yakınına geldi.

Fakat rivayetçiler şöyle anlatılar. Feramurz'a tepe gibi görünen yedi yüz kulaç boyunda ve yedi başlı bir ejderhaydı. Gün açınca uyanıp Feramurz'un kokusunu alıp "Bunda insan kokusu var. Avım ayağıma gelmiş" diyerek yedi tane başını kaldırıp birbiri üzerine koydu. Büyük bir top gibi Feramurz'a bakıp durduğundan kuyruğunu topuklarına varıncaya dek yere batırdı. Ejderha yeri saban demiri yarar gibi yarıp Feramurz'a doğru gitti. Feramurz'un üzerinde savaş aletinden hiç bir şey yok ki onunla ejderhaya saldırırsın, çaresiz kalıp yumruğunu sıkıp yaydan ok çıkar gibi ejderhaya doğru gitti. Allah'tan Feramurz'un ayakları bir sabit kayaya rast gelip hemen durdu. ki Ejderhanın saldırısını engellesin. fakat içinden yoktan var eden Allah'a yalvarmaya başladı. "Ey yaradanım! ve ey rızıklandırıcım! kuvvet, kudret ve iyilik hepsi sendendir." diyerek niyaz ederken Feramurz yedi kimsenin belirmediğini gördü. İçlerinden aksakallı bir ihtiyar Feramurz'a bir ok ile bir yay verdi. Diğer altı kişiye de birer ok verip [92/b] bu yedi ok ejderhanın yedi başını vurup ejderhayı yok etti. Feramurz Allah'a şükredip yayı eline aldı. ve okun birini yaya koyup ejderhanın ortasında olan başını nişanlayıp yayı gönderdi. Ok ejderhanın ortasında olan başına isabet etti. Ejderha can havliyle top gibi kıvrıldı. Yerin diken ve çimenini toplayıp bir araya getirdi. Feramurz okun birini de atıp ejderhanın bir başına daha isabet ettirdi. Sonunda Feramurz ejderhanın yedi başını yedi okla vurdu. Ejderha çırpına çırpına öldü.

O yaşlı kişi Feramurz'a "Ey Feramurz! gel arkamdan" diyip yedi kişi ile bir tarafa doğru gittiler. Feramurz biraz gidince bir mescit gördü. O yedi kişi mescitten içeri girdiler. Feramurz da peşlerinden mescide girdi. Bu mescit mihrabı olan ulu bir mescitti. Mescidin asılı kandilleri vardı. O yaşlı kişi mihraba geçip oturdu. Feramurz'a gel diye işaret edip Feramurz'u yanına aldı. Yedi kişi zikretmeye başlayınca Feramurz da onlarla

zikretti. O kadar ruhani zevk duydu ki akşam olduğunu anlamadı. Feramurz asılı olan kandillerin hepsinin kendiliğinden yanıp mescidin içinin aydınlandığını gördü. Yaşlı kişi akşam namazına niyet edip imamete geçti. Altı kişi ile Feramurz namazı kılıp sonra yine zikir yapıp bitirdiler. Yaşlı adam işaret edince kendiliğinden bir sofraya yemek gelip orta yere kuruldu. Yemek yedikten sonra [93/a] Feramurz'a "Biz yedileriz ben bunların başı olan Ber Hayayi Pirim" diyerek bir kemer çıkardı. ve tekbirleyip Feramurz'un beline doladı. "Ey Feramurz! mademki bu kemer senin belindedir. Dünyadaki herkes bir araya gelse seni yerden kimse kaldıramaz. Ne kadar yaya yürürsen yürü yorulmazsın. Yarın şu tarafa doğru git önünde üç tane zorluk var ama bu kemer sayesinde onlardan da kurtulursun. Ondan sonrası selamettir." Diyerek işaret ettiği semti gösterdi. Bunlar zikir ederken Feramurz'un uykusu gelip uyudu. Birazdan uyanınca sabah olduğunu, Yedilerin ise yokluk âlemine gittiğini gördü. Feramurz sabah namazını kıldıktan sonra Ber Hayayi Pirin gösterdiği tarafa doru gitti. ama Feramurz'a asla yürümekten yorgunluk gelmedi. Öğle vakti olunca Feramurz bir ormana geldi. Burada öyle ulu ağaçlar vardır ki yüksekliğine göz erişmez ve yirmi otuz kadar adam ancak kucaklar. Bu ağaçların üzerinde filden daha büyük ve daha küçük kuşlar vardır. Feramurz bunları seyredip Allah'ın yaratma gücüne hayran oldu. fakat ulu kuşlar Feramurz'u görüp her bir yerden saldırıp Feramurz'un üzerine hücum ettiler. Feramurz'a bunların büyüklüğünden bir dehşet geldi. Kendini can havliyle toparlayıp ne yapsın üzerinde savaş aleti yok. Hemen iki kat olup öyle bir bağırdı ki bütün vadiler ses ile doldu. Kuşlar sersemleşip havadan yere döküldü. Feramurz da yoluna gitti. Bir saat sonra kuşlar kendilerine gelip ansızın Feramurz'a saldırdılar. Feramurz yine bağırdı. Kuşlar bu sefer naraya aldırmadı. Feramurz anladı ki kuşlar alıştı. Hemen ağacın birinden büyük bir dal koparıp kuşlar ile savaştı. Kuşlar ölünce yoluna gitti. Akşam olunca kuşlarda gelmedi. Feramurz kuşlar vadisinden kurtulduğu için Allah'a şükretti. Gece yarısı olunca Feramurz ilerleyip bir bahçeye yakın yere geldi. Uykusu geldi. ve o bahçede yatıp uyudu. Birazdan bir gürültü olup Feramurz uyandı. Sabah olmuş fakat etrafını o kadar çok aslanlar sarmış ki ne kadar olduğunu Allah'tan başkası bilemez. Meğer bu aslanlar arslanların en büyükleriymiş. Feramurz kalkıp oturdu. Aslanların her biri at, fil, camış kadar var. Ayağa kalkıp gitmek istedi. fakat dört taraftan aslanlar pençe atıp Feramurz'a doğru atılmaya başladı. Feramurz bunları da kuşlar gibi nara ile başından atmak istedi. Üç defa bağırarak onları uzaklaştırdı. fakat Aslanlar dördüncüde naradan ürkmeyip saldırdı. Feramurz çaresizce [93/b] yumruk ile vurup birinin bacağından tuttu. Arslanları dört tarafa çarpıp öyle dağıttı. Birisini de tutup Arslan

sürüsüne doğru fırlatıp beşini, onunu birden yok etti. Bu şekilde dövüğe dövüğe aslanlar vadisinden çıktı. Sınırı geçince aslanlar öteye geçmediler. Feramurz şükredip dinlendikten sonra yine yoluna gitti. Gece yarısına doğru bir yerde yattı ve uyudu. Gün açınca kendini bir kumsal yerde buldu. Kuma bastıkça ayakları topuklarına kadar battı. Gittikçe daha çok olup dizine kadar kuma battı. Kumdan o kadar çok karınca çıktı ki sayısını Allah'tan başkası bilmez. Karıncalar, köpek kadar ve sarı renkteydi. Karıncalar Feramurz'un her tarafını sarıp Feramurz'u ısırmağa başladılar. O kadar ki Feramurz'un acısı başından çıktı. Feramurz karıncaları eliyle üzerinden sıyırmaktan ve öldürmekten usanıp çaresiz kaldı. Feramurz Allah'ın divanına yüzünü dönüp Allah'a dua etmeye başladı. O saatte Feramurz'un duası kabul oldu. ve Hz. İlyas peygamber görüldü. Feramurz'u kolundan tutup göz açıp kapıncaya kadar geçen bir sürede kuş bahçesine koydu. "Ey Feramurz! işte kurtuldun. Karşıda görülen Süleyman'ın bahçesidir. Git ziyaret et orada tanıdık bulursun" diyerek yokluk âlemine gitti. Feramurz mutlu olup bahçeye doğru gitti. Bahçe kapsına geldiğinde açık kapıdan içeri girdi. Burası bir çiçek bahçesiydi ki meyve ağaçlarının üzerinde kuşlar hoş nameler çıkararak ötüşürlerdi. Bahçenin orta yerinde çok süslü bir saray yapmışlardı. Feramurz açık olan kapıdan içeri girip sarayın merdivenlerinden çıktı. Yirmi beş kubbe üzerinde yapılmış olan bu sarayın ortada bir büyük kubbesi ve etrafında da yirmi dört yarım kubbeleri vardı. Yuvarlak şekildeki sarayın yükseğine rengârenk üç yüz altmış tane pencere koymuşlardı. fakat bu pencereler açılmazdı. Ortada da büyük kubbenin tepesine bir bayrak koymuşlardı. O bayrağın üzerinde Anka kuşunu tasvir etmişler. Her saat geldiğinde bir kere kanat çarpıp, öterek saatin geldiğini bildirirdi. Sarayın kapsı tek parça ve zümrüttendi. Yetmiş iki basamaklı merdivenlerden yukarı çıkarken yedinci basamağa bastığında büyük bir gürültü oldu. Feramurz kendisini bir dehlizde buldu. Karşısında bir büyük ejderhayı ağzını açmış vaziyette durur buldu. Fakat ejderha hareketsizdi. Feramurz büyüdü olduğunu anladı. Zira bunlara eski mezarlarda rastlamıştı. İlerleyerek ejderhanın ağzından atladı. Kuyruğundan çıkınca kendisini sarayın ortasında buldu. Saray dört köşe ve dört tarafı yarım sofalar ile kaplıydı. Sofaların orta yerinde yan yana iki havuz yapmışlardı. Havuzların ortasında birer kadeh vardı. Kadehlerde de birer kuş tasvir etmişlerdi. Biri beyaz biri siyah olan bu kuşlar saat başında bir kere öterlerdi. Bunların sesinden çiçek bahçesinde olan kuşlar da ötüşmeye başlarlardı. Gece geçince gündüz beyaz kuş öterdi. Beyaz kuş ötüncü siyah kuş sessizce dönerdi. Akşam olunca da beyaz kuş dönerdi. [94/a] Siyah kuşun ötmesiyle çiçek bahçesinde olan gecici kuşlar ötüşmeye başladılar. Ötüşmeleri sabaha kadar sürdü. Feramurz bunları seyredip hayran

oldu. Bunları icat eden üstadı takdir etti. Sabah olunca yine beyaz kuş ötüp siyah kuş döndü. Feramurz izlemekten bıkip dışarı çıkmak istedi. Fakat sarayın kapsını bulamadı. O kadar dolaştı bir yol bulup çıkamadı.

Feramurz üzülop o tarafta olur diyerek düşünürken ansızın bir parıltı göründü. Feramurz nedir diye bakınca karşısında birkaç peri göründü. Fakat içlerinde istisna bir güzel vardı. Sanki diğerleri yıldız o güneşti. Feramurz bunlar nerden geldi ve kimlerdir diyerek dikkatlice bakınca kendiyle ağaç gölgesinde sohbet eden Elmas Şah'ın kızı Semensa Banu'yu gördü. Meğer bu Süleyman bahçesi Semensa Banu'nun eğlence yeri idi. Arada bu saraya gelir, burada eğlenip bir iki gece kalırdı. Burada Feramurz'u görünce saygıyla eğilip Feramurz'un ayağına başını koydu. "Ey dünyanın en büyüğü! sen bu bahçeye nerden geldin. Geride askerin senin için üzüntülüdür." dedi. Feramurz'da Ateş Cazu memleketinde geçen maceraları, çölde çektiği eziyetleri birer birer anlatı. Semensa Banu dinleyip. "Ey âlemlerin büyüğü! senin kaybolduğunu haber alınca babam Elmas Şah'ın devleri haberi göz ardı etmeyip Yakut Kalesi'ne gittiler. Askerin düzenini bozup perişan ettiler. Hürmüz Şahı ele geçirip öldürmek istediler." dedi. Feramurz bunu duyup sinirlendi. Kehkeşan ve Senhab'dan başka onlara cevap verebilecek kimse olmadığını bilirdi. "Şayet Elmas Şah onların eline geçerse yok ederler. veya bir yolunu bulup Hürmüz Şah'ı ele geçirip öldürürler" dedi. Semensa Banu'ya "Ey Banu! siz nerden geldiniz. ve bu saraydan çıkmaya yol nerededir" dedi. Banu gülüp "Kendinizi şu siyah kuşlu havuza atarsanız. Saraydan çıkarsınız" dedi. Feramurz "Ey Banu! şimdi buradan Yakut Kalesi uzak mıdır?. yoksa yakın mıdır?" dedi. Semensa Banu "Bizim gidişimizle pek yakındır. Yalnız sizin gidişinizle iki aylık yerdir." dedi. Feramurz "Allah'a ısmarladık Ey Banu!" diyip siyah kuşlu havuza atlayıp kendini saraydan dışarıda bahçe içinde buldu. Hemen Yedilerin yedinci ismini okuyunca Serhab cini belirdi. Feramurz Sehab'a "Ey Serhab! beni Heftgan diyarında Yakut Kalesine ilet" dedi. Serhab Feramurz'u omuzuna alıp Yakut Kalesine getirdi. Semensa Banu Feramurz'un bu halini bilmezdi. "Feramurz'u götürelim demedim gücenip gitti. Fakat yaya nereye gider. Varıp Yakut Kalesine götürelim" diyip sarayın dışına çıktılar. Feramurz'u bulmadılar anladılar ki gitmiştir.

Rivayetçiler şöyle antırlar. Feramurz Yakut kalesine gelip Şahların, Elmas Şah'ın yanına gittiğini gördü. "Yarın bizde Elmas Kalesine gidelim" dedi. O gece Ateş Cazu gelip Feramurz'u sihirle yatağından alıp gitti. [94/b] Sabah olunca Kattal Zengi'yi yatağında göremediler. Aradılar bulamadılar. Gece kazaya uğradığını anladılar. Ne

yapsınlar “Belki bir yerden çıkar” diyerek yerlerinde kaldılar. Elmas Şah’ın casusları Elmas Şah’a “Bu gece Kattal Zengi yatağında kayboldu. Kimse ne olduğunu bilmez.” diye haber verdiler. Elmas Şah, Sehlan Vezir’e “Ya Sehlan! bir baksan şu Kattal Zengi’ye ne oldu. Sağ mıdır? yoksa öldü mü?” dedi. Sehlan da yoklayıp “Sağdır. Bir Cazu kötülüğüne uğramış” dedi. Elmas Şah divanında da Feramurz askerlerinden casus vardı. Sehlan’dan bu haberi duyunca gelip Senhab ve Kehkeşan’a yaşadığını söylediler. Bu haberden onların kalbine kuvvet gelip Feramurz’un gelişine hazır oldular.

Elmas Şah’ın pehlivanları “Padişahım Kattal Zengi askerinde yoktur, gidelim askerini bozup perişan edelim. Eşyalarını zapt edelim. Kendi dahi gelirse onunda hakkından gelelim” dediler. Şahlar da pehlivanların dediklerine katılıp Elmas Şah’ı kandırdılar. Dört yüz bin peri askeriyle Yakut Kalesine Feramurz’un askerinin karşısına geldiler. Dev gönderip Feramurz’un bütün eşyasını istediler. Kehkeşan ve Senhab vermeyip savaştılar. Camu-ser meydana girip çokça adam yıktı. Keytfan girip Camus seri sonunda esir etti. Camus-ser’den sonra Artaluş girdi. Keytfan onuda yıkıp esir etti. Bu defa Kahtmur girip Keytfan’ı esir etti. Keytfan’dan sonra Fargul girdi. Fargul’da esir olunca Senhab girip Kahtmur ile savaşmaya başladı. Senhab çok güçlüydü. Fakat Kahtmur çok lanetli biriydi. Bunlar tüm şiddetiyle savaşırken Feramurz Senhab’ı bir güçlü kimseyle savaşır vaziyette gördü. Bu sırada Kahtmur Senhab’ın gittikçe üstün olduğunu görüp hileye başvurdu. Senhab’a hileyle bir mızrak vurup başını yardı. Kehkeşan bu durumu görünce on yedi bin kantar ağırlığındaki mızrağı ile meydana girip Kahtmur’u yok etmek istedi. O anda Feramurz öyle bir bağırdı ki Heftgan diyanı ses ile doldu. Kattal Zengi narası olduğunu anladılar. Feramurz yürüyerek meydana indi Kahtmur’a “Çek elini Ey lanetli hilekâr!” diyerek önüne geldi. Kahtmur Feramurz’u doksan yedi arış boyuyla gördü. Fakat hiç korkmayıp “Ey hayırsız! iyi elime girdin seni aslına göndereyim” diyip Feramurz’a bir mızrak gönderdi. Feramurz yatak elbisesiyle ve üzerinde de savaş aleti yoktu. Senhab’a da öyle davranmasından çok sinirlenmişti. Hileyi anlayıp Kahtmur gibi büyük bir adamın mızrağına sarıldı. ve çekip elinden aldı. Kahtmur’un mızrağı ile Kahtmur’a öyle bir mızrak vurdu ki Kahtmur beline kadar yarılıp öldü. Periler ve pehlivanlar Feramurz’un yürekliliğini ve kuvvetini görüp hazan yaprağı gibi titremeye başladılar. Zira Kahtmur kuvvette Senbah’dan aşağı değildi. Elmas Şah ve diğer Şahlar Evrantus’a “Hakkından gelsene” dediler. [95/a] Evrantus “Hayır ben bugün onunla savaşmayacağım. çünkü bugün yeni geldi. Yorgundur. İkinci olarak üzerinde savaş aleti yok. Şimdi ben onu esir etsem veya öldürsem Evrantus

Feramurz'u gafil avladı. Derler" dedi. Ama "Yarın meydana davet ederim. Geldiğinde de hakkından gelirim" dedi. Bunun için meydanda kimse savaşmayıp gittiler. Onlar dönünce Feramurz da döndü.

Bunlar olurken korkunç göçebe Feramurz'un atını getirdi. Feramurz ata binince Kehkaşan ve Senhab gelip üzengisini öptüler. Feramurz Asaf Şah'ın divanına gelip attan indi. Elbise giyip divana çıktı. Gührab büyükleri gelip Feramurz'a "Size ne oldu dediler. Feramurz Ateş Cazu'nun tuttuğunu Ateş diyarında ki mekânına getirdiğini, Cazu'yu öldürdüğünü, oradan Amansız çölde canavar ve ejderha öldürüp yedilerle buluştuğunu, oradan kuşlar vadisi, arslanlar vadisi ve karıncalar vadisine düştüğünü, İlyas Peygamberin Süleyman bahçesine getirdiğini, orada Semansa ile buluşup durumu haber aldığını anlattı. Dinleyenler hayran oldular. Senhab'ın yarasını sarıp Camus-ser ile Artaluş'u arz ettiler. Feramurz bunları İslama davet etti. Karşı gelmeyip İslam dinine geçtiler. Ertesi gün Evrentus meydana girip Feramurz'u davet etti. "Gel ya Kattal Zengi! seninle savaşalım" dedi. Feramurz yürüyerek Evrentus'un önüne geldi. Evrentus dokuz başlı bir yiğittir. ve çok kuvvetlidir. Yaratılış itibariyle de mert birisidir. Savaşa başlayınca Feramurz Evrentus'a üç gün izin verdi. Üçüncü gün bir darbe vurup üzerine atlayarak esir etti. Elmas Şah Evrentus'u kurtarmak için askerini birden ileri doğru yürüttü. Feramurz Evrentus'u devlere teslim edip ata bindi. Peri askerini karşılayıp savaşmaya başladı. Devler de ileri yürüyüp çokca peri esir ettiler. Öyle büyük bir savaş yaptılar ki anlatılamaz. Savaş sırasında La'lün Şah, Zümürüd Şah ve Zeberced Şah'ı esir ettiler. Elmas Şah ile Yakut Şah Elmas şehrine firar etti. Feramurz da Asaf Şah divanına geldi. Feramurz, Şahlar ve Evrentus'u siyaset meydanına getirtti. Bunları dine davet etti. "Gelmezseniz sizi yok ederim." dedi. Şahların hepsi imana gelip Feramurz'a tabii oldular. Evrentus da imana gelip üçüncü pehlivan başı oldu. Feramurz üç gün Yakut kalesinde eğlenip dördüncü gün Elmas şehrine gitti.

Elmas şehrinin önünde bir yere yerleştiler. Elmas Şehri büyüldü. Görünürde kapısı yoktu. Üzerinden atlamak isteyen kimseyi bir ateş kaplardı. Bu ateş sonra bütün kaleyi kaplar gökyüzüne çıkararak üzerine düşeni yakardı. Bu sebeple kaleye girmek mümkün değildi. Fethi nasıl olur kimse bilmezdi. İçeride Elmas Şah ile Yakut Şah, Sehlan Vezir ve peri büyükleriyle oturup "Kattal Zengi bildiğinden kalmasın. Kaleye giremez otura otura usanıp bir gün gider" diyip önem vermediler. Ama dışarıda Feramurz bir gün beş gün oturup [95/b] kaleye girmeye çare aradı. Bir yol ile kalenin fethine çare bulamayıp aciz kaldı. Bir gün yalnız başına atına binip Elmas Kalesinin

dört tarafını dolanıp fethine bir sebep ararken kale duvarında kıymetli bir taş gördü üzerinde birkaç satır yazı vardı. Yazıda “İki tane işaret arasında hikmetler gösteren ayna vardır. İşaretlerin birisine bir bayrak konulmuştur. Üstünde de bir altın yumurta vardır. O yumurtayı taş ile vurabilen kaleyi feth eder” diye yazıyordu. Feramurz bu yazıyı okuyunca mutlu oldu. Hemen atına binip yerden yuvarlak bir taş alıp bahsi geçen işaretin karşısına geldi. Hikmetler gösteren ayna dışarıda görünmezdi. Ama işaretler görünürdü. Feramurz bayrak olan işaretin yükseğindeki yumurtayı nişanlayıp bir taş attı. Taş sekmeyip yumurtaya çarptı. Çarpmasıyla kalenin kapısı ortaya çıktı. Feramurz ata binip kapıya geldi.

Elmas Şah ile Yakut Şah otururken “Kalenin fethine çare olur mu?” diyerek Sehlan Vezire sordular. Sehlan Vezir “İşte padişahım kale feth oldu. Hazırlığımı gör.” derken periler gelip “Aman padişahım Kattal Zengi kaleyi feth edip, kaleden içeri girdi.” dedi. Elmas Şah şaşırıp “Ya ne yapalım nasıl olur.” dedi. Sehlan Vezir “Diğerleri nasıl olduysa sende öyle olursun, yüze gülmekten başka çare yoktur.” dedi. Elmas Şah ne yapsın öyle kaldı. Birazdan Feramurz kaleden girip doğru Elmas Şah’ın sarayına gitti. Periler gelip Elma Şah’a “İşte geldi.” dediler. Sehlan Vezir “Padişahım! karşı çıkalım.” diyerek Elmas Şah ve Yakut Şah’ın önlerine düşüp Feramurz’un yanına geldi. Feramurz saraya girip attan indi. Lanetli göçmen atı aldı. Üç kişi gelip elini başına götürerek selam verdi. İki Şah elbisesi biri vezir elbisesi giymekteydi. Elmas Şah’ın başında yedi katlı tacı vardı. Feramurz onun Elmas Şah olduğunu anladı. Feramurz da bunlara iyilikle selam verdi. Hal ve hatırlarını sordu. Elmas Şah buyur edip içeri girdiler. Elmas Şah Feramurz’a tahtı teklif etti. Feramurz Elmas Şah’a “Hayır ya Elmas Şah! biz tahtta oturan değiliz. Bizim yerimiz taht şehridir.” diyerek Evventus’un yerine oturdu. Bu sırada Elmas Şah ziyafet ihtiyacını karşıladı. ve peri gönderip dışarıda olan Şahları, Kehkeşan’ı ve Senhab’ı davet etti. Hepsi bir araya geldiğinde, Feramurz, Elmas Şah’ı İslama davet etti. Elmas Şah, Sehlan Vezir’e baktı. Sehlan Vezir “Karşı gelme” diye işaret edince Elmas Şah ve Yakut Şah imana gelip müslüman oldu. Sehlan [96/a] zaten müslümandı. Bunun üzerine birkaç gün yediler içtiler.

Feramurz hikmetler gösteren aynayı seyredip hayran kaldı. Sonradan sapıtıp aynaya taparlar diye aynayı kırmak istedi. Ama önemli bir kişinin icadıdır kaybolmasın diye kırmaktan vazgeçti. Bu arada Elmas Şah, Sehlan Vezirle görüşüp Semensa Banu’yu Feramurz’a sundular. Feramurz’da kabul edip düğünü ilan ettiler. Feramurz “Acaba orduda askerinin durumu nedir. Bana da ne olduğunu bilmezler. Hızlı bir peri olsa

benden olanlara onlardan bana bir haber getirse” diye düşünürken bir gürültü oldu. Bir kaç tane peri yüzlerinde kan kalmamış vaziyette gelip “Ey yiğitler şöyle bir adam geldi. Doksan dokuz arış boyu var. Başında bukalemun kuşunun yuvası var. Omuzunda büyük bir balta var. Dışarıda durur içeri girmeye izin ister” dediler. Feramurz bu haberi alınca sevindi. Anladı ki gelen Kırtastır. “Gelsin görelim o yabancı değildir.” dedi. Periler çıkıp buyur ettiler.

Rivayetçiler şöyle anlatır. Kahhar-ı Azam Bercis diyarında Akrebe Cazu’yu öldürüp Kırtas’ı Cazu’nun hapsinden kurtarır. Askere gelip Pehlivanları da büyüden kurtarınca Erdevan-ı Hindi “Birkaç gün geçsinde meydana çıkarım ne Kahhar’ı ne diğerlerini sağ bırakırım” dedi. İki taraftan da barıştır diye bağırıyorlar. Bu sırada Kırtas “Gideyim efendim Kattal Zengi nerde ise bulayım” diyip, Bilgin filozof sözü ile muhit denizinin adalarını gezerken Aynü’l Bakara adasında Senhab ile savaşıp onu kendine yar eder. Feramurz’un Sürh diyarı üzerine gittiğini haber alarak, Sürh diyarına gelir orada Kehkeşan ile olan kavgalarını ve Heftgan diyarına gittiğini haber alınca Nefesini çekip Heftgan diyarında Elmas Kalesinde onu bulur. Kırtas “Oydu ki beni istedi” dedi. Buyurun denilince Kırtas içeri girdi. Şahları saygıyla selamlayıp Feramurz’un ayağına baş koydu. Feramurz da ona “Hoş geldin ya Kırtas! bu kadar zamandır sen nerelerdeydin ve buraya nerden geldin” dedi. Kırtas tekrar hürmetle selam verip, önce Cevahir-abad’dayken Akrebe Cazu’nun büyü yapıp Bercis diyarına getirip kalesinde hapsettiğini, sonra orduda Kahhar-ı Azam’ı büyüleyip onu da Bercis diyarına getirdiğini, Cazu’nun kızı Şemile-yi Sahire’nin Kahhar’a âşık olup, Kahhar’ın sihrini giderdiğini anlattı. “Kahhar Şemile’yi öldürünce bende kurtuldum. Leytan Vezir ise önce Sarsarla gemiyle gittiğini, Sarsar’ın seyahate, Leytan Vezir’in ise Huşeng-abad’da Keymurad Han yanına gidip bizi şikâyet etti. Keymurad Han’ın cihan pehlivanı Erdevan-ı Hindi ki on sekiz toplu gürz kullanır. Onu alıp iki yüz bin erle geldi. Bizim askerinin pehlivanlarını da Cazu büyü ile esir edip asdığı sırada gelip yetiştik. Kahhar-ı Azam pehlivanların hepsini kurtardı. Şimdi savaş yoktur. Bende sizi arayıp, burada buldum.” Feramurz, Kırtasdan Erdevan-ı Hindi’nin amacını duyunca Elmas Şah’a dönüp “Ya Elmas Şah düğünden vazgeçelim. Benimle gelersen ihtiyaçlarını karşıla zira ötede askerimin üzerine düşman ordusu gelmektedir. İnşallah düğünü ilerde yaparız” dedi. Elmas Şah düğün sevdasından vazgeçip ihtiyaçlarını gördüler. [96/b] Şahlar kalelerine vekiller bırakıp yedi padişah beş yüz bin peri ile hazır oldular. İki günde ihtiyaçlarını görüp, üçüncü gün Feramurz büyük bir taht yaptırıp peri şahları, Semensa

Banu ve Sehlan Vezir oturup devler tahtı omuzlarına aldılar. Havadan askere doğru gittiler. İşte Feramurz gelmektedir. Bizim destanımız karada olan askere gelsin.

Rivayetçiler öyle anlatır ki Kahhar-ı Azam Bercis diyarından gelip nara ile Akrebe Cazu'yu öldürüp pehlivanları kurtardı. Erdevan-ı Hindi ileri gelip kılıcını gönderdi. Kahhar, hemen Erdevanın göğsüne bir yumruk vurdu. Erdevan götünün üstüne oturdu. Pehlivanlar dövüşerek askere geldiler. Erdevan "Birkaç gün geçsin yaram tedavi olsun meydana inip ne Kahhar'ı bırakırım ne de diğerlerini" dedi. Kırtas da Feramurz'u aramaya gitti. Fakat Akrebe Cazu'ya Sıparu'yu göndermişti. Cazu Sıparu'ya sen yavaş yavaş gel diyip ileri geldi. Sonra da bu kadar iş görüp öldü. Sıparu ertesi gün çıka geldi. Keymurad Han ile buluştu. Akrebe Cazu'nun öldüğünü görünce Keymurad Han ile Leytan Vezir Sıparu'ya "İş sana kaldı. Erdevan pehlivanların hakkından gelir. ama onlarda hızlı dolandırıcılar vardır. Sende dolandırıcıları ele geçirebilseydin" dediler. Sıparu "Üzülme ben onlara öyle bir iş yapayım ki Ateş Tanrısı bile beğensin" dedi. Feramurz'un dolandırıcılardan Ser-baz şansına Keymurad Han divanına gelmişti. Sıparu'nun geldiğini görünce Sıparu'yu iyi bir dolandırıcı olarak gördü. Oradan çıkıp İslam askerine geldi. Padişah çadırına girip Muttahir Şah önünde hürmetle eğildikten sonra Sıparu'yu anlattı. "Çok güçlü dolandırıcıya benzer." dedi. Kahhar-ı Azam ve Cihan-bahş, Sarsar ve Ziveg'e dikkat edin. Ser-baz'ın dediğine göre çok güçlü bir hilekâra benzer. diye şakayla alay ettiler. fakat Sarsar, Ziveg, Nireng ve Çeldek gururlanıp "Bir şey midir öyle hayırsızlar" dediler.

Rivayetçilere göre Sıparu gerçekten de güçlü ve hilekar bir dolandırıcıydı. Kılık değiştirip başka elbise ile İslam askerine geldi. Ser-baz, Büyük İskender'in divanından çıkıp bir yemekçi dükkanına girdi. Sıparu Müslümanların yankesici, hilekârlarından birini İskender'in otağında çıkıp yemekçi dükkânına girdiğini gördü. Onu orda bırakıp divandan içeri girdi. Bu kadar değişik yaratık askerlerini görünce Sıparu'yu korku aldı. Bin güçlülükle üçüncü kattan içeri girdi. Tahtın üstünde on dört kat tacıyla Muttahir Şah'ı gördü. Sağ ve sol yanında bu kadar zamandır büyük taçlı şahlar oturur. Yanında yedi katlı tacı ile Cevahir Şah vardır. Baş şehir tahtında yüz otuz üç arış boyuyla Kahhar-ı Azam oturmuştu. Boyu Erdevan kadar değil ama büyüklüğü ve kudreti ondan çoktur. Onu geçince Ferahzad Hakani Melik seyf, Kanatur, Gül-gun, Tumturak, Evran gibi pehlivanları gördü. Kahhar-ı Azam'ın karşısında değişik bir mücevherden taht konulmuştu. Bu tahtta çok genç biri oturur. Ama çok kuvvet sahibi bir oğlandır. O ise Cihan-bahştı. Baş kapının dibinde [97/a] Kehkaşan'ı gördü. Kahhar-ı Azam'a benzer.

Baş dolandırıcı tahtında Sarsar'ı gördü. Parlak yüzlüdür. Sağ ve sol yanına on altı hançer takmış, başına güneşe benzer üç tane anka kuşu yuvası sokmuş öyle heybet sahibi bir hilekârdır ki gören korkusundan hazan yaprağı gibi titrer. Baş halife yerinde Jiveg'i gördü. Dokuz arış boyuyla aynı çin borusuna benzer Çeldek'i ve Nireng'i gördü. Her biri güçlü dolandırıcıdır. Sıparu bunların hepsini gözden geçirip işaretledi. Sesizce oradan dışarı çıktı. ve yemekçi dükkânına girdi. Ser-baz yukarı çıkıp yemek yemişti. Fakat doymayıp tekrar yemek istedi. Sıparu bunu görünce Aşçıya "Usta, dolandırıcıların sultanına yemek yaptıktan sonra banada yap" diyip Yemeğin Ser-baz'a gideceği yolun üstünde bir yere oturdu. Aşçı, Ser-baz'a yemek yapıp öğrencisi ile gönderdi. Öğrenci yemeği alıp giderken Sıparu'nun önüne geldi. Sıparu öğrenciye bu yemek kaç akçeliktir diye sordu. O arada gizlice yemeğe büyü kattı. Oğlan da cevap verip, yemeği Ser-baz'a verdi. Ser-baz anlamayarak yemeği yedi. Aşçının parasını verip dükkândan dışarı çıktı. Sıparu da yemek yedikten sonra parasını verip Ser-baz'ın peşine düştü. Ser-baz kendi kendine "Keymurad Han askerine doğru gideyim. Belki Sıparu denilen dolandırıcıyı ele geçiririm. Muttahir Şah'tan ve Kahhar'dan altın alırım" diyerek, askerden çıkıp تنها bir yere gelince üstünü değiştirip gitmek istedi. O sırada büyü tesir edip Ser-baz'ın boğazı kurudu. Bana ne oldu diye Ser-baz'ın kan başına sıçrayıp orada öylece kaldı. Sıparu ise bu durumu uzaktan seyredip, gelip Ser-baz'ı bağladı. Kilim içine koyarak arkasına vurdu. Yolda İslam askerine rastlayıp elimden almasınlar diye hızlıca ordusuna gitti. Orduya varıp Keymurad Han divanından içeri girdi. Yeri öperek kilimi yere koydu. Elleri bağlı "Padişahım müjde bahşiş isterim." dedi. Leytan Vezir bu haberden çok mutlu oldu. sandı ki Sarsarı ele geçirdi. Keymurad Han "Nedir o Ya Sıparu avın mı var.?" dedi. "Evet, padişahım" diyerek Ser-baz'ı kilimin içinden çıkarı verdi. Leytan Vezir Sarsar'ı değilde Ser-baz'ı görünce "Şimdi bu olsun ama hani Sarsar'ı ele geçirebilseydin. Eğer Sarsar'ı ele geçirip bana teslim edersen sana on kese altın veririm" dedi. Erdevan da "Ya Sıparu benim kardeşim Erdal-ı Hindi Müslümanların elinde haptir. Eğer onu kurtarabilirsen beş kese altında ben vereyim" dedi. Sıparu "Olsun onları da kurtarım ancak bu dolandırıcı için bahşiş isterim. Zira meşhurdur. Avcılar gerek kuş olsun gerek canavar olsun ava gönderdikleri zaman tutuğu avı ona veririler doysun diye, sizde şimdi bana bir miktar iyilik edin ki bende coşup diğerlerini de [97/b] ele geçireyim." dedi. Bütün divanda olanlar "İşte bu söz yerindedir." dediler. Keymurad Han emretti. Hazinedar Sıparu'ya iki kese altın verdi. Sıparu altını alıp "Oradan bir kafes getirin" dedi. Ser-baz'ı kafesin içine koyup

çadır direğine astı. Sonra “Müslümanların dolandırıcıları bunu almak için gelirler o zaman onları da ele geçiririm.” dedi.

Akşam olunca Sıparu kıyafet değiştirip İslam askerine geldi. Hapishaneyi buldu. Dolandırıcılar ile Sarsar ise Erdal’ı unutup divanı ve pehlivanları kollarlardı. Sıparu fırsatını bulup bekçileri büyüledi. Oradan hapishaneye girip, Erdal’a kendini tanıttı. Bir at bulup Erdal’ı bindirerek, İslam askerinden kurtardı. Orduya getirip Erdevan’a Erdal’ı gösterip beş kese altın aldı.

Sabah olup âlemin parlak güneşi dünyayı aydınlattığında bekçiler Erdal’ın kaçırıldığını anladılar. “Bu kesin Sıparu’nun işidir” dediler. Fakat aynı gün Kahhar-ı Azam ve bazı pehlivanlar ava gitmişti. Birkaç tane av vurup geldiler. Çadırlarının yakınındaki dağın eteğinde bir içki içme yeri vardı. Oraya gidip beyler ile avlarını kebab yapıp yemeğe başladılar. Sarsar, Sıparu gelip kimseyi rahatsız etmesin diye orduda kaldı. Jiveg, Çeldek’le Keymurad Han askerine gitti. fakat Ser-baz’ı göremediler. Sıparu’nun tuzağına rastlamasın diye etrafı gözeltmeye başladılar. Nireng, Cihan-bahş ve Kahhar’ın yanından ayrıldı. Gezerken dağın üst tarafına doğru çıktı. Bir yerden oturup etrafı izlediği sırada uykusu gelip uyuya kaldı. Sıparu sabah olunca üstünü değiştirip “Acaba Erdal-ı Hindi için ne derler” diye İslam askerine geldi. Kendi kendine “Önce avda olan Nireng’i ele geçireyim sonra da diğerlerini avlarım” diyip av yerine gitti. Nireng’in dağa doğru gittiğini görüp uzaktan Nireng’i gözledi. Fırsat bu fırsat diyip yavaş yavaş gelerek Nireng’i büyüledi. Kilim içine koyup sırtına vurdu. Nireng’in uyuduğu yer öyle bir yerdi ki tepenin bir tarafı Keymurad Han ordusuna, bir tarafı ise İslam ordusuna inerdi. Öyle ki Sıparu o yoldan geçerken İslam pehlivanları yukarı doğru baksalar Sıparu’yu görürlerdi. Sıparu korkarak bir taraftanda aşağıya bakarak o yoldan gitmekteydi. Pehlivanların yanından geçerken ayağı bir çalıya takılıp düştü. Sırtındaki kilimin ucu elinden çıkıp Nireng yuvarlandı. Pehlivanlar içki içerken bir gürültü oldu. “Nedir bu gürültü” diye birbirlerine baktılar. Bayırdan [98/a] aşağıya birinin yuvarlandığını gördüler. Nedir derken Nireng pehlivanların önünde durdu. Nireng’i tanıdılar. Yalnız Nireng’in eli ayağı bağlı ve akli başında değildi. Biraz yatınca büyü geçti. Nireng şaşırıp “Beni kim bağladı” dedi. Pehlivanlar: “Biz seni kimin bağladığını görmedik. Dağdan yuvarlanıp geldin, elin ayağın bağlı, aklın başından gitmiş bir şekilde seni gördük.” dediler. Nasıl olduğunu kimse anlayamadı. Fakat Sıparu düşüp Nireng yuvarlanınca Sıparu “Şimdi yakalanırım” diyerek ordan kaçıp Keymurad Han ordusuna geldi. Keymurad Han’a olanları anlattı. Divanda olan herkes bu olanlara

güldü. “Şükür ki seni tutmadılar.” dediler. O sırada Jivek ve Çeldek Ser-baz’dan haber almak için Keymurad Han ordusuna gelmişlerdi. Ser-baz’ı kafes içinde görüp kurtarmaya bir çare bulalım diye orada beklerken Sıparu gelip bu haberi verdi. Olanları duyup İslam ordusuna geldiler. Kahhar ve pehlivanlarda Orduya gelince Jivek ve Çeldek, Nirang’e ne olduğunu bir bir anlattı. Divanda olan herkes Nireng’e ne olduğunu anladı. Sıparu’nun ne kadar tehlikeli bir dolandırıcı olduğunu anlayıp, kötülüğünden çekindiler.

O gece Jivek, Çeldek ve Nireng anlaşıp, kılıklarını değiştirerek Ser-baz’ı kafesten kurtarmak ve fırsat bulurlarsa Sıparu’yu ele geçirip getirmek için Keymurad Han divanına geldiler. Divanın dağılmasını beklediler. Herkes gidince Keymurad Han da yattı. Fakat Sıparu öğrencilerden otuz kadar hilekârı divan önüne bıraktı. Kendide bir yerden gözeltmeye başladı. çünkü İslam dolandırıcılarının gelip Ser-baz’ı kurtarmaya çalışacaklarını anlamıştı. Bu üç İslam dolandırıcısı herkes gidince Keymurad Han divanına girmek için atıldılar. Sıparu’nun otuz kadar dolandırıcısı gizlendikleri yerden çıkarak “Nereye ey hırsızlar!” diyip bunların üstlerine atıldılar. Kaçarken Nireng’in ayağı çadır çivisine takılıp Nireng düştü Sıparu hemen üzerine atlayıp Nirengi tuttu. Çeldek ve Jivek kaçıp kurtuldu. Sıparu Nireng’i alıp Ser-baz’ın yanında onu da kafese astı. Sabah olunca Çeldek ve Jivek olanları Sarsar’a anlattı. Ne olduğunu anlamak için casus gönderdiler. Casus Ser-bazın yanına [98/b] Nireng’i de astıklarını haber verdi.

Büyük iskenderin divanında beyler ve şahlar “Sıparu çok tehlikeli bir dolandırıcıymış, bizim dolandırıcılarımızı yakalayıp kafese koyup çadırına asmaktadır. Bizde ise kimse ona cevap vermiyor.” diyerek biraz ayıplayıcı sözler söyledi. Sarsar bu sözlerden gücenip hırslandı. Fakat bir şey yapamadı. Daha sonra Jiveg’i تنها bir yere çekip Jiveg’e “Bugün beylerin ayıplayıcı sözlerini duydun mu? o iğnelemeler hep bizedir. Seninle bu gece Ser-baz ile Nireng’i kurtaralım. Sıparu’yu ve Leytan Vezir’i büyüleyelim. Sen baş rahip olan Kübran Rahib’i büyüleyip onun şekline gir. Ben Keymurad Han çadırına giderek, Keymurad Han’ı büyüleyip yatağına girerim. Gece geçtikten sonra seni çağırırım. Sen gelince ben “Ey Kübran Rahib! bu gece rüyamda Ateş Tanrısını gördüm. Beni azarlayıp Ey Keymurad Han! sen neden gafil olup bana isyan ettin. Hemen Kübran Rahib’i davet et, bu sözlerimi ona söyle ben ona da tenbih ederim. Leytan Vezir ile Sıparu bana isyan ettiler. İkiside yakalatıp divan önünde çarمیغا gerip karınlarına birer taş koy. Üç gün öyle dursunlar sizde üç gün odalarınıza kapanıp bana ibadet edin kimse yüzünüzü görüp yanıma gelmesin” derim dedi. Böyle

sözleşip Akşam olunca oğlu Çeldek'e "Göreyim seni dolandırıcılar ile divanı iyi kollayın ki Sıparu gelip bir hile yapmasın" diye tenbihledi. Kendisi Jivek ile Keymurad Han divanına gitti.

Herkes yattıktan sonra Jiveg Kübran Rahib'in çadırına girip Kübran'ı büyüledi. Kendi, Kübran'ın kılığına girip yatağına yattı. Sarsar da koruyucu yüzüğünü parmağına takıp Keymurad Han'ın huzuruna vardı. İyice büyüleyip Keymurad Han'ı tahtın altına sakladı. Sıparu ise o sırada divan kapısında dolandırıcılar gelmesin diye beklerdi. Sarsar uyanıp yatağın üstüne oturup "Bire bire" diye hile yaptı. Nöbetçiler içeri girdiğinde padişahı uyanmış, yatağın üzerinde oturur halde buldular. Karşısına gelince bunlara "Hani Sıparu" dedi. Uşaklar "Divan kapısındadır" diyince "Hemen çağırın gelsin" diye emretti. Sıparu gelince Sarsar, Sıparu'ya: "Hemen bana Kübran Rahib'i çağır, Oradan Leytan Vezir'e uğra onuda alıp getir." diye emretti. Sıparu şaşırıp "Bu vakitsiz zamanda bunları niye ister" dedi. Önce Kübran Rahib çadırına gidip Kübran Rahip diye Jivek'e saygıyla selam verdikten sonra "Ey din büyüğü! sizi Keymurad Han ister buyrun" dedi. Jivek: "Gideyim bilirim bu işin aslı bana da işaret oldu." dedi. Kalkıp yanına halifelerden birkaç rahib alıp Keymurad Han'ın çadırına gitti. Sıparu bunda Ateş Tanrısın bir hikmeti var galiba diyerek, Leytan'ın çadırına gitti. Leytan'ı kaldırarak "Seni padişahımız Keymurad Han ister." dedi. Leytan da [99/a] şaşırıp "Bu gece vakti napacak bizi" dedi. Sıparu "Bende bilmem, gece yatağından kalkıp beni çağırttı. Git hemen bana Kübran Rahible Leytan'ı çağır gelsin. dedi. Daha ötesini bilmem. Fakat Kübran Rahib'e söyleyince olsun gideyim çünkü banada işaret oldu" dedi. Leytan vezir kalkıp Sıparu ile Keymurad Han divanına geldi. Jivek, rahib kılığında önceden gelmişti. Sarsar ile buluştular. İşaretleşip birbirlerini bildiler. Sarsar uşaklara "Şimdi Sıparu ile Leytan Vezir geldiğine size tutun şunları diye emrettiğinde ikisinide tutup esir edin" dedi. Hizmetçiler: "Emredersin padişahım" dediler. Sıparu ile Leytan gelip Sarsar'a Keymurad Han diye saygıyla selam verdiler. Sarsar'ın kılık değiştirmesi diğer dolandırıcıların gibi değildir. Pir-i Parsa'nın nuskası sayesinde tıpkı o kişi gibi olur. Bir de koruyucu yüzük ile kılık değiştirir. Asla aslından ayırt edilemez. Sıparu bile bu kadar dikkatli dolandırıcıyken fark edemedi. Sarsar, Kübran Rahib'in kıyafetinde Jivek'e "Ey Din büyüğü! ben bu gece rüyamda Ateş Tanrısını gördüm. Beni çokca azarladı. Leytan ile Sıparu Ateş Tanrısına isyan edip müslüman olmak istemişler. Ateş Tanrısı da sinirlenmiş, bana hepinizi Müslümanların elinde yok ederim. Eğer bu bela üzerinizden gitsin dersiniz. Leytan ile Sıparu'yu tutup üç gün azarlayın. Sizde üç gün yalnız kalıp

bir şey yiyip içmeyerek bana ibadet edin. diye tenbih etti. Ne dersin” dedi. Jivek Kübran Rahib kılığında “Evet Ey Keymurad Han! gerçeksın ve gerçek söylersın. Ateş Tanrısı bana da böyle söyledi” dedi. Sarsar uşaklara “Tutun şunları Ateş Tanrısın hükmü yerine gelsın” diye emretti. Uşaklar Leytan ile Sıparu’yu yakaladılar. Bunlar “Bizim müslüman olmaktan haberımız yoktur.” diye feryat etti. ama kim dinler. Sarsar, “Bunları hemen divan önünde çarmığa gerin” dedi. Gece yarısı celladlar gelip Keymurad Han divanı önünde iki tane çarmıh yaptı. Birine Leytan’ı birine de Sıparu’yu sırtları üzerine yatırdılar. Karınlarına iki yüz dirhem ağırlığında taş koydular. Sarsar tellarlara “Her kim ki bunlara bir lokma ekmek ve bir içim su verirse onu çarmıha gererim. Bu iş Ateş Tanrısının tenbihidir. Biz Kübran ile yalnız kalıp üç güne dek dışarı çıkmayız. Kimse bizi arayıp sormasın” diye tenbih etti. Uşaklar gidince, Sarsar ile Jivek kafesleri indirip Ser-baz ile Nireng’i serbest bıraktılar. Sarsar, Keymurad Han’a üç günlük büyü yaptı. Jivek de Kübran’a aynısını yapıp rahiplere “Üç güne dek bana bakmayın” diye tenbih etti. Sarsar, Keymurad Han’ın hazinesini boşaltıp aldı. Jivek de Kübran’ın hazinesini aldı. Ser-baz Leytan’ın Nireng de Erdevan-ı Hindi’nin [99/b] hazinesini aldı. Hepsinin keyfi yerine gelip yüzleri güldü.

İslam ordusuna gelip çadırlarına gittiler. Sabah olunca halk, Keymurad Han çadırının önünde Leytan Vezir’le Sıparu’yu çarmıhta görüp “Ne oldu bunlara” dediklerinde tellallar “Bu gece Ateş Tanrısı Keymurad Han’a rüyasında şöyle tenbih etmiştir. Üç güne dek kimse bunlara bir lokma ekmek ve bir içim su vermesın Padişahımızın emridir.” diye bağırmaya başladı. Böylece herkes işin aslını öğrendi. Bahtun Vezir kardeşi için üzüldü. ama Ateş Tanrısının emridir diye bir şey yapamadı. İslam askerinde beyler ve şahlar divana gelip Ser-baz ile Nireng’i kurtulmuş görünce “Nasıl oldu” diye sordular. Sarsar, bir bir anlattı. “Hayırsızlara iyi hile etmişsınız” diyip güldüler. Bu olaydan dört gün sonra Keymurad Han’ın aklı başına gelince kendini yerde yatar halde buldu. Karnı açlıktan bayılacak vaziyette “Ben burada ne arıyorum” dedi. Yerinde kımıldadı. Uşaklar gürültünün tahtın altından geldiğini anlayıp Keymurad Han’ı yatak elbisesiyle feryad eder vaziyette gördüler. Tahtın altından çıkardıklarında, Keymurad Han “Beni kim tahtın altına koydu.” dedi. Adamlar şaşırarak “Padişahım emredip Leytan ile Sıparu’yu çarmığa gerdirdiniz. ve üç güne dek dışarı çıkmam dediniz. Üç gün doldu. Şimdi gürültü etiniz de sizi gelip bu halde bulduk.” dediler. Keymurad Han şaşırıp “Benim bu dediğiniz şeylerin hiçbirinden haberim yoktur. Hemen elbise getirin” diye emretti. Elbise aradılar ama bulamadılar. Keymurad Han

Bahtun Vezir'e "Ey Bahtun! bu iş nasıl iştir ki senin benden haberin yoktur." diye biraz darıldı ve sövdü. Bahtun Vezir "Padişahım ben nerden bileyim, benimle görüşmediniz. Gece kalkıp Ateş Tanrısı bana rüyada söyle söyledi. diye Kübran Rahib'i çağırtmışsınız. Kübran Rahib de evet Ateş Tanrısı bana da böyle dedi demiş. Sizde kardeşim Leytan Vezir ile Sıparu'yu çarmıha germişsiniz. Üç güne dek dışarı çıkmam. Bu Ateş Tanrısının emridir demişsiniz. Bunda benim ne suçum var." dedi. Keymurad Han "Bana Kübran Rahib'i getirin" dedi. Aynı anda Kübran Rahip de yattığı yerde kımıldadı. Rahipler, Kübran Rahib'i ibadet yerinde buldular. Rahiplere "Bana ne oldu" diyince rahipler olanları anlattı. Kübran Rahip "Benim bu dediğiniz şeylerden haberim yoktur. dediğinde Keymurad Han'dan uşak gelip "Buyurun Ey din büyüğü! sizi padişah ister." dedi. Kübran Rahip hazırlanarak Keymurad Han divanına geldi. Keymurad Han Kübran'dan bu acayip hikâyeyi sordu. Giran "Benim dediğiniz şeylerden haberim yoktur. Bu iş galiba müslüman dolandırıcıların işidir." dedi. Divandan çıkıp Leytan ile Sıparu'ya baktılar. İkisini de kendilerden geçmiş, hareketsiz bir vaziyette buldular. Bunları çarmıhtan indirip ağızlarına birer fincan süt akıtarak ilaç içirdiler. Birazdan onlarda kendilerine gelip hile olduğunu anladılar. [100/a] çünkü hazineleri çalınmış. Kafeslerde olan dolandırıcılar da gitmişti. O arada Sarsar'ın yazıp bıraktığı mektubu alıp Keymurad Han'a gösterdiler. Keymurad Han alıp okudu.

"Ben ki Sarsar-ı Sebükbarım lanetliler efendim Kattal Zengi'den korkarım yoksa bir gece gelip hepimizin başını keserdim. Dolandırıcılıkla ne kadar iş görebilirsiniz. Şimdilik bu kadar yeter. Bir daha gelişimde başınızı keserim." diye yazmış. Anladılar ki bu işi yapan Sarsar'dır. Erdevan-ı Hindi bütün hazinesi çalındığı için çok sinirlendi. Keymurad Han'a "Padişahım emret savaş olsun ben meydana girip o hayırsız dolandırıcıyı meydana davet edeyim geldiği gibi bacağından tutup iki parça edeyim. Ondan sonra kim meydana girerse gürz ile öldüreyim." diyerek Ateş Tanrısına nezaket dışı yeminler etti. Keymurad Han da sinirlendiğinden yarın savaş vardır diyerek emretti. Tellallar savaşı herkese haber verdi.

Rivatyeçiler şöyle anlatırlar. Sarsar kılık değiştirerek gelip bunları seyrederek, Erdavan'ın kendisi için gütdüğü davayı dinledi. "Şimdi ben bu lanetliye bir iş edeyim ki benden başka kimseyle savaşmasın." diyip İskender'in divanına geldi. Duyduklarını anlattı. Yarın savaş vardır diye haber verip "Erdevan-ı Hindi benimle meydana girip savaşmak ister" dedi. Muttahir Şah da Yarın savaştır. diye emretti. Her yerde tellallar bağırıp iki asker savaş için hazır oldu.

Sabah olup, güneş ufukta baş gösterip yeryüzünü aydınlatığında Keymurad Han ordusundan gümbür gümbür savaş davulları çalınıp iki yüz bin asker at, fil ve gergedanlara bindi. Alemler ve bayraklar açılıp meydana geldiler. Meydanın merkezine geldiklerinde alaylarını sıraladılar. Askerin merkezinde Keymurad Han'ın tahtını büyük bir fil üzerine kurup vezirler, emirler, müneccimler tahta çıktılar. Erdevan- Hindi de beyaz filine binip vücudunun her yerini zırhla kapladı. Keymurad Han'ın tahtının sağ yanına oturdu. Tahtın sol yanında ise Kardeşi Erdal-ı Hindi durmaktaydı. İslam tarafından da savaş davulları çalınıp deniz kadar fazla askerin seçkinleri atlarına bindiler. Muttahir Şah'ın tahtını kırk tane fil üzerine kurdular. Şahlar ve şehzadeler tahtın sağ ve sol yanına oturdular. Padişah menziline Kahhar-ı Azam durdu. Pehlivanlarda tahtın sağ ve sol yanında dururdular. Sarsar o gün düşkün bir ata binip, eski bir gürz aldı. Gürz dağ gibiydi ama içi boştu. Sarsar gürzün içini kül ve kireçle doldurdu. Gürzü omuzuna alıp askerin merkezinde durdu. Bütün pehlivanlar Sarsar'a bakıp gülüşüyorlardı. Sarsar halifelerine “Beni Erdevan-ı Hindi davet edip ortaya çıktığımda, sizde beni şenlik ile meydana getirin” diye tenbihledi. İki taraf birbiriyle karşı karşıya gelip savaş meydanı açıldı. Erdevan-ı Hindi yüz kırk dört arış boyuyla filini sürüp [100/b] meydana girdi. Keymurad Han askerinde olan pehlivanlar Erdevan'ın önünden yürüyerek onu meydana getirdiler. Erdevan'ı bırakıp döndüler. Bir kişi Erdevan'ın yanında kaldı ki Sarsar'ı ele geçirince bu Sarsar'ı tutup bayrağın dibine getirsin. Keymurad Han öyle istemişti. “Sakin bu dolandırıcıyı öldürme, tutup gönder. Çok şiddetli bir azab ile ben burada onu yok ederim.” demişti. Sıparu ve Leytan düşkün bir vaziyette olduklarından savaşa gelecek halleri yoktu. İki de çadırlarında yatıyorlardı. Erdevan biraz meydanda yiğitlik gösterdikten sonra elini kaldırıp kendi tarafından çalınan davulları susturdu. Kuvvetlice bağırıp “Ey Müslümanlar! bugün o gündür ki gürz ile hepinizi öldürerek, sizi isimsiz bırakacağım gündür. Ama hepinizden önce karşıma Sarsar, denilen dolandırıcı gelsin ki onu bacağından tutup iki parçaya ayırayım” diyince Herkes Sarsar'a baktı. Sarsar hemen bindiği beygiri sürüp Muttahir Şah, Kahhar ve Cihan bahş'a “Beni dualarınızdan eksik etmeyin” dedi. Bunlar Sarsar'a “Gel gitme, şu lanetli adamla savaşma. Bir hata olursa Kattal Zengi geldiğinde niye salıverdiniz diye bize kızar” dediler. Sarsar ise gülüp “Siz şimdi bana acımayın Allah'ın izniyle ben o lanetli adama görün ne işler edeceğim. Seyredin” diyerek beygirini meydana sürdü. Sarsar'ın atı yıkılacak gibi yürüyordu. Sarsar ilerleyince beş yüz altı yüz kadar asker Sarsar'ın dolandırıcıları önüne geçip, ellerinde sazları çalıp söyleyerek Sarsar'ı meydana getirdiler. Sapan ile büyük taş şeklini alıp döndüler. Erdevan-ı Hindi

Sarsar'ı o şekilde görünce hayran oldu. fakat sinirlendi “Benimle alay ediyor” dedi. Sarsar, Erdevan'ın karşısına gelip güzünü gösterince Erdevan çok sinirlenip “Bak Ey hayırsız dolandırıcı! bu senin yaptığın yanlışlıklar, sıkıntılar nedir. Yaptığın kabahat yetmezmiş gibi padişahımız ile o din büyüğünü hapsedip onlara eziyet ediyorsun” dedi. Sarsar ise “Ey Erdevan senin pek gücüne mi gitti.? Sıparu denilen dolandırıcı bizim dolandırıcılarımızı tutup kafese hapsedip divan çadırının üstüne astığında hiç bizi düşünmedin. Sen şimdi o davayı bırakta beni meydana neden davet ettin arzun nedir” dedi. Erdevan “Arzum seni tutup iki parça etmektir. Durma saldır” dedi Sarsar “Ey hayırsız! eğer saldırma sırası sana gelirse nasıl istersen öyle yap” diyerek, içi boş güzü elma gibi döndürerek atını sürdü. Bayrağın gölgesinde duran Keymurad Han ile diğer kişiler ve Erdevan-ı Hindi şaşırıp “Bu hayırsız dolandırıcı nasıl bir kuvvete sahipmiş, şu elinde ki güzü korkusuzca ben bile kaldıramam.” dediler. Bu sırada Erdevan güz ile saldırdı. Fakat Erdevan'ın boyu uzun Sarsar'ın ise kısa olduğundan, Sarsar Erdevan'ın güzüne karşılık veremedi. Sarsar atın üstünde ayağa kalkıp ata bir tekme vurdu. Sıçrayarak Erdevan'la [101/a] yüz yüze geldi. Çaresiz at tekme yi yiyince yıkılıp öldü. Sarsar'ın güzü Erdevan'ın güzüyle çarpışarak, incecik güz paça paça oldu. İçinde olan kül ve kireç etrafa saçılıp Erdevan'ın gözlerine doldu. Erdevan ah ederek elindeki güzü bırakıp gözlerini ovuşturmaya başladı. Sarsar'a kaba küfürler ile sövdü. Bu arada Sarsar üç tane yuvarlak taş aldı. Bu taşlar üç yüz kilo ve kayaydı. Vurduğu yeri yüz taş darbesi kadar çürütürdü. Ayrıca büyülyüdü. Atınca yine geri gelirdi. Taşlardan birini çıkarıp sapanın kefesine koydu. Erdevan'ın göğüsüne nişan alıp attı. Taş ilerleyip Erdevan'ın göğsüne öyle vurdu ki Erdevan, göğsünün kopup sırtına yapıştığını zannetti. Bir ah çekip elini okunun kabzasına attı. Ok ile Sarsar'ı vurmak istedi. Fakat gözleri görmediği için bir şey yapamadı. Sarsar bir taşa Erdevan'ın ok tutan eline attı. Erdevan ah çekip oku yere attı. Sarsar dolaşıp bir taşa da ensesinin köküne vurdu. Erdevan yüzü üstüne düştü. Sonunda Sarsar, Erdevan'ı taş ile o kadar kötü dövdü ki Erdevan eşekler gibi bağırıp ne tarafa gideceğini bilemedi. Keymurad Han, Erdevan'ın nerdeyse ölecek duruma geldiğini anlayınca, emir vererek “İki bin kadar asker gidip Erdevan'ı meydandan alıp gelsinler” dedi. Askerlerden bir kaçı Erdevan'ın üzerine bir kaçı da Sarsar'ın üzerine yürüdü. Sarsar kendi üzerine gelen askerleri katran ile tutuşturdu. Bunlar birbirimizi söndürelim derken hepsi tutuşup yandı. Sağ kalanlarında yüzleri, gözleri yanıp tütsülenmiş arap taşığına döndüler. Bu sırada Erdevan'ı meydandan çıkarıp bayrak gölgesine getirdiler. Keymurad Han öfkesinden barış davulları çaldırıp döndü. İslam askeri de barış davulu çaldırıp İskender'in divanına geldiklerinde, Sarsar'ı

tebrik ettiler. Keymurad Han divana gelip Erdevan-ı Hindi'yi çadırına getirerek, yatırdılar. Bütün vücudu yara bere içindeydi. Yaralarına şişe çektiler. Yaralarının kanını alıp, merhem sürdüler. Bunlar bu durumdayken diğer tarafta, İslam askerleri Kattal Zengi'nin gelmesini beklemektedir. Bizim destanımız Feramurz'a gelsin.

Şöyle rivayet edilir ki yukarda anlatılanlar olurken Feramurz altı yüz bin askerle hava üzerinden konaklayacağı yere doğru gelmekteydi. Bir gün bir yerde konakladı. Feramurz gölgelik bir yerde otururken, Kırtas yanına gelerek Feramurz'un önünde saygıyla eğilip "Padişahım şurada seyr etmemiz gereken garip bir olay vardır. Zira bir daha rastlamak zordur." dedi. Feramurz da "Ey Kırtas nedir o seyr etmemiz gereken olay" diyince Kırtas "Âlemlerin yaratıcısı Allah bin bir türlü mahlûk yaratmıştır. fakat kaknus kuşu diye bir kuş [101/b] yaratmıştır. Bu kuş çift olmaz. Kuşa Allah bin yıl ömür vermiştir. Burnu da baya uzundur. Burnunda bir rivayete göre bin bir, bir rivayete göre de iki yüz tane delik vardır. Ne zaman ki bin yıllık ömrü tamamlanıp ölüm vakti geldiğinde bir yere odun yığar. ve odunların üzerine çıkıp feryat ile ötmeye başlar. Burnunun her bir deliğinden bin bir türlü sazın nağmeleri gelir. Öyle ki iki yüz saz birden çalınıyor zannedersin. Kırk gün bu yığıldığı odunlar üzerinde öter. Kırkıncı gün kanatlarını birbirine vurup bir ah eder sonra, bir ateş ortaya çıkıp, odunlar yanar kendi de odunla birlikte yanıp kül olur. Üç günden sonra o külden bir kaknus çıkıp uçar gider. İşte şimdi bir kaknus, bir yerde odun yığıp, odunların üzerine çıkmış öyle feryat eder ki ciğerler delinir." dedi Feramurz "Öyleyse seyr etmek gerekir." diyerek Şahlar ve devler ile beraber giderek uzaktan seyr etmeye başladılar. Feramurz nakış gibi işlenmiş bir kuş gördü. Dedikleri gibi burnu baya uzundu. Aynı kılıç balığı burnu gibiydi. Bütün o nağmeler burnunun deliklerinden gelmekteydi. Feramurz kaknus kuşunu görünce Allah'ın yaratma gücüne hayran oldu. Kaknus kuşunu izlemeye başladıklarında kırk gün dolmuştu. Kırkıncı gün kaknus kuşu kanatlarını birbirine vurup insan gibi bir ah çekti. Bir ateş görünüp kuşun altında olan odunlar tutuşup kuşla beraber yandı. Feramurz "Bakalım yavru kaknus çıkar mı?" diye üç gün beklediler. Üçüncü gün külün içinden silkinip bir kuş çıkarak kanatlarını açıp gitti. Feramurz izledikleri yerden diğer tarafa geldi. Tahta oturup hava üzerinden konaklayacağı yere doğru gitti.

Bir yere gelince Feramurz aşağıya doğru baktı. Bütün yerin simsiyah yandığını ve yerde hiçbir otun bitmediğini gördü. "Bu yer neden böyle simsiyah olmuş" diye yanındakilere sordu. Kırtas da "Bir haber getireyim" diyerek hemen havadan yere indi. Yerde dokuz başlı bir canavar gördü. Bu ejderha o yerleri kendine mekân edip, gezdiği

yerleri nefesi ile simsiyah ederek, o yerde olan köyleri de harap etmişti. Kırtas gelip gördüklerini Feramurz'a anlatınca, Feramurz: “Şimdi o canavarın kötülüğünden bu vadileri kurtarmamız gerekmektedir.” Dedi. “Devler tahtı yere indirsinler.” diye buyurdu. Devler tahtı yere indirince Feramurz yanına sadece Asafın topuzunu aldı. Kırtasla beraber canavarın olduğu tarafa gitti. Canavarın yakınına gelince canavar insan kokusunu alıp, Feramurz'a doğru geldi. Rivayet edenler ejderhaların ateş çıkaran canavarlar olduğunu söylerler. Fakat bu Ejderha ateş çıkaran canavar değildi. Kertenkele gibi dört tane ayağı vardı. Pençeleri aslan pençesi gibi tırnaklı ve keskindi. Her neye pençesini ilâştirse çekip kendi tarafına alırdı. Feramurz'u görünce atılıp Feramurz'a pençe vurmak istedi. Feramurz da kaçıp, başka tarafa gitti. Yetişip Canavarın ortada olan başına nasıl bir gürz vurduysa canavar sersemleşti. Feramurz: “Burzi seyahatden geldiğinde Seysey adında bir canavar getirmişti. [102/a] Bende bunu tutup getireyim.” diyip topuz ile döve döve perişan etti. Kırtasa “Zincir getir” diyip tokuz başını birden bağladı. Devlerin yanına getirip devlere teslim etti. Hava üzerinden yollarına gittiler. Ta ki konaklayacağı yer olan padişah çadırına az kalınca bir yere inip Kırtas'ı ilerde olan askere müjdeye gönderdi. Kırtas nefesini çekip İslam askerine geldi. İslam askerinin en seçkinleri divanda toplanıp “Efendimiz Kattal Zengiden asla bir haber gelmedi. Kırtas da gelmedi.” dediler. Muttahir Şah “Gerçekten de âlemin padişahı damadım ne çok oyalandı. Bari bir doğru haber alabileydik ne oldu.” diyerek bilgin filozafa: “Ey bilgin! bari sen gayipten bir haber ver. de görelim Padişahımızın durumu nedir.” dedi. Bilgin filozof, gayipten haber verme tahtasını önüne alıp usturlap aletine bakarak yokladı. Başını kaldırıp “Gaybı Allaktan başka kimse bilemez. Padişahım şimdi haberi gelir iyi yerde baktık.” derken bir gürültü oldu. Bu nedir demeye kalmadan Kırtas çadırdan içeri girdi. Muttahir Şah önünde saygıyla eğilip, yer öptü. Pehlivanların önünde de yer öpüp “Müjde ey şahlar! ve ey pehlivanlar! efendimiz âlemin padişahı geliyor. İnşallah yarın gelir ve bize katılır.” dediğinde sanki şahlara ve pehlivanlara mertebe sahibi biri el verdi. Hemen o saatte Muttahir Şah sevinç davulları çaldırınca, bütün o yerler sestten inledi. Asker de haberdar olup sanki düğünmüş gibi sevindiler. Kırtas'a “Nasıl gelir karadan mı? yoksa havadan mı? gelir?” diye sordular. Kırtas “Havadan gelir ancak canavarlar ve peri askerleri için Büyük İskender'in divanının önünde yer hazırlansın, ben yine sultanımıza gidiyorum” dedi. Sarsar Kırtas'a “Beni de beraberinde götür” diye yalvardı. Kırtas “Ben tek giderim. Sonra belki korkarsın ya da arkamda duramayıp düşersin” dedi. Sarsar “Yok düşmem” diyip Kırtas'a sarıldı. Kırtas çaresizce Sarsar'ı cebine sokup, “Sakin! dışarı bakayım deme” diye tenbih etti. ve

nefesini çekip havaya yükselerek, feleğin yedinci katına çıktı. Sarsar, Kırtas'ın cebinde giderken "Acaba pek yükseğe çıktı mı? Bir kere dışarı bakayım" diyip başını cep ağzından çıkardı. Yere bakayım demeye kalmadan rüzgârın şiddeti Sarsara çarpıp Sarsar Kırtas'ın cebinden düştü. Kırtas, Sarsar'ın cebinden düştüğünü anlayıp hemen şimşek gibi süzülüp güçlkle Sarsarı yakaladı. ve cebine koydu. Feramurz'un konakladığı yere geldiklerinde Sarsar'ın aklı başına gelmemiştir. Kırtas Feramurz önünde saygıyla eğilip, yüzünü yere koydu. Feramurz "Ne haber ya Kırtas! askerde bir kötülük yok ya" dediğinde Kırtas "Hayır efendim şimdi iyidirler." dedi. Olan olayları anlatırken Sarsar'ın aklı başına gelip kulak kabarttı. Feramurz'un sesini ve kendinden bahsettiklerini duyunca Kırtas'ın Feramurzun yanında olduğunu anladı. Kırtas'ın cebinden [102/b] "Hay efendim! Allaha şükür seni dünya gözüyle gördüm." diyip Feramurz'a doğru öyle bir atıldı ki Feramurz şaşırıldı. Sarsar daha ileri gidip Feramurz'un ayağına sarıldı. Feramurz "Vay vay bu neredeydi." dedi Kırtas da olan olayları anlattı. Feramurz Sarsar'ın düştüğüne gülüp Sarsar'ı kucakladı. Feramurz Sarsar'a kendi gittiğinden beri olan olayları anlattı. Erdevan-ı Hindiye ve Leytan'a kin duydu. Gece orda kalıp candan bir sohbet ettiler. Sarsar, Feramurz'un bir mezar daha açtığını gördü. Senhab, Kehkeşan, Evrentus ve başka başka devleri, peri şahlarını görüp Feramurz'u takdir etti.

Sabah olunca Sarsar'ın sihri etkisini yitirip, Sarsar'ı tahta aldılar. Feramurz Sarsar'a "Sakın dolandırıcıların tahtından aşağıya bakayım deme yine düşersin." dedi. "Sarsar estafurullah kıyamet bile kopsa bakmam." dedi. Devler nefeslerini çekip havadan padişah yerine geldiler. Diğer tarafta İslam askeri Kırtas'ın dediği gibi gece çadırın arkasını tahliye edip, Asaf Şah'ın çadırı için yer hazırladılar. Sabah olunca, güneş büyük ufkundan başını gösterip yeryüzünü ışığı ile aydınlattı. Bütün şahlar ve beyler divan kapısından dışarı çıkıp gökyüzüne baktı. Keymurad Han, İslam askerinden gelen sevinç davullarının sesini duydu. "Nedir" diyerek casus gönderdi. "Kattal Zengi yarın geliyormuş" diye haber aldılar. Onlar da bu haberi duyunca acaba Kattal Zengi nasıl biridir. diye sabahı beklemeye başladılar. Sabah olduğunda çadırlarının önüne çıkıp seyretmek için hazırlandılar. Birazdan gökyüzü kararınca Kattal Zengi görüldü. Biraz daha yakınlaşınca kırmızılı ve yeşilli bulutlar ortaya çıktı. Askerin yanına gelince, devler gökyüzünden ışıklar saçarak [103/a] inmeye başladı. Feramurz'u tahtıyla yere indirdirirken, Sarsar bir minare boyu kadar yükseklik kalınca kendini yere attı. İlerleyip şahlara müjde verip, bahşiş aldı. Şahlar ve pehlivanlar Feramurz'un taht ile indiği yere

ilerlediler. Feramurz yere inince tahttan inip atına bindi. Bütün şahlar ve beyler kimi elini, kimi eteğini öpüp görüştüler. Feramurz'a "Hoş geldin devletli Padişah! sen gideli biz yetim kaldık." diyip dua ettiler. Feramurz da bunlara dua edip hal ve hatırlarını sordu. Diğer tarafta Keymurad Han Feramurz'un çeşit çeşit hazinelerini görüp, kıskanarak, "Bu devlet ve hazineye ilk insandan beri İskender ile Süleyman'dan başka kimse sahip olmamıştır." dedi.

Feramurz, Büyük İskender'in divanına gelip başkent sandalyesine oturdu. İkinci tahta peri padişahları oturdu. Feramurz, peri şahlarının hepsinin üzerine Elmas Şah'ı şahlarşahı yaptı. Kehkeşan'ı birinci baş kaplan, Senhab'ı ikinci baş kaplan yaptı. Evrentus ise üçüncü baş kaplan yerine oturdu. Asaf Şah'ın çadırını İskender'in divanının yanına kurdular ve Evren-ten ile Evren-i Ne-ser'e divan ardında yer yaptılar. İkisini dört yüz muhafızın kontrolüne verdiler. Muttahir Şah olsun Kahhar-ı Azam ve Cihan-bahş olsun Feramurz'a gördüklerinden ve seyahatinden sorular sordular. Feramurz da başından geçenleri birer birer anlattı. Dinleyenler hayran oldu. Feramurz Asaf Şah'ın mezarından ve Habeşistan da eline giren ufak tefek şeylerden şahlara ve beylere bir şeyler bağışlayıp burada olan olayları sordu. Aslında Keymurad Han, Leytan Vezir ve Erdevan-ı Hindi'nin durumunu sordu. Onlarda olduğu gibi anlattı. Feramurz umursamayıp içki içmeye başladı. İki gün Feramurz çadırında kaldı.

Bir gün Sarsar kendi kendine "Keymurad Han, askerlerinde ne var ne yok Keymurad Han ne düşüncededir. Hastalar iyileşti mi?" göreyim dedi. Kıyafet değiştirip Keymurad Han askerine geldi. Keymurad Han'ın divanına girip, bir köşede durdu. Çadırı gözden geçirirken, Erdevan-ı Hindi'yi taht şehri sandalyesinde, Sıparu ve Leytan'ı da Erdevan-ı Hindi'yle oturmuş gördü. Bunlar, kendi aralarında konuşurken "Şu hayırsız dolandırıcının yaptığı hileyi kimse kimseye yapmamıştır." dediler. Sıparu ise "Ben Sarsar'ın yaptıklarının intikamını ona bırakırsam varsın gitsin" dedi. Bu sırada Leytan Vezir, Sıparu'ya "Eğer Sarsar'ı tutup getirebilersen, sana iki kese altın veririm." dedi. Keymurad Han "Beş kese altında benden" dedi. Erdevan-ı Hindi "İki kese altında ben veririm." dedi. Sıparu, aç gözlülük edip "Gideyim şimdi getireyim, yalnız sözünüzden dönmeyin" diyince bunlar "Yok dönmeyiz hemen işi gör." dediler. Sıparu on kese altın alırım ümidiyle "Ey Ateş Tanrısı sen işimi kolaylaştır." dedi. dua edin diyip kıyafet değiştirerek İslam askerine Sarsar'a kast ederek geldi. Sarsar, bunu görüp "Ey hayırsız! [103/b] gör şimdi kim kimi tutar" dedi. Sıparu'yu uzaktan gözleyip peşine düştü. Sıparu ise doğruca Büyük İskenderin divanına girip bir köşede, kapıcılar arasında

durdu. Sarsar ise çavuş şekline girip Sıparu'ya yanaştı. Ansızın yakasından tutup “Ey zalim yankesici! koynumdan keseyle altınımı aldı. Büyük padişah divanında bak yaptığı işe” diye feryadı bastı. Sıparu şaşırıp “Git kişi yanlış gördün benim senin altınımdan haberim yoktur.” dedi Sarsar Sıparu'yu sıkıca tutmuştu. Elinden Süleyman devi olsa kurtulmak mümkün değildi. Çavuşlar ve kapıcılar bunların gürültüsünü duyup “Bu gürültü nedir. Neden kavga eder, şunlar bakalım” dediler. Kapıcılar Sarsar ile Sıparu'yu hemen ileri çekip önlerine geçtiler. Feramurz bir kapıcı ile bir çavuşun dövüşüğünü görünce “Birbirinizle kavganız nedir.” diye sordu. Sarsar hemen feryad edip “Devletli padişahım bu kapıcı ben dururken usulca yanıma yanaşıp koynumdan kese içindeki altınımı aldı” dedi. Feramurz Sıparu'ya “Ne dersin ey kapıcı! aldın mı?” dedi Sıparu “Hayır sultanım almadım.” dedi. ama çok korktu. “Şimdi yakalanacağım” dedi. Sarsar “Aldı hala üzerindedir. Soyun bakın” dediğinde Sıparu'yu tutup soydular. Üzerinde dolandırıcı aleti olduğunu görünce Sarsar hemen sıçrayıp, dönerek kendi şekline girdi. Sarsar'ı görünce Feramurz şaşırıp “Ya Sarsar! bu ne haldir” dedi. Sarsar olanları anlatıp Sıparu'ya “Merhaba Ey kapıcı! Sarsar'ı ele geçirebildin mi? şimdi öteye gidip on kese altınını alabilirsin” dedi. Sıparu'nun suratına dolandırıcı tokatını öyle vurdu ki Sıparu tepesinin üzerine yıkıldı. Sarsar üstüne atılıp iki elini bağlayarak, “Bu bana lazımdır gideyim Keymurad Han'a satıp on kese altın alayım dedi. Sıparu'yu büyüden geçirip, kendi şekline koydu. Kendi de Sarsar'ın suretine girdi. Sıparu'yu kilimin içine koyarak Keymurad Han'ın divanına gitti. Diğer tarafta Keymurad Han “Sıparu gitti. ama acaba bir iş görebildi mi?” dedi. Leytan Vezir “Evet padişahım iş görmüştür zira ben leylek kitabına baktım öyle yazar” derken Sarsar, Sıparu şeklinde Çadırdan içeri girip kilim içinde kendi şeklinde olan Sıparu'yu meydana bıraktı. “İşte padişahım getirdim bir iş midir böyle dolandırıcıları ele geçirmek ?” diye biraz boş konuştu. Keymurad Han “Aç şimdi görelim.” dedi. Sarsar kilimin bir ucunu açtı. Gerçektende Sarsar'ı görünce Leytan Vezir mutluluğundan [104/a] sanki çatladı. Keymurad Han “Hani cellad nerededir gelip şu hayırsızın boynunu vursun” dedi. Sarsar “Hele sabreyle padişahım daha değeri vardır. Önce Sarsar sizin olsun da ondan sonra öldürün. Getirin söz verdiğiniz keseleri sonra ne haliniz varsa görün” dedi. Leytan verelim diyerek herkesten önce Sarsar'a Sıparu diye iki kese altın verdi. Onu görünce Keymurad Han emretti beş kese altın getirip Sarsar'a verdiler. Erdevan-ı Hindi de üç kese altın verdi. Sarsar bütün keseleri koynuna yerleştirdikten sonra Keymurad Han tekrar “Cellad gelsin” dedi. Sarsar öldürmek için izin vermeyip “Padişahım şimdi bunu öldürüseniz duyulur sonra dolandırıcılar gelip büyük bir fesat ederler. Şimdi bunu hapsedelim. Ben gidip

arkadaşlarını da tutup getireyim. Onları alıp geldikten sonra Kattal Zengi denilen hayırsızı da alıp geleyim. Daha sonra bildiğiniz gibi intikam alın” dedi. Leytan “Ey Sıparu! sen gidince İslam dolandırıcıları gelip bunu kurtarırlar diye korkarım.” dedi. Erdevan-ı Hindi “Getirin ben onu çadırın orta direğine bağlar, karşısında içki sofrası kurarım. Sıparu gelinceye kadar karşısında içki içerek intikam alırım” dedi. Sarsar “Evet işte bu söz yerindedir. Hindistan’ın padişahından onu kimse alamaz” dedi. Sıparu’yu Erdevan-ı Hindi’ye verdiler. Erdevan-ı Hindi Sıparu’yu Sarsardır. diye alarak kendi çadırına getirdi. Çadırın direğine bağlayarak, Karşısında içki sofrası kurdu. Şarap içip, kadehte kalan tortuyu da Sıparu’nun yüzüne saçtı. Sarsar “Olur ya belki Kattal’ı ele geçiririm.” diyerek gitti. Kıyafet değiştirip döndü. Erdevan-ı Hindi’nin yakın bir adamının şekline girip durdu. Birazdan Keymurad Han divanından çıkan Leytan Vezir doğru Erdevan-ı Hindi çadırına uğradı. “Şu hayırsız dolandırıcının durumu ne oldu” diyerek Erdevan’ın çadırına geldi. Erdevan’a Leytan Vezir geliyor diye haber verdiler. Erdevan Leytan’ı karşılatıp Leytan katırından inip, çadırdan içeri girdi. Erdevan-ı Hindi çok kibirli ve lanet birisiydi. Leytan’a oturduğu yerden hoş geldin diyip Leytan’ı yanına aldı. Şarap verdi. Leytan da Erdevan’la beraber Sıparu’nun karşısında içki içmeye başladı. Sarsar sabredip biraz durdu. İçki sunan uşak dışarı çıkınca boğazını sıkıp öldürdü. Cesedini bir yere gizleyip, kendi içki sunan uşak şeklinde içeri girdi. Sürahi ve kadeh alıp şarabı büyüledi. İkisine de büyü yapıp, büyülü şarabı içirdi. Bunlar sohbet ederken büyülendiler. Biraz dinlensinler diye üzerlerine [104/b] yorgan örttüler.

Sarsar, Erdevan’ın adamlarına “Fırsat bu fırsat pehlivan uyanana kadar sizde keyfinize bakın” diyip hepsini büyüledi. Ustura çıkararak, Leytan’ın sakalını traş edip Leytan’ı güzel bir oğlan şekline soktu. Erdevan-ı Hindi’nin ise bıyıklarına kedi pisliği sürdü. Erdevan gayet gulampara bir adinin tekiydi. Her gece bir oğlan ile yatardı. Her oğlan bu lanet adama tahammül edemezdi. Sarsar, ikisinide çokça büyüleyerek, Leytan Vezir’i Erdevan’ın koynuna koydu. Erdevan’ın elini Leytan’ın ensesine dolayıp, önünü açarak, Sıparu’yı aldı. Çadırdan çıkıp İslam askerine geldi. Birazdan Erdevan’ın büyüsü geçip önünde açık halde duran beyaz bir popo gördü. Kendi kurumcığı ise soğuktan kalkmış ve popaya dayanmış haldeydi. Lanetli adam hazır av diyip ne kadar zorladıysa zatül amutu yerleştirdi. Leytan’ın o sırada büyüsü geçip, gözünü açmak istedi. ama Sarsar gözlerini yapıştırdığından gözleri açılmadı. Feryat edip “Aman! çatladım kimdir bu işi yapan, geri çek kuruyacağını patladım” diye bir çığlık attı. Gulampara sevgili eline popo geçip, yerleştirdikten sonra hiç işi bitmedikçe çeker mi ? Erdevan can alıp

can vermeye başladı. Dışarıda büyüsüz olanlar çılgınlıkları duyup “Bu feryat nedir” diyerek içeri girdiler Erdevan’ı evi yanmış Yahudi gibi çalışır halde gördüler. Önünde ise bir kimse feryat etmektedir. Nihayet Erdevan işini bitirip kuruyacağını çekti. ve Leytan’ı bıraktı. Leytan Vezir, poposunun acısından fer fer dönüp Erdevan’a “Senin yaptığın nasıl iştir.” diye sövmeye başladı. Leytan gözünü açmaya çalıştı ama açamadı. Erdevan dikkatlice Leytan’a bakınca ağlayan bir oğlan görüp, oğlana “Bire oğlan sen kimsin buraya nerden geldin?” dedi. Gözleri kör bu oğlan kendi oğlanlarından değildi. Leytan feryat edip öfkesinden “Bu kâfir ne söyler. Ben oğlan mıyım benim kim olduğumu bilmez misin? Benim gözlerine ne oldu?” diyip gözlerini açmaya çalıştı. Uşaklar sıcak su getirip Leytan gözlerini yıkadı. Yapışkan eriyip Leytan’ın gözleri açıldı. Leytan Erdevan’a bakıp “Deli misin? ne yaptın sen” dedi. Erdevan da Leytan’ı tanımayıp kimsin diyip duruyordu. Leytan “Ey hayırsız kim olsam gerek Leytan Vezir değil miyim” diyince Erdevan utanarak “Senin Leytan Vezir’e neren benzer şurdan bir ayna getirin” dedi. Adamlar ayna getirip Leytan’a verdiler. Leytan pis suratına baktı. Kendini parlak bir oğlan şelinde görüp dolandırıcı kötülüğüne uğradığını anladı. Erdevan da olanları duyunca [105/a] direğe baktılar. Sarsar’ı göremediler Erdevan bıyıklarını ağzına alarak düşündü. “Pis bir koku var. Ağzımın içini pis etti. Benim bıyıklarım da ne var. Şurdan su getirin” dedi. Su getirince Erdevan bıyıklarını yıkadı. Yıkadıkça kedi pisliği ezilip koku daha çok yayıldı. Sabunla yıkıya yıkıya güçlkle bıyıklarını temizledi. Ansızın bir kâğıt buldılar. Leytan Vezir okudu. Kâğıtda

“Ben Sarsar-ı Sebük-bar’ım Ey lanetliler size bu hileyi ben yaptım. Sıparu’yu Sarsardır diye size satıp altınınızı aldım. Bir daha beni dilinize almayın Vallahi bir gece gelip başınızı keserim” diye yazmaktaydı. Erdevan bu sözleri duyunca öfkesinden kudurmuş köpeğe döndü. Hemen filine binip Keymurad Hana geldi. Erdevan “Yarın savaş olsun. Meydana girip Kattal Zengi’yi bir mızrak ile yok etmezsem. Ateş Tanrısının tuzuna tükürmüşlerden olayım.” diye kaba yeminler etti. İslam askerinden olan casuslar bu haberi duyup Feramurz’a bildirerek, Sarsar’ın yaptığı hileyi anlattılar. Feramurz Sarsar’a “Bu lanet adamı niye böyle incitirsin o da darılıp öfkesinden üzüntüsünü bizim yiğitlerden alır.” diye biraz kızdı. “Ancak şimdiden sonra nöbet benimdir. Savaşı benimle olsun. İnşallah O lanet adamın eceli gelmiştir. Sandığı başına gelir.” dedi.

Sarsar ise Sıparu’nun aklını başına getirip, karşısında usturasını bilemeye başladı. Sıparu “Ne yapacaksın onla” dedi. Sarsar “Ne yapacağım! başını keseceğim”

diyince Sıparu ağlayıp “Aman ey dolandırıcıların sultanı! kıyma bana hizmetinde kulun olayım” dedi. Sarsar “Hayır inanmam sonra gelir yine kötülük yaparsın, hem bana hizmet eden müslüman olmak zorundadır.” diyince Sıparu “Derin müslüman olup kul olurum” dedi. Sarsar, bunun esirliğini kaldırıp halife etti. Şimdi Sarsar’ın baş halifesidir. Halifeleri çoktur yalnız sekiz dolandırıcı başı vardır. Sarsar ise hepsinin başıdır. Akşam olunca, iki tarafta ihtiyaçlarını karşılayıp sabaha hazır oldular. Sabah olup âlemin parlak güneşi ufuktaki kalesinden başını gösterip âlem ı ışık ile aydınlandığında, Keymurad Han askerinden savaş davulları çalınıp iki yüz bin asker ile Keymurad Han kuşanıp savaş meydanına yürüdü. Feramurz da iki yerden çıkan doksan altı çift kösü çaldırdı. Köslerin sesi padişah sahrasını inletirken, ejderha bayrağı ve güneş bayrağını açtılar. **[105/b]** Feramurz yetmiş iki parça savaş aletine bürünüp, kutba binerek, savaş meydanına geldiler. Muttahir Şah İskender’in tahtı ile askerinin merkezinde durdu. Tahtın sağ yanında Feramurz, sol yanında Cihan-bahş durdu. Diğer pehlivanlar halka şeklinde sağ ve sol tarafta gerektiği gibi durdular. İki taraftan savaş meydanı açılıp, kim girsin meydana denilince, yüz kırk dört arış boyu ve omzundaki on sekiz toplu topuzu ile beyaz filini meydana süren, Erdevan-ı Hindi meydana girdi. Önünde Keymurad Han pehlivanları Erdevan’ı överek meydana getirip, selamlayarak geri döndüler. Erdevan yalnız kalıp dolaştıktan sonra elini kaldırıp çalan davulları susturdu. Bağırarak, “Ey Müslümanlar! hiç kimseyi istemem sadece Kattal Zengi gelsin bugün onu öldürmem lazımdır.” dedi Bütün pehlivanlar Feramurz’a bakınca, Feramurz kutbu sürüp meydana girdi. Bütün yiğitler ve pehlivanlar yürüyerek Feramurz’un önüne düştüler. Feramurz’u överek meydana getirip selamladılar. Yanında sadece Kırtas ile Sarsar kaldı. Feramurz Erdevan-ı Hindi’nin önünü kesip atıldı. Erdevan Feramurz’a baktı. Katran tulumuna benzeyen doksan yedi arış boyunu gördü. O kadar heybetli ve güçlüdür ki yüzüne bakan korkusundan titrer. Üzerinde yetmiş iki parça savaş aleti vardı. Belinde beş süleymani kılıç, başında ejderha başlığı, üzerinde yedi tane bukalemun kuşu yuvası parıldar. Üzerine bindiği Kutb’un ise sekiz tane ayağı vardır. Elinde de her boğumu üçer arış olan, dokuz boğum İskender’in mızrağı, kolunda ise on sekiz vakiyye Hızırın kırbağı vardı. Feramurz’u bu şekilde görünce Erdevan korktu. Gerçektende bakışına yiğit devler dayanamazdı. Kendi boyuna göre Feramurz’un boyunu az görüp gözüne kestirdi. Erdevan-ı Hindi söze şöyle başladı. “Bak Ey hayırsız! bir alay halkı başına toplayıp, ben padişahım diye vilayet vilayet gezip Ateş Tanrısının kullarını müslüman ol diye niçin rencide edersin, senin müslüman olman yetmezmiş gibi Ateş Tanrısın kullarını niçin incitirsin, Hamle et seni şimdi öldürmem lazımdır” dedi. Feramurz “Ey Erdevan!

Müslüman olmak suç mudur. Sen şimdi müslüman olup Ateş Tanrısından yüz çevirmemisin?” dedi. Erdevan-ı Hindi Feramurz’a “Ey hayırsız sus! benim her parçamı kulağım kadar etseler müslümanlardan tiksilmeye devam edip, Ateş Tanrısından yüz çevirmem.” dedi. Feramurz lanetli adamda hak yolunun eseri olmadığını, öldürmekten başka bir işe yaramayacağını anladı. “Hamle et de seni öldüreyim. Şimdiden sonra canına veda et. Gücünü sarf edip ne kadar hamle edersen et engel değildir. Çünkü benim hamlem sana bir tane olacaktır. İki edersem namertler [106/a] defterine kayıt olayım” diyerek Erdevan’a öyle bir baktı ki Erdevan-ı Hindi gibi adam korkup vücudu titredi. Bir daha söylemeye mecali kalmayıp direkten büyük mızrağını eline aldı. Başının üzerinde döndürüp filin başına kamçı vurdu. Feramurz’un mızrağını almak maksadıyla Feramurz’a bir mızrak yolladı. Feramurz Erdevan’ın mızrağının gelişini görüp, on sekiz aynalı İskender’in siperini çekti. Mızrak siperin aynasına vurduğunda kıvılcımlar çıktı. Feramurz Hızır’ın kırbacını mızrağa çarptırıp siperden ayırdı. Erdevan’ın mızrağını durdurarak meydan başına gitti. Erdevan mızrağa kan var mıdır? diye bakarak, bir şey olmadığını görünce ileriden döndü. Feramurz’u korkusuz İskender’in seddi gibi durmuş kendini seyrederek vaziyette görünce Erdevan utandı. Çünkü onu mızrak ile öldürüp hakkından geleceğini idda etmişti. Mızrağı yere bırakıp Topuzunu eline aldı. Feramurz’a topuz fırlatıp, Feramurz baktı. Erdevan’ın topuzu kaf dağı gibi gürleyerek inerken, Feramurz da İskender’in topuzunu karşı verip lanetlinin dağa benzeyen topuzuna çarptı. Erdevan’ın topuzu yukarı gidip onu da engelledi. Topuz vücuduna hiçbir hasar vermedi. Erdevan sinirinden omuzlarını ısırmağa başladı. Kendi kendine “Mızrağım ve güzümü engellediyse büyük topuzumdan kurtarmak ihtimali yok ya!” diyerek ilerden döndü. Güzünü bırakıp büyük topuzuna el attı. İki tarafta “Vah gitti Kattal Zengi!” dediler. Kattal Zengi o topuzun halini bilmez diye İslam yiğitleri kederlendi. Keymurad Han askeri sevinmeye başladı. “Al hayırsız Zengi! şimdi gününü görürsün” dediler. Erdevan-ı Hindi topuzu başının üzerinde çevirerek yürüdü. On sekiz tane top her biri bir tarafa açılıp harman kadar yer tutardı. Engelleme gayet zordu. Feramurz sol eline siper alıp sağ eline Hızır’ın kırbacını alarak gözettiler. Topuz sipere inerken kırbaç ile çarpışıp, topuzun bütün toplarını sardı. Toplar birbirine geçip hepsini bir yere getirerek sipere alıp topuzu engelledi. İki askerde Feramurz’un topuzu böyle engelleyişini görüp, beğendi. Erdevan topuz ile de yenemediğini görünce ölüm eri oldu. “Ey hayırsız zenci! bari seni iki parça edeyim” diyip ateş gibi parlayan kılıcını çıkardı. Feramurz’a bir kılıç salladı. Feramurz da öldürücü kılıcını çekerek Erdevan’ın kılıcına karşılık verdi. Kılıç, Erdevan’ın kılıcına inince iki kılıç yılan gibi

birbirine sarıldı. Feramurz kılıcını silkeleyip Erdevan'ın kılıcı birkaç parça olup yere [106/b] düştü. Sadece tutma yeri elinde kaldı. Sinirlenip tutma yerini Feramurz'un suratına attı. Feramurz kolundaki siperle karşı koyarak onu da engelledi. Erdevan-ı Hindi'ye "Ey Erdevan! daha yapacak hamlen var mı?" dedi. Erdevan: "Nöbet sana gelirse sen yap" diyince Feramurz ateş gibi keskin kılıcını kılıfına koydu. İskender'in mızrağını eline alıp "Ey divane! dinle işte sana bir hamle yaparım. Daha fazla yapmam. Boş konuşma İslamı kabul et. Yazıktır senin gibi pehlivan ölmesin. Can bostanda bitmez" diyerek nasihat etti. Allah istemedikçe bin söyleyen fayda vermez lanetli adam daha çok sinirlenip Feramurz'a ve Müslümanlara sövmeye başladı. Feramurz "Bu lanet adam imana gelmez. Günahın boynuna, canına veda et. Eğer adamsan benim bu hamlemi engelle" diyip mızrağı ucundan tuttu. Ateş nefesli Kutb'un başını döndüp, İleriden döndü. Şimşek gibi öyle bir geldi ki Erdevan-ı Hindi öylece şaşırıp kaldı. Feramurz yerine gelerek Erdevan-ı Hindi'nin başına [107/a] mızrakla öyle vurdu ki başı tuz kabağı gibi paramparça olup meydana saçıldı. Erdevan-ı Hindi karadağ gibi, beyaz filin üzerinden yere düştü. İki asker bu durumu görüp şaşırıldı. Zira böyle bir mızrak savaşı görmemişlerdi. Buna padişahların mızrak savaşı derler. padişahlara özgü bir ilimdir. Keymurad Han, Erdevan-ı Hindi'nin de gittiğini görünce, işin kendine kaldığını anladı.

Şöyle rivayet ederler. Keymurad Han, Huşeng Şah evlatlarındandı. Çok fazilet sahibi bir padişahı. Erdevan kadar kuvvetli olmasa da ondan aşağı kalır yanı yoktu. Barış davulları çalınmış diye buyurup meydandan ayrıldı. Bunlar dönünce Feramurz da döndü. Erdevan-ı Hindi'nin filini, topuzunu ve gürzünü aldılar. Feramurz arada savaş günleri binmek için fili alıp esir etti. Talim ve idman edip topuz kullanmada meşhur olmak için topuzu Cihan-bahş aldı. Gürzü ise gene Feramurz aldı.

Sabah olunca, Keymurad Han savaş davulunu çaldırıp atına bindi. Feramurz da gelince savaş meydanında karşılaştılar. Keymurad Han meydana kendi girerek, Feramurz'ı davet etti. Feramurz at sürüp Keymurad Han'ın karşısına geldi. Adap ile selam verdi. Keymurad Han selamı alıp "Dinle ey Kattal Zengi! sen padişahım dersin, bende padişah neslinden geliyorum. Eğer beni yenersen bende diğerleri gibi sana tabi olurum. Eğer ben sana üstün gelirim bütün devletini zapt ederim." dedi. Feramurz kabul edip "Hamle et Keymurad Han" dedi. Can alan mızrağına el atıp Feramurz'a bir mızrak gönderdi. Feramurz siper alıp Keymurad Han'ın mızrağını mertçe ve yiğitçe engelledi. Fakat Keymurad Han'da bir hayli kuvvet gördü. Aferin dedi. Keymurad Han

mızrağını tutarak meydan başına vardı. İlerleyerek bir de gürz vurdu. Feramurz gürzüne karşılık gürz vurup arkada durdurdu. Feramurz, Keymurad Han'a kuvvetine göre bir gürz ve mızrak vurup, Keymurad Han engelleyince ecel teri döktü. Çokça gürz savaşı yapıp akşam olunca Feramurz Keymurad Han'a dur dedi. Keymurad Han da durunca, Keymurad Han'a "Bu gece ara verip yarın yine meydana gel bakalım Allah ne gösterir." Dedi. İki asker de barış davulları çalıp döndüler. Feramurz dönüp çadırına gelince savaş aletlerini çıkarıp divana çıktı. Beylerin hepsi gelip yerlerinde durdu. Yemek geldi. yiyip, şükrettiler. Yemekten sonra içki masası gelince, içmeye başladılar. Sohbet esnasında "Keymurad Han'ı nasıl gördün. Ey devletli padişah!" diye sordular. Feramurz överek "Bir hayli kuvvet sahibi padişaktır." dedi.

Diğer taraftan Keymurad Han dönüp divanına geldi. Leytan Vezir, Bahtun Vezir ve Erdal-ı Hindi, Keymurad Han'ın yanına gelip "Padişahım! bugün Kattal Zengi ile savaşıp elinden kurtuldunuz. Savaşınız nasıldı." diye sordular. Keymurad Han, Kattal Zengi ile şöyle savaştık ve [107/b] sözleştik diyerek anlattı.

Leytan Vezir bu cevabı işitince üzüldü. "Gitti buda" dedi. Biraz oturduktan sonra, "Yarın savaş var." diyerek rahat etmek için herkes çadırına gitti. Leytan çadırına giderken Erdal-ı Hindi ile sohbet etmek için Erdal-ı Hindi'nin çadırına uğradı. Sohbet esnasında "Ey Pehlivan! Keymurad Han'ın arzusunu ne olduğunu bilir misin?" dedi Erdal-ı Hindi "Hayır bilmem" diyince, Leytan Vezir: "Ey Erdal! Keymurad Han, Kattal Zengi ile sözleşmiş, eğer Kattal Zengi kendisini yenerse Kattal'a tabii olacakmış, Kattal'a tabii olan müslüman olmak zorundadır." dedi. Ayrıca "Kattal Zengi'nin Keymurad Han'ı yeneceğinden şüphem yoktur. Kardeşin Erdevan-ı Hindi gibi bir devi mızrak ile öldüren, o hayırsıza Keymurad Han mı galip gelecek sonra Kattal zengi Keymurad Han'ı yenip müslüman yaparsa sen de Müslüman olur musun?" Dedi. Erdal-ı Hindi "Niçin müslüman olayım. Ateş Tanrısından ne zarar gördüm ki yüz çevirip görünmez bir tanrıya kul olayım." diyince. Leytan Vezir, Erdal-ı Hindi'nin de kendi gibi inançsız bir lanetli olduğunu anlayıp mutlu oldu. Erdal'a "Şimdi biz başımızın çaresine bakalım, yarın öbür gün Keymurad Han da semeri yere vurur. Biz ele geçerse derimizi yüzerler. Hemen ihtiyacımızı görelim" dedi. Erdal-ı Hindi: "Eğer böyle olursa benim gidecek yerim var. Seni de beraber alıp giderim" dedi.

Leytan Vezir "Gideceğin yer neredir ya Erdal! eğer uygunsa bende gelirim." dedi. Erdal "Hindistan'ın en büyük sultanı olan Ray-ı Azam'ın yanına gideriz onun

yanında benim amcazadem vardır. Ray-ı Azam'ın yanında pehlivanlık yapar. Adı Hunhar-ı Hindi'dir. Ray-ı Azam istediği zaman Bütün Hint Şahlarına haber verip ne kadar şah, asker ve pehlivan varsa alıp gelirler. Hatta kendinin cihan pehlivanına Rad-ı Cihan-suz derler. Hindistan diyarında pençesini büken yoktur. Bir de dolandırıcısı vardır. Adı Sarık-ı Hile-cuy'dur. Gözden sürmeyi çalar o kadar hilekâr bir dolandırıcıdır ki müslüman dolandırıcılar yanında bir şey değildir. Onlardan başka bir veziri vardır. Adı Semu-say bilgindir. Bilgisinin gücüyle dünyayı alt üst etmeye muktedirdir. Periler ve devler tarafından korunur. Askeri çok, savaşçı filleri sonsuzdur. Kattal Zengi askerine salıverse bütün Kattal Zengi askerleri fil ayağı altında ezilir.” dedi. Leytan “Aferin ya Erdal! müjdeli haber verdin. Şimdi hazır ol ne zaman ki Keymurad Han yenilip Kattal Zengi tarafına gitmek isterse bizde olsun deyip gece seninle kaçır Ray-ı Azama dek gideriz. Eğer kardeşim Seyhun Vezir'in hatırasını Bahtun Vezir de bizimle gelirse üçümüz beraber gideriz. O gelmeyip Keymurad Han'dan ayrılmazsa canı cehenneme biz gideriz” dedi. Leytan, Erdal'a hayırlı geceler diyip çadırına geldi. Leytan Vezir'e kardeşi Bahtun Vezir'in çadırına bitişik [108/a] bir çadır vermişlerdi. Bahtun Vezir çadırına geldiğinde Leytan Vezir gidip kendisiyle buluştu. Bu sırrı ona açarak “İşte Erdevan öldü. Keymurad Han'da Kattal Zengiye yenilirse Kattal Zengi'ye tabii olursun ne yapacaksın” dedi. Bahtun Vezir kardeşine “Bunca zamandır Keymurad Han'ın iyiliklerini görmüşüz. Terk edip başka kapıya gidecek halim yok ya! O ne olursa bende öyle olurum” dedi. Leytan kendinde olan şeyin kardeşinde olmadığını görüp, önemsemeyip çadırına gitti. İşte ey okuyucular bu hikâyeden bize hisse olan şey şudur: İki kardeş anaları babaları bir fakat yaradılışları başka başka, biri hak yolunda diğeri hak yolunda değil ikisi de birbirine benzememiş. Burada malum olan şudur ki insanın soyu soppu fayda vermezmiş iş kişinin kendinde olan cevherin kabiliyetindeymiş. Sabah olunca iki asker yerlerinden kalkıp savaş davulları çalıp karşı karşıya geldiler. Keymurad Han meydana girip Feramurz'un önünü kesti. Akşama kadar savaştılar. Akşam olunca dönüp, sabah olunca tekrar geldiler. Söz çok fakat Keymurad Han Feramurz'a iyilikle karşılık verdiğiinden Feramurz, Keymurad Han'a on iki gün izin verdi.

Rivayetçiler şöyle anlatır ki Savaş esnasında Feramurz bazı zamanlar fırsat bulup sana çaba Ey Keymurad Han! diye boş bulunurdu. On ikinci gün öğle vakti, Keymurad Han'a bir darbe vurup onu bulaştırdı. Sonra iki elinden yakalayıp koluna aldı. Atına koyup “Ey Keymurad Han! eğer adamsan sözünden dönmezsin. Dönersen de

zarar görürsün” dedi. Feramurz atının başını çevirip bayrak gölgesine gelerek, barış davulları çaldırdı. Keymurad Han da bayrak dibine gelince barış davulları çaldırıp çadırına geldi. Divanı toplayıp askerinin seçkinleri Keymurad Han’ın divanına geldiğinde, Keymurad Han “Ey ulular! işte gördünüz Kattal Zengi’ye bir sebeple karşılık veremedik. Sonunda beni de yendi kendisiyle aramızda şöyle sözümüz vardı. Şimdi benim gayem Kattal Zengi ile dost olup emrine girmektir. Siz ne dersiniz” diyince hepsi bir ağızdan “Bizim başımız sana bağlıdır sen ne istersen biz sana bakarız.” dediler. Keymurad Han, Bahtun Vezir’e “Sen ne dersin Ey büyük vezir! dediğinde Bahtun da aynısını dedi. Erdal ve Leytan Vezir’e de sordu onlar da karşı gelmenin zamanı olmadığını görüp “Siz bilirsiniz” dediler. Keymurad Han “Gidin bana Kübran Rahib’i getirin” dedi. Kübran Rahib’e “Buyrun Ey din büyüğü! seni padişahımız ister.” dediler. Kübran Rahip rahiplerini yanına alıp Keymurad Han’ın divanına geldi. Meğer Kübran Rahip o gece rüya görüp müslman olmuştu. Kübran Rahip gelince **[108/b]** Keymurad Han, Kübran’ı yanına alıp “Ey koca bilgin! şöyle bir iş oldu sen ne cevap verirsin.” dedi. Kübran Rahip “İyi düşünmüşünüz padişahım uygun olan budur büyük sevap etmişsin. Çünkü Müslümanlara karşı gelip onların karşısında bulunanlar iyilik yapmazlar. Onlar dünyanın düzenini, barışını korup feryada yetişenleridir. Onlara tabii olan bu dünyada emniyet ve huzur bulur.” Dedi Keymurad Han rahibden bu cevabı duyunca emrederek hazineleri açtırdı. Hediyeye dair şeyler hazırlatıp, gitmek için hazırlıkları tamamlattı.

Leytan Vezir ile Erdal-ı Hindi işaretleşip çadıra geldiler. Leytan Vezir kendiyile gelen on tane bahtsız kulunu aldı. Erdal-ı Hindi de yirmi tane talihsiz adam ve alabildikleri kadar başka şey alıp sabaha hazır oldular. Birer hızlı ata bindiler. birer tanede yedek at alıp, nerdesin Ey Ray-ı Azam! diyerek oklanmış domuz gibi kaçtılar.

Şöyle rivayet ederler Keymurad Han’ın bundan haberi yoktu. Onların böyle kaçacaklarını bilseydi gündüzden ikisini de esir ederdi. Sabah olunca Keymurad Han kalkıp hazırlandı. Bahtun Vezir ve Kübran Rahip gelip, Leytan ile Erdal gelmedi. Keymurad Han: “Bakın şunlara niçin gelmezler Kattal Zengi tarafına gitmeye geç kalırız” diyerek adam yolladı. Giden uşak ikisinin de olmadığını yerlerinde yeller estiğini gördü. Geri gelip Keymurad Han’a “Padişahım! onların ikisi de yoktur. Ne Leytan var ne Erdal-ı Hindi var” dedi. Keymurad Han sinirlenip “Bunlar nereye gitti çabuk gidin bana bir haber getirin” dedi. Bahtun Vezir kendi giderek, kardeşinin hizmetinde olanlardan kimseyi göremedi. Erdal-ı Hindi’nin çadırına geldiğinde,

Erdevan-ı Hindi'nin kalan hizmetçileri "Vallahi nereye gittiklerini bilmeyiz. Fakat Leytan ile ikisi gizlice görüşüldü. Başka bir şey bilmeyiz" dediler. Erdevan-ı Hindi'nin adamlarından biri konuştuklarını biraz duymuştu. Adam "Onlar galiba Ray-ı Azam tarafına gittiler. Zira öyle konuşuyorlardı. Ben ansızın laflarının üstüne geldim. Beni görünce sözü başka yere çevirip, dışarı attılar" dedi. Bahtun Vezir "Canları cehenneme" diyerek, adamı alıp Keymurad Han'a geldi. Ne olduğunu söyledi. Keymurad Han adamı karşısına getirip konuşturunca, onlarda Ray-ı Azam'a kaçtıklarını anladılar. Keymurad Han akşamdan ikisinde esir etmediğine pişman oldu. Hazırlattığı hazinelerini alıp Bahtun Vezir ve Kübran Rahible beraber atlarına binip beş yüz kadar askeri arkasına katıp İslam askerine geldiler.

Diğer tarafta âlemin padişahı Feramurz, Keymurad Han'ı meydanda iki elinden tutup "Eğer adamsan sözünde durursun Ey Keymurad Han!" diyip döndü. [109/a] Divana gelip sorduklarında, Feramurz olduğu gibi anlattı. "Yarın Keymurad Han belki gelir." diyip ziyafet ihtiyacı gördüler. Feramurz eğer gelirse haber versinler diye gözcüler tayin etti.

Sabah olunca âlem Allah'ın ışığıyla aydınlanıp, yılanlar ve karıncalar hareket ettiğinde kuşluk vakti gözcüler Keymurad Han ordusundan beş yüz kadar asker görüp "Gelen vallahi Keymurad Han'ın bayrağıdır." Diyip Feramurz'a haber verdiler. Feramurz vezirlerden ve beylerden bazılarını karşılamaları için gönderdi. Keymurad Han geldiğinde ordu kenarında karşılayıp divan kapısına getirdiler. Binek taşına yanaştırıp attan indirdiler. Keymurad Han İskender'in divanına baktı. Üç yüz otuz üç kubbe üzerine kurulu olduğunu gördü. Üç katlı divandan içeri girip, çeşitli türlerde birçok mahlûkat gördü. Bu kadar peri şahları ve devlerin ulularını seyredip üçüncü kattan içeri girdi. Bu divan öyle büyük divandır ki bakan gözler görmemiş, Hazreti Süleyman'dan sonra bu kadar zenginliğe kimse sahip olmamıştır. Yetmiş katlı Büyük İskender'in tahtında aksakallı Muttahir Şah oturmuştu. İki eliyle kemerini tutmuş, başında on dört katlı Büyük İskender'in tacı ve yanında yedi katlı tacı ile Cevahir Şah oturmuştu. Ondandır aşağıda dörder kat taçları ile diğer şahlar oturmuştu. Bu kadar vezir, bilgin ve müneccimin üstünde de bilgin filozof oturmuştu. Bu filozof, gayet bilgili birisiydi. [109/b] Tahtın iki tarafında zümrüt ve gümüşten sandalyeler konulmuştu. Üzerlerinde de her biri minareye benzeyen boylarıyla, yiğitler ve baş kaplanlar oturmuştu. Keymurad Han padişahlar soyundan gelen bir padişahken Feramurz'un bu divanını ve zenginliğini görüp hayrete düştü. Dehşetinden az kalsın kendini kaybetti.

Önceden “Bu devleti ele geçireyim.” diye karşı koyup savaştığına pişman oldu. Feramurz, Keymurad Han geldiğinde ayağa kalkınca divanda olanlar görerek ayağa kalktı. Feramurz, Keymurad Han’a bu hürmeti gösterince Keymurad Han utanıp “Estağfurullah Devletli Padişah niçin böyle yaparak bizi utandırırsınız” diyip yüzünü yere koydu. Devletin devamına dualar etti. Muttahir Şah önünde yer öperek, getirdiği hediyeleri arz etti. Hediyesi hoş karşılanıp Feramurz hazinedarlara hediyeleri kaldırım diye emretti. Keymurad Han’ın koltuğuna girip tahta çıkardılar. Bahtun Vezir ile Kübran Rahib’e vezirler yerinde yer verdiler. Feramurz bunlara hoş geldiniz diyerek hürmet etti. Keymurad Han Erdal-ı Hindi ile Leytan Vezir’in Ray-ı Azam’a doğru kaçtığı anı anlattı. Feramurz: “Cehenneme gitsin lanetliler. Allah izin ederse benimde yolum Ray-ı Azam diyarıdır. Ben onları o arada bulurum. Ray-ı Azam üzerine gidip onu kendime tabii kılmaya onlara da güzel vesile olur.” dedi. Aşçı başı gelip padişah sofrasını kurdu. Altın ve gümüş siniler, sahanlar ve çin işi tabaklarda yemekler gelip yemeğe davet olundu. Herkes istediği gibi yedi. Sofra kaldırılıp, eller yıkandı. Yaşlılar dua ettikten sonra içki kazanı gelsin diye Feramurz emretti. Gümüş bilekli sakiler kadehlerde içki sunup içki içtiler. Keyifler artıp hatırlar yerine geldiğinde Feramurz Keymurad Han’ı dine davet etti. Keymurad Han Kübran Rahib’in yüzüne baktı. Kübran Rahib “Padişahım dinin doğrusu bu yiğitlerin inandığı dindir. Bizim inandığımız yalandır.” diyerek kendi rüya görüp müslüman olduğunu anlattı. Keymurad Han hayır demedi. çünkü Allah öyle takdir etmişti. Bahtun Vezir de müslüman olup Allahın şeriatına girdiler. Kübran Rahib’in adını Feramurz Kam-ran Pir koyarak Vezir yaptı. Keymurad Han’ın askerine bilgin tayin edip iki yüz bin askeri müslüman yaptılar. Keymurad Han, askerini Feramurzun askerine katıp gösterilen yere yerleştirdi. Keymurad Han’ın çadırını kurup, [110/a] Padişahın mekânında büyük bir düğün yaptılar. Kırk gün kırk gece düğün oldu. Mübarek bir saat de Sehlan Vezir Feramurz ile Semensa Banu’nun nikâhını kıydı. Feramurz Semensa Banu ile gerdeğe girdi. Düğünün üzerinden on beş gün geçtikten sonra Feramurz bir gün Divanı topladı. Şahlar ve beyler gelip yerlerine oturdu. Feramurz başını kaldırıp Şahların ve beylerin yüzlerine bakıp “Ey şahlar! ve ey yiğitler! Allaha şükür bu yerlerde yapacak işimiz kalmadı. Hemen ihtiyaçlar karşılansın İran diyarına gideceğiz. fakat bizim önümüzde hangi memleket vardır. Kılavuz başı nerededir gelsin de soralım.” dedi. Kılavuz başına haber verdiler. “Sizi padişahımız ister.” dediler. Kılavuz başı gelip divanda yer öpüp, el bağlayıp durdu. Feramurz Kılavuz başına “Ey kılavuz başı! şimdi bizim yolumuz buradan İran’a nasıl gider.” dedi. Kılavuz başı tekrar yer öpüp dua ederek “Allah seni hatalardan

korusun devletli padişahım bir yolumuz buradan Hıta ve Hotan üzerinden Kıpçak diyarını geçerek Horasan'a gider. fakat Kıpçak diyarı çöldür. Bu fazla asker orada sıkıntı çeker. Bir yolda Ray-ı Azam memleketinden, Türkistandan İran'a giden yoldur. Yollar şenliklidir. Öyle çölü de yoktur." dedi. Feramurz "Öyleyse hemen Ray-ı Azam üzerinden giderek Hindistan diyarlarını da ele geçirip Turan'a varalım" dedi. Feramurz Kahkaşan nerededir diyince Kahkaşan ileri çıktı. Feramurz Kahkaşan'a "Ey Kahkaşan! yedi gün ihtiyaç görülecek sekizinci gün gidilecektir. diye haber ver" dedi. Kahkaşan yer öpüp kendi çadırına geldi. Askere tellallar salıp "Yedi gün ihtiyaç görülecek sekizinci gün gidilecektir." diye tellaları bağırttı. İslam askerleri haberdar olup ihtiyaçlarını görmeye başladı. Muttahir Şah kendi yerine vekil atayıp hazırlandı. Feramurz, Evran'a elbise giydirip "Ey Evran! seni Asaf Şah'ın çadırını kaldırmaya tayin ettim. İkinci baş asker olarak sen kaldır." dedi. Evran baş üstüne diyerek kırk bin kişi ile Asaf Şahın çadırını kaldırmaya tayin olundu. Çadırları kurup kaldırmaya atanmış cinler vardır. Onlar çadırları kurar ve bozar. Bunlar baş askerler üzerlerine atanmış gözcülerdir.

Firdevsi Tusi şöyle rivayet eder. Yedi gün tamalanıp sekizinci gün İslam askerinde göç boruları çalındı. Öncelikle seksen bin adamla dar geçit yerlerinin beyleri olan Peleng-i Efgan Zırh-puş ile Efgan-i Evren-guş hepsinden önce gitti. Onlardan sonra kırk bin kişiyle Kahkaşan, İskenderin divanını kaldırdı. Evran, Asaf Şah'ın çadırını kaldırıp, beylerin ve şahların hepsi gittikten [110/b] sonra son olarak da Feramurz kalktı. Bu şekilde hepsi gitti. Feramurz, Leytan Vezir ve Erdal-ı Hindi o tarafa gitti diyerek Ray-ı Azam üzerine gelmektedir

Şöyle rivayet ederler. Leytan Vezir, Erdal-ı Hindi ve otuz kadar adamıyla kaçıp Ray-ı Azam diyarına doğru geldi. Bir gün Ray-ı Azam'ın baş şehri olan Şehr-i Himaye'ye ulaştılar. Erdal-ı Hindi, Ray-ı Azam'ın baş askeri ve baş kaplanı olan Hun-har-ı Hindi'nin sarayını sordu. Sarayın nerde olduğunu öğrenip Saraya geldi. Kendini tanıttı. Hun-har-ı Hindi'ye haber verdiler. Hun-har gelip Erdalla görüştü. Hun-har "Hangi rüzgârlar esti de sen bu taraflara geldin. sana ne oldu" dedi. Erdal bir ah çekip, ağlayarak başına gelen maceraları en ince ayrıntısına kadar anlattı. Erdevan'ın öldüğünü, oğlu Deray-ı Hindinin öldüğünü, Keymurad Han'ın Kattal Zengi'ye tabii olduğunu bildirdi. Leytan Vezir'in ise kendisiyle beraber geldiğini söyledi. Bu olanları duyan Hun-har-ı Hindi Erdevan-ı Hindi için üzüldü. Erdal'a Leytan Vezir'i sorup, "Nerededir?" dedi. Erdal da "Şehrin girişinde bırakıp ben kendim geldim" diye cevap

verdi. Hun-har adam gönderip Leytan Vezir'i aldırıp Sarayına getirtti. Leytan gelince Hun-har Leytana saygı gösterip Leytanı teselli etti. Leytan o sırada Erdal-ı Hindi'nin yüzüne baktı. Sarsar'ın bize yaptıklarını anlattı mı? diye düşündü. Fakat Hun-har-ı Hindi Leytan'a "Üzülme ey büyük vezir! seni Ray-ı Azam'a anlatıp onun yanında seni vezir edeyim. dedi. Hun-har ikisine de oda verip, ihtiyaçları neyse hepsini karşılatarak, Ray-ı Azam'ın sarayına geldi. Yer öpüp, dua ettikten sonra "Şöyle bir asi padişahım diye dünyayı harap etmiş, Ateş Tanrısının kullarına zorla ya müslüman olun veyahud hepimizi kılıçtan geçiririm demiş, gittiği vilayetleri müslümanlaştırarak, nice büyük padişahları müslüman etmiş. Adına da Kattal zengi derlermiş, okyanus sahilinde ki bir büyük diyarda ortaya çıkıp önüne gelen vilayetlerin şahlarını esir ederek Ateş Tanrısının kullarını zorla müslüman yapmış. Müslüman olmayanları öldürmüş. Şimdi buraya geliyormuş, burayı da kendisine tabii edip buradan Turan'a ve İran'a giderek oraları da zorla zabt edecekmiş. Bütün dünyaya kılıç yürütmek amacındaymış. Hatta benim Huşeng-abad'da [111/a] amcaoğlum vardır. Erdevan-ı Hindi derler onu da öldürmüş Cevahir-abadı da zabt edip Şahlarşahi olan Cevahir Şah'ı kendine tabii kılıp müslüman etmiş. Veziri Leytan Vezir kaçıp amcaoğlum Erdal-ı Hindi ile müslüman olmayıp buraya gelmişler. Hala benim sarayımdadırlar." Diyince Ray-ı Azam korkuyla sıçrayıp "Ne söylersin ey Hun-har! Erdal ile Leytan'ı getir de konuşuralım. İyice bir haber alalım. Eğer gerçekten bu tarafa gelmek istiyorsa gafil bulunmayalım ki hayırsız Kattal Zengi ansızın üzerimize gelip bize zahmet vermesin." dedi. Hun-har-ı Hindi Ray-ı Azam divanından dışarı çıkıp atına binerek kendi sarayına geldi.

Öte tarafta Leytan Vezir "Bunlar iyice korkuya düşünde o sayede bende popomun acısını unuturum." dedi. Erdal-ı Hindi ile Leytan, Hun-har duyduklarını Ray-ı Azama anlatınca Ray acaba ne cevap verir. Hun-har Ray'dan nasıl haber getirir. diye söyleşirken pehlivan geldi. Hun-har bunlara "Üzülme sizi Ray-ı Azam'a söyledim. Durumunuzu anlattım. Kattal Zengi'nin bütün yaptığı işleri bildirdim. Ey büyük vezir! senin buraya ayak basman çok iyidir. Senin gelişinle padişahımız şerefli bir isim sahibi olur. Ayrıca senin başına önceden olduğu gibi devlet alameti belirdi. Padişahımız Ray-ı Azam sizi istedi. Olanları yağlı yağlı taraflarından sizden duymak ister. Anlattıklarınızla Kattal Zengi'nin bunca zamandan beri sahip olduğu zenginliklere sahip olduğumuzda sizlere de verir." dedi buyur edip bunları Ray-ı Azam'a getirdi. Yolda giderken Hun-har, Erdal ve Leytan Vezir'e "Padişahın divanına geldiğimizde padişahımız sizi konuşturup sizden haber almak ister. Sakın yalan söylemeyip hepsini olduğu gibi

anlatın” dedi. Ray-ı Azam’ın sarayının kapısına gelerek içeri girdiler. Yer öpüp devletinin devamına dua ettiler. Ray-ı Azam bunlara hoş geldiniz. Diyerek ikramlarda bulundu. İki tane taht kurdurup oturturdu. Leytan ve Erdal geçip oturunca, Ray-ı Azam “Siz şimdi nerden gelirsiniz? Kattal Zengi nasıl biridir?” Diye sordu. Leytan Vezir hemen konuşmaya başladı. Dua edip ağlayarak Fermurz’un ortaya çıkışını ve yaptığı işlerin hepsini anlattı. “Ey devletli padişah! şimdi buradadır. Amacı buradan geçip Turan’a ve İran’a varmaktır. Fakat bütün bu Hindistan’ı ele geçirip müslüman yapmadan gitmez çünkü huyu öyledir. Biz Ateş Tanrısından yüz çevirmeyip atalarımızın ve dedelerimizin dinini terk etmeyerek kaçıp buraya siz padişahımıza geldik” [111/b] dedi. Ray-ı Azam Leytan’dan bunları duyunca üzülüp yüreğine korku düştü. Hindistan’ın en bilgili kişisi olan Şemusay bilginin yüzüne baktı. “Ey Hindistanın bilge kişisi! ne dersin? Bu Kattal Zengi gerçekten de bu diyarlara gelip bizimle savaşır mı? ihtiyaçlarımızı karşılamamız gerekir mi?” dedi. Şemusay bilgin bilgisinin gücüyle, Feramurz’un gelerek bütün Hindistan’ı müslüman yapıp kendine tabii kılacağını bilmişti. Şemusay bilgin gayet bilgili bir kişiydi. Gayipten haber vermede akranı yoktu. Ray’a “Evet padişahım gerçekten gelecektir. Hemen ihtiyaçlar görülsün çünkü bu Padişahın şansı çok kuvvetli görünür.” Diyince Ray-ı Azam daha beter korktu.

Şöyle rivayet ederler ki Ray-ı Azam’ın tahtını taşıyan bir pehlivanı vardı. Adı Rad-ı Cihan-suzdu. Yüz on beş arış boyu vardı. Baya kuvvetli ve yiğit bir adamdı. Tahtının sol tarafını tutan pehlivanına ise Adlan-ı Tir-endaz derlerdi. Yüz yirmi arış boyu vardı. Bir ok atardı ki hiçbir pehlivan engelleyemezdi. Hun-har-ı Hindi de üçüncü baş kaplan ve baş askerdi. Süheyl-i Zerrin-puş adında bir yiğidi vardı. Boyu yüz sekiz arıştı. Amlak-ı Amud-keş adında bir pehlivanı daha vardı. Sarık-ı Hile-cu adında çok kötü bir dolandırıcısı vardı. Bular hep bir ağızdan göğüslerini gerip öksürerek “Sen üzülme padişahım! eğer Kattal Zengi buraya gelirse onu tutup eline verelim. Devletinin zenginliğini de ele geçirelim. Bizim kuvvetimiz ile gene nakit paraya kondun.” diye konuyu ticarete getirip çok fazla boş laflar ettiler. Ray-ı Azam da bunların bu boş laflarını görüp öteden beri derdlilerle olan kavgalarını düşünüp “Gerçekten bunların elinden iş gelir.” dedi. Fakat asker ne kadar çok olursa olsun da asıl olan padişahların unvanıdır. Ray-ı Azam bu sözleri yeterli görüp hemen mektuplar yazdırıp yakında olan memleket şahlarına göndererek davet edin gelsinler dedi. Leytan: “Burada da bir patırtı çıkardım iyi karakterli adammışım.” diyerek mektup yazdı. Sarsar gelirse halim ne olacak acaba diye de düşünmeden edemedi.

Divan kâtipleri ellerine kâğıt ve kalem alıp mektup yazmaya başladılar. Mektupların konusu “Bir asi kişi ortaya çıktı. Mükemmel askerlerinizi ve pehlivanlarınızı alıp gelin.” şeklineydi.

Önce ilk mektup Lisaniyye Şahı İlyas Şah’a gitti. Daha sonra Kabaliyye şahı Makbel Şah’a, Şehr-i Nüma şahı Tefarük Şah’a, Muharrem-abad şahı Muharrem Şah’a, Muharrem Şah’ın kardeşi, Hürrem-abad şahı Hürrem [112/a] Şah’a ulaklar mektupları ulaştırdı. Mektuplar yakın yerler de olan şahlara vardığında Şahlar yavaş yavaş gelmeye başladı.

Mektup bir gün Lisaniyye şahı İlyas Şah’a ulaştı. İlyas Şah divanı toplayıp divanda mektubu okutturdu. Konuyu anlayınca hemen emrinde olan askerleri toplamaya başladı. Beş gün içinde yüz bin asker topladı. İlyas Şahın Cihan pehlivanları vardı. İki kardeş olan Salus-ı Hindi ve Kalus-ı Hindinin otuz arış boyu vardı. Tahtını taşıyan pehlivanına ise Sam-ı Saye-puş derlerdi. Yüz yirmi üç arış boyu vardı. İlyas Şah bunları alıp yiyerek, içerek, dinlenerek gelmektedir.

Mektubun biri Kabaliyye şahı Makbel Şah’a ulaştı. Okuyup o da hemen divanını topladı. Hükmü geçen yerlere adamlar gönderip aceleyle iki yüz bin asker topladı. Pehlivanları Samur-ı Hindi, Behram-ı Gerden-keş ve Hayran Zengi’yi alıp yiyerek içerek dinlenerek gelmektedir.

Mektup bir gün Şehr-i Nüma şahı Tefarük Şah’a ulaştı oda durumu anlayıp hemen adam göndererek iki yüz bin asker topladı. Tahtını taşıyan pehlivanına Tantanuş-ı Ciger-dar derlerdi. Yüz yirmi arış boyu vardı. Diğerine ise Keyamuz-ı Keman-endaz derler yüz on altı arış boyu vardı. Bir diğerine ise Kaynan Zengi derler yüz on üç arış boyu vardı. Tefaruk Şah bunları yanına alıp yiyerek, içerek, dinlenerek gelmektedir.

Mektubun biri de Muharrem-abad da Muharrem Şah’a gitti. O da beylerini ve vezirlerini toplayıp mektubu divanda okuttu. Konusunu anlayıp asker toplamaya başladı Mektubu getiren ulak “Bir mektup da kardeşin Hürrem Şah’a vardır. O da kalkıp buraya geleceği zaman hazır ol.” dedi. Muharrem Şah’ın pehlivanı Aher-man-ı Ahen-dil adında bir yiğit idi. Yüz yirmi arış boyu vardı ikinci pehlivanına Harun-ı Hindi derlerdi. Yüz on altı arış boyu vardı. Daha çok pehlivanları vardır. fakat bu anılanlar meşhur pehlivanlardır. Ayrıca Asım-ı Cihan-dest adında dolandırıcısı vardı. Çok hilekâr bir dolandırıcıydı. Muharrem Şah az zamanda iki yüz bin asker topladı. Neheng-i derya-kuş

adında yüz on iki arış boyunda güçlü bir pehlivanı da vardı. Muharrem Şah kardeşi Hürrem Şahın gelmesine hazır oldu.

Mektup getiren ulak bir mektup da Hürrem-abad'a varıp Hürrem Şah'a ulaşıp Ray-ı Azam'ın mektubunu verdi. Hürrem Şah büyük bir divan toplayıp mektubu okutturup konusuna vakıf olunca asker toplamaya başladı. Onun tahtını taşıyan pehlivanına Milhlan-ı Hindi derlerdi. Yüz yirmi arış boyu vardı. Bir pehlivanına ise Save-yi Hindi derlerdi. **[112/b]** Yüz on yedi arış boyu vardı. Erdepur-ı Hindi adında bir de baş askeri vardı. Yüz dokuz arış boylu bir pehlivandı. Hürrem Şah da iki yüz bin asker ile hazır olup pehlivanlarını yanına aldı. Yerine kaymakam bırakıp Hürrem-abad'dan çıkıp Muharrem-abad'a geldi. Muharrem Şah kendisini karşılatıp bir iki gün yedirip içirdi. Bir gün iki kardeş dört yüz bin asker ile yola çıktılar. Bunlar biraz geç gelir çünkü memleketleri diğer şahlardan uzaktır.

Diğer taraftan Lisaniyye şahı İlyas Şah yüz bin asker ile geldi. Ertesi gün akşam vakti vezirlerini ve pehlivanlarını alıp getirdiği hediyeler ile Ray-ı Azam'ın divanına geldi. Ray-ı Azam'a hediyelerini sundu. Hediyeleri beğenilip Ray-ı Azam İlyas Şah'ı tahta oturttu. Pehlivanlarına da yer gösterdiler. Onlarda oturunca Ray-ı Azam ziyafet verdi. Bunun arasından iki gün geçmeden ansızın Kabaliyye şahı Makbel Şah geldi. Ray-ı Azam onu da karşılatıp askerini yerleştirdi. Makbel Şah hediyelerini ve pehlivanlarını alıp Ray-ı Azam'ın divanına geldi. Getirdiği hediyeleri sundu. Ray-ı Azam kabul edip onu da tahta oturttu. Pehlivanlarına taht gösterdi. Birkaç gün Makbel Şah'a ziyafet verdi. Bu zamana kadar dokuz yüz bin asker toplandı. Sonra Tefarük Şah, Muharrem Şah ve Hürrem Şah geldi. Erdal-ı Hindi ile Leytan Vezir bir yerde gizlice sohbet edip "Gördün mü? güzel Tanrı bize gene kuvvet verdi. Ateş Tanrısından yüz çevirmediğimiz iyi oldu." Dediler. Ama Leytan Fermurz'un kuvvetini düşününce çok korkup, sakızı boka düşerdi. İşte Ray-ı Azam bu kadar hazırlık görüp üç şahın ve Kattal Zengi'nin gelmesini bekledi.

Şöyle rivayet ederler. Diğer tarafda Feramurz sayısız asker ile Ray-ı Azam'a doğru geliyordu. Bir gün ferah bir yere gelip yerleştiler. Feramurz: "Üç gün şu mevzi de islam askeri otursun" diye tellalar bağırıttı. Kırtas'a "Ya Kırtas! gitsen Leytan Vezir ile Erdal-ı Hindi Ray-ı Azam tarafına ulaşmışlar mı? görersen ayrıca Ray-ı Azam'ın haberi var mıdır? ne hazırlıktadır. Bir haber getirsen" dedi. Kırtas "Baş üstüne ey Padişahım!" diyerek nefesini çekti. Havadan Şehr-i Himaye'ye geldi. Gözlerden gizli Himaye

Şehrine girdi. Büyük bir yığınak görerek, Ray-ı Azam divanına girdi. Büyük bir divan kurduklarını, insan çokluğundan divanda durulmadığını, Leytan Vezir ile Erdal-ı Hindi'yi gelen şahları ve pehlivanları gördü. Gereği gibi divanı gözden geçirdi. Daha gelecek şahlar ve pehlivanlar olduğunu haber aldı. Ayrıca Kattal Zengi buraya [113/a] gelecek diye hazırlık yaptıklarını gördü. Kırtas İslam askerinde Feramurz'la buluşup gördüklerini ve duyduklarını olduğu gibi anlattı. Leytan ve Erdal'ın orada olduğunu bildirdi. Feramurz: "Mademki oradadırlar bir mektup yazıp gönderelim. Leytan ile Erdal'ı isteyelim kendilerini dine davet edelim. Sonra bana mektupla haber göndermeden ansızın üzerime gelip beni gafil avladın. Bir mektup göndersen düşmanlarını tutup gönderirdim. Kendim bizzat gelerek, karşılıklı senle görüşürdüm diye bahanesi olmasın" dedi. Bu sözü bütün divanda olanlar uygun bulup "Pek yerindedir." dediler. Feramurz bilgin filozofa "Ey filozof! şöyle bir mektup yaz dedi. Bilgin Filozof Feramurzun istediği şekilde bir mektup yazdı. Feramurz okudu beğenince, üzerine padişahlık unvanını vurup, Sarsar'ın yüzüne baktı. "Al ya Sarsar! bu mektubu Ray-ı Azam'a ver. Ne cevap verirse getir" dedi. Sarsar mektubu aldı. Kendine çeki düzen vererek, baltasını alıp Ray-ı Azam diyarına geldi. Sarsar, Pir-i Parsanın nuskası sayesinde kırk günlük veya yetmiş günlük yolu bir günde alırdı.

Akşam olunca Himaye Şehrine geldi. Dokuz yüz binden fazla askeri gördü. Geceyi bir yerde geçirip sabah olunca, kale kalıpları açıldı. Sarsar kale kapısından içeri girip, Ray-ı Azam'ın divanı topladığı sırada zillerini salıvererek şehre girdi. Sarsar'ı görenler Kattal Zengiden mi geldi? Diye birbirlerine haber verdi. Herkes divana gelince Sarsar, Ray-ı Azam'ın sarayına gelip divan kapısında "Elçiyim, mektubum vardır. Ray-ı Azam'a arz edin" diye bağırdı. Kapıcılar ve çavuşlar Ray-ı Azam'a "Şöyle bir dolandırıcı geldi içeri girmek için izin ister." dediler. Ray-ı Azam "Getirin gelsin" diyince, Leytan'ı bir titreme tuttu. "Ey büyük vezir! ne oldu ki seni böyle sıtma tuttu" dediler. Leytan bir ah çekip "Ey büyükler! bu bu dolandırıcıya Sarsar-ı Sebük-bar derler. Bana neler yapmıştır." Diyip başından geçen olayları anlattı. "Hay hayırsız dolandırıcı! kötülüğünden Ateş Tanrısına sığınınız." dediler. Sarık-ı Hile-cu önüne düşüp Sarsar divandan içeri girdi. Sarsar saygı gösterdikten sonra baltasına dayanıp durdu. Ray-ı Azam karşında on sekiz arış boyu, üzerinde yedi kat kunturası, belinde on altı hançeri, kafasında üç tane bukalemun kuşu yuvası, elinde üç bin batman itibarlı baltasıyla Sarsar'ı gördü. Güneş gibi parlak yüzüne bakını titrereme tutardı. Ray-ı Azam "Ey dolandırıcı! nereden geldin ve kimin dolandırıcısısın." dedi. Sarsar "Ey

Hindistan diyarlarının [113/b] Şahlarşahi Kattal Zengi askerinden gelirim. Bana Sarsar-ı Sebük-bar derler. Kattal Zenginın dolandırıcılarının başıyım. Şimdi işe elçiyim. Cevap mektupta yazılıdır.” Diyerek Feramurz’un mektubunu Ray-ı Azam’a verdi. Ray-ı Azam mührünü bozup Şemu-say bilgine verdi. Şemu-say bilgin ayağa kalkıp okumaya başladı. “Baki olan Allahtır. Ben ki büyük seyyitlerin diyarında ortaya çıkan âlemin padişahi Kattal Zengi’yim. Sen ki Ray-ı Azam’sın duydum ki benim kılıcımdan kaçan Leytan Vezir denilen lanetli ile Erdal-ı Hindi yanına varmış onları esir edip bana gönder. Kendin de ayağımın tozuna varıp islami kabul et. Eğer yok dersin üzerine gelirim. Hazır olasin” Ray-ı Azam mektuptaki bu sözleri duyunca bir zaman düşündü. Sarsar’a mektubu verip “Ey dolandırıcı! senin efendin olan Kattal Zengi divanemidir. Ben Hint diyarının şehinşahıyım. Bu kadar memlekete, askere ve pehlivana sahibim. Bana böyle bir mektup niçin gönderir. Bir kuş düşmanı elinden kaçarak, bir çalıya sığınır o çalı onu koruyup düşmanından kurtarır. Benim bir çalı kadar değerim yok mudur? Git söyle Kattal’a nereye giderse gitsin. Bir alay değişik cinste askere sahip oldum diye memleketleri incitmesin, yeri yerindeyken yerini yıktırmasın beni de diğer padişahlara benzetmesin.” dedi. Sarsar’a harçlığını verip yolladı. Sarsar Ray-ı Azam divanını gözden geçirip baş şehir tahtında Rad-ı Cihan-suz ve diğer pehlivanları gördü. Ayrıca Sarık’a baktı. “Güçlü bir dolandırıcıya benzer” dedi. Nihayet Ray-ı Azam divanından çıkıp akşama yakın İslam ordusuna geldi. Feramurz’la buluşup Ray-ı Azam’ın verdiği cevapları söyledi. Rad-ı Cihan-suz’ı övdü. Feramurz “Şimdi kendi bilir.” diyip yattılar. Ertesi gün yola çıkıp Ray-ı Azam üzerine geldiler.

Ray-ı Azam Sarsar gidince Kattal Zengi’nin geleceğini anlayıp, o gün kendi divana çıktı. Feramurz bir yere gelip yerleştikten sonra “Ray-ı Azam askerinin karşısına geliriz.” diye haber verdiler. Feramurz “Ertesi gün alaylarla askerimiz geçip yerleşsin onlarda izlerler.” dedi. Kahkaşan askere “Gece yarısından sonra kalkıp yola çıkılacaktır.” diye tenbih etti. Ray-ı Azam’a “Yarın Kattal Zengi askeri gelip karşımıza yerleşir.” diye haber verdiler. Şahlar ve pehlivanlar Ray-ı Azam’a “Geçecekleri yoldaki tepede çadır kurdurup Kattal Zengi askerini izleyelim.” dediler. Ertesi gün seher vakti tepeye gelip islam askerinin geleceği yere bakmaya başladılar. Kuşluk vaktinde Kattal Zengi askerinin geleceği yoldan tozlar görüldü. [114/a] Gittikçe artarak tozun içinden seksen tane bayrak görüldü. Yakına gelince öndeki bayrağın dibinde minare boyunda iki pehlivan görüldü. Bıyıkları kulaklarından aşmış şekilde geçtiler. İslam ordusunun ve divanın yerini tahmin edip uygun bir yeri beğendiler. Ray-ı Azam Leytan Vezir’e “Bu

pehlivanlar kimlerdir.” diye sordu. Leytan: “Ey padişahım! bunlar Kattal Zengi’nin konakçılarıdır, iki kardeşirler. Birine Peleng-i Efgan zırh-puş birine de Şir-i pir Efgan uran-puş derler.” dedi. Sonrasında bir toz daha görüldü içinden kırk bayrak çıktı. Yakına gelince İskender’in divanını kurmaya tayin olan cinler iki adam boyu yüksekte divanı getirdiler. Cinlerin kendileri görünmezlerdi. Ray-ı Azam bunu görüp şaşırınca Leytan Vezir “Padişahım bunlar divanı kurmakla görevli cinlerdir. Divanı hava üzerinden böyle getiriler.” dedi. Sonrasında kırk bin askerle Kahkaşan geçti. Rad-ı Cihan-suz Kahkaşanı görüp beğendi. “Bu pehlivan kimdir” dedi. Leytan “Buna Kahkaşan derler Keyüürs neslindenmiş küçükken devler bunu kaçıırıp Kaf dağına getirirken okyanusta Pervin adında bir adada devlerin elinden kurtulur. Pervin Şah adında bir peri padişahı terbiye edip kendine cihan pehlivanı eder. Kattal Zengi denizden gelirken fırtına ile Pervin adasına düşüp Kahkaşanı kurtardı. ve baş kaplan etti. Cevahir-abad’a geldiğinde benim padişahım Cevahir Şahın Kahhar-ı Azam adında damadı vardır. Müslümandır. Onunla savaştı. Kahkaşan, Kahhar-ı Azama fazla üstünlük gösteremedi. Kahhar-ı Azam baş kaplan oldu. Kahkaşan ise ikinci baş kaplandır.” Dedi. Rad-ı Cihan-suz içinden “Kattal Zengi’nin bu Hindistan diyarını ele geçireceğine şüphe yoktur.” dedi. Beğendikleri yere Büyük İskender’in divanını üçyüz otuz üç kubbe üzerine kurarak altıyüz altmış altı zümrüt ve gümüş sandalyeler koydular. Ray-ı Azam divanı görünce şaşkınlığından elini ağzına götürüp “Ben Hindistan’ın şahlarşahi olmama rağmen şöyle bir büyük divana sahip değilim” dedi. Kahkaşan geçtikten sonra yine bir toz çıkıp ortalık karardı. Karanlığın içinden kırk tane bayrak görüldü. Havadan kırk bin kişi ile Evran Asaf Şah’ın çadırını getirdi. Asaf Şah’ın çadırını İskenderin divanının yanına kurdular. Sonrasında yüz bin kişi ile Şehr-i Medum Şahı Remed Şah, dev gözlü pehlivanları ile geçti. Daha sonra Ahsar Şah, yüz bin kişiyle kardeşi Leylan Şah, Secetur-ı Leynani, [114/b] Keyus-ı Nize-dar ile Mir-i Alemdar sonrasında altmış bin kişiyle Muzaffer Şah, Melik seyf ve Kahhar-ı Azam geçti.

Eğer herbirini ayrıntısıyla anlatırsan hikâye uzar. Yaratılış itibarı ile pek nazik olanlar tahammül edemezler. Muttahir Şah başında yedi kat tacı ile geçti. Ray-ı Azam “Bu Kattal Zengi, Süleyman kadar devlete sahip olmuş. Bu zengilikte devlete ne Feridun, ne Cimşit Şah sahip olmuştur.” diyerek başını salladı. “Bu kimdir.” diye Leytan’a sordu. Leytan Vezir’de “Kattal’ın kaynatası sultanların en büyüğü Muttahir Şah’dır.” dedi. Daha sonra Perviz Şah, Zümürüd Şah, Zeberced Şah, Yakut Şah, Biruz Şah, La’lan Şah, Hüürüz Şah, Elmas Şah tahtları önünde minareye benzeyen

yiğitleriyle geçtiler. Evrantusu görüp korktular. Leytan: “Bunların kim olduğunu bende bilmem. Kattal bunları bir seferde Kuh-ı Kaftan getirmiş” dedi. Ray-ı Azam “Kattal Zengi Kaf dağına vardı mı?” deyince Leytan “Evet Akrebe Cazu yakalayıp Aynu’l Bakara adasına bırakmış, oradan kaçıp Kaf dağına gelerek bunları ele geçirmiş” dedi. Onlardan sonra büyük bir toz ve gürültü oldu. Bu nedir derken dört yüz kadar yiğit büyük bir ejderhayı zincirler ile bağlayıp birer ellerinde zincirlerin ucu diğer ellerinde direkler çeke çeke getirdiler. Ray-ı Azam ve diğerleri bunu görünce korkup benizlerinde kan kalmadı. Rad-ı Cihan-suz bunlara korkmayın diye cesaret verdi. Fakat böyle büyük bir canavarı ele geçirdiği için Feramurza aferin diyip Kattal Zengi ile başa çıkılmayacağını anladılar. Bunlar bunun şaşkınlığındayken bir gürültü daha oldu. Bu seferde dört yüz kadar yiğit dokuz başlı ejderhayı iki tarafından, başlarına zincirler bağlayıp zincir ve direklerle aynı şekilde getirdiler. Divanın arkasında ikisi için yere büyük çiviler çakıp bağladılar Ray-ı Azam ve diğerleri şaşırıp hazan yaprağı gibi titreştiler. Onun peşi sıra Sincab, Fargul-ı Çehar-dest, Kahkaşan geçti. Peşlerinden iki yüz askerle Cihan-bahş geçti. Ray-ı Azam “Bu delikanlı kimdir?” [115/a] dedi. Leytan Vezir: “Kattal Zenginın oğludur. Aslında Feramurz’un oğluymuş Kattal Zengi Feramurz’u öldürüp devletini ele geçirmiş” dedi. Sonrasında davulların sesi artınca “Bu gelen Kattal Zengi’dir” dedi. Güneş ve ejderha bayraklarının önünde Feramurzun başı uzaktan görüldü. Önünde padişah memleketlerinde olmayan yetmiş kadar yedek at vardı. Ama Feramurz’un bir atı olmaz. Gergedanları da vardır. fakat onlarada arada biner. Gergedanlardan sonra Erdevan’ın beyaz fili, ondan sonra Rehvar-ı bahri peşinde İblağ-ı şeş-pay bahri geçti. Son olarak sekiz bin dolandırıcı çeşitli sanatlar icra ederek geçtiler. Kattal Zengi kutbun üzerinde katran tulumu gibi oturmuş, yetmiş iki parça padişah aleti ile süslenmiş, belinde beş süleymani kılıç, başında yedi tane bukalemun kuşu yuvası, elinde doksan dokuz boğum İskenderin gürzü, kolunda on sekiz aynalı İskenderin siperi ve on sekiz batmanlık Hızrın kırbacı, sağında Jivek solunda Çeldek önünde Ser-baz ardında Nireng ileride Cenit ve Çapek atının sağ geminde Kırtas, sol geminde Ser-cerat önünde iki bin tane ok atan yiğitlerle geçti. Arkalarında doksan altı çift kös ve davul oraları inletti. Orada olan şahlar ve pehlivanların hepsi yürüyerek gelip Feramurz’un önüne düştü. Divan kapısına getirip selamladılar. Çavuşlar alkışlayarak attan indirip çadırına getirdiler. Feramurz savaş aletlerini üzerinden çıkarıp silahtara sandık ile teslim etti. “Üç gün yerleşilecek dördüncü gün divan toplanacak” diye Kahkaşan, İslam askerini haberdar etti. Ray-ı Azam da bunlar yerleşince çadırına geldi.

Sabah olunca Feramurz, uyanıp sabah namazını kıldı. Sabah mahmurluğunu atıp avlanmak istedi. Kutbu hazırlatıp bindi. Sarsar'ı da yanına aldı. Kırtas'a Ray-ı Azam tarafından dolandırıcı gelip bir hasar vermesin diye tembih etti. Sarsarla Himaye dağının eteğine doğru gitti.

Şöyle rivayet ederler. Bu Ray-ı Azam'ın namuslu yetiştirilmiş güzeller güzeli bir kızı vardı. Adı Mihr-i Efruz Banu'ydu. O kadar güzeldi ki Hindistan diyarında benzeri yoktu. Güzelliği ile benzersiz olduğu kadar kuvvet ve yiğitlikte de benzersizdi. Rad-ı Cihan-suz ile [115/b] birkaç defa kuvvet için bahse girip imtihan olmuşlar, Rad-ı Cihan-suz Mihr-i Efruz Banu'yu yenememişti. Mihr-i Efruz Banu: "Kim ki beni yenerse onunla evlenirim. Bu Hindistan diyarında beni yenecek kimse bulunmaz" iddaasındaydı. Mihr-i Efruz Banu'nun Himaye dağının eteğinde cennet bahçesi gibi bir eğlence yeri vardı. Arada üç yüz kadar cariye ve hizmetliyle gelir. Bu bahçede içki içerdi. Hatta Kattal Zengi sesi çıktığında bu dağda yalnız kalan Mihr-i Efruz Banu'ya babası "Şöyle padişahlık iddia eden bir asi ortaya çıktı geliyor." diye haber göndermişti. Mihr-i Efruz Banu önemsemeyip "Herkesin üstünlüğü kendi yerindedir. Eğer bana bir zarar vermeye kalkarsa padişahlığımı kadın olarak perişan edip hakkından gelirim." diyerek içki içmeye devam etti. Mihr-i Efruz Banu arada atına binip cariyeleriyle ava çıkardı. Birkaç kuş ve ahu avlayıp bahçesinde kebab yapıp yerd. Fermurz'un ava çıktığı gün Mihr-i Efruz Banu da elli cariye ile ava çıktı. Ansızın önüne bir ahu çıkınca Mihr-i Efruz Banu atını sürdü. Ahuyu nişanlayıp bir ok attı. Ahu biraz uzak olduğundan ok ahunun ince yerine geldi. Ahu düşmeyerek, can havliyle ormana kaçtı. Mihr-i Efruz Banu da at sürüp ahunun peşine düştü. Ahu ormanın diğer tarafından çıkıp ansızın Feramurz'un önüne düştü. Feramurz hemen ahuyu nişanlayıp, oku attı. Ok ahuyu vurarak ahuyu yere yıktı. Sarsar ahunun yanına gidip üzerinden Feramurzun okunu çıkardı. Ama ahuda bir yara daha gördü. Sarsar şaşırıp "Galiba avcı elinden kaçmış" diyerek Feramurz'a gösterdi. Tam bu sırada bir gürültü oldu. Gürültünün geldiği tarafa bakınca ormandan atlı birinin geldiğini gördüler. Yüzünde örtü, elinde de ok ve yay vardı. Sarsar, bunu görünce "Ahunun sahibi geldi." dedi. Mihr-i Efruz Banu, tanıdığı ve bildiği kimselerden olmayan bir pehlivan ile yardımcısının kendinin yaralı ahusunu aldığını gördü. "Acaba gelen müslüman askerlerinde midir? Yoksa babam Ray-ı Azam'a yardıma gelen şahların birinin pehlivanı mıdır?" dedi. Ahuyu vermek olmaz diyerek ileri çıktı. "Ey yabancılar! benim yaralı avımı niçin aldınız? Üzerinde olan yarayı görmediniz mi? Verin ahuyu" dedi. Feramurz yüzü örtülü atlıya bakınca, genç

bir şehzade görüp kendi kendine “Ya Ray-ı Azam pehlivanlarındandır. Ya da yardımına gelen şahlarının birinin oğludur. Dedi. Banu’ya “Ey genç sen duymadın mı? Av önce alanındır. Avı isteyen iyice vurması gerekir. Alınan av geri verilmez dedi.” Mihr-i Efruz Banu da “Ne söylersin? Ver ahuyu yoksa şimdi [116/a] yeri yıkar öyle alırım” dedi. Feramurz bunun böyle sinirlenip bağırmasına gocunup “Hadi oradan, eğer istediğin ahuyusa şurada kebab edip beraber yiyelim, yeri yıkarım da ahuyu sana vermem. İşte ahu burada elinden geliyorsa al” dedi Mihr-i Efruz Banu sinirlenip “Gör şimdi nasıl alırım.” dedi. Okunu ve yayını bırakıp, gürzünü çıkararak, Feramurz’a bir darbe vurdu. Feramurz gürzün gürleyerek indiğini görüp hemen İskender’in topuzunu çıkardı. Gürz gürze çarpınca gürültü gökyüzüne çıktı. Feramurz başını arkaya kaçırarak, yüzü örtülü kişinin gürzünü beğenip aferin dedi. Mihr-i Efruz Banu Feramurz’un gürzünü engelleyip öteden döndü. Mihr-i Efruz Banu Feramurz’un gürzü kusursuzca engelleyişini görüp beğendi. Feramurz gürz ile Mihr-i Efruz Banu’ya bir darbe daha vurdu. Banu Feramurz’un gürzünü zorla engelleyip kolları büküldü. “Hay hayırsız! Sen misin? bana böyle vuran” diyip sinirlendi. Feramurz’a gürz ile bir kere daha vurdu. Feramurz onuda engelledi. Bunlar gürz savaşı yaparak, birbirlerinin vücudunu demir döver gibi dövmeye başladılar. Sarsar ahuyu bırakıp bunları seyretmeye başladı. Üç saat kadar savaşmış birbirlerine otuzar kırkar gürz vurdular. Sonunda Mihr-i Efruz Banu Feramurz’un gürz darbelerinden yorulup “Hay hayırsız! diyip gürzünü bıraktı. Atını sürüp Feramurz’un iki elinden yakalayıp koluna aldı. Tam bu sırada Mihr-i Efruz Banu’nun peçesi yüzünden düştü. Feramurz âlemi süsleyen güzelin güneş gibi parlak yüzünü gördü. Âşık olup “Bu kızmış” diyerek Banu’yu atına aldı. “Ey Banu! Sen kimsin dinin aşkına doğru söyle, kimin kısızın” dedi. Mihr-i Efruz Banu “Ey kara arslan! önce sen kendini tanıtt çünkü bu Hindistan diyarında beni yenecek kimse yoktur.” diyince Feramurz kendini tanıttı. Mihr-i Efruz Banu Kattal Zengi olduğunu anlayarak, “Ey yiğit! Ben cariye Ray- Azam’ın kızımıyım adım Mihr-i Efruz Banu’dur. Şurada bir bahçem vardır. Orada otururum” diyerek, Feramurz’u bahçeye içki içmeye davet etti. Feramurz daveti geri çevirmeyerek icabet etti. Banu’nun cariyeleri önceden gelip Mihr-i Efruz Banu ile Feramurz’un savaştığını görüp sıralanmışlardı. Bahçeye gelip saraya çıktılar. Sarsar vurulan ahuyu kebab yaptı. Feramurz ile biraz içki içip keyifleri yerine gelince Feramurz Sarsar’a sazını çalması için işaret etti. Mihr-i Efruz Banu çok beğenip Sarsar’a armağanlar verdi. Feramurz akşama doğru Mihr-i Efruz Banu’ya veda edip bahçeden ayrıldı. Mihr-i Efruz Banu “Ey devletli padişah! Eğer fırsat olursa yine burayı şereflendirin” dedi. Feramurz başüstüne deyip kutba bindi.

Sarsar önüne geçip Ray-ı Azam ordusunun kenarından İslam [116/b] askerinin yanına geldiler. Çadıra gelince Feramurz, Sarsar'a bu olanları kimseye söyleme diye tembih etti.

Aradan üç gün geçince Feramurz divanı topladı. Bütün şahlar ve beyler gelip yerlerine geçti. Feramurz başını kaldırıp bilgin filozofa baktı. “Ey filozof! gerçi önceden mektup yazıp göndermiştik. fakat şimdi bir mektup daha gönderelim. Suç bizden gitsin. O zaman Ray-ı Azam bizleri görmemişti. Şimdi gördü. ve bildi. Belki insaf edip hak dinini kabul eyler.” dedi. Filozof pek uygun diyerek, eline kâğıt alarak mektubu yazıp Feramurz'a verdi. Feramurz mühürleyip Sarsar'a “Ey dolandırıcı! mektubu Ray-ı Azam'a ver. Bak ne cevap verir. dedi. Sarsar baltasını alıp Hindistan askerine geldi. Ray-ı Azam aynı gün divanı toplayıp “Acaba Kattal Zengi'den ne haber çıkar.” diye düşünürken Sarsar, Ray-ı Azam'ın kapısına gelerek, kendini tanıttı. Kapıcılar gelip Ray'a bildirdiler. Ray-ı Azam izin verip Sarsar içeri girdi. Saygı gösterdikten sonra mektubu çıkarıp verdi. Ray-ı Azam bilgine verip okuttu. Mektubun konusu önceki mektup gibiydi. “Leytan ile Erdevan'ı gönderip kendin de müslüman ol. Eğer hayır deyip muhalefet edersen yarın savaş vardır. Zamanında hazır ol” demişti. Ray-ı Azam şahlara bakıp ne dersiniz diyince hepsi “Bildiğinden kalmasın savaşırız.” dediler. Ray-ı Azam Sarsar'a “Cevabı sende duydu.” dedi. Hun-Har-ı Hindi Hint askerine “Yarın savaş vardır.” diye bildirdi. Sarsar'a “Git efendin Kattal Zengiye haber ver. Yarın meydanda konuşurlar” dedi. ve Sarsar'ın harçlığını verip yolladı.

Şöyle rivayet ederler ki Leytan Vezir önceden Sarık-ı Hile-cu'ya yalvarıp “Şu Sarsar'ı ele geçirip Ray-ı Azam divanında eli bağlı ortaya bırakırsan sana beş kese altın veririm.” demişti. Sarsar divandan ayrılmadan Sarık, divandan çıkıp büyüdü bir helva yaptı. Bir derviş kılığında Hint askerinin kenarında oturup büyüdü olmayan helvadan yemeye başladı. Sarsar Ray'dan dönerken sıcak helvayı görüp canı çekti. “Hu âşık bize helvadan pay var mı” dedi. Sarık başını kaldırıp “Âşık, erenler sofrası meydandadır. buyurun” diyerek büyüdü helvadan Sarsar'ın önüne sürdü. Sarsar “Güzel sıcak bir helva” diyip iştahla yedi. Sarık, Sarsar helva yerken Sarsar'ı oyalamak için konuşmaya başladı. “Seyahatten gelirken filan yere uğradım. Oradan şöyle bir şey getirdim.” diyerek Sarsar'ı büyüleyip esir etti. Çadırına getirip kendi adamlarına “İyi kollayın” dedi. Kendi Sarsar'ın şekline girip islam askerine geldi. Divandan içeri girip Feramurz'un [117/a] önünde “Devletli padişahım! Ray-ı Azam mektubu okuyup bildiğinden kalmasın” dedi. Ben ordayken savaş ilan etti. Yarın savaş vardır. fakat

benim orada biraz işim vardır. beni aramayın size bir haber getireyim” dedi. Feramurz: “Ey dolandırıcı! sakın kimseye bir şey yapma sonra sen bilirsin.” dedi Sarık, Sarsar’ın şeklinde “Estafurullah” diyip divandan çıkıp Hint ordusuna geldi. Sarsar’ı alıp Ray-ı Azam’ın divanında yere koydu. Ray-ı Azam: “Bu nedir ey dolandırıcı!” dediğinde Sarık: “Padişahım! Sarsar denilen dolandırıcıdır. Şu şekilde avladım.” Diyerek yaptıklarını anlattı. Sarık’a hepsi aferin dedi. Leytan Vezir, Sarsar’ı o halde görünce o kadar mutlu oldu ki anlatılmaz. Ray-ı Azam’a hemen “Öldür padişahım” demeye başladı. Ray-ı Azam “Aklı başında yokken öldürmenin faydası olmaz.” dedi. Leytan bu cevabı duyunca aklı başından gitti. “O hayırsızın aklı başına gelirse hepimizin aklı başından gider. Ateş Tanrısı galiba benden vazgeçti. Zira sözüm hiç dinlenmez oldu” diye içinden geçirdi. Ray-ı Azam Sarık’a “Sarsar’ın aklını başına getir görelim.” dedi. Sarık’ta Sarsar’ın burnuna sirkeyle acı bağdem yağı sürdü. Sarsar bir kere aksırıp kendine geldi. Gözünü açınca Kendini elleri bağlı olarak Ray-ı Azam divanında buldu. “Ben mektup ile geldim. Cevap aldım. Giderken bir derviş helva verdi. Besbelli büyüdü helvaymış” dedi. Ray-ı Azam “Nasılsın ya Sarsar!” diyince “Nasıl olsam gerek, işte senin karşında eli bağlı dururum. Besbelli bir hayırsızın kötülüğüne uğramışım. Ben elçilik için buraya geldim. Önceden beri padişahların kanunu şudur ki elçiye zeval olmaz. Bende onu için gafil bulundum. Benim de elime bir gün fırsat girer.” dedi. Ray-ı Azam “Gel şimdi bana hizmet et! Ben seni öldürmem” dedi. Sarsar eğer inat ederse kurtuluşu olmayacağını anladı. Leytan gibi bir dostu da başı ucunda durduğundan Sarsar gülererek “Aferin padişahım gönlüme baktın. Benimde içimden geçen buydu. Ben Kattal Zengi’den bıktım fakat ne yapayım, istediğim gibi bir padişaha rastlayamadım. Geçenlerde bu vezir için benim yerim yıkıldı. O zamandan beri kalbim kırılmıştır. Kattal Zengi bu diyarlardan kurtulup Turana varırsa Turanda öldürürler. Eğer İran’a giderse Rüstem öldürür çünkü oğlunu öldürdü. Oradan kurtulması zordur. İçimden eğer yollarda gönlüme göre bir padişah bulamazsam İran’da ya Rüstem ya da İran şahına yanaşıp hizmetine girerim diye niyet ederdim. Kattal Zengi şimdi bu diyara gelip seni gördüğümü bilmez. Hint padişahı beni kabul etmez yoksa ben ona hizmet eylerdim” dedi. [117/b] Ray-ı Azam Sarsar’dan bu sözleri işitince Sarsar’a yakınlık duydu. “Ey dolandırıcı! Ben seni kabul ederim fakat hile yapıp sözünde durmazsın diye korkarım dedi. Sarsar yeminler ederek, “Hayır dururum.” Dedi. fakat içinden sahte yeminler etti. “Nasıl hizmet istersen sana hepsinden çok edeyim” diyince Ray-ı Azam bu sözlere inandı. Leytan ise “İnanma padişahım! Yalan söyler” diye feryat etti. Baktı ki kimse sözünü dinlemez. Başını önüne eğip ensesini hazır etti. Çünkü dostlukları çok fazla

olmuştu. Ray-ı Azam Leytan'ı dinlemeyip Sarsar'ın ellerini çözdürdü. Sarık'ta "İnanma padişahım sonra pişman olursun bir kere kurtulursa yakalaması zordur." dedi. Sarsar "Padişahım Sarık kıskandığından söyler. Bu benim yerimi alır diye yapar ancak kimsenin yerine talip değilim." dedi Ray-ı Azam Sarık'ı azarlayıp Sarsar'ın ellerini çözdü. Sarsar, Ray-ı Azam'ın elini, ayağını öptü. Ray-ı Azam şöyle bir dolandırıcıya sahip oldum diye çoşup içki sofrası hazırlattı. Sarsar eline sürahi ve kadeh aldı. Kadeh sunarken uygun beyitler ve atasözleri söyleyip mecliste olanları hayran bıraktı. Keyifler yerine gelince sürahi ve kadehi bırakıp biraz da dans etti. Sonra sakiliği sakiye verip sazını eline aldı. Sarık ile saz çalmaya başladılar. Sarık ahenk sağlayamayıp ah vah ile kaldı. Sarsar bir fasıl yaptı ki Ray-ı Azam hayran olup Sarsar'a iki kese altın verdi.

Şöyle rivayet ederler. Bu Ray-ı Azam'ın Pür İşve Banu adında saz çalan bir cariyesi vardı. Âşık yaratılışlı ve meclisleri süsleyen çok güzel bir kızdı. Arada Sarık'ın bildiği mertebelerde saz çalışırlardı. Pür İşve Banu yetenekli olmadığı halde Sarık'tan güzel saz çalardı. Ray-ı Azam Sarsar'a "Ey Sarsar! Benim saz çalan bir cariyem vardır. Ona saz çalıştırıp, onun hocası ol göreyim seni kaç günde onu üstad edebilirsin?" dedi. Sarsar "Padişahım istedikten sonra bir günde üstad ederim." dedi. Ray-ı Azam Sarsar'ın yanına adam koşup Pür İşve Banu'ya gönderdi. Biraz saz çaldıktan sonra Pür İşve Banu Sarsar'ın saz çalışını çok beğendi. Mutluluktan "İşte ben hocamı şimdi buldum Sarık hiçbir şey bilmezmiş gelip beni yok yere perişan ederdi." dedi. Sarsar, Pür İşve'ye bazı nağmeler, perdeler ve peşrevler gösterdi. Pür İşve Banu öğrenip çalmaya başladı. Sarsar çok türlü şirinlikler yapıp, Pür İşve Banu'yu kendine âşık etti. "Ne yapalım ya İşve! sen Kattal zengi'nin olayında göreydin sana saz öğretmek nasıl olurdu. Kattal Zengi şöyledir Kattal Zengi böyledir" diyerek Kattal Zengi'yi o kadar övdü ki Pür İşve Banu Kattal Zengi'ye talip olup "Beni al götür." dedi. Pür İşve Banu'yı alıp "Ray-ı Azam'a gideriz." diye şehirden çıkartıp, sırtına alıp öyle gittiki hemen islam askerine yetiştirdi. [118/a] Feramurz'a sunup Pür İşve Banu'yu Feramurz'a beş kese altına sattı. Sarsar, Pür İşve Banu'ya Eğer müslüman olmazsan Ray-ı Azam seni alır. Müslüman olursan Kattal Zengi seni vermez dedi. Sonunda Pür İşve Müslüman olup Feramurz'un yanında kaldı.

Şöyle rivayet ederler. Ray-ı Azam Sarsar'ı Pür İşve Banu'nun yanına gönderip, çok zaman geçtiği halde Sarsar gelmeyince Sarık'a "Git bak Sarsar ne çok eğlendi. Gelsin biraz da burada eğlensin" dedi. Sarık, Ray-ı Azam'ın sarayına gelip Pür İşve Banu'nun olduğu odaya geldi. Ne Pür İşve Banu'yu ne de Sarsar'ı göremeyince,

oradaki cariye ve hizmetlilere sordu. Onlar da “Padişahımız birkaç dolandırıcı edinin Pür İşve Banu’ya göndermiş. Biraz saz çalıştılar sonra Şah’a gideriz diyerek çıkıp gittiler başka bir şey bilmeyiz.” dediler. Sarık, Eyvah! Kız gitti diye düvünmeye başladı. Çünkü arada bir gelir kıza saz çalıştırır görüşür. Sohbet edip giderdi, şimdi o zevktende mahrum kaldı. Ayrıca Sarsar da kurtuldu bunun intikamını bana bırakmaz diye korktu. Bu haberleri alıp feryat ederek Ray-ı Azam divanına geldi. Ray-ı Azam “Ne oldu” dediğinde Sarık: “Padişahım ben sana demedim mi dolandırıcılara inanma! hilekâr olurlar. diye işte hayırsız dolandırıcıya inanıp kandın. Pür İşve Banu’ya saz öğretmeye gönderdin. Gidip biraz saz çalıştırıp İşveyi aldatmış. ve “Padişah ister.” diye alıp gitmiş” dedi. Ray-ı Azam bu olmaları duyunca kan basınca sıçradı. “Gerçek mi dersin Sarık” dedi. Sarık gerçektir diye yemin etti. Ray-ı Azam casusa “Sarsar Kattal Zengi yanına varmış mı? git bak” dedi. Casus gidip Sarsar’ı divanda görüp “Evet padişahım ordadır” dedi. Ray-ı Azam mektup yazıp vezirle Feramurz’a gönderdi. Vezir İskender’in divanına gelip kapıda içeri girmek için izin istedi. Feramurz’a “Ray-ı Azam’dan vezir geldi. sizle görüşmek için izin ister.” diye haber verdiler. Feramurz Pür İşve Banu için geldiğini anlayıp izin verdi. Veziri alıp içeri getirdiler. Vezir yer öpüp nameyi verdi. Ray-ı Azam mektupta “Sarsar adında bir dolandırıcın gelip cariyemi çaldı. Pehlivanlık ve padişahlık yolu bu mudur? Şimdi kızını buldurup gelen vezirim ile bana gönderesin” diye yazmıştı. Feramurz “Ey büyük vezir! Sarsar Pür İşve Banu’yu bana sattı. Hala bendedir ancak müslüman oldu dinimize girdi. Sana veremem. Eğer sen ve Ray-ı Azam imana gelerseniz o zaman veririm. Yoksa vermem git öyle söyle” dedi. Vezire elbiseler verip gönderdi. Ray-ı Azam Vezir’den Feramurz’un cevabını duyunca sinirlenip “Yarın savaş vardır” dedi. O gece iki taraf da ihtiyaçlarını görüp sabaha hazır oldular.

Sabah olup güneş doğunca âlem [118/b] ışıkla aydınladı. Ray-ı Azam tarafından gümbür gümbür savaş davulları çalınıp sekiz yüz bin Hint askeri at, fil ve gergedanlarına binip bölük bölük meydana geldiler. Diğer tarafta yirmi dört binden fazla askerin seçkinleri atlarına binip iki yerden çıkan doksan altı çift altın çemberli kös, davul ve saz, o vadileri inlettii. Bayrak ve sancakları açıp meydana yürüdüler. Birbirleriyle karşı karşıya gelince alaylarını bağlayıp dizildiler. İki taraftandan görülen bir alan yaptılar. Bugün meydan açılıp meydana kim girsin? Erlilk ve yiğitlik hünerini kim göstereceğin? Ecel şarabını kim içsin? Devlet külâhı kimin başına geçsin? diye beklerken Ray-ı Azam tarafından bir Hintli at sürüp meydana girdi “Ben Saman-ı

Hindiyim Ey Müslümanlar! meydanıma adam gelsin dedi. İslam askerinden Şapur-ı Kuhi adında bir yiğit izin alıp Saman'ın önünü kesti. Biraz savaştan sonra Şapur Saman'ı yıkıp esir etti. Dolandırıcılar alıp bayrak dibine getirdi. Bir Hintli daha girip Şapur onuda yıktı. Şapur birbiri ardına yedi yiğit yıktı. Kalus-ı Lisani at sürerek meydana girip, Şapur'un önüne çıktı. ve hamlelerini engelledi. Sarık gelip esir etmek istediye de Kırtas yakalayıp geriye aldı. Kalus birbiri ardına dokuz pehlivan yıktı. Bağırarak "Ey Müslümanlar! meydana kimseyi istemem. Kattal Zengi'yi isterim." dedi. Feramurz o gün rehvar-ı bahriye binmişti. Doğruca meydana girip Kalus'un yanına geldi. Feramurz, Kalus'a "Şimdi hamle eyle de göreyim seni beni davet ettiğin kadar var mısın?" dedi. Kalus Feramurz'a bir mızrak attı. Feramurz koluğuyla Kalus'un mızrağını engelleyince, Kalus gürz ile saldırdı. Feramurz gürzünde koluğuna çarptırıp engelledi. Kalus tekrar saldırdığı sırada Feramurz'un yanından geçerken Feramurz Kalus'un göğsüne elinin arkasıyla öyle vurdu ki Kalus atının yelelerine kapaklandı. İki elinden tutup Sarsar'a verdi. Sarsar esir edip bayrak dibine ilette. Ondan sonra kardeşi Salus-ı Lisani girdi. Feramurz "Sen kimsin" diye sorunca Salus kendini tanıttı. Feramurz "Hamle et!" diyince Salus bir mızrak, iki gürz vurdu. Feramurz Salus'un hamlelerini kolayca engelleyerek, Feramurz Salus'a bir yumruk vurdu. Salus atından düşünce Kırtas yakalayıp alem dibine getirdi. Bundan sonra Piran Zengi meydana girdi. Feramurz onuda bir darbeyle devirip esir etti. Süheyl-i Zerrin-puş at sürüp Feramurz'un önünü kesti. Süheyl öncekilere nazaran biraz kuvvetliydi. Feramurz mızrak ve gürz hamlelerini engelleyip sıra kendine [119/a] geldiğinde bir darbe vurup onu da devirdi.. İki elinden tutup Kırtas'a verdi. Kırtas alıp bayrak dibine getirdi. Feramurz bağırıp adam istedi Ray-ı Azam Amlak'a bakınca Amlak çaresiz atını sürüp meydana girdi. Feramurz'un karşısına geldiğinde Feramurz Amlak'ın ismini sorup "Hamle et" dedi. Amlak mızrağını eline alıp birbiri ardına Feramurz'a üç mızrak darbesi vurdu. Feramurz bunları kolayca engelledi. Sonra kendi de Amlak'a göre bir gürz vurdu. Fakat yeterli gelmeyip Amlak zorla gürzü engelledi. Fakat ecel terleri döktü. "Önemsemeden vurduğu gürzü beni bu hale koyduysa, sinirlenip vurursa gözü hasta bir papağan olacağım şüphesizdir." dedi. ve Ateş Tanrısı bana yardımcı olsun diye dua etti. Feramurz'a üç tane mızrak hamlesi daha vurup, Feramurz onları da kolayca engelleyince, Amlak üç kere saldırdı. Feramurz üçüncü defa gürzü sertçe vurunca Amlak enegellemeyip düştü. Sarsar üstüne atlayıp bağladı. ve bayrak dibine getirdi. Bu zamana kadar akşam da olmuştu. Ray-ı Azam olanları görüp "Ateş Tanrısının hışmına uğrasın bu hayırsız Kattal Zengi diyerek" barış davulları çaldırdı. Feramurz

davul sesini duyup meydandan çıktı. Bayrak dibinde o da davul çaldırınca İki asker döndü. Ray-ı Azam divanına gelip şahlar ve pehlivanları topladı. Esir olan pehlivanlar için casus gönderdi.

Şöyle rivayet ederler Feramurz dönünce divanı toplatıp esir olan pehlivanları dine davet etti. Pehlivanlar, divanın büyüklüğünü ve kalabalığını görüp kiskandılar. Ömrümüz şöyle bir devlet içinde geçsin, diyerek hepsi müslüman oldu. Feramurz ellerini çözdürerek kulaklarına halka geçirip elbise verdi. Herbirine mevkisine göre sandalye verdi. Casus bunları görüp Ray-ı Azam’a bildirdi. Ray-ı Azam üzülmeye dört taraftaki pehlivanlar “Padişahım üzülmeye! Esir olan pehlivanlar da pehlivan mıdır? Bizde meydana girelim. Görün Kattal Zengi’ye neler yaparız.” diyip boş konuşup Ray-ı Azam’a teselli verdiler.

Sabah olunca iki asker savaş davulları çaldırarak atlarına binip meydana geldi. Birbiriyle karşı karşıya gelip yerlerini aldılar. Meydan açılıp kim girecek diye bakarken Ray-ı Azam askerinden bir Hintli yiğit atını sürüp meydana girdi. Bağırıldıktan sonra kolunu kaldırıp çalınan davulları susturdu. [119/b] Nara vurup “Ben Samur-ı Hindiyim ey Müslümanlar! Meydanıma gelin de size haddinizi bildireyim.” dedi. Feramurz meydana girmek istedi. Ama “Kattal Zengi meydana girip bizi savaşmaya bırakmaz. Hep şan benim olsun der. Yoksa bizde düşmana cevap verebiliriz.” demesinler diye sağında ve solunda olan pehlivanlara baktı. “Gönlü isteyen girsin” diye emretti. Hemen sağ tarafında Cevahir Şah pehlivanlarından Şifa-pur at sürüp meydana girdi ve Samur’un önüne çıktı. Söyleşerek savaşmaya başladılar. Aralarında üç hamle geçince Samur Şifa-pur’u bir darbe ile yıktı. Erdeşir at sürüp Samur’un önüne çıktı. Kırtas Şifa-pur’u bayrak dibine getirdi. Samur, Erdeşir’e “Ey hayırsız! benim yendiğim düşmanımı esir etmeme neden engel oldun. Hamle et onun yerine seni esir edeyim.” diyip aralarında yedi tane gürz savaşı geçti. Samur Erdeşir’i de yenince, Şencün Zengi savaşmaya başladı. Samur Hindi dokuzuncu hamlede Şencün’ü düşürdü. Fakat Kırtas esir etmesine izin vermedi. Leycur-ı La’Lani girdi biraz savaştıktan sonra Samur onuda yendi. Sonunda gün bitince Samur meydanı tuttu. On üç pehlivan yendi. Fakat hiçbirini esir edemedi. Samur sinirlenip gireni ya öldürmek veyahutta yaralamak istedi. Tekrar bağırıp, adam istedi. Erdeşir meydana girip Samur’un önüne çıktı. Samur gürz ile Erdeşir’in başını yardı. Sonrasında Şir-i Efgen girdi. Samur biraz savaştıktan sonra onun da başını yardı. Behmen meydana girdi. Samur Behmen’i biraz daha kuvvetli gördü. Biraz savaştıktan sonra Behmen’in atını öldürdü. Behmen düşünce kılıçla Behmen’nin

üzerine gidip Behmen'i öldürmek istedi Feramurz "Çek elini ondan ey hayırsız Hintli!" diyerek bağırды. Kutbu sürüp Samur'un önüne çıktı. Kırtas, Behmeni meydandan çıkardı. Samur'un elinde kılıç vardı. "Ey hayırsız! bari Behmen'in yerine seni iki parça edeyim" diyerek Feramurz'a kılıçla saldırdı. Feramurz kılıcı kolluğuna çarptırıp engelledi. Yanından geçerken suratına padişah tokatını öyle vurdu ki Samur atının üstünden düştü. Feramurz yetişip Samur'u yere düşmeden iki elinden yakalayıp Kırtas'a al bağla diye elma gibi atıverdi. Kırtas'ta tutup bayrak dibine iletip esir etti. Ray-ı Azam bunu görüp Kattal Zengi pehlivan ile top oynar gibi oynar dedi. Feramurz bağıarak adam istedi. Pehlivanlardan hiçbir kimse karşısına çıkamadı. Ray-ı Azam meydana kimsenin girmedğini ve akşam olduğunu görünce barış davulu çaldırdı. Feramurz barış davulu sesini duyup bayrak dibine geldi. [120/a] Feramurz divana gelince Samur'u dine davet etti. Samur imana gelip Feramurz'a kul oldu. Feramurz Samur'a elbise ve sandalye verip mağlup olan pehlivanları teselli etti.

Şöyle rivayet ederler Ray-ı Azam dönünce divanı toplayıp "Kattal Zengi ile halimiz ne olacak" derken bir gürültü oldu. "Nedir bu gürültü" diyince kapıcılar içeri girip "Şahım birkaç atlı geldi. Şehr-i Nüma şahı Tefarük Şah'tan geliriz, müjdeciyiz diye izin isterler." dediler. Ray-ı Azam'ın yüzü gülüp izin verdi. Gelen atlılar içeri girip yer öptüler. "Padişahım müjde! Tefarük Şah yarın gelip askere katılır." dediler. Ray-ı Azam gelen müjdecilere bolca bahşış verdi. Orduda yer gösterip, karşılamak için vezir gönderdi. Yarın savaşmayalım diye tembih etti. Casuslar bu haberi duyup Feramurz'a anlattılar.

Sabah olunca Sarsar "Bakayım gelen Şah nasıl bir kişidir. Pehlivanları var mıdır?" dedi. Kılık değiştirerek geleceklere yola doğru gitti. Daha çok gitmeden Tefaruk Şah iki yüz bin asker ve karşılayanlar ile hareket etti. Sarsar bir yerden seyredip çok pehlivanları olduğunu gördü. Fakat en ünlüleri tahtını taşıyan pehlivanlardı. Sağ tarafı tutan pehlivanına Tantanus-ı Ciger-dar derlerdi. Yüz yirmi beş arış boyu vardı. Sol tarafını tutan pehlivanda ise Kaynan Zengi derlerdi. Keyamuz-ı Keman-Endaz adında bir baş kaplan ve bir baş askeri de vardı. Bunları seyredip Feramurz'a anlattı. Tantanus'u övdü. Feramurz "Bize engel değildir. Bırak gelsinler onlarda nasiplerini alırlar." dedi. Tefarük Şah iki yüz bin asker ile gösterilen yere gelince asker çadır ve divan kurdu. Tefarük Şah'ın pehlivanları ve vezirleri Ray-ı Azam önünde saygıyla eğildikten sonra hediyelerini verdiler. Ray-ı Azam kabul edip Tefarük Şah'ı tahta çıkarıp yanına aldı. Vezirlere vezir yerinde yer verdi. Ray-ı Azam Tefarük Şah'a ziyafet

verip devletinin zenginliğini anlatarak Kattal'ı şikâyet etti. Tefarük Şah “Üzülme padişahım! Benim buradaki pehlivanlarım onlara cevap verir.” diyerek Ray-ı Azam'ı teselli etti. O gün yediler, içtiler, ertesi gün savaş davulları çalınıp meydana yürüdüler. Feramurz'un askeri de diğer tarafta kösler çalarak atlarına bindi. Birbirlerinin karşısında durunca meydan açıldı. Kim girecek derken iblağ-ı şeş-pay'a binen Feramurz meydana girdi. Biraz hüner gösterdikten sonra, bağırarak adam istedi. Sam-ı Siyah at sürüp meydana girdi. Feramurz'un karşına gelince, Feramurz değerli bir yiğide benzeyen Sam'a bakıp adını sordu. Feramurz “Hamle et” diyince, Sam eline mızrak ve gürz alıp savaşa başladı.

DİZİN

-A-

a Bazı fiillerden sonra gelerek anlamı kuvvetlendirmek ve yapılan işin tabii bir şey olduğunu belirtmek için “ya” sözü gibi kullanılır.

a. 100b/16, 105b/17, 106a/14

ābād (*Ar.*) *is.* Bayındır

→ Cevāhir-ābād, Hürrem-ābād,
Hüşeng-ābād, Muḥarrem-ābād

‘acabā (*Ar.* ‘*acebā*) *zf.* Acaba

‘a. 90b/08, 91b/06, 95b/10, 96a/04,
102a/19, 103b/21, 111a/10,
111b/02, 115b/19, 113a/15

‘aceb (*Ar.*) *zf.* Acaba

‘a. 99b/21, 100b/23

‘acele (*Ar.*) *zf.* Çabuk, çabukluk

‘a. 112a/10

acı *is.* Ağrı, acı, sızı

a. 117a/12

a.+sın 111a/08

a.+sından 104b/16

a.+sı depesinden çık- 93b/07

‘acīb (*Ar.*) *sf.* Tuhaf, şaşılacak şey

‘a.+ü’l beyān (rāvī-yi ‘acībü’l beyān)
110a/21

‘acībe (*Ar.*) *sf.* Şaşılacak şey

‘a.+yi (kışsa-yı ‘acībe) 99b/22

‘āciz

‘ā.+kal- 93b/08, 95b/01

‘ā.+ol- 116a/12

aç *is.* Tok olmayan, aç

a.+dur 99b/08

aç- Açmak

a. 103b/24

a.-amaz 104b/17

a.-ayım (gözin aç-) 104b/10, 104b/17

a.-dı 104b/05

a.-dı (gözin aç-) 93a/06, 117a/12

a.-dı (hazīne aç-) 108b/04

a.-ınca 93b/10

a.-mağa çalış- 104b/20

a.-mış 93b/20, 102b/04

a.-up 104b/05, 111a/09

a.-up (gözin aç-) 91b/04

a.-up (kanı aç-) 90b/12, 101b/13

a.-up (pençe aç-) 93a/24

a.-up (şırır aç-) 108a/02

a.-up bak- 103b/25

açıl- Açılmak

a.-dı 100a/25, 105b/04

a.-dı (gözleri açıl-) 104b/21

a.-dı (meydān açıl-) 107a/10

a.-maz 93b/15, 101a/09, 104b/10

a.-up 106a/18, 113a/13, 116a/14,
119a/24, 120a/22

açuk *is.* Açık

a. 93b/13, 104b/08

ad *is.* Ad, isim

a.+ıma 90b/21, 93a/02, 113b/01,
116a/19

a.+ın 109b/21

a.+ına 90b/05, 107b/17, 110b/21,

111a/25, 111b/07, 111b/09,

115a/24, 117b/15

a.+ın şor- 120a/25

ādāb (*Ar.*) *is.* Kurallar, usuller

a.+ıla 107a/11

a.+ve erkānı icrā eyle- 113a/21,

116b/09

‘adāvet (*Ar.*) *is.* Düşmalık

‘a.+üm (bāğız-ı ‘adāvet) 105b/22

‘aded (*Ar.*) *is.* Sayı

- ‘a. 115a/09
- ādem** (*Ar.*) *is.* Kişi, insan
- a. 93a/10, 98a/01, 98a/21, 99b/19, 99b/21, 101b/20, 108b/13, 111b/21, 114a/08
- a.+ler 103b/10, 112a/10, 112a/12, 112a/25
- a.+lerinüñ 104a/16
- a.+ (yanına ādem koş-) 117b/18
- a.+den (devr-i ādem) 103a/06
- a.+gönder- 108b/13, 110b/12
- ‘**ādī** (*Ar.*) *is.* Bayağı, aşağı, değersiz
- ‘ā.+lerden 104b/03
- ‘**adīm** (*Ar.*) *sf.* Yok olan
- ‘a.+i ālā-ķırān 115a/25
- ‘**Adlān-ı Tīr-endāz** *öz. is.* Kişi adı
- ‘a. 111b/09
- ‘**Adlān Şāh** *öz. is.* Kişi adı
- ‘a. 114b/01
- āferīn** (*Far.*) *is.* Aferin, övme, beğenme
- a. 107b/21, 117a/19
- a.+(taḥsīn ve āferīn eyle-) 114b/19, 117a/06
- a.+eyle- 101a/18, 107a/15, 116a/06
- āftāb** (*Far.*) *is.* 1. Güneş 2. Güneş ışığı
3. Güzel kadın
- a.+a 97a/02, 113a/23
- a.+ı ‘ālem-tāb 97b/07, 100a/13, 105a/22
- a.+ (pençe-yi āftāb) 116a/14
- ağ-** Yükselmek
- a.-dı (hevāya ağ-) 102a/18
- ağaç** *is.* ağaç
- a.+lar 93a/09
- a.+lardan 93a/14
- a.+laruñ 93a/10
- āgāh** (*Far.*) *is.* Bilgili, haberdar
- a.+um 99b/23
- a.+eyle- 115a/18
- a.+ol- 110a/16, 110b/19
- ağız** *is.* Ağız
- a.+dan 108a/20
- a.+ın (ağzın) 93b/19
- a.+ına (ağzına) 105a/01
- a.+ından (ağzından) 102a/20
- a.+ından at- (ağzından) 93b/21
- a.+ınuñ (ağzınuñ) 91b/19
- a.+ınuñ (ağzınuñ) şuyı aķ- 117b/19
- a.+larına 99b/25
- a.+umun (ağzumuñ) 105a/02
- ağızla-** Hazırlamak
- a.-dı (ḥarbe kılıfa ağızla-) 104b/06
- ağla-** Ağlamak
- a.-yaraķ 110b/08, 111a/22
- a.-yup 105a/17
- āh** (*Far.*) *ünl.* Ah, feryat
- a. 90b/08, 117b/13
- a.+çek- 113a/19
- a.+eyle- 101b/05, 101b/11
- a.+it- 110b/08
- āhen** (*Far.*) *is.* Demir
- a. 112a/19
- *āhen-derīd / āhen-derīde** (*Far.*) *b. sf.* Demir yırtan
- Evrān-ı Āhen-derīd, Evrān-ı Āhen-derīde
- *āhen-dīl** (*Far.*) *b. sf.* 1.Demir yürekli, kahraman 2. merhametsiz
- Ehremān-ı Āhen-dīl
- āheng** (*Far.*) *is.* 1. Uygunluk, düzen 2. Çalıp eğlenme, cümbüş etme
- a.+it- 117b/13
- āhīr** (*Ar.*) *sf.* Son, nihayet
- a. 114b/07, 119b/13

- Āḥṣar Şāh** *öz. is.* Kişi adı
a. 114a/24
- aḥşam** *is.* Akşam
a. 93a/19, 98b/12, 113a/12, 119a/12, 119b/24
a.+a 113b/15, 116a/23
a.+dan 108b/08, 108b/22
a.+ol- 92b/10, 93b/25, 97b/03, 98b/12, 105a/21, 107a/17, 107a/18, 108a/10, 108a/10
- aḥter** (*Far.*) 1.Yıldız 2. Baht, talih
a.+i (ferḥunde-aḥter) 90b/05
a.+i (duḥter-i aḥter) 115a/24
- āhū** (*Far.*) *is.* Ceylan
a. 115b/08, 115b/10, 115b/11, 115b/11, 115b/13, 116a/03
a.+da 115b/16
a.+dan 116a/02
a.+nuñ 115b/12, 115b/15, 115b/18
a.+ya 115b/10
a.+yı 115b/14, 115b/15, 115b/21, 115b/22, 115b/25, 116a/02, 116a/11, 116a/22
- aḥvāl** (*Ar.*) *is.* Haller
a.+den 103a/14
a.+i 98a/24, 99b/20, 102a/07, 102b/02, 103b/15, 105a/09, 108b/21, 112a/09, 116b/01
a.+imizi 110b/15
a.+in 98a/12, 111a/09
a.+iñüzi 111a/11
a.+i bil- 112a/12
- aḥ** *is.* Beyaz
a. 109a/12
- aḥ-** Akmak
a.-dı (ağzınıñ şuyı aḥ-) 117b/19
- aḥālīm** (*Ar.*) *is.* Memleketler, diyarlar
a.+i hind 107b/17, 114a/17
a.+ (şehinşāh-ı aḥālīm-i hind) 113b/09
- aḥçe** *is.* Para
a.+likdür 97a/08
a.+sin vir- 97a/10, 97a/11
a.+ye (naḥd-i aḥçeye var-) 111b/15
- ‘aḥd** (*Ar.*) *is.* Bağ, nikāh
‘a.+i nikāh it- 110a/01
- ‘aḥıbet** (*Ar.*) *zf.* Nihayet, sonunda
‘a. 94b/12, 96a/13, 108a/18, 116a/12 119b/08
- aḥıt-** Akıtmak
a.-up (aḥıdup) (süd aḥıt-) 99b/25
- ‘aḥl** (*Ar.*) *is.* Akıl
‘a.+ı 98a/02, 117a/08
‘a.+ın 91a/08
‘a.+ına 91b/06
‘a.+ın başına getir- 91b/04, 105a/15, 117a/11
‘a.+ı başına gel- 99b/08, 102a/23, 102a/24, 117a/09
‘a.+ı başından git- 117a/09, 117a/09
‘a.+ı gel- 99b/19
‘a.+uñ 98a/04
- aḥrān** (*Ar.*) *is.* Yaşıt, akran
a.+ı 111b/05
- ‘aḥreb** (*Ar.*) *is.* Akrep
‘a.+ler 103a/09
- ‘Aḥrebe Cāzū** *öz. is.* Kişi adı
‘a. 96a/17, 96b/09, 114b/13
‘a.+ya 96b/07
‘a.+yı 96a/09, 96b/04
- ‘Aḥrebe-yi Evren-ten** *öz. is.* Kişi adı
‘a. 102a/14
- ‘Aḥrebe-yi Kūbbe-yi Servin-ten** *öz. is.* Kişi adı

- ‘a.+yi 114b/16
- akşāt** (*Ar.*) *is.* Hisseler, nasipler paylar
a.+yı murād 108a/19
- aksır**- Aksırmak, hapşurmak
a.-dı 117a/12
- aktar**- Yere yıkmak, devirmek, alt etmek
a.-dı 119b/11
- āl** (*Ar.*) *is.* Hile, düzen
a.+ kaç- 98b/18
a.+ şan- 94b/21
- al**- Ele geçirmek, tutmak, yanına almak,
beraber götürmek, kabul etmek
a. 98b/21, 99a/02, 106a/16, 113a/09,
116a/03, 116b/06, 117b/24,
119b/21
a.-a-bildükleri 108b/07
a.-a-bileydik (haber al-) 102a/06
a.-alım (haber al-) 111a/05
a.-amazdı (kirpigine al-) 107a/05
a.-anuñdur 115b/24
a.-ayum 103b/19
a.-ayum (intikāmın al-) 91a/24
a.-dı 95b/19, 97b/07, 99a/24,
101b/19, 102a/21, 103b/04,
103b/11, 103b/13, 104b/16,
105a/01, 106a/19, 107a/07,
107a/08, 108b/06, 113a/10,
115a/21, 115b/15, 116a/06,
116a/08, 116b/06, 117b/12,
117b/24
a.-dı (bağış al-) 103a/02
a.-dı (cevābı al-) 108b/04
a.-dı (çözüp al-) 104b/07
a.-dı (elinden al-) 94b/22
a.-dı (eline al-) 92b/01, 106a/02
a.-dı (girüye al-) 118b/12
a.-dı (kolına al-) 108a/14, 116a/14,
119a/01
a.-dı (haber al-) 91a/11, 96a/13,
112b/25
a.-dı (öñin al-) 94b/19, 95a/12,
108a/10, 118b/09, 118b/12,
118b/24, 119b/05, 119b/06,
119b/13, 119b/18
a.-dı (öñine al-) 102a/08
a.-dı (vehm al-) 96b/20, 105b/16
a.-dı (yanına al-) 92b/09, 104a/21,
120a/17
a.-dığın (haber al-) 95a/09
a.-dılar 96b/02, 107a/06, 108b/07,
117b/08
a.-dılar (bendin al-) 98a/04
a.-dılar (haber al-) 98a/25, 102b/10
a.-dılar (kanın al-) 101a/20
a.-dılar (murād al-) 110a/02
a.-dılar (taban al-) 99b/01
a.-dılar (tahta al-) 102b/05, 112b/09,
112b/12
a.-dılar (vehm al-) 113a/25
a.-duğı 97a/24
a.-dum 105a/15
a.-dum (cevāb al-) 117a/13
a.-duñ 103b/12
a.-duñuz 115b/21
a.-ın 117b/05
a.-ınan 115b/25
a.-ınca 92a/15
a.-ıyor (maşaraya al-) 100b/15
a.-madum 103b/12
a.-mağa 104a/12
a.-mak (haber al-) 98a/09, 111a/14
a.-mağ 106a/03
a.-mağ (intikāmın al-) 91b/10

- a.-mañ 105a/06
a.-masunlar 97a/17
a.-mişlar 115b/19
a.-sa (haber al-) 111a/17
a.-sun 118a/08
a.-uñ (haber al-) 108b/15
a.-uñ (intikām al-) 104a/09
a.-up 90b/12, 90b/12, 90b/25,
91a/01, 91b/20, 92a/05, 95b/06,
95b/18, 96a/21, 97b/02, 98b/14,
98b/24, 100a/02, 100a/22,
100b/03, 104a/23, 105a/04,
107a/07, 107b/12, 108a/25,
108b/07, 108b/08, 108b/21,
108b/23, 110b/13, 111a/16,
111b/23, 111b/24, 112a/07,
112b/11, 113b/03, 113b/03,
116b/05, 116b/09, 116b/24,
117a/05, 117b/10, 118a/14,
118a/19, 118b/10, 120a/25
a.-up (‘aleyk al-) 107a/11
a.-up (‘aşkın al-) 118b/15
a.-up (bendin al-) 105a/20
a.-up (bendlerin al-) 119a/18
a.-up (cān al-) 104b/13
a.-up (dūşına al-) 94a/21
a.-up (ele cām al-) 109b/17
a.-up (eline al-) 106a/09, 106b/04
a.-up (haber al-) 94a/12, 96a/14,
110b/06, 118a/12
a.-up (haberi al-) 105a/12, 120a/08
a.-up (itbā‘ al-) 108b/24
a.-up (izın al-) 118b/09
a.-up (licāmın al-) 90b/24
a.-up (meshūr al-) 94a/25
a.-up (meydāndan al-) 101a/13
a.-up (nişāna al-) 92b/02, 95b/07,
101a/07, 115b/11, 115b/14
a.-up (rāyihāsın al-) 101b/20
a.-up (şırtına al-) 117b/25
a.-up (siper al-) 106a/19
a.-up (sipere al-) 106a/21
a.-up (tıban al-) 97a/16
a.-up (yanına al-) 108b/01, 112b/03
a.-up (yedegine al-) 102a/02
a.-up getir- 104a/09, 112b/07
a.-up git- 97a/08, 101a/17, 104a/14
a.-up götür- 98a/23
a.-ur 105a/14, 117b/07, 118a/02
a.-uram 97a/12, 116a/01, 116a/03
a.-uram (altun al-) 103a/24
a.-uram (intikām al-) 104a/12
a.-urdu 113a/12
a.-urdu (kendüye al-) 101b/23
a.-urlar 120a/15
a.-ursın 103b/16
a.-ursın (sipere al-) 106a/18
ala *is.* Alaca renkli, ala
a. 113b/23
a‘lā (*Ar.*) *is.* (daha, en, pek) yüksek
a. 90b/12, 99b/01
ālā-kırān (*Ar.+Far.*) *b. is.* Eşsiz,
benzersiz hükümdar
a.+ (‘adīm-i ālā-kırān) 115a/25
‘alāmet (*Ar.*) *is.* İşaret, belge
‘a.+dür 114b/15
‘a.+i 111a/13
ālāt (*Ar.*) *is.* Aletler, malzemeler
a. 93a/13, 94b/21, 95a/02
a.+a 92a/19
a.+ı 103b/14
a.+ın 107a/20, 115a/16
a.+ına 105b/01

- a.+ı ceng 105b/13
a.+ı harb 92a/06
a.+ı şāhib-ķırānī 115a/08
a.+ı şāhib-ķırānī-i müennes
115b/07
- alay** (*Far.*) *is.* Ordu, asker
a. 105b/09, 105b/17, 105b/19,
113b/11, 113b/20
a.+lar bağla- 118b/05
a.+ların düz- 100a/16
- ālcı** (*Ar.+T.*) *b. is.* Hilekar, hileci,
düzenbaz
a. 94b/15
- alda-** Aldatmak, kandırmak, oyun etmek
a.-miş 118a/14
- aldur-** Umursamak, önemsemek
a.-madılar 93a/18
- ‘alem** (*Ar.*) *is.* Bayrak, sancak
‘a. 93b/16, 95b/04, 95b/07, 100b/03,
100b/22, 101a/16, 108a/15,
108a/16, 114a/02, 114a/02,
114a/07, 114a/21, 115a/03,
118b/23, 119a/11, 119a/13,
119b/06, 119b/22, 119b/25
‘a.+ler 100a/15
‘a.+lerüñ 115a/04
‘a.+üñ 93b/17
‘a.+ı ejderhā-peyker 105a/25
‘a.+ı hūrşīd-peyker 105a/25
‘a.+ı keymurād hān 109a/04
‘a.+sāyesine ilet- 118b/10, 118b/20,
119a/02
- ‘ālem** (*Ar.*) *is.* Dünya
‘ā. 105a/23, 109a/03, 118b/04
‘ā.+e 110b/25
‘ā.+ı 118b/01
‘ā.+üñ 108b/03
- ‘ā.+üñdesin 91a/18
‘ā.+üñ (şāhib-ķırān-ı ‘ālem) 110a/19
‘ā.+ı ğayib 93a/07, 93b/11
‘ā.+ı ğayibe ķadem baş- 93a/07,
93b/11
‘ā.+ (bānū-yı ‘ālem) 90b/18
‘ā.+ (cenāb-ı hāllāk-ı ‘ālem) 101a/25
‘ā.+ (dil-āver-ı ‘ālem) 92a/07, 92a/11
94a/12
‘ā.+ (şāhib- ķırān-ı ‘ālem) 102a/06,
102a/11, 108b/24, 110b/22,
113b/04
‘ā.+ (server-ı ‘ālem) 94a/10
- ‘ālem-ārā** (*Ar.+Far.*) *b. is.* Alemi,
dünyayı süsleyen
‘ā.+dur (bānū-yı ‘ālem-ārā) 116a/15
- ‘ālem-dār** (*Ar.+Far.*) *b. is.* Bayrak
taşıyan kimse, sancaktar
‘a.+ (mīr-ı ‘ālem-dār) 114b/01
- ‘ālem-ı ğayib** (*Ar.*) *b. is.* Görünmez
ālem
‘ā. 93a/07, 93b/11
‘ā.+ (‘ālem-ı ğayibe ķadem baş)
93a/07 93b/11
- ‘ālem-tāb** (*Ar.+Far.*) *b. is.* Dünyayı
parlatan, aydınlatan
‘ā.+ (āftāb-ı ‘ālem-tāb) 97b/07,
100a/13, 105a/22
- ‘ale-s-seher** (*Ar.*) *zf.* Seherleyin, seher
vakti, gün doğmadan evvel
‘a. 113b/24
- ‘aleyh-il-la‘ne** (*Ar.*) Ona lanet olsun
anlamında şeytandan bahsedilirken
söylenilen söz
‘a. 91a/16
- ‘aleyk** (*Ar.*) *e.* Senin üzerine
‘a.+al- 107a/11

- alın-** Alınmak
a.-up 98b/03
- alış-** Alışmak
a.-dılar (na'raya alış-) 93a/18
- 'ālī** (*Ar.*) *sf.* Yüce, büyük
'ā.+dür (dīvān-ı 'ālī) 109a/10
'ā.+(kaçır-ı 'ālī) 93b/14
'ā.+(taht-ı 'ālī) 96b/02
- 'alīl** (*Ar.*) *is.* 1. Kör 2. Sakat 3. Hasta
'a.+(tūṭiyā-yı çeşm-i 'alīl ol-) 119a/07
- 'ālim** (*Ar.*) *is.* Çok okumuş, bilgin
'ā. 111b/04
- alkışla-** Alkışlamak
a.-yup 115a/15
- Allāh** (*Ar.*) *is.* Tanrı, Allah
a. 92a/08, 92a/21, 93a/11, 93b/06
109b/13, 116b/20
a.+dan 93a/22
- allı** *is.* Kırmızılı
a. 102b/13
- alma** *is.* Elma
a. 100b/21, 119b/22
- alt** *is.* Alt
a. 109a/12
a.+ına 98b/16, 99b/10
a.+ında 99b/08, 100b/08, 101a/23, 101b/11, 105b/14, 107b/21, 113b/24
a.+ından 99b/09
- altı** *is.* Altı
a. 92a/25, 92b/12
a.+ (altı biñ altı yüz altmış altı) 109b/01, 109b/01, 109b/01, 114a/19, 114a/19, 114a/19
a.+ (altı kerre yüz biñ) 101a/22, 114b/03
- a.+ (altı yüz) 100b/12
a.+ (kırk altı) 114b/24
a.+ (on altı) 97a/02, 113a/23
a.+ (çoksan altı) 105a/25, 115a/13, 118b/03
a.+ (yüz altı) 111b/11
a.+ (yüz on altı) 112a/14, 112a/20
- altmış** *is.* altmış
a.+ (altı biñ altı yüz altmış altı) 109b/01, 114a/19
a.+ (altmış biñ) 114b/02
a.+ (üç yüz altmış) 93b/15
- altun** *is.* Altın
a. 97a/12, 97a/21, 97a/23, 97b/01, 103a/21, 103a/21, 103a/22, 104a/04, 104a/05, 104a/05, 109b/15, 116b/17, 117b/13, 118b/03
a.+a 118a/01
a.+ı 97b/02, 97b/07, 103b/16, 103b/19, 104a/03
a.+um 103b/11
a.+umı 103b/03
a.+uñdan 103b/05
a.+uñızı 105a/15
a.+al- 103a/24
- ālūde** (*Far.*) *is.* Bulaşmış, karışmış
a.+eyle- 94b/13, 95a/14, 108a/13, 119b/08
a.+it- 115b/07
- amān** (*Ar.*) *is.* Yardım, yalvarma, bağışlanma isteği
a. 95b/13, 104b/11 105a/17
a.+ (ecelden amān vir-) 109b/13
a.+ ve zamān vir- 100a/07
- 'āmire** (*Ar.*) *is.* 1. Mamur eden, şenlendiren 2. İmar olunmuş

3. Devlete ait	103a/05, 103b/06, 103b/12,
‘ā.+yi (maṭbāḥ-ı ‘āmire-yi ma‘müre- yi nād īde) 115b/03	103b/21, 104a/07, 104b/10,
āmīz (<i>Far.</i>) <i>sf.</i> ...le karışık, ...yı içine alan	104b/13, 104b/17, 105a/10,
a.+den (reng-āmīz) 93b/16	105b/11, 105b/16, 106a/12,
‘Amlāk <i>bk.</i> ‘Amlāk-ı ‘Amūd-keş	106a/16, 106b/06, 107a/04,
‘a. 119a/04, 119a/05, 119a/08, 119a/10, 119a/11	107a/15, 107b/02, 108a/07,
‘a.+a 119a/05, 119a/08	108a/12, 108b/05, 108b/09,
‘a.+uñ 119a/03, 119a/09	109b/05, 110b/02, 110b/16,
‘Amlāk-ı ‘Amūd-keş <i>öz. is.</i> Kişi adı	111a/12, 111a/16, 111b/06,
‘a. 111b/11	111b/08, 111b/17, 112a/20,
‘a.+e 119a/02	112a/23, 112b/09, 112b/16,
‘amm (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Amca	112b/17, 113a/16, 114a/08,
‘a. 107b/14, 111a/01, 111a/02	114a/09, 114b/18, 115a/05,
‘amm-zāde (<i>Ar.+Far.</i>) <i>b. is.</i> Amca Oğlu	115a/14, 115a/22, 115b/11,
‘a.+m 107b/14, 111a/01, 111a/02	115b/12, 115b/16, 115b/17,
ammā (<i>Ar.</i>) <i>bağ.</i> Ama	115b/18, 115b/23, 116a/06,
a. 90b/04, 90b/07, 90b/13, 90b/13, 90b/15, 91a/08, 91a/09, 91a/19, 91b/03, 91b/07, 91b/08, 91b/11, 92a/13, 92a/19, 92a/22, 93a/04, 93a/08, 93a/11, 93a/13, 93a/22, 93b/13, 93b/15, 93b/20, 94a/06, 94a/08, 94a/14, 94a/18, 94a/22, 94a/24, 94b/07, 94b/18, 94b/19, 95a/02, 95a/12, 95a/21, 95a/25, 95b/06, 96a/02, 96a/09, 96b/07, 96b/10, 96b/15, 96b/23, 96b/25, 97a/05, 97a/11, 97a/13, 97b/08, 97b/20, 98a/06, 98a/15, 98a/18, 98b/03, 98b/03, 98b/21, 99a/17, 99b/08, 100a/08, 100a/22, 100b/15, 100b/22, 100b/24, 100b/24, 101a/05, 101a/25, 101b/09, 101b/14, 101b/21,	116a/09, 116b/03, 116b/15, 117a/14, 117a/19, 117b/02, 117b/03, 117b/14, 117b/15, 117b/20, 117b/21, 118a/02, 118a/04, 119a/06, 119a/16, 119b/02, 119b/09, 119b/11, 119b/17, 119b/24, 120a/02, 120a/11, 120a/15
	‘amūd (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Savaş aleti olarak kullanılan uzun ve kalın direk
	‘a. 94b/20, 111b/12, 114b/21, 114b/22
	‘a.+a 119a/04
	‘a.+dan (şiddet-i ḍarb-ı ‘amūd) 119a/09
	‘a.+ı 94b/22, 119a/09
	‘a.+ına 94b/22
	‘a.+ı-la 91a/14, 94b/17
	‘a.+lar 114b/17
	‘a.+ (ḥamle-yi ‘amūd ur-) 119a/08

- ‘a.+ur- 94b/16, 94b/22, 114b/22
119a/04, 119a/10
- ‘Amūd-keş bk. ‘Amlāk-ı ‘Amūd-keş**
‘a. 119a/03
- ān (Far.) is.** Güzellik cazibesi, alım
a.+ (ān u tāb) 91b/07
- ān u tāb (Far.) b.** Işıltılı Güzellik
a. 91b/07
- an-** Anmak, hatırlamak, bahsetmek
a.-duğda 111a/09
- ana is.** Anne
a.+ları 108a/06
a.+sı 91a/16
a.+sıyam 91b/10
- aña zm.** Ona (ol zamirinin yönelme hali)
a. 90b/03, 91a/24, 97a/25, 97b/09,
98b/08, 98b/09, 110b/04, 115b/02,
117a/25, 117b/17
- ancak** Ancak, yalnız, sadece
a. 93a/10, 97a/23, 98a/03, 98b/05,
98b/25, 99a/03, 100b/07, 101b/21,
102a/14, 103a/23, 103b/24,
104a/08, 105a/14, 105b/10,
106b/04, 110a/05, 110a/10,
110a/21, 111b/18, 115a/05,
116b/12, 117a/02, 117b/07,
117b/07, 118a/22, 119b/23
- and is.** Söz verme, ahit, and
a. 117b/02, 117b/02
- anda is.** Orada
a. 90b/13, 91a/13, 93b/11, 95a/08,
96a/13, 96b/10, 98a/11, 109b/13,
115a/14, 116a/19, 116a/19,
116b/22, 117a/02, 117a/02,
118a/06
a.+dur 118a/17
- andan is.** 1.Ondan 2. Oradan 3.Ondan
sonra
a. 90b/25, 91a/05, 91a/23, 91a/24,
92b/05, 92b/07, 92b/12, 93a/01,
94b/17, 95a/07, 95b/23, 96b/23,
97b/02, 97b/05, 98b/14, 98b/15,
98b/17, 99a/03, 99a/06, 99a/24,
100a/06, 100b/13, 102b/03,
103a/11, 104a/02, 104a/06,
104a/08, 104a/14, 106b/04,
107b/25, 108a/14, 108b/16,
108b/22, 108b/23, 109a/13,
109b/08, 109b/16, 109b/17,
109b/22, 110a/11, 110a/13,
110a/13, 110a/15, 110a/17,
110b/12, 110b/18, 111a/18,
111a/21, 111a/23, 112b/20,
114a/08, 114a/25, 114b/01,
114b/02, 114b/02, 114b/03,
114b/04, 114b/10, 114b/24,
116a/15, 116b/01, 116b/02,
116b/14, 117a/22, 117b/08,
117b/12, 118a/08, 119a/04,
119b/17, 120a/18
- andır-** Benzemek
a.-ursiñ 91b/12
- ane (Far.) e.** İsmi, sıfatı zarf yapan
Farsça ek
→dil-ber-āne, ‘ayyār-āne
- anı zm.** Onu (ol zamirinin yükleme hali)
a. 90b/17, 92a/02, 92b/10, 92a/24,
95a/02, 95b/09, 96a/21, 96b/19,
96b/23, 97a/22, 99a/21, 100a/22,
100a/25, 100b/08, 101b/10,
101b/13, 101b/25, 102b/12,
104a/04, 104a/11, 104a/12,
105b/08, 111b/14, 112a/18,

- 113b/10, 113b/25, 114a/15,
114b/15, 114b/20, 114b/21,
115a/03, 115a/07, 117b/25,
118b/18
- a.+da 91a/17, 94b/12, 98a/25,
106a/11, 106b/01, 111a/01,
112b/10, 112b/12, 115a/15,
116a/10, 118b/11, 118b/13,
118b/22, 119a/10, 119b/10,
119b/22
- ‘anḳā** (*Ar.*) *is.* Hayali bir masal kuşu
‘a.+ (simurg-i ‘anḳā) 97a/02
‘a.+yı (sīmurḡ-i ‘anḳā) 93b/17
- anlar** *zm.* Onlar (ol zamirinin çoğul hali)
a. 94a/15, 103a/14, 108a/22,
108a/22, 108b/03, 108b/19,
109b/14, 110a/20, 112b/09,
113b/20, 114a/09, 115a/18
a.+a 94b/06, 96b/11, 108b/02,
108b/03, 115a/05, 120a/20
a.+da 94a/14, 95a/10, 99b/25,
102b/11, 102b/12, 116b/11,
119a/17, 120a/15
a.+dan 93a/05, 107b/18, 111a/05,
114b/15, 118b/25
a.+dur 118a/07
a.+ı 97a/23, 97b/03, 109a/09,
109b/13, 113b/06
a.+uñ 94a/14, 98b/09, 108b/10,
108b/14
- añsuzdan** *zf.* Ansızın
a. 108b/19, 115b/13
- añsuzın** *zf.* Ansızın
a. 90b/17, 94b/17
99a/01, 103b/03, 111a/06 113a/04
- anuñ** *zm.* Onun (ol zamirinin ilgi hali)
a. 92a/04, 95a/01, 98a/15, 107b/14,
110a/24, 110a/25, 114a/24,
114b/23, 115a/06, 115a/07,
117b/17, 118b/23, 119b/07
a.+da 94b/09, 99a/25, 112a/25,
118b/23, 119b/15
a.+la 92a/20
- apul apul** *zf.* İki yana sallana sallana
a. 94b/18
- ‘ār** (*Ar.*) *is.* Utanma
‘a.+eyle- 114a/17
‘a.+gel- 106a/08
- ara** *is.* Ara, iki şey arasındaki mesafe,
yer
a. 91b/09
a.+da 91b/08, 93a/15, 94b/02,
94b/15, 96a/03, 99a/07, 106b/05,
110b/14, 113a/21, 116a/24
a.+dan 97b/13, 103a/24, 110b/24
a.+larından 119b/05
a.+sı 118a/04, 112b/10
a.+sına 95b/04
a.+sında 97b/02
a.+ya 96a/16, 101b/17, 104b/18
a.+ya (bir araya gel -) 93a/03
- ara-** Aramak, bulmaya çalışmak
a.-dı (çāre ara-) 95b/01
a.-dılar 94a/23, 94b/01, 99b/13
a.-mağa 96b/07
a.-mañ 117a/02
a.-ram 99b/09
a.-rken (vesile ara-) 95b/02
a.-yı 96a/23
a.-yup sor- 99a/22
- ārā** (*Far.*) Süsleyen, bezeyen anlamında
birleşik kelimeler yapan bir ek

- bānū-yı ‘ālem-ārā, cihān-ārā, meclis-ārā
- ‘**Arab** (*Ar.*) *is.* Arap halkından olan
‘a.+taşağına dön- 101a/16
- aralık** *is.* Aralık
a.+da 96a/11, 101a/16, 117a/14
- ārām** (*Far.*) *is.* Durma, dinlenme
a.+a (ṭabl-ı ārām) 119b/24
a.+ (ṭabl-ı ārām) 119b/25
a.+ (ṭabl-ı ārām çaldır-) 101a/17, 107a/05
a.+ (ṭabl-ı ārām çaldur-) 108a/15
a.+ (ṭabl-ı ārām çalın-) 107a/20
a.+ (ṭabl-ı ārām çal-) 101a/18, 119a/13, 119a/14
a.+a(ṭabl-ı ārām) 108a/16
a.+eyle- 113a/13
a.+it- 91a/10, 110a/04, 112b/07
- ārāste** (*Far.*) *is.* Düzenleme, hazırlama
a.+eyle- 100a/18
a.+ol- 115a/08
a.+ve pīrāste ol- 118b/06
- ard** *is.* Peş, arka
a.+ı 91a/08
a.+ın 102b/07
a.+ına düş- 103b/01
a.+ınca 110a/24, 110a/25, 114a/24, 114b/23, 114b/25, 115a/06, 115a/06, 115a/13, 118b/11, 118b/23, 119a/04
a.+ında 92a/12, 103a/10, 114b/22, 115a/11
a.+larınca 92b/08
a.+umca 92b/06
- arış** *is.* Arşın
a. 94b/19, 96a/06, 96b/22, 97a/03, 100a/25, 105b/04, 105b/11, 105b/15, 111b/08, 111b/09, 111b/11, 111b/11, 112a/06, 112a/07, 112a/13, 112a/14, 112a/14, 112a/19, 112a/20, 112b/01, 112b/01, 112b/02, 113a/22, 120a/12
- arķa** *is.* Arka, sırt
a.+da 107a/16, 116a/06
a.+mdan 102a/16
a.+sı (el arķası ur-) 118b/19
a.+sına ur- 97a/16
a.+ vir- 90b/24
a.+ya 116a/06, 116a/08
- arşlan** *is.* Arşlan
a. 92a/02, 101b/22
a.+lar 93a/22, 93a/24, 93b/03
a.+ları 93a/23, 93b/01
a.+larıñ 93a/22
- art-** Artmak
a.-up (gitdükçe art-) 94b/15
- Arṭālūş** *bk.* Arṭālūş Nerre
a.+ı 95a/09
- Arṭālūş Nerre** *öz. is.* Kişi adı
a. 94b/12
- ‘**arż** (*Ar.*) *is.* 1. Dünya 2. Toprak
‘a.+ı 113b/12
‘a.+ı (rūy-ı arż) 100a/14
‘a.+ın yıķdur- 113b/12
‘a.+ı yıķ- 116a/01, 116a/02
‘a.+um 95a/01, 117a/20
- ‘**arż** (*Ar.*) *is.* Sunma, takdim etme
‘a.+ı niyāz 93b/08
‘a.+eyle- 95a/09, 96a/03, 100b/05, 109b/08, 112b/08, 112b/11, 113a/17, 116b/08, 118a/01, 120a/23
- ārżū** (*Far.*) *is.* Arzu, istek

- a.+ düş- 90b/09
- ‘arzū** (*Ar.*) *is.* Meşhur halk hikayelerindeki Kamberin sevgilisi
- ‘a.+y1 visāl it- 118a/10
- ‘a.+ eyle- 115a/20
- aş-** Asmak
- a.-a қо- 97b/02, 98a/24
- a.-dı(yüzine nikāb aş-) 105a/09
- a.-duğına 100b/19
- a.-ılı (aşlı) 98a/10, 98a/13
- a.-mışlar (yanına aş-) 98b/01
- āsā** (*Far.*) *e.* Gibi
- Bāğ-ı Behişt-āsā
- Āşaf bk. Āşaf şāh**
- a.+a (bār-gāh-ı āşaf) 95a/18
- a.+1 (bār-gāh-ı āşaf) 103a/09, 114a/23
- a.+1 (gürz-i āşaf) 101b/19
- Āşaf şāh** *öz. is.* Kişi adı
- a. 102b/07, 115a/10
- a.+a (bār-gāh-ı āşaf şāh) 95a/05
- a.+1 (bār-gāh-ı āşaf şāh) 114a/22
- a.+ (bār-gāh-ı āşaf şāh) 110a/19, 110a/25
- a.+ (serā-perde-yi āşaf şāh) 110a/18
- a.+ dan(dahme-yi āşaf şāh) 103a/13
- ‘asākır** (*Ar.*) *is.* Askerler, erler
- ‘a.+i islām 110a/16
- āsān** (*Far.*) *is.* Kolay
- a. 119a/04
- a.+1 vech 118b/22, 119a/08
- a.+ eyle 103a/24
- āsāyiř** (*Far.*) *is.* Rahatlık, huzur, dinlenme
- a. 96a/11
- a.+dür 115a/18
- a.+eyle- 112b/19
- a.+ (emn ü āsāyiř bul-) 108b/03
- a.+it- 115a/17, 107a/19
- aşıl-** Asılmak
- a.-mış 92b/08
- a.-u 92b/11
- ‘Āřım-ı Cihān-dest** *öz. is.* Kişi adı
- ‘ā. 112a/21
- ‘āřī** (*Ar.*) *is.* İsyān eden, karşı gelen, haydut, günahkar
- ‘ā.+ ol- 108b/02
- ‘asker** (*Ar.*) *is.* Asker, er
- ‘a. 100a/05, 101a/13, 102b/13, 105a/23, 107b/16, 110a/10, 111b/18, 112a/02, 112a/10, 112a/12, 112a/13, 112a/22, 112b/05, 112b/13, 113b/20, 114a/10, 114b/25, 119a/14, 120a/15
- ‘a.+de 102a/23, 110a/15
- ‘a.+den 96a/21, 97a/13, 106a/21, 107a/19
- ‘a.+de(ķalb-gāh-ı ‘asker) 100a/16
- ‘a.+e 96b/03, 102a/03, 110a/14, 113b/09, 113b/21
- ‘a.+e gel- 96a/10
- ‘a.+i 90b/04, 94b/23, 95a/14, 101a/17, 101a/20, 102a/15, 106a/16, 107b/20, 107b/20, 109b/22, 113b/22, 113b/25, 114b/05, 115a/18
- ‘a.+in 94b/08, 95a/15, 96b/19, 109b/23, 112a/04, 112a/17, 112a/24, 112b/10, 113b/23
- ‘a.+in boz- 94a/13
- ‘a.+inde 94b/08, 100b/01

- ‘a.+inden 90b/04, 94b/05, 100a/14,
105a/12, 105a/23, 115b/20,
120a/21
- ‘a.+ine 97a/12, 97b/11, 107b/20,
109b/22, 109b/23, 113b/11,
113b/19, 114a/03
- ‘a.+inüñ 94b/10
- ‘a.+i-le 94b/10, 101a/22
- ‘a.+leriñüz 111b/23
- ‘a.+üm 96a/24
- ‘a.+üñ 94a/10, 96a/04, 100a/19,
113a/12, 118b/03
- ‘a.+i hind 118b/02
- ‘a.+i islām 97b/06, 102a/04,
102a/04, 102b/07, 102b/09,
110a/16, 110a/22, 112b/19,
113b/24, 115a/17
- ‘a.+cem‘ine başla- 112a/25
- ser-‘asker
- aşl** (*Ar.*) *is.* Asıl, esas
- a.+ı 98a/01, 99b/03, 102a/09,
102b/10, 108a/07, 103b/07,
115a/01
- a.+iña kavuşdur- 94b/20
- a.+ında 114a/15
- a.+ını 91a/22, 98b/23, 99b/07
- a.+ını bil- 98a/14, 99b/05
- aşl ü nesl** (*Ar.*) *b.* Soysop
- a. 108a/07
- aşlā** (*Ar.*) *zf.* Hiçbir zaman
- a. 90b/16, 91a/11, 91b/07, 93a/08,
93b/20, 94b/03, 95a/25, 99a/09,
99b/23, 100a/07, 101a/06,
101b/15, 102a/05, 106a/12,
115b/06
- āsmān** (*Far.*) *is.* Gök, sema
- a.+a 95a/22
- a.+a iriş- 115a/03
- aş** *is.* Yemek
- a.+ta 94a/25
- aş-** Aşmak
- a.-mağ (üzerinden aş-) 95a/21
- a.-mış 114a/03
- aşağa** *is.* Aşağı
- a. 94b/24, 101b/19, 109a/13
- a.+in- 90b/24, 91b/24
- a.+ bak- 97b/23, 102b/05
- aşçı** *is.* Yemek yapan kişi Aşçı
- a. 96b/18, 96b/19, 97a/05, 97a/07
- a.+nuñ 97a/10
- a.+ya 97a/06
- ‘āşık** (*Ar.*) *is.* Âşık
- ‘ā. 116b/19, 116b/20
- ‘ā.+ ol- 90b/08, 90b/22, 91b/03,
91b/12, 96a/18
- āşinā** (*Far.*) *is.* Tanıma, tanışıklık
- a. 90b/22
- a.+bul - 93b/11
- ‘aşk** (*Ar.*) *is.* Âşk
- ‘a.+ına 116a/16
- ‘ā.+ın al- 118b/15
- ‘a.+la 116b/22
- ‘a.+ı galebe eyle- 116a/15
- ‘a.+eyle- 100b/15, 105b/11, 118b/15,
120a/24
- at** *is.* Binek hayvanı, at
- a. 93a/23, 100a/14, 115a/20, 118b/02
- a.+a bin- 108b/08
- a.+dan 109a/07
- a.+sür- 100b/22, 107a/10, 115b/10,
115b/12, 116a/13, 118b/08,
118b/11, 118b/24, 119a/03,
119a/25, 119b/04, 119b/06,
120a/24

- a.+ yelesine kapan- 118b/19
- at-** Atmak, fırlatmak
- a.-arsın (havza at-) 94a/17
- a.-dı (ağzından at-) 93b/21
- a.-dı (cân at-) 94b/06, 97a/16
- a.-dı (çehresine at-) 106b/01
- a.-dı (taş at-) 95b/07
- a.-dı (zemîne at-) 103a/01, 101a/10
- a.-dı (tîr at-) 115b/11
- a.-dukça 101a/06
- a.-ı vir- 119b/22
- a.-up 91b/19, 92b/04
- a.-up(havza at-) 94a/19
- ata** *is.* Ata, cedd
- a. 100a/21, 111a/25
- âteş** (*Far.*) *is.* Ateş
- a. 95a/22, 101b/05, 101b/11
- a.+i (tîğ-i âteş) 106a/24
- a.+ler 106a/05
- a.+ (dibelik âteş ol-) 100b/16
- a.+ (küh-i âteş) 91b/09
- a.+ ine(tîğ-i âteş) 106a/24
- a.+ ini(tîğ-i âteş) 106b/03
- Āteş** *bk.* Āteş Cāzū
- a.+ 91a/19, 91a/24
- Āteş Cāzū** *öz. is.* Kişi adı
- a. 91a/15, 91a/19, 91b/08, 91b/09,
91b/15, 91b/18, 94a/10, 94a/25,
95a/06
- a.+ya 91a/16, 91a/17
- *âteş-dem** (*Far.*) *b. sf.* Yanık sesli
- Kūṭb-ı Āteş-dem
- *âteş-gede** (*Far.*) *b. is.* Mecûsî mabedi
- a.+nüñ 99a/24
- *âteş-kār** (*Far.*) *b. is.* Kızgın, aceleci, merhametsiz
- a. 91a/24
- *âteş-mahż** (*Far. + Ar.*) *b. is.* Büsbütün ateş
- a.+ ol- 105a/07
- *âteş-tāb** (*Far.*) *b. is.* Ateş gibi hararetili, yakıcı
- a.+ın (tîğ-i âteş-tāb) 106a/23
- atıl-** Atılmak
- a.-dı 101b/24
- a.-dı(üzerine atıl-) 101b/23
- a.-ış 102b/01
- a.-mağa başla- 93a/24
- a.-up 92a/05
- atla-** Atlamak
- a.-dı 102b/01
- atlu** *is.* Ata binmiş süvari, atlı
- a. 109a/04, 120a/04
- a.+lar 120a/05
- āvāz** (*Far.*) *is.* Ses
- a.+ (bülend-i āvāz) 100b/06
- avla-** Avlamak
- a.-dı (gāfil avla-) 113a/05
- a.-yup (gāfil avla-) 95a/02
- āvīḥte** (*Far.*) *is.* Aslılı, asılmış şey
- a.+ eyle- 98b/02
- aylık** *is.* Yılın on iki bölümünden her biri
- a. 94a/18
- ayak** *is.* Ayak
- a. 93b/18
- a.+a (ayağa) kalk- 109b/05, 109b/05
- a.+a (ayağa) ṭur- 93a/23, 100b/25
113b/03
- a.+ına (ayağına) şarıl- 102b/01
- a.+ı (ayağı) 92a/03, 97b/24, 98a/02,
98a/22, 101b/22, 107b/21
- a.+ları 92a/21, 93b/05
- a.+uma(ayağuma) 92a/05, 92a/15

- a.+ kesil- 98a/20
- ayır-** Ayırmak
a.-dı (siperden ayır-) 106a/05
- āyīn** (*Far.*) *is.* Merasim, tören
a.+i dīn 118a/22
- āyīne** (*Far.*) *is.* Ayna
a. 104b/24, 104b/24
a.+leri 115a/10
a.+li 106a/04, 115a/10
a.+yi siper 106a/04
a.+ (āyīne-yi hikmet-nümā) 95b/03,
95b/06, 96a/01
a.+ye 96a/02
- *āyīne-ten** (*Far.*) *b. is.* Ayna gibi parlak
tenli
a.+ler 109a/08, 114b/14
- Āyīne-yi Hikmet-nümā** *öz. is.* Sihirli bir
ayna
a. 95b/03, 95b/06
a.+yı 96a/01
- *‘ayn** (*Ar.*) *is.* Göz
→ ʔarfetü’l-‘ayn
- ‘ayni** (*Ar.*) *is.* Tıpkısı, aynısı
‘a. 101b/09
- *‘aynü’l-baḳar** (*Ar.*) *is.* Öküzgözü çiçeği
→ Cezīre-i ‘Aynü’l-baḳar
- ayrıl-** Ayrılmak, uzaklaşmak
a.-mazsa 107b/24
- ‘ayş** (*Ar.*) *is.* Zevk, safa, eğlence
‘a.+ (besāṭ-ı ‘ayş) 109b/17
‘a.+ (‘ayş u nūş) 103a/15, 115b/07
‘a.+ (‘ayş u ‘işret) 109b/25
- *‘ayş u nūş** (*Ar. + Far.*) *b.* Yeme, içme
‘a. 103a/15
‘a.+da 115b/07
- *‘ayş u ‘işret** (*Ar.*) *b.* Yeme, içme, çalgı,
çengi, eğlence
- ‘a.+de 109b/25
- ‘ayyār** (*Ar.*) *is.* Zeki, kurnaz
‘a. 96b/11, 96b/13, 96b/17, 97a/01,
97a/23, 98a/14, 98a/17, 98a/20,
98a/20, 98b/01, 99a/10, 100a/03,
100b/07, 100b/12, 100b/16,
100b/22, 102b/05, 103b/14,
105a/01, 105a/21, 107b/17,
110b/15, 113a/17, 113a/20,
113a/25, 113b/08, 115a/07,
115a/21, 116b/06, 116b/12,
116b/14, 117a/03, 117a/05,
117b/02, 117b/07, 118a/07,
118a/12, 118a/15
‘a.+a 96b/14, 96b/15, 97a/07, 97a/07,
113a/19, 117b/09
‘a.+a (sulṭān-ı ‘ayyār) 97a/06
‘a.+dur 97a/02, 107b/18, 113b/14,
117a/06
‘a.+ı 98a/18, 99b/03, 100a/05,
100b/03, 112a/21
‘a.+ısın 113a/25
‘a.+ı (sille-yi ‘ayyār) 103b/17
‘a.+lar 96b/10, 97b/04, 97b/16,
98a/15, 98a/19, 98a/24, 98b/13,
98b/17, 99a/08, 100a/01, 104a/07,
118b/10
‘a.+lara 118a/13
‘a.+lardur 97a/04
‘a.+ları 97a/16, 97b/03, 99a/22,
103b/24, 104a/10, 107b/18
‘a.+larımız 98b/01, 100b/18
‘a.+larından 96b/12
‘a.+larıñ 99b/01
‘a.+larınuñ 99b/23
‘a.+uñ 100b/13, 103a/19, 104a/18,
118a/13, 118a/20

- ‘a.+ -ı ʔarrār 96b/18, 111b/13
‘a.+ (‘ayyār başı) 105a/21, 113b/02
‘a.+ (ʔarrār-ı ‘ayyār) 112a/21
‘a.+ ʃerrine uğra- 104b/25
→ Çāpek ‘ayyār, Çeldek ‘ayyār, Jivek
‘ayyār, Nireng ‘ayyār, ʃarʃar
‘ayyār, Sārık ‘ayyār, Sārık-ı hīle-
cū ‘ayyār ʃıpārū ‘ayyār, Ser-bāz
‘ayyār
‘**ayyārān** (*Ar.+Far.*) Kurnazlar
‘a.+ (sultān-ı ‘ayyārān) 105a/17
‘**ayyār-āne** (*Ar.+Far.*) *zf.* Ayyarca,
kurnazca
‘a. 100a/24
‘**ayyārbaşı** *is.* Ayyarların başı, baş ayyar
‘a.+sıyam 113b/02
‘**ayyūḳ** (*Ar.*) *is.* Gökyüzünün pek
yüksek yeri
‘a.+a ir- 116a/05
az *is.* Az, çok olmayan
a. 100b/25, 112a/22
a.+dur 101b/19
a.+ gör- 105b/17
a.+ ʔal- 109b/03
az- Azmak, yoldan çıkmak
a.-up 96a/02
‘**azāb** (*Ar.*) *is.* Sıkıntı, ceza
‘a.+ -ı ʃedīd 91b/11, 99a/13, 100b/03
‘**azāim** (*Ar.*) *is.* Felaketlere ve
hastalıklara ʃifalı olması için okunan
dualar
‘a.+ okı- 90b/18
a‘zam (*Ar.*) *sf.* En büyük, çok büyük
‘ā. 109b/14, 112b/09
‘ā.+ (ism-i ā‘zam) 91a/25
‘ā.+ (sultān-ı ā‘zam-ı hindistān)
107b/14
‘ā.+ (tīr-i ā‘zam) 102b/08
→ ʔahhār-ı A‘zam, Rāy-ı A‘zam
azarla- Hata ve kusurunu söyleyerek
çıkışmak, tekdir etmek
a.-dı 117b/08
‘**azīm** (*Ar.*) *sf.* Büyük, çok büyük
‘a. 91b/25, 92a/14, 93a/18, 93b/14,
99a/11, 100b/13, 109b/24,
110b/11, 112a/06, 112b/23,
112b/23, 114b/15, 114b/22,
120a/06
‘a.+ (ceng-i ‘azīm) 95a/16
‘a.+ (teber-i ‘azīm) 96a/07
‘**azm**(*Ar.*) *is.* Gitme, gidiş
‘a.+ eyle- 91a/10, 119a/23
‘a.+ -i ḥaḳaniyye eyle- 102b/06
‘a.+ -i ḥimāye ve rāy-ı a‘zam eyle-
112b/05
‘a.+ -i ʔal‘a-yı yāḳūt eyle- 91b/01,
94a/21
‘a.+ -i leşker eyle- 113b/15
‘a.+ -i leşker-i hindī eyle- 116b/06
‘a.+ -i leşker-i islām eyle- 108b/24,
116b/15
‘a.+ -i meydān eyle- 100a/15,
118b/02
‘a.+ -i muḥarrem eyle- 112b/03
‘a.+ -i rāh eyle- 102a/02, 113b/17
‘a.+ -i rāy-ı a‘zam eyle - 113a/10
‘a.+ -i rāy-ı a‘zam it- 112b/18
‘a.+ -i rub‘-ı meskūn eyle- 101b/14
‘a.+ -i rub‘-ı meskūn it- 101a/22
‘a.+ -i ʃehr-i ḥimāye eyle- 112a/07,
112a/15
āzmāyīş (*Ar.*) *is.* Tecrübe, deneme,
sınama
ā.+ it- 115a/22

azu *is.* Diş, azı dişi

a.+larına 92a/03

a.+sı 92a/03

-B-

baba *is.* Baba, ata

b.+ları 108a/06

b.+sı 107a/23

bacak *is.* Bacak

b.+ından(bacağından) kap- 93b/01

b.+ından (bacağından) 100a/06,
100b/08

bād (*Far.*) *is.* Rüzgâr

b.+ı şabā 114a/01

bāde (*Far.*) *is.* Şarap, içki

b. 109b/17

b.+ iç- 116a/22

ba'de (*Ar.*) *zf.* Sonra

b. 109b/25, 115a/06, 115a/20

bādem (*Far.*) *is.* Badem

b. 117a/12

bād-pāy (*Far.*) *b. sf.* Ayağı çabuk olan,
süratli

b.+ı (şapan-ı bād-pāy) 113a/23

b.+ (hātem-i bād-pāy) 98b/15, 99a/09

b.+ (şapan-ı bād-pāy) 101a/05

bāğ (*Far.*) *is.* Bahçe

b. 93b/11, 94a/20

b.+a 93b/11, 94a/10, 116a/20,
116a/21

b.+da 115b/05, 115b/09

b.+dan 116a/24

b.+uñ 93b/13

b.+ ı süleymān 93b/10, 95a/08

b.+i süleymānī 94a/08

Bāğ-ı Behişt-āsā (*Far.*) *b. is.* Cennet gibi

bahçe

b. 115b/04

bağır- Bağırarak

b.-dı (bar bar bağır-) 91a/23

b.-up (bar bar bağır-) 101a/12

bağışla- Bağışlamak, vermek, ihsan
etmek

b.-dı 103a/13, 116a/23, 117b/13

bāğız (*Ar.*) *is.* Nefret eden tiksinen

b.+ı 'adāvet 105b/22

bağla- Bağlamak

b. 119b/21

b.-dı 98a/03, 102a/02, 118b/23,
119a/11

b.-duğın 98a/03

b.-yup (alaylar bağla-) 118b/05

b.-yup (el bağla-) 110a/07

bağlu *is.* Bağlı

b. 98a/02, 98a/04, 116b/17, 117a/12,
117a/15

b.+dur 108a/20

bahādur *is.* Alp, yiğit, bahadır

b.+a 90b/07

bahāne (*Far.*) *is.* Sebep, bahane

b.+ ('özü-i bahāne eyle-) 113a/06

bağr (*Ar.*) *is.* Deniz

b.+i kemān 92b/02, 115b/14

b.+ (bağr-i okyanus) 110b/22,
114a/12

Bağr-i Okyānūs *öz. is.* Yer adı

b. 110b/22, 114a/12

bağş (*Ar.*) *is.* Konuşulan şey, söz

b.+i 115b/02

bağş (*Far.*) *is.* Bağış, ihsan

b.+ı 91b/25, 91b/25

b.+ı (kışsa-yı leṭāfet-bağş) 115a/23

→ Cihān-bahş

baħşış

b.+al- 103a/02

b.+iste- 97a/18, 97a/23

b.+vir- 120a/06

baħt (*Far.*) *is.* Talih, kader, kısmet

b.+ına 96b/12

Baħtūn *bk.* **Baħtūn Vezīr**

b. 99b/14, 108a/21

b.+a 99b/14

Baħtūn Vezīr *öz. is.* Kişi adı

b. 99b/05, 99b/14, 99b/15, 107a/23,

107b/23, 107b/25, 108a/01,

108a/03, 108b/11, 108b/15,

108b/20, 108b/23, 109b/09,

109b/21

b.+e 108a/21

b.+i 99b/13

bāk (*Far.*) *is.* Korku

→ bī-bāk

bağ- Bakmak

b. 100b/16, 103b/04, 105b/17,

108a/06, 118a/04, 118a/16,

119a/15, 119b/02

b.-an (yüzine bağ-) 105b/12, 113a/24

b.-ar 91a/08

b.-ar (aşağa bağ-) 97b/23

b.-arken 118b/07

b.-arlar 113a/01

b.-aruz 108a/20

b.-a kal- 91a/08

b.-ayım 97a/08, 102a/20

b.-ayım (aşağa bağ-) 102b/05

b.-ayım (taşra bağ-) 102a/18

b.-ayım (zemīne bağ-) 102a/20

b.-dı 91b/07, 95b/24, 103b/09,

104b/17, 106a/01, 115b/16,

116b/03, 116b/20, 119b/03

b.-dı (diğkat ile bağ-) 94a/07

b.-dı (yüzine bağ-) 109b/19, 110b/14,

113a/09

b.-dı (yüzlerine bağ-) 110a/04

b.-dılar 99b/09, 105b/08, 115a/03

b.-dılar (açup bağ-) 103b/25

b.-dılar (yüzine bağ-) 100b/08

b.-duğ 102a/09

b.-dum 103b/22

b.-ınca 115b/17

b.-ınca (diyüp bak-) 94a/05

b.-mam 102b/06

b.-mañuz 99a/24

b.-mayup 97a/10

b.-şalar(yukaru bağ-) 97b/22

b.-uñ 103b/13, 108b/12

b.-up 90b/18, 92a/17, 100a/23,

104b/21, 106a/06, 116b/11

b.-up (yüzine bağ-) 111b/02

bağış *is.* Bakma işi, bağış

b. 106a/01

b.+ına 105b/16

bağış- Bakışmak

b.-dılar 97b/25

bākī (*Ar.*) *is.* Daimi, kalıcı

b. 113b/02

bālā (*Far.*) *is.* 1. Yüksek, yukarı, üst,

yüce 2. boy

bālā-ğadd (*Ar. +Far.*) *b. is.* Uzun boylu

b. 114b/24

balçağ *is.* Kılıçların el ile tutulan yeri

b.+ı (balçağı) 106b/01, 106b/01

balyimez (*Yun. balarmas < İt. bala*

ramada) *is.* Karada ve denizde

kullanılan, orta çapta, uzun menzilli bir nevi ağır top

b. 92a/16

-bān (*Far.*) e. ...ci

→ nigh-bān, sāye-bān

baña *zm.* Bana (ben zamirinin yönelme hali)

b. 90b/19, 91b/09, 91b/12, 92a/23, 97a/06, 97a/14, 97a/21, 97a/25, 98b/07, 98b/08, 98b/09, 98b/10, 98b/11, 98b/20, 98b/23, 99a/02, 99a/03, 99a/11, 99a/14, 99a/15, 99a/24, 99b/15, 99b/16, 99b/18, 99b/20, 100b/03, 103b/18, 104b/11, 105a/17, 105a/18, 106b/03, 107a/12, 108a/23, 108b/15, 113a/20, 113b/06, 113b/09, 115b/02, 115b/03, 116a/09, 116a/17, 116a/17, 117a/17, 118a/21, 118a/21

b.+da 108a/18

bānū (*Far.*) *is.* Kadın, hanım

b. 90b/07, 90b/07, 90b/21, 90b/24, 90b/25, 91a/01, 91a/03 91b/07, 91b/14, 94a/15, 94a/19

b.+da 91a/09, 116a/08, 116a/22

b.+dur 94a/08

b.+nuñ 90b/17, 94a/08, 116a/20, 116a/21

b.+y1 cihān 91a/04, 94a/17, 116a/16

b.+y1 ‘ālem 90b/18

b.+y1 ‘ālem-ārā 116a/15

→ Mihr-i Efrūz Bānū, Pür-‘işve Bānū, Semensā Bānū

-bār (*Far.*) *is.* Yük

→ sebük-bār

bar bar *zf.* Bağıra bağıra

b.+bağır- 91a/23, 101a/12

barış- Barışmak, uzlaşmak, anlaşmak

b.-up 113a/05

bārī (*Far.*) e. Hiç olmazsa, hiç değilse

b. 102a/06, 102a/07, 104b/01, 106a/13, 106a/23, 113a/03, 119a/17, 119b/19

bārū (*Far.*) *is.* Kale duvarı, burç

b. 95a/22

bār-gāh (*Far.*) *is.* Saltanat çadırı, otağ

b. 98b/17, 98b/19, 99a/18, 100b/19, 104b/07

b.+a 101a/18, 108a/17, 113a/14

b.+dan 99b/23, 103b/22, 104a/20

b.+ı 99b/02, 103b/20, 110a/20

b.+ın 97b/04, 109b/24

b.+ına 97a/17, 97b/05, 98a/07,

98b/02, 98b/06, 98b/14, 99b/22,

101a/19, 104a/18, 107a/20,

107a/23, 115a/19, 117a/04,

119a/14

b.+ına çık- 113b/18

b.+larına 115a/16

b.+uñ 98b/09

b.+uñda 99b/20

b.+ı āşaf 95a/18, 103a/09, 114a/23

b.+ı āşaf şāh 95a/05, 102b/07,

110a/19, 110a/25, 114a/22

b.+ı iskender 98a/11

b.+ı keymurād hān 98a/09, 98a/13,

98a/17, 98a/20, 99a/05, 99a/18,

103a/17

b.+ı mua‘zzam 114a/21

b.+ı rāy-ı a‘zam 116b/08

b.+ (hayme ve bār-gāh kur-) 120a/16

b.+öñine çı k- 102b/12

bār-gīr (*Far.*) *is.* Beygir, at

- b. 100b/12
b.+i 100b/08, 100b/11
baş- Basmak, çiğnemek, altına almak, kaplamak,
b.-dı 93b/19, 103b/04
b.+dı (‘âlem-i ğayibe kâdem baş-) 93b/11
b.-dı (feryâdı baş-) 103b/04
b.-duçça 93b/05
b.-mışlar (kâdem bas-) 93a/07
b.-up 114a/16
baş *is.* Baş, kafa
b. 96b/25, 97a/03, 98b/05, 103a/08, 105a/20, 114a/02, 114a/14
b.+a çık- 114b/19
b.+dur 105a/21
b.+ı 92a/02, 97a/01, 105a/21, 106a/17, 107b/24, 108b/06
b.+ı (‘ayyâr başı) 105a/21, 113b/02
b.+ı (kulağuz başı) 110a/06, 110a/06, 110a/07, 110a/07, 110a/07, 110a/08
b.+ı ber-â-berine çık- 101a/01
b.+ımız 108a/20
b.+ımızın 107b/10
b.+ın 92a/16, 92b/03, 92b/04, 102a/01, 102a/20
b.+ına 91a/02, 91a/09, 92a/02, 92a/09, 99a/04, 101b/24, 105b/17, 106a/03, 110b/08, 111a/13
b.+ına (‘aklı başına gel-) 99b/08, 102a/23, 102a/24, 117a/09
b.+ına (‘aklı başına götür-) 91b/04, 105a/15, 117a/11
b.+ına (cân başına şıçra-) 97a/14, 118a/15
b.+ına (meydân başına var -) 106a/06, 107a/15
b.+ına geç- 118b/07
b.+ına gel- 105a/15
b.+ında 93b/23, 95b/20, 96a/06, 96b/21, 97a/02, 98a/02, 98a/04, 105b/13, 109a/12, 113a/23, 114b/07, 115a/09, 117a/08
b.+ından (‘aklı başından git-) 117a/09, 117a/09
b.+ından çöz- 101a/05
b.+ını 92b/02, 92b/05
b.+ınıñ 106a/02
b.+ıñuz 100a/04, 105a/07
b.+ın çevir- 108a/15
b.+ın döndür- 106b/09
b.+ın kaçur- 116a/06
b.+ın kaldır- 116b/02
b.+ın kes- 100a/03
b.+ın öñine eg- 117b/05
b.+ın şal- 114b/08
b.+ın ur- 92b/01
b.+ın yar- 94b/16
b.+ını yar- 119b/14, 119b/15
b.+ı ucında tur- 117a/18
b.+ıyam 93a/02
b.+göster- 100a/13, 102b/08, 105a/22, 118a/25
b.+kaldır- 116b/20, 102a/08, 110a/03
b.+ko- 94a/09, 96a/15
b.+larına üşüş- 103b/07
b.+larından 114b/20
b.+ şaya- 104b/09
b.+um 91a/04
b.+una 103a/12
b.+üzerine di- 116a/25

başka *is.* Başka

- b. 96b/24, 108a/07
- başka başka** *zf.* Başka başka
- b. 114b/05
- başla-** Başlamak
- b.-dı 90b/18, 90b/25, 91a/22, 92a/23, 93b/08, 99b/03, 104a/15, 104b/13, 105a/16, 106a/13, 106a/16, 106b/06, 112a/02, 112a/04, 112a/17, 117a/13, 117b/21, 118a/09
- b.-dı (‘asker cem‘ine başla-) 112a/25
- b.-dı (cege başla-) 94b/13, 120a/25
- b.-dı (dimege başla-) 117a/08
- b.-dı (kıra‘āta başla-) 113b/04
- b.-dı (ovuşdurmağa başla-) 101a/03
- b.-dı (sögmeye başla-) 101a/04
- b.-dı (yimege başla-) 116b/19
- b.-dı (zemine gömülmeye başla-) 93b/05
- b.-dılar 91a/01, 92b/09, 108a/10, 111b/23, 116a/11, 117b/12
- b.-dılar (atılmağa başla-) 93a/24
- b.-dılar (cege başla-) 119b/08, 119b/13
- b.-dılar (cür‘a-keşānlığa başla-) 104a/22
- b.-dılar (ditreşmege başla -) 94b/24
- b.-dılar (ışırmağa başla-) 93b/07
- b.-dılar (inmege başla-) 103a/01
- b.-dılar (neğāmata başla-) 94a/01
- b.-dılar (‘işrete başla-) 107a/21
- b.-r 93b/24
- b.-r (ötmege başla-) 101b/03
- b.-yalar (‘işrete başla-) 97b/10
- başlı** *is.* Başlı
- b. 91a/23, 91a/23, 114b/20
- başlı başına** *zf.* Bütünüyle
- b. 115b/20
- başlu** *bk.* başlı
- b. 92a/14, 95a/12, 101b/16
- başhalife** *is.* Halifelerin başı başhalife
- b. 105a/20
- bat-** Batmak, gömülmek
- b.-dı (dizine dek bat-) 93b/06
- b.-dı (yire bat-) 92a/19
- batman** (*Soğd. patmān*) *is.* Bir ağırlık ölçüsü
- b. 101a/05, 105b/15, 113a/24, 115a/10
- baṭṭāl** (*Ar.*) *is.* İşe yaramaz hantal
- b. 94b/22
- bayıl-** Bayılmak
- b.-ıyor 99b/08
- bayır** *is.* Yokuş, bayır
- b.+dan 97b/25
- bayrak** *is.* Bayrak, sancak
- b.+lar 100a/15
- bāz** (*Ar.*) *zf.* 1. Geri, gerisin geriye 2. Tekrar, yeniden
- b. 96a/20
- bāz** (*Far.*) *sf.* 1. açık 2. oynayan
- ser-bāz, ṭabl-bāz
- ba‘zı** (*Ar.*) *is.* Birazı, bir kısmı, kimi
- b. 101a/19, 108a/12, 108b/04, 116b/22, 117b/21
- be** (*Far.*) *e.* Kelimelere –e halini verir
- be-nam, konak-be-konak
- be-nām** (*Far.*) *b. sf.* Adlı, ünlü, meşhur
- b. 113b/04
- Bedahşānī** (*Far.*) *sf.* Bedahşanlı, Bedahşan kentinden
- Behzād-ı Bedahşānī, ‘Ummān-ı Bedahşānī
- bed** (*Far.*) *is.* Kötü

- b.+i rāyihāsından 91b/19
- beden** (*Ar.*) *is.* gövde
b.+ler 114b/15
- bedevī** (*Ar.*) *sf.* Göçebe, çölde yaşayan
→ ‘İfrit-i Bedevī
- bed-baht** (*Far.*) *b. sf.* Bahtsız, bahtı kara,
talihsiz
b.+ (nefer-i bed-baht) 108b/07
- bedīd** (*Far.*) *is.* Görünür, aşikar
→ nā-bedīd
- beg** *is.* Bey
b.+ler 97b/09, 98b/01, 99b/06,
102b/09, 103a/03, 107a/21,
110a/25, 119a/20
b.+lerden 109a/05
b.+lere 103a/13
b.+leri 110a/23
b.+leridür 114a/05
b.+lerin 98b/03, 98b/04
b.+lerüñ 110a/03
- begen-** Beğenmek
b.-di 113a/08, 114a/10
b.+diler 114a/04
b.-sün 96b/11
b.-üp 116a/06
- behey ün.** Çıkışma bildirmek için
kullanılan ünlem; ey, hey
b. 116a/12
- behişt** (*Far.*) *is.* Cennet
b.+ (bāğ-ı behişt-āsā) 115b/04
- Behmen** *bk.* Behmen-i zūr-āver
b. 119b/16
b.+i 119b/18
b.+üñ 119b/16, 119b/16, 119b/19
- Behmen-i Berüz** *öz. is.* Kişi adı
b. 114b/02
- Behmen-i zūr-āver** *öz. is.* Kişi adı
b. 119b/15, 119b/15
- Behrām-ı Gerden-keş** *öz. is.* Kişi adı
b. 112a/10
b.+ü ñ 120a/18
- Behzād-ı Bedāhşānī** *öz. is.* Kişi adı
b. 114b/01
- bekār** (*Ar.*) *sf.* hiç evlenmemiş,ergen
→ nā-bekār
- bekçi** *is.* Bekçi
b.+leri 97b/05, 97b/08
- bekle-** Beklemek
b.-diler 101b/13
b.-r 98b/17
b.-rlerdi 98a/10
b.-yüp 98a/17
- belā** (*Ar.*) *is.* Gam, keder, üzüntü
b. 91a/09, 99a/13
- belī** (*Far.*) *e.* Evet, elbette
b. 97a/19, 97b/01, 99a/15, 99b/16,
103b/21, 104a/12, 109b/19,
111b/05, 114b/13, 118a/17,
118a/21
- beliñle-** Korku ile sıçramak, irkilmek
b.-yüp 91a/18, 111a/03, 116b/20
- belki** (*Ar. bel + Far. ki*) *zf.* İhtimal,
umulur, olabilir
b. 92a/12, 94b/01, 95b/10, 96a/02,
98a/06, 102a/16, 113a/11,
116b/04
- ben** *zm.* Ben 1. teklik kişi zamiri
b. 90b/21, 90b/22, 91a/07, 91b/08,
91b/09, 91b/10, 91b/10, 91b/12,
91b/14, 93a/01, 95a/01, 95a/02,
97a/23, 97a/23, 98b/06, 98b/07,
98b/09, 98b/12, 99a/11, 99a/21,
99b/09, 99b/15, 100a/02, 100a/05,
100b/04, 100b/11, 100b/23,

102a/15, 102a/16, 103a/21,
103a/22, 103a/22, 103b/11,
103b/22, 104a/08, 104a/11,
104a/15, 104b/19, 105a/04,
105b/18, 105b/22, 107a/12,
107b/08, 109b/13, 110b/12,
113b/09, 114a/20, 116a/18,
117a/01, 117a/13, 117a/15,
117a/17, 117a/19, 117a/25,
117b/02, 117b/19, 118a/13
b.+de 90b/10, 91a/23, 96a/19,
96a/23, 97a/25, 99a/01, 100a/09,
101b/25, 103a/20, 105b/24,
107a/11, 107a/12, 108a/04,
108b/19, 111a/08, 114b/12,
117a/16
b.+dedür 118a/22
b.+den 92a/23, 99b/14, 100a/10,
117a/10
b.+i 91b/07, 91b/08, 94a/21, 95a/08,
97b/23, 98a/03, 98a/06, 98b/11,
99a/01, 99b/10, 100a/23, 100a/24,
100b/09, 100b/14, 100b/19,
102a/16, 104b/19, 105a/06,
108b/20, 108b/20, 113a/04,
113b/12, 117a/02, 117a/25,
117b/20, 117b/24, 118b/16,
119a/06
b.+üm 90b/09, 90b/10, 91a/03,
91b/16, 91b/17, 92a/23, 93a/02,
96a/04, 96a/24, 97a/22, 99b/12,
99b/15, 99b/18, 99b/21, 99b/22,
100a/011, 103b/05, 104b/20,
105a/02, 105a/15, 105b/21,
105b/25, 106b/08, 107b/12,
107b/14, 108a/19, 109b/12,
110b/25, 111a/03, 111b/13,

113b/04, 113b/05, 113b/10,
114a/15, 115b/21, 117a/02,
117a/20, 117a/24, 117b/07,
117b/16, 118b/08, 119b/01,
119b/03, 119b/07, 120a/20
b.+ümde 117a/16, 117a/19
b.+ümdür 105a/14
b.+üm-le 90b/11, 91b/12, 105a/14
bend (*Far.*) *is.* Bağ
b.+e çek- 94b/12, 95a/02, 95a/14,
96a/22, 99a/07, 99a/17, 108b/10,
114b/23, 118b/10, 118b/12,
118b/24, 119b/11, 119b/22
b.+e eyle- 119b/09
b.+e it- 114b/21, 118b/20, 119b/07
b.+in 117b/06
b.+in al- 98a/04, 105a/20, 117b/08
b.+lerin al- 119a/18
b.+ (end ü bend) 94a/09
b.+ (kayd u bend eyle-) 113b/06
b.+ eyle- 97a/15, 98a/05, 98a/23,
103b/18, 104a/11, 119b/07
b.+itdür- 108b/23
b.+it- 114b/16, 119a/01
bende (*Far.*) *is.* Köle
b.+ol- 120a/01
bendli (*Far. + Tr.*) *is.* Bağlı
b. 116b/24
beñiz *is.* Yüz, çehre, beniz
b.+lerinde 96a/06
b.+lerinde kan kalma- 114b/18
beñize- Benzemek
b.-memiş (birbirine beñize-) 108a/07
b.-r 92a/02, 92a/03, 92a/03, 96b/14,
96b/15, 97a/01, 97a/03, 100a/22,
104b/23, 105b/11, 106a/11,
109a/09, 120a/24

- b.-rler (mīl ü mināreye beñze-)
109b/02
- b.-r (mīl ü mināreye beñze-) 114a/02,
114b/11
- ber-ā-ber** (*Far.*) *b. sf.* Beraber, birlikte
b. 101b/20, 104a/21, 107a/14,
107a/16, 107b/12, 115a/12,
116a/05, 116a/08
b.+ine (başı ber-ā-berine çık-)
101a/01
b.+ine gel- 95b/06, 97b/24, 102b/13
b.+gel- 120a/24
b.+ol- 118b/15
b.+vir- 100b/23, 106a/04, 106a/10
- ber** (*Far.*) *e.* Üzere
b. 96a/01
→ engüşt-ber-dehān, keşān-ber- keşān
- bere** *is.* Yara
b. 101a/19
b.+lerinüñ 101a/20
- ber-cehennem** (*Far.+Ar.*) Cehenneme,
b.+ (cān ber-cehennem eyle -)
92a/10, 94b/23, 107a/02
- ber-dār** (*Far.*) *is.* Asılmış
b.+eyle- 96a/22
- Ber-Ḥayāyī Pīr** *öz. is.* Kişi adı
b. 93a/02
b.+üñ 93a/07
- ber-hevā** (*Far.+Ar.*) Havada, havaya
b. 96b/03, 101a/22, 101b/14,
102a/02, 102a/14, 102a/14,
102b/06, 112b/22, 114a/09,
114a/22
- ber-ta'yīn** (*Far.+Ar.*) Tayin olarak, tayin
olduğu üzere
b.+olın- 109b/23
- ber-vech** (*Far.+Ar.*) Olduğu gibi, olarak
b.+le 95a/23, 108a/18
- berg** (*Far.*) *is.* Yaprak
b.+i ḥazān 94b/24, 97a/03, 114b/23
- beri** *is.* Beri, bu tarafa, bu yana
b. 103a/06, 117a/15, 117a/20,
118b/02
b.+den 120a/21
- berīyye** (*Ar.*) *is.* Çöl, sahra
b. 91b/23
b.+ (berīyye-i bī-āmān) 91b/23,
91b/24, 95a/07
b.+de 94a/11
b.+dür 110a/10
b.+si 110a/11
- Berīyye-i Bī-āmān** *öz. is.* Yer adı
b. 91b/23
b.+a 91b/24, 95a/07
- berķ** (*Ar.*) *is.* Şimşek
b.+i hāṭıf gibi süzil- 102a/22
b.+i hāṭıf 106b/09
- berkit-** Sağlamlaştırmak
b. 108b/09
b.-üp 100a/16
- berüz** (*Far.*) *is.* Kavga, savaş
→ **Behmen-i Berüz**
- berü** *bk. beri*
b. 93b/03, 97b/22, 99b/06, 102b/03,
103a/12, 110b/22, 111a/15,
111b/16, 112b/16
b.+de 97b/08, 101a/20, 102b/07,
103a/07, 112b/06, 113b/18
b.+den 95a/15, 101a/17, 105a/24,
107a/09
b.+sine 111b/16
b.+ye 98a/11
b.+ye gel- 101b/14
- berzah** (*Ar.*) *is.* Zor, güç, sıkıntı

- b. 93a/04
b.+ları 94a/11
- besāt** (*Ar.*) *is.* Kazan tencere gibi yayvan kap
b.+ -ı ‘ayş 109b/17
- besbelli** *zf.* Anlaşıyor ki
b. 98a/05, 117a/15
- besbellü** *bk.* besbelli
b. 111a/12, 115b/23, 117a/13,
- beste** (*Far.*) *is.* Bağlanmış, bağlı
b. 97a/18
- beşer** (*Ar.*) *is.* İnsan, ademoğlu
b. (beşer-i çeşm) 112b/22
- beter** (*Far. bed-ter*) *sf.* Çok kötü
b. 111b/06
- beterīn** (*Far.*) *b. is.* Daha fena çok kötü
b. 111b/13
- bevvāb** (*Ar.*) *is.* Kapıcı, hademe
b. 103b/08, 103b/09, 103b/11,
103b/12, 103b/16
b.+lar 103b/02, 116b/08, 120a/03
- bevvābān** (*Ar.+Far.*) *is.* Kapıcılar, hademeler
b. 103b/07
- beyān** (*Ar.*) *is.* Açıklama, bildirme
b.+ (naql ü beyān eyle-) 91a/02,
91a/13, 101a/22, 103a/15,
110a/21, 113a/02, 116b/16
b.+ (‘acībū’l beyān) 110a/21
b.+eyle- 91a/22, 115a/23
b.+ve taqrīr eyle- 103a/12
- beyāz** (*Ar.*) *is.* Beyaz
b. 93b/23, 93b/24, 93b/25, 94a/03,
100a/17, 104b/08, 105b/04,
107a/02, 115a/06
- beyin** *is.* Beyin
b.+isi (beynisi) 107a/01
- beyne-ḥū** (*Ar.*) *is.* Onunla Allah arasında, bir Allah bilir
b.+ (ḥālīk-i beyne-ḥū) 92a/22
- beyze** (*Ar.*) *is.* Yumurta
b. 95b/08
b.+ -yi zerrīn 95b/04
b.+ye 95b/08
b.+yi 95b/07
- beze-** Bezemek, süslemek
b.-yüp 100a/20
- bezm** (*Far.*) *is.* Meclis
b.+i (erbāb-ı bezm) 117b/11
- bıldurcın** *is.* Bıldırcın
b. 115b/03
- bıraḳ-** Bırakmak
b.-dı (meydāna bıraḳ-) 103b/23
b.-dılar 104b/01
b.-miş 114b/13
b.-mışdı 100a/01
b.-up (bıraḳup) 100b/02, 101a/03,
106a/14, 110b/12, 116a/11,
117b/11
b.-up git- (bıraḳup) 95a/25
b.-ursañ (ortaya bıraḳursañ) 116b/17
- bıraḳdır-** Bıraktırmak
b.-ur (cebren bıraḳdır-) 114a/12
- bıyık** *is.* Bıyık
b.+ları 114a/02
b.+ların 105a/01, 105a/04
b.+larına 104b/03
b.+larumda 105a/02
- bī-** (*Far.*) *e.* Başına geldiği kelimeye -sız, -maz anlamı katan olumsuzluk eki
- *bī-āmān** Korkusuz
b. 91b/23, 91b/24, 95a/07
- *bī-bāk** Korkusuzca
b. 100b/23, 116a/07

*bī-çāre Çaresiz	113b/18, 114b/19, 116a/18, 116b/04, 118a/18
b.+ (rağş-ı bī-çāre) 101a/01	
*bī-gāne Kayıtsız	b.-diler 94a/23, 94b/01, 94b/18, 97b/08, 100a/04, 108b/22
b.+ler 115b/21	
*bī-hūd Baygın, kendinden geçmiş	b.-diler (aşlımı bil-) 98a/14
b.+ ol- 93a/16	b.-diler (birbirin bil-) 99a/06
*bī-iştibāh Şüphesiz	b.-dügi 115b/19, 117b/15
b.+dur 119a/07	b.-düginden 116b/12, 117a/01
*bī-muḥāba Korkusuz	b.-düginden ḳal- 95a/24, 116a/02
b. 116b/25	b.-dügüñ gibi 104a/09
*bī-nām İsimsiz, adsız	b.-düm 99a/03
b. 100b/07	b.-erek gel- 101a/23
*bī-naẓīr Eşsiz, benzersiz	b.-eydi 108b/10
b. 115a/25	b.-eyim 91b/09, 99b/15
*bī-nihāye Sonsuz	b.-mem 99a/01, 99a/03, 107b/04, 114b/12
b.+dür 107b/20	
*bī-nişān Nişansız, işaretersiz	b.-mez 93a/22, 94b/03, 104b/22, 106a/15, 117a/24, 117b/20
b. 100b/07	
*bī-pervā Korkusuz	b.-mezdi 94a/22, 95a/23, 101a/12
b. 106a/07, 119a/10	b.-mezler 96a/04, 99a/04, 111b/17
*bī-şümār Sayısız	b.-mezsın 104b/19
b.+ (leşker-i bī-şümār) 112b/18	b.-mezüz 98a/03, 98a/25, 108b/17, 108b/18, 118a/09
*bī-tāblık bitkinlik, yorgunluk	b.-miş 111b/04
b. 93a/08	b.-üñ 110a/16
*bī-vaḳt Zamansız, vakitsiz	b.-üp 108b/22
b. 98b/21, 99a/01	b.-üp(aşlımı bil-) 99b/05
*bī-zār Rahatsız, bıkmış, usanmış,	b.-üp(neye uğraduğın bil-) 92a/18
bitkin	b.-üp (āḫvāli bil-) 112a/12
b.+am 117a/19	b.-ür 91a/25, 93a/11, 93b/06, 107b/04, 113b/17
b.+ eyle- 117b/20	
bil <i>is.</i> bel	b.-ürdi 94a/14, 98a/19
b.+ine 93a/02	b.-ürem 98b/23
bil- Bilmek	b.-ürmisiin 91b/08
b. 110b/19	b.-ürsin 117a/03
b.-di 91b/13, 93b/20, 95b/20, 96a/08, 100a/01, 102a/21, 102a/25, 104b/25, 105b/23, 107b/09,	b.-ürsiñüz 108a/22
	b.- (vire-bilürüz) 119b/03

- b.- (ala-bildükleri) 108b/07
b.- (getüre-bildün) 103b/16, 104a/16
b.- (getüre-bileydün) 97a/21
b.- (göre-bileydüm) 90b/09
b.- (göre-bildi) 103b/21
b.- (unuda-bilürmiyem) 111a/08
b.- (ura-bilürseñ) 95b/05
- bildir-** Bildirmek
b.-diler 116b/08
b.-eyim (haddiñüzi bildir-) 119b/01
- bildür-** *bk.* **bildir-**
b. 90b/19
b.-di 94b/06, 105a/12, 108b/21,
110b/10, 118a/24, 119a/20,
120a/25
b.-di (kendin bildür-) 97b/06,
110b/06, 116a/18, 118b/21
b.-ür (geldügin bildür-) 93b/17
b.- (kendün bildür-) 116a/17
- bile** *zf.* Birlikte, beraber
b. 90b/11, 92b/10, 95a/22, 96a/24,
96b/11, 97b/12, 97b/12, 97b/18,
100a/24, 100b/23, 101b/05,
101b/12, 102a/16, 102b/06,
107b/08, 107b/23, 108a/05,
110b/10, 114a/13,
- bile-** Bilemek, keskinleştirmek
b.-mege (uštura bile-) 105a/16
- bilece** *zf.* Beraberce
b. 116a/02
- bilek** *is* Bilek
b. 109b/17
- bilin-** Bilinmek
b.-mez 99a/09
- biñ** *sf* Bin
b. 90b/20, 91a/05, 91a/09, 96b/20,
101b/01, 101b/02, 106b/06
- b.+den (yigirmi dört kerre yüz biñ)
118b/03
b.+ (altı biñ altı yüz altmış altı)
109b/01, 114a/19
b.+ (altı kerre yüz biñ) 101a/22,
114b/04
b.+ (altmış biñ) 114b/02
b.+ (beş kerre yüz biñ) 96b/01
b.+ (biñ bir) 101b/01
b.+ (dört kerre yüz biñ) 90b/04,
94b/09, 112b/05
b.+ (iki biñ) 101a/13
b.+ (iki kerre yüz biñ) 96a/21,
100a/14, 105a/23, 109b/22,
112a/15, 112a/22, 112b/02,
120a/10, 120a/15
b.+ (iki yüz biñ) 112a/13
b.+ (kırk biñ) 110a/19, 110a/24,
110a/24, 114a/09, 114a/22
b.+ (on biñ) 119a/09
b.+ (on iki biñ) 114b/25, 115a/13
b.+ (on sekiz biñ) 115a/07
b.+ (on yidi biñ) 94b/16
b.+ (seksan biñ) 110a/23
b.+ (toğuz kerre yüz biñ) 112b/13,
113a/12, 118b/02
b.+ (üç biñ) 113a/24
b.+ (yüz biñ) 112a/04, 112a/10,
112b/07, 114a/23, 114a/24,
114a/25
- bin-** Binmek
b.-di 95a/15, 100a/22, 107a/09,
116a/25
b.-diler 108a/11
b.-diler (ata bin-) 108b/08
b.-erdi 107a/07

b.-üp 95b/09, 100a/05, 105a/08, 107a/09, 108b/24, 111a/07	100b/13, 100b/13, 100b/21, 100b/25, 101a/10, 101a/11, 101a/23, 101a/24, 101a/25, 101b/03, 101b/03, 101b/06, 101b/11, 101b/13, 101b/16, 101b/24, 102a/09, 102a/11, 102b/01, 102b/04, 102b/06, 103a/01, 103b/02, 103b/02, 103b/07, 103b/07, 103b/09, 103b/09, 103b/14, 103b/17, 103b/17, 103b/21, 103b/23, 103b/25, 104a/16, 104b/12, 104b/17, 104b/24, 104b/25, 105b/17, 105b/19, 105b/23, 106a/01, 106a/02, 106a/03, 106a/09, 106a/23, 107a/14, 107a/16, 107b/06, 107b/18, 107b/18, 108a/01, 108a/06, 108b/16, 108b/18, 109a/10, 110a/10, 111a/05, 111a/15, 111b/07, 111b/08, 111b/09, 111b/10, 111b/13, 111b/13, 111b/20, 111b/24, 111b/24, 111b/25, 111b/25, 112a/07, 112a/15, 112a/18, 112a/19, 112a/21, 112a/23, 112b/04, 112b/06, 112b/12, 112b/13, 112b/18, 113a/03, 113a/05, 113a/07, 113a/13, 113a/16, 113b/09, 113b/10, 113b/11, 113b/14, 113b/23, 114a/04, 114a/06, 114a/07, 114a/12, 114a/12, 114a/13, 114a/21, 114a/22, 114b/01, 114b/15, 114b/20, 114b/24, 115a/04, 115a/21, 115a/23, 115b/04, 115b/04, 115b/06, 115b/10,
binā (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Yapı	
b. 92b/07	
b.+ eyle- 93b/13	
bināgūş (<i>Far.</i>) <i>is.</i> Kulak memesi	
b.+larından 114a/03	
bindür - Bindirmek	
b.-üp 97b/06	
binek taş ı Ata binmek ve inmek için kullanılan yüksekçe taş	
b.+na yanaşdır- 109a/06	
bir <i>is. ve sf.</i> Bir	
b. 90b/02, 90b/04, 90b/17, 90b/22, 90b/23, 91a/15, 91b/12, 91b/21, 91b/21, 91b/22, 91b/22, 91b/23, 91b/23, 91b/23, 92a/06, 92a/20, 92a/21, 92a/23, 92a/24, 92a/25, 92b/06, 92b/08, 92b/10, 92b/12, 92b/13, 93a/13, 93a/15, 93a/17, 93a/21, 93a/21, 93b/10, 93b/12, 93b/13, 93b/14, 93b/16, 93b/17, 93b/19, 93b/19, 93b/19, 94a/05, 94a/09, 94a/09, 94b/05, 94b/15, 94b/16, 94b/17, 94b/20, 94b/22, 95a/12, 95a/13, 95a/13, 95a/16, 95a/25, 95b/01, 95b/02, 95b/02, 95b/04, 95b/08, 95b/11, 96a/05, 96a/05, 96a/06, 96a/07, 96b/05, 96b/11, 96b/16, 96b/18, 96b/18, 97a/25, 97b/02, 97b/09, 97b/10, 97b/20, 97b/23, 97b/24, 97b/25, 98a/01, 98b/04, 98b/24, 99a/04, 99a/09, 99a/14, 99a/20, 99a/20, 99b/04, 99b/08, 100a/01, 100a/03, 100a/04, 100a/10, 100a/21, 100a/22, 100b/02, 100b/10,	

115b/11, 115b/11, 115b/13, 115b/14, 115b/16, 115b/17, 115b/17, 115b/19, 115b/19, 115b/21, 115b/22, 116a/04, 116a/10, 116a/13, 116a/14, 116a/17, 116a/19, 116a/23, 116b/03, 116b/03, 116b/05, 116b/13, 116b/18, 116b/18, 116b/22, 116b/24, 117a/02, 117a/12, 117a/13, 117a/15, 117a/16, 117a/18, 117a/20, 117a/23, 117b/06, 117b/09, 117b/09, 117b/13, 117b/14, 117b/16, 117b/18, 117b/20, 118a/07, 118a/09, 118a/10, 118a/17, 118a/20, 118a/20, 118b/06, 118b/08, 118b/09, 118b/10, 118b/13, 118b/15, 118b/17, 118b/19, 118b/22, 118b/22, 118b/24, 118b/25, 119a/01, 119a/05, 119a/08, 119a/10, 119a/11, 119a/18, 119a/24, 119b/06, 119b/19, 119b/20, 119b/23, 120a/03, 120a/11, 120a/13, 120a/13, 120a/24	91a/21, 91b/05, 91b/05, 91b/06, 91b/22, 91b/25, 91b/25, 92a/02, 92a/05, 92a/07, 92a/12, 92a/14, 92a/14, 92a/25, 92a/25, 92b/04, 92b/07, 92b/07, 93a/02, 93a/03, 93a/09, 93a/09, 93a/12, 93a/13, 93a/18, 93b/04, 93b/05, 93b/14, 93b/22, 93b/23, 94a/04, 94a/06, 94a/15, 94b/02, 94b/04, 95a/22, 95a/25, 95b/01, 95b/04, 95b/06, 95b/07, 96a/02, 96b/02, 96b/19, 96b/24, 96b/25, 97a/13, 97b/06, 97b/14, 97b/21, 98a/10, 98a/19, 98a/22, 98a/23, 98b/13, 99b/04, 100b/05, 101a/09, 101a/22, 101a/24, 101b/01, 101b/01, 101b/02, 101b/03, 101b/03, 101b/05, 101b/06, 101b/06, 101b/08, 101b/10, 101b/11, 101b/14, 101b/24, 102a/03, 102a/05, 102a/06, 102a/07, 102a/20, 102a/23, 102a/25, 103a/15, 103a/17, 103b/03, 104a/08, 104a/23, 104a/25, 104b/02, 104b/08, 104b/15, 105a/01, 105a/04, 105a/06, 105a/06, 105a/11, 105a/18, 106a/06, 106a/08, 106a/14, 106a/18, 106a/20, 106a/23, 106b/04, 106b/09, 107a/01, 107a/17, 107a/17, 107b/10, 107b/11, 107b/17, 108a/13, 108a/19, 108a/20, 108b/01, 108b/15, 108b/18, 109b/03, 109b/24, 110a/01, 110a/02, 110a/04, 110a/09, 110b/03, 110b/17, 110b/19, 111a/07,
b.+araya gel- 93a/03	
b.+de 99a/09, 112a/23, 112b/01, 118a/11	
b.+dür 105b/25	
b.+kenāra otur- 97a/07	
b.+yire getür- 92b/04	
b.+ (biñ bir) 101b/01	
b.+ (sf) 90b/05, 90b/06, 90b/06 90b/08, 90b/09, 90b/09, 90b/10, 90b/11, 90b/12, 90b/12, 90b/15, 90b/15, 90b/15, 90b/16, 91a/11,	

111a/14, 111b/23, 111b/25,
112a/03, 112b/03, 112b/05,
112b/14, 112b/18, 112b/20,
112b/21, 113a/11, 113a/17,
113a/19, 113b/08, 113b/10
113b/10, 113b/19, 113b/19,
113b/23, 114a/21

birāder (*Far.*) *is.* Kardeş

b. 108a/02, 112b/05
b.+i 99b/05, 107b/25, 112b/04,
114a/25
b.+ine 108a/03
b.+lerdür 114a/05
b.+leri 114b/01
b.+üm 107b/23
b.+ün 112a/18

biraz *sf.* Biraz

b. 90b/03, 91a/06, 91b/25, 92a/01,
92a/11, 92b/07, 93b/03, 93b/04,
94a/06, 96b/15, 97b/09, 97b/13,
98b/02, 99b/14, 103b/24, 104a/22,
104b/04, 105a/13, 106a/02,
106b/09, 107b/01, 107b/03,
108b/22, 109a/05, 112b/05,
115b/08, 116a/19, 116a/22,
117a/02, 117b/11, 117b/19,
118a/08, 118a/14, 118b/10,
119a/22, 119b/10, 119b/15,
119b/16, 120a/05
b.+da 109b/17, 118a/05
b.+ı 101a/13, 101a/14

birazdan *zf.* Birazdan, az sonra

b. 93a/06, 93a/16, 93a/21, 95b/08,
95b/12, 95b/16, 97b/18, 98b/03,
99b/25, 102b/12, 104a/17,
104b/07

bir bir *sf.* Birer birer, teker teker

b. 91a/02, 91a/22, 94a/11, 99b/07

birbiri *zm.* Birbiri

b. 92a/16, 118b/11, 118b/13, 119a/04
b.+n 101a/15
b.+ñüz 103b/10
b.+ne 106a/20, 113a/15
b.+ne geç- 91b/21
b.+ne beñze- 108a/07
b.+ne şarıl- 106a/25
b.+ne ur- 101b/05, 101b/11
b.+n bil- 99a/06

birbirleri *zm.* Birbirleri

b.+ne 100a/25, 107a/09, 108a/09,
116a/12, 118b/05, 119a/23, 120a/22
b.+nü ñ 116a/10

birden *zf.* Birden, bir anda

b.+ 92a/16, 95a/14, 93b/02, 95a/14,
106a/21

birer *sf.* Birer

b. 92a/25, 93b/23, 93b/23, 98b/10,
99a/20, 99b/25, 104a/25, 108b/08,
114b/16, 114b/17
b.+den 108b/08

birer birer *sf.* Teker teker

b. 98b/01

bir *zm.* Biri

b. 92a/01, 93a/23, 93b/06, 93b/23,
93b/23, 95b/14, 95b/19, 97a/04,
98a/04, 106a/17, 108a/07,
109b/02, 112a/08, 112a/11,
112a/16, 114b/11, 115a/03,
115a/03, 115a/04, 115b/17
b.+leri 94a/06, 95b/15
b.+n 92b/02, 93b/01, 101a/06,
106a/18, 114b/06, 119b/11
b.+nden 93a/18

- b.+ne 99a/19, 99a/19, 112a/05,
112a/05, 112a/13, 112a/14,
114a/05, 114a/06, 119a/19
b.+nede 112b/01
b.+ni 92b/04
b.+nüñ 93b/01, 115b/20, 115b/24
b.+sine 95b/04
b.+sinden 99b/12
- birinci** *sf.* Birinci
b. 102a/19
- birkaç** *sf.* Çok olmayan az sayıda
b. 95b/03, 96a/01, 96a/06, 96a/10,
96b/06, 97b/09, 98b/24, 106a/25,
115b/01, 115b/08, 120a/04
- birlik** *is.* Bir olma durumu, birlik
b.+ ol- 95b/24
- Birüz Şāh** *öz. is.* Kişi adı
b. 114b/10
- biş** *is.* Beş
b. 95a/25, 97a/23, 97b/07, 100b/12,
103a/21, 104a/05, 105b/13,
112a/04, 115a/09, 116b/17,
118a/01
b.+in 93b/02
b.+ (biş kerre yüz biñ) 96b/01
b.+ (biş yüz) 108b/24, 109a/04
b.+ (on beş) 110a/02
b.+ (yigirmi biş) 93b/14
b.+ (yüz on biş) 111b/08
b.+ (yüz yigirmi biş) 112a/13,
120a/12
- bit-** 1. Sona ermek, tamamlanmak
b.-di (işi bit-) 101a/12
b.-medükçe (işi bit-) 104b/13
2. Yerden çıkmak, yetişmek
b.-memiş (ot bit-) 101b/15
b.-mez 106b/05
- biz** *zm.* Biz (Birinci çokluk kişi zamiri)
b. 90b/03, 93a/01, 95b/22, 100b/19,
103a/04, 107b/11, 107b/24,
108a/20, 111a/24, 119a/21
b.+de 94a/25, 107b/22, 119b/03
b.+den 96a/05, 116b/04
b.+e 96a/05, 100b/10, 111a/06,
116b/19
b.+edür 98b/04
b.+i 99a/01, 99a/22, 109b/06,
119b/02
b.+lere 110b/15, 112b/15
b.+leri 116b/04
b.+üm 94a/18, 95b/22, 96a/21,
96b/03, 98b/01, 99a/17, 100b/18,
101a/21, 108a/20, 109b/19,
110a/05, 110a/08, 111b/14
b.+üm-le 107b/23, 111b/03
- boğ-** Boğmak, öldürmek
b.-dı 104a/22
- boğaz** *is.* Boğaz
b.+ın şık- 104a/22
b.+ı ele vir- 98a/06, 103b/12
b.+ı kır- 97a/14
- boğum** *is.* Boğum
b. 105b/14
- boğun** *is.* Boğun
b. 115a/09
b.+ı 105b/15
- boğ** *is.* Pislik, necaset, bok
b.+a(sākızı boğa düş-) 112b/16
- bolayki** *zf.* Ola ki
b. 91a/16, 91b/15, 97a/20, 104a/15
- bolaykim** *zf.* Ola ki
b. 96b/11, 98b/04
- boru** *is.* Boru
b.+ları (göç boruları çalın-) 110a/22

- b.+suna 97a/03
- bostān** (*Far*) *is.* Bahçe
- b.+da 106b/05
- boş** *is.* Boş
- b.+ tut- 108a/13
- boşalt-** Boşaltmak
- b.-dı (hazīnesin boşalt-) 99a/25
- b.-up (boşaldup) (hazīnesin boşalt-) 99a/24, 99b/01
- boşan-** Boşanmak, akmak, serbest kalmak
- b.-ınca 98a/06
- boşandur-** Serbest kalmak
- b.-dığın 98a/13
- boy** *is.* Boy
- b.+ı 103a/01, 114a/08
- boyun** *is.* Boyun
- b.+ın (boynın) ur- 104a/01
- b.+ına (boynuna) 91b/19
- b.+ından (boynından) 114b/16
- b.+uña (boynuña) 106b/07
- boz-** Bozmak
- b.-ar 110a/20
- b.-up(‘askerin boz-) 94a/13
- b.-up (mührin boz-) 113b/03
- böyle** Böyle
- b. 90b/16, 91b/06, 91b/13, 94b/09, 97b/20, 98a/03, 98b/11, 99a/16, 99b/16, 100a/03, 101b/15, 103b/24, 105a/13, 106a/21, 107a/03, 107a/25, 109b/06, 113a/19, 113b/09, 114a/09, 114b/18, 115a/23, 116a/01, 116a/09, 117b/01
- b.+dür 117b/23
- bre** (*Yun.*) *ünl.* Ey, hey, be
- b. 91a/20, 96a/08, 97a/14, 99b/03, 99b/13, 102a/21, 103b/07, 103b/08, 104a/03, 104b/11, 104b/14, 104b/18, 104b/19, 104b/22, 104b/22, 104b/23, 105a/02, 105b/17, 105b/21, 108b/15, 111a/03, 114b/15, 115b/25, 118a/12, 118a/15, 119b/07
- bre bre ün!** Şaşkınlık, hiddet, heyecan gibi duyguları ifade eder
- b. 98b/17, 102b/02
- bu** *zm.* Bu
- b. 90b/04, 90b/07, 90b/22, 91a/03, 91a/06, 91b/07, 91b/14, 91b/20, 91b/21, 92a/05, 92a/06, 92a/09, 92a/09, 92b/01, 94a/06, 94a/08, 94a/16, 94a/22, 94a/24, 94b/07, 94b/12, 94b/15, 95a/03, 95a/04, 95a/25, 95b/05, 96a/02, 97a/08, 97a/18, 97a/20, 97b/01, 97b/07, 97b/10, 98a/07, 98a/11, 98a/24, 98b/07, 98b/13, 98b/21, 99a/01, 99a/07, 99a/21, 99b/03, 99b/12, 99b/12, 99b/21, 99b/22, 99b/23, 100a/04, 100a/20, 100b/03, 100b/16, 101a/16, 101b/15, 101b/18, 101b/19, 101b/21, 102b/02, 102b/08, 102b/11, 102b/12, 103b/15, 103b/18, 104b/11, 104b/14, 104b/16, 104b/19, 105a/07, 105b/16, 105b/23, 106b/07, 106b/08, 107a/13, 108a/02, 111a/05, 111b/19, 111b/23, 112b/17, 112b/18, 113a/06, 114b/07, 114b/09, 114b/15, 114b/25,

115a/02, 115a/23, 115b/02,
116a/14, 116a/15, 116a/17,
117a/05, 117a/19, 117a/23,
117b/02, 118a/09, 118a/11,
118a/20, 119a/13, 119a/16,
119b/02

b.+da 102a/09, 107b/01

b.+dur 108b/02

b.+nuñ 91b/07, 96a/01, 98a/01,
99b/03, 99b/07, 103a/15, 103b/07,
105a/19, 107b/24, 108a/05,
110a/02, 112b/10, 114b/19,
116a/01, 119b/19

2. *sf* Bu

b.+ (sf) 90b/01, 90b/01, 90b/07,
90b/11, 90b/16, 90b/18, 90b/18,
90b/19, 90b/23, 90b/24, 91a/02,
91a/03, 91a/06, 91a/11, 91a/12,
91a/18, 91a/21, 91a/22, 91a/22,
91b/01, 91b/06, 91b/08, 91b/09,
91b/13, 91b/19, 91b/22, 92a/01,
92a/04, 92a/10, 92a/10, 92a/17,
93a/05, 93a/05, 93a/10, 93a/19,
93a/23, 93b/02, 93b/14, 93b/23,
93b/25, 94a/08, 94a/10, 94b/03,
94b/06, 94b/16, 95b/03, 95b/11,
96a/03, 96a/08, 96a/16, 96a/16,
96b/08, 96b/19, 96b/21, 97a/23,
98a/19, 98a/24, 98b/03, 98b/04,
98b/08, 98b/12, 99a/10, 99a/11,
99a/11, 99a/13, 99b/05, 99b/14,
99b/18, 100a/03, 100b/06,
100b/22, 100b/25, 101a/20,
101b/15, 102b/11, 103a/05,
103b/11, 104a/12, 104b/14,
104b/18, 105a/12, 105a/13,
105a/15, 107a/02, 107a/04,

107a/18, 107b/01, 108a/02,
108a/23, 108b/03, 108b/04,
108b/05, 108b/24, 109a/09,
109a/11, 109a/13, 109b/01,
109b/04, 109b/05, 109b/19,
110a/04, 110a/10, 110b/01,
110b/07, 110b/08, 110b/10,
110b/19, 110b/24, 111a/04,
111a/09, 111a/10, 111a/23,
111b/01, 111b/02, 111b/02,
111b/04, 111b/07, 111b/22,
112a/15, 112a/20, 112b/06,
112b/13, 113a/06, 113a/09,
113a/21, 113b/07, 113b/09,
114a/04, 114a/10, 114a/13,
114a/16, 114a/16, 114a/17,
114a/21, 114b/08, 114b/09,
114b/12, 114b/19, 115a/14,
115a/23, 115b/22, 116b/01,
117a/14, 117a/20, 117a/21,
117a/24, 117a/25, 117b/01,
117b/14, 117b/15, 118a/03,
118a/11, 118a/12, 118b/13,
119a/06, 119a/12, 119a/12,
119b/10, 120a/08

bu arada *zf.* Bu esnada

b. 103a/20

buçuk *sf.* ...ve yarım

b. 101a/05

bugün *is.* Bugün

b. 95a/01, 95a/01, 98b/04, 105b/08,
107a/24, 118b/06

būḳalemūn (*Far*) *is.* Bulunduğu yerin
rengine giren ve böcek yiyen
sıçan büyüklüğünde bir hayvan

b.+ (mürğ-i būḳalemūn) 96a/07,
105b/13, 113a/23, 115a/09

bul- Aramak, arayıp bulmak, ulaşmak,
nail olmak, elde etmek, ortaya
çıkarmak

- b.-alım (çāre bul-) 98a/10
b.-a-bilürler(fırsat bul-abil-) 98a/16
b.-ayım 96a/12
b.-dı 93b/21, 94a/20, 96a/14, 97b/04,
117a/12
b.-dı (kendin dehlīzde bul-) 93b/19
b.-dı (şihhat bul-) 103a/16
b.-dılar 99b/19, 99b/20, 105a/04
b.-duḡ 99b/12
b.-duḡ (hoş bul-) 109b/11
b.-dum 96a/23, 117b/19
b.-madılar 94a/23
b.-maḡ(rehā bul-) 106a/13
b.-sun (yirinde bul-) 99a/16
b.-up 100a/01
b.-up(fırsat bul-) 91b/03, 97b/05
b.-up (yol bul-) 94a/04
b.-up (selāmet bul-) 117a/21
b.-uram 109b/13
b.-ursın (āşinā bul-) 93b/11
b.-ur (emn ü āsāyiş bul-) 108b/04

buldur- Buldurmak

- b.-up 118a/20

bulın- (Bir yerde) mevcut olmak, ortaya
çıkarılmak, bulunmak

- b.-dı 119b/19
b.-dum (gāfil bulın-) 117a/16
b.-ma ḡ (tedārik üzre bulın-) 111b/03
b.-mayalım (gāfil bulın-) 111a/05
b.-maz 115a/05

bulun- *bk.* **bulın-**

- b.-anlar (hilāfında bulun -) 108b/03
b.-madı 94b/01
b.-ma ḡ 115b/11

b.-maz 115b/03

b.-mazsa 117a/23

b.-mışdur 95b/11

buluş- Buluşmak, bir araya gelmek,
kavuşmak

- b.-dı 91a/17, 112b/08
b.-dı (kendüsine buluş-) 108a/01
b.-maḡa 120a/04
b.-maḡ 118a/18
b.-up 95a/07, 95a/08, 96b/09, 99a/05,
113a/01, 113b/16

bulut *is.* Bulut

b.+lar 102b/13

buña *zm.* Buna

- b. 107a/03, 109a/09, 114a/11,
117b/21

buñal- Bunalmak

b.-up 91b/19

bunca *zf.* Bunca

- b. 93b/12, 108a/03, 111a/15

bunda *zm.* Burada

- b. 90b/16, 90b/22, 91a/18, 91b/07,
91b/11, 91b/11, 92a/15, 93a/09,
96a/23, 98b/24, 99a/04, 99b/09,
99b/18, 100b/04, 101a/20,
103a/13, 111a/03, 111a/25,
111b/05, 111b/14, 111b/20,
112a/18, 112b/25, 117a/15,
118a/05, 118a/08, 120a/20
b.+ getir- 111a/04

bundan *zm.* Buradan

- b. 91b/12, 93a/04, 94a/17, 99b/23,
100a/04, 107b/19, 108a/07,
108b/10, 109b/06, 109b/24,
110a/08, 110a/09, 110a/10,
113a/03, 115b/17

bunı *zm.* Bunu

b. 91b/06, 94a/13, 97a/06, 97b/03,
98a/08, 99b/10, 102a/01, 103a/25,
104a/07, 104a/08, 104a/10,
114a/08, 114a/11, 114b/17,
115b/18, 116a/14, 118a/15,
119b/22

bunlar

b. 92b/09, 93a/05, 94a/07, 94b/14,
95a/09, 95b/11, 95b/11, 98b/19,
100b/09, 101a/20, 103a/23,
108b/07, 108b/15, 110a/23,
111a/07, 111a/18, 111a/20,
111b/13, 112b/05, 112b/06,
114a/05, 114a/09, 114b/19
b.+a 95b/20, 98a/21, 98b/19, 99a/20,
103a/05, 108a/17, 109b/10,
111a/18, 111a/19, 111a/20,
111a/21, 114b/18

b.+da 111a/10

b.+dan 111b/12

b.+dur 104a/24, 116a/10, 116a/11

b.+ı 93a/11, 93a/24, 94a/02, 94a/02,
95a/18, 98b/21, 99a/16, 99a/18,
99b/24, 100a/09, 101a/14,
101a/15, 111a/16, 112a/07,
114b/11, 114b/12, 114b/12,
114b/14, 119a/19, 119b/09,
120a/14

b.+un 111a/11, 111b/16

b.+uñ 92b/06, 93a/01, 93a/12,
93b/23, 97a/04, 103b/06, 111b/17,
116a/11

bura *is.* Bura, bu yer

b.+ya getir- 105a/15

burun *is.* Burun

b.+ı (burunı) 101b/01, 101b/09,
101b/09

b.+una (burnuna) 117a/11

b.+unda(burnunda) 101b/01

b.+unuñ(burnunuñ) 101b/03

Bürzī *öz. is.* Kişi adı

b. 101b/25

būs (*Far.*) *is.* Öpme, öpücük, öpüş

b.+ (elin būs eyle-) 117b/08

b.+ (zemīn būs it-) 111a/19

buyur- (Bir nezaket ifadesi olarak) davet
etmek öncelik tanımak

b.-it- 93a/01

b.-uñ (buyruñ) 90b/22, 90b/25,
95b/21, 96a/09, 96a/15, 98b/22,
99b/21, 108a/23, 111a/16,
116a/19, 116b/21

bük- Eğmek, bükmek

b.-er (pençesin bük-) 107b/17

bükil- Bükülmek

b.-üp 116a/08

bülend (*Far.*) *is.* Yüksek, yüce

b.+üñ (kubbe-yi bülend) 93b/16

b.+i āvāz 100b/06

bünyād (*Far.*) *is.* Asıl, esas, temel

b.+ (sūra bünyād ur-) 96a/04,
109b/24

bütün *is.* Eksiksiz, bütün, tam

b. 91a/03, 91a/06, 91b/13, 100a/04,
100a/23, 101a/19, 102a/13,
105a/16, 106a/20, 107a/12,
107b/15, 107b/20, 110a/25,
110b/25, 111a/24, 111b/04,
111b/14, 114a/17

büyük *is.* Büyük

b. 92a/01, 93a/10, 96b/20, 104a/08,
114b/01

-C-

caba (*Kökü tam olarak belli değil*)

Parasız bedava verilen şey

c. 108a/12

cā'ize (*Far.*) *is.* Hediye, bahşiş, armağan

c.+sin vir- 113b/13, 116b/15

cām (*Far.*) *is.* Kadeh

c.+ın 118b/07

c.+ (ele cām al-) 109b/17

cāme (*Far.*) *is.* Elbise çamaşır

c. 96b/17

cāme-ḥāb (*Far.*) *is.* Yatak

c. 91b/04, 92a/07, 94b/21, 98b/17,
98b/18, 99b/10

c.+ına 91b/02

c.+ında 94b/01

c.+ından 94b/03, 94a/25, 99a/01

Cāmūs (*Ar.*) *is.* Manda, Su sığırı

c. 93a/23

cāmus-ser (*Far.*) *b. sf.* Manda başlı

→ Cāmus-ser Nerre

Cāmūs-ser *bk.* Cāmūs-ser Nerre

c. 94b/11, 95a/09

c.+i 94b/12

Cāmūs-ser Nerre *öz. is.* Kişi adı

c. 94b/11

cān (*Far.*) *is.* Can

c. 92b/03, 93a/13, 106b/05, 115b/11

c.+cehennem eyle- 91b/21

c.+ı çek- 116b/19

c.+ı şıkkıl- 97b/13

c.+ları cehenneme di- 108b/20

c.+um 90b/10

c.+uña 106b/08

c.+al- 104b/13

c.+at- 94b/06, 97a/16

c.+başına şıçra- 97a/14, 118a/15

c.+ber-cehennem eyle- 92a/10,
94b/23, 107a/02

c.+ile çalış- 97a/25

c.+şoḥbetin eyle- 102b/03

c.+vir- 101a/01, 104b/13

canavar (*Far. cān-vār*) *is.* Canavar

c. 92a/02, 92a/04, 92a/10, 95a/07,
97a/24, 101b/25

c.+uñ 92a/09, 101b/18

cān-güzār (*Far.*) *b. sf.* Candan geçer
olan, cana dokunan

c.+ (nīze-yi cān-güzār) 107a/13

cānib (*Ar.*) *is.* Taraf, yön

c.+de 99b/06

c.+den 96a/11, 100a/24, 105b/03,
106a/14, 118a/25, 118b/02,

118b/06, 119b/25

c.+e 93a/08, 101b/20, 101b/24,
111a/05, 115b/13

c.+i 93b/22

c.+in 103b/25

c.+ine 112b/20, 112b/21, 114b/21

c.+in (dört cānibin dolaş-) 95b/02

cāriye (*Ar.*) *is.* Hizmetçi, hakayık,
odalık

c. 90b/12, 115b/04, 115b/08,

115b/09, 118a/07

c.+leri 116a/20

c.+m 117b/16

c.+mi 118a/20

c.+ñ 116a/18

c.+ñi 90b/21, 91a/07

c.+si 117b/14

c.+ye 90b/12

cāsūs (*Ar.*) *is.* Hafıye, casus

c. 94b/05, 105a/12, 118a/16, 119a/19

c.+lar 94b/02, 120a/07

- c.+lar gönder- 118a/16
c.+ gönder- 94b/02, 98a/25, 102b/10,
119a/15
- cāzū** (*Far.*) *is.* Cadı, büyücü
c. 91a/18, 91a/20, 91a/22, 91b/01,
91b/02, 91b/05, 91b/09, 91b/14,
92a/07, 96a/09, 96a/22, 96b/08
c.+mekrine uğra- 91b/13
c.+şerrine uğra- 94b/05
c.+yı 95a/07
→ ‘Akrebe Cāzū, Āteş Cāzū
- cebran** *bk.* **cebren**
c. 110b/23
- cebren** (*Ar.*) *zf.* Zorla
c.+ bırakdır- 114a/12
- cehd** (*Ar.*) *is.* Çalışma, çabalama
c.+ eyle- 103b/05
- cehennem** (*Ar.*) *is.* ahrette günahkar
kulların gideceği azap yeri, tamu
c.+e 107b/24, 109b/12
c.+cehennem eyle- 91b/21
c.+ber-cehennem eyle- 92a/10,
94b/23, 107a/02
c.+e (cānları cehenneme di-) 108b/20
c.+e git- 91a/20
- cehūd** (*Ar.*) *is.* Yahudi, cıfit
c. 104b/14
c.+sıtması tüt- 113a/19
- cellād** (*Ar.*) *is.* Cellat
c. 104a/01, 104a/06
c.+lara 99a/18
- cemāl** (*Ar.*) *is.* Yüz güzelliği
c.+in 90b/17
- cem’** (*Ar.*) *is.* Toplama, bir araya gelme
c.+ine (‘asker cem’ine başla-)
112a/25
c.+ eyle- 112a/12, 112a/17, 112a/25
- c.+ it- 91a/09, 105b/18, 112a/03,
112a/04, 112a/17
c.+ ol- 90b/04, 102a/04, 112b/13,
112b/13, 119a/15
- cenāb** (*Ar.*) *is.* Şeref, onur ve büyüklük
terimi olarak kullanılır.
c.+ -ı hallāk-ı ‘ālem 101a/25
- cenāh** (*Ar.*) *is.* Yan, kol (askerlik terimi)
c.+ (kalb-i cenāh) 118b/06
- cenān** (*Ar.*) *is.* Kalp, yürek, gönül
c.+ı hüsn 115a/25
- ceng** (*Far.*) *is.* Savaş,
c. 95a/16, 96a/23, 100a/011,
100a/05, 100a/14, 105b/01,
107a/07, 107a/20, 115a/16,
117a/02, 120a/07
c.+de 94b/14
c.+de (eşnā-yı ceng) 108a/12
c.+den 118b/10, 119b/10, 119b/15,
119b/16
c.+dür 100a/08, 100a/12, 107b/02,
116b/11, 117a/02, 118a/24
c.+e 95a/13, 100b/04, 119b/05
c.+e başla- 94b/13, 119b/08,
119b/13, 120a/25
c.+eyle- 94b/15, 95a/03, 100a/011,
107a/25, 108a/10, 111b/03,
116a/21, 116b/12, 119b/02
c.+i ‘aẓīm 95a/16
c.+i 105a/14, 116a/10
c.+in 90b/01, 116a/11
c.+iñüz 107a/25
c.+ine 100b/09
c.+i (gürz cengi it-) 107a/18
c.+i ħarbī 119a/25
c.+i ħarbī çaldır- 107a/09

- c.+i harbīler çalın- 100a/19,
118b/01, 120a/21
- c.+i harbī çalın- 105a/23
- c.+i harbīlerin çal- 108a/09
c.+i sulṭānī 116b/13
- c.+ (ālāt-ı ceng) 105b/13
- c.+ (ṭabl-ı ceng çalın-) 119a/23
- c.+it- 93a/19, 95a/11, 96a/13,
107a/24, 116a/11
- c.+ol- 105a/10
- c.+tur- 94b/11, 95a/15
- cengci** (*Far.+T.*) *is.* Savaşçı
c. 107b/20
- Cenīd** *öz. is.* Kişi adı
c. 115a/11
- cevāb** (*Ar.*) *is.* Cevap
c. 113b/02
c.+a 98b/02
c.+ı 107b/01, 113a/06, 113b/07
c.+ın 118a/24
c.+ı al- 108b/04
c.+ları 105a/07, 113b/16
c.+vir- 91a/25, 119b/03
c.+ı kelimāt eyle - 98b/02
c.+al- 117a/13
c.+eyle - 111a/09, 116b/06
c.+vir- 94a/14, 97a/09, 101b/18,
108a/18, 108b/01, 113a/09,
120a/20
- cevāhir** (*Ar.*) *is.* Cevherler, elmaslar,
kıymetli taşlar
c. 115a/04
- Cevāhir-Ābād** *öz. is.* Yer adı
c. 96a/17, 111a/01
c.+a 114a/14
- Cevāhir Şāh** *öz. is.* Kişi adı
c. 96b/22, 109a/13, 119b/04
- c.+ı 111a/02
c.+u ñ 114a/15
- cevelān** (*Ar.*) *is.* Gezinti
c.+ (ṭarīd-i cevelān eyle-) 105b/06,
119a/25
c.+ eyle- 119a/02
- cevher** (*Ar.*) *is.* 1.Maya öz, 2. Elmas,
değerli taş
c.+üñ 108a/08
- ceyb** (*Ar.*) *is.* Cep
c. 102a/20
c.+inden 102a/21, 102a/25
c.+inde git- 102a/19
c.+ine şoḳ- 102a/18
c.+ine ḳo- 102a/22
- ceyş** (*Ar.*) *is.* Asker, ordu
c.+ ḳalk- 110a/23
- cezīre** (*Ar.*) *is.* Ada
c. 114a/12
c.+de 114a/12
c.+lerin 96a/12
c.+ (cezīre-yi pervīn) 114a/14
c.+ (cezīre-yi ‘aynū’l-baḳar) 96a/12,
114b/13
- Cezīre-yi Pervīn** *öz. is.* Yer adı
c.+e 114a/14
- Cezīre-yi ‘Aynū’l-baḳar** *öz. is.* Yer adı
c.+a 96a/12, 114b/13
- ciger** (*Far.*) *is.* Ciğer, bağır
c.+ler 101b/07
- ciger-düz** (*Far.*) *b. is.* Ciğeri delip geçen
c.+i (ḥadeng-i ciger-düz) 115b/14
- cihān** (*Far.*) *is.* Dünya
c. 96a/21, 97b/07, 107b/16, 112a/05,
114a/13
c.+(bānū-yı cihān) 91a/04, 94a/17,
116a/16

c.+da 108b/03	105b/09, 107a/21, 108a/17,
c.+ı 107b/19	109a/10, 109b/05, 110a/02,
c.+ı ḥarāba vir- 110b/19	110b/10, 110b/17, 111a/11,
cihān-ārā (<i>Far.</i>) <i>b. is.</i> Cihanı dünyayı	111a/12, 111a/18, 111a/22,
süsleyen, bezeyen	111b/14, 112a/12, 112b/24,
→ Cihān-Baḥş-i Cihān-ārā	113a/06, 115a/14, 116b/02
Cihān-Baḥş <i>bk. Cihān-Baḥş-i Cihān-ārā</i>	c.+den 100b/07, 104a/04, 109a/14,
c. 96b/14, 97b/12, 103a/11, 105b/03,	112b/06
107a/07	c.+mizūñ 117a/09
c.+a 100b/09	c.+n 110b/01
c.+dur 96b/25	c.+ñüzi 99a/12, 100b/06, 110b/20
Cihān-Baḥş-i Cihān-ārā <i>öz. is.</i> Kişi adı	c.+nüzūñ 100a/03
c. 114b/25	c.+si 101a/15, 108a/20, 116b/11,
cihān-gīr (<i>Far.</i>) <i>b. is.</i> Cihanı, dünyayı	119a/18
zapteden	c.+sin 97a/04, 104b/01, 106a/20
→ Fīrūz-ı Cihān-gīr	c.+sine 105a/21
cihān-sūz (<i>Far.</i>) <i>b. is.</i> Cihanı dünyayı	c.+sinūñ 103a/08
yakan	cünbiş (<i>Far.</i>) <i>is.</i> Kıymıldanma, hareket
→ Ra‘d-ı Cihān-sūz	c.+i 115b/23
cilvelen- Cilvelenmek, naz yapmak	cür‘a (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Yudum, içim, kadehin
c.-ürdi 94a/08	dibinde kalan tortu
cinn (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Cin	c. 104a/11
c.+i 94a/20	c.+sın 104a/15
c.+ler 110a/20, 114a/07, 114a/09	cür‘a-keşānlık (<i>Far.+T.</i>) Yüzüne şarap
civān (<i>Far.</i>) <i>sf.</i> Genç delikanlı	dökme
→ nev-civān	c.+a başla-(cür‘a-keşānlığa başla-)
Cūmhūrā Hızır <i>öz. is.</i> Kişi adı	104a/21
c. 114a/25	c.+ eyle- 105a/06
cüdā (<i>Far.</i>) <i>is.</i> Ayrı, ayrı düşmüş,	c.+ it- 104a/12
ayrılmış	cürm (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Suç
c.+da 115a/04	c.+i 106a/18
cümle (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Bütün, hep	c.+ünden 92a/01
c. 91b/21, 92a/24, 92b/04, 92b/11,	cüşse (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Gövde, beden
93a/14, 93b/15, 94b/10, 95a/19,	c.+sinde 92a/02
95b/24, 96a/22, 97a/23, 97b/01,	cüz‘ı (<i>Ar.</i>) <i>sf.</i> Az, pek az, az miktarda
100b/01, 101b/09, 102b/09,	c. 104b/06, 108b/18, 114a/16
103a/03, 104a/06, 105b/08,	

-Ç-

Çadır (*Far. Çader*) *is.* Çadır

- ç. 98a/22, 108a/01
ç.+a 104a/11, 108b/05
ç.+ına 98b/14, 98b/22, 98b/24,
98b/25, 104a/14, 107b/02,
107b/02, 107b/03, 107b/25,
107b/25, 108a/01, 108a/06,
108b/16, 110a/15, 116b/24
ç.+ına uğra- 104a/18
ç.+larına 99b/02, 108a/16
ç.+larında 100b/04

çağır- Çağırarak, bağırarak, seslenmek

- ç. 98b/20, 99a/02
ç.-dılar 98b/20, 99b/13
ç.-uñ 98b/19, 99b/13

çağırt- Çağırtmak,

- ç.-dı 99a/02, 117a/02
ç.-ıram (çağırdıram) 98b/07

çağrı çağrı *zf.* Cayır cayır

- ç.+ yan- 101a/15

çal- 1. Bir çalgı ile eseri icra etmek,

vurarak, üfleyerek ses çıkartmak

- ç.-dılar (tabl-ı ārām çal-) 119a/13
ç.-dı (sāz çal-) 117b/19
ç.-mağa (mzk) 117b/21
ç.-mağa (rebāb çal-) 117b/12
ç.-up(ceng-i harbîlerin çal-) 108a/09
ç.-up (tabl-ı ārām çal-) 101a/18

çal- 2. Bir kimsenin malını rızası

dışında almak

- ç.-ar (gözden sürmeyi çal-) 107b/18
ç.-mıslar 97b/08

çaldır- Bir müzik aleti çaldırmak,

terennün ettirmek

ç.-up (ceng-i harbî çaldır-) 107a/09

ç.-up (tabl-ı ārām çaldır-) 101a/17,
107a/05

çaldur- *bk.* çaldır-

ç.-dı (tabl-ı ārām çaldur-) 108a/15,
119a/14

çalı *is.* Çalı, kurumuş küçük dal parçası

ç. 113b/10, 113b/10
ç.+ya 97b/24, 113b/10

çalın- Çalınmak, bir çalgı ile icra
edilmek

ç.-an 100b/06, 105b/07, 119a/25

ç.-up 100a/14

ç.-ınup (ceng-i harbî çalın-) 105a/23

ç.-up (ceng-i harbîler çalın-) 100a/19,
118b/01, 120a/21

ç.-up (tabl-ı ārām çalın-) 107a/20

ç.-up (göç boruları çalın-) 110a/22

ç.-up (tabl-ı ceng çalın-) 119a/23

ç.-ur 101b/04

çalış- Çalışmak, çaba göstermek

ç.-up (cān ile çalış-) 97a/25

ç.-ur 104b/15

ç.-ur (açmağa çalış-) 104b/20

Çāpek ‘Ayyār *öz. is.* Kişi adı

ç. 115a/11

Çāpūr-ı Fil-süvār *öz. is.* Kişi adı

ç. 114b/04

çāre (*Far.*) *is.* Çare

ç. 95b/15

ç.+ ara- 95b/01

ç.+ bul- 98a/10

ç.+ it- 95b/01

ç.+ ol- 95b/10

→ **bī-çāre, nā-çār**

çār-gūşe (*Far.*) *b. is.* Dört köşe

ç. 93b/22

çārmīh (*Far.*) *is.* Çarmık, suçluyu haça
germek için kurulmuş put
şeklindeki darağacı

ç.+a ger- 98b/10, 99a/18, 99b/11

ç.+a қо- 99a/21

ç.+a ur- 99b/17

ç.+da 99b/03

ç.+dan 99b/24

ç.+ yap- 99a/19

çāşnī-gīr (*Far.*) *b. is.* Evvelce saraylarda
yemeklerin tadına bakan kimse,
aşçıbaşı, sofrabaşı

ç. 109b/14

çarh (*Far.*) *is.* Çark

ç.+ ol- 95b/08, 103b/17

ç.+ ur- 103b/14

çarp- Şiddetle vurmak

ç.-dı 106a/11

ç.-ınca 101a/01

ç.-up 102a/20, 106a/05, 106a/20,
106b/01, 118b/17, 118b/18,
118b/25, 119b/20

ç.-up(dört yanına çarp-) 93b/01

ç.-up(kanad çarp-) 94a/01

ç.-up(zemīne çarp-) 92a/17

çarpıl- Çarpılmak

ç.-up 90b/06, 90b/18

çarpumı çarpumı *zf.* Çırpına çırpına

ç. 92b/05

çatla- Çatlamak

ç.-dum 104b/11

ç.-ya yaz- 104a/01

çavuş (*Far.*) *is.* Çavuş, askeri idare eden
safları düzenleyen görevli

ç.+lar 115a/15

çehār-dest (*Far.*) *b. sf.* Dört elli

→ Fargul-ı Çehār-dest

çehre (*Far.*) *is.* yüz, surat

ç.+sine at- 106b/01

ç.+yi nā-pāk 104b/24

çek- Çekmek

ç. 104b/11, 119b/17

ç.- (elin çek-) 94b/18

ç.-di 104b/15

ç.-di (bende çek-) 94b/12, 95a/14,
118b/10, 118b/24, 119b/22

ç.-di (cānı çek-) 116b/19

ç.-di (dāma çek-) 92a/18

ç.-di (dem çek-) 96a/14, 112b/22

ç.-diler (bende çek-) 99a/17, 114b/23

ç.-di (söze çek-) 116b/22

ç.-dügi 94a/11

ç.-emedi (bende çek -) 119b/11

ç.-en 112a/06

ç.-er 104b/13, 111b/08

ç.-er (şandelī çek-) 107b/15

ç.-erdi (kadd ü kāmēt çek-) 111b/08,
120a/12

ç.-erdi (bende çek-) 108b/10

ç.-erdi (kadd çek-) 112a/07, 112b/01,
112b/01

ç.-erek 114b/17

ç.-erlerdi (kadd çek-) 112a/06

ç.-er (kadd çek-) 111b/09, 111b/11,
111b/11, 112a/20, 112a/22

ç.-er (şıklet çek-) 110a/10

ç.-i-virdi 95a/04

ç.-i (kendüye çeki düzen vir-)
113a/10

ç.-me (elem çek-) 110b/16, 111b/13,
120a/20

ç.-mek (bende çek-) 118b/12

ç.-meñ (elem çek-) 96b/11, 111a/11

ç.-miş (bende çek-) 96a/22

- ç.-sem (bende çek-) 95a/02
ç.-ün (bende çek-) 99a/07
ç.-üp 90b/09, 94b/22, 101b/23,
106a/24, 115b/14, 116a/04
ç.-üp (āh-ser çek-) 113a/19
ç.-üp (dem çek-) 102a/04, 102a/18,
102b/06
ç.-üp (ileri çek-) 103b/09
ç.-üp (şişe çek-) 101a/20
ç.-üp (tenhāya çek-) 98b/03
çekil- Çekilmek
ç.-üp 91b/24, 92a/11, 109b/15
Çeldek *bk. Çeldek ‘Ayyār*
c. 96b/16, 98a/15, 98a/23, 98a/24
Çeldek ‘Ayyār *öz. is. Kişi adı*
c. 97a/04, 97b/11, 98a/09, 98a/12
115a/11
c.+a 98b/12
çenberli (*Far. +T.*) *is. Çemberli*
ç. 118b/04
çengāl (*Far.*) *is. Çengel*
ç.+ur- 106a/03
çerende (*Far.*) *is. Otlayıcı, otlayan*
ç. 115a/22
çeşm (*Far.*) *is. Göz*
ç. 114a/24
ç.+ine 93a/06
ç.+ (çeşm ü gūş) 101a/21
ç.+ (tūṭīyā-yı çeşm-i ‘alīl ol-)
119a/07
ç.+ (beşer-i çeşm) 112b/22
çeşm ü gūş (*Far.*) *is. Göz ve kulak*
(dikkat)
ç. 101a/21
çevir- Çevirmek, döndürmek
ç.-di (başın çevir-) 108a/15
ç.-e getir- 103b/17
ç.-medügimiz (yüz çevir-) 112b/15
ç.-mem (yüz çevir-) 105b/22
ç.-meyüp (yüz çevir-) 111a/24
ç.-üp (yüz çevir-) 107b/09
ç.-üp (sözi ğayrı yire çevir-) 108b/20
çık- Çıkmak, gitmek, uzaklaşmak
ç.-a 94a/04
ç.-a gel- 96b/09
ç.-alum(karşı çık-) 95b/17
ç.-amadı 94a/04
ç.-an 105a/24, 118b/03
ç.-ar 92a/21, 101b/12
ç.-ar(meydāna çık-) 95a/03
ç.-ardı 95a/22
ç.-ardı (acısı depesinden çık-) 93b/07
ç.-ardı (şayd ü şikāra çık-) 115b/08
ç.-arum (meydāna çık-) 96a/10
ç.-dı 93b/03, 93b/06, 97a/13, 97b/14,
101b/13, 115b/17, 117a/04
ç.-dı (bār-gāhına çık-) 113b/18
ç.-dı (başı ber-ā-berine çık-) 101a/01
ç.-dı (dīvāna çık-) 95a/05, 107a/21
ç.-dı (nerdübānından çık-) 93b/14
ç.-dı (taşra çık-) 91b/22, 97a/05,
111a/07
ç.-dı (yukarı çık-)93b/18, 95b/19
ç.-dı (şikāra çık-) 90b/15, 115b/10
ç.-dılar (taşra çık-) 94a/23
ç.-duğın (şikāra çık-) 90b/19
ç.-duğ (yüksege çık-) 102a/20
ç.-duğça 95a/22
ç.-ılmaz (başa çık-) 114b/19
ç.-madı (gelüp çık-) 102a/05
ç.-mağa (kaşrdan çık-) 94a/16
ç.-mağ (taşra çık-) 94a/04
ç.-mam (taşra çık-) 99b/11
ç.-mamışdı 113a/14

- ç.-mam (taşra çık-) 99b/17
ç.-mazuz 99a/21
ç.-miş (üzerine çık-) 101b/07
ç.-miş (yukarı çık-) 97a/05
ç.-up 96a/09, 96b/13, 96b/18,
96b/19, 98a/11, 104b/07, 106a/05,
113b/15, 115b/13, 115b/13,
116a/21, 116b/18
ç.-up (bār-gāh öñine çık-) 102b/12
ç.-up (dümmünden çık-) 93b/21
ç.-up (elinden çık-) 97b/24
ç.-up (geminden çık-) 98a/21
ç.-up (sağ sālīm çık-) 117a/22
ç.-up(taşra çık-) 99b/23, 102b/09
ç.-up (taşraya çık-) 97a/10
ç.-up (üzerine çık-) 101b/03
ç.-up git- 118a/09
- çıkar-** Çıkarmak, yollamak, göndermek
ç.-dı 93a/02, 97b/06, 104b/02,
115b/16
ç.-dı (meydāndan çıkar-) 119b/18
ç.-dı (tahta çıkar-) 120a/17
ç.-dılar (meydāndan çıkar-) 119b/14
ç.-dılar (tahta çıkar -) 109b/09
ç.-dum (patırdı çıkar-) 111b/20
ç.-up 97b/06, 99b/10, 101a/06,
101a/09, 102a/20, 107a/20,
109b/09, 113b/02, 116a/23,
116b/09, 117b/25
ç.-up (meydāndan çıkar-) 101a/16
ç.-up (üzerinden çıkar-) 115a/16
- çi** (*Far.*) e. ne
ç. 115a/05
- çi-fā'ide** (*Far.* +Ar) e. Neye yarar,
boşuna
ç. 115a/05
- çift** *is.* Birbirini tamamlayan iki tekten
oluşan bütün
ç. 101b/01, 105a/25, 115a/13,
118b/03
- Çimşid Şāh** *öz. is.* Kişi adı
ç. 114b/03, 114b/08
- çin** *is.* Zaman, vakit
ç.+i seher 110a/22
ç.+i şabāh 112b/07
- çin** (*Far.*) *is.* Tarihi çok eski dönemlere
dayanan bir ülke
ç. 97a/03
ç.+i pülād 100a/17
- çiriş** *is.* Yapışkan bir madde
ç. 104b/10
ç.+dür 104b/21
- çok** *is.* Çok, fazla
ç. 94b/14, 94b/24, 95a/13, 95a/16,
98b/01, 102a/06, 107b/20,
110b/11, 111a/04, 111b/18,
112a/20, 117b/22, 118a/05,
120a/10
ç.+dur 105a/20
- çokdan** *zf.* Çoktan
ç. 91a/19, 101b/10, 117a/19
- çokluk** *is.* Çoğunluk
ç. 110a/10
- çök-** Çökmek, oturmak
ç.-üp (her taraftan çök-) 93b/07
- çöz-** Çözmek, serbest bırakmak
ç.-üp (başından çöz-) 101a/05
ç.-üp al - 104b/07
- çün** (*Far.*) Zira, nitekim
ç. 113b/07, 114a/14, 119a/22,
120a/08
- çünkü** (*Far.*) Çünkü, zira ...diğında,
...dığı zaman

ç. 102b/08, 105a/22, 108a/10
çünkü (*Far.*) Çünkü, zira ...dığında,
...dığı zaman

ç. 92a/11, 94a/02, 94b/07, 99b/02,
100a/13, 102b/11, 105b/23,
109a/02, 113a/03, 118a/25

çürüt- Çürütmek

ç.-ürdi (çüridürdi) 101a/06

-D-

da *bağ.* da, de, dahi, hem, bile

d. 92b/07, 93a/19, 94b/13, 95a/04,
95a/06, 95a/06, 95b/14, 95b/18,
96a/03, 96a/14, 96a/17, 96a/19,
96a/20, 96a/25, 96b/07, 97a/06,
97a/23, 97b/09, 98a/05, 98a/25,
98b/01, 98b/09, 98b/11, 98b/23,
99a/03, 99a/12, 99a/15, 99a/25,
99a/25, 99b/07, 99b/16, 100b/19,
100b/20, 101a/16, 101a/21,
102b/05, 103a/12, 103a/13,
103a/18, 103a/21, 103a/22,
103b/07, 104a/02, 104a/09,
105a/13, 117b/11, 119a/12,
119a/21, 119b/24

dağıt- Dağıtmak

d.-urdu (dağıdurdı) 93b/01

dahi *bağ.* Dahi, da, de

d. 90b/01, 90b/12, 90b/13, 90b/23,
90b/24, 91a/04, 91a/05, 91a/05,
91a/06, 91a/06, 91a/11, 91a/12,
91a/14, 91a/14, 91b/23, 91b/25,
91b/25, 92a/01, 92a/04, 92a/11,
92a/18, 92a/19, 92a/25, 92b/04,
92b/04, 92b/05, 92b/06, 93a/04,

93a/05, 93a/10, 93a/10, 93a/17,
93a/24, 93b/03, 93b/04, 93b/05,
93b/24, 94a/10, 94b/04, 94b/05,
94b/08, 94b/09, 94b/21, 95a/10,
95a/12, 95a/16, 95a/18, 95a/20,
95a/23, 95b/14, 95b/20, 95b/25,
95b/25, 96a/04, 96a/16, 96a/17,
96a/18, 96a/20, 96b/09, 96b/25,
97a/03, 97a/05, 97a/09, 97a/11,
97a/22, 97a/25, 97b/03, 97b/12,
97b/17, 97b/18, 98a/12, 98a/13,
98a/16, 98a/18, 98a/18, 98a/23,
98b/15, 98b/25, 99a/02, 99a/21,
99a/23, 99b/16, 99b/25, 100a/01,
100a/04, 100a/08, 100a/12,
100a/17, 100a/19, 100a/21,
100b/20, 101a/09, 101a/10,
101a/12, 101a/17, 101a/18,
101a/19, 101a/20, 101a/24,
101b/05, 101b/12, 101b/17,
101b/20, 101b/20, 102a/02,
102a/05, 102a/10, 102b/01,
102b/04, 102b/06, 102b/07,
102b/09, 102b/13, 103a/01,
103a/05, 103a/05, 103a/09,
103a/10, 103a/14, 103a/18,
103a/19, 103a/21, 103a/23,
103a/25, 103b/14, 103b/15,
104a/02, 104a/05, 104a/05,
104a/08, 104a/09, 104a/21,
104a/21, 104a/22, 104a/24,
104b/03, 104b/08, 104b/10,
104b/22, 104b/25, 105a/03,
105a/06, 105a/06, 105a/08,
105a/24, 105b/14, 105b/19,
105b/22, 106a/02, 106a/10,
106a/22, 106b/02, 107a/06,

107a/08, 107a/16, 107a/19,
107a/20, 107a/23, 107a/25,
107b/02, 107b/08, 107b/09,
107b/11, 107b/23, 108a/01,
108a/16, 108a/21, 108a/22,
108a/22, 108a/22, 108b/04,
108b/07, 108b/08, 108b/23,
109a/01, 109a/08, 109a/09,
109b/09, 109b/10, 109b/11,
109b/12, 109b/12, 109b/14,
110a/10, 110a/12, 110a/17,
110b/12, 110b/15, 110b/24,
110b/25, 111a/13, 111a/20,
111b/06, 111b/09, 111b/10,
111b/10, 111b/11, 111b/12,
111b/14, 111b/15, 111b/17,
111b/19, 111b/20, 111b/22,
112a/08, 112a/09, 112a/09,
112a/11, 112a/11, 112a/12,
112a/13, 112a/14, 112a/15,
112a/16, 112a/16, 112a/18,
112a/20, 112b/02, 112b/09,
112b/09, 112b/11, 112b/12,
112b/13, 112b/14, 112b/22,
112b/25, 113a/02, 113a/05,
113a/24, 113b/06, 113b/12,
113b/13, 113b/14, 113b/23,
114a/06, 114a/15, 114a/23,
114b/02, 114b/07, 114b/09,
114b/11, 114b/14, 114b/14,
114b/20, 114b/20, 114b/21,
114b/24, 114b/24, 115a/07,
115a/13, 115a/18, 115a/25,
115b/12, 115b/16, 115b/18,
115b/24, 116a/11, 116a/14,
116a/18, 116a/18, 116a/20,
116b/03, 116b/07, 116b/15,

117a/11, 117a/22, 117b/06,
117b/09, 117b/17, 118a/10,
118a/17, 118a/22, 118a/23,
118b/02, 118b/10, 118b/18,
118b/18, 118b/21, 119a/05,
119a/10, 119a/16, 119a/21,
119b/05, 119b/08, 119b/22,
120a/01, 120a/09, 120a/10,
120a/12, 120a/17, 120a/18,
120a/21, 120a/25, 120a/25

dāhil (*Ar.*) *is.* İç, içinde, dahil

d.+ ol- 102a/11, 110b/04, 120a/06

daḥme (*Ar.*) *is.* Türbe, mezar

d. 102b/04

d.+den 105a/24, 118b/03

d.+lerde 93b/20

d.+ -yi āşaf şāh 103a/13

da'imā (*Ar.*) *zf.* Her vakit

d. 115b/02

dā'ir (*Ar.*) *is.* Ait ilgili

d. 108b/04

dā'ire (*Ar.*) *is.* Çember, daire

d.+sinde 112a/04

dā'iren-mādār (*Ar.*) *zf.* Çepeçevre

d. 93b/15

dal *sf.* Çıplak, düz, sade, yalın

d.+ -ı tīg ol- 119b/16

dām (*Far.*) *is.* Tuzak

d.+a çek- 92a/18

dāmād (*Far.*) *is.* Damat, güveyi

d.+ı 114a/15

d.+um 102a/06

dāmen (*Far.*) *is.* Etek

d.+inden 114a/01

d.+in öp- 103a/03

d.+ -i kūh 97b/09, 115a/22

d.+ -i kūh-ı ḥimāye 115b/04

- dānā** (*Far.*) *is.* Bilgili, bilgin
 d. 102a/07, 109b/22, 116b/09
 d.+da 116b/09
 d.+lar 109a/14
 d.+y1 hind 111b/01
 d.+y1 hindistān 111b/02
 d.+y1 zū-fünūn 113a/07, 116b/03
 d.+ (pīr-i dānā) 108b/01
 → Feylesūf-ı Dana, Şemusāy-ı Dānā
- Dāne** (*Far.*) *is.* Tane
 d. 91b/25, 92a/02, 92a/16, 97a/02,
 99a/19, 100a/20, 101b/13,
 105b/13, 113a/23
- dār** (*Far.*) *sf.* Sahip, ...li
 d.+ı hindī 107a/23
 d.+(dīraht-ı meyve-dār) 93b/12
- dār** (*Far.*) *is.* Dar ağacı
 d.+dan 96b/04
- dārāt** (*Far.*) *is.* Debdebe, şan, büyük gösteriş
 d. 103a/06
 d.+a 109a/11, 114b/08
 d.+ı (devlet-i dārāt) 111b/14
 d.+ın 109b/03
 d.+ına 111a/15
 d.+ın (devlet-i dārāt) 120a/19
 d.+ın gör- 103a/05
- darb** (*Ar.*) *is.* Vurma, vuruş, darbe
 d. 95a/13, 118b/24, 119b/06
 d.+a 110b/20
 d.+ı 101a/06
 d.+ı gürz 106a/09
 d.+ (şiddet-i darb-ı ‘amūd) 119a/09
 d.+ ur- 108a/13, 116a/04, 116a/08,
 116a/09, 116a/10, 119a/01
- darıl-** Darılmak, gücenmek
 d.-dı 99b/15
- d.-up 105a/13
- dārū** (*Far.*) *is.* İlaç
 d. 97a/14, 99a/23
 d.+dan 96a/10
 d.+dan geçür - 103b/19, 104b/01
 d.+dan geç - 104a/24
 d.+sı 98a/02, 104b/07, 104b/10
 d.+sını 116b/23
 d.+sız 104b/13
 d.+y1 97a/09
- dārūla-** (*Far. +T.*) İlaçlamak, büyülemek
 d.-dı 97b/05, 97b/20, 98b/15,
 104a/24
 d.-yup 97b/08, 98a/05, 98a/13,
 98b/06, 98b/06, 98b/16, 104b/06
- dārūlı** (*Far. +T.*) *sf.* İlaçlı, büyülü
 d. 116b/18, 116b/21
- dārūsız** (*Far. +T.*) İlaçsız, büyüsüz
 d. 116b/19
- dārūlu** *bk.* dārūlı
 d. 104a/24, 116b/24
- dāstān** (*Far.*) *is.* Destan
 d.+ımız 96b/03, 101a/21
 d.+ (rāvī-yi dāstān) 91a/13, 118a/03
- da‘vā** (*Ar.*) *is.* Dava, iddia
 d.+ eyle- 110b/22
 d.+y1 100a/09, 100b/19, 106a/08
- dāver** (*Far.*) *is.* Allahın isimlerindedir.
 d.+e (şerī‘āt-ı dāvere gir-) 109b/21
- da‘vet** (*Ar.*) *is.* Çağrı, davet
 d.+e 90b/23, 116a/20
 d.+ eyle- 90b/23, 95a/03, 95a/10,
 95a/11, 95a/19, 95b/24, 98b/08,
 99b/16, 100a/24, 100b/19,
 107a/10, 109b/18, 111b/19,
 113a/04, 116a/20, 118b/16,
 119a/17, 120a/01

- d.+it- 95b/24, 100a/06, 108a/23
d.+olın- 111b/20
- de** *bk. da*
d. 90b/03, 90b/14, 93b/23, 93b/24,
96a/04, 96a/17, 96a/18, 96a/24,
97b/17, 98b/09, 99a/04, 99a/24,
99b/19, 100b/04, 101b/12,
102b/07, 103a/03, 103b/20,
104b/18, 107a/16, 119b/09
- dede** *is. Dede*
d.+lerimizüñ 111a/25
- def** *(Ar.) is. Ortadan kaldırma*
d.+i ħumār it- 115a/20
d.+ it- 93a/25
d.+ ol- 98a/02, 104b/08, 104b/10
- def'a** *(Ar.) is. Defa, kere*
d. 115b/01
- defter** *is. Defter*
d.+ine 105b/25
- deg-** Değmek, dokunmak
d.-er 100b/21
d.-erse (el deg-) 116a/24
- deger** *is. Deger, paha*
d.+i 104a/02
- degül** *is. Değil*
d. 94b/24, 95a/16, 98a/04, 103b/06,
104b/23, 109a/11, 111b/03,
111b/10
d.+di 101b/21
d.+dür 91b/07, 95a/23, 96a/08,
96b/23, 97a/20, 99a/08, 104a/13,
104b/18, 105b/25, 107b/18,
108a/05, 108a/22, 111b/18,
115b/19, 120a/14
d.+em 117b/08
d.+üm 114a/21
d.+üz 95b/22
- degme** *zf. Olur olmaz, rastgele, sıradan*
d. 111b/09
- dehān** *(Far.) is. Ağız*
d.+(engüşt ber-dehān eyle-) 114a/20
→ evren-dehān
- dehlīz** *(Ar.) is. Hol, koridor*
d.+de (kendin dehlīzde bul-) 93b/19
- dehşet** *(Ar.) is. Dehşet, korku, telaş*
d.+inde 114b/20
d.+inden 109b/03
d.+ gel - 93a/13
- dek** *e. Kadar, dek*
d. 91a/11, 93b/05, 95a/04, 97a/13,
99a/21, 99a/23, 99b/04, 99b/11,
99b/17, 107b/23, 110b/08,
119a/12
d.+ (dizine dek bat-) 93b/06
- deli** *is. Deli, çılgın*
d. 90b/06
- delik** *is. Delik*
d.+lerden 101b/09
- delik delik** *sf. Delik delik, delikli*
d. 101b/09
- delin-** Delinmek
d.-ür 101b/07
- delü** *bk. deli*
d. 104b/22
- dem** *(Far.) is. 1. Soluk, nefes*
d.+ -i evren 114a/02
d.+ çek - 96a/14, 102a/04, 102a/18,
102b/06, 112b/22
→ āteş-dem
2. Vakit, zaman
d.+ 92a/04, 95b/11, 92a/22,
109b/25, 119b/04
- dem-keş** *(Far.) b. Sf. Nefes çeken, yanık
sesli olan*

- d. 101b/21
d.+ ol- 101b/21
demir *is.* Demir
d.+i 92a/19
depe *is.* Tepe, baş
d.+sinden (acıısı depesinden çık-) 93b/07
d.+sinüñ 103b/18
depele- Tepelemek, dövmek, perişan etmek
d.-yeydi 91a/17
depme *is.* Tekme
d.+yi yi- 101a/01
der *is.* Ter
d.+leri (ecel derleri dök-) 119a/06
der (*Far.*) *is.* Kapı
d.+üñ 96b/25
d.+i divān-ı rāy-ı a'zam 111a/18
der-āgūş (*Far.*) *is.* Kucaklama
d.+eyle- 102b/02
der-‘akāb (*Far.+Ar.*) Peşinden, arkasından
d. 114a/06, 115a/02
Derāy-ı Hindī *öz. is.* Kişi adı
d.+nüñ 110b/09
der-bend (*Far.*) *is.* Boğaz, dar geçit
d.+i şabā 110a/23, 114a/05
derd-mend (*Far.*) *b. sf.* Dertli, kaygılı
d.+leri 100b/16
derd-mendān (*Far.*) *b. sf.* Dertliler, kaygılılar
d. 111b/16
derece (*Ar.*) *is.* Basamak, rütbe
d. 118b/25
dergāh (*Far.*) *is.* Tekke
d. 93b/08
***dergāh-ı hākķ** Allahın huzuru, katı
d.+a (dergāh-ı hākķa yüz tüt-) 93b/08
deri *is.* Deri
d.+miz 107b/11
d.+ñi üz - 105a/16
derīd / derīde (*Far.*) *sf.* Yırtılmış, yırtık
→ āhen-derīd, āhen-derīde
derūn (*Far.*) *is.* İç, gönül, kalp
d.+i 92b/11
d.+umda 117a/23
d.+una 90b/09
d.+undan 92a/08
derūnī (*Far.*) *sf.* İçten, gönülden
d. 105a/19
dervīş (*Far.*) *is.* Derviş
d. 116b/18, 117a/13
deryā (*Far.*) *is.* Deniz
d. 100a/19, 114a/13
d.+ (deryā-yı muhīt) 91b/22, 96a/12
→ Neheng-i Deryā-gūş
Deryā-yı Muhīt *öz. is.* Bir deniz adı
d. 91b/22, 96a/12
destūr (*Far.*) *is.* Müsaade, izin
d.+ vir- 116b/08, 118a/19
deşt (*Far.*) *is.* Çöl, kır, ova
d.+i kıpçak 110a/09, 110a/10
devām (*Ar.*) *is.* Daim olma, bir halde bulunma, sürme
d.+ı devlet 109b/07, 111a/19
deve *is.* Deve
d. 91a/22
devlet (*Ar.*) *is.* Saltanat, hükümdarlık saadet, mutluluk
d. 103a/06, 111a/13, 118b/07, 119a/18
d.+e 109b/04, 114b/08
d.+in 115a/02

d.+ine (devām-ı devlet) 109b/07,
111a/19
d.+uñ 107a/12
d.+i dārāt 111b/14, 120a/19
devletlü (*Ar.+T.*) Hükümdarlara ve
rütbesi yüksek kişilere verilen unvan
d. 90b/20, 103a/04, 103b/10,
107a/22, 109b/06, 109b/11,
110a/08, 111a/23, 111a/25,
116a/24, 117a/01
devr (*Ar.*) *is.* Devir, döndürme
d.+dür 96b/21
d.+ -i ādem 103a/06
d.+ itdir- 106a/03
d.+ itdür- 100b/21, 106a/17
d.+ it- 95b/12
devşir- Toplamak, derlemek
d.-üp (kendin devşir-) 91b/04
dımışkī (*Ar.*) *is.* Dımışk şehrinden olan
Dımışklı, Şam eyaletine bağlı eyalet
merkezi (1520); Suriye vilayetine bağlı
vilayet merkezi (1895);bugün ise Şam
adıyları Suriyenin başkentidir.
d. 103b/17
dıraht (*Far.*) *is.* Ağaç
d. 90b/15, 94a/07
d.+a 90b/24
d.+uñ 93a/18
d.+ı meyve-dār 93b/12
***dıraht-ı meyve-dār** Yemiş veren,
yemişli ağaç
d. 93b/12
dırahistān (*Far.*) *is.* Ağaçlık yer
d. 93a/19
d.+e 93a/09
dırāz (*Far. derāz*) *is.* Uzun
d. 100b/24

di- Demek, söylemek
d. 107a/13, 118b/15, 120a/25
d.-di 90b/11, 90b/11, 90b/19, 91a/03,
91a/07, 91a/18, 91a/19, 91a/19,
91a/20, 91a/21, 91a/24, 91b/07,
91b/09, 91b/13, 91b/16, 94a/10,
94a/13, 94a/15, 94a/16, 94a/17,
94a/17, 94a/18, 94a/21, 94a/25,
94b/04, 94b/05, 95a/03, 95a/11,
95a/19, 95b/11, 95b/14, 95b/14,
95b/15, 95b/16, 96a/03, 96a/25,
96b/07, 96b/11, 97a/18, 97a/19,
97a/21, 97a/23, 97a/24, 97b/01,
97b/02, 97b/03, 98a/03, 98a/05,
98b/11, 98b/12, 98b/14, 98b/19,
98b/19, 98b/21, 98b/23, 98b/25,
99a/01, 99a/02, 99a/03, 99a/04,
99a/07, 99a/15, 99a/16, 99a/18,
99a/21, 99b/09, 99b/10, 99b/13,
99b/13, 99b/13, 99b/18, 99b/18,
99b/20, 99b/23, 100a/011,
100a/10, 100a/12, 100a/24,
100b/08, 100b/09, 100b/17,
100b/20, 100b/20, 101a/24,
101b/07, 101b/19, 102a/07,
102a/15, 102a/17, 102a/21,
102b/02, 102b/06, 102b/06,
103a/07, 103a/19, 103a/20,
103a/21, 103a/22, 103a/22,
103a/23, 103a/24, 103b/11,
103b/12, 103b/12, 103b/15,
103b/16, 103b/19, 103b/21,
103b/25, 104a/03, 104a/09,
104a/10, 104a/12, 104b/18,
104b/22, 104b/24, 105a/02,
105a/15, 105a/16, 105a/18,
105a/19, 105b/08, 105b/20,

105b/21, 105b/22, 106b/02,
106b/03, 107a/12, 107a/13,
107a/23, 107b/01, 107b/04,
107b/04, 107b/08, 107b/09,
107b/12, 107b/13, 107b/13,
107b/21, 107b/24, 108a/03,
108a/05, 108a/21, 108a/23,
108b/01, 108b/04, 108b/15,
108b/20, 109b/13, 109b/14,
110a/08, 110a/12, 110a/13,
110a/19, 110b/12, 110b/17,
111a/04, 111a/06, 111a/21,
111b/01, 111b/03, 111b/06,
111b/19, 112a/19, 112b/16,
112b/21, 113a/06, 113a/07,
113a/09, 113a/18, 113a/25,
113b/11, 113b/13, 113b/20,
114a/04, 114a/06, 114a/09,
114a/17, 114a/18, 114a/21,
114b/09, 114b/12, 114b/14,
115a/02, 115a/02, 115a/21,
115b/18, 115b/22, 115b/24,
116a/01, 116a/03, 116a/25,
116b/05, 116b/06, 116b/15,
116b/20, 117a/01, 117a/02,
117a/03, 117a/11, 117a/13,
117a/17, 117a/17, 117b/01,
117b/02, 117b/03, 117b/08,
117b/17, 117b/18, 117b/20,
117b/23, 117b/24, 118a/02,
118a/05, 118a/14, 118a/15,
118a/16, 118a/17, 118a/23,
118a/24, 118b/09, 118b/14,
118b/16, 119a/04, 119a/08,
119a/16, 119b/01, 119b/23,
120a/15, 120a/25

d.-diler 90b/02, 90b/03, 94b/03,
94b/25, 95b/17, 96a/07, 96a/09,
96b/11, 96b/16, 97b/01, 97b/16,
98a/04, 98a/09, 98b/19, 99a/07,
99b/07, 99b/12, 99b/22, 99b/23,
100b/10, 102a/05, 102a/14,
103a/04, 103a/23, 106a/15,
106a/16, 107a/25, 108a/21,
108a/23, 108a/24, 108b/18,
110a/06, 111a/10, 113a/06,
113a/19, 113b/22, 113b/23,
116b/12, 117b/07, 118a/09,
118a/18, 119a/18, 120a/05,
120a/06

d.-diler (şükürin di-) 93a/01

d.-diñüz 99b/11

d.-dügi 95b/06

d.-dügiñüz 99b/12

d.-dügine 96b/15

d.-dükçe 114b/21

d.-dükde 96a/16, 101a/25, 102a/11,
102a/23, 103b/13, 104a/01,
105a/17, 108a/20, 108a/21,
110b/08, 111a/03, 113a/17,
115a/01, 115b/25, 116a/16,
117a/05, 118a/12

d.-dükleri 97a/12, 98b/05, 100b/07,
100b/18, 104a/09, 104b/03,
113b/05sen, 117a/06

d.-düklerinde 99b/03, 113a/18

d.-me 102a/18, 102b/06

d.-medüm 94a/22, 118a/13

d.-mege başla- 117a/08

d.-mesün 113a/04

d.-mesünler 119b/03

d.-meyüp 95a/10, 109b/20

d.-miş 95b/03, 95b/05, 100a/04,
105a/07, 116b/11, 118a/08,
118a/21
d.-mişdi 116b/17
d.-mişsiñüz 99b/18
d.-miş-idi 106a/08
d.-ndi (şükri di-) 107a/21
d.-r 104b/10, 104b/17, 113b/07,
115b/02, 119b/03
d.-rdi 111b/22, 115b/03
d.-rem 98b/11
d.-rken 95b/12, 95b/13, 95b/14,
97a/14, 98a/01, 99b/21, 101a/15,
102a/09, 102a/20, 103b/22,
114b/14, 114b/15, 120a/03,
120a/22
d.-rler 90b/21, 91a/15, 91b/09,
91b/23, 93a/02, 95a/02, 101a/25,
107a/03, 107b/15, 107b/17,
107b/17, 107b/19, 110b/21,
111a/01, 111b/07, 111b/09,
112a/05, 112a/06, 112a/13,
112a/14, 112a/14, 112a/19,
112a/20, 112a/25, 112b/01,
112b/02, 113a/20, 113b/01,
114a/06, 114a/11, 114a/15,
116a/19, 117b/15, 120a/12,
120a/13, 120a/13
d.-rler (ne di-) 97b/15
d.-rlerdi 115a/24
d.-rler-idi 90b/05, 95a/25
d.-rseñüz 99a/13
d.-rsin 98b/12, 99a/15, 103b/12,
107a/11, 108a/03, 108a/21,
111b/02, 118a/15
d.-rsiñüz 108a/20, 116b/11
d.-sem 108a/03

d.-yince 91a/20, 91b/08, 91b/18,
96a/08, 96a/15, 99a/16, 102a/09,
104b/23, 105b/04, 110a/06,
110a/13, 114b/13, 116a/17,
116b/11, 116b/23, 117a/08,
117a/14, 118b/21, 120a/03
d.-yü 91b/17, 92b/09, 95a/06,
95b/10, 95b/25, 96a/02, 96a/05,
96b/14, 97a/25, 97b/12, 97b/15,
97b/23, 98a/10, 98b/02, 98b/17,
98b/17, 98b/22, 99a/06, 99a/08,
99a/14, 99a/22, 99a/24, 100a/08,
100a/12, 100b/04, 100b/10,
100b/15, 101b/12, 101b/16,
102a/15, 102a/16, 102b/11,
103b/06, 103b/10, 103b/13,
103b/24, 104a/04, 104a/13,
104a/19, 104a/25, 104b/14,
104b/17, 105a/19, 105b/18,
105b/18, 106a/06, 106a/15,
106b/05, 107a/22, 108a/13,
110a/14, 110a/16, 110b/12,
110b/22, 111b/20, 111b/24,
114a/10, 114b/09, 115a/17,
115a/18, 115b/06, 116b/07,
116b/14, 117a/10, 117a/24,
117a/25, 117b/07, 117b/09,
118a/09, 118a/13, 118a/14,
118a/15, 118b/21, 119a/24,
119b/03, 119b/21, 120a/04,
120a/07
d.-yüp 90b/09, 90b/13, 90b/16,
90b/23, 90b/25, 91a/02, 91a/04,
91a/05, 91a/07, 91a/10, 91a/17,
91a/22, 91a/23, 91a/25, 91b/15,
92a/01, 92a/08, 92a/12, 92a/16,
92a/24, 92b/06, 93a/02, 93a/05,

93b/11, 94a/05, 94a/07, 94a/19,
94a/21, 94a/23, 94b/02, 94b/09,
94b/09, 94b/19, 94b/20, 95b/17,
95b/22, 96a/11, 96a/12, 96b/03,
96b/08, 96b/15, 97a/06, 97a/09,
97a/09, 97a/13, 97a/17, 97a/19,
97b/18, 97b/19, 97b/25, 98a/07,
98a/21, 98a/21, 98b/21, 98b/23,
98b/25, 99a/17, 99b/05, 99b/14,
99b/16, 99b/17, 100a/07, 100b/11,
100b/21, 100b/23, 101a/21,
101b/08, 101b/08, 101b/16,
102a/01, 102a/01, 102a/06,
102a/07, 102a/17, 102a/18,
102a/20, 102a/24, 102b/01,
102b/10, 102b/11, 103a/17,
103a/24, 103a/25, 103b/01,
103b/04, 103b/05, 103b/07,
103b/08, 103b/08, 104a/04,
104a/13, 104a/16, 104a/18,
104a/21, 104b/01, 104b/09,
104b/12, 104b/20, 105a/11,
105a/15, 106a/01, 106a/14,
106a/23, 106b/03, 106b/08,
107a/13, 107a/19, 107b/01,
107b/02, 107b/22, 108a/15,
108a/24, 108b/09, 108b/09,
108b/13, 108b/25, 109a/02,
109a/02, 109a/04, 109b/07,
109b/10, 109b/11, 109b/20,
110a/15, 110a/19, 110b/02,
110b/15, 110b/19, 110b/20,
111a/06, 111a/08, 111a/10,
111a/16, 111a/18, 111a/19,
111b/15, 111b/21, 112a/16,
112b/22, 112b/22, 113a/01,
113a/06, 113a/07, 113a/09,

113a/15, 113a/20, 113a/20,
113b/02, 113b/07, 113b/12,
113b/17, 114b/08, 114b/18,
115b/07, 115b/16, 115b/17,
115b/21, 116a/03, 116a/09,
116a/13, 116a/15, 116a/20,
116b/01, 116b/05, 116b/06,
116b/10, 116b/13, 116b/21,
116b/24, 117a/04, 117a/06,
117b/03, 117b/04, 117b/11,
117b/23, 117b/24, 117b/25,
118a/01, 118a/05, 118a/09,
118b/07, 119a/07, 119a/13,
119a/22, 119b/04, 119b/08,
119b/17, 119b/19, 120a/09,
120a/20

d.-yüp (baş üzerine di-) 116a/25

d.-yüp (cânları cehenneme di-)

108b/20

d.-yüp (oğ di-) 101a/03, 101a/08,

101a/10

d.-yüp bak- 94a/05

d.-yüp git- 103a/25, 103b/21

d.-yüp tur- 100b/12, 104b/22

dibelik *zf.* Büsbütün, tamamıyla

d.+ ğazaba gel- 106b/06

d.+ âteş ol - 100b/16

dide (*Far.*) *is.* Göz

d. 91a/08

dikkat (*Ar.*) *is.* Dakiklik, incelik,

doğruluk, ehemmiyet verme

d.+ et- 91b/07

d.+ ile bak- 94a/07

dil *is.* Konuşmaya yardımcı olan, tat

alma organı

d.+inden 109b/16

dil-âver (*Far.*) *b. sf.* Yiğit, cesur

- d. 91a/01, 92a/08, 96a/06, 111b/08,
111b/10, 112a/19, 118b/09,
118b/11, 120a/12
- d.+e 120a/24
- d.+i 94a/22, 119a/24
- d.+in 90b/09, 90b/10
- d.+ler 96b/24, 105b/09, 110a/04,
115a/13, 119a/15, 102a/11
- d.+lerden 105a/14
- d.+lere 102a/12
- d.+leri 106a/15, 114b/11
- d.+lerinden 119b/13
- d.+üñ 91b/04, 109b/19
- d.+i ‘âlem 92a/07, 92a/11, 94a/11
- dil-âverân** (*Far.*) *b. sf.* Yiğitler
d. 109b/02
- dil-âverlik** (*Far. +T*) Yiğitlik,
kahramanlık
d. 118b/07
- dil-berâne** (*Far.*) *b. zf.* Güzele yakışır
surette
d. 107a/14
- dile-** İstemek, arzu etmek
d.-di (öpmek dile-) 91b/19
d.-rseñ 91a/25, 100b/21
d.-yen 119b/04
- dilîr** (*Far.*) *is.* Yürekli
d.+(Ferâmurz-ı dilîr) 106a/09,
108a/13
d.+(erd-şîr-i dilîr) 119b/06
- dîn** (*Ar.*) *is.* Din
d. 98b/22, 99a/11, 99b/21, 100b/17,
108a/23
d.+dür 109b/19
d.+e 95a/18, 109b/18, 113a/04,
119a/17, 120a/01
d.+i 91a/03, 116b/04
- d.+imüzde (âyîn-i dîn) 118a/22
- d.+in 111a/25, 116a/16
- d.+ (hakk-ı din) 109b/19
- diñdir-** Dindirmek
d.-üp 100b/06, 119a/25
- diñdür-** *bk. diñdir-*
d.-di 105b/07
- diñle-** Dinlemek
d. 106b/04, 107a/11
d.-di 100a/09
d.-medi 117b/05
d.-nmez 117a/10
d.-r 99a/17
d.-yüp 94a/11
- diñlen-** Dinlenmek, istirahat etmek
d.-di 93b/03
- dip** *is.* Dip alt, alt kısım
d.+inde (dibinde) 93a/21, 96b/25,
114a/02
d.+ine (dibine) 100b/03, 108a/16,
118b/23, 119a/12
- dir-** Dermek, toplamak
d.-üp 93a/13
- dirağşân** (*Far.*) *is.* Parlak, parlayan
d.+dur(mihir-i diragşân) 94a/06
- dişli** *is.* Dişli
d. 91a/22
- ditreş-** Titreşmek
d.-mege başla- 94b/24
- dîv** (*Far.*) *is.* Dev, şeytan, cin, canavar
d. 90b/04, 94b/10, 101a/22, 107b/19,
114a/24
d.+i 103b/06, 107b/06
d.+ler 95a/16, 95a/20, 96b/02,
101b/08, 101b/19, 102b/06,
102b/13, 105b/16, 114a/11
d.+lere 95a/15, 102a/02, 114a/12

- d.+leri 94a/12, 102b/04
d.+lerüñ 102a/02
d.+ (d ĩv u ehremen) 109a/09
- *dĭv u ehremen** Dev ve şeytan
d. 109a/09
- *dĭv ü perĭ** Dev ve peri
d. 107b/19
- dĭvān** (*Ar.*) *is.* Büyük meclis
d. 98a/17
d.+a 99b/06, 105a/09, 113a/15,
113b/16
d.+a çık- 95a/05, 107a/20
d.+da 107b/15, 110a/07, 112a/03,
112a/09, 112a/17, 112b/24
d.+dan 96b/20
d.+dur 115a/17, 115a/18
d.+ı 103a/17, 112b/25
d.+ın 109b/03
d.+ına 96b/12, 105a/08, 108a/25,
119a/15
d.+ında 91b/10, 94b/05, 103b/04,
116b/17, 117a/12
d.+ı (erbāb-ı dĭvān) 112a/03
d.+ -ı iskender-i kübrā 96b/17
d.+ -ı keymurād hān 104a/17,
108a/17
d.+ -ı pādişāh 111a/17
d.+ı ‘āl ĩ 109a/10
d.+ı rāy 113b/13, 116b/18
d.+ı rāy-ı a‘zam 110b/18, 111a/06,
111a/16, 112b/08, 112b/11,
112b/23, 113b/15, 117a/05,
118a/12
d.+ı zeberced şāh 91a/13
d.+ (der-i dĭvān-ı rāy-ı ā‘zam)
111a/18
- d.+ (erbāb-ı dĭvān) 97b/01, 109b/05,
110a/03, 113a/06, 113a/24,
116b/02
d.+ (küttāb-ı dĭvān) 111b/22
d.+eyle- 116b/02, 119a/16, 120a/03
d.+it- 108a/17, 110a/02, 112a/09,
112a/24, 113a/14, 116b/07
d.+kırıl- 112b/23
- dĭvāne** (*Far.*) *is.* Deli, kaçık
d. 106b/04, 113b/09
d.+si 90b/06
- dĭvān-hāne** (*Ar.+Far.*) *b. is.* Divanın
toplandığı yer
d. 113a/16
- dĭvār** (*Far.*) *is.* Duvar
d.+ında 95b/02
- dĭyār** (*Ar.*) *is.* memleket, ülke
d.+a 91a/02, 110b/07, 111b/02,
117a/24
d.+ıdur 109b/13
d.+ına 110a/05
d.+ında 115a/04, 115a/24
d.+ındadur 111a/23
d.+larda 110a/04
d.+lardan 117a/21
d.+ları 91a/06, 110b/25
- dĭz** *is.* Diz
d.+ine dek bat- 93b/06
- dolaş-** Dolaşmak, gezinmek
d.-dı 94a/04
d.-up (dört cānibin dolaş-) 95b/02
- doldur-** Doldurmak, dolu hale getirmek
d.-sam (içine samān doldur-) 105a/17
- dost** (*Far.*) *is.* Dost, arkadaş
d. 106a/22
d.+ıda 117a/18
d.+ ol- 90b/22, 108a/19

- dostluk** (*Far.+T.*) Dostluk, arkadaşlık
d.+lar 117b/05
- dög-** Dövmek, vurmak
d.-er (pülād dög-) 116a/10
d.-mege 116a/11
d.-üp 115a/22
d.-üp (müştin dög-) 92a/09, 92a/20
- döge döge** *zf.* Döve döve
d. 101a/11, 102a/01
- dögül-** Dövülmek
d.-üp (kösler dögül-) 120a/21
- dögüş-** Dövüşmek
d.-erek 96b/06
- dögüşe dögüşe** *zf.* *Dövüşe dövüşe*
d. 93b/02
- dök-** Dökmek, akıtmak, saçmak
d.-di (ecel derleri dök-) 119a/06
d.-di (ecel terleri dök-) 107a/17
- dökil-** Dökülmek
d.-di (zemîne dökil-) 93a/14
- dön-** Dönmek, geri gelmek
d.-di 95a/04, 104a/16, 106a/14,
107a/06, 107a/19, 108b/25,
117a/10, 118a/12, 119a/13,
119b/25, 120a/14
d.-di (‘arab taşağına dön-) 101a/16
d.-diler 100b/14, 101a/18, 105b/10,
107a/20
d.-diler (girü dön-) 105b/06
d.-er (fer fer dön-) 104b/16
d.-erdi 93b/25, 93b/25, 94a/03
d.-erseñde 108a/15
d.-meñ 103a/23
d.-mezsın 108a/14
d.-mezüz 103a/23
d.-müş(ıtorlak oğlana dön-) 104b/25
- d.-üp 90b/11, 91a/23, 91b/08,
91b/15, 93a/01, 94a/15, 94b/03,
95a/18, 96a/24, 99a/10, 100a/10,
102a/05, 104b/17, 105b/20,
105b/23, 106b/02, 106b/09,
107a/06, 107a/16, 107a/19,
107a/20, 107a/23, 107b/10,
108a/10, 108a/16, 108a/16,
108a/21, 108b/13, 110a/12,
111a/04, 113a/01, 113b/08,
113b/11, 115b/24, 116a/07,
116a/18, 116b/12, 117a/18,
118a/24, 119a/14, 119a/16,
119b/25, 120a/02
- d.-üp(kıdurmuş kelbe dön-) 105a/08
d.-üp (öteden dön-) 106a/07
d.-üp git- 100b/02
d.-üp kon- 95a/03, 101a/17
- döndür-** Döndürmek, geri çevirtmek
d.-mez (yüz döndür-) 105b/21
d.-üp (başın döndür-) 106b/09
- dörder** *sf.* Dörder tane
d. 103a/10, 103a/10, 109a/13
- dördinci** *sf.* Dördüncü
d. 95a/20, 99b/08, 115a/17, 115a/18,
116b/02
d.+de 93a/25
- dört** *is.* Dört
d. 92a/02, 93b/22, 101b/21, 119a/20
d.+ (dört kerre yüz biñ) 90b/04,
94b/09, 112b/05
d.+ (dört yüz) 114b/16, 114b/21
d.+ (on dört) 96b/21, 109a/12,
114b/07, 115a/10
d.+ (yigirmi dört) 93b/14
d.+ (yigirmi dört kerre yüz biñ)
118b/03

- d.+ (yüz kırk dört) 100a/25, 105b/04
d.+ cānibin dolaş- 95b/02
d.+ yanına çarp- 93b/01
- döşen-** Yere yayılmak, döşenmek
d.-di 92b/13, 109b/15
- du‘ā (Ar.) is.** Dua
d.+dan 100b/09
d.+ eyle- 103a/04
d.+lar eyle- 111a/19
d.+lar olın- 109b/16
d.+sı 93b/09
d.+ it- 103a/05, 110a/08, 111a/22,
117a/05
d.+ ve şenā eyle- 109b/07, 110b/18
- dūdeme (Far.) is.** Çift taraflı, iki taraflı
d.+yi iskender 115a/09
d.+yi (nīze-yi dūrme-yi iskender)
105b/14
- duḥa (Ar.) is.** Kuşluk vakti
d. 109a/03, 113b/25
- duḥter (Far.) is.** Kız, kerime
d.+i 94a/08
d.+iyem 90b/21
d.+i aḥter 115a/23
d.+ -i ferḥunde -āḥter 90b/04
- dur-** Durmak, beklemek, kalmak
d.-dı 119a/07
d.-mağ 91b/23
- durūb (Ar.) is.** Dövmeler, vurmalar,
çarpmalar
- *durūb-ı emşāl** Darbimeseller,
atasözleri, atalar sözü
d. 117b/10
- dūş (Far.) is.** Omuz
d.+ına 100a/22
d.+ına al - 94a/21
d.+ların 106a/12
- d.+larına 96b/02
d.+unda 96a/07, 105b/05
d.+ ol - 119a/02
- duy-** Duymak
d.-up 97b/16, 112a/09
- dū (Far.) is.** İki
d. 108a/14, 108b/25, 109a/12,
116a/13, 116a/14
d.+ elinden kaç- 118b/19, 119a/01,
119b/21
- dügün is.** Dügün
d.+ ol- 109b/25
- dūken-** Tükenmek, bitmek
d.-di 93a/19
d.-mez 101a/06
- dūkkān (Ar.) is.** İçinde öte beri satılan
yer, oda
d.+dan 97a/10
d.+ına 96b/18, 96b/19, 97a/05
- dūmm (Far.) is.** Kuyruk
d.+in 92a/17
d.+ünden çık- 93b/21
- dūnyā (Ar.) is.** Dünya
d. 93a/03
d.+gözi-le gör- 102b/01
d.+yı tut- 115a/02
- dūrlü sf.** Türlü, çeşitli
d. 101a/25, 101b/03, 117b/22
- düş is.** Düş, rüya
d.+ümde 98b/07, 99a/11
- düş-** Düşmek, yıkılmak, devrilmek
d. 102a/22
d.-di (ārzū düş-) 90b/09
d.-di (ğama düş-) 94a/05, 99b/05,
106a/15, 107b/01, 111b/01,
119a/20
d.-di (kafasına düş-) 97a/11

d.-di (ola-düş-) 90b/17
d.-di (zāhir ola-düş-) 94a/06
d.-di (zemīne düş-) 106b/01
d.-digine gül- 102b/02
d.-diler (öñine düş-) 105b/09,
115a/15
d.-di (hāvfa düş-) 111b/06, 118a/11
d.-di (sevdāsına düş-) 119b/12
d.-di (üzerine düş-) 115b/12
d.-dün 91a/02
d.-erdi (sākızı boğa düş-) 112b/16
d.-ersin 102b/06
d.-ersin(tūramayup düş-) 102a/17
d.-medin (zemīne düş-) 119b/21
d.-mem 102a/17
d.-ünce (zemīne düş-) 95b/08
d.-üp 95a/07, 95a/08, 98a/06,
114a/14, 114b/14
d.-üp (ardına düş-) 103b/01
d.-üp(ğurūra düş-) 96b/16
d.-üp (hāvfa düş-) 111a/08
d.-üp (hāvfa düş-) 111b/01
d.-üp (kafasına düş-) 92b/07
d.-üp (orduya düş-) 97a/17
d.-üp (öñine düş-) 100b/01, 100b/12,
113a/21
d.-üp (öñlerine düş-) 95b/18
d.-üp (rikābına düş-) 116a/25
d.-üp (tama‘a düş-) 103a/22
d.-üp (üzerine düş-) 95a/14, 98a/22,
103b/18, 119a/11
d.-üp (vehme düş-) 106a/01
düşmen (*Far.*) *is.* Düşman
d. 106a/22
d.+ (küy-ı düşmen) 96a/25
düşnām (*Far.*) *is.* Sövme, sövüp sayma
d.+ eyle- 106b/07

düşün- Düşünmek, hesap etmek
d.-di 99b/09
d.-mege 117a/13
d.-üp 98a/05, 105a/01
düşür- Düşürmek, düşmesine sebep
olmak
d.-düniz (hicāba düşür-) 109b/06
düz- Düzmek, tanzim etmek
d.-diler (alayların düz-) 100a/16
d.-diler (şafflar düz-) 118b/05,
119a/24
d.-diler (şaff düz-) 120a/22
d.-ilmiş 90b/15
d.-üp 96b/02
düzen *is.* Düzen
d.+ (kendüye çeki düzen vir-)
113a/10
-E-
ebedī (*Ar.*) *sf.* Sonsuza kadar
e. 116b/04
ebyāt (*Ar.*) *is.* İki mısradan meydana
gelen manzum sözler
e. 117b/10
ecel (*Ar.*) *is.* Ecel
e. 118b/07
e.+i gel- 105a/14
e.+ den āmān vir- 109b/13
e.+ derleri dök- 119a/06
e.+ terleri dök- 107a/17
ecnās (*Ar.*) *is.* Cinsler
e.+ -ı muhtelif 96b/19, 109a/08,
113b/11
edā (*Ar.*) *is.* Tarz, ifade, üslup
e.+ (şīrīn-edā) 96b/04
e.+ eyle- 92b/12
edin- Edinmek, elde etmek

e.-miş 118a/07
efendi (*Yun. afendis*) *is.* Efendi
e.+m 90b/25, 96a/11, 100a/02
102a/24, 102a/25
e.+me 111a/25
e.+müz 102a/05, 102a/11
e.+ñ 113b/08, 116b/14
ef'i (*Ar.*) *is.* Yılan
e. 106a/25
efrüz (*Far.*) *is.* Şule, parıltı
→ Mihr-i Efrüz Bânū
efsâne (*Far.*) *is.* Asılsız hikaye, masal,
boş söz, saçmasapan lakırdı
e.+ler 116b/23
efser (*Far.*) *is.* Taç
e.+i iskender-i kübrā 109a/12
eg- Eğmek
e.-üp (başın öñine eg-) 117b/05
eger (I) (*Far.*) *bağ.* Eğer, şayet
e. 90b/10, 91a/05, 91b/12, 97a/21,
97a/22, 100b/21, 103a/20,
105b/25, 106b/08, 107a/12,
107a/12, 107b/05, 107b/12,
107b/23, 107b/24, 108a/02,
108b/25, 109a/02, 111a/05,
111b/14, 113b/07, 114b/05,
116a/02, 116b/10, 117a/18,
117a/21, 117a/23, 119a/06,
119a/09
eger (II) *is.* Atı dizginlemek için
kullanılan alet eyer
e. 119a/01
egerçe (*Far.+T.*) *bağ.* Eğer, şayet
e. 94a/14, 96b/23, 96b/25
eglen- Vakit geçirmek, oyalanmak,
avunmak
e.-di 102a/06, 118a/05

e.-sün 118a/05
e.-üp 95a/20
e.-ürdi 94a/09
Ehremān-ı Āhen-dīl *öz. is.* Kişi adı
a. 112a/19
ehremen (*Far.*) *is.* Zerdüşterin
inandıkları kötülük ve karanlık
tanrısı; şeytan, dev
e.+ (dīv u ehremen) 109a/09
ejder (*Far.*) *is.* Ejderha
e. 92b/03, 92b/05, 101b/20, 101b/21
e.+e 92a/20
e.+in 93b/21
e.+ün 92a/22, 92b/01, 92b/02,
92b/03, 92b/04, 92b/05, 101b/20
ejderhā (*Far.*) *is.* Ejderha
e. 92a/14, 92a/14, 95a/07, 105b/13
e.+yı zebān 93b/19
e.+ya 92a/20
Ejderhā-Peyker *öz. is.* Bayrak adı
e. 115a/04
e.+ ('alem-i ejderhā-peyker) 105a/25
eknāf (*Ar.*) *is.* Dört taraf, her bir yön
e.+da (eṭrāf-ı eknāf) 112a/01
ekşer (*Ar.*) *zf.* Daha ziyade, daha çok
e. 101b/21
ekşeri (*Ar.*) *zf.* Çok defa, çoğu
e. 94a/08, 115b/04
el (I) (*Ar.*) Arapça harf-i tarif
***el-ḥamdüli'llāh-i ta'ālā** Allah'a hamd
olsun
e. 110a/04
***el-ķışşa** Hasılı sözün kısası
e. 114b/06, 116a/10
el (II) *is.* El
e. 101a/08, 109a/12, 115b/10,
118b/16, 118b/21, 119a/04

e.+e (boğazı ele vir-) 98a/06,
103b/13
e.+e cām al- 109b/17
e.+e getir- 94a/13, 94a/15, 96b/11,
97a/12, 97a/19, 97a/21, 97a/23,
97b/01, 97b/03, 97b/17, 98a/16,
98b/02, 103b/16, 103b/24,
104a/15, 114b/14, 114b/19,
116b/16, 117b/06
e.+e gir- 95a/17, 107b/11
e.+i 98a/02, 116b/17, 117a/15
e.+imiz 90b/23
e.+in 103b/18, 119b/17
e.+inde 99a/13, 100b/13, 100b/23,
105b/14, 106b/10, 113a/24,
115a/09, 115b/18, 119b/18
e.+inden 97a/22, 101a/03, 101a/10,
103b/05, 103b/06, 107a/25,
115b/16, 116a/13, 116a/14
e.+inden al- 94b/22
e.+inden (dü elinden kap-) 118b/19,
119a/01, 119b/21
e.+inden çık- 97b/24
e.+inden gel- 91b/17, 116a/03
e.+inden kaç- 113b/10
e.+inden kap- 108a/14, 108b/25
e.+inden kurtar - 113b/10
e.+inde kal- 106b/01
e.+ine 90b/25, 104a/23, 104b/12,
106a/19, 106a/19, 116b/05,
116b/09, 117b/10, 117b/12,
120a/25
e.+ine gir- 94a/14, 103a/13
e.+ine al- 92b/01, 106a/02, 106a/09,
106b/04
e.+ine ur- 101a/10
e.+ine vir- 104b/24, 111b/14

e.+in būs eyle- 117b/08
e.+in çek- 94b/19
e.+inöp- 103a/03
e.+iyle 93b/07, 100a/03, 101a/03
e.+ler 109b/16
e.+lerinde 114a/08, 114b/17,
114b/17, 114b/21
e.+lerinden 111b/17
e.+lerine 111b/22
e.+ümden 91b/15, 97a/16
e.+ümden gel- 91b/16
e.+üme 91b/17
e.+üme fırsat gir- 117a/17
e.+üñ 98a/04
e.+ arkası ur- 118b/19
e.+ bağla- 110a/07
e.+ deg- 116a/24
e.+ ime gir- 94b/20
e.+ ur- 106a/14, 107a/13
e.+ vir- 102a/11
elbetde (*Ar.*) *zf.* Mutlaka, kesin
e. 95a/03, 97b/21, 100a/05, 104a/07,
105a/10, 107b/05, 109b/12,
110b/20, 113b/20, 117b/24,
118a/11
elem (*Ar.*) *is.* Sıkıntı, keder
e.+in 105a/14
e.+ çek- 96b/11, 110b/16, 111a/11,
111b/13, 120a/20
e.+ üzre ol- 119a/21
e.+ vir- 106a/12
elhān (*Ar.*) *is.* Nağmeler, ezgiler
e. 93b/12
elli *is.* Elli
e. 115b/09
elmās (*Yun.*) *is.* Bilinen, kıymetli taş
Elmās Şāh *öz. is.* Kişi adı

- e. 90b/01, 91a/04, 94a/08, 94a/14,
94a/24, 94b/02, 94b/02, 94b/03,
94b/05, 94b/07, 94b/07, 94b/09,
94b/24, 95a/14, 95a/17, 95a/23,
95b/09, 95b/14, 95b/16, 95b/21,
95b/21, 95b/22, 95b/23, 95b/24,
95b/25, 96a/03, 96a/24, 96a/25,
103a/08, 114b/10
e.+a 95b/17, 96a/24
e.+dur 95b/20
e.+ı 95b/17, 95b/24
e.+uñ 90b/02, 90b/03, 90b/04,
90b/21, 94a/12, 95b/20
e.+ (serāy-ı elmās şāh) 95b/16
- emīr** (*Ar.*) *is.* Bir kavmin bir şehrin başı,
beyi
e. 112a/16
- emn** (*Ar.*) *is.* Eminlik, korkusuzluk,
rahatlık
e.+ ü āsāyiş bul- 108b/03
- emr** (*Ar.*) *is.* Emir, buyruk
e.+ine rām ol- 108a/19
e.+ eyle- 95a/18, 97b/01, 101a/13,
104a/05, 109b/08, 109b/08,
109b/14, 112b/19, 117b/09,
119b/24
e.+ it- 108b/04, 109b/17
- emşāl** (*Ar.*) *is.* Kıssalar, hikayeler,
destanlar
e.+ (dūrüb-ı emşāl) 117b/11
- eñ** *zf.* En
e. 117a/21
- eñse** *is.* Ense
e.+de 111b/21
e.+sin 117b/05
e.+sinden qucaqlat- 104b/06
e.+si kökine ur- 101a/10
- enbān** (*Far.*) *is.* Heybe
e.+ı hikmet 104a/06
- encām** (*Ar.*) *is.* Nihayet, son
e.+ına 110b/08
- encüm** (*Ar.*) *is.* Yıldızlar
e. 94a/06
- end-bend** (*Far.*) *zf.* Mahçup, utanmış
e.+ol- 94a/09
- ende** Farsça sıfat fiil eki
→sāz-ende
- engüş** (*Far.*) *is.* Parmak
- *engüş ber-dehān** (*Far.*) *dey.* Şaşakalan,
şaşkınlıkla elini azgına kapatmak
e.+ eyle- 114a/20
- er** *is.* Asker
e. 96a/21, 106b/08, 110a/19,
110a/23, 110a/24, 110a/24,
112a/15, 112b/02, 112b/07,
114a/22, 114a/23, 114a/24,
114a/25, 114b/02, 114b/04,
118b/09, 119a/02, 120a/10,
120a/15
e.+i (ölüm eri ol-) 106a/22
e.+taleb eyle- 119b/12, 119b/23,
120a/23
- erbāb** (*Ar.*) *is.* Ehil, muktedir
e.+ı bezm 117b/11
e.+ı dīvān 97b/01, 109b/05,
110a/03, 112a/03, 113a/06,
113a/24, 116b/02
- Erdāl** *bk.* **Erdāl-ı Hindī**
e. 107b/04, 107b/13, 107b/13,
107b/21, 110b/12
e.+a 97b/06, 107b/10, 110b/11
e.+ı 97b/04, 97b/06, 97b/07
- Erdāl-ı Hindī** *öz. is.* Kişi adı

e. 97b/15, 100a/18, 107a/23,
107b/03, 107b/03, 107b/04,
107b/08, 107b/09, 107b/12,
108b/05, 108b/12, 108b/14,
108b/16, 109b/11, 110b/01,
110b/02, 110b/04, 110b/05,
110b/07, 110b/08, 110b/17,
111a/02, 111a/04, 111a/16,
111a/20, 112b/14, 112b/20,
113a/02, 113b/05sen, 116b/10
e.+de 108b/06
e.+den 110b/07, 110b/10
e.+nüñ 97b/16, 110b/14
e.+ye 107b/25, 108a/22, 111a/08
e.+yi 97a/22, 97b/08, 112b/24,
113a/03

Erdepür-ı Hindî *öz. is. Kişi adı*

e. 112b/02

Erdevān *bk. Erdevān-ı Hindî*

e. 100b/18, 100b/20, 101a/03,
101a/08, 101a/10, 101a/10,
101a/11, 104a/19, 104a/21,
104b/03, 104b/13, 104b/14,
104b/17, 104b/22, 104b/25,
105a/01, 105a/07, 105a/09,
105a/10, 105b/06, 105b/11,
105b/20, 106a/05, 106a/12,
106a/22, 106b/02, 106b/04,
108a/02, 110b/11
e.+a 97b/07, 100b/24, 101a/01,
101a/14, 104a/19, 104b/16,
104b/21, 104b/23, 106a/01,
106a/07
e.+dur 100b/23
e.+ı 100b/02, 101a/13, 101a/16,
104b/06, 107a/05
e.+ı (nīze-yi erdevān) 106a/05

e.+uñ 100a/09, 100b/01, 100b/02,
100b/15, 100b/24, 100b/25,
101a/02, 101a/03, 101a/07,
101a/07, 101a/12, 104b/05,
104b/07, 104b/15, 106a/10,
106a/11, 106a/24, 106a/25,
110b/09, 115a/06
e.+uñ(nīze-yi erdevān) 106a/04
e.+uñda 104b/05
e.+ (tig-i erdevān) 106a/24

Erdevāna Hindî *bk. Erdevān-ı Hindî*

e.+nü ñ 105b/10

Erdevān-ı Hindî *öz. is. Kişi adı*

e. 96a/10, 96a/21, 96a/23, 96b/05,
96b/05, 96b/06, 96b/10, 96b/23,
97a/22, 100a/011, 100a/04,
100a/17, 100a/23, 100a/25,
100b/05, 100b/14, 100b/15,
100b/22, 103a/14, 103a/18,
103a/22, 104a/05, 104a/10,
104a/13, 104a/13, 104a/16,
104a/17, 104a/18, 104a/20,
105a/02, 105b/05, 105b/15,
105b/21, 106a/01, 106a/16,
106b/02, 106b/02, 106b/10,
107a/01, 107a/24, 107b/06,
110b/14, 111a/01
e.+de 107a/04
e.+nüñ 99a/25, 104b/03, 106b/10,
107a/06, 108b/17, 108b/18
e.+ye 102b/03
e.+yi 101a/11, 101a/19
erd (*Far.*) *is. Kahır, öfke*
Erd-şîr *bk. Erd-şîr-i Merd-i Hâkânî*
e.+e119b/06, 119b/07
e.+ı 119b/08

- Erd-şîr-i Merd** *bk. Erd-şîr-i Merd-i Hâkânî*
 e.+ûñ 119b/14
- Erd-şîr-i Merd-i Hâkânî** *öz. is. Kişi adı*
 e. 119b/13
- erenler** *ünl. Dervişlerin birbirlerine seslenirken kullandıkları hitap şekli*
 e. 116b/20
- erkân** (*Ar.*) *is. Kural, kaide, usul*
 e.+ı (ādāb ve erkānı icrā eyle-)
 113a/21, 116b/09
- erkenci** *sf. Erkenden, Erken şekilde*
 e. 107b/11
- erlik** *is. Yiğitlik, cengaverlik*
 e. 118b/07
- eş-** Esmek
 e.-er (yirinde yiller eş-) 118a/06
- es-** Esmek
 e.-di 110b/07
 e.-er (yirlerinde yiller es-) 108b/13
- eşer** (*Ar.*) *is. Nişan, iz, alamet*
 e.+i hidāyet 105b/23
- esîr** (*Ar.*) *is. Tutsak, esir*
 e.+ eyle- 94b/12, 95a/16, 95a/17
 e.+ ol- 119a/15, 119a/16, 119a/21
- Eslem Hân** *öz. is. Kişi adı*
 e. 114b/02
- eşnâ** (*Ar.*) *is. Ara, aralık, sıra, an*
 e.+yı ceng 108a/12
 e.+yı şöhbet 107a/22, 107b/03
- estağfurullâh** (*Ar.*) *zf. Allaktan mağfiret dilerim, rica ederim; hiçbir zaman, mahçup ediyorsunuz, haşa, bir şey değil manalarında kullanılır*
 e. 102b/06, 109b/06, 117a/04
- ester** (*Far.*) *is. Katır*
 e.+inden 104a/19
- eşek** *is. Eşek*
 e. 91a/23
 e.+ler 101a/11
- eşyâ** (*Ar.*) *is. Şeyler, nesnelere, eşya*
 e.+sın 94b/08
 e.+sın iste- 94b/10
- eṭrâf** (*Ar.*) *is. Etraf, taraflar, civar*
 e.+ı 97b/14
 e.+ın 93a/22
 e.+ına 93b/15
 e.+ında 93b/14
 e.+ -ı eknâf 112a/01
- ev** *is. Ev*
 e.+i 104b/14
- evlād** (*Ar.*) *is. Çocuklar*
 e.+larından 107a/04
- Evrân** *Bk. Evrân-ı Āhen-derīde*
 e. 96b/24, 110a/18, 114a/23
- Evrân-ı Āhen** *Bk. Evrân-ı Āhen-derīde*
 e. 114a/22
- Evrân-ı Āhen-derīd** *Bk. Evrân-ı Āhen-derīde*
 e. 110a/19
- Evrân-ı Āhen-derīde** *öz. is. Kişi adı*
 e. 110a/18, 110a/24, 110a/25
- evrân-ser** (*T.+Far.*) *b. sf. Ejderha başlı*
 e.+ler 114b/15
- evren** *is. Ejderha, yılan*
 e. 101b/16
 e.+ûñ 101b/24
 e.+ (dem-i evren) 114a/02
- Evrenṭūs** *Bk. Evrenṭūs-ı Sendī*
 e. 95a/01, 95a/02, 95a/11
 e.+a 95a/13
 e.+ı 102b/04
 e.+u 95a/15, 95a/18

- e.+uñ 95a/12, 95b/22
- Evrenþūs-ı Ne-ser** *Bk. Evrenþūs-ı Sendī*
- e. 103a/09
- e.+e 94b/25
- Evrenþūs Nerre** *Bk. Evrenþūs-ı Sendī*
- e. 95a/12, 95a/19
- e.+yi 95a/14
- Evrenþūs-ı Sendī** *öz. is. Kişi adı*
- e.+yi 114b/11
- evren-dehān** (*T.+Far.*) *b. sf. Ejderha ağızlı*
- e. 96a/07
- Evren-i Ne-ser** *öz. is. Canavar adı*
- e. 101b/21, 101b/24, 102a/14
- e.+e 103a/10
- evren-ten** (*T.+Far.*) *b. sf. Ejderha vücutlu*
- e. 103a/10
- ‘Akrebe-yi Evren-ten
- evvel** (*Ar.*) *is. Evvel, önce*
- e. 91a/01, 92a/13, 94b/17, 97b/17,
98b/22, 100b/07, 104a/02,
118b/06
- e.+den 96a/01
- evvelā** (*Ar.*) *zf. Öncelikle*
- e. 111b/24, 115b/24
- evvelki** (*Ar. +T*) *zf. Önceki*
- e. 116b/10
- evzāg** (*Ar.*) *is. ç. Haller, vaziyetler*
- e.+ eyle- 116a/01
- eyā** (*Ar.+Far.*) *ünl. Ey, hey*
- e. 90b/16, 92a/01, 95b/11, 102b/10,
101b/15, 110b/14, 111a/07,
116b/07, 118b/06
- eycū** *zf. İyice*
- e. 96b/02
- eyit-** Söylemek, demek
- e.-di 90b/08, 90b/11, 90b/16, 90b/18,
90b/20, 91a/01, 91a/02, 91a/03,
91a/04, 91a/06, 91a/16, 91a/17,
91a/18, 91a/19, 91a/19, 91a/20,
91a/20, 91a/21, 91a/23, 91a/24,
91b/06, 91b/08, 91b/08, 91b/09,
91b/14, 91b/16, 92a/01, 93a/03,
94a/11, 94a/15, 94a/16, 94a/17,
95b/17, 96a/02, 96b/06, 99a/01,
99a/12, 100b/18, 100b/20,
101b/18, 102a/07, 102a/10,
102a/14, 102a/16, 102b/05,
102b/06, 103a/19, 104a/25,
105a/16, 106a/13, 106b/02,
107b/08, 107b/12, 107b/13,
108b/01, 108b/19, 108b/20,
110a/07, 110a/12, 110a/18,
110b/16, 110b/18, 111a/11,
111a/17, 111a/21, 111a/23,
111b/02, 112b/20, 113a/03,
113a/09, 113a/16, 113a/19,
113b/08, 114a/04, 114a/09,
114a/20, 114b/12, 114b/13,
116a/16, 116a/16, 117a/01,
117a/08, 117a/09, 117a/11,
117b/01, 119a/06
- e.-di (kendi kendüye eyit-) 97b/17
- e.-di (kendü kendüsine eyit-) 103a/16
- e.-di (kendü kendüye eyit-) 92a/12
- e.-diler 90b/03, 94b/07, 98a/08,
100b/09, 100b/22, 109a/04,
112b/15, 113a/17, 118a/07
- e.-ür (eydür) 90b/04, 94a/24, 96a/09,
100a/08, 110b/02, 107a/04,
108b/09, 112b/18, 117b/14,
119a/16, 120a/02
- eyle-** Yapmak, işlemek, yerine getirmek

- e. 91a/25, 100b/21, 105b/24,
105b/25, 106b/02, 106b/03
- e.- (āsān eyle-) 103a/24
- e.- (da‘vet eyle-) 98b/08, 111b/19
- e.- (fermān eyle-) 100a/05
- e.- (ḥamle eyle -) 100b/20, 105b/20,
107a/13, 118b/16, 118b/21,
119a/04, 119a/08, 119b/07,
120a/25
- e.- (helāk eyle-) 117a/08
- e.- (ḥizmet eyle-) 117a/17
- e.- (inšā’ eyle-) 113a/07
- e.- (kayd u bend eyle-) 113b/06
- e.- (kaḅul eyle-) 106b/05
- e.- (lūtf eyle-) 90b/19, 91a/04
- e.- (men‘ eyle-) 106b/08
- e.- (nidā eyle-) 110a/14
- e.- (remil eyle-) 102a/07
- e.- (ṣabr eyle-) 100b/09, 104a/02,
116b/13
- e.- (ta‘līm eyle-) 117b/17
- e.- (vedā‘ eyle-) 106b/08
- e.- (yardım eyle-) 92a/23,
- e.- (ziyāret eyle-) 93b/11
- e.-di 95a/02, 103a/08, 103a/08,
104a/06, 107a/18, 111a/20,
115a/20, 116b/18, 117b/06
- e.-di (āferīn eyle-) 107a/15, 116a/07
- e.-di (āgāh eyle-) 115a/18
- e.-di (āh eyle-) 101b/11
- e.-di (ālūde eyle-) 95a/14, 108a/14,
119b/08
- e.-di (‘aşk eyle-) 100b/15, 105b/11,
118b/15, 120a/24
- e.-di (‘aşk-ı ğalebe eyle-) 116a/15
- e.-di (‘arz eyle-) 109b/08, 112b/08,
112b/11, 116b/08, 118a/01
- e.-di (‘arzū eyle-) 115a/20
- e.-di (‘azm eyle-) 91a/10
- e.-di (‘azm-i kal‘a-yı yāḳūt eyle-)
91b/01, 94a/22
- e.-di (‘azm-i leşker eyle-) 113b/15
- e.-di (‘azm-i leşker-i hindī eyle-)
116b/07
- e.-di (‘azm-i leşker-i islām eyle-)
116b/15
- e.-di (‘azm-i muḥarrem eyle-)
112b/03
- e.-di (‘azm-i rāy-ı ā‘zam eyle-)
113a/11
- e.-di (‘azm-i şehir-i ḥimāye eyle-)
112a/08, 112a/15
- e.-di (bend eyle-) 97a/15, 98a/05,
98a/23, 103b/18
- e.-di (beyān eyle-) 91a/22
- e.-di (beyān ve taḳrīr eyle-) 103a/12
- e.-di (cān ber-cehennem eyle-)
92a/10, 94b/23, 107a/02
- e.-di (cān ceennem eyle-) 91b/21
- e.-di (cehd eyle-) 103b/05
- e.-di (da‘vet eyle-) 90b/23, 95a/10,
95a/11, 95a/19, 95b/24, 107a/10,
109b/18, 116a/20, 119a/17,
120a/01
- e.-di (der-āġuş eyle-) 102b/02
- e.-di (dīvān eyle-) 116b/02, 119a/16,
120a/03
- e.-di (du‘ā ve şenā eyle-) 109b/07
- e.-di (elin būs eyle-) 117b/08
- e.-di (emr eyle-) 95a/18, 97b/01,
101a/13, 104a/05, 109b/08,
109b/08, 109b/14, 112b/19,
117b/09, 119b/24

- e.-di (engüşt ber-dehān eyle-) 114a/20
- e.-di (er taleb eyle-) 119b/13, 119b/23, 120a/23
- e.-di (esīr eyle-) 94b/12
- e.-di (faşl eyle-) 116a/23, 117b/13
- e.-di (fermān eyle-) 100a/08, 100a/12, 101b/19, 102a/12, 105a/24, 107a/05, 108a/16, 109a/05, 109b/24, 110a/14, 111b/20, 116b/13, 119a/13, 119b/04
- e.-di (fīkr eyle-) 90b/16, 101b/25, 105b/23
- e.-di (ġalebe eyle-) 108a/18
- e.-di (hāl hātırın su'āl eyle-) 95b/21
- e.-di (hāl hātırların s ü'āl eyle-) 103a/05
- e.-di (halāş eyle-) 96a/10, 96a/22, 96b/05
- e.-di (halīfe eyle-) 105a/20
- e.-di (hāşıl eyle-) 92b/10
- e.-di (havāle eyle-) 94b/20, 96b/05, 106a/03, 106a/09, 106a/24, 107a/14, 119b/19
- e.-di (hāzır eyle -) 117b/05
- e.-di (haz̄z eyle-) 107b/10, 116a/23
- e.-di (helāk eyle-) 93b/02
- e.-di (ibrām eyle-) 100a/07
- e.-di (ikrām eyle-) 111a/19
- e.-di (inşā' eyle-) 113a/08, 116b/05
- e.-di (ism-i resmin su'āl eyle-) 119a/04
- e.-di (işāret eyle-) 92b/09, 92b/13, 95b/25, 99a/16, 100b/15, 116a/23, 119a/03
- e.-di ('itāb eyle-) 99a/11
- e.-di (i'tizār eyle-) 109b/11
- e.-di (izhār eyle-) 119a/05
- e.-di (izin taleb eyle-) 118a/18
- e.-di (iḳtizā eyle-) 101b/18, 105b/24
- e.-di (ḳarār eyle-) 95b/23, 110a/03, 100a/17, 100a/18, 103a/07, 107a/21
- e.-di (kebāb eyle-) 116a/22
- e.-di (ḳırā'at eyle-) 116b/09
- e.-di (ḳıyās eyle-) 97a/19, 99b/06, 101a/08, 111b/17
- e.-di (kin eyle-) 102b/03
- e.-di (medḥ eyle-) 107a/22, 113b/16, 117b/23, 120a/14
- e.-di (men' eyle-) 92a/22, 106a/12, 106a/13, 106a/21, 106b/01, 107a/15, 107a/16, 116a/06, 116a/09, 116a/10, 118b/12, 118b/17, 118b/18, 118b/25, 119a/04, 119a/06, 119a/09, 119a/10, 119b/20
- e.-di (murād eyle-) 94a/04, 94b/16, 96a/02, 118b/12, 119b/02
- e.-di (murdār eyle-) 105a/02
- e.-di (münevver eyle-) 102b/09
- e.-di (mest ü ḥayrān eyle-) 117b/11
- e.-di (meyl eyle-) 117b/01
- e.-di (naḳl eyle-) 95a/09, 96b/14, 98a/07, 99b/07, 100a/011, 102b/02, 105a/09, 105a/13, 107b/01, 109b/12, 109b/20, 110b/09, 113a/20, 116b/23, 120a/14, 120a/19
- e.-di (naḳl ü beyān eyle-) 91a/02, 113a/02
- e.-di (naḳl ü ḥikāyat eyle-) 94a/11, 117a/06

- e.-di (naşihat eyle-) 106b/06
e.-di (nazar eyle-) 101b/08, 101b/15,
104b/25, 105b/11, 106a/10,
106a/17, 109a/07, 113a/22,
113b/14, 115b/22, 118b/15
e.-di (oturaq eyle-) 113b/20
e.-di (pāk eyle-) 105a/04
e.-di (pāy-māl eyle-) 117a/20
e.-di (pertāb eyle-) 115b/10
e.-di (peydā eyle-) 97b/06, 100a/22,
112a/10, 112a/13,
e.-di (rağş eyle-) 117b/12
e.-di (reşk ü taḥsīn eyle-) 103a/06
e.-di (ricā eyle-) 91a/04
e.-di (şabr eyle-) 91b/02, 91b/20
e.-di (şalla şirt eyle-) 97b/20
e.-di (ser-nigūn eyle-) 118b/23
e.-di (seyr eyle-) 96a/01
e.-di (suʿāl eyle-) 91a/02, 99b/22,
101b/15, 103b/10 103a/14,
108a/22, 110b/05, 110b/07,
114a/11, 114b/09, 114b/12,
118a/07, 118b/21
e.-di (şamāta eyle -) 99b/09, 99b/20
e.-di (şikāyet eyle-) 120a/19
e.-di (şīrīn-kārлық eyle-) 97b/13
e.-di (şükr-i yezdān eyle-) 93a/20
e.-di (taʿaccüb eyle-) 114a/08
e.-di (taḥsīn eyle-) 94a/02, 102b/05,
106a/22
e.-di (taqrīr eyle-) 110b/10, 111a/22
e.-di (ṭaleb eyle-) 119a/02
e.-di (taʿlīm eyle-) 118a/08
e.-di (taʿrīf eyle-) 114b/09
e.-di (taʿyīn eyle-) 109a/02, 110b/17,
120a/07
e.-di (taʿzīm eyle-) 109b/10
e.-di (taʿzīr eyle-) 105a/13
e.-di (teʿessüf eyle-) 108b/22,
110b/11
e.-di (teftīş eyle-) 108b/17
e.-di (teklīf eyle-) 95b/22
e.-di (temennā eyle-) 95b/19, 101a/23
e.-di (tenbīh eyle-) 99b/17, 98b/11,
98b/13, 99a/15, 99a/16, 99a/20,
99a/22, 99a/24, 99b/06, 99b/18,
102a/18, 109a/02, 113b/21,
115a/21, 116b/01, 116b/25,
120a/07
e.-di (teselli-yi ḥāṭır eyle-) 110b/14
e.-di (teslīm eyle-) 115a/16
e.-di (teveccüh eyle-) 93a/08, 93b/11
e.-di (ʿüryān eyle-) 106a/23
e.-di (vaşf eyle-) 96b/14
e.-di (vażʿ eyle-) 115b/14
e.-di (vedāʿ eyle-) 116a/24
e.-di (vezīr eyle-) 109b/22
e.-di (yedek eyle-) 107a/07
e.-di (yemīn eyle-) 91a/05, 105a/19,
118a/15
e.-di (yemīnler eyle-) 100a/07,
105a/11, 117b/03
e.-di (yiri ḥendek ḥendek eyle-) 92a/17
e.-di (żabt eyle-) 90b/14
e.-di (zīkruʿllāh eyle-) 92b/10
e.-di (zīyāfet eyle-) 112b/09
e.-di (zūhūr eyle-) 94a/07, 108b/01,
111b/23, 115b/06
e.-di (zūr eyle-) 104b/09, 116a/13
e.-diler 95a/16
e.-diler (āferīn eyle-) 101a/18
e.-diler (ʿazm eyle-) 119a/23

- e.-diler (‘azm-i ḥaḳaniyye eyle-) 102b/06
- e.-diler (‘azm-i ḥimāye ve rāy-ı ā‘zam eyle-) 112b/05
- e.-diler (‘azm-i leşker-i islām eyle-) 108b/24
- e.-diler (‘azm-i meydān eyle-) 100a/1, 118b/02
- e.-diler (‘azm-i rāh eyle-) 102a/02, 113b/17
- e.-diler(‘azm-i rub‘-ı meskūn eyle-) 101b/14
- e.-diler (‘arz eyle-) 95a/10, 96a/03
- e.-diler (cān şoḥbetin eyle-) 102b/04
- e.-diler (cevāb-ı kelimāt eyle-) 98b/03
- e.-diler (du‘a eyle-) 103a/04
- e.-diler (du‘ālar eyle-) 111a/19
- e.-diler (edā eyle-) 92b/12
- e.-diler (esīr eyle-) 95a/16, 95a/17
- e.-diler (fehm eyle-) 98a/14
- e.-diler (ferāġat eyle-) 92b/13
- e.-diler (firār eyle-) 95a/17
- e.-diler (ḥaber eyle-) 110a/06
- e.-diler (ḥamle eyle-) 93a/17
- e.-diler (ḥazır eyle-) 102b/07
- e.-diler (hücūm eyle-) 93a/12, 93a/17, 93a/25
- e.-diler (ifāde eyle-) 120a/08
- e.-diler (irsāl eyle-) 112a/02
- e.-diler (isti‘āze eyle-) 113a/20
- e.-diler (‘işyān eyle-) 98b/09
- e.-diler (‘ıyd eyle-) 102a/13
- e.-diler (ḳarār eyle-) 100a/20, 105b/03, 113b/24, 116b/02
- e.-diler (ḳaşd eyle-) 93a/15
- e.-diler (meydān eyle-) 118b/06
- e.-diler (murād eyle-) 98a/20
- e.-diler (mübāşeret eyle-) 119b/05
- e.-diler (naḳl eyle-) 98a/14, 98a/25, 99b/20
- e.-diler (naḳl ü beyān eyle-) 103a/15
- e.-diler(nazar eyle-) 105a/01
- e.-diler (nidā eyle-) 100a/08
- e.-diler (n’eylediler) 98a/25
- e.-diler (nūş eyle-) 109b/17
- e.-diler (perişān eyle-) 94a/13
- e.-diler (şabr eyle-) 98b/12
- e.-diler (reşk eyle-) 119a/17
- e.-diler (su’āl eyle-) 95a/06, 95b/10, 99b/07, 103a/11, 107a/22, 107a/24, 109a/01
- e.-diler (şoḥbetler eyle-) 109b/25
- e.-diler (taḥlīye eyle-) 102b/07
- e.-diler (taḥsīn eyle-) 103a/13
- e.-diler (taḥsīn ve āferīn eyle-) 114b/19, 117a/07
- e.-diler (teselli eyle-) 119a/22
- e.-diler (teveccūh eyle-) 92b/06
- e.-diler (vehm eyle-) 114b/11
- 112a/22
- e.-diydiler (helāk eyle-) 92b/01
- e.-dügi 103b/04, 111a/12
- e.-dügi (dīvānı eyle-) 113a/14
- e.-dügi (ḥuşūmet eyle-) 111b/16
- e.-dügi (ḥükm eyle-) 111b/18
- e.-dügi (murād eyle -) 107b/15
- e.-dügi (zann eyle-) 108a/05
- e.-dügin (ceng eyle-) 116a/21
- e.-dügin (da‘vet eyle-) 118b/16
- e.-dügin (firār eyle-) 109b/12
- e.-dügin (men‘ eyle-) 116a/07
- e.-dügin (taḳrīr eyle-) 111a/04
- e.-dügine (evzāġ eyle-) 116a/01

- e.-dügine (ḥarb ve ḳattāl eyle-) 109b/04
- e.-dügüm (ḥıfz eyle-) 115b/02
- e.-dügümde (fermān eyle-) 99a/07
- e.-dügümden (şafā eyle-) 91b/17
- e.-dügüñüz (cür‘a-ḳeşānlıḳ eyle-) 105a/06
- e.-dük (ceng eyle-) 107a/25
- e.-dükde (ālūde eyle-) 94b/13
- e.-dükde (murād eyle-) 93a/24
- e.-dükde (münevver eyle-) 118b/01
- e.-dükde (naḳl eyle-) 98a/11
- e.-dükde (pūs eyle-) 106a/05
- e.-dükde (pür-zıyā eyle-) 100a/14
- e.-dükde (zūhūr eyle-) 115b/05
- e.-dükden (ādāb u erkān icrā eyle-) 113a/21
- e.-dükden (ādāb ve erkānı icrā eyle-) 116b/09
- e.-dükden (‘arz eyle-) 100b/05, 120a/23
- e.-dükden (du‘ā ve şenā eyle-) 110b/18
- e.-dükden (‘ibādetin eyle-) 115a/20
- e.-dükden (murād eyle-) 117b/18
- e.-dükden (ṭarīd-i cevelān eyle-) 105b/06, 119a/25
- e.-dük (ḳavl eyle-) 107b/01
- e.-dükleri (vaşf eyle-) 90b/08
- e.-düm 117a/25
- e.-düm (ifāde eyle-) 111a/11
- e.-düm (naḳl eyle-) 111a/12
- e.-düm (niyyet eyle-) 117a/24
- e.-düm (şayd eyle-) 117a/06
- e.-düm (ta‘yin eyle-) 110a/18
- e.-düñ (da‘vet eyle-) 100b/19
- e.-düñ (eziyyet eyle-) 100b/17
- e.-düñ (‘işyān eyle-) 98b/08
- e.-düñ (naẓar eyle-) 117a/19
- e.-düñüz (iḳrār eyle-) 104a/03
- e.-düñüz (şamāta eyle-) 99b/12
- e.-m 106b/03
- e.-me 117a/03
- e.-medi (ceng eyle-) 95a/03
- e.-medi (zūhūr eyle-) 102a/05
- e.-medükçe (yezdān-perest eyle-) 111a/24
- e.-medüñ (müşāvere eyle-) 99b/15
- e.-mege (bend eyle-) 119b/07
- e.-mege (bende eyle-) 119b/09
- e.-mege (cem‘ eyle-) 112a/17
- e.-mege (ceng eyle-) 108a/10, 119b/02
- e.-mege (düşnām eyle-) 106b/07
- e.-mege (ḥalāş eyle-) 98a/19
- e.-mege (nidā eyle-) 99b/03
- e.-mege (niyāz eyle-) 92a/23
- e.-mege (tābi‘ eyle-) 109b/14
- e.-mege (tenāvül eyle-) 90b/25
- e.-mege (zīr ü zeber eyle-) 107b/19
- e.-mek (cem‘ eyle-) 112a/25
- e.-mek (ḥalāş eyle-) 95a/14, 97b/03
- e.-mek (helāk eyle-) 91b/11
- e.-mek (lūḳme eyle-) 92a/06
- e.-mek (zaḥm-dār eyle-) 119b/12
- e.-mekde (avīḥte eyle-) 98b/02
- e.-mekdür (temāşā eyle-) 90b/11
- e.-mem 106b/04
- e.-memişler(tut ḳap eyle-) 98a/08
- e.-meñ (himmet eyle-) 100b/11
- e.-mesün (ḳabāḥat eyle-) 97b/10
- e.-mesün (ḥasārat eyle-) 115a/21
- e.-mesün (ḳıyās eyle-) 113b/13

- e.-mesün (‘özü-i bahāne eyle-) 113a/06
- e.-meyüp (ḥaṭa eyle-) 95b/07
- e.-meyüp (muḥālefet eyle-) 119a/18
- e.-meyüp (mühim eyle-) 115b/06
- e.-mez (fā’ide eyle-) 106b/06
- e.-mez (ḥareket eyle-) 93b/20
- e.-mez (ḥayr eyle-) 108b/03
- e.-mez (ḳabül eyle-) 117a/25
- e.-mezdi (taḥammül eyle-) 104b/05
- e.-mezler (taḥammül eyle-) 114b/06
- e.-mezsem (helāk eyle-) 105a/11
- e.-miş (firār eyle-) 115b/16
- e.-miş (iḥāṭa eyle-) 93a/22
- e.-miş (ḥatm eyle-) 113b/07
- e.-miş (ḥüdā-perest eyle-) 110b/21, 111a/02
- e.-miş (ḳatıl eyle-) 111a/01
- e.-miş (ḳavl eyle-) 107b/05
- e.-miş (ḳabṭ eyle-) 115a/02
- e.-miş (ḫuhūr eyle-) 96a/25, 110b/19
- e.-mişdür 113a/20
- e.-mişdür (ḥalk eyle-) 101b/01, 101a/25
- e.-mişdür (taḳdīr eyle-) 101b/01
- e.-mişdür (tenbīh eyle-) 99b/04
- e.-mişler (binā eyle-) 93b/13
- e.-mişler (ḥavz eyle-) 93b/22
- e.-mişler (‘iṣyān eyle-) 99a/12
- e.-mişler (ṭarḥ eyle-) 93b/15
- e.-mişler (taṣvīr eyle-) 93b/17, 93b/23
- e.-mişler (vaż’ eyle-) 93b/16
- e.-mişlerdür (firār eyle-) 108b/22
- e.-mişsin (tedbīr eyle-) 108b/02
- e.-mişsiñüz (da’vet eyle-) 99b/16
- e.-mişsiz (reng eyle-) 99b/07
- e.-ñ (‘arz eyle-) 113a/17
- e.-ñ (himmət eyle-) 103a/24
- e.-ñ (seyr eyle-) 100b/11
- e.-r 114a/13
- e.-r (āh eyle-) 101b/05
- e.-r (bend eyle-) 104a/11
- e.-r (beyān eyle-) 115a/23
- e.-r (ceng eyle-) 94b/15, 111b/03
- e.-r (cevāb eyle-) 111a/09, 116b/06
- e.-r (da’vā eyle-) 110b/22
- e.-r (feryād eyle-) 101b/03, 101b/04, 104b/15
- e.-r (feryad-ı naḡamāt eyle-) 93b/13
- e.-r (ḡalebe eyle-) 107b/05, 115b/03
- e.-r (ḥükm eyle-) 112a/01
- e.-r (idda’ā eyle-) 115b/06
- e.-r (ikrām eyle-) 111a/15
- e.-r (‘iṣret eyle-) 97b/21
- e.-r (‘itāb eyle-) 100b/10
- e.-r (ḳabül eyle-) 116b/05
- e.-r (naḡamāt eyle-) 101b/07
- e.-r (naḳıl eyle-) 96b/04, 111b/07, 118a/03
- e.-r (naḳıl ü beyān eyle-) 91a/13, 101a/22, 110a/22, 116b/16
- e.-r (n’eyler) 98b/21, 99a/01, 119a/16
- e.-r (seyr eyle-) 100a/09
- e.-r (tābi’ eyle-) 114a/14
- e.-r (ta’līm eyle-) 118a/10
- e.-r (temāṣā eyle-) 106a/07
- e.-r (ḫuhūr eyle-) 94b/02, 102a/09, 116b/07
- e.-rdi (bī-zār eyle -) 117b/20
- e.-rdi (‘iṣret eyle-) 115b/05, 115b/09
- e.-rdi (ta’līm eyle-) 117b/15
- e.-rdi (ḳabṭ eyle-) 103a/11

e.-rdüm (hizmet eyle-) 117a/25
 e.-rem 106b/03
 e.-rem (da‘vet eyle-) 95a/03
 e.-rem (hamle eyle-) 106b/04
 e.-rem (havf eyle-) 100a/02
 e.-rem (helāk eyle-) 95a/19
 e.-rem (hizmetin eyle-) 117a/24
 e.-rem (kabül eyle-) 117b/02
 e.-rem (tenbîh eyle-) 98b/09
 e.-rem (üstād eyle-) 117b/18
 e.-rem (zabt eyle-) 107a/12
 e.-rken (ber-dār eyle-) 96a/22
 e.-rken (‘işret eyle-) 97b/25
 e.-rken (müşāvere eyle-) 96a/05
 e.-rken (naql eyle-) 102a/24
 e.-rken (niyāz eyle-) 92a/24
 e.-rken (temāšā eyle-) 97b/14
 e.-rlar (fesād eyle-) 104a/08
 e.-rlar (halāş eyle-) 104a/10
 e.-rse (‘inād eyle-) 117a/18
 e.-rse (murād eyle-) 95b/03
 e.-rse(zühür eyle-) 91a/05
 e.-rsem 105b/25
 e.-rsem (galebe eyle-) 107a/12
 e.-rseñ (teslîm eyle-) 97a/21
 e.-rseñ (murād eyle-) 108a/20
 e.-rseñ (galebe eyle-) 107a/12
 e.-rsin (fesād eyle-) 105a/18
 e.-rsin (izlāl eyle-) 105b/19
 e.-rsin (müsteħir eyle-) 91a/07
 e.-rsin (rencide eyle-) 105b/19
 e.-rsin (zabt eyle-) 111b/14
 e.-rüz (neler eyle-) 90b/03, 119a/22
 e.-rüz (zabt eyle-) 94b/08
 e.-rüz (ceng eyle) 116b/12
 e.-r-idi (seyr eyle-) 97a/15
 e.-se (ceng eyle-) 100a/12
 e.-se (hüdā-perest eyle-) 107b/08
 e.-seler 105b/22
 e.-sem 100b/07, 105a/16
 e.-sem (katl eyle-) 105b/08, 105b/20
 e.-señ 105a/16
 e.-señ (zikir eyle-) 114b/06
 e.-señüz 100a/03
 e.-sün 93a/13
 e.-sün (hatālardan maħfūz eyle-) 110a/09
 e.-sün (mürür eyle-) 119a/18
 e.-sün (n’eylesün) 95b/16, 108b/22
 e.-sünler 94b/01
 e.-sünler (istirāhat eyle-) 104a/25
 e.-sünler (asāyiş eyle-) 112b/19
 e.- düğinden (mu‘amele eyle-) 108a/11
 e.-ye (hamle eyle-) 92a/20
 e.-ye (helāk eyle-) 94b/17, 119b/17
 e.-ye (murād eyle-) 107b/22
 e.-ye (nüş eyle-) 118b/07
 e.-ye (şikest eyle-) 96a/02
 e.-yeler (halāş eyle-) 98a/16
 e.-yelüm (da‘vet eyle-) 113a/04
 e.-yelüm (tedārik eyle-) 107b/12
 e.-yelüm (temāšā eyle-) 113b/23
 e.-yem (şoħbet-i hāş eyle-) 90b/22
 e.-yen (katl eyle-) 107b/07
 e.-yen (murād eyle-) 95a/22
 e.-yenler (güş eyle-) 103a/12
 e.-yen (firār eyle-) 113b/05
 e.-yen (hizmet eyle-) 105a/18
 e.-yen (zühür eyle-) 113b/04
 e.-yevüz (halāş eyle-) 101b/19
 e.-yüm (n’eyleyüm) 117a/19, 117a/25, 117b/22
 e.-yüp (‘ār eyle-) 114a/17

e.-yüp (ārāste eyle-) 100a/18
e.-yüp (da‘vet eyle-) 100a/24
e.-yüp (hürd hām eyle-) 94b/23
e.-yüp (tebdīl-i şüret eyle-) 104a/16
e.-yüp (yār eyle-) 96a/13
e.-yüp (zuhūr eyle-) 92a/25
e.-yüp (ārām eyle-) 113a/13
e.-yüp (cem‘ eyle-) 112a/12
e.-yüp (cevelān eyle-) 119a/02
e.-yüp (hāps eyle-) 96a/18
e.-yüp (men‘ eyle-) 118b/18,
118b/22, 119a/11
e.-yüp (mürd eyle-) 106a/08
e.-yüp (tābi‘ eyle-) 111a/02
e.-yüp (ziyāfet eyle-) 120a/19
eyü *is.* İyi
e. 94b/20, 98a/08, 99b/07, 102a/09,
107a/24, 107b/21, 111a/25,
111b/11, 111b/21, 116b/20
e.+ce 111a/05, 111a/07, 111b/19
eyvāh (*Far.*) *ünl.* Eyvah, yazık
i. 118a/09
ez (*Far.*) *e.* -dan, -den
***ez-in cānib**
e. 91a/12, 94a/24, 98b/01, 112a/03,
112a/08, 112a/11, 112a/16,
112b/17
ezil- Ezilmek
e.-üp 104b/21, 105a/03
eziyyet (*Ar.*) *is.* Eziyet, incinecek,
incitecek hal, cefa, zahmet,
meşakkat
e.+ eyle- 100b/17

-F-

fā’ide (*Ar.*) *is.* Fayda, yarar
f. 115a/05
f.+si 117a/08
f.+ eyle- 106b/06
f.+ vir- 108a/08
→ çi-fā’ide
fāzıl (*Ar.*) *is.* Faziletli, fazilet sahibi,
erdemli
f. 109a/14, 111b/04
fağfūrī (*Far.*) *is.* Çinde porselenden
yapılan kapkaçak, çini
f. 109b/15
faqaṭ (*Ar.*) *e.* Yalnız, ancak, lakin, ama
f. 100b/02
Fargül *bk.* **Fargül-ı Çehār-dest**
f.+u 94b/13
Fargül-ı Çehār-dest *öz. is.* Kişi adı
f. 94b/13, 114b/24
farḳ (*Ar.*) *is.* Ayrılık, başkalık
f.+ it - 99a/10
faşl (*Ar.*) *is.* Bir defada çalınan, peşrev,
şarkı vesairenin hepsi
f.+ eyle- 116a/23, 117b/13
feh̄m (*Ar.*) *is.* Anlama, anlayış
f.+ eyle- 98a/14
f.+ it- 98a/06
felek (*Ar.*) *is.* Gökyüzü, felek
f.+den (kubbe-yi felek) 118a/25
f.+üñ (felegüñ) 102a/19
f.+ (nāzır felek ol-) 102a/08
fenn (*Ar.*) *is.* Hüner, marifet, sanat, ilim
f.+dür 107a/03
ferāgat (*Ar.*) *is.* Vazgeçme, el çekme
f.+ eyle - 92b/13
f.+ it - 96a/24
Ferāmurz *öz. is.* Kişi adı

f. 90b/13, 90b/14, 90b/14, 90b/16,
90b/17, 90b/23, 90b/25, 91a/04,
91a/08, 91a/11, 91a/13, 91a/17,
91b/02, 91b/04, 91b/06, 91b/08,
91b/17, 91b/19, 91b/20, 91b/21,
91b/23, 91b/25, 92a/01, 92a/06,
92a/10, 92a/13, 92a/18, 92a/19,
92a/24, 92b/01, 92b/04, 92b/05,
92b/06, 92b/06, 92b/07, 92b/07,
92b/10, 92b/12, 93a/01, 93a/03,
93a/07, 93a/09, 93a/11, 93a/15,
93a/15, 93a/16, 93a/17, 93a/17,
93a/18, 93a/19, 93a/21, 93a/23,
93a/24, 93a/25, 93b/03, 93b/07,
93b/10, 93b/11, 93b/13, 93b/18,
93b/19, 93b/20, 94a/02, 94a/03,
94a/05, 94a/05, 94a/10, 94a/13,
94a/17, 94a/18, 94a/20, 94a/24,
94b/05, 94b/10, 94b/14, 94b/17,
94b/18, 94b/20, 95a/04, 95a/04,
95a/05, 95a/06, 95a/06, 95a/12,
95a/13, 95a/15, 95a/18, 95a/20,
95a/25, 95b/07, 95b/09, 95b/16,
95b/18, 95b/19, 95b/20, 95b/20,
95b/22, 95b/24, 96a/03, 96a/04,
96a/08, 96a/16, 96a/23, 96b/02,
96b/03, 96b/11, 101a/22, 101a/23,
101a/23, 101a/24, 101b/07,
101b/08, 101b/09, 101b/12,
101b/14, 101b/15, 101b/18,
101b/19, 101b/23, 101b/25,
102a/03, 102a/23, 102a/23,
102b/01, 102b/02, 102b/02,
102b/03, 102b/04, 102b/05,
103a/03, 103a/07, 103a/12,
103a/13, 103b/08, 103b/09,
103b/11, 103b/15, 105a/13,
105a/24, 105b/01, 105b/02,
105b/08, 105b/10, 105b/20,
105b/22, 106a/03, 106a/05,
106a/07, 106a/09, 106a/10,
106a/17, 106a/19, 106a/24,
106a/25, 106b/01, 106b/03,
106b/07, 106b/10, 107a/06,
107a/10, 107a/13, 107a/14,
107a/16, 107a/16, 107a/18,
107a/20, 107a/22, 108a/10,
108a/11, 108a/12, 108a/13,
108b/24, 109a/01, 109a/05,
109b/05, 109b/08, 109b/08,
109b/10, 109b/12, 109b/17,
109b/18, 109b/21, 109b/23,
109b/24, 110a/01, 110a/02,
110a/03, 110a/07, 110a/12,
110a/14, 110a/17, 110b/01,
112b/18, 112b/19, 113a/03,
113a/06, 113a/08, 113b/16,
113b/16, 113b/18, 113b/19,
115a/16, 115a/19, 115b/13,
115b/22, 116a/01, 116a/04,
116a/06, 116a/10, 116a/14,
116a/14, 116a/20, 116a/21,
116a/22, 116a/22, 116a/24,
116a/25, 116b/01, 116b/02,
116b/02, 116b/05, 117a/03,
118a/03, 118a/18, 118a/19,
118a/21, 118b/14, 118b/15,
118b/17, 118b/17, 118b/18,
118b/20, 118b/21, 118b/22,
118b/23, 118b/24, 119a/02,
119a/03, 119a/04, 119a/08,
119a/08, 119a/10, 119a/10,
119a/13, 119a/16, 119a/18,
119b/01, 119b/17, 119b/19,

- 119b/21, 119b/23, 119b/25,
119b/25, 120a/14, 120a/21,
120a/23, 120a/24, 120a/25,
120a/25
- f.+(ferāmurz-ı dilîr) 106a/09, 108a/13
- f.+a 90b/07, 90b/20, 91a/01, 91a/01,
91a/07, 92a/05, 92a/06, 92a/16,
92a/25, 92b/06, 92b/09, 92b/13,
93a/01, 93a/08, 93a/12, 93a/15,
93a/16, 93b/06, 94b/20, 95a/06,
95a/10, 95a/19, 95b/18, 96a/03,
101a/21, 101a/23, 101b/18,
101b/20, 102a/25, 102b/05,
103a/11, 105a/12, 105b/08,
105b/11, 105b/21, 106a/03,
106a/09, 106a/23, 106b/07,
107a/14, 108a/11, 109a/05,
113a/01, 115a/05, 115a/14,
115b/16, 116a/04, 116a/10,
116a/15, 116b/05, 118a/01,
118a/01, 118a/17, 118a/18,
118b/17, 118b/22, 119a/03,
119a/10, 119b/19, 120a/01,
120a/08, 120a/14, 120a/24
- f.+da 91a/02, 92b/09, 103a/15,
107a/09, 116a/08, 116a/17
- f.+dur 91b/13, 92a/12, 95b/05,
110b/01
- f.+ı 90b/23, 91b/02, 91b/03, 91b/03,
91b/19, 92a/05, 92a/17, 93a/12,
93b/09, 94a/09, 94a/21, 94a/23,
94b/19, 95a/11, 95b/21, 96b/07,
101b/23, 103a/01, 105b/15,
107a/10, 115a/01, 115a/03,
116a/07, 116a/20
- f.+ı (nāme-yi ferāmurz) 113b/02
- f.+uñ 90b/01, 90b/07, 90b/19,
91b/15, 91b/18, 91b/18, 92a/13,
92a/15, 92a/18, 92a/21, 93a/02,
93a/06, 93a/12, 93b/07, 93b/09,
94a/09, 94a/22, 94b/07, 94b/10,
94b/23, 96a/15, 101b/23, 102a/22,
102a/25, 102b/01, 103a/02,
103a/05, 103b/09, 105b/09,
105b/17, 106a/21, 106b/01,
109b/03, 111a/22, 111b/03,
112b/16, 113a/07, 115a/01,
115a/04, 115b/13, 115b/15,
116a/05, 116a/12, 116a/13,
116b/25, 118a/24, 118b/24,
119b/23
- Ferah-zād** *bk.* **Ferah-zād Hakanî**
f. 107a/08
- Ferah-zād Hakanî** *öz. is.* Kişi adı
f. 96b/23, 114b/05
- ferhunde** (*Far.*) *is.* Mübarek, mesut,
kutlu, mutlu, uğurlu
f.+ (duhter-i ferhunde-âhter) 90b/05
- Ferîdûn Şâh** *öz. is.* Kişi adı
f. 114b/08
- fermân** (*Far.*) *is.* Emir, buyruk, ferman
f. 99a/07, 110a/19
- f.+ı pādîşâhî 99b/04
- f.+ eyle- 99a/06, 100a/05, 100a/08,
100a/12, 101b/19, 102a/12,
105a/24, 107a/05, 108a/16,
109a/05, 109b/24, 110a/14,
111b/20, 116b/13, 119a/13,
119b/04
- f.+ it- 99b/11
- f.+ -ı nağamât eyle- 93b/13
- fer fer** *zf.* Ses taklidi ikileme
f.+dön- 104b/16

feryād (*Far.*) *is.* Feryat, bağıрма

f. 101b/07, 104b/14, 108b/03

f.+ı 104b/14

f.+ı ba ş- 103b/04

f.+ eyle- 101b/03, 101b/04, 104b/15

f.+ it- 99a/17, 99b/10, 102a/21,
103b/10, 104b/11, 104b/19,
118a/12

f.+ ide gör- 117b/04

fesād (*Ar.*) *is.* Fenalık, kötülük,

arabozanlık, anlaşmazlık

f.+ eyle- 104a/08, 105a/18

feth (*Ar.*) *is.* Açma, açılma

f.+i 95a/23, 95b/11

f.+ine 95b/01, 95b/02, 95b/10

f.+ -i kelām 115b/21

f.+ it- 95b/03, 95b/05, 95b/13

f.+ ol- 95b/13

Feylesūf *bk.* **Feylesūf-ı Dānā**

f. 116b/05

Feylesūf-ı Dānā *öz. is.* Kişi adı

f. 96a/12, 102a/07, 109a/14, 113a/07,
116b/02

f.+ya 102a/06, 113a/07

-fezā (*Far.*) *sf.* Artıran, çoğaltan

anlamında birleşik isim yada sıfatlar

yapar

→ hıret-fezā

fırlat- Fırlatmak, bir şeyi hızlıca

savurmak

f.-up (fırladup) 93b/02

fırsat (*Ar.*) *is.* Uygun zaman, elverişli

durum, fırsat

f.+bul- 91b/02

f.+dur 97b/19, 104b/01

f.+ (elüme fırsat gir-) 117a/17

f.+ bul- 97b/05

f.+ bul-abil- 98a/16

f.+ maḥali gel- 108a/12

fi (*Ar.*) İçinde anlamı veren Arapça harf-i cer

***fi'l-ḥāl** Hemen, derhal

f. 101b/16, 111b/22, 116b/18

f.+ ol- 117b/21

***fi'l-ḥaḳıka** Hakikatte, hakikaten, doğrusu

f. 111a/05

fıkr (*Ar.*) *is.* Fikir, düşünce

f.+dedür 103a/16

f.+e ṭal- 113b/08

f.+i 91a/09, 111a/07

f.+ile 97a/10

f.+inden 111a/08

f.+leri 117a/25

f.+ eyle- 90b/16, 101b/25, 105b/23

f.+ it- 96a/02, 102a/17, 112b/16

fil (*Ar.*) *is.* Fil

f. 92a/02, 92a/03, 93a/10, 93a/23,
100a/14, 100a/16, 100a/20,
107b/21, 118b/02

f.+e 100a/17

f.+i 107a/06, 115a/06

f.+in 105b/04, 107a/06

f.+ine 105a/08

f.+leri 107b/20

f.+üñ 106a/03, 107a/02

f.+ sür- 100a/25

filān (*Ar.*) *is.* Filan

f. 116b/22

fincān (*Ar.*) *is.* Fincan, küçük kap

f. 99b/25

fırār (*Ar.*) *is.* Kaçma, savuşma

f.+ eyle - 95a/17, 108b/22, 109b/12,
113b/05sen, 115b/16

f.+ it - 91b/15, 98a/23, 107b/22,
108b/10, 110b/03, 111a/02
fīrāz (*Far.*) *is.* Yokuş, çıkış, yükseklik
f.+ına 93a/09, 93b/16, 95b/04
f.+ındaki 95b/07
Firdevsī Tūsī *öz. is.* Kişi adı, İranlıların
millî destanı olan Şehnâmenin
yazarıdır.
f. 110a/21
Fîrûz (*Far.*) *is.* Mesut, mutlu, sevinçli
Fîrûz-ı Cihân-gîr *öz. is.* Kişi adı
f. 114b/02
fulandur (*Rum.*) Işık, aydınlık
f.+a 105b/14
furtına (*İt. Fortuna*) Fırtına
f. 114a/14
fütür (*Ar.*) *is.* Zayıflık, bezginlik,
gevşeklik, usanma, usanç, bıkma
f.+ (kırmakdan fütür gel-) 93b/08

-G-

ġāfil (*Ar.*) *zf.* Habersiz
g.+avla- 95a/02, 113a/04
g.+bulın- 111a/05, 117a/16
g.+ol- 98b/08, 106b/08
ġāh (*Far.*) *e.* Arasına, kimi, bazı
g. 93b/01
→ nā-ġāh
ġāh u ġāh (*Far.*) *zf.* Zaman zaman, vakit
vakit
g. 107a/07, 115a/05, 117b/15,
118a/09
ġāhice (*Far. +T.*) *zf.* Arasına, bazen
g. 115b/08
ġāib (*Ar.*) *is.* Görünmeyen, kayıp

g.+den 92b/13
g.+ol- 94b/03
ġalebe (*Ar.*) *is.* Galip gelme, yenme,
üstünlük
g. 110a/02, 112a/24, 115b/06
g.+si 115b/01
g.+('aşk-ı ġalebe eyle-) 116a/15
g.+ eyle- 107a/12, 107a/12, 107b/05,
108a/18, 115b/03
g.+ göster- 114a/16
g.+ it- 93a/06, 93a/20, 97b/14
ġālib (*Ar.*) *is.* Galebe eden, üstün gelen,
yenen
g.+gel- 107b/07, 107b/07, 108a/02,
115b/02, 116a/17
g.+ol- 107b/06
ġālibā (*Ar.*) *zf.* Görünüşe göre, belki
g. 99b/23, 108b/19, 117a/10
ġālîz (*Ar.*) *sf.* Kaba, terbiye dışı, nezaket
dışı
g. 105a/11
ġālîza (*Ar.*) *sf.* Kaba, terbiye dışı,
nezaket dışı
g. 100a/07
g.+ (şütüm-ı ġālîza) 101a/04
ġam (*Ar. ġamm*) *is.* Dert, keder
g.+a düş- 94a/05, 99b/05, 106a/15,
107b/01, 111b/01, 119a/20
ġam-gîn (*Ar.*) *sf.* Kederli
g.+ ol- 94a/13
-ġān (*Far.*) *e.* Bazı sayıların sonuna
gelerek –lik halinde sıfat yapar
→ heft-ġān
-ġāne (*Far.*) *e.* Bazı isimlerin sonuna
gelerek –lık, -lik, -sız, -siz halinde
sıfatlar yapar
→ bī-ġāne

- gār** (*Far.*) *e.* Faillik ve nisbet anlamlarıyla isimlere son ek olarak katılır
→ yādīgār
- ġarīb** (*Ar.*) *is.* Garip, tuhaf
g. 92a/10, 101a/24
- ġarībe** *bk.* ġarīb
g. 116b/23
- ġarḳ** (*Ar.*) *is.* Batma
g.+ ol- 105b/01
- ġavġa** (*Ar.*) *is.* Kavga, dövüşme
g.+dur 103b/08
g.+lardan 111b/16
g.+ñuz 103b/10
- ġayb** (*Ar.*) *is.* Görünmeyen, kayıp
g.+e(‘ālem-i ġayb) 93a/07, 93b/11
g.+ol- 94a/12,
- ġāye** (*Ar.*) *is.* Maksat, amaç
g.+(şahn-ı ġāye) 105a/24
- ġāyet** (*Ar.*) *zf.* Son derece, çok fazla
g. 90b/05, 91b/05, 104b/04, 109a/14,
111b/04, 111b/08, 112a/21,
117b/14, 117b/14
g.+le 101b/01, 101b/09
- ġayret** (*Ar.*) *is.* Çalışma, çabalama
g.+e gel- 98b/03
g.+üm 113b/11
- ġayrı** (*Ar.*) *is.* 1.Başka, özge 2. Bundan sonra artık
g. 93a/18, 93a/20, 93a/22, 93a/25,
93b/07, 93b/10, 94a/03, 95b/15,
100a/10, 101a/12, 103a/06,
105b/22, 105b/23, 107a/04,
108a/04, 108a/05, 109b/20,
110a/04, 110a/25, 111a/10,
113b/18, 115a/02, 115a/12,
117b/06, 117b/17, 118a/02,
118a/09, 119a/12, 119b/11
g.+sın 108b/18
g.+ (sözi ġayrı yire çevir-) 108b/20
- ġāzab** (*Ar.*) *is.* Hiddet, öfke
g. 116a/01
g.+a gel- 94b/21, 100a/04, 100b/14,
106b/06, 108b/14, 118a/24,
119b/12
g.+ı 100a/08
g.+ından 105a/07, 106a/12, 106b/01
g.+ it- 119a/06
- Ġāzabān-ı Tiġ-zen** *öz. is.* Kişi adı
g. 114a/24
- Ġāzanfer Şāh** *öz. is.* Kişi adı
g. 114b/02
- geç** *zf.* Geç, Erken olmayan
g.+ gel- 112b/05
g.+ ḳal- 108b/12
- geç-** Geçmek, Bir yerden aşmak,
vazgeçmek, bırakmak, ayrılmak
g.-di 95b/22, 98b/16, 99b/07,
103a/15, 110a/02, 112b/10,
114a/03, 114a/10, 114a/22,
114a/23, 114a/24, 114a/24,
114a/25, 114a/25, 114b/01,
114b/02, 114b/02, 114b/03,
114b/03, 114b/04, 114b/07,
114b/10, 114b/15, 114b/23,
114b/24, 114b/25, 114b/25,
115a/06, 115a/14, 118a/04,
119b/08
g.-di (girüsi geç-) 103b/12
g.-di (īmāmete geç-) 92b/12
g.-diler 114b/05, 115a/07, 120a/11
g.-diler (dārūdan geç-) 104a/24
g.-dükde 96a/20

- g.-dükden 98b/07, 114a/21
g.-e (başına geç-) 118b/07
g.-en 94a/11, 117a/19, 117a/23
g.-erken 97b/24, 98a/13, 118b/22,
119b/20
g.-erken (yanından geç-) 118b/18
g.-ince 93b/03, 115a/06
g.-ince (haṭā geç-) 119b/05
g.-mediler 93b/03
g.-mesün (rahne geç-) 98b/13
g.-miş (kendülerinden geç-) 99b/24
g.-sün 96b/06
g.-sünde 96a/10
g.-üp 96a/25, 97b/07, 97b/21,
107a/08, 109a/03, 111a/20,
111a/23, 113b/20, 116b/01,
120a/08
g.-üp (birbirine geç-) 91b/21
g.-üp (gice geç-) 93b/24, 102b/05
g.-üp (gün geç-) 105a/21
g.-üp (mihrāba geç-) 92b/08
g.-üp (maḳbūle geç-) 109b/08,
112b/08
g.-üp git- 106a/12, 111a/24
g.-üp otur- 103a/09
geçen *zf.* Geçtiğimiz zaman, geçen
g.+lerde 117a/20
geçür- Geçirmek
g.-di (dārūdan geçür-) 104b/02,
103b/19
g.-di (gözden geçür-) 103a/18,
112b/25
g.-irem (tīgdan geçür-) 110b/20
g.-üp 98b/16, 114b/22
g.-üp (gözden geçür-) 97a/04,
113b/13
g.-üp (sihrden geçür-) 91b/03, 96a/17
g.-üp (halka geçür-) 119a/19
gel- Gelmek
g. 90b/19, 92a/06, 92b/06, 92b/09,
100b/09, 107a/19, 110a/06,
111b/17, 117a/17
g.- (islāma gel-) 118a/02
g.- (yāb yāb gel-) 96b/08
g.-di 90b/01, 90b/19, 91a/09, 91b/03,
92a/05, 93a/09, 93a/21, 93b/05,
94a/09, 95b/14, 95b/17, 96a/06,
96a/13, 96b/13, 96b/17, 97a/13,
97a/17, 97b/04, 97b/15, 99b/22,
100a/011, 100a/18, 101b/21,
104b/07, 105a/12, 106a/07,
106b/09, 107a/21, 108a/01,
108a/25, 108b/11, 108b/11,
108b/21, 109b/17, 110b/07,
111a/10, 112b/03, 112b/10,
112b/11, 112b/14, 113a/01,
113a/17, 115a/19, 115b/18,
116a/13, 116b/25, 118a/08,
118a/12, 118a/18, 118b/17,
119b/02, 120a/04, 120a/14
g.-di (‘ār gel-) 106a/08
g.-di (ber-ā-berine gel-) 95b/06
g.-di (çıka-gel-) 96b/09
g.-di (dehşet gel-) 93a/13
g.-di (ğayrete gel-) 98b/03
g.-di (ğazaba gel-) 100a/04, 100b/14
g.-di (ğijlayup gel-) 101a/07
g.-di (gücine gel-) 100b/18
g.-di (haber gel-) 113b/22
g.-di (harekete gel-) 116a/06
g.-di (henüz gel-) 95a/01
g.-di (ileri gel-) 115b/21
g.-di (ilerü gel-) 96b/08, 110a/13
g.-di (karşu gel-) 95b/18

g.-di (öñine gel-) 115b/13
 g.-di (sayı gel-) 113a/15
 g.-di (tekrār gel-) 118b/18
 g.-di (vaz gel-) 117a/10
 g.-diler 90b/01, 91a/11, 94b/10,
 97b/09, 98a/11, 98a/11, 98a/12,
 99a/05, 99a/18, 105b/02, 108a/16,
 108a/17, 108b/05, 116a/21,
 116b/01
 g.-diler (ber-ā-berine gel-) 102b/13
 g.-diler (berüye gel-) 101b/14
 g.-diler (islāma gel-) 95a/10
 g.-diler (leşkere gel-) 96b/06
 g.-dügi 101b/25, 114a/14
 g.-dügin 96b/12, 110b/10
 g.-dügin bildür- 93b/17
 g.-dük 111a/25
 g.-dükçe 93b/17
 g.-dükde 91a/07, 91a/13, 93b/12,
 95a/03, 97a/08, 98b/07, 98b/20,
 99a/06, 99b/14, 100b/10, 108a/17,
 109a/01, 109a/06, 109a/06,
 111b/21, 119a/01
 g.-dükde (harekete gel-) 109a/03
 g.-dükde (islāma gel-) 118a/02
 g.-dükde (muḳābelesine gel-)
 100b/15
 g.-dükde (yirine gel-) 100b/24
 g.-düm 90b/22, 110b/12, 111a/25,
 117a/13, 117a/15
 g.-dün 94a/10, 104b/18, 110b/08,
 113a/25
 g.-dün (hoş gel-) 96a/16, 103a/04,
 104a/20
 g.-dünüz 94a/16
 g.-dünüz (hoş gel-) 109b/10,
 111a/19
 g.-e 92a/23, 95a/11
 g.-e (imāna gel-) 118a/23
 g.-ecegi 113b/25, 120a/09
 g.-ecek 99a/04, 100b/04, 112b/25,
 113a/01, 113b/23, 113b/25
 g.-ecek (zuhūra gel-) 99a/04
 g.-ecekdür 113b/18
 g.-en 90b/03, 91a/02, 96a/08,
 103a/12, 108b/06, 108b/13,
 109a/04, 110b/08, 112b/24,
 113a/19, 115a/02, 115b/19,
 120a/05, 120a/06, 120a/08
 g.-en (imdādına gel-) 115b/20,
 115b/23
 g.-en (öñine gel-) 110b/22
 g.-enleri (üzerine gel-) 101a/14
 g.-esin (imāna gel-) 118a/23
 g.-esiz 111b/24
 g.-e tur- 112b/06
 g.-ince 104a/11, 105a/15, 107a/20,
 108a/16, 108a/25, 109b/05,
 110b/13, 112b/13, 114a/07,
 120a/01
 g.-ince (yakınuña gel-) 101b/20
 g.-ince (yakın gel-) 102b/13
 g.-incesinde 112a/18
 g.-işde 100a/04
 g.-işim 113b/01
 g.-i-verem (üzeriñe geliver-) 113b/07
 g.-iyor 102a/11, 104a/19, 115b/06
 g.-medi 93a/08, 108b/12, 118a/04
 g.-medüm (rāst gel-) 117a/20
 g.-mege 112a/02
 g.-mek 111a/05
 g.-mekde 96b/03, 110b/02, 112a/08,
 112a/11, 112a/16

g.-memişdi (‘aklı başına gel-) 102a/23	92b/13, 94a/25, 94b/06, 95a/05, 95a/05, 95a/06, 95a/18, 95a/21,
g.-mesinden 111b/05	95b/13, 95b/17, 95b/19, 96a/06,
g.-mesine 94b/07, 112a/23, 112b/17	96a/22, 96a/23, 96b/04, 97a/15,
g.-mesün 98b/11, 98b/17	97b/10, 98a/05, 98a/07, 98a/09,
g.-meyenleri 110b/23	98a/11, 98a/19, 98b/13, 98b/18,
g.-meyüp 95a/03	99a/08, 99b/01, 99b/06, 99b/21,
g.-meyüp (ğınā‘ gel-) 97a/05	100a/03, 100a/09, 100a/16,
g.-mez (elinden gel-) 91b/17	101a/18, 101a/18, 101b/15,
g.-mez (elümden gel-) 91b/16	101b/18, 103a/07, 104a/01,
g.-mez (imāna gel-) 106b/07	104a/10, 105a/07, 106b/10,
g.-mez (rāst gel-) 101a/24	107a/21, 108a/15, 108b/16,
g.-mez (vaşfa gel-) 91b/05	109a/04, 109b/04, 109b/15,
g.-mezler 108b/12	109b/15, 110a/03, 110a/07,
g.-mezseñ 118a/02	110a/15, 110b/04, 111a/06,
g.-mezseñüz 95a/19	111b/03, 111b/04, 112b/07,
g.-miş 92a/16, 96a/21	112b/08, 112b/13, 112b/18,
g.-miş (üzerine gel-) 110b/24	113a/16, 113b/06, 113b/15,
g.-mişdi 96b/12, 99a/05	113b/19, 113b/22, 114a/02,
g.-mişdür (eceli gel-) 105a/14	114a/03, 114a/10, 114a/22,
g.-mişidi(ğazaba gel-) 94b/21	114a/25, 114b/25, 115a/14,
g.-mişidi (rāst gel-) 93b/20	115a/21, 115b/09, 115b/11,
g.-mişler 111a/03	116a/21, 116b/01, 116b/02,
g.-se (bir araya gel-) 93a/03	116b/08, 116b/08, 116b/10,
g.-se (ğālib gel-) 107b/07	117a/25, 117b/20, 118a/17,
g.-se (rāst gel-) 119a/09	118a/18, 118a/20, 118b/12,
g.-se (vaķit gel-) 101b/02	119a/14, 119a/14, 119a/19,
g.-señe (ħaķķından gel-) 94b/25	119b/25, 120a/06
g.-sün 90b/03, 96a/08, 96b/03, 98b/19, 98b/20, 99a/02, 99b/13, 100b/07, 101a/21, 113a/18, 105b/08, 110a/06, 118a/05, 118a/08, 118b/09, 118b/14	g.-üp (‘aklı başına gel-) 99b/08, 102a/24
g.-sünler 111b/19, 120a/14	g.-üp (‘aklı gel-) 99b/19
g.-ün 119b/01	g.-üp (‘askere gel-) 96a/10
g.-üp 90b/13, 90b/15, 90b/20, 91a/16, 91b/01, 91b/06, 91b/18,	g.-üp (ber-ā-ber gel-) 120a/24
	g.-üp (ber-ā-berine gel-) 97b/24
	g.-üp (bilerek gel-) 101a/23
	g.-üp (fırşat maħali gel-) 108a/12
	g.-üp (ğālib gel-) 107b/07

- g.-üp (ğazaba gel-) 106b/06,
108b/15, 118a/24, 119b/12
- g.-üp (ğınā' gel-) 94a/03
- g.-üp (güftāra gel-) 90b/20
- g.-üp (hacālet gel-) 104b/23
- g.-üp (harekete gel-) 92a/15, 95b/12
- g.-üp (hicāba gel-) 109b/06
- g.-üp (ileri gel-) 96b/05
- g.-üp (imāna gel-) 95a/19, 95a/20,
95b/25, 120a/01
- g.-üp (karşu gel-) 115a/14
- g.-üp (keyifleri gel-) 99b/01
- g.-üp (kendilere gel-) 93a/15
- g.-üp (kendülere gel-) 99b/25
- g.-üp (kendiyeye gel-) 91a/09
- g.-üp (kendüye gel-) 117a/12
- g.-üp (kırmakdan fütür gel-) 93b/08
- g.-üp (kivāma gel-) 97a/25
- g.-üp (meclis gel-) 107a/21
- g.-üp (nuṭka gel-) 111a/22
- g.-üp (öñine gel-) 102a/10
- g.-üp (rāst gel-) 92a/22, 97a/16,
101a/02
- g.-üp (şevke gel-) 117b/09
- g.-üp (üzerime gel-) 113a/04
- g.-üp (üzerlerine gel-) 108b/20
- g.-üp (yakın gel-) 92a/04
- g.-üp (yanına gel-) 107a/24, 111a/11
- g.-üp gör- 94a/24, 94b/14, 97b/15,
99b/09
- g.-üp çık- 102a/05
- g.-üp iriş- 102a/25
- g.-üp iste- 96a/15
- g.-ür 94a/08, 94b/05, 94b/06, 99b/09,
101a/21, 101b/03, 101b/09,
102a/11, 102a/14, 102a/14,
102a/14, 106a/18, 109a/01,
111b/17, 112b/06, 113a/15,
118a/10
- g.-ür (başına gel-) 105a/15
- g.-ür (haḫḫından gel-) 96b/10
- g.-ür (nice gel-) 102a/13
- g.-ürdi 101a/22, 112b/18
- g.-ürdi (yirine gel-) 101a/06
- g.-ürem (haḫḫından gel-) 95a/03,
106a/08, 115b/07
- g.-ürken 116b/19, 114a/13
- g.-ürler 97b/03, 107b/16
- g.-ürler (tuyup gel-) 104a/07
- g.-ürmiş 102b/11
- g.-ürse 94b/08, 106b/03, 106b/03,
109a/02, 111b/14
- g.-ürse (elinden gel-) 116a/03
- g.-ürse (ğālib gel-) 108a/02, 115b/02
- g.-ürsin 96a/16, 113a/25
- g.-ürsiñüz 111a/21
- g.-ürüz 120a/04
- g.-ürüz (haḫḫından gel-) 94b/09
- g.-ür (ğālib gel-) 116a/17
- g.-ür (geç gel-) 112b/05
- g.-ür ('aḫlı başına gel-) 117a/09
- geliş** Gelme işi, geliş
- g. 106b/09
- g.+in 106a/04
- gem** *ıs.* Atı dizginlemek için ağzına
geçirilen demirden alet
- g.+inde 98a/21
- g.+inden çık- 98a/20
- g.+ine ço- 98a/18
- gene** *zf.* Yine, tekrar
- g. 108a/10, 111b/15, 111b/21,
112b/15, 112b/16
- ger-** Germek, gergin duruma getirmek
- g.-dünüz (çärmīha ger-) 99b/11

g.-üñ (çārmḥa ger-) 99a/18
g.-üp (çārmīḥa ger-) 98b/10
g.-üp (gögüs ger-) 111b/13
gerçe (*Far.*) *e.* Her ne kadar ise de
g. 94b/14, 95b/06, 116a/06, 116b/03
gerçek *is.* Gerçek, doğru
g. 111b/16, 118a/15
g.+dür 118a/15
g.+i (gerçeği) 107b/06, 111b/05
g.+sin 99a/15
g.+şan- 91b/18
g.+ söyle- 99a/15
gerçekden *zf.* Gerçekten, hakikaten
g. 99b/05
gerdek *is.* Dügün gecesi gelin ile
damadın kapandıkları oda
g.+e (gerdege) gir- 110a/01
gerden-keş (*far*) *b. is.* Serkeş
→ Behrām-ı Gerden-keş
gerek *sf.* Gerek, lâzım
g. 90b/07, 91a/20, 95b/15, 97a/24,
97a/24, 100a/03, 100a/12,
100b/20, 100b/22, 100b/22,
100b/24, 101a/13, 104b/23,
105a/16, 105a/16, 105a/17,
107b/05, 107b/07, 107b/14,
108a/03, 109a/08, 111a/17,
115b/25, 117a/02, 117a/14,
118a/13
g.+dür 100b/07, 105a/21, 105b/08,
105b/20, 107a/08, 107b/08,
111b/21, 113b/06
g.+i (gereği) 111a/14, 112b/25
gergedān (*Far.*) *is.* Canavar, gergedan
g.+lar 115a/05, 115a/06, 118b/02
g.+larına 100a/15
germ (*Far.*) *sf.* Sıcak

g.+ ol- 118b/13
germā-germ (*Far.*) *b. sf.* 1. Kızıışmış,
ısınmış, pek ısınmış 2. Sıcağı sıcağına
g. 109b/18
getür- Getirmek
g. 97b/02, 98b/21, 99a/02, 102a/01,
102a/16, 113a/09
g.- ('aqlın başına getür-) 117a/11
g.- (bunda getür-) 111a/04
g.- ebildüñ 103b/16
g.- ebileydüm 104a/16
g.-di 91b/03, 91b/07, 94a/19,
102a/02, 106a/20, 109b/23,
111a/16, 119a/12, 119b/07
g.-di ('aqlın başına getür-) 91b/04
g.-di (bir yire getür-) 92b/04
g.-di (ele getür-) 97a/19
g.-digi 109b/07
g.-digi (alup getür-) 112b/07
g.-diler 100b/02, 100b/13, 109a/06,
110b/13, 114a/08, 114a/22,
114b/17, 117b/10, 118b/04
g.-diler (şu getür-) 105a/02
g.-diler (velveleye ve zelzeleye
getür-) 118b/04
g.-diler (içeri getür-) 118a/19
g.-diler (islāma getür-) 109b/23
g.-di (öñine getür-) 103b/09
g.-dügi 112b/11, 120a/16
g.-dügine (ele getür-) 114b/19
g.-düm 91b/11, 103b/23
g.-düp 95a/10
g.-ebildüñ (ele getür-) 103b/16
g.-ebileydüm (ele getür-) 104a/16
g.-ebileydüñ (ele getür-) 96b/11,
97a/21
g.-ebilürsen (tutup getür-) 103a/21

g.-eler (ele getir-) 98a/16
g.-elüm 94a/22
g.-em (ele getir-) 97a/23
g.-emezdi (tākat getir-) 105b/16
g.-en 112a/18
g.-eyim 103a/23
g.-eyim (alup getir-) 104a/09
g.-eyim (ele getir-) 97a/12, 97b/01,
97b/17
g.-eyim (haber getir-) 101b/16
g.-eyim(tütup getir -) 102a/01,
104a/08
g.-mek (ele getir-) 103b/24
g.-mekdür (islāma getir-) 91a/03
g.-mesi (ele getir-) 117b/06
g.-miş 114b/12
g.-mişdi 101b/25
g.-miş (ele getir-) 114b/14
g.-se (haber getir-) 96a/05
g.-sem (haber getir-) 117a/02
g.-señ (haber getir-) 112b/21
g.-üñ 99b/13, 99b/18, 100a/24,
104a/03, 104a/11, 104b/24,
113a/18
g.-üñ (şu getir-) 105a/02
g.-üp 95a/08, 95a/18, 96a/18, 97b/07,
103a/01, 104a/05, 104b/05,
104b/20, 104b/24, 115a/15,
116b/24, 117a/05, 118a/21
g.-üp ('aqlın başına getir-) 105a/15
g.-üp (buraya getir-) 105a/15
g.-üp (çevire getir-) 103b/17
g.-üp (ele getir-) 94a/13, 94a/15,
97a/21, 98b/02, 116b/16
g.-üp (karşusına getir-) 119a/17
g.-üp (islāma getir -) 111b/04

g.-üp (meydāna getir-) 105b/06,
105b/10
g.-üp (taban getir-) 117a/04
g.-ür 103b/22
g.-ür (haber getir-) 111a/10
g.-ür (yirine getir-) 90b/10
g.-ürem (ele getir-) 97b/03
g.-ürken 114a/11
g.-ürler 114a/09
getürt- Getirtmek
g.-üp (getürdüp) (karşusunda getir-)
120a/01
g.-üp (getürdüp) 108b/21
gez- Gezmek
g.-digi 101b/17
g.-erek 90b/15
g.-üp 96a/12
g.-ken 116b/22
gezin- Gezinmek
g.-ürek 97b/13
ğjla- Keskin, sert sesler çıkararak
saldırmak
g.-yup 93a/12
g.-yup gel- 101a/07
ğlāf (Ar.) is. Kılıf
g.+a ço- 106b/03
ğnā' (Ar.) is. 1. Zenginlik, bolluk 2.
Usanç, bıkkınlık
g.+ gel- 94a/03, 97a/05
ğışş (Ar.) is. Hile, karışıklık
g.+ olup kal- 105a/10
g.+ ol- 107a/02
gibi e. Gibi
g. 91a/08, 91b/17, 92a/04, 92a/14,
92a/16, 92a/19, 92a/21, 93a/24,
93b/25, 94b/22, 94b/24, 95a/22,
96b/24, 97a/03, 99a/08, 100a/06,

- 100b/21, 101a/11, 101b/09,
101b/11, 101b/22, 101b/22,
103a/15, 104b/14, 106a/01,
106a/07, 106a/10, 106b/05,
106b/09, 107a/01, 107a/02,
107a/12, 107b/06, 107b/10,
108a/05, 109a/01, 111a/14,
111a/18, 112b/25, 113a/02,
114b/23, 115a/25, 116a/04,
116a/10, 116a/15, 116b/10,
117a/18, 119b/22
g.+ (berk-i hâţif gibi süzil-) 102a/22
g.+ (kaţrân ʔulumu gibi otur-)
115a/08
g.+ (oklanmış ʔoñuz gibi kaç-)
108b/09
- gice** *is.* Gece
g. 91a/10, 91b/02, 93b/04, 94a/09,
94a/09, 94a/25, 94b/03, 95a/10,
97b/07, 98a/15, 98a/19, 98a/20,
98b/04, 98b/07, 99a/11, 99b/03,
99b/15, 100a/03, 100a/13,
102b/03, 102b/08, 104b/04,
105a/06, 107a/08, 107a/18,
107b/22, 108a/08, 108a/25,
108b/10, 109a/03, 109b/25,
112b/07, 113a/13, 113b/17,
113b/21, 115a/19, 118a/25,
119a/22, 120a/08
g.+geç- 93b/24, 102b/05
g.+nüñ 91b/24, 93a/20, 99a/18
- giceci** *is.* Gececi
g. 94a/01
- giç-** Geçmek
g.-eyim (iş giç-) 96b/11
g.-ince 96b/23
- giçil-** Geçilmek
- g.-ür 110a/11
- gider-** Kaldırmak, aşmak
g.-üp (sihrin gider-) 96a/19
- gidi** *is.* Deyyus, Kaltaban, pezevenk
g. 104b/11, 104b/19, 117b/20
- gir-** Girmek, dahil olmak
g.- (şekline gir-) 98b/06
g.-di 94b/13, 96b/18, 96b/19, 97a/05,
102a/10, 103a/17, 105b/05,
107a/10, 109a/09, 112b/23,
113b/16, 115b/12, 118b/10,
118b/20, 118b/23, 119b/09,
119b/10, 119b/14, 119b/15
g.-di (içeri gir-) 93b/12, 96a/15,
96b/19, 96b/20, , 97a/17, 104a/20,
109a/08, 109a/10, 113a/13,
113a/21, 116b/25
g.-di (içre gir-) 95b/14
g.-di (kendi şüretine gir-) 103b/14
g.-di (meydāna gir-) 95a/11,
100b/01, 105b/09, 118b/08,
118b/11, 119a/03, 119a/25,
119b/05, 120a/24
g.-diler (içeri gir-) 92b/07, 95b/21,
104b/14
g.-diler (şeri‘āt-ı dāvere gir-)
109b/21
g.-dügi (meydāna gir-) 100a/06
g.-dügim (meydāna gir-) 100a/24
g.-dügün (islāma gir-) 109b/20
g.-düñ (elime gir-) 94b/20
g.-e 105b/04, 118b/06, 119a/24,
120a/22
g.-ecek (ele gir-) 107b/11
g.-elüm (meydāna gir-) 119a/21
g.-emez 95a/24
g.-en (eline gir-) 103a/13

g.-eni 119b/12
g.-er (elüme fırsat gir-) 117a/17
g.-eyim (meydāna gir-) 100a/05
g.-mege 100a/10
g.-mege (içeri gir-) 96a/07, 113a/17
g.-mek 95a/23, 98a/20
g.-meke (girmege) 95b/01
g.-mek (meydāna gir-) 119b/02
g.-mem(meydānına gir-) 95a/01
g.-mez 91b/17
g.-süñ 119b/04
g.-üp 91b/02, 92b/08, 94b/11,
94b/12, 94b/12, 94b/13, 94b/17,
94b/25, 95b/16, 95b/18, 96b/13,
97b/05, 99b/12, 99b/20, 100a/011,
103b/02, 103b/02, 104b/12,
110b/04, 113a/17, 118a/18
g.-üp (ele gir-) 95a/17
g.-üp (eline gir-) 94a/14
g.-üp (gerdege gir-) 110a/01
g.-üp (ħalvete gir-) 99a/14, 98b/10,
99a/21
g.-üp (içeri gir-) 98b/18, 103b/22,
104a/23, 111a/19, 116b/08,
120a/03, 120a/05
g.-üp (kıyāfetine gir-) 98b/15
g.-üp (koltuğına gir-) 109b/09
g.-üp (meydāna gir-) 94b/11, 94b/18,
96b/07, 105a/10, 108a/10,
119b/02, 119b/13
g.-üp (şüretine gir-) 103b/20,
116b/25
g.-üp (şekline gir-) 104a/17
g.-ürse 100a/06
girān (*Far.*) *is.* Ağır
g.+ca ur- 119a/11
g.+ın (gürz-i girān) 116a/04

giriḅān (*Far.*) *is.* Elbise yakası
g.+ına 114a/01
girift (*Far.*) *is.* 1. Tutma, yakalama 2.
Dolaşık, birbiri içine giren, karışık
g.+ it- 106a/20
girü *is.* Geri
g. 115b/25
g.+si geç- 103b/12
g.+ dön- 105b/06
g.+ gel- 108b/14
g.+ye al- 118b/12
→ şimden girü
git- Gitmek, bir tarafa doğru yönelmek
g. 93a/04, 117b/24
g.-der (‘aklı başından git-) 117a/09
g.-di 91a/08, 91a/19, 91a/20, 91b/25,
92a/21, 92a/21, 93a/09, 93a/15,
93a/16, 93a/19, 93a/20, 93b/04,
94a/25, 96b/07, 97a/09, 97a/10,
97a/16, 97b/12, 97b/18, 97b/19,
98a/17, 98b/24, 99b/19, 103b/21,
104a/16, 106a/11, 106a/15,
107a/04, 107b/01, 107b/25,
108a/02, 108a/06, 108b/15,
110a/24, 110a/25, 110b/02,
111a/07, 111b/24, 111b/25,
111b/25, 111b/25, 112a/01,
112b/22, 115a/22, 116a/07,
117b/25, 118a/05, 118a/09
g.-di (‘aklı başından git-) 117a/09
g.-di (alup git-) 104a/14
g.-di (cehenneme git-) 91a/20
g.-di (diyüp git-) 103a/25, 103b/21
g.-di (geçüp git-) 106a/12
g.-di (gücenüp git-) 94a/22
g.-di (kalkup git-) 107b/02
g.-di (kendünden git-) 102a/21

- g.-di (şikāra git-) 97b/09, 97b/17
g.-di (uçup git-) 101b/13
g.-di (yolına git-) 92a/11
g.-diler 90b/13, 92b/07, 94a/12,
97b/11, 98b/14, 99b/02, 101a/14,
108b/19, 115a/16
g.-diler (alup git-) 101a/17
g.-diler (dönüp git-) 100b/02
g.-diler (tecessüse git-) 97b/12
g.-diler (çıkup git-) 118a/09
g.-düm 102a/21
g.-dügi 109b/19
g.-dügimüz 109b/19
g.-dügin 96a/14
g.-dügin (üzerine git-) 96a/13
g.-dükçe 93b/05, 114a/01
g.-dükçe art- 94b/15
g.-düh 96a/16
g.-e (gide) 97a/13, 101a/12
g.-er (gider) 94a/23, 110a/08
g.-er (gider) (bırağup git-) 95a/25
g.-ecegin (gidecegin) 101a/12
g.-ecegüh (gidecegüh) 107b/13
g.-ecek (gidecek) 107b/12, 108a/04
g.-elden (gidelden) 102b/03, 103a/12
g.-eli (gideli) 103a/04
g.-elüm (gidelüm) 107b/13, 110a/12,
110a/13
g.-er (gider) (uçup git-) 101b/06
g.-erdi (giderdi) 92a/19, 97b/23,
118a/10
g.-erek (giderek) 92a/13
g.-erem (giderem) (yek git-) 102a/16
g.-erem (giderem) 90b/11, 99a/03,
107b/12
g.-erem (giderem) (karşu git-)
102a/15
g.-erken (giderken) 97a/08, 107b/02,
111a/16
g.-erken (giderken) (ceybinde git-)
102a/19
g.-erken (giderken) 97b/22, 117a/13
g.-ermisin (gidermisin) 90b/11
g.-erseñ (giderseñ) 96a/24
g.-erse (giderse) 107b/23, 113b/11
g.-erüz (giderüz) 107b/14, 107b/23,
107b/23, 107b/24, 117b/25,
118a/08
g.-eyim (gideyim) 97a/12, 98b/23
g.-eyor (gideyor) (mefta git-)
101a/13
g.-ince (gidince) 91b/01, 99a/22,
104a/10, 113b/18
g.-ince (gidince) (taşra git-) 104a/22
g.-işimüz (gidişimüz) 94a/18
g.-işihüz (gidişihüz) 94a/18
g.-me 100b/09
g.-medin 120a/10
g.-mege 108b/12
g.-mege (üzerine git-) 91a/12
g.-mek 93a/24, 107b/22
g.-meye 91b/15
g.-meyüp 107b/24
g.-mez (geçüp git-) 111a/24
g.-miş 100a/01, 100a/01, 118a/14
g.-mişdi 100a/05
g.-mişdür 94a/24
g.-mişler 90b/14, 91a/12
g.-mişler (yanına git-) 94a/24
g.-se 91a/20
g.-seler 101a/13
g.-sün 99a/13, 103a/20, 113b/11,
116b/04
g.-sünler 109b/12

- g.-üp (gidüp) 91a/13, 91b/25, 92a/01,
92a/11, 93a/20, 93b/04, 97b/23,
98b/21, 110b/24, 111b/20, 113a/12
- giy-** Giymek
g.-er 95b/20
g.-üp (libās giy-) 95a/05
- giyāh** (*Far.*) *is.* Bitki, taze ot
g.+a şal- 90b/24
- giyin-** Giyinmek
g.-di 99b/19
- giyür-** Giydirmek
g.-üp (ḥil'at giyür-) 110a/18
- gocın-** Gocunmak, alınmak
g.-up 116a/01
- göç** *is.* Göç
g.+dür 110a/05, 110a/14, 110a/16
g.+ boruları çalın- 110a/22
- göç-** Göçmek, göç etmek
g.-diler 95a/21
g.-e 112a/08, 112a/11, 112a/16,
112b/03, 113b/19
g.-elüm 94a/25
g.-mekde 90b/14
g.-meyüp 90b/14
- gögüs** *is.* Göğüs, sine
g.+ini (gögsüni) 115b/03
g.+üne (gögsüne) 96b/05
g.+ ger- 111b/13
- gömül-** Gömülmek
g.-meye (zemīne gömilmeye başla-)
93b/05
- göñül** *is.* Gönül
g. 92a/22
g.+imce (göñlimce) 117a/23
g.+imce (göñlimce) 117a/20
g.+ime (göñlime) 117a/19
- g.+inden (göñlinden) 91b/14,
114a/17, 117a/10, 117b/03,
117b/19
g.+i (göñli) 115a/20, 119b/03
g.+ümi (naḳd-i gönül) 115b/02
- gönder-** Göndermek
g.-r 100b/03
g.-di 91a/21, 97a/08, 118a/04,
118a/17, 120a/07
g.-di (ādem gönder-) 108b/13
g.-di (cāsūs gönder-) 119a/15
g.-di (cāsūs lar gönder-) 118a/16
g.-di (müjdeye gönder-) 102a/03
g.-düñ 118a/14
g.-elüm 116b/04
g.-esin 118a/21
g.-medüñ (nāme ve ḥaber gönder-)
113a/04
g.-miş 118a/07
g.-mişdi (cāsūs gönder-) 94b/02
g.-mişlerdi 96b/08
g.-miş (nāme gönder-) 113b/09
g.-mişidi (ḥaber gönder-) 115b/05
g.-se (nāme gönder-) 113a/05
g.-üp 94b/10, 95b/23, 112a/12,
113a/03, 113b/06, 116b/10
g.-üp (ādem gönder-) 110b/12
g.-üp (cāsūs gönder-) 98a/25,
102b/10
g.-üp (ḥaber gönder-) 107b/16
g.-üp (istikbāle gönder-) 109a/05
g.-üp (nāme gönder-) 111b/18
g.-ürdüm 113a/05
- gör-** Görmek
g. 92a/06, 103b/01, 111b/17,
116a/03, 116b/06
g.- (tedārik gör-) 96a/24

g.-r (tedarükün gör-) 95b/13
g.-(iş gör-) 103a/23
g.-di 90b/13, 90b/15, 90b/17, 91a/11, 91b/02, 91b/05, 91b/22, 91b/23, 92a/02, 92a/02, 92a/12, 92a/24, 92b/07, 92b/08, 92b/11, 93a/06, 93a/18, 93a/22, 93a/23, 93b/12, 93b/14, 93b/21, 94a/07, 94b/15, 94b/19, 95a/12, 95b/02, 95b/19, 96b/09, 96b/12, 96b/13, 96b/13, 96b/18, 96b/21, 97a/01, 97a/01, 97a/05, 97a/06, 97a/20, 99b/08, 101a/12, 101b/16, 102b/04, 103a/18, 104b/08, 104b/18, 104b/25, 106a/04, 106a/06, 106a/07, 106a/22, 106b/07, 107a/03, 107a/15, 108a/05, 108b/13, 108b/16, 109a/07, 109a/08, 109a/09, 109a/10, 112b/23, 112b/23, 112b/24, 112b/25, 113a/12, 113a/12, 113b/14, 113b/14, 115b/13, 115b/18, 116a/04, 116a/14, 116b/04, 116b/21, 117a/17, 117b/04, 118a/16, 118b/24, 119b/15, 119b/24, 120a/11, 120a/24
g.-di (gelüp gör-) 94a/24, 94b/14, 97b/15
g.-di (tedāriki gör-) 95b/23
g.-diler 94b/01, 95a/19, 95b/09, 97b/08, 97b/11, 97b/25, 98a/02, 98a/10, 99b/06, 99b/24, 100a/25, 101b/10, 101b/13, 102b/12, 103b/13, 103b/14, 104b/14, 105b/04, 108a/22, 109a/03, 113b/25, 114a/02, 114a/07, 114b/15, 114b/20, 115a/03, 115a/07
g.-diler (gelüp gör-) 99b/09
g.-diler (tedāriklerin gör-) 96a/25
g.-dügi 90b/18, 92a/14, 115b/19, 116a/15
g.-dügimi 91b/14
g.-dük 98a/04
g.-dükde 117a/25
g.-düler 98b/18
g.-düm 98b/07, 99a/11, 116b/23
g.-düm (dünyā gözi-le gör-) 102b/01
g.-düm (ziyān gör-) 107b/09
g.-düñ 107a/22, 112b/15
g.-düñ (yañlış gör-) 103b/05
g.-düñüz 108a/18
g.-e 101a/09
g.-ebildi (iş gör-) 103b/21
g.-elim
g.-elüm 96a/08, 101b/12, 102b/11, 103b/08, 103b/25, 107a/19
g.-elüm (tedārikin gör-) 107b/10
g.-en 97a/02, 114b/14
g.-enler 113a/15
g.-erek 109b/05
g.-e bildi 103b/21
g.-e bileydüm 90b/09
g.-eydi 91a/17
g.-eydüñ 117b/23
g.-eyim 97b/15, 98b/13, 103a/16, 104a/18, 117a/11, 117b/17, 118a/08, 118b/16, 120a/09
g.-ilsün (tedārik gör-) 110a/05
g.-ince 91b/03, 91b/06, 92a/04, 92a/05, 94a/09, 94b/16, 101b/23, 104a/04, 108b/20, 114b/17, 115b/18, 117a/07

g.-medüñüz 115b/22
g.-memişidi 116b/04
g.-memişlerdi 107a/03
g.-mesünler 97b/23
g.-miş 109a/11
g.-mişñüz 108a/04
g.-se 90b/06
g.-sek 102a/07
g.-señ 94b/04, 112b/20
g.-tiler 106a/14
g.-üñ 90b/03, 100b/11, 103b/08,
104a/03, 108b/15, 115a/20,
119a/21
g.-üp 90b/19, 91a/16, 91b/12,
91b/16, 93a/12, 96b/20, 98a/06,
98a/08, 98b/11, 99b/03, 100b/14,
102b/04, 102b/04, 103a/25,
105b/16, 106a/21, 107a/02,
108a/25, 109b/03, 111b/19,
113a/02, 113a/24, 114a/08,
114a/10, 114a/20, 114b/11,
116a/07, 116a/21, 116b/19,
119a/12, 119a/17, 119a/20,
119b/22
g.-üp (az gör-) 105b/17
g.-üp (dārātın gör-) 103a/05
g.-üp (iş gör-) 96b/08, 98b/04,
100a/03
g.-üp (kūvvet-i şecā'atin gör-)
94b/24
g.-üp (kaydları gör-) 102b/08
g.-üp (lāf u güzāfın gör-) 111b/16
g.-üp (ma'kūl gör-) 113a/06
g.-üp (tedāriklerin gör-) 118a/25
g.-üp (tedārik gör-) 112b/17
g.-üp (vāqı'a gö -) 109b/20
g.-ür 117a/11

g.-ürlerdi 97b/23
g.-ürsin (hālūñi gör-) 106a/16
g.-ürsin (ziyān gör-) 108a/15
gördür- Gördürmek
g.-di (ziyāfet tedāriki gördür-)
109a/02
göre *zf.* Uyarınca, gereğince, göre
g. 96b/15, 105b/17, 107a/17,
119a/05, 119a/05, 119a/06,
119a/19
göril- Görülmek
g.-di 102b/12
g.-üp (tedārikler gör-) 105a/22
görin- *bk.* **görün-**
g.-en 92a/14, 93b/10
g.-mezdi 95b/06
g.-ür 95b/11, 111b/06
g.-ürdi 95b/07
görüş- *bk.* **görüş-**
g.-ürdüm 113a/05
görün- Görünmek
g.-di 114a/22
g.-en 92a/04
g.-mez 90b/06, 107b/09
g.-mezler 114a/08
görüş- Görüşmek
g.-di 110b/07
g.-diler 103a/04
g.-ürüz 91a/07
göster- Göstermek
g.-di 93a/05, 97b/07, 112b/12,
115b/17
g.-diler 100a/02
g.-diler (yir göster-) 112b/09
g.-di (nağamāt göster-) 117b/21
g.-dügi 93a/08
g.-e 118b/07

- g.-üp (baş göster-) 100a/13, 102b/08,
105a/22, 118b/01
- g.-üp (galebe göster-) 114a/16
- g.-ür 107a/19, 115b/07, 115b/23
- göt** *is.* Kaba et, popo
- g. 104b/12
- g.+i 96b/06
- g.+in 104b/05
- g.+ine 105a/08
- g.+inüñ 104b/16
- g.+ümüñ 111a/08
- götür-** Götürmek
- g.-di (alup götür-) 98a/23
- göz** *is.* Göz
- g.+den 112b/23
- g.+den geçür- 97a/04, 103a/18,
112b/25, 113b/13
- g.+den sürmeyi çal- 107b/17
- g.+i 119a/02
- g.+in aç- 93a/06, 104b/10, 104b/17,
117a/12
- g.+ine kesdür- 105b/17
- g.+iriş- 93a/10
- g.+i-le (dünyā gözi-le gör-) 102b/01
- g.+ler 109a/11
- g.+leri 92a/04, 101a/09, 104b/18
- g.+lerin 101a/03, 104b/20, 104b/21
- g.+lerine tol- 101a/03
- g.+leri açıl- 104b/21
- g.+lerüme 104b/20
- g.+ (yüz göz yan-) 101a/16
- g.+ in aç- 91b/04
- g.+ ine şalındur- 94b/20
- g.+ yum- 93b/09
- gözcü** *is.* Gözleme, kollama işini yapan,
gözcü
- g.+ler 109a/02, 109a/03
- gözet-** Gözetlemek, beklemek, bakmak
- g.-di 97b/18, 103b/01, 104a/22,
106a/19
- g.-di (uzakdan gözet-) 97b/19
- g.-irler-idi (gözedirler-idi) 97b/05
- g.-mege tur- 98a/19
- g.-üñ (gözedüñ) 116b/2
- ğubār** (*Ar.*) *is.* Toz
- g. 114a/21, 114b/15
- ğulām** (*Ar.*) *is.* Köle, esir
- g. 108b/18, 108b/19, 110b/03
- g.+ı 108b/21, 108b/21
- g.+lar 99a/07, 99a/17, 99a/22,
99b/09, 99b/10, 104b/24
- g.+lara 99a/16, 104b/01
- g.+larından 108b/18
- ğulām-pāre** (*Ar. +Far.*) *b. is.*
Kulampara, oğlancı
- g. 104b/04, 104b/12
- ğulüvv** (*Ar.*) *is.* Haddini aşma, ileri
gitme
- g.+sın 113a/12
- ğünā-gün** (*Far.*) *zf.* Türlü türlü
- k. 115a/07
- ğüne** (*Ar.*) *is.* Çeşit, tür
- g. 103a/05, 117b/01
- ğurūr** (*Ar.*) *is.* Boş şeylere güvenerek
aldanma, kibir, kendini yüksek ve
değerli tutma
- g.+a düş- 96b/16
- ğüş** (*Far.*) *is.* Kulak, işitme
- g.+ (çeşm ü güş) 101a/21
- g.+ eyle- 103a/12
- Neheng-i Deryā-güş
- ğüşe** (*Far.*) *is.* Köşe, bucak
- g.+de 103a/17, 103b/02
- çār-güşe

güyā (*Far.*) *zf.* Güya, sözde, sanki

g. 94a/06, 101b/03, 102a/13

g.+sından 116b/20

gücen- Üzölmek, darılmak

g.-üp git- 94a/22

güç *is.* Güç, kuvvet, zor

g. 105a/03

g.+ile 102a/22, 119a/10

g.+ine gel-(gücine gel -) 100b/18

güftār (*Far.*) *is.* Söz, kelam

g.+a gel- 90b/20

güher-āb (*Ar.*) *is.* Bir çeşit cin veya şeytan topluluğu

g. 94b/11, 94b/14, 94b/15, 94b/23,
94b/24, 95a/05, 96a/06, 114b/22,
114b/24

g.+ı 114b/19, 114b/20

g.+lar 114b/16

g.+uñ 94b/22

gül- Gülmek, tebessüm etmek

g.-di 117a/18

g.-di (yüzi gül-) 99a/25

g.-di (yüzleri gül-) 99b/01

g.-di (yüzine gül-) 91b/15

g.-dügin 91b/16

g.-erem 91b/17

g.-ersin 91b/16

g.-mem 91b/17

g.-meyem 91b/18

g.-üp 94a/16, 100b/10

g.-üp (düşdigine gül-) 102b/02

g.-üp (yüzi gül-) 120a/05

gül-gün (*Far.*) *b. sf.* Gül renkli, pembe

Gül-Gün *bk.* Gülgün Zengī

g. 96b/24

Gülgün Zengī *öz. is.* Kişi adı

g. 114b/04

gülüş- Gülmek

g.-diler 98a/08, 98a/12, 99b/07

g.-üp tur- 98a/03

g.-ürlerdi 100a/23

gümbür gümbür *zf.* Gümbür gümbür

g. 100a/14

gümle- Düşmek, gümlemek

g.-di 98a/01, 115b/15

gümüldi *is.* Gümbürtü, gürültü, homurtu

g. 93a/21

gümüldü *bk.* gümüldi

g.+si 93a/23

gümüş *is.* Gümüş

g. 109b/15

gün *is.* 1. Gün

g. 90b/09, 90b/14, 91a/10, 91a/10,
95a/13, 95a/13, 95a/20, 95a/20,
95a/25, 95a/25, 95a/25, 95b/01,
96a/01, 96a/10, 96b/02, 96b/06,
96b/09, 97b/03, 97b/08, 98b/10,
98b/10, 99a/14, 99a/14, 99b/07,
99b/08, 99b/11, 100a/21, 100b/06,
101a/22, 101b/04, 101b/04,
101b/10, 101b/10, 101b/12,
101b/13, 103a/15, 103a/15,
107a/08, 107b/11, 108a/12,
108a/13, 109b/25, 110a/02,
110a/02, 110a/14, 110a/14,
110a/16, 110a/16, 110a/22,
110a/22, 110b/03, 112a/03,
112a/04, 112a/07, 112a/15,
112a/23, 112b/03, 112b/04,
112b/05, 112b/06, 112b/07,
112b/10, 112b/12, 112b/18,
112b/19, 113a/12, 113b/15,
113b/17, 113b/18, 113b/19,
113b/20, 113b/24, 115a/16,

- 115a/17, 115a/18, 115a/18,
115b/09, 116b/01, 116b/02,
116b/07, 117a/16, 118b/14,
119a/15, 119a/16, 119b/17,
120a/20, 120a/21, 120a/22
g.+de 96b/01, 113a/11, 117b/17,
117b/18
g.+den 101b/05
g.+dür 100b/06
g.+e 99a/21, 99a/23, 99b/04, 99b/11,
99b/17
g.+lerde 90b/09
g.+leri 107a/07
g.+geç- 105a/21
g.+zevâle var- 119b/10
2. Güneş
g.+ 92a/15, 93b/04, 118a/25
- günâh** (*Far.*) *is.* Günah
g.+ı 106b/07
- günbür günbür** *zf.* Gumbür gumbür
g. 118b/01
- gündüz** *is.* Gündüz
g. 93b/24
g.+den 108b/10
- günlük** *is.* Günlük, üzerinden gün
geçmiş veya geçecek
g. 99a/23
- gürle-** Gürlemek
g.-yüp 106a/10, 116a/05
- gürühâ gürüh** (*Far.*) *zf.* Bölük bölük,
takım takım
g. 100a/15, 112a/02, 118b/02
- gürüldi** *is.* Gürültü
g. 114b/20
- gürz** (*Far.*) *is.* Topuz, gürz
g. 100b/15, 101a/02, 101a/02,
101b/24, 102a/01, 107a/16,
- 107a/17, 116a/04, 116a/05,
116a/08, 116a/08, 116a/10,
118b/17, 118b/25, 118b/25,
119a/05, 119a/10, 119b/08,
119b/14, 120a/25
g.+e 116a/05, 118b/21
g.+i 100b/23, 101a/01, 101a/03,
101a/04, 106a/10, 106a/11,
119a/06, 119a/11
g.+in 100b/23, 106a/09, 106a/11,
106a/12, 106a/14, 107a/06,
107a/08, 116a/06, 116a/07,
116a/09, 116a/13, 118b/18
g.+inden 116a/12
g.+ine 101a/02
g.+üm 106a/13
g.+i âşaf 101b/19
g.+i girân 116a/04
g.+i iskender 106a/10
g.+i muntehâ 100a/22, 100b/21
g.+ (darb-ı gürz) 106a/09
g.+ (tîr-i gürz-i iskender) 116a/05
g.+ cengi it- 107a/17
g.+ ur- 100b/24, 107a/16, 116a/12,
118b/22
- güşâd** (*Far.*) *is.* 1. Açma, açılma, açılış
2. Bir çeşit ok atma şekli
g.+a 93b/12
g.+a it- 118b/05
g.+ it- 100a/15, 105b/01
g.+ vir- 92b/02, 101a/07, 115b/14
- güzâf** (*Far.*) *is.* Beyhude, boş
g.+ın (lâf u güzâfın gör-) 111b/16
g.+lar (lâf u güzâflar ur-) 119a/22
g.+ (lâf u güzâf ur-) 90b/03, 111b/15
- güzel** *is.* Güzel, iyi, hoş
g. 108b/02, 109b/14

güzellik *is.* Güzellik, iyilik, hoşluk

g.+leri 102a/24

güzide (*Far.*) *is.* Seçkin, seçilmiş

g.+leri 100a/19, 102a/04, 108a/17,
118b/03

güzin (*Far.*) *is.* Seçkin, üstün

g.+ (rāvī-yi güzīn) 115a/23

-H-

hāb (*Far.*) *is.* Uyku

h. 93a/06

→cāme-hāb

haber (*Ar.*) *is.* Havadis, bilgi

h. 102a/05, 102a/23, 116b/07

h.+den 97a/18

h.+i 90b/01, 91a/22, 94b/06, 96a/08,
102a/09, 108b/10, 112b/21

h.+inden 94b/06

h.+ine 112b/17

h.+in al- 111a/17

h.+i (müjde haberi vir-) 107b/21

h.+i al- 105a/12, 120a/08

h.+i işit- 102b/11

h.+üm 91a/19, 99b/12, 99b/21,
99b/23, 103b/05

h.+ümüz 99a/17

h.+üñ 91a/18, 99b/14

h.+ (nāme ve haber gönder-) 113a/04

h.+al- 91a/11, 94a/12, 95a/08,
96a/13, 96a/14, 98a/09, 98a/25,
102a/06, 102b/10, 108b/15,
110b/06, 111a/05, 111a/14,
112b/25, 118a/12

h.+ eyle- 110a/06

h.+ gel- 113b/22

h.+ getir- 96a/05, 101b/16, 111a/10,
112b/21, 117a/02

h.+ gönder- 107b/16, 115b/05

h.+ it- 109a/02

h.+ ol- 99a/18, 110b/07

h.+ ver- 91a/16

h.+ vir- 104a/19, 109a/05, 110b/15,
113a/02, 113a/15, 113b/19,
116b/14

haber-dār (*Ar.*) *zf.* Haberli

h.+ol- 102a/13, 110a/16

Habeşistān *öz. is.* Yer adı

h. 103a/13

hacālet (*Ar.*) *is.* Utanma, utangaçlıkla
şaşıрма

h.+gel- 104b/23

hācet (*Ar.*) *is.* İhtiyaç, lüzum, gereklilik,
muhtaçlık

h.+in 115b/24, 116a/02

h.+kal- 100a/10

hadd (*Ar.*) *is.* Sınır

h.+iñüzi bildir- 119b/01

h.+ine 119a/05, 119a/05, 119a/06

h.+ (hadd ü hesāb) 93b/06

h.+ (hadd ü haşr) 93a/22

***hadd ü hesāb** Sayısı, çokluğu

h. 93b/06

***hadd ü haşr** Sayısı, çokluğu

h. 93a/22

***hadd-ı zātında** Zaten, esasen

h. 102a/05

haddām (*Ar.*) *is.* İşinde çalışkan
becerikli olan hizmetçi

h. 115b/04

hadeng (*Far.*) *is.* Kayın ağacından
yapılan ok

- h. 92b/03, 92b/05, 101a/09, 115b/11,
115b/15
h.+e 92b/02
h.+i ciger-düz 115b/14
h.+üñ 92b/01, 92b/04
- hāk** (*Far.*) *is.* Toprak
h.+den 92a/24
→hāk-i pāy
- hākī** (*Far.*) *is.* Toprakla ilgili,
Ademoğlu, insan
h. 90b/03, 90b/08, 90b/09, 90b/10,
91a/21, 91a/25, 94b/20
h.+dür 90b/02
h.+nüñ 94b/25
h.+yi 91a/24, 95a/02
- hāk-i pāy** (*Far.*) *b. sf.* Ayağının tozu
h. 113b/06
- hākḳ** (*Ar.*) *is.* Hak, Allah
h. 101b/01, 109b/20, 110a/09,
116b/04
h.+a (dergāh-ı hākḳ) 93b/08
h.+ından gel - 94b/09, 95a/03,
96b/10, 115b/07
h.+uñ 93a/11, 101b/10
h.+undan gel- 106a/08
h.+ı din 109b/19
h.+ından gel - 94b/25
- hākān** *is.* Türk imparatorlarına verilen
ünvan
h.+ı zemīn 119b/13
- hākānī** *is.* Hakan ile ilgili, Hakana
mensup
h.+dür (teberrūd-i hākānī) 116b/13
→ Ferāḥ-zād Hākānī, Erdeşīr-i Merd-i
Hākānī, Şīr-i Efgēn-Hākānī
- hākānīyye** *is.* Hakanın bulunduğu yer,
Başkent
- h. 96a/04, 96a/18, 102a/04, 109b/24,
110b/24, 110b/24, 111a/23,
113b/01, 114b/03
h.+de 96b/03, 110a/17
h.+ye 102a/03
h.+ (‘azm-i hākānīyye eyle-) 102b/06
h.+ (şahrā-yı hākānīyye) 102a/12,
105a/25
- hāl** (*Ar.*) *is.* Hal, durum
h. 91a/08, 91b/20, 95a/06, 97a/17,
101a/20, 104b/15, 116a/09,
119a/06, 119a/06, 119a/10
h.+de 96a/22, 102a/24, 113b/02,
117a/07
h.+dür 103b/15
h.+i 94b/16, 96a/04, 104a/18,
107a/02, 119a/12
h.+imüz 120a/03
h.+in 94a/22, 99b/24, 103a/14,
106a/15
h.+ine(peyāmı kendi hālīne ḳo -)
94a/12
h.+iñüz 104a/03
h.+i-le 99a/09
h.+leri 100b/04
h.+üm 108a/04, 111b/21
h.+üñi gör- 106a/16
h.+ (keyfiyyet-i hāl) 117b/01
h.+ hātırın su’āl eyle- 95b/21
h.+ hātırların su’āl eyle- 103a/05
→ fi’l-hāl
- hālā** (*Ar.*) *zf.* Henüz, şimdi
h. 103b/13, 111a/03, 111a/23,
113b/01, 118a/22
- hālāş** (*Ar.*) *is.* Kurtulma, kurtuluş
h.+a 98a/10

- h.+eyle- 95a/14, 96a/10, 96a/22,
96b/05, 98a/16, 98a/19, 97b/03,
101b/19, 104a/10
- h.+it- 96a/10, 97a/22, 98b/05
- h.+ol- 91b/15, 92a/10, 93a/05,
93a/20, 93b/10, 96a/19, 97b/16,
99b/06, 103b/05, 107a/25,
117a/22, 117b/06, 118a/11
- ḥālīk** (*Ar.*) *is.* Yaratana, yokdan var eden,
Allah
- h.+um 92a/23
- h.+i beyne-ḥūna 92a/22
- ḥālīfe** (*Ar.*) *is.* Sonradan gelen, Halife
- h. 97a/03
- h.+leri 105a/20
- h.+lerin 115a/12
- h.+lerinden 98b/24
- h.+lerine 100a/23, 116b/24
- h.+si 105a/20
- h.+ eyle- 105a/20
- ḥāliyā** (*Ar.*) *zf.* Ŗu anda, Ŗimdiki
zamanda
- h. 90b/21, 113b/04, 114a/20
- ḥalk** (*Ar.*) *is.* Yaratma, yaratılma
- h.+ eyle- 101a/25, 101a/25
- ḥalk** (*Ar.*) *is.* İnsan topluluğu, halk
- h. 98b/14, 99b/03
- h.+ı 93a/03, 105b/17
- ḥalka** (*Ar.*) *is.* halka, çember
- h.+ geur- 119a/19
- ḥallāk** (*Ar.*) *is.* Halk edici, yaratıcı,
yaratana, var eden
- h.+ (cenāb-ı ḥallāk-ı ‘ālem) 101a/25
- ḥalvet** (*Ar.*) *is.* Yalnız, تنها kalma,
tenhaya çekilme, تنها yer
- h. 99b/20
- h.+e gir- 98b/10, 99a/14, 99a/21
- ḥām** (*Ar.*) *is.* Boş, hayal
- ḥurd ḥām
- ḥamā’il** (*Ar.*) *is.* Nuska, tılsım
- h.+i 99a/09
- h.+i pārsā-yı pīr 113a/11
- ḥamd** (*Ar.*) *is.* Tanrıya olan Ŗukran
duygularını bildirme
- h.+ it- 93b/03
- ḥāme** (*Ar.*) *is.* Kalem
- h. 111b/22
- ḥamle** (*Ar.*) *is.* Saldırma, hamle, hucum
- h. 100b/21, 119b/05
- h.+de 119b/09
- h.+den 119a/08
- h.+lerin 118b/12, 118b/23
- h.+m 105b/25
- h.+mi 106b/08
- h.+ñ 106b/02
- h.+si 119b/08
- h.+sin 92a/22, 118b/25
- h.+yi ‘amūd ur- 119a/08
- h.+ eyle- 92a/20, 93a/16, 100b/20,
105b/20, 106b/04, 107a/13,
118b/16, 118b/21, 119a/04,
119b/07, 119a/08, 120a/25
- h.+ it- 92a/06, 101b/23, 105b/25
- h.+yi 105b/24
- ḥāmūŖ** (*Far.*) *is.* Sessiz, suskun
- h.+ ol- 93b/25
- ḥān** (*Far.*) *is.* Hükümdar, hakan
- Eslem Ḥān, Keymurād Ḥān
- ḥaner** (*Ar.*) *is.* Haner
- h. 97a/02, 113a/23
- ḥāne** (*Far.*) *is.* Ev
- h. 106a/02
- h.+sine 119a/01
- dīvān-ḥāne,

- ḥandek** (Ar.) *is.* Hendek
ḥandek ḥandek *zf.* Hendek hendek
 h.+(yiri ḥandek ḥandek eyle-) 92a/17
- ḥaps** (Ar.) *is.* Hapis
 h.+ eyle- 96a/18
 h.+inden 96a/09
 h.+ it- 100b/17, 100b/19
 h.+ kı1- 104a/08
- ḥaps-hāne** (Ar.+Far.) *b. is.* Cezaevi
 h. 97b/04, 97b/05
- ḥār** (Far.) *is.* Diken
 h. 92b/03
- ḥarāb** (Ar.) *is.* Harap
 h.+a (cihānı ḥarāba vir-) 110b/19
 h.+ ol- 101b/17
- ḥarām-zāde** (Ar.+Far.) *b. sf.* Hilekar, namussuz
 h. 96b/17, 98a/14, 100b/18, 103a/25
 h.+ şerrine uğra- 117a/15
- ḥarb** (Ar.) *is.* Cenk, kavga, dövüş, savaş
 h.+den (ālāt-ı ḥarb) 92a/06
 h.+e kı1ıfa ağızla- 104b/06
 h.+ ve kıttāl eyle- 109b/04
- ḥarbī** (Ar.) *sf.* Savaşla ilgili
 h.+ (ceng-i ḥarbī) 105a/23
 h.+ (ceng-i ḥarbī çaldır-) 107a/09
 h.+ler (ceng-i ḥarbī çalın-) 105a/23
 h.+ler (ceng-i ḥarbīler çalın-) 100a/19, 118b/01, 120a/21
 h.+lere 105a/25
 h.+leri (ceng-i ḥarbī) 119a/25
 h.+ lerin (ceng-i ḥarbīlerin çal-) 108a/09
- ḥareket** (Ar.) *is.* Hareket, davranış
 h. 99b/25, 115b/23
 h.+e gel- 92a/15, 95b/12, 109a/03, 116a/06
- h.+eyle- 93b/20
 h.+it- 114b/21
- Hārūn-ı Hindī** *öz. is.* Kişi adı
 h. 112a/20
- ḥāş** (Ar.) *sf.* Has, saf, halis
 h.+ (şoḥbet-i ḥāş) 90b/22
 h.+ (vezīr-i ḥāş) 108a/21, 110b/16, 111a/12, 113a/19, 118a/21
- ḥasārat** (Ar.) *is.* Zarar, ziyan
 h.+ eyle- 115a/21
- ḥāşıl** (Ar.) *is.* Olan, çıkan, üreyen
 h.+ eyle- 92b/10
 h.+ it- 94b/07
- ḥāşılı** (Ar.) *zf.* Sözün kıtası, kısacası
 h. 95b/25, 99a/04, 99a/10, 100b/05, 101a/19, 104b/13, 107a/17, 108a/08, 110b/05, 112b/02, 113a/12, 113b/15
- *ḥāşıl-ı kelām** *zf.* Sözün kıtası, kısacası
 h. 92b/04, 101a/11, 118a/03, 118
- *ḥāşılı kelām** *zf.* Sözün kıtası, kısacası
 h. 90b/06, 118a/11
- ḥased** (Ar.) *is.* Kıskançlık, çekememezlik
 h.+inden söyle- 117b/07
- ḥaşm** (Ar.) *is.* Düşman, hasım
 h.+a 119b/03
 h.+ı 113b/10, 113b/10
 h.+ın 113a/05
 h.+um 119b/07
- ḥaşr** (Ar.) *is.* Sıkıştırma, dar bir yerin içine alma, etrafını çevirme
 h.+ m(ḥadd ü ḥaşr) 93a/22
- ḥaşşa** (Ar.) *is.* Bir kimseye ya da bir şeye özel olan nitelik, güç, kuvvet
 h.+sı 113a/11
 h.+sı-la 93a/05, 99a/09

- ḥasta** (*Far. ḥaste*) *is.* Hasta
h.+lar 103a/16
- ḥāṣāk** (*Far.*) *is.* Çöp, süprüntü, yonga
h.+ın 92b/04
- ḥatā** (*Ar.*) *is.* Yanlış, hata, zarar
h. 100b/10
h.+ eyle- 95b/07
h.+lardan maḥfūz eyle- 110a/09
h.+ geç- 119b/05
- ḥātem** (*Ar.*) *is.* 1.Mühür 2. Yüzük
h.+in 117b/09
h.+i bād-pāy 98b/15
h.+i bād-pāy-ıla 99a/09
h.+i heft-nām 94a/20
- ḥāṭır** (*Ar.*) *is.* Hafıza, zihin, gönül
h.+ (teselli-yi ḥāṭır eyle-) 110b/14
h.+lar 109b/18, 117b/11
h.+ın (ḥāl ḥāṭırın su'āl eyle-) 95b/21
h.+ına 119b/02
h.+ların (ḥāl ḥāṭırların su'āl eyle-) 103a/05
h.+uñ 91a/04
- ḥatm** (*Ar.*) *is.* Hitama erdirme, bitirme
h.+ eyle- 113b/07
- ḥattı** (*Ar.*) *is.* Yazı, mektup
h.+ı 95b/05
h.+ it- 111b/20, 111b/21
- ḥattā** (*Ar.*) *zf.* Bundan başka, bile, üstelik
h. 110b/25, 115b/05
- ḥāṭıf** (*Ar.*) *is.* Kapıp götüren, göz kamaştırıcı
h.+ (berḳ-i ḥāṭıf) 106b/09
h.+ (berḳ-i ḥāṭıf gibi süzil-) 102a/22
- ḥavāle** (*Ar.*) *is.* Atma, fırlatma
h.+ eyle- 94b/20, 96b/05, 106a/03, 106a/09, 106a/24, 107a/14, 119b/19
- ḥavf** (*Ar.*) *is.* Korku, korkma
h.+a düş- 111a/07, 111b/06, 118a/11
h.+düş- 111b/01
h.+eyle- 100a/02
h.+ıla 97b/23, 97b/24
h.+ından 97a/03, 105b/12
h.+larından 114b/23
h.+ it- 114b/18
- ḥavl** (*Ar.*) *is.* Güç, kuvvet
h.+i 115b/11
h.+i-le 92b/03, 93a/13
- ḥavz** (*Ar.*) *is.* Havuz
h.+a at- 94a/17, 94a/19
h.+laruñ 93b/22
h.+ eyle- 93b/22
- ḥāy** (*Far.*) *ünl.* Eyvah, hay, hey
h. 91b/14, 96a/16, 102a/25, 103a/25, 103b/03, 113a/20, 116a/09, 116a/15, 117a/09
- ḥāy hūy** (*Far.*) *is.* Kargaşa, hay huy
h.+it- 100b/13
- ḥayır** (*Ar.*) *ünl.* Hayır, değil
h. 95b/22, 95a/01, 102a/24, 103b/12, 105a/18, 107b/04
- ḥayli** (*Ar.*) *is.* Çok, oldukça
h. 107a/15, 107a/22
- ḥayme** (*Ar.*) *is.* Çadır
h.+ ve bār-gāh ḳur- 120a/16
h.+ ye(sütün-ı ḥayme) 97b/02, 104a/14
- ḥayr** (*Ar.*) *is.* Hayır, iyilik
h.+eyle- 108b/03
- ḥayrān** (*Ar.*) *is.* Şaşırılmış, hayran
h.+ (mest ü ḥayrān eyle-) 117b/11

- h.+kal- 94a/02, 101b/10, 117b/13
h.+ol- 92a/04, 93a/11, 95a/09,
96a/01, 100b/14, 103a/12
h.+u mest ol- 91a/08
- Ḥayrān Zengī** *öz. is.* Kişi adı
h. 112a/10
- ḥayret** (*Ar.*) *is.* Şaşma, şaşırma
h.+e var- 109b/03
h.+inde ol- 114b/20
- ḥazān** (*Far.*) *is.* Sonbahar, güz
h.+ (berg-i ḥazān) 94b/24, 97a/03,
114b/23
- ḥāzır** (*Ar.*) *is.* Hazır
h. 104b/09
h.+ eyle- 102b/07, 117b/05
h.+ (meclis ḥāzır it-) 117b/10
h.+ it- 108b/23
h.+ ol- 96b/01, 107b/21, 110a/17,
112a/18, 112b/02, 113a/01,
113b/07, 116b/11, 116b/14,
119a/07
- ḥāzır-la-** (*Ar. + T.*) Hazırlamak
h.-dı 108b/05
h.-yup 115a/20
- ḥāzır-ılan-** (*Ar. + T.*) Hazırlanmak
h.-dı 108b/11
h.-suñ (yir ḥāzır-ılan-) 102a/15
- ḥazīne** (*Ar.*) *is.* Hazine
h.+aç- 108b/04
h.+ler 100a/01
h.+si 100a/05
h.+sin boşalt- 99a/24, 99a/25, 99b/01
h.+yi meşūr 115b/02
- ḥazīne-dār** (*Ar. +Far.*) *b. is.* Hazinenin
idare ve muhafazasına memur edilen
kimse
h. 97b/01
- h.+lar 109b/08
- ḥazrāt bk. ḥazret**
h. 93b/09
- Ḥazrāt-ı İlyās Nebi** *öz. is.* İlyas
peygamber
h. 93b/09
- ḥazret** (*Ar.*) *is.* Şahıs ve ya kutsal
sayılan varlık isimlerinden önce
saygı bildirmek amacıyla
kullanılır.
h. 109a/11
- Ḥazret-i Süleymān** *öz. is.* Süleyman
peygamber
h. 109a/11
- ḥazz** (*Ar.*) *is.* Haz, hoşlanma
h.+ eyle- 107b/10, 116a/23
h.+ it- 120a/06
- hedāyā** (*Ar.*) *is.* Hediyeler, armağanlar
h.+ları 120a/16
h.+sı 109b/08, 112b/08, 112b/08
h.+sın 112b/08
h.+ya 108b/04
h.+yı 109b/08
- heft** (*Far.*) *is.* Yedi
h.+ (hef-nām) 94a/20
- heft-nām** (*Far.*) *b. sf.* Yedi ünlü (yüzük
vs.)
h.+ (ḥātem-i heft-nām) 94a/20
- heft-gān** (*Far.*) *b. sf.* Yedili
→ Kūh-ı Heft-gān
- ḥekīm** (*Ar.*) *is.* Alim, bilgin, herşeyi
bilen, felsefeci
h. 109a/14
- ḥekīmān** (*Ar. +Far.*) *is.* Alimler, bilginler
h. 109a/14
- helāk** (*Ar.*) *is.* Ölme, yok olma, helak

- h.+ eyle- 91b/11, 92b/01, 93b/02,
94b/17, 95a/19, 105a/11, 117a/07,
119b/17
- h.+ it- 94a/15, 96a/19, 96b/04,
99a/13, 100b/04
- h.+ ol- 92b/05, 96b/09
- hele** (*Far.*) *zf.* Evvela, her şeyden önce,
sonunda, nihayet, hiç olmazsa,
bari
- h. 90b/03, 90b/18, 91a/08, 91a/10,
91b/20, 91b/22, 92a/21, 95a/09,
95a/13, 96b/14, 96b/20, 98a/02,
98b/22, 99b/10, 99b/13, 99b/19,
99b/24, 100b/23, 102a/18,
102a/22, 102b/03, 103a/19,
103b/16, 104a/02, 104b/15,
104b/20, 105a/03, 106a/13,
107a/08, 108b/10, 111a/16,
112b/06, 112b/15, 112b/25,
113a/13, 113a/13, 114a/18,
115b/21, 116a/17
- helvā** (*Ar.*) *is.* Unlu, yağlı, şekerli
maddelerle yapılan bir tatlı
- h. 116b/18, 117a/13, 117a/13
- h.+dān 116b/19
- h.+dan 116b/20, 116b/21
- h.+dur 116b/21
- h.+yı 116b/19
- hem** (*Far.*) *e.* Üstelik, zaten, özellikle,
hem
- h. 98b/05, 104b/16, 104b/18,
105a/18, 111b/10, 112b/21,
113a/04, 115a/25, 117b/04,
118a/10
- hemān** (*Far.*) *zf.* Hemen, derhal
- h. 90b/18, 91a/17, 91b/01, 91b/04,
91b/06, 91b/08, 91b/24, 92a/05,
92a/07, 92a/08, 92a/09, 92a/13,
92a/20, 92a/22, 93a/13, 93a/18,
94a/19, 94a/20, 94b/13, 94b/21,
95b/09, 96b/05, 98a/20, 99b/14,
100b/03, 100b/08, 100b/11,
100b/12, 101a/14, 102a/12,
102a/22, 103a/23, 103b/08,
103b/10, 103b/14, 103b/18,
104a/25, 105b/08, 106a/02,
106a/18, 107b/11, 108a/08,
108b/15, 110a/05, 110a/12,
110a/20, 110b/04, 111a/22,
111b/05, 111b/13, 113a/16,
113a/18, 115b/21, 116a/09,
117a/07, 117b/04, 117b/05,
117b/20, 119b/02, 119b/04,
119b/16
- henüz** (*Far. henūz*) *e.* Daha şimdi, yeni
henüz
- h.+ gel- 95a/01
- hep** (*Far.*) *zf.* Hep, daima
- h. 90b/14, 98b/04, 100a/21, 119b/02,
120a/14
- her** (*Far.*) *sf.* Her
- h. 90b/05, 91b/17, 92a/01, 93a/23,
93b/06, 93b/12, 93b/17, 94b/08,
95b/03, 97a/04, 99a/20, 100a/06,
100b/13, 101b/03, 101b/22,
104b/04, 104b/04, 105b/15,
105b/21, 105b/25, 106a/17,
108a/04, 109b/02, 110b/17,
114b/06, 114b/11, 115a/04,
115b/02, 115b/06, 117b/10,
119a/19
- h.+tarafdan çök- 93b/06
- herkes** (*Far. + T.*) *zm.* Herkes

- h. 98a/17, 99b/05, 100b/08, 107b/02,
108b/07, 109b/16, 110a/03,
115a/15, 119a/24
- ḥesāb** (*Ar.*) *is.* Hesap
h.+ m (ḥadd ü ḥesāb) 93b/06
- hevā** (*Ar.*) *is.* Hava
h. 102b/09
h.+dan 93a/14
h.+nuñ yūzi qarar- 102b/12
h.+ya aḡ- 102a/18
→ber-hevā
- hey** *ünl.* Hey
h. 104b/22, 116a/01, 118a/13
- heybet** (*Ar.*) *is.* Gösteriş
h. 97a/02, 105b/12
- ḥıfz** (*Ar.*) *is.* Saklama, muhafaza
h.+ı ḥırāset üzere ol- 98b/13
h.+eyle- 115b/02
h.+it- 113b/10
- ḥinzır** (*Ar.*) *is.* Domuz
h. 91a/22
- ḥırāset** (*Ar.*) *is.* Bekleme, koruma
h.+ (ḥıfz-ı ḥırāset) 98b/13
h.+ (ḥıfz-ı ḥırāset üzere ol-) 98b/13
- ḥıret-fezā** (*Far.*) *b. is.* Akıl veren, akıl
arttıran
h. 116b/23
- ḥışm** (*Far.*) *is.* Kızgınlık, öfke
h.+ına uğra- 119a/12
- ḥıṭṭa** (*Ar.*) *is.* Memleket, diyar, ülke
h. 110a/09
- ḥızr** (*Ar.*) *is.* İçenlere ölümsüzlük veren
ab-ı hayat'ı içmiş bulunan ve kul
sıkıldığı zaman imdadına
yetişmekle meşhur peygamber
h.+ını (tāziyāne-yi ḥızr) 105b/15
h.+ı (tāziyāne-yi ḥızr) 106a/19
- h.+ (tāziyāne-yi ḥızr) 106a/05,
115a/10
- ḥicāb** (*Ar.*) *is.* Utanma, utanç
h.+a düşür- 109b/06
h.+a gel- 109b/06
- ḥiç** (*Far.*) *zf.* Hiç, asla
h. 91a/18, 92a/07, 94b/19, 100b/19,
104b/12, 105b/07, 117a/10,
117b/20
- hidāyet** (*Ar.*) *is.* Hak yoluna
yönlendirme
h. 106b/06, 109b/21
h.+ (eşer-i hidāyet) 105b/23
- hidāyetlü** (*Ar. +T.*) *is.* Hak yoluna
yönelmiş
h. 108a/07
- hidāyetsüz** (*Ar. +T.*) *is.* Hak yoluna
yönelmemiş
h. 107b/10, 108a/07
- ḥikāyat** (*Ar.*) *is.* Hikāye
h.+ (naḳl ü ḥikāyat eyle-) 94a/11,
117a/06
- ḥikmet** (*Ar.*) *is.* Bilgelik, hikmet
h.+e (enbān-ı ḥikmet) 104a/06
h.+i 98b/24, 99a/04
h.+ -i ḥüdā 97b/14, 97b/20, 98a/22,
115b/09
- ḥikmet-nümā** (*Ar.+Far.*) *b. sf.* Hikmet
gösteren
→ Āyine-i ḥikmet-nümā
- ḥil'at** (*Ar.*) *is.* Padişah tarafından verilen
kaftan
h.+ giyür- 110a/18
h.+ ve şandelī vir- 120a/02
h.+ vir- 118a/23, 119a/19
- ḥilāf** (*Ar.*) *is.* Yalan, yanlış
h.+dur 109b/20

- h.+ında bulun- 108b/02
h.+it- 111a/18
hīle (*Ar.*) *is.* Hile, aldatma
h. 94b/16
h.+it- 117b/02
h.+ye 94b/15
hīle-bāz (*Ar.+Far.*) *b. sf.* Hileci, oyuncu, dubaracı, aldatıcı
h. 118a/13
hīle-kār (*Ar.+Far.*) *b. sf.* Hileci, hile eden, düzenbaz, aldatıcı
h. 94b/19, 107b/18
hīmāye (*Ar.*) *is.* Koruma, kollama
h. 112b/23, 113a/12
h.+ (‘azm-i hīmāye ve rāy-ı ā‘zam eyle-) 112b/05
→Şehr-i Hīmāye
himmet (*Ar.*) *is.* Bir kimseye yapılan manevi yardım iyilik
h.+i murdār 119a/07
h.+eyle- 100b/11, 103a/24
hīn (*Ar.*) *is.* Az, vakit, zaman, sıra
h.+i iktizā‘ 115a/05
Hind *is.* Hint, Hindistan
h. 107b/15
h.+ (‘asker-i hind) 118b/02
h.+ (dānā-yı hind) 111b/01
h.+ (pādişāh-i hind) 117a/25
h.+ (şehinşāh-ı aqālīm-i hind) 113b/09
h.+de (aqālīm-i hind) 107b/17
h.+de (iqlīm-i hind) 115b/03
h.+e (leşker-i hind) 116b/13
h.+e (ordu-yı hind) 117a/04
h.+i 111a/24
h.+ i (iqlīm-i hind) 110a/12
h.+i (aqālīm-i hind) 114a/17
h.+i (memālik-i hind) 111b/04
h.+in (leşker-i hind) 116b/18
hindī *is.* Hintli
h. 118b/08, 118b/10, 119a/24, 119b/17
h.+nüñ (dār-ı hindī) 107a/23
h.+ (‘azm-i leşker-i hindī eyle-) 116b/07
→ Erdāl-ı Hindī, Erdepūr-ı Hindī, Erdevān-ı Hindī, Derāy-ı Hindī, Hūn-hār-ı Hindī, Hārūn-ı Hindī, Kālūs-ı Hindī, Milhlān-ı Hindī, Sālūs-ı Hindī, Sāmān-ı Hindī, Sāmūr-ı Hindī, Sāve-yi Hindī
Hindistān *is.* Hint, Hindistan
h. 115a/24
h.+ (dānā-yı hindistān) 111b/02
h.+ (sulţān-ı ā‘zam-ı hindistān) 107b/14
h.+ (şehinşāh-ı hindistān) 113b/01, 114a/20
h.+da (iqlīm-i hindistān) 116a/17
h.+ dan (şāhib-ķırān-ı hindistān) 104a/12
hirmen (*Far.*) *is.* Harman
h. 106a/18
hişse (*Ar.*) *is.* Pay, nasip
h. 116b/19
h.+dür 108a/06
hiţāb (*Ar.*) *is.* Hitap, seslenmek
h.+it- 99a/11, 110a/04, 113a/25, 117a/14
hiżmet (*Ar.*) *is.* Hizmet, iş
h. 117b/03
h.+e 113a/25
h.+in eyle- 117a/24
h.+inde ķuluñ ol- 105a/18

- h.+ eyle- 105a/18, 117a/17, 117a/25
- ḥod** (*Far.*) *is.* Kendi, bizzat, öz
h. 99b/22, 104b/12, 111a/14
- ḥor** (*Far.*) *sf.* Yiyen, yiyici
→ merdüm-ḥor
- Ḥorāsān** *öz. is.* Yer adı İran'ın doğusunda bulunur.
h. 110a/09
- ḥoş** (*Far.*) *zf.* Güzel , hoş, iyi
h. 93b/12, 97a/20, 98b/13, 100a/09, 103a/20, 106b/03, 106b/07, 111a/14, 111b/22, 112b/15, 113b/17, 116b/13, 116b/24, 119a/07, 119a/09
h.+bul- 109b/10
h.+gel- 96a/16, 103a/04, 104a/20, 109b/10, 111a/19
- ḥotan** *öz. is.* Yer adı
h. 110a/09
- ḥū** *ünl.* Dervişlerin birbirlerine selam verirken kullandıkları hitap şekli
h. 116b/19
- ḥū** (*Ar.*) *is.* Allah
h.+(beyne-ḥū) 92a/22
- ḥudā** (*Far.*) *is.* Allah, Tanrı
h. 107a/19
h.+yı lem-yezel 113b/04
h.+ (ḥikmet-i ḥudā) 97b/14, 97b/20, 98a/22, 115b/09
h.+ya 102b/01
h.+ya işmarla- 94a/19
- ḥudā-perest** (*Far.*) *b. sf.* Allah'a inanan
h. 98a/19, 99b/23, 105a/18, 107b/18, 114a/15, 115b/20
h.+eyle- 107b/07, 110b/21, 111a/02
h.+ler 99a/13, 100b/06, 105b/07, 118b/09, 118b/13, 119b/01
- h.+lere 105b/22, 106b/07
h.+it- 110b/21, 110b/23
h.+ol- 99a/12, 99a/17, 105a/19, 105a/19, 105b/18, 105b/19, 105b/20, 105b/21, 107b/05, 107b/08, 108a/25, 110b/20, 111a/03, 116b/10, 118a/22, 119a/18
- ḥuddām** (*Ar.*) *is.* Hizmetçiler
h.+lardan 118a/07
- ḥulāsa** (*Ar.*) *is.* Bir şeyin, bir sözün özü
h.+ (ḥulāsa-yı kelām) 105a/21, 108a/11, 118b/11, 119b/10
- *ḥulāsa-yı kelām** Sözün kısası
h. 105a/21, 108a/11, 118b/11, 119b/10
- ḥumār** (*Ar.*) *is.* İçkiden sonraki sersemlik
h.+ (def'-i ḥumār it-) 115a/20
- ḥūn** (*Far.*) *is.* Kan *mec.* Şarap
h. 107a/21
- ḥūn-ḥār** (*Far.*) *b. sf.* Kan içen, kan döken, zalim
- Ḥūn-Ḥār** *bk. Ḥūn-ḥār-ı Hindī*
h. 110b/12, 111a/03, 111a/04, 111a/09, 111a/10, 111a/16
h.+ı (serāy-ı ḥūn-ḥār) 110b/06
h.+uñ 110b/06
- Ḥūn-ḥār-ı Hindī** *öz. is.* Kişi adı
h. 107b/15, 110b/10, 110b/13, 110b/13, 110b/16, 110b/18, 111a/06, 111a/09, 111b/10, 116b/13
h.+nüñ 110b/04, 110b/05
h.+ye 110b/06
- ḥürd** (*Far.*) *is.* Kırılmış, parçalanmış
h.+ it- 91a/14

hürd hām (*Far.*) *is.* Kırılmış, parçalanmış

h.+eyle- 94b/23

h.+ol - 91b/21

hürşid (*Far.*) *is.* Güneş

h. 115a/03

hürşid-peyker *öz. is.* Ferāmurz'un

bayraklarından birinin adıdır.

h.+i 115a/03

h.+ ('alem-i hürşid-peyker) 105a/25

hurūc (*Ar.*) *is.* Çıkış, çıkma, dışarı

çıkma

h.+ın 111a/22

h.+ it- 114b/13

huşūmet (*Ar.*) *is.* Hasımlık, düşmanlık,

çekememezlik

h.+eyle- 111b/16

huşūşā (*Ar.*) *zf.* Başkaca, ayrıca

h. 105b/16, 107b/16, 114b/11,

117a/18

Huşeng-ābād *öz. is.* Yer adı

h. 96a/20

h.+da 110b/25

Huşeng Şāh *öz. is.* Kişi adı

h. 107a/04

hūy (*Far.*) *is.* Huy, tabiat, mizaç

h.+ı 111a/24

hücre (*Ar.*) *is.* Göz, odacık

h.+ vir- 110b/17

h.+ye 118a/06

hücūm (*Ar.*) *is.* Saldırma, saldırı

h.+ eyle- 93a/12, 93a/17, 93a/25

hükūm (*Ar.*) *is.* Emir, hüküm

h.+i 99a/16, 112a/09

h.+eyle- 111b/18, 112a/01

hüner (*Far. huner*) *is.* Hüner, marifet

h. 120a/23

h.+in 118b/07

hür (*Ar.*) *is.* Karışanı, görüşeni

olmayan serbest

h. 115b/08

Hürrem-ābād *öz. is.* Yer adı

h.+a 112a/01, 112a/23

h.+dan 112b/03

Hürrem Şāh *öz. is.* Kişi adı

h. 112a/24, 112b/14

h.+a 112a/01, 112a/18

h.+ı 112b/04

h.+uñ 112a/23

Hürmüz Şāh *öz. is.* Kişi adı

h. 114b/10

h.+ı 94a/13, 94a/15

hüsn (*Ar.*) *is.* Güzel, güzellik, iyilik

h. 90b/07

h.+ünde 91b/07

h.+ünde (cenān-ı hüsn) 115a/25

hüsnā (*Ar.*) *sf.* En (daha, pek, çok) güzel

h.+dur 91b/05

h.+lardan 90b/05, 115a/24, 117b/14

Hüsrev Şāh *öz. is.* Kişi adı

h. 114b/03

-I-

ı- *bk. i-*

ı.-dı (ışmarlamış-ıdı) 100b/03

ı.-dı (yoğ-ıdı) 95a/21, 100b/04,

111b/05, 115a/25

ırak *is.* Uzak

ı. 94a/17, 115b/11

ı.+dan 97a/15, 101b/08

ı.+dur 112b/06

'ırz (*Ar.*) *is.* Şeref, namus

‘1.+ına 117a/03	110b/05, 110b/05, 110b/11,
ısrır- Isırmak, dişlemek	111a/01, 111b/04, 111b/05,
1.-mağa 106a/13	111b/07, 111b/07, 111b/08,
1.-mağa başla- 93b/07	111b/09, 111b/09, 111b/09,
ışmarla- Emanet etmek	111b/10, 111b/10, 111b/10,
1.-dı 100a/23, 111a/18	111b/11, 111b/11, 111b/11,
1.-duğ (hudāya ışmarla-) 94a/19	111b/11, 111b/12, 111b/13,
1.-mı-ıdı 100b/03	111b/17, 112a/01, 112a/05,
ısıcak <i>ıs.</i> Sıcak	112a/05, 112a/06, 112a/06,
1. 104b/20, 116b/19, 116b/21	112a/13, 112a/14, 112a/14,
‘ ışk (<i>Ar.</i>) <i>ıs.</i> Aşk	112a/14, 112a/15, 112a/19,
‘1. 90b/20	112a/19, 112a/20, 112a/20,
*‘ ışk u nāz İşve ve nazla	112a/20, 112a/21, 112a/21,
‘1.+ -ıla 90b/20	112a/23, 112a/25, 112b/01,
‘ ıyd (<i>Ar.</i>) <i>ıs.</i> Düğün	112b/01, 112b/02, 112b/13,
‘1.+ eyle- 102a/13	113a/23, 114a/15, 115a/24,
	115a/24, 115a/25, 115b/02,
-İ-	115b/02, 115b/04, 115b/04,
	115b/04, 115b/05, 117a/19,
i- İmek yardımcı fiili	117a/23, 117a/24, 117b/14,
i.-den 100a/04	117b/14, 117b/15, 117b/15,
i.-di 90b/05, 90b/05, 90b/06, 90b/07,	117b/16, 118b/19, 119a/12,
90b/19, 91a/15, 91b/11, 91b/14,	119b/24, 120a/13, 120a/13
91b/15, 91b/23, 91b/23, 92a/01,	i.-di (dirler-idi) 95a/25
92a/04, 92a/14, 93a/23, 93b/16,	i.-di (dimiş-idi) 106a/08
94b/14, 94b/14, 94b/24, 95a/16,	i.-di (dirler-idi) 90b/05
95a/21, 96a/01, 96a/14, 96b/17,	i.-di (eyler-idi) 97a/15
97b/09, 97b/12, 97b/20, 98a/04,	i.-di (gözedirler-idi) 97b/05
100a/03, 100a/08, 100a/09,	i.-di (itmiş-idi) 109b/21
101a/06, 101a/13, 101a/19,	i.-di (kalmış-ıdı) 91b/25
101b/21, 101b/22, 101b/22,	i.-di (kapmış-ıdı) 92a/07
102b/02, 104a/20, 104b/04,	i.-di (olmuş-ıdı) 90b/20
104b/04, 104b/11, 105a/06,	i.-diler 98a/11
105a/12, 107a/05, 107a/05,	i.-di (yutmuş-ıdı) 91a/15
108a/01, 108a/19, 108a/25,	i.-dügin 94a/14
108b/10, 108b/19, 109a/14,	i.-düñ 115b/25

- i.-ken 90b/14, 94a/05, 94b/14,
95b/11, 96a/17, 99a/10, 105b/19,
109b/03, 113b/12, 114a/11,
114b/20, 116b/07, 117a/02,
119a/24
- i.-ken (yoğ-iken) 117a/08
- i.-miş 91b/14, 92a/14, 98a/21,
98b/01, 100b/23, 101b/08,
108a/08, 108a/08, 110b/21,
110b/22, 110b/25, 111b/21,
112b/25, 113a/01, 114a/11,
115a/01, 116a/15, 116a/18,
117a/13, 117b/20
- i.-se 90b/19, 91a/08, 91b/14, 91b/20,
95b/25, 96a/12, 96a/19, 96b/25,
97a/17, 97b/04, 98a/16, 98b/17,
100b/04, 100b/12, 100b/21,
100b/25, 100b/25, 101a/04,
101b/07, 103b/01, 103b/02,
104b/09, 104b/15, 105a/15,
106a/13, 106a/15, 107b/05,
107b/10, 107b/13, 107b/16,
108a/02, 108a/04, 109b/13,
110a/12, 110b/17, 111a/05,
111a/07, 111b/03, 111b/20,
113a/11, 114a/17, 115b/07,
115b/24, 116a/02, 116a/09,
117a/09, 117b/04, 119a/06,
119a/10
- i.-señ 106b/08, 108a/14, 108b/25,
113b/07
- i.-señ (getürür-isen) 90b/10
- ‘ibādet** (*Ar.*) *is.* İbadet
‘i.+in eyle- 115a/20
‘i.+ it- 98b/10
- İblāğ-ı Şeş-pāy Bahrī** *öz. is.*
Ferāmurz’un atlarından birinin adıdır
- i. 115a/06
i.+ye 120a/23
- ibrām** (*Ar.*) *is.* Israr etme, üstüne düşme
i.+ eyle- 100a/07
- ibtidā** (*Ar.*) *is.* Başlama, başlangıç
i. 96a/17, 97a/24, 100a/05, 110a/22,
111b/24, 116a/17, 117b/05
i.+ (ibtidā-yı kelām) 105b/17
- *ibtidā-yı kelām** Sözü başlangıcı
i. 105b/17
- icābet** (*Ar.*) *is.* Kabul etme, Kabul edilme
i.+ it- 90b/23, 116a/20
- icād** (*Ar.*) *is.* Vücuda getirme, yeniden bir şey üretme
i.+ıdur 96a/03
i.+ it- 94a/02
- icmālen** (*Ar.*) *zf.* Kısaltarak, kısaca, özetleyerek
i. 91a/02, 113a/20
- icrā** (*Ar.*) *is.* Yerine getirme, yapma
i.+ (ādāb ve erkānı icrā eyle-)
113a/21, 116b/09
i.+et- 115a/07
- iç** *is.* İç, içeri
i. 115b/14
i.+i 100a/22
i.+inde 94a/20, 99a/18, 101a/02,
103b/23, 115a/17, 119a/18
i.+inden 97b/25, 101b/13, 114a/01,
114a/06, 114a/21
i.+ine ko- 97a/15, 97b/02, 103b/20
i.+ine samān doldur- 105a/17
i.+ini 105a/02
i.+lerinde 94a/06
i.+lerinden 92a/25
- iç-** İçmek

- i.-diler 96a/01, 120a/20
i.-e 112a/08, 112a/11, 112a/15,
112b/03, 113b/18
i.-im 99a/20, 99b/04
i.-me 109b/25
i.-mege (şarāb iç-) 104a/15
i.-meñ 99a/14
i.-üp (bāde iç-) 116a/22
- içeri** *zf.* İçeri, içeriye
i. 93b/13, 96b/20
i.+getür- 118a/19
i.+gir- 92b/07, 93b/12, 95b/21,
96a/07, 96a/15, 96b/19, 96b/20,
97a/17, 98b/18, 102a/09, 103b/22,
104a/20, 104a/23, 104b/14,
109a/08, 109a/10, 111a/19,
113a/13, 113a/17, 113a/21,
116b/08, 116b/25, 120a/03,
120a/05
- içerü** *bk.* içeri
i.+de 95a/23
- içinde** *zf.* İçinde, ortamında
i. 95a/16, 112a/04, 112a/22
- içre** *zf.* İçinde, arasında, esnasında
i. 112b/23
i.+ gir- 95b/13
- içün** *e.* İçin, amacıyla
i. 91a/01, 91a/05, 91b/10, 95a/14,
97a/23, 97b/03, 97b/15, 98a/09,
98b/15, 99b/05, 100a/09, 102a/14,
102a/15, 102b/07, 107a/06,
107b/02, 110b/11, 112a/25,
117a/20, 119a/15
i.+dür 118a/19
i.+ (senüñ'çün) 94a/10
- içür-** İçirmek
i.-di 104a/24, 112b/04
- i.-diler(mümyā içür-) 99b/25
- iddi'ā** (*Ar.*) *is.* Bir hükümde ısrar etme
i.+sında 115b/03
i.+ eyle- 115b/06
- idmān** (*Ar.*) *is.* Alıştırma, alışkanlık
olması için bir şeyi birçok defa
tekrarlama, beden terbiyesi
i.+(ta'līm ve idmān it-) 107a/07
- ifāde** (*Ar.*) *is.* Anlatma, anlatış
i.+eyle- 111a/11, 120a/08
- 'ifrīt** (*Ar.*) *is.* Zararlı ve korkunç
mitolojik varlık
'i. 91a/15, 106a/01
- 'İfrīt-i Bedevi** *öz. is.* Ferāmurz'un atının
seyisidir.
'i. 95a/04, 95b/18
- iḥāka** (*Ar.*) *is.* Kuşatma
i. 98b/15
- iḥāta** (*Ar.*) *is.* Kuşatma, bir şeyin
etrafını çevirme, sarma
i.+ eyle- 93a/22
- iḥmāl** (*Ar.*) *is.* Önem
vermeme, umursamama
i.+imüzdür 103b/24
- iḥsān** (*Ar.*) *is.* Bağış, verilen şey
i.+ it- 97a/25
- iḥtimāl** (*Ar.*) *is.* İhtimal, olasılık
i.+dür 109a/01
i.+üñ 106a/13
- iḥtirāz** (*Ar.*) *is.* Sakınma, çekinme
i.+üzre ol- 98a/15
- iḳdām** (*Ar.*) *is.* Gayretli çalışma
i.+it- 119a/05
- iki** *is.* İki
i. 91b/25, 91b/25, 92a/03, 93b/22,
94a/09, 94a/18, 95b/03, 96a/11,
96b/01, 97b/01, 99a/19, 100a/06,

100a/12, 100a/24, 100b/08,
100b/12, 100b/20, 103a/15,
103a/21, 103b/18, 104a/04,
105a/21, 105a/24, 105b/03,
105b/25, 106a/14, 106a/21,
106a/25, 107a/02, 107a/19,
108a/06, 108a/09, 108a/16,
109b/01, 111a/20, 112a/05,
112b/04, 112b/05, 114a/01,
114a/02, 114a/07, 114b/21,
115a/12, 117b/13, 118a/07,
118a/25, 118b/03, 118b/06,
118b/22, 119a/14, 119a/23,
119b/25, 120a/12
i.+müz 107b/24
i.+ **kat** ol- 93a/13
i.+**pāre** it- 91a/14, 106a/23, 119b/19
i.+**si** 95b/19, 100b/04, 108b/17
i.+**side** 99b/24, 108b/13, 108b/14
i.+**sin** 108b/23
i.+**sinde** 99b/24
i.+**sine** 103a/10, 104a/24, 110b/17
i.+**sinede** 104b/06
i.+**sini** 98b/09
i.+**sinide** 99a/07, 108b/10, 114b/22
i.+**sinünde** 108b/13
i.+ (iki biñ) 101a/13
i.+ (iki kerre yüz biñ) 96a/21,
100a/14, 105a/23, 109b/22,
112a/15, 112a/22, 112b/02,
120a/10, 120a/15
i.+ (iki yüz) 101b/02, 101b/03,
114b/24
i.+ (iki yüz biñ) 112a/13
i.+ (on iki) 108a/12, 108a/13,
115a/03
i.+ (on iki biñ) 114b/25, 115a/13

i.+ (otuz iki) 108b/07
i.+ (yitmiş iki) 93b/18, 105b/01,
105b/12, 115a/08
i.+ (yüz on iki) 112a/22

ikinci *sf.* İkinci

i. 95a/01, 103a/07, 103a/08, 108a/13,
109a/09, 110a/18, 112a/20,
114a/16

ikişer *sf.* İkişer

i. 99a/19

iklīm (*Ar.*) *is.* Ülke, memleket

i.+ine 114b/14
i.+i hind 110a/12, 115b/03
i.+i hindistān 116a/17

ikrām (*Ar.*) *is.* Hürmet, saygı

i.+(ta'zīm-i ikrām it-) 110b/14
i.+ eyle - 111a/15, 111a/19

ikrār (*Ar.*) *is.* Dil ile söyleme

i.+iñuzdan 103a/23
i.+eyle- 104a/03

iktidā (*Ar.*) *is.* Tabii olma, uyma

i.+it- 92b/12

iktizā (*Ar.*) *is.* Lazım gelme, ihtiyaç

i.+da (hīn-i iktizā) 115a/05
i.+ eyle- 101b/18, 105b/24

il *is.* Memleket, il

i.+inde 94a/10, 102a/03

il- Geçmek, ilişmek

i.-üp 98a/22

ilçi *is.* Elçi

i.+yem 113a/16, 113b/02
i.+ye zevāl ol- 117a/16

ilçilik *is.* Elçilik

i. 117a/15

ile 1. *bağ.* İle, ve

i. 91a/09, 92a/25, 93a/19, 94a/04,
94a/15, 94a/18, 94a/18, 94b/13,

94b/15, 94b/16, 94b/21, 95a/08,
95a/17, 95a/18, 95a/09, 95a/17,
95a/23, 95b/20, 96a/19, 96a/25,
96b/10, 97a/03, 97b/04, 97b/17,
98a/09, 98a/12, 98a/24, 98b/05,
98b/09, 99a/06, 99a/07, 99a/12,
99a/13, 99a/22, 99b/06, 99b/11,
99b/17, 99b/24, 100b/06,
100b/17, 100b/18, 101a/04,
102a/14, 103a/06, 103a/10,
103b/11, 104a/25, 105b/10,
108a/18, 108a/22, 108b/05,
108b/12, 109b/09, 109b/11,
110b/02, 110b/15, 111a/04,
111a/20, 112b/14, 112b/20,
112b/24, 113a/02, 113a/03,
114a/10, 114a/23, 114b/25,
115a/11, 115a/13, 115b/05,
116a/21, 118b/17, 118b/24,
118b/25, 118b/25

2. e. İle birlikte, beraber

90b/07, 91a/02, 91b/11, 91b/24,
92b/05, 92b/10, 92b/12, 93a/24,
94a/07, 94b/22, 95a/14, 95a/23,
95b/01, 95b/05, 95b/09, 96a/03,
96a/12, 96a/13, 96a/14, 96a/21,
96a/24, 96b/01, 96b/04, 96b/22,
96b/22, 97a/04, 97a/08, 97a/09,
97b/07, 97b/11, 97b/09, 97b/10,
97b/12, 97b/21, 97b/23, 98a/10,
98a/10, 98a/12, 98b/05, 98b/13,
98b/16, 99a/05, 99a/05, 99a/13,
99a/21, 99a/22, 99b/15, 100a/01,
100a/011, 100a/07, 100a/17,
100a/22, 100a/22, 100a/24,
100b/01, 100b/04, 100b/04,
100b/06, 100b/13, 100b/15,

101a/09, 101b/07, 101b/08,
101b/09, 101b/17, 102a/01,
102a/08, 102a/13, 102b/08,
103a/01, 103a/02, 103b/03,
103b/09, 103b/09, 103b/10,
103b/11, 104a/21, 104b/04,
104b/10, 105a/03, 105a/03,
105a/11, 105a/23, 105a/23,
105b/02, 105b/09, 105b/16,
106a/05, 106a/08, 106a/20,
106a/22, 106b/01, 107a/08,
107a/24, 107a/25, 107a/25,
107b/03, 107b/04, 107b/06,
108a/04, 108a/19, 108b/05,
108b/06, 108b/07, 108b/17,
108b/23, 108b/24, 109a/03,
109a/13, 109a/13, 109b/04,
109b/15, 109b/21, 110a/01,
110a/19, 110a/23, 110a/24,
110a/24, 110b/03, 110b/07,
110b/10, 110b/17, 111a/03,
111a/08, 111a/13, 111a/15,
111b/15, 111b/16, 112a/10,
112a/11, 112a/15, 112a/15,
112a/21, 112b/02, 112b/05,
112b/07, 112b/08, 112b/18,
113a/11, 113b/05, 113b/20,
114a/14, 114a/22, 114a/24,
114a/24, 114a/25, 114a/25,
114b/01, 114b/02, 114b/02,
114b/03, 114b/04, 114b/04,
114b/05, 114b/16, 114b/19,
114b/21, 114b/22, 115a/15,
115a/16, 115a/22, 115a/25,
115b/07, 115b/08, 115b/09,
115b/11, 115b/12, 115b/19,
116a/01, 116a/08, 116a/22,

- 117a/11, 117a/13, 117a/15,
117a/16, 117b/05, 117b/12,
117b/13, 118a/01, 118a/17,
118a/21, 118b/01, 119b/06,
119b/14, 119b/23, 120a/03,
120a/10, 120a/10, 120a/15
i.+ (cān ile çalış-) 97a/25
i.+ (dik̄kat ile bak-) 94a/07
- ileri bk. ilerü**
i.+çek- 103b/09
i.+gel- 96b/05, 115b/21
i.+yüri- 93b/20
- ilerü zf. İleri**
i. 102a/03
i.+de 115a/11
i.+gel- 96b/08, 110a/13
- ilet-** Götürmek, iletmek
i. 94a/21
i.-di 104a/14
i.-di (‘alem dibine ilet-) 118b/23
i.-diler (‘alem sāyesine ilet-) 118b/10
i.-e 100b/03
i.-elüm 94a/23
i.-üp 96a/17, 101a/19, 104a/11,
119b/22
i.-üp (mekānına ilet-) 95a/06
- iliş-** İlişmek
i.-üp 97b/24
- ilişdür-** İliştirmek
i.-se 101b/22
- ilk is. İlk**
i. 108b/08
- illā (Ar.) e. İlle, mutlaka**
i. 98a/01, 105b/07, 115b/15, 116a/02,
118b/14
- ‘ilm (Ar.) is. İlim, Bilim**
‘i.+i kuvvet 107b/19
‘i.+i kuvveti-le 111b/03
‘i.+i remel 111b/05
- İlyās Nebī öz. is. İlyas Peygamber**
i. 95a/08
- İlyās Şāh öz. is. Kişi adı**
i. 112a/03, 112a/07, 112b/06
i.+a 111b/24, 112a/03
i.+ı 112b/09
- īmān (Ar.) is. İman, inanç**
i.+a gel- 95a/19, 95a/20, 95b/25,
106b/07, 118a/22, 118a/23,
120a/01
i.+ı 113b/06
- imāmet (Ar.) is. İmamlık**
i.+e geç- 92b/12
- imdād (Ar.) is. Yardım**
i.+ına gel- 115b/20, 115b/23
- imdi zf. Şimdi**
i. 94a/18, 97a/20, 97a/25, 98b/04,
100a/09, 101b/18, 103a/20,
103b/01, 103b/25, 106a/16,
106b/03, 106b/04, 106b/07,
107a/13, 107a/18, 107b/10,
107b/21, 113b/17, 116a/03,
116b/14, 117a/17, 118a/20,
118b/16, 119a/07, 120a/25
- imtiḥān (Ar.) is. Deneme, sınama**
i.+ ol- 115b/01
- in-** İnme
i.-di 95a/05, 95b/18, 102a/22,
104a/19, 110b/06
i.-di (aşağa in-) 90b/24
i.-di (zemīne in-) 101a/04, 101b/16
i.-dügi 102a/22, 103a/02
i.-dükde 116a/05
i.-düñ 98a/04

- i.-er 97b/22, 97b/22, 106a/10, 116a/05
- i.-er (yuvarlanup in-) 98a/01
- i.-erken (sipere in-) 106a/19
- i.-ince (zemīne in-) 103a/03
- i.-mege başla- 103a/01
- i.-üp 95b/05, 97b/09, 97b/18, 101b/12, 101b/18, 106a/24
- i.-üp (aşağa in-) 91b/24
- i.-üp (menz ile in-) 102a/03
- i.-üp (tahtdan in-) 103a/03
- i.-üp kal- 98a/01
- ‘inād** (*Ar.*) *is.* İnat
‘i.+ı muhālefet it- 116b/10
‘i.+eyle- 117a/18
- inan-** İnanmak
i.-dı 117b/04
i.-ma 117b/04, 118a/13
i.-madı 117b/06
i.-mam 105a/18
i.-up 118a/13
- ‘ināyet** (*Ar.*) *is.* 1.Dikkat, gayret, özenme 2. lütuf, ihsan, iyilik
‘i. 92a/08, 92a/24
- incit-** İncitmek
i.-mesün 113b/12
i.-ürsin (incidürsin) 105a/13
- indir-** *bk. indür-*
i.-üp (zemīne indir-) 103a/01
i.-üp (yire indir-) 101b/19
- indür-** İndirmek
i.-diler 99b/24, 109a/07, 115a/15
i.-üp 99a/23
- iñlet-** İnletmek
i.-diler 105a/25
- inşāf** (*Ar.*) *is.* İnsaf, merhamet
i.+ it- 116b/04
- insān** (*Ar.*) *is.* İnsan, adam
i. 92a/04, 92a/05, 92a/15, 101b/11
i.+dan (keşret-i insān) 112b/24
- inşā** (*Ar.*) *is.* Kaleme alma,
i.+eyle- 113a/07, 113a/08, 116b/05
i.+it- 116b/03
i.+olın- 111b/24
i.+ol- 111b/19
- inşā’illāh** (*Ar.*) *cüm.* Allah dilerse, Allah izin verirse anlamında söz
i. 96a/25, 100b/11, 102a/11, 105a/14, 109b/13
- inşiyāh** (*Rum. Anşimiya*) Festival, eğlence, gülmece
i.+ vir- 96b/15
- intikām** (*Ar.*) *is.* İntikam, öç alma
i.+ı 103a/20, 118a/11
i.+al- 104a/09, 104a/12
i.+ın al- 91a/24, 91b/10
- ir-** Ulaşmak, ermek, erişmek
i.-di 102a/04, 102a/19
i.-di (‘ayyūka ir-) 116a/05
i.-üp 101b/24, 106a/23, 112b/23, 119b/21
- Īrān** *öz. is.* Yer adı, İran
i. 110a/05, 117a/24
i.+a 110a/08, 110a/11, 110b/24, 111a/23, 117a/22, 117a/23
i.+da 117a/23
- iriş-** Ulaşmak, erişmek
i.-di 106a/03, 107a/14, 116a/04, 116a/09, 117a/04, 118b/16
i.-dük 96a/22
i.-medükçe 106b/06
i.-mez (göz iriş-) 93a/10
i.-miş (gelüp iriş-) 102a/25
i.-miş (āsmāna iriş-) 115a/03

irişdir- *bk. irişdür-*

i.-üñ (keyfiñüz irişdir-) 104b/01

irişdür- Ulaştırmak, yetiştirmek

i.-di 116b/23, 117b/25

i.-dükde (keyflerin irişdür-) 116a/22

irkenden *zf.* Erkenden

i. 97b/15

irsāl (*Ar.*) *is.* Gönderme, yollama

i.+ eyle- 112a/02

i.+ it- 116b/03

irtesi *sf.* Ertesi

i. 90b/14, 91a/10, 95a/11, 96b/09,
112b/07, 113b/17, 113b/20,
113b/24, 120a/20

İskender *Öz. is.* Makedonya Kralı
Büyük İskender

i. 103a/06, 114a/07

i.+ (dürme-yi iskender) 115a/09

i.+ (efser-i iskender-i kübrā) 109a/12

i.+ (iskender-i kübrā) 98b/01,
102a/15, 103a/07, 103b/02,
114a/18

i.+ (nīze-yi dürme-yi iskender)
105b/15

i.+ (sedd-i iskender) 106a/07

i.+ (serā-perde-yi iskender) 103a/09

i.+ (siper-i iskender) 115a/10

i.+ (taht-ı iskender) 105b/02

i.+ (taht-ı iskender-i kübrā) 109a/11

i.+ den (serā-perde-yi iskender)

i.+e (bār-gāh-ı iskender) 98a/11

i.+e (serā-perde-yi iskender)
100a/10, 101a/18, 109a/07,
118a/17

i.+i (gürz-i iskender) 106a/10

i.+i (nīze-yi iskender) 106b/04

i.+i (serā-perde-yi iskender) 97b/05,
110a/24

i.+i (siper-i iskender) 106a/04

i.+i (tūr-i gürz-i iskender) 116a/05
96b/18

İskender-i Kübrā *öz. is.* Büyük İskender

i. 98b/01, 102a/15, 103a/07,
103b/02, 114a/18

i.+dan (dīvān-ı iskender-i kübrā)
96b/18

i.+nuñ (serā-perde-yi iskender-i
kübrā) 102a/15

i.+ (serā-perde-yi iskender-i kübrā)
98b/01, 103a/07, 103b/02

i.+yı (serā-perde-yi iskender-i kübrā)
114a/18

İslām (*Ar.*) *is.* İslamiyet

i. 97a/16, 97b/04, 97b/15, 97b/22,
100a/19, 101a/17, 101a/20,
105a/11, 106a/15, 118b/09

i.+ (‘asākır-i islām) 110a/16

i.+ (‘asker-i islām) 102b/07, 110a/16,
112b/19, 113b/24, 115a/17

i.+ (‘azm-i leşker-i islām eyle-)
108b/24, 116b/15

i.+ (leşker -i islām) 103a/25,
115a/18, 120a/21

i.+ (ordu-yı islām) 114a/03

i.+a 95a/10, 95b/24

i.+a (‘asker -i islām) 102a/04

i.+a (leşker-i islām) 96b/13, 96b/17,
99b/01, 104b/07, 113a/01,
116b/01, 116b/25, 117b/25

i.+a (ordu-yı islām) 113b/15

i.+dan (‘asker-i islām) 97b/06

i.+da (‘asker-i islām) 102b/10,
110a/22

- i.+a gel- 95a/10, 118a/02, 118a/02
i.+a getir- 91a/03, 109b/23, 111b/04
i.+a gir- 109b/20
i.+ı 106b/05, 113b/06
i.+uñ ('asker-i islām) 102a/04
- ism** (*Ar.*) *is.* İsim, ad
i.+in 94a/20
i.+i ā'zam 91a/25
i.+i resmin su'āl eyle- 119a/03
- issi** *is.* Sahip, malik
i. 90b/02, 97a/02, 111b/08
- 'işmet** (*Ar.*) *is.* Masumluk, günahsızlık, temizlik
'i.+inde (pes-i perde-yi 'işmet) 115a/23
- iste-** İstemek, Talep etmek
i.-di 111a/14
i.-di (gelüp iste-) 96a/15
i.-di (ta'ām iste-) 97a/06
i.-diler 98a/22
i.-diler (eşyāsın iste-) 94b/11
i.-diler (kaçmak iste-) 98a/21
i.-mem 105b/07, 118b/13
i.-mişler 99a/12
i.-r 98b/23, 98b/25, 99b/22, 108a/24, 110a/06, 111a/14, 118a/14, 118a/18, 120a/05
i.-r (izin iste-) 96a/07, 113a/18
i.-rem (bahşış iste-) 97a/18, 97a/24
i.-rseñ 90b/10, 117b/03
i.-yelüm 113a/03
- istikbāl** (*Ar.*) *is.* Karşılama
i.+e 120a/07
i.+e gönder- 109a/05
i.+it- 109a/06, 112b/04, 113a/05
- isti'āze** (*Ar.*) *is.* Sığınma
i.+eyle- 113a/20
- istirāhat** (*Ar.*) *is.* Dinlenme
i.+eyle- 104a/25
- 'ișyān** (*Ar.*) *is.* İtaatsizlik, emre boyun eğmeme
'i.+ eyle- 98b/08, 98b/09, 99a/12
- iş** *is.* İş, amel
i. 96b/10, 99a/21, 99b/14, 99b/23, 103b/23, 107a/04, 108a/08, 108b/01, 111b/17, 117a/03
i.+ giç- 96b/11
i.+ gör- 96b/08, 98b/04, 100a/03, 103a/23, 103b/21
i.+den 99b/21
i.+dür 99b/14, 104b/16, 111a/04
i.+e yara- 105b/23
i.+i 91a/21, 100a/04, 103b/04, 104b/11, 104b/15
i.+i bit- 101a/12, 104b/13
i.+idür 97b/08, 97b/16, 99b/23
i.+leri 111a/12, 111a/22
i.+ler kes- 100b/11
i.+imüz 110a/04
i.+it- 100a/10
i.+üm 117a/02
i.+ümi 103a/24
- ișāret** (*Ar.*) *is.* İşaret
i.+le 99a/05
i.+eyle- 92b/09, 92b/13, 95b/25, 99a/16, 100b/15, 116a/23, 119a/03
i.+ol- 98b/23, 99a/03
- ișāretleş-** (*Ar. +T.*) İşaretleşmek
i.-üp 108b/05
- ișit-** İșitmek, duymak
i.-dügi 113a/02
i.-düm 113b/05sen
i.-düñ 98b/04, 116b/12

- i.-ecegiñ (işidicegiñ) 118a/15
i.-en (işiden) 113a/15
i.-esin (işidesin) 116b/13
i.-ince (işidince) 91a/22, 96a/08,
96a/23, 98a/08, 107b/01, 111b/01,
117b/01, 119b/25
i.-medüñ 115b/24
i.-üp (işidüp) 90b/02, 90b/07,
90b/21, 94a/13, 94b/06, 95a/09,
102b/10, 103b/07, 104b/14,
105a/07, 110b/11, 113b/08,
119a/13
i.-üp (işidüp) (haberî işit-) 102b/11
işle- İşlemek, yapmak
i.-di 91a/21, 97a/09
‘işret (*Ar.*) *is.* Zevk ü safa, içki meclisi
‘i.+e başla- 97b/10, 107a/21
‘i.+ (ayş u ‘işret) 109b/25
‘i.+ eyle- 97b/21, 97b/25, 115b/05,
115b/09
‘i.+ it- 116a/19
‘işret-gāh (*Ar. +Far.*) *is.* İçki içilen, işret
yapılan yer
‘i. 97b/09
‘i.+a 97b/18
işte *e.* İşte
i. 90b/03, 91a/21, 91b/11, 93a/03,
95b/12, 95b/17, 96a/23, 96b/03,
99b/11, 101a/20, 101b/06,
103a/21, 103b/23, 104a/12,
106b/04, 108a/02, 108a/06,
108a/18, 110b/01, 111a/11,
112b/16, 115a/02, 115b/18,
116a/03, 116b/12, 116b/17,
117a/01, 117a/05, 117a/14,
117a/20, 117b/19, 118a/13
i. 114a/18
→ bī-iştibāh
‘İşve *bk. Pür ‘işve Bānū*
‘i.+117b/22, 118a/03
it- Yapmak, etmek
i.-diler 108b/17
i.-dügi 100a/09, 103a/19, 105a/12,
111a/22
i.-dügi (hāzır it-) 108b/23
i.-dügüñ 104b/17, 100b/16, 100b/16
i.-düklerin (şikār it-) 97b/10
i.-düm (kıyās it-) 91b/14
i.-ebilürsin (idebilürsin) (üstād it-)
117b/17
i.-ecegin (idecegin) (tābi‘ it-)
111b/04
i.-ecegine (idecegine) (zabṭ it-)
114a/18
i.-ecek (idecek) 106b/02
i.-eceklerin (ideceklerin) (firār it-)
108b/10
i.-ecek (idecek) (ārām it-) 110a/04
i.-eler (ideler) (katl it-) 94a/15
i.-eler (ideler) (helāk it-) 94a/15
i.-elüm (idelüm) 110a/06
i.-elüm (idelüm)(ceng it-) 95a/11
i.-elüm (idelüm) (ferāgāt it-) 96a/24
i.-elüm (idelüm) (‘işret it-) 116a/20
i.-elüm (idelüm) (halāş it-) 98b/05
i.-elüm (idelüm) (nice it-) 95b/14
i.-elüm (idelüm) (seyr it-) 101b/08
i.-emedi (idemedi) 106a/08, 116a/14
i.-emedi (idemedi) (farḳ it-) 99a/10
i.-emedi (idemedi) (feh̄m it-) 98a/06
i.-emeyüp (idemeyüp) (aheng it-)
117b/13
iştibāh (*Ar.*) *is.* Şüphelenme, şüphe etme

- i.-emeyüp (idemeyüp) (çāre it-) 95b/01
- i.-emeyüp (idemeyüp) (men‘ it-) 119a/11
- i.-en (iden) 104b/11
- i.-en (iden) (icād it-) 94a/02
- i.-en (iden) (şoḥbet it-) 94a/07
- i.-en (iden) (zūhūr it-) 110b/15
- i.-er (ider) (feryād it-) 99b/10
- i.-er (ider) (fetḥ it-) 95b/05
- i.-er (ider) (ser-ḳaplan it-) 114a/14
- i.-erdi (iderdi) (ḥaṭṭ it-) 111b/21
- i.-erdi (iderdi) (ḳumpās it-) 117a/10
- i.-erek (iderek) 91b/18
- i.-erek (iderek) (azmāyiş it-) 115a/22
- i.-erek (iderek) (feryād it-) 118a/12
- i.-erek (iderek) (ceng it-) 93a/19
- i.-erek (iderek) (hāy hūy it-) 100b/13
- i.-erek (iderek) (ḥudā-perest it-) 110b/23
- i.-erek (iderek) (icrā it -) 115a/07
- i.-erek (iderek) (ḳatlı it-) 110b/23
- i.-erek (iderek) (medḥ it-) 105b/06
- i.-erek (iderek) (medḥ ve şenā it-) 105b/09
- i.-erek (iderek) (muşāḥabat it-) 104a/24
- i.-erek (iderek) (müstehir it-) 110b/23
- i.-erek (iderek) (seyr ü temāşā it-) 109a/10
- i.-erem (iderem) (helāk it-) 99a/13, 100b/04
- i.-erem (iderem) (şayd it-) 97b/18
- i.-erken (iderken) (tefekür it-) 90b/17
- i.-erler (iderler) (sa‘y it-) 98a/19
- i.-erler (iderler) (izin taleb it -) 120a/04
- i.-erlerdi (iderlerdi) (müşāvere it-) 108b/18
- i.-erseñ (iderseñ) (ḥamle it-) 105b/25
- i.-ersen (idersen) (‘inād-ı muḥālefet it-) 116b/11
- i.-erseñüz (iderseñüz) (su‘āl it-) 90b/21
- i.-ersin (idersin) 109b/06
- i.-ersin (idersin) (ḳıyās it-) 91b/16
- i.-erüz (iderüz) 96a/25
- i.-esin (idesin) (ḳabūl it-) 113b/06
- i.-e yazdı (ḳayy ide-yaz-) 91b/20
- i.-e ide-gördi (feryād ide-gör-) 117b/04
- i.-e bilürseñ (idebilürseñ) (ḥalāş it-) 97a/22
- i.-e gördiler (ide-gördiler) (feryād it-) 99a/17
- i.-eyüm (ideyüm) 117b/03
- i.-eyüm (ideyüm) (bende it-) 119b/07
- i.-eyüm (ideyüm) (da‘vet it-) 100a/06
- i.-eyüm (ideyüm) (iş it-) 100a/10
- i.-eyüm (ideyüm) (ḳatlı it-) 100a/07
- i.-eyüm (ideyüm) (ḥareket it-) 114b/21
- i.-eyüm (ideyüm) (iki pāre it-) 106a/23, 119b/19
- i.-eyüm (ideyüm) (mudārā it-) 91b/15
- i.-eyüm (ideyüm) (pādişāḥ it-) 91b/13
- i.-eyüm (ideyüm) (vezīr it-) 110b/17
- i.-ince (idince) (ḥamle it-) 92a/06
- i.-ince (idince) (helāk it-) 96a/19
- i.-ince (idince) (men‘ it-) 107a/17

- i.-ince (idince) (ta‘zīmi it-) 109b/06
i.-işin (idişin) (men‘ it-) 106a/21
i.-me (muḥālefet it-) 95b/25
i.-mege (itmege) (cem‘ it-) 112a/04
i.-mek (feth itme-) 95b/03
i.-mek (rāḥat it-) 107b/02
i.-memişdür 103a/19
i.-meyüp (firār it-) 91b/15
i.-meyüp (ḥilāf it-) 111a/18
i.-meyüp (ikdām it-) 119a/05
i.-meyüp (terk it-) 111a/25
i.-meyüp (ziyāde it-) 119a/08
i.-miş (simsiyāh it-) 101b/17
i.-mişsin (sevāb it-) 108b/02
i.-mişidi (müyessir it-) 109b/21
i.-mişidük (irsāl it-) 116b/03
i.-üñ (idüñ) (da‘vet it-) 108a/23
i.-üñ (idüñ) (ḥaber it-) 109a/02
i.-üñ (idüñ) (‘ibādet it-) 98b/10
i.-üñ (idüñ) (niyāz it-) 99a/14
i.-üñ (idüñ) (taḫrīr it-) 111a/18
i.-üñ (idüñ) (ta‘zīr it-) 99a/14
i.-üp (idüp) 100b/13, 116a/22
i.-üp (idüp) (āh it-) 110b/08
i.-üp (idüp) (aḳd-i nikāh it-) 110a/01
i.-üp (idüp) (ālūde it-) 115b/07
i.-üp (idüp) (ārām it-) 91a/10,
112b/07
i.-üp (idüp) (‘arzū-yı visāl it-)
118a/10
i.-üp (idüp) (āsāyiş it-) 107a/19,
115a/17
i.-üp (idüp) (‘azm-i rāy-ı ā‘zam it-)
112b/18
i.-üp (idüp) (‘azm-i rub‘-ı meskūn it-
) 101a/22
i.-üp (idüp) (bend it-) 114b/16,
119a/02
i.-üp (idüp) (bende it-) 114b/21,
118b/20
i.-üp (idüp) (buyur it-) 93a/01,
95b/21
i.-üp (idüp) (cāme it-) 96b/17
i.-üp (idüp) (cem‘ it-) 91a/09,
105b/18, 112a/03, 112a/17
i.-üp (idüp) (ceng it-) 96a/13,
107a/25, 116a/10, 116a/12
i.-üp (idüp) (cür‘a keşānlık it-)
104a/12
i.-üp (idüp) (def‘ it-) 93a/25
i.-üp (idüp) (def‘-i ḥumār it-)
115a/20
i.-üp (idüp) (devr it-) 95b/12
i.-üp (idüp) (diḳḳat it-) 91b/07
i.-üp (idüp) (dīvān it-) 110a/02,
108a/17, 112a/09, 112a/24,
116b/07
i.-üp (idüp) (da‘vet it-) 95b/24,
100a/06, 108a/23
i.-üp (idüp) (du‘ā it-) 103a/05,
110a/08, 111a/22, 117a/05
i.-üp(idüp) (emr it-) 108b/04,
109b/17
i.-üp (idüp) (feth it-) 95b/13
i.-üp (idüp) (fermān it-) 99b/11
i.-üp (idüp) (feryād it-) 102a/21,
103b/10, 104b/11, 104b/19
i.-üp (idüp) (fıkr it-) 96a/02, 102a/17,
112b/16
i.-üp (idüp) (firār it-) 98a/23, 111a/02
107b/22, 110b/03
i.-üp (idüp) (ğazab it-) 119a/06

- i.-üp (idüp) (ğalebe it-) 93a/06,
93a/20, 97b/14
- i.-üp (idüp) (girift it-) 106a/20
- i.-üp (idüp) (gürz cengi it-) 107a/18
- i.-üp (idüp) (güşād it-) 100a/15,
105b/01
- i.-üp (idüp) (güşāda it-) 118b/05
- i.-üp (idüp) (ḥalās it-) 96a/10,
- i.-üp (idüp) (ḥamd it-) 93b/03
- i.-üp (idüp) (ḥamle it-) 101b/23
- i.-üp (idüp) (ḥāşıl it-) 94b/07
- i.-üp (idüp) (ḥaps it -) 100b/17,
100b/19
- i.-üp (idüp) (ḥaṭṭ it-) 111b/20
- i.-üp (idüp) (ḥavf it-) 114b/18
- i.-üp (idüp) (ḥazṣ it-) 120a/06
- i.-üp (idüp) (helāk it-) 96b/04
- i.-üp (idüp) (ḥıfẓ it-) 113b/10
- i.-üp (idüp) (ḥiṭāb it-) 99a/11,
110a/04, 113a/25, 117a/14
- i.-üp (idüp) (ḥıle it-) 117b/02
- i.-üp (idüp) (ḥudā-perest it-) 110b/21
- i.-üp (idüp) (ḥurd it-) 91a/14
- i.-üp (idüp) (ḥurūç it-) 114b/14
- i.-üp (idüp) (icābet it-) 90b/23,
116a/20
- i.-üp (idüp) (iki pāre it-) 91a/14,
- i.-üp (idüp) (iḥsān it-) 97a/25
- i.-üp (idüp) (iḳtidā it-) 92b/12
- i.-üp (idüp) (inşāf it-) 116b/04
- i.-üp (idüp) (inşā it-) 116b/03
- i.-üp (idüp) (istikbāl it-) 109a/06,
112b/04, 113a/05
- i.-üp (idüp) (‘itāb it-) 98b/07
- i.-üp (idüp) (ittifāk it-) 98a/15
- i.-üp (idüp) (ḳabül it-) 96a/04,
112b/12, 120a/17
- i.-üp (idüp) (ḳatlı it-) 91a/24, 95a/07,
100b/07
- i.-üp (idüp) (kebāb it-) 97b/10,
116a/02
- i.-üp (idüp) (ḳuvvet-i mübāḥase it-)
115b/01
- i.-üp (idüp) (men‘ it-) 118b/24
- i.-üp (idüp) (meclis ḥāzır it-)
117b/10
- i.-üp (idüp) (muḳāvemmet it-)
109b/04, 114b/19
- i.-üp (idüp) (mübāşeret it-) 95a/13
- i.-üp (idüp) (müjde it-) 103a/02
- i.-üp (idüp) (mürür it-) 94a/02,
95a/11, 99b/02, 100a/13, 108a/08,
108b/11, 115a/19, 119a/22
- i.-üp (idüp) (müşāḥabat it-) 107b/03
- i.-üp (idüp) (müstehir it-) 110a/13
- i.-üp (idüp) (müşāvere it-) 96a/03,
108b/06
- i.-üp (idüp) mütāla‘a it-) 113a/08
- i.-üp (idüp) (naḳlı it-) 98a/12,
103b/15, 109a/01
- i.-üp (idüp) (naşb it-) 96b/01,
110a/17
- i.-üp (idüp) (niyāz it -) 113b/23,
116b/16
- i.-üp (idüp) (niyyet it -) 92b/12
- i.-üp (idüp) (nüzül it-) 120a/15
- i.-üp (idüp) (oturaḳ it-) 112b/19
- i.-üp (idüp) (öyle it-) 99a/23
- i.-üp (idüp) (perīşān it-) 94b/08
- i.-üp (idüp) (pertāb it-) 101a/04,
101b/24
- i.-üp (idüp) (pertāv it-) 103b/14
- i.-üp (idüp) (pinhān it-) 104a/23
- i.-üp (idüp) (şabr it-) 104a/22

- i.-üp (idüp) (şarf it-)105b/25
i.-üp (idüp) (şayd it-) 115b/08
i.-üp (idüp) (şayha it-) 92a/10
i.-üp (idüp) (ser-kaçlan it-) 103a/08
i.-üp (idüp) (seyr it-) 92a/06, 93a/11, 120a/14
i.-üp (idüp) (şoḥbet it-) 91a/06, 112b/14
i.-üp (idüp) (su'āl it-)103a/14, 108b/16, 114a/04
i.-üp (idüp) (şādmānlık it-) 109b/25
i.-üp (idüp) (şakḳ it-)114a/01
i.-üp (idüp) (şeb be-ḥayr it-) 107b/25
i.-üp (idüp) (şikāyet it-) 96a/20
i.-üp (idüp) (şive-kārlıklar it-)
i.-üp (idüp) (şükrlr it-) 92a/11
i.-üp (idüp) (şükür-i yezdān it-) 92b/01 117b/22
i.-üp (idüp) (ta'accüb it-) 90b/16, 100b/22, 115b/16
i.-üp (idüp) (tābi' it-) 110b/24
i.-üp (idüp) (taḥsīn it-) 116a/07
i.-üp (idüp) (taḥmīn it-) 114a/03
i.-üp (idüp) (ta'līm it-) 118a/14
i.-üp (idüp) (ta'līm ve idmān it-) 107a/07
i.-üp (idüp) (ṭan it-) 111b/16
i.-üp (idüp) (ta'rīf it-) 110b/16
i.-üp (idüp) (taşdīk it-) 98b/11
i.-üp (idüp) (ta'yīn it-) 109b/22, 112a/02, 112a/25
i.-üp (idüp) (ta'zīm-i ikrām it-) 110b/14
i.-üp (idüp) (tebdīl-i şüret it-) 98a/17
i.-üp (idüp) (temāşa it-) 90b/20, 94a/02
i.-üp (idüp) (temennā it-) 96a/17, 102a/10
i.-üp (idüp) (terk it-) 106a/09, 108a/04
i.-üp (idüp) (terbiye it-) 114a/13
i.-üp (idüp) (teslīm it-) 95a/15, 102a/02
i.-üp (idüp) (tırāş it-) 104b/02 112a/10
i.-üp (idüp) (vaşf it-) 90b/02
i.-üp (idüp) (vaż' it-) 92b/02
i.-üp(idüp) (vedā' it-) 91a/07
i.-üp(idüp) (vehm it-) 95b/11
i.-üp (idüp) (yar it-) 91a/03
i.-üp (idüp) (yir it-) 98a/18, 103a/10
i.-üp (idüp) (żabṭ it-) 91a/12, 106a/06, 106a/12, 107a/15, 111a/01, 111a/24, 116a/07
i.-üp (idüp) (zebūn it-) 102a/01
i.-üp (idüp) (zemīn būs it-) 111a/19
i.-üp (idüp) (żiyāfet it-) 112b/04, 112b/13
i.-üp (idüp) (zīkru'llāh it-) 92b/13
i.-üp (idüp) (zūhūr it-) 95a/22, 110b/22
'itāb (Ar.) *is.* Azarlama, tersleme
'i.+ eyle- 99a/11, 100b/10
'i.+ it- 98b/07
itbā' (Ar.) *is.* Tabii kılma, arkasına, ardına katma
i.+ al- 108b/24
itdir- *bk. itdür-*
i.-üp (devr itdir-) 106a/03
i.-üp (kebāb itdir-) 115b/09
i.-üp (nidā itdir-) 115a/17
itdür- Ettirmek, yaptırmak
i.-diler (nidā itdür-) 100a/011

i.-di (kırā‘at itdür-) 112a/04
i.-di (nidā itdür-) 110a/15, 112b/19,
116b/14
i.-erek (devr itdür-) 100b/21
i.-medigine (bend itdür-) 108b/23
i.-üp (devr itdür-) 106a/17
i.-üp (kırā‘at itdür-) 112a/24
i‘tizār (Ar.) *is.* Özür dileme
i.+ eyle- 109b/11
ittifāk (Ar.) *is.* Anlaşma, ittifak
i.+ it- 98a/15
iy ünl. Ey, hey, ya
i. 90b/09, 90b/18, 91a/04, 91a/17,
91a/20, 91b/08, 91b/09, 92a/23,
92a/23, 94a/10, 94a/11, 94a/15,
94a/17, 94a/19, 94b/19, 94b/20,
94b/25, 96a/06, 98a/21, 98b/22,
99a/11, 99b/21, 100b/06, 102a/07,
102a/10, 102a/11, 103b/12,
103b/16, 105a/04, 105a/17,
105b/07, 106a/22, 107b/03,
108a/18, 108a/21, 108a/23,
108b/01, 110a/04, 110a/04,
110a/07, 110a/16, 110b/16,
111b/02, 113a/07, 113a/18,
113a/19, 113a/25, 113a/25,
113b/08, 114a/05, 115a/18,
115b/21, 115b/24, 115b/25,
116a/16, 116a/16, 116b/03,
118a/21, 118b/08, 118b/13,
119b/01
iyü sf. İyi
i. 103b/16, 112b/15
i.+ ol- 103a/18
iz‘ān (Ar.) *is.* Anlayış, kavrayış, akıl
i.+ına 116b/20

izdihām (Ar.) *is.* Kalabalık, yığılma,
yığılmaktan sıkışma
i.+ın 119a/17
izhār (Ar.) *is.* Meydana çıkarma,
gösterme
i.+ eyle- 119a/05
izlāl (Ar.) *is.* Gölge verme,
gölgelendirme
i.+ eyle- 105b/19
izin (Ar.) *is.* İzin, mücadele
i.+al- 118b/09
i.+iste- 96a/07, 113a/18
i.+ol- 113a/21
i.+taleb eyle- 118a/18
i.+taleb it- 120a/04
i.+vir- 120a/05

-J-

Jivek bk. Jivek ‘Ayyār

j. 98a/09, 98a/15, 98a/23, 98a/24,
98b/03, 98b/14, 99a/15, 99a/23,
99a/24
j.+e 99a/11
j.+i 98b/14

Jivek ‘Ayyār öz. is. Kişi adı

j. 97a/03, 97b/10, 98a/12, 98b/23,
99a/05, 99a/22, 115a/11
j.+a 98b/22
j.+ı 98b/03

-K-

ķaba is. Büyük, kaba
k. 120a/24

ḳabāḥat (Ar.) *is.* Çirkin hareket,
uygunsuz iş, kusur, suç
k. 100b/16, 100b/17, 105b/19,
105b/20
k.+eyle- 97b/10
k.+i 91a/05
ḳabak *is.* Kabak
k.+ı (ḳabağı) 107a/01
Ḳabāliyye *öz. is.* Yer adı
k. 111b/24, 112a/08, 112b/10
ḳābil (Ar.) *is.* Olan, olabilir, mümkün
k. 95a/16, 95a/23
ḳābiliyyet (Ar.) *is.* Anlama, anlayış,
kabul edilebilirlik
k.+inde 108a/08
ḳabūl (Ar.) *is.* Benimseme, razı olma
k.+eyle- 106b/05, 116b/05, 117a/25,
117b/02
k.+it- 96a/04, 112b/12, 113b/06,
120a/17
ḳabza (Ar.) *is.* Tutacak, tutma yeri, sap
k. 92a/24
k.+dan 115b/14
k.+yı kemān 101a/08
ḳaç *Soru sf.* Kaç
k. 95b/03, 97a/08, 112b/12, 117b/17
ḳaç- Kaçmak
k.-a 103b/05
k.-duḳ 111a/25
k.-maḳ 92a/08
k.-maḳ iste- 98a/21
k.-up 90b/03
k.-up (elinden ḳaç-) 113b/10
k.-up (oḳlanmış toñuz gibi ḳaç-)
108b/09
ḳaçan *zf.* Ne vakit, ne zaman, ne
zamanki

k. 94b/08, 101b/02, 107b/21,
115b/06
ḳaçur- Kaçırarak, kaçmasına sebep
olmak
k.-up (başın ḳaçur-) 116a/06
ḳadar (Ar.) *e.* Ölçüsünde,
büyüklüğünde, dek, miktar
k. 90b/08, 92b/10, 93a/04, 93a/10,
93a/15, 93a/17, 93a/22, 93a/23,
93b/06, 93b/06, 94a/04, 96a/16,
96b/08, 96b/19, 96b/21, 96b/23,
98a/18, 98a/20, 99a/10, 100a/20,
101a/06, 105b/12, 105b/25,
106a/18, 107b/16, 107b/18,
108b/07, 108b/24, 109a/09,
109a/13, 111b/18, 113b/09,
113b/11, 114b/08, 114b/16,
114b/21, 115a/24, 115b/04,
117a/07, 117b/03, 117b/23,
118a/12, 118b/16
k.+ca 100a/03, 112b/17
ḳadd (Ar.) *is.* Boy
k. 97a/03, 114b/24
k.+i 94b/19, 96a/06, 96b/23,
100b/24, 105b/11, 112a/13,
112a/14, 112a/14, 112a/19,
112b/02, 113a/22
k.+in 105b/17
k.+ine 105b/16
k.+i-le 100a/25, 105b/04
k.+ çek- 111b/09, 111b/11, 111b/11,
112a/06, 112a/07, 112a/20,
112a/22, 112b/01, 112b/01
k.+ ü ḳāmet çek- 111b/08, 120a/12
***ḳadd ü ḳāmet** Boybos
k. 96b/22

kağeh (Ar.) is. Bardak, küçük bardak,
içki bardağı

k. 93b/23

k.+ler 93b/23

k.+ vir - 117b/10

kağem (Ar.) is. Ayak

k.+inde 94a/09, 96a/15

k.+ ('ālem-i ğayibe kağem baş-)

93b/11

k.+ bas- 93a/07

kağer (Ar.) is. Alinyazısı, kader

k.+üm 117a/24

kağın is. Kadın

k.+um 90b/11

kağıu'l ħācāt (Ar.) is. Herkesin

isteklerini, dileklerini yerine getiren

Allah

k.+a 93b/08

kağer (Ar.) is. Gücü yeten, yapabilen

k. 104a/13, 111b/10, 114a/21

k.+dür 107b/19

k.+ ol- 98b/02

kağ (Ar.) is. Anka kuşunun yaşadığı ve

yer yüzünü çepeçevre kuşattığı

kabul edilen efsanevi dağ Kaf

dağı

k. 114b/14

k.+dan 114b/12

k.+ (kūh-ı kađ) 106a/10

kağa (Ar.) is. Baş, kafa; peş, arka, art

k.+sına 92b/03, 92b/05, 103b/18

k.+sına düş- 92b/06, 97a/11

k.+sınca 110a/23

k.+sında 102a/15, 115a/12

k.+sından 115a/07, 116a/20

kağes (Far.) is. Kafes, hapisane

k. 97b/02, 98a/10, 100b/18

k.+den 98a/16

k.+e 98a/23

k.+e қо- 98a/25, 98b/02

k.+le 98a/13

k.+ler 99a/22, 100a/01

kaçır (Ar.) is. ve sf. Allah'ın varlığına
birliğine inanmayan, kafir

k. 104b/19

kağıd (Far.) is. Kağıt

k. 105a/04, 111b/22, 116b/05

k.+da 105a/07

kađhār (Ar.) is. Ziyadesiyle kahr eden,
yok edici, batırıcı

Kađhār bk. Kađhār-ı A'zam

k. 96a/11, 96a/19, 97b/12, 97b/17

k.+a 96a/18, 100b/09

k.+ı 96b/07

k.+uñ 96a/19

Kađhār-ı A'zam öz. is. Kişi adı

k. 96a/09, 96a/22, 96b/04, 96b/05,

96b/14, 96b/22, 96b/24, 97b/09,

97b/21, 98a/12, 100a/20, 103a/11,

114a/15, 114a/16, 114b/05

k.+a 97a/01

k.+dan 97a/12

k.+ı 96a/18

kağıra (Ar.) sf. Ezici, yok edici

k. 107a/05

Kađkaşān bk. Kađkaşān-ı Zır dest

k. 110a/13, 110a/14, 110a/14,

110a/24, 114a/16, 114a/18,

114a/21

k.+a 110a/14, 114a/16

k.+ı 114a/10

Kađkaşān-ı Zır dest öz. is. Kişi adı

k. 97a/01, 110a/13, 113b/20,
113b/21, 114a/10, 114a/11,
115a/17

Ḳaḥṭmūr *bk.* **Ḳaḥṭmūr-ı Kūh-ser Nerre**

k. 94b/13, 94b/22, 94b/23

k.+a 94b/18, 94b/22

k.+ı 94b/17, 94b/23

Ḳaḥṭmūr-ı Kūh-ser Nerre *öz. is.* Kişi adı

k. 94b/12

Ḳaḥṭmūr Nerre *bk.* **Ḳaḥṭmūr-ı Kūh-ser**

Nerre

k. 94b/14, 94b/15, 94b/19, 94b/24

ḳā'il (*Ar.*) *is.* Rız oluŝ, boyun eğiŝ

k.+ ol- 104a/07

ḳā'im (*Ar.*) *is.* Ayakta duran, yerine geçen

k. 112b/03

ḳā'im-maḳām (*Ar.*) *is.* Birinin yerine geçen, kaymakam

k. 112b/03

ḳaḳ- (Bir şeyi) batırmak, saptlamak

k.-dı (al ḳaḳ-) 98b/18

k.-up (ḳanat ḳaḳ-) 93a/12

k.-up (kīŝ ḳaḳ-) 115a/22

k.-up (mismārlar ḳaḳ-) 114b/22

ḳaḳı- Kızmak, sinirlenmek

k.-dı 116a/09

k.-mış 99a/12

k.-yup 116a/03

Ḳaḳnūs *öz. is.* Efsanevi bir kuŝ

k. 101b/06, 101b/06, 101b/13

k.+ -ı pee 101b/12

ḳal- Kalmak

k.-an 108b/17

k.-anlar (şağ ḳal-) 101a/16

k.-dı 91a/08, 91a/09, 96b/10, 97b/10,
97b/16, 100b/02, 105b/10,
107a/04, 117b/13, 118a/03

k.-dı (‘āciz ḳal-) 93b/08, 95b/01

k.-dı (az ḳal-) 109b/03

k.-dı (baḳa ḳal-) 91a/08

k.-dı (elinde ḳal-) 106b/01

k.-dı (ğışş olup ḳal-) 105a/10

k.-dı (ḥayrān ḳal-) 94a/02, 101b/10,

117b/13

k.-dı (inüp ḳal-) 98a/01

k.-dı (ḳurıla ḳal-) 97a/15

k.-dı (öyle ḳal-) 95b/16

k.-dı (şaşup ḳal-) 106b/10

k.-dı (uyuya ḳal-) 97b/14

k.-dılar 93b/03, 94b/02

k.-duk (yetim ḳal-) 103a/04

k.-dur 110a/19

k.-ınca 93a/20, 103a/01

k.-ınca(yaḳın ḳal-) 102a/03

k.-ıruz (ge ḳal-) 108b/12

k.-ma (bildüğinden ḳal-) 116a/03

k.-madı 110a/04

k.-madı (beñizlerinde ḳan kal-)

114b/18

k.-mamıŝ 96a/06

k.-masun 116b/12, 117a/01

k.-masun (bildüğinden ḳal-) 95a/24

k.-maya (ḥācet ḳal-) 100a/10

k.-mayup (mecāli ḳalma-) 106a/02

k.-mış-idi 91b/25

k.-up 101a/20, 102b/03

k.-up (yalñız ḳal-) 105b/06

ḳal'a (*Ar.*) *is.* Kale, hisar

k. 95b/02, 95b/13, 113a/13

k.+dan 95b/13, 95b/16, 113a/13

k.+larına 96b/01

- k.+nuñ 95b/09, 95b/10
k.+sına 96a/17
k.+yı ufķ 100a/13, 105a/22
k.+ya 90b/01, 95a/24, 95b/01
k.+yı 95b/03, 95b/13
→ **Ḳal‘a-yı Elmās, Ḳal‘a-yı La‘l, Ḳal‘a-yı Lūlū, Ḳal‘a-yı Yāķūt, Ḳal‘a-yı Zümüröd**
- Ḳal‘a-yı Elmās** *öz. is.* Yer adı
k. 95b/08, 95b/12, 96a/14
k.+a 91a/07, 91a/11, 94a/25
k.+uñ 95b/02
- Ḳal‘a-yı La‘l** *öz. is.* Yer adı
k.+ünden 90b/13
- Ḳal‘a-yı Lūlū** *öz. is.* Yer adı
k. 91b/10
k.+da 91b/09
k.+ya 91a/13
- Ḳal‘a-yı Yāķūt** *öz. is.* Yer adı
k. 90b/14, 91a/10, 91b/02, 94a/17, 95a/20
k.+(‘azm-i Ḳal‘a-yı yāķūt eyle-) 91b/01, 94a/22
k.+a 91a/11, 94a/12, 94a/21, 94a/23, 94a/24, 94b/10
k.+da 91a/11, 95a/20
k.+ı 91a/12
- Ḳal‘a-yı Zümüröd** *öz. is.* Yer adı
k. 90b/12, 90b/13, 90b/13
k.+ü 90b/14
- Ḳalaklan-** Dalgalanmak, havalanmak
k.-mış 104b/08
- Ḳalb** (*Ar.*) *is.* Yürek, gönöl
k.+üm 117a/21
k.+i cenāh 118b/06
k.+(ķüvvet-i Ḳalb) 94b/06
- Ḳalb-gāh** (*Ar.+Far.*) *b. is.* Ordunun sağ ve sol kanatlarının arası, merkez bölümü
k.+ı leşker 100a/22, 105b/02
k.+ı ‘asker 100a/16
- Ḳaldır-** Kaldırmak
k.-amaz 93a/03
k.-dı 99a/25
k.-up 92a/16, 98b/25, 109b/23, 110a/20, 110a/24, 110a/25, 112a/18
k.-up (baş Ḳaldır-) 102a/08, 110a/03, 116b/20
k.-up (ķol Ḳaldır-) 100b/05, 105b/07, 119a/25
k.-up (başın Ḳaldır-) 116b/02
k.-up (Ḳaban Ḳaldır-) 113a/10, 116b/25
- Ḳaldur-** *bk. Ḳaldır-*
k.-dılar 109b/08
k.-maga 110a/20
- Ḳalem** (*Ar.*) *is.* Kalem
k. 116b/05
- Ḳalk-** Kalkmak
k.-dı 91a/09, 97b/13, 110b/01, 112a/07, 113a/09
k.-dılar 91a/10, 93a/17, 101b/14
k.-dılar (ayaġa Ḳalk-) 109b/05
k.-ınca 104a/17, 104b/01
k.-ınca (ayaġa Ḳalk-) 109b/05
k.-mış 98b/18
k.-up 90b/01, 90b/13, 92b/11, 93a/04, 93a/07, 93a/16, 93b/03, 94b/10, 97a/10, 98a/07, 98a/16, 98b/17, 99a/01, 99a/04, 99b/15, 99b/22, 101b/14, 104b/02, 104b/08, 105a/09, 107b/02,

- 108a/01, 108a/06, 108b/15,
108b/24, 109b/16, 110a/25,
110b/18, 112a/11, 112a/15,
112b/03, 112b/05, 113b/17,
113b/21, 115a/19, 116a/24,
116b/15, 118a/05
k.-up (ceyş alk-) 110a/23
k.-up (sihri alk-) 93b/04, 102b/05
k.-up (yirinden al  -) 98b/08,
108a/24
k.-up git - 107b/02
k.-up otur- 93a/23
alkan *is.* Kalkan
k. 92a/01
k.+lı 115a/04
allaş (*Ar.*) *sf.* Kalles
k. 96b/13
kalus (*Far.*) *sf.* Ahmak, akılsız
Kalus *bk.* **Kalus-1 Hindi**
k. 112a/06, 118b/12, 118b/16,
118b/17, 118b/18
k.+a 118b/14, 118b/15
k.+un 118b/17, 118b/18
Kalus-1 Hindi *z.* *is.* Kişi adı
k. 112a/05, 118b/15
Kalus-1 Lisan *bk.* **Kalus-1 Hindi**
k. 118b/11
altaban (*Far.*) *sf.* Namussuz, hilekar
k.+lar 98a/21
amcı *is.* Kamcı
k.+ya 108b/08
ambura Hızr *z.* *is.* Kişi adı
k. 114a/25
amet (*Ar.*) *is.* Boy
k.+ (add ü amet) 96b/22
k.+ (add ü amet ek-) 111b/08,
120a/12
kamil (*Ar.*) *sf.* Kemale ermiş, olgun
k.+un 96a/02
Kam-ran Pir *z.* *is.* Kişi adı
Feramurzun Kubran Rahibe Muşluman
olunca verdiği isim.
k. 109b/22
kan (*Far.*) *is.* Maden, kaynak, sebep
k. 111a/15
an *is.* Kan
k. 96a/06, 106a/06
k.+ın al- 101a/20
k.+ (benizlerinde an kal-) 114b/18
anad *bk.* **anat**
k.+ arp- 94a/01
k.+ ur- 93b/17
anat *is.* Kanat
k.+a- 101b/13
k.+1 (anadı) 114b/24
k.+ların 101b/04
k.+larun 101b/11
k.+ak- 93a/12
ana *bk.* **anat**
k.+ a- 90b/12
anatur *bk.* **anatur Zeng**
k. 96b/23
anatur Zeng *z.* *is.* Kişi adı
k. 114b/05
anda *zf.* Nerede, nereye
k. 94a/23, 96a/12, 96a/16, 102b/02,
108b/15, 113b/11
k.+dur 110b/12
k.+sın 90b/12, 91a/10, 96b/03,
103a/25, 103b/20, 108b/09,
112b/22
andan *zf.* Nereden
k. 94a/07, 94a/10, 94a/16, 104b/18,
111a/21, 113a/25

- k.+ (zrf) 96a/16
- ķandīl** (*Ar.*) *is.* Kandil
k.+ler 92b/08, 92b/11
- ķandīl ķandīl** *zf.* Işık ışık, bölük bölük
k.+ol- 102b/13
- ķanġı** *zm.* Hangi
k. 106a/18, 110a/05
- ķanı** *zf.* Hani
k. 98b/19, 104a/01, 110a/05, 110a/13
- ķanķ-** Kana susamak, kan dökmeye istekli olmak
k.-sun 97a/25
- ķanķār** (*Ar.*) *is.* Kantar, tartı
k. 94b/17, 119a/09
- ķānūn** (*Ar.*) *is.* Kanun, nizam, kaide, kural
k.+ı selef-i pādīşāhī 117a/15
- ķap-** Kapmak, yakalayıp almak
k.- (tut ķap eyle-) 98a/08
k.-ardı 119b/09, 119b/11
k.-dı 91b/03, 102a/22
k.-dum 91b/11
k.-mışıdı 92a/07
k.-up 91a/25, 91b/07, 93b/01, 95a/06, 96a/18, 113a/10, 114a/11, 114b/13, 116a/09, 116a/14, 118b/12, 118b/23
k.-up (bacadından ķap-) 93b/01
k.-up (dü elinden ķap-) 118b/19, 119a/01, 119b/21
k.-up (elinden ķap-) 108a/14, 108b/25
k.-up (siper ķap-) 107a/14
k.-up (teberin ķap-) 116b/06
- ķapa-** Kapamak
k.-dı 119a/01
- ķapan-** Kapanmak
k.-dı (öñine ķapan-) 101a/11
k.-dı (yüzi üzre ķapan-) 97b/24
k.-dı (at yelesine ķapan-) 118b/19
k.-up 99a/14
- ķapıl-** Kapılmak, aldanmak
k.-dı 117b/22
- ķapla-** Kaplanmak
k.-rdı 95a/22
- ķaplan** *is.* Kaplan
→ ser-ķaplan
- ķapu** *is.* Kapı
k. 93b/12
k.+da 118a/18
k.+dan 93b/13, 109a/09
k.+ları 113a/13
k.+sı 93b/13, 93b/18, 95a/21, 95b/09
k.+sına 93b/11, 94a/04, 109a/06, 115a/15, 116b/08
k.+sında 98b/17, 98b/19
k.+sından 102b/09, 104b/07, 113a/16
k.+ya 95b/09, 108a/04
- ķapuçı** *is.* Kapıcı
k.+lar 113a/17
- ķara (I)** (*Ar.*) *is.* Toprak parçası, kara
k.+dan 102a/14
- ķara (II)** *is.* Siyah
k. 107a/02
- ķarār** (*Ar.*) *is.* Karar
k.+eyle- 95b/23, 100a/17, 100a/18, 100a/20, 103a/07, 105b/03, 107a/21, 110a/03, 113b/24, 116b/02
- ķaraltu** *is.* Karanlık
k. 114a/07, 114a/22
- ķarar-** Kararmak
k.-dı (hevānuñ yüzi ķarar-) 102b/12
- ķarın** *is.* Karın

- k.+da 111b/21
k.+ı (karnı) 99b/08
k.+larına 98b/10, 99a/19
- karınca** *is.* Karınca
k. 93b/06, 93b/06
- karındaş** *is.* Kardeş
k. 108a/06
k.+ı 100a/18, 108b/16, 112a/01,
112a/23, 118b/20
k.+ıdur 107a/24
k.+lar 112a/05
k.+um 97a/22, 99b/17
k.+u ñ 107b/06
- karşu** *is.* Karşı
k. 114a/03
k.+da 93b/10
k.+nda 117a/14
k.+sına 111a/20
k.+sına götür- 119a/17
k.+sında 90b/17, 91b/05, 93b/19,
94a/06, 98b/18, 104a/11, 104a/14,
105a/15, 108b/21
k.+sında götür- 120a/01
k.+sunda 91b/25
k.+çık- 95b/17
k.+gel- 95b/18, 115a/14
k.+git- 102a/15
k.+tur- 91a/06
k.+var- 114a/01
k.+vir- 106a/24
- karşucu** *is.* Karşılıyıcı
k.+lar 120a/10
- karşula-** Karşılmak
k.-yup 95a/15, 112b/04, 113a/05
- karşulat-** Karşılatmak
k.-up (karşuladup) 104a/19, 112b/10
- kasāvet** (*Ar.*) *is.* Kasvet, keder
- k.+dedür 94a/10
- kaşd** (*Ar.*) *is.* Kasıt, niyet, kötü niyet
k.+ı-la 92a/06, 106a/03
k.+ı şarşar-ı sebük-bār 103a/25
k.+eyle- 93a/15
- kaşden** (*Ar.*) *zf.* Niyetli olarak, bile
bile, isteyerek
k. 98a/05
- kāşid** (*Ar.*) *is.* Postacı, haberci, ulak
k. 112a/23, 112a/18
- kaşr** (*Ar.*) *is.* Saray, köşk
k. 93b/22
k.+a 116a/21
k.+da 94a/08
k.+dan 94a/19, 94a/23
k.+ı 94a/04
k.+uñ 93b/13, 93b/15, 93b/18,
93b/21, 94a/04
k.+ı mīnā-yı reng-āmīz 93b/16
k.+ı muşannā‘ 93b/13
k.+ı ‘āl ī 93b/14
k.+dan çık- 94a/16
- kaşr-ı mīnā** *öz. is.* Gökyüzü ayrıca Yer
adı
k.+ (kaşr-ı mīnā-yı reng-āmīz)
93b/16
- kat** *is.* Tabaka, kat; Huzur, yan, nezd
k. 109a/08, 113a/22
k.+da 103a/07
k.+dan 96b/20, 109a/08, 109a/10
k.+ına 102a/19
k.+ına (ser ü kat) 98b/16
k.+umdan 113b/04
k.+ (iki kat ol-) 93a/13
- kat-** Karıştırmak, katmak,
k.-alum 97a/09

- kat'** (Ar.) *is.* 1. Kesme, kesilme, biçme
2. Halletme, karar verme, sona erdirmeye
k.+ı nazar 107b/18
- katı** *sf.* Çok
k. 92a/21
- katl** (Ar.) *is.* Öldürme
k.+e 91a/05
k.+eyle- 105b/08, 105b/20, 107b/07,
111a/01
k.+it- 91a/24, 94a/15, 95a/07,
100a/07, 100b/07, 110b/23
- katır** *is.* Katır
k. 91b/18
- katrān** (Ar.) *is.* Katran
k. 105b/11
k.+tulumı gibi otur- 115a/08
- katre** (Ar.) *is.* Damla
k. 92a/23
- ḳattāl** (Ar.) *is.* Katıl eden, öldüren
k.+ (harb ve ḳattāl eyle-) 109b/04
- Ḳattāl** *bk.* Ḳattāl Zengī
k. 91b/16, 107a/25, 114b/12
k.+a 107b/05, 107b/05
k.+ı 104a/15
k.+uñ 114b/09
- Ḳattāl Zengī** *öz. is.* Ferāmürz'un lakabı
k. 91a/21, 91b/08, 91b/09, 94b/01,
94b/03, 94b/04, 94b/08, 94b/18,
95a/11, 95a/24, 95b/13, 96a/11,
100b/10, 101a/21, 102b/10,
102b/11, 104a/09, 105b/07,
106a/15, 106a/15, 107a/11,
107a/24, 107b/04, 107b/05,
107b/06, 107b/07, 107b/20,
107b/20, 107b/22, 108a/02,
108a/19, 108b/12, 111a/09,
111a/21, 111b/02, 111b/14,
- 111b/17, 112b/25, 113b/08,
113b/18, 113b/22, 113b/23,
113b/25, 114a/13, 114a/17,
114b/07, 114b/12, 114b/19,
115a/01, 115a/02, 115a/07,
115b/05, 116a/18, 116b/07,
117a/21, 117a/24, 117b/23,
118a/02, 118a/16, 118b/14,
119a/13, 119a/15, 119b/02,
119b/22, 120a/03
k.+den 100a/02, 102a/05, 113a/15,
117a/19, 120a/19
k.+nūñ 111a/11, 111a/15, 111a/17,
112b/17, 113b/01, 113b/01,
114a/05, 115a/01, 117b/22
k.+ye 108a/02, 108a/18, 110b/09,
116b/14, 117b/24, 119a/21
k.+yem 113b/04
k.+yi 105a/10
- Ḳattāl Zengī Merdüm-hor** *bk.* Ḳattāl
Zengī
k. 110b/21
- ḳavī** (Ar.) *sf.* Kuvvetli, güçlü
k.+ (pehlevān-ı ḳavī) 112a/23
- ḳavl** (Ar.) *is.* Söz
k. 98b/12
k.+e 107a/13
k.+i 111b/19
k.+imüzde 108a/19
k.+iñe tur- 108b/25
k.+ince 96b/16, 101b/21, 108a/12,
112a/03
k.+inden 108a/14
k.+ eyle- 107b/01, 107b/05
- ḳavuṣdur-** Kavuşturmaya
k.-ayum (aşlıña ḳavuṣdur-) 94b/20
- ḳay'** (Ar.) *is.* Kusma, istifrağ etme

k.+ide-yaz- 91b/20
ḳaya *is.* Kaya
k. 97b/21
k.+dur 101a/05
k.+ya 92a/21
ḳayd (*Ar.*) *is.* Bağlama, bağ, bağlanma
k.+ları gör- 102b/08
k.+ol- 106a/01
k.+u bend eyle- 113b/06
***ḳayd u bend** Bağlama
ḳaymata *is.* Kayınpeder
k.+sı 114b/09
Ḳaytān Zengī *öz. is.* Kişi adı
k. 112a/14, 120a/13
ḳayu *is.* Kaygı, endişe, tasa
k.+vir- 118a/14
ḳazā (*Ar.*) *is.* Kader
k. 90b/06
k.+ya u ğra - 94b/01
ḳazīyye (*Ar.*) *is.* İş, husus, madde,
mesele, dava
k.+yi 104b/25
ḳāzūre (*Ar.*) *is.* Pislik
k.+yı nift ur- 101a/14
kebāb (*Ar.*) *is.* Kebab
k.+ları 97b/12
k.+eyle- 116a/22
k.+itdir- 115b/09
k.+it- 97b/10, 116a/02
-kede (*Far.*) *e.* Mahal, ev, yer
→ āteş-kede
keḏi *is.* Kedi
k. 104b/03, 105a/03
keffe (*Ar.*) *is.* Terazi gözü, Terazi
tablası
k.+yī şapan 101a/07
Kehkeşān *bk.* Kehkeşān Nerre

k. 94a/14, 94b/11, 94b/16, 95a/04,
96a/13, 102b/04
k.+a 94b/06
k.+ı 95b/23, 103a/08
Kehkeşān Nerre *öz. is.* Kişi adı
k. 114b/25
kelām (*Ar.*) *is.* Söz
k.+ı merābihe vir- 111b/15
k.+ (feth-i kelām) 115b/21
k.+ (ḥāşıl-ı kelām) 90b/06, 92b/04,
101a/11, 118a/03, 118a/11
k.+ (ḥulāsa -yı kelām) 105a/21,
108a/11, 118b/11, 119b/10
k.+ (ibtidā-yı kelām) 105b/17
k.+ (şīrīn-kelām) 92a/13, 111b/06
kelb (*Ar.*) *is.* Köpek
k.+e (ḳudurmuş kelbe dön-) 105a/08
kelimāt (*Ar.*) *is.* Kelimeler, lakırdılar,
sözler
k.+ından 98b/03
k.+ (cevāb-ı kelimāt eyle-) 98b/02
kelle (*Far.*) *is.* Kafa, baş
k.+si 92a/09, 115a/04
k.+sine 106b/10
kemān (*Far.*) *is.* Yay
k. 92a/25, 101a/09, 115b/18
k.+a 115b/10
k.+a (baḥr-i kemān) 92b/02, 115b/14
k.+ı 92b/01, 101a/10
k.+uñ 116a/03
k.+a (ḳabza-yı kemān) 101a/08
***kemān-dār** (*Far.*) *b. sf.* Yay tutan, yay
tutucu
→Keyāmuz-ı kemān-dār
***kemān-endāz** (*Far.*) *b. sf.* Yay atan
→Keyāmurz-ı kemān-endāz

kemān-keş (*Far.*) *b. sf.* Yay çeken, yay atan

k. 115a/13

kemā-hū (*Ar.*) *zf.* Olduğu gibi

k.+’l sâbık 111a/13

***kemā-hū’l sâbık** Eskiden olduğu gibi

kemer (*Far.*) *is.* Kuşak, kemer

k. 93a/02, 93a/03, 93a/05

k.+de 109a/12

kenār (*Far.*) *is.* Kenar

k.+ında 109a/06, 110b/12, 116b/18

k.+ından 116a/25

k.+ (bir kenāra otur-) 97a/07

kendi *zm.* Kendi

k. 90b/20, 91a/01, 91a/14, 91a/18,

94b/08, 94b/22, 98a/18, 98b/15,

100a/08, 101a/14, 101b/05,

101b/12, 103b/23, 103b/24,

104a/14, 104a/23, 104b/18,

105b/16, 107a/06, 107a/10,

107b/10, 108a/08, 108b/15,

109b/20, 110a/15, 110b/10,

110b/18, 111a/07, 113a/14,

113b/17, 113b/18, 114a/03,

115a/21, 116b/24, 116b/25,

117a/04, 117b/12

k.+de 119a/05

k.+dür 115a/02

k.+lere gel- 93a/15

k.+lerinüñ 108a/07

k.+m 113a/05

k.+me 91a/03

k.+n 93a/13, 93b/21, 93b/21,

103a/01, 113b/06, 114a/12,

116b/08

k.+ñde 116b/10

k.+nüñ 104b/08, 107b/16, 108a/05

k.+n bildür- 97b/06, 110b/06,

116a/18, 118b/21

k.+n dehlizde bul- 93b/19

k.+n devşir- 91b/04

k.+n şaşur- 109b/03

k.+ (peyâmı kendi hâline қо-) 94a/12

k.+kendüye eyit- 97b/17

k.+şafâsında ol- 115a/18

k.+şüretine gir- 103b/14

k.+şüretine қо- 103b/19

k.+ye (kendi kendüye eyit -) 97b/17

k.+ye gel- 91a/09

kendü *bk.* **kendi**

k. 94a/07, 97a/11, 103b/20, 108a/18,

108b/06, 116a/18

k.+lere gel - 99b/25

k.+leri 114a/08

k.+lerin 113a/04

k.+lerinden geç- 99b/24

k.+liginden yan- 92b/11

k.+ñ 105b/19

k.+nden git- 102a/21

k.+ñüzi 94a/16

k.+ñ bildür- 116a/17

k.+ne 91a/06

k.+nüñ 115b/19

k.+si 100a/09, 110a/17

k.+sin 91b/04, 91b/06, 94a/19,

94b/15, 96a/17, 117a/11

k.+sine 97a/11, 107b/05, 110b/23,

110b/24, 114a/14, 118a/11

k.+sine (kendü kendüsine eyit-)

103a/16

k.+sine buluş- 108a/01

k.+kendüsine eyit- 103a/16

k.+kendüye eyit- 92a/12

- k.+ye 96a/13, 107a/04, 111a/02,
111b/04, 114a/13, 118b/25
- k.+ye (kendi kendüye eyit-) 97b/17
- k.+ye (kendü kendüye eyit-) 92a/12
- k.+ye al- 101b/23
- k.+ye çeki düzenvir - 113a/10
- k.+ye gel- 117a/12
- k.+yi 94a/19, 102a/25, 106a/07,
117a/12
- k.+yi söyleş- 103a/19
- kerem** (Ar.) *is.* Cömertlik, lütuf
k. 117b/11
- kerīm** (Ar.) *sf.* Kerem sahibi, cömert
k.+dür 111b/22
k.+ (luṭf ü kerīm) 108a/04
- kerre** (Ar.) *is.* Defa, kere, kez
k. 90b/01, 90b/06, 90b/08, 90b/11,
90b/11, 90b/16, 90b/18, 90b/18,
90b/23, 90b/24, 91a/03, 91a/11,
91a/12, 91a/18, 91a/22, 91b/01,
91b/12, 91b/13, 91b/21, 92a/05,
92a/06, 92a/09, 92a/10, 92a/10,
92a/17, 93a/25, 93b/17, 93b/23,
93b/25, 94b/04, 94b/12, 99b/05,
99b/18, 100b/21, 100b/25,
101b/10, 102a/20, 102a/25,
103b/03, 103b/17, 106a/14,
106a/23, 108a/23, 111b/22,
112b/20, 114a/21, 114b/09,
115a/13, 116a/13, 117a/12,
117b/06, 118b/13, 119b/10
- k.+ (altı kerre yüz biñ) 101a/22,
114b/03
- k.+ (beş kerre yüz biñ) 96b/01
- k.+ (dört kerre yüz biñ) 90b/04,
94b/09, 112b/05
- k.+ (iki kerre yüz biñ) 96a/21,
100a/14, 105a/23, 109b/22,
112a/15, 112a/22, 112b/02,
120a/10, 120a/15
- k.+ (toğuz kerre yüz biñ) 112b/13,
113a/12, 118b/01
- k.+ (yigirmi dört kerre yüz biñ)
118b/03
- kertenkele** *is.* Kertenkele
k. 101b/22
- keşret** (Ar.) *is.* Çokluk, bolluk, ziyadelik
k.+i insān 112b/24
- kes-** Kesmek
k.-diler (sözi kes-) 111a/10
k.-erdüm (başın kes-) 100a/03
k.-erem 100a/04, 105a/07
k.-erem (işler kes-) 100b/11
k.-mem 105b/22
- kesdir-** Kestirmek
k.-üp (öñin kesdir-) 105b/11
- kesdür-** *bk.* kesdir-
k.-di (gözine kesdür-) 105b/17
- kesil-** Kesilmek
k.-di 93a/19
k.-ince(ayağ kesil-) 98a/20
k.-üp 106a/25
- keşākeş** (Far.) *is.* Çekişme, münakaşa
k.+inden 103b/06
- keşān-ber-keşān** (Far.) *zf.* Zorla,
sürükleye sürükleye, çeke çeke
k. 114b/17
- keştī** (Far.) *is.* Gemi
k. 96a/20
- ketf** (Ar.) *is.* Omuz keşf
k.+inde 115a/09
k.+inden ur- 115b/15
- Keyāmuz** *bk.* Keyāmuz-ı Kemān-dār

k. 112a/13	107b/21, 108a/09, 108a/11,
Keyāmuz-ı Kemān-dār <i>öz. is.</i> Kişi adı	108a/13, 108a/14, 108a/15,
k. 112a/14	108a/17, 108a/17, 108a/21,
Keyāmürz-ı Kemān-endāz <i>öz. is.</i> Kişi adı	108a/23, 108a/24, 108a/25,
k. 120a/13	108b/01, 108b/04, 108b/11,
keyf (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Keyif	108b/12, 108b/14, 108b/21,
k.+iñüz iriştir- 104b/01	108b/22, 108b/25, 109a/01,
k.+ler 109b/18, 117b/11	109a/04, 109a/05, 109a/07,
k.+leri gel- 99b/01	109b/02, 109b/05, 109b/06,
k.+lerin iriştir- 116a/22	109b/10, 109b/11, 109b/18,
k.+ ol- 104a/25	109b/20, 109b/22, 109b/23,
keyfiyyet (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Nitelik, keyfiyet	110b/09
k.+i hāl 117a/25	k.+a 96b/09, 96b/12, 98a/07, 98a/08,
Keymurād Hān <i>öz. is.</i> Kişi adı	98a/17, 99a/23, 99b/19, 100a/01,
k. 96a/20, 96a/20, 96b/09, 97a/11,	100a/05, 103b/19, 103b/20,
97a/13, 97a/17, 97a/19, 97b/01,	107a/10, 107a/16, 107a/18,
97b/11, 97b/22, 98a/07, 98a/09,	107b/06, 107b/07, 108a/11,
98b/06, 98b/06, 98b/07, 98b/14,	108a/13, 108b/14, 108b/21,
98b/23, 98b/24, 98b/25, 99a/08,	109b/05
99a/10, 99a/15, 99b/02, 99b/03,	k.+da 107a/15, 107a/18
99b/10, 99b/12, 99b/14, 99b/18,	k.+dan 99b/21, 107b/24
99b/22, 99b/22, 100a/02, 100a/14,	k.+dur 99b/09
100a/16, 100b/01, 100b/03,	k.+ı 107a/22, 108b/25, 109b/18,
100b/22, 101a/12, 101a/17,	109b/23
101a/18, 102b/09, 103a/05,	k.+uñ 98b/16, 99a/24, 99b/08,
103a/14, 103a/16, 103a/16,	100a/07, 100a/18, 107a/14,
103a/17, 103a/21, 103b/21,	107b/03, 108a/02, 108a/03,
103b/24, 104a/01, 104a/04,	108b/09, 109b/09, 109b/24
104a/06, 105a/08, 105a/09,	k.+ (bār-gāh-ı keymurād hān)
105a/10, 105a/23, 105a/24,	98a/09, 98a/13, 98a/17, 98a/20
105b/05, 106a/16, 107a/03,	99a/05, 99a/18, 103a/17
107a/04, 107a/09, 107a/10,	k.+ (dīvān-ı keymurād hān) 104a/17,
107a/11, 107a/13, 107a/15,	108a/17
107a/17, 107a/18, 107a/19,	k.+ ('alem-i keymurād hān) 109a/04
107a/23, 107a/24, 107a/25,	Keytfān bk. Keytfān Nerre
107b/04, 107b/07, 107b/11,	k. 94b/12
	k.+ı 94b/13

Keytfān Nerre <i>öz. is.</i> Kişi adı k. 94b/11	k. 100a/19, 101b/04, 101b/10, 109b/25, 109b/25, 113a/11, 114a/06, 114a/21, 115b/09
Keyümürş <i>öz. is.</i> Kişi adı k. 114a/11	k.+ (kırk altı) 114b/24
Keyüs-ı Nize-dār <i>öz. is.</i> Kişi adı k. 114b/01	k.+ (kırk biñ) 110a/19, 110a/24, 110a/24, 114a/09, 114a/22
kez <i>is.</i> Kere, defa, kez k. 113a/06	k.+ (yüz kırk dört) 100a/25, 105b/04
kıl- Kılmak k.-alum (hāps kıl-) 104a/08 k.-dılar (temennā kıl-) 99a/08 k.-dukdan (namāzın kıl-) 93a/07 k.-up (taḡpu kıl-) 96a/15	kırkar <i>sf.</i> Kırkar k. 116a/12
kılıç <i>is.</i> Kılıç k. 101b/09, 105b/13, 106a/23, 106a/25, 119b/19 k.+ma (kılıcına) 106a/24	kırkınıcı <i>sf.</i> Kırkınıcı k. 101b/04
kılıç balığı <i>öz. is.</i> Kılıca benzeyen bir tür balık k.+ı 101b/09	Kırtās <i>bk.</i> Kırtās-ı Merdüm-ser k. 96a/11, 96a/16, 96a/17, 96b/07, 101a/24, 101a/25, 101b/16, 101b/17, 101b/20, 102a/04, 102a/05, 102a/09, 102a/14, 102a/16, 102a/17, 102a/21, 102a/21, 102a/23, 102a/24, 102a/25, 105b/10, 112b/20, 113a/01, 118b/19, 118b/23, 119a/01, 119b/06, 119b/09, 119b/11, 119b/14, 119b/18, 119b/22
kılıf <i>is.</i> Kılıf k.+a (hārbe kılıfa ağızla-) 104b/06	k.+a 102a/01, 102a/13, 102a/16, 102a/17, 115a/21, 119a/01, 119b/21
Kıpçak <i>öz. is.</i> Kavim adı k.+ (deşt-i kıpçak) 110a/09 k.+a (deşt-i kıpçak) 110a/10	k.+da 102b/02 k.+dan 96a/23 k.+dur 96a/08, 102a/18 k.+ı 96a/09, 102a/03 k.+uñ 102a/19, 102a/21, 102a/25, 102b/07
kır- Kırmak k.-mağdan fütür gel- 93b/08	Kırtās-ı Merdüm-ser <i>öz. is.</i> Kişi adı k. 96a/15, 101a/23, 112b/22, 115a/12, 118b/12 k.+e 112b/20
kırā'at (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Okuma k.+a başla- 113b/03 k.+ eyle- 116b/09 k.+ itdür- 112a/04, 112a/24	kışsa (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Fıkra, hikaye
kırba (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Kap, su kabı k.+nından 115b/14	
kırıl- Kırılmak, incinmek k.-mışdur 117a/21	
kırk <i>is.</i> Kırk	

k. 114b/06
k.+dan 108a/06
k.+y1 leṭāfet-baḥṣı 115a/23
k.+y1 ‘acayibe 99b/22
k.+y1 98a/07, 98a/11
kısm (Ar.) is. Kısım. bölüm
k.+ı 97a/24, 97a/24, 101b/21
kıtmır (Ar.) is. Eshab-ı kehf’in
köpeğinin adı
k.+ (naḫır ü kıtmır) 103a/12
kıvām (Ar.) is. Sıvının koyuluk derecesi
k.+a gel- 97a/25
kıvrıl- Kıvrılmak
k.-up 92b/03
kıy- Kıymak, canına kast etmek
k.-ma 91a/04, 105a/17
kıyāfet (Ar.) is. Kıyafet, elbise
k. 98b/23, 99a/05, 99a/10, 110b/08,
114b/22
k.+e ḳo- 101a/11
k.+inde 98b/22
k.+ine gir- 98b/15
kıyāmet (Ar.) is. Kıyamet, mahşer
k.+ḳop- 102b/06
kıyās (Ar.) is. Kıyas, mukayese
k.+ eyle- 97a/19, 99b/06, 101a/08,
111b/17, 113b/12
k.+it- 91b/14, 91b/16
k.+ol- 101b/04
kıymet (Ar.) is. Değer, kıymet
→ zī-kıymet
kız is. Kız
k. 91b/05, 91b/06, 116a/15, 117b/16,
118a/09
k.+a 118a/10
k.+ı 96a/18, 118a/20
k.+ısın 116a/16

k.+ıyam 116a/19
kız- Kızmak, ısınmak
k.-ınca 92a/15
ki (Far.) bağ. Ki
k. 90b/05, 90b/13, 90b/15, 90b/17,
90b/22, 91a/11, 91a/15, 91b/05,
91b/13, 91b/23, 92a/02, 92a/06,
92a/12, 92a/13, 92a/21, 93a/02,
93a/03, 94a/05, 94a/23, 94b/18,
95b/03, 95b/03, 96a/02, 96a/08,
96a/14, 96a/21, 96b/11, 97a/02,
97b/08, 97b/08, 97b/20, 97b/25,
98a/15, 98a/19, 98a/25, 99a/03,
99a/03, 99a/20, 99b/08, 100a/01,
100a/02, 100a/02, 100a/04,
100a/10, 100b/02, 101a/08,
101a/09, 101a/12, 101b/07,
101b/18, 101b/23, 101b/25,
102a/13, 103b/05, 103b/14,
104b/25, 104b/25, 105a/04,
107b/09, 108a/07, 108a/10,
108b/16, 108b/18, 108b/22,
109a/01, 109a/02, 109a/08,
109a/10, 109b/03, 110b/07,
111a/05, 111b/17, 111b/23,
112a/01, 112a/02, 113a/19,
113b/04, 116a/02, 117a/16,
117b/25, 118a/09, 119b/03,
120a/12

kilim-perde (Far.) is. Perde tarzında
kilim

k. 97a/15, 103b/20, 103b/23
k.+den 97a/20
k.+nüñ 97b/24, 103b/25
k.+ye 97b/20
k.+yi 97a/18

kim 1. zm. Kim

k. 90b/05, 91a/21, 91b/02, 91b/09,
95a/16, 95b/03 98a/03, 98a/03,
99a/17, 99a/20, 99b/10, 100a/06,
103b/01, 104b/19, 104b/23,
105b/04, 113b/18, 115a/03,
115b/02, 116a/15, 116a/18,
118a/03, 118b/06, 118b/07,
118b/07, 119a/24, 120a/22
k.+dür 104b/11, 111b/17, 114a/10,
114b/09, 114b/25
k.+i 103a/03, 103a/03, 103b/01
k.+lerdür 94a/07, 114a/04, 114b/12
k.+sin 90b/19, 104b/18, 104b/22,
116a/16, 116a/17, 118b/20
k.+üm 91b/08
k.+ün 90b/16, 113a/25, 116a/16,
118b/07

2. bağ. Ki

k. 91a/10, 91a/11, 91a/13, 91b/21,
92a/03, 92a/09, 92a/20, 92a/24,
92b/10, 92b/10, 93a/09, 93a/14,
93a/18, 93a/22, 93b/06, 93b/19,
93b/20, 94a/04, 94a/06, 94a/07,
94b/01, 94b/15, 94b/16, 94b/17,
94b/22, 95b/20, 96b/04, 97a/13,
97a/25, 98a/14, 99b/14, 100b/06,
100b/07, 100b/17, 101a/05,
101a/08, 101a/11, 101a/12,
101a/22, 102a/02, 102a/11,
102a/12, 102a/13, 102a/21,
102a/25, 102b/01, 102b/10,
102b/12, 103a/06, 103b/17,
105b/12, 105b/23, 105b/23,
106a/01, 106a/11, 106a/22,
106b/09, 107a/01, 107a/03,
107a/24, 107b/09, 107b/18,
108a/02, 108b/22, 110a/22,

110a/22, 110b/03, 110b/19,
111b/07, 112b/25, 113b/05,
113b/06, 113b/19, 113b/20,
114b/19, 114b/20, 115a/04,
115a/05, 115a/23, 115a/24,
115b/02, 115b/05, 116a/18,
116b/16, 117a/06, 117a/07,
117a/23, 117b/13, 117b/23,
118a/11, 118a/18, 119b/02,
119b/17, 119b/20

kimesne *is.* Kimse

k. 92b/07, 93a/07, 104b/15
k.+dür 102b/11
k.+ler 115b/19
k.+nüñ 117a/03
k.+ye 95a/22

kimse *is.* Kimse

k. 90b/16, 91a/06, 91a/11, 92a/25,
92a/25, 92b/06, 92b/09, 92b/12,
93a/03, 93a/22, 94b/03, 95a/03,
95a/23, 95b/19, 98a/06, 98b/02,
98b/11, 99a/22, 99b/04, 100a/10,
103a/06, 103a/19, 104a/12,
108b/16, 109a/05, 109a/11,
109a/14, 111b/05, 119b/23,
119b/24

k.+dür 111a/21

k.+nüñ 117b/07

k.+ye 103a/19, 116b/01

k.+yi 105b/07, 118b/13

kīn (*Far.*) *is.* Gizli düşmanlık, kin

k.+ eyle- 102b/03

kireç *is.* Kireç

k. 100a/22, 101a/02

kirpik *is.* Kirpik

k.+ine (kirpigine) 107a/05

kīse (*Far.*) *is.* Kese, küçük torba
k. 97a/21, 97a/23, 97b/01, 97b/07,
103a/21, 103a/21, 103a/22,
103a/23, 103b/03, 103b/11,
103b/16, 103b/19, 104a/04,
104a/05, 104a/05, 116b/17,
117b/13, 118a/01
k.+leri 104a/03, 104a/06

kīṣ (*Far.*) *is.* Okluk
k.+kağ- 115a/22

kişi *is.* Kişi
k. 103b/04

ko- Koymak, bırakmak
k. 98b/10, 100b/19, 120a/14
k.-dı 92a/16, 93b/10, 99b/10,
101a/07, 104b/03, 109b/07,
116a/04, 116a/15, 117a/05,
119a/06
k.-dı (aşa ko-) 97b/02, 98a/24
k.-dı (baş ko-) 96a/15
k.-dı (ğılāfa ko-) 106b/03
k.-dı (içine ko-) 103b/20
k.-dı (kıyāfete ko-) 101a/11
k.-dı (kendi şüretine ko-) 103b/20
k.-dı (mıhlaya ko-) 92b/03
k.-dı (şara ko-) 104a/14
k.-dı (yire ko-) 102a/23
k.-dılar 99a/20
k.-dılar (taşra ko-) 108b/20
k.-dılar (yaturı ko-) 101a/19
k.-dum 90b/22
k.-mayup (peyāmı kendi hāline ko-)
94a/12
k.-maz 118a/11, 119b/02, 119b/09
k.-mışdı 91b/06
k.-mışlar 93b/15
k.-rsam 103a/20

k.-rum (çārmīhe ko-) 99a/21

koça *sf.* Koca, iri
k. 100b/17

koḥu *is.* Koku
k. 105a/03
k.+sı 92a/15

koḳı *is.* Koku
k. 105a/01

kol *is.* Kol
k. 111b/08, 120a/13
k.+ına al- 108a/14, 116a/14, 119a/01
k.+ında 105b/15, 115a/10
k.+ları 116a/05, 116a/08
k.+ların 91b/18
k.+ından tut- 93b/09
k.+kaldır- 100b/05, 105b/07, 119a/25

kolçağ *is.* Kola geçirilen zırh, kılıf
k.+ile (kolçağ) 118b/17, 118b/18,
119b/20
k.+(kolçağ) 106b/01

koltuḳ *is.* Koltuk, kol altı
k.+ına (koltuḳına) gir- 109b/09

kon- Konmak
k.-a 112a/08, 112a/11, 112a/15,
112b/03, 113b/19
k.-arlar (muḳābil kon-) 113b/19,
113b/22
k.-dı 90b/13, 112b/07, 120a/03
k.-dılar 95a/21, 101a/23, 107a/20,
109b/24, 112b/18, 113b/19,
119a/14, 119b/25
k.-dılar (dönüp kon-) 95a/04,
101a/17
k.-dılar (muḳābelesinde kon-) 94b/10
k.-ınca 119a/16
k.+mış 96b/24
k.-mışdur 95b/04

- k.-sunlar 113b/20
- konak** *is.* Konak, oturulan yer
k. 113a/11, 113a/11
- konakçı** *is.* oturulan yeri tayin eden kimse
k.+sıdur 114a/05
- konak-be-konak** *zf.* Otura otura, dura dura anlamında ikileme
k. 110b/01
- kondur-** Kondurmak, yerleştirmek
k.-dı 112b/04, 112b/10
- kop-** Kopmak
k.-dı 95b/11, 96a/05, 103b/08, 104b/12, 114b/20
k.-dı (kütürdi kop-) 102a/09, 114b/15, 115b/17
k.-dı (tarrağa kop-) 91b/21, 95b/08
k.-sa (kıyâmet kop-) 102b/06
k.-up 95b/08
k.-up (sînesinüñ tahtası kop-) 101a/08
- kopar-** Koparmak
k.-up 93a/18
k.- (tabana kopar vir-) 108b/08
- korq-** Korkmak
k.-ar 103b/06
k.-aram 104a/10, 117b/02
k.-arsın 102a/16
k.-mañ 114b/18
- koş-** Koşmak
k.-up (yanına âdem koş-) 117b/18
- koym-** Koymak, bırakmak
k.-up 97b/20, 98a/24
k.-ayum 96a/11, 96b/07
k.-up 108a/14, 109b/22, 112b/03
k.-up (baş koy-) 94a/09
k.-up (ceybine koy-) 102a/22
- k.-up (gemine koy-) 98a/18
k.-up (içine koy-) 97a/15, 97b/02
k.-up (kafese koy-) 98a/25, 98b/02
k.-up (koyununa koy-) 104b/05
k.-up (yire koy-) 97a/18
- koyın** *is.* Göğüsle elbise arasında kalan kısım, koyun
k.-ına (koyunına) 104b/05
k.-umdan (koynumdan) 103b/03, 103b/11
- kök** *is.* Kök
k.+ine (eñsesi kökine ur-) 101a/10
- köpek** *is.* Köpek
k. 117b/20
- köprü-** Şişmek, kabarmak, belirlemek
k.-di 111a/13
- kör** *is.* Kör, âmâ
k. 104b/19
- kös** (*Far.*) *is.* Büyük davul
k. 105a/25, 115a/13, 118b/04
k.+leri 105b/07
k.+lerüñ 115a/02
k.+ler döğül- 120a/21
- kubbe** (*Ar.*) *is.* Kubbe
k. 93b/14, 93b/14, 109a/07, 114a/19
k.+ler 93b/15
k.+yi bülend 93b/16
k.+yi felek 118a/25
- kucak** *is.* Kucak
k.+ına (kucağına) 91b/20
- kucakla-** Kucaklamak
k.-r 93a/10
- kucaklat-** Kucaklatmak
k.-dı (eñsesinden kucaklat-) 104b/06
- kuç-** Kucaklamak
k.-up 91b/19
- kudret** (*Ar.*) *is.* Güç, kuvvet, kudret

- k. 92a/08, 92a/24
k.+ine 93a/11
k.+ -i şun⁶ 101b/10
ḳudūm (*Ar.*) *is.* Uzak bir yerden gelme,
ayak basma
k.+uñ 111a/12, 111a/12
k.+uñuz 111a/15
ḳudur- Kudurmak
k.-muş kelbe dön- 105a/08
kūh (*Far.*) *is.* Dağ
k.+a 97b/13
k.+a (dāmen-i kūh) 97b/09, 115a/22
k.+ı mu‘azzam 110b/22
→ Kūh-ı Āteş, Kūh-ı Bercīs, Kūh-ı
Heft-gān, Kūh-ı Ḳāf, Kūh-ı Sepī,
Kūh-ı Sürḥ, Kūh-ı Ḥimāye
Kūh-ı Āteş *öz. is.* Yer adı Āteş cāzū’nun
Hükm ettiği yerdir.
k. 95a/06
k.+de 91a/15, 91b/03
k.+den 91b/24
k.+dür 91b/09
k.+e 95a/06, 91a/17
k.+üñ 91b/22
Kūh-ı Bercīs *öz. is.* Yer adı
k. 96a/17
k.+de 96a/09
k.+den 96b/04
k.+e 96a/18
Kūh-ı Heft-gān *öz. is.* Yer adı, Yedi
kuleli yer, Elmās Şāhın Hükm ettiği
yerdir.
k. 90b/21, 94b/17, 94b/25, 96a/14
k.+(şehinşāh-ı kūh-ı heft-gān ol-)
90b/21
k.+a 91b/01
k.+da 91a/06, 94a/21, 96a/14
k.+ı 91a/03
k.+ (şāhib-ḳırān-ı kūh-ı heft-gān)
94b/25
Kūh-ı Ḳāf *öz. is.* Yer adı, Efsanevi kaf
dağı
k.+a 106a/10, 114a/11, 114b/13
Kūh-ı Sepī *öz. is.* Yer adı
k.+den 114a/13
Kūh-ı Seyyīd-i Mu‘azzam *öz. is.* Yer
adı, Büyük gazilerin olduğu yerdir.
k. 113b/04
Kūh-ı Sürḥ *öz. is.* Yer adı
k. 96a/13
k.+e 96a/13
Kūh-ı Ḥimāye *öz. is.* Yer adı, Rāy-ı
Ā‘zam’ın hükm ettiği yerdir
k. 115b/04
k.+ (dāmen-i kūh-ı ḥimāye) 115b/04
kūh-ser (*Far.*) *b. sf.* Dağ başlı
→ Ḳaḥṭmūr-ı Kūh-ser
ḳul *is.* Kul, köle
k.+ların 105b/18, 105b/19, 108b/06,
110b/23
k.+larına 110b/20
k.+uñ (ḥizmetinde ḳuluñ ol-) 105a/18
k.+ ol- 105a/19, 107b/09
ḳulaç *is.* Kulaç
k. 92a/14
ḳulağuz *is.* Kılavuz
k. 110a/06, 110a/06, 110a/06,
110a/07, 110a/07, 110a/08
ḳulağuz başı *is.* Kılavuzların başı, Baş
kılavuz
k. 110a/06, 110a/06, 110a/07,
110a/08
k.+ya 110a/06, 110a/07
ḳulaḳ *is.* Kulak

- k.+dan 90b/07, 90b/22
k.+larına 119a/19
k.+umca (kulağumca) 105b/22
k.+uñla (kulağuña) 116b/12
k.+ur- 102a/24
- kulaklı** *is.* Kulaklı
k. 91a/23
- kullan-** Kullanmak
k.-amam 100b/23
k.-ur 96a/21
k.-urdı 111b/12
k.-urdı (tīr kullan-) 111b/09
- kum** *is.* Kum
k.+dan 93b/06
- kumpās** *is.* Kötülük, fesatlık, fenalık
k.+it- 117a/10
- kumsal** *is.* Kumsal
k. 93b/05
- kunçura** *is.* Türk
k. 113a/10, 113a/22
- kur-** Kurmak
k.-ar 110a/20
k.-dılar 103a/09, 107b/25, 109b/24,
114a/20, 114a/23
k.-dılar (hayme ve bār-gāh kur-)
120a/16
k.-dı (şandelī kur-) 111a/20
k.-mağa 110a/20
k.-up 90b/20, 114a/19
k.-up (meclīs kur-) 90b/12, 104a/11,
104a/14
- kurdur-** Kurdurmak
k.-up (sāye-bān kurdur-) 113b/24
- kurı-** Kurumak
k.-dı (boğazı kurı-) 97a/14
k.-la çal- 97a/15
- kurıl-** Kurulmak
k.-miş (dīvān kurul-) 112b/24
k.-ur 109a/07
- kırtar-** Kurtarmak
k.-ur (elinden kırtar-) 113b/10
- kırtıl-** Kurtulmak
k.-dılar 98a/23
k.-mağ 103b/06
- kırtuluş** *is.* Kurtuluş
k. 117a/18
- kurı-** Kurumak
k.-yacağın 104b/15
k.-yacağuña 104b/11
- kurımcık** *is.* Tenasül organı, penis
k.+ı (kurımcığı) 104b/08
- kuş-** Kusmak
k.-a 91b/20
k.-a yaz- 91b/20
- kuşūr** (*Ar.*) *is.* Kusur, eksik
k.+ına 111b/22
- kuşkun** *is.* Eyer, semer ve palanın
arkasında bulunan, hayvanın kuyruğu
altından geçirilen kuşak
k.+a 108b/08
- kuş** *is.* Kuş
k. 93b/25, 93b/25, 93b/25, 94a/01,
94a/03, 94a/03, 97a/24, 101a/25,
101b/09, 113b/10, 115b/08
k.+lar 93a/10, 93a/11, 93a/14,
93a/15, 93a/16, 93a/16, 93a/17,
93a/18, 93a/19, 93a/19, 93a/24,
93b/23, 94a/01
k.+lardur 93a/18
k.+lı 94a/19
k.+lu 94a/16
- kuşat-** Kuşatmak, kuşandırmak
k.-dı 93a/02
- kuṭb** *bk.* **kuṭb-ı Āteş-dem**

k.+a 116a/25, 119b/17

k.+ı 105b/08, 115a/20

k.+üñ 108a/15

Ꞑuþb-ı Āteþ-dem *öz. is.* Ferāmurz'un atının adıdır.

k. 105b/14, 106b/08, 115a/07

k.+e 105b/01

k.+in 115a/08

k.+üñ 106b/09

Ꞑuvvet (*Ar.*) *is.* Kuvvet, güç

k. 92a/08, 92a/24, 107a/15, 108b/08, 111b/08, 115a/25

k.+ (ilm-i Ꞑuvvet) 111b/03

k.+de 94b/24, 107a/05, 111b/06

k.+e 100b/23, 107a/22, 111b/17

k.+imüz 111b/15

k.+in 90b/02, 112b/16

k.+ine 107a/16

k.+i-le('ilm-i Ꞑuvvet) 107b/19

k.+i Ꞑalb 94b/06

k.+i mübāḥase it- 115b/01

k.+i Ꞑecā'atin gör- 94b/23

k.+ vir- 112b/15

kūy (*Far.*) *is.* Köy, mahalle

k.+lar 101b/17

k.+ı düşmen 96a/25

kübrā (*Ar.*) *sf.* En büyük

k.+dan (iskender-i kübrā) 103b/02

k.+ (efser-i iskender-i kübrā) 109a/12

k.+ (iskender-i kübrā) 96b/18, 98b/01, 102a/15, 114a/18

k.+ (taḥt-ı iskender-i kübrā) 109a/11

k.+ya (iskender-i kübrā) 103a/07

Kübrān *bk.* **Kübrān Rāhib**

k. 98b/07, 98b/15, 99a/15, 99a/21, 99b/22, 99b/22, 108a/25

k.+a 99a/23

k.+dan 99b/22

k.+ı 98b/15

Kübrān Rāhib *öz. is.* Kişi adı

k. 98b/22, 98b/22, 99a/10, 99b/16, 99b/16, 108a/24, 108a/25,

108b/01, 108b/11, 108b/23,

109b/18, 109b/19

k.+e 99a/03, 99b/19, 99b/21, 108a/23

k.+i 98b/06, 98b/08, 98b/20, 99a/02,

99b/18, 108a/23, 109b/09

k.+üñ 98b/14, 99b/19, 109b/21

küçük *sf.* Küçük

k. 93a/10, 114a/11

kül *is.* Kül

k. 100a/22, 101a/02

k.+den 101b/06

k.+üñ 101b/13

k.+ (yanup kül ol-) 101b/05

k.+ ol- 101b/12

külāh (*Far.*) *is.* Külāh, eskiden başa giyilen, ucu sivri başlık

k.+ı 118b/07

küngürelî (*Far.+T.*) *sf.* Süslü çıkıntısı olan

k. 95b/20, 96b/21, 96b/21, 96b/21, 109a/13, 109a/13, 114b/07, 114b/07

küngürelü *bk.* **küngürelî**

k. 109a/11, 109a/12

kün-gāh (*Far.*) *b. is.* Kıç, makat

k. 104b/08

k.+a 104b/09

k.+da 111b/22

küşte (*Far.*) *is.* Ölü, ceset

k.+sin 104a/22

küt-a-küt *zf.* Kütür kütür

k. 94b/14

küttāb (*Ar.*) *is.* Katipler, yazıcılar

k.+ı dīvān 111b/22
kütürdi *is.* Gürültü
k. 96a/05
k.+dür 103b/07
k.+çöp- 102a/09, 114b/15, 115b/17
k.+ol- 120a/03

-L-

lā (*Ar.*) *e.* Olumsuzluk edatı
***lā-büdd** (*Ar.*) *sf. ve zf.* Lazım, gerekli
l. 97b/02, 107b/07, 117a/16 117a/21
*** lā ya'lemu gaybu'llillāh** Gaybı
Allahtan başka kimse bilemez anlamına
gelen Ayet-i kelime
l. 102a/08
lāf (*Far.*) *is.* Söz, lakırdı, konuşma
l.+ ur- 103b/24
l.+ u güzāfin gör- 111b/16
l.+ u güzāflar ur- 119a/22
l.+ u güzāf ur- 90b/03, 111b/15
lāklāk (*Ar.*) *is.* Leylek
***lāklāk-nāme** Leylek kitabı, bir nevi fal
kitabı
l.+ye 103b/22
la'in (*Ar.*) *sf.* Lanetlenmiş, istenilmeyen
l. 91a/20, 91b/02, 91b/15, 94b/15,
94b/19, 98b/25, 104b/03, 104b/09,
106b/06, 107b/25, 111b/20,
113b/05
l.+de 105b/23
l.+dür 107b/10
l.+e 100b/11
l.+ler 105a/04
l.+üñ 100b/09, 105a/14, 106a/11,
111a/07

l.+ (şedīd-i la'in) 94b/14
la'ine (*Ar.*) *sf.* Lanetlenmiş,
istenilmeyen
l. 91a/17, 91b/03, 91b/05
l.+nüñ 91b/19
l.+yi 91b/20
lakin (*Ar.*) *bağ.* Ama, fakat
l. 91a/07, 91a/25, 91b/11, 91b/14,
99a/13, 105a/20, 111a/24,
111b/21, 115b/11, 119a/05
La'lān Şāh *öz. is.* Kişi adı
l. 95a/17, 114b/10
la'tif (*Ar.*) *sf.* Hoş, güzel
l. 93b/10, 116b/21
la'tife (*Ar.*) *is.* Şaka
l. 96b/15
lāzım (*Ar.*) *is.* Lüzumlu olan, gerekli
l. 101b/07
l.+dur 103b/18
lem-yezel (*Ar.*) *b. sf.* Zeval bulmaz, zail
olmaz, bākī, kalıcı, (Allah'ın
sıfatlarından).
l.+ (hūdā-yı lem-yezel) 113b/04
lenger (*Far.*) *is.* Gemi demiri, çapa
l.+ vir- 92a/18, 92a/22
lerzān (*Far.*) *sf.* Titrek, titreyen
l.+ol- 97a/03, 105b/12, 113a/24,
114b/23
leşker (*Far.*) *is.* Asker, ordu
l. 100a/12, 100a/14, 102a/13,
107a/02, 108a/09, 112a/05
l.+ ('azm-i leşker eyle-) 113b/15
l.+ ('azm-i leşker-i islām eyle-)
108b/24, 116b/15
l.+ ('azm-i leşker-i hindī eyle-)
116b/06
l.+den 119a/23

- l.+de (kalb-gāh-ı leşker) 105b/02
 l.+e 91a/09, 97b/09, 120a/06
 l.+e (kalb-gāh-ı leşker) 100a/23
 l.+e gel- 96b/06
 l.+inde 103a/16
 l.+inden 118b/09, 119a/24
 l.+indendür 113b/01
 l.+ine 97b/04, 97b/15, 103a/17
 l.+üñ 108a/17
 l.+i bî-şümār 112b/18
 l.+i hind 116b/13, 116b/18
 l.+i islām 96b/13, 96b/17, 99b/01,
 103a/25, 104b/07, 113a/01,
 115a/18, 116a/25, 116b/15,
 116b/25, 117b/25, 120a/21
- leṭāfet** (*Ar.*) *is.* Latiflik, hoşluk, güzellik
 l.+ (kışsa-yı leṭāfet-bahşı) 115a/23
- Leycūr-ı La‘lānī** *öz. is.* Kişi adı
 l. 119b/10
- Leylān Şāh** *öz. is.* Kişi adı
 l. 114a/25
- Leyṭān** *bk. Leyṭān Vezīr*
 l. 98b/25, 98b/25, 99a/13, 99a/19,
 99b/11, 100b/04, 104a/03,
 104a/09, 104a/19, 104a/21,
 104b/19, 104b/21, 104b/22,
 104b/24, 107b/02, 107b/21,
 107b/25, 108a/05, 108a/22,
 108b/12, 108b/14, 110b/16,
 111a/02, 111a/07, 111a/20,
 111b/20, 113a/19, 114a/11,
 114b/12, 114b/13, 117a/18
 l.+a 102b/03, 104a/20, 104b/17,
 110b/13, 111a/16
 l.+dan 111b/01
 l.+ı 98b/21, 98b/25, 104a/21,
 104b/16, 104b/22, 111a/04
- l.+üñ 104b/02, 104b/06, 104b/10,
 104b/21, 104b/24, 117a/08
- Leyṭān Vezīr** *öz. is.* Kişi adı
 l. 96a/19, 96a/20, 96b/10, 97a/18,
 97a/20, 98b/05, 98b/09, 99a/04,
 99a/06, 99a/07, 99a/11, 99b/02,
 99b/17, 99b/24, 103a/14, 103a/18,
 103a/20, 103b/21, 103b/25,
 104a/19, 104b/16, 104b/21,
 104b/23, 104b/23, 105a/04,
 105a/08, 107a/23, 107b/01,
 107b/04, 107b/09, 107b/13,
 108a/01, 108b/05, 108b/06,
 108b/17, 110b/01, 110b/02,
 110b/13, 110b/14, 111a/21,
 112b/14, 112b/16, 112b/20,
 112b/24, 113a/02, 113a/03,
 113b/05, 114a/04, 114a/08,
 114b/09, 115a/01, 116b/16,
 117a/07, 117b/04
- l.+dür 104a/17
 l.+e 98b/20, 114a/04
 l.+i 99a/02, 104b/05, 110b/11,
 110b/13, 113a/18, 116b/10
 l.+üñ 99a/25, 109b/11, 110b/10
- lezzet** (*Ar.*) *is.* Tat, çeşni
 l.+i 111a/14
- libās** (*Ar.*) *is.* Elbise, giysi
 l. 99b/13, 99b/13, 99b/19
 l.+giy- 95a/05
 l.+ı 94b/21
 l.+ı-la 91b/05, 92a/07, 95b/19,
 99b/10
 l.+lar 95b/20
- licām** (*Ar.*) *is.* Gem, yular
 l.+ın al- 90b/24
- lisān** (*Ar.*) *is.* Dil

l.+uñuza 105a/06
Lisāniyye *öz. is.* Yer adı
l. 111b/24, 112b/06
l.+den 112a/07
lūkme (*Ar.*) *is.* Lokma
l. 99a/20, 99b/04
l.+eyle- 92a/05
lūtf (*Ar.*) *is.* Hoşluk, güzellik, iyilik
l. 108a/04, 95b/20
l.+ eyle- 90b/19, 91a/04
l.+ ile 108a/11
***lūtf ü kerīm** Büyük iyilik
l.+in 108a/04

-M-

mā'adā (*Ar.*) *e.* -den başka
m. 107b/20, 111a/08, 111b/12
mābeyn (*Ar.*) *is.* İki şeyin arası
m.+i 103a/15
m.+lerinde 119b/08
mādām (*Ar.*) *bag.* Madem, çünkü
m. 93a/03
madde (*Ar.*) *is.* Öz, cevher, esas
m. 111a/04
mağara (*Ar.*) *is.* Mağara
m.+dan 91b/22
mağlūb (*Ar.*) *sf.* Yenilgiye uğramış
m.+um ol- 119b/07
m.+ ol- 107b/22, 120a/02
mağrib (*Ar.*) *is.* Batı, garb
m.+e (şalāt-ı mağrib) 92b/12
maḥal (*Ar.*) *is.* Yer, konum, bölge
m. 97b/20, 97b/20, 100b/24,
104b/10, 106b/10, 108b/15,
113a/14

m.+de 91b/06, 102a/09, 110a/03,
113a/18
m.+dür 117a/23, 117b/07
m.+e 97a/13, 101b/14
m.+i 93a/09, 108a/13
m.+i (fırsat maḥali gel-) 108a/12
m. 109a/03
maḥbūb (*Ar.*) *is.* Sevilmiş, sevilen,
sevgili
m. 104b/02
maḥbūbe (*Ar.*) *is.* Sevilmiş, sevilen,
sevgili
m.+si 90b/05, 90b/17
m. 91b/05, 91b/06
m.+ -yi müsteḡnā 94a/06
maḥbūs (*Ar.*) *is. ve sf.* Alıkonulmuş,
hapsedilmiş, esir
m.+dur 97a/22
maḥfice (*Ar. T.*) *zf.* Gizlice
m. 112b/14
maḥfūz (*Ar.*) *is.* Hıfz olunmuş,
saklanmış
m.+ (ḥatālardan maḥfūz eyle-)
110a/09
māhī (*Far.*) *is.* Balık
m. 109a/08, 114b/14
***māhī-ten** (*Far.*) *b. sf.* Balık tenli
m. 109a/08
***māhī-beden** (*Far.*) *b. sf.* Balık vücutlu
m. 114b/14
maḥlūkāt (*Ar.*) *is. ve sf.* Yaratılmışlar,
canlılar
m. 101a/25, 109a/09
maḥrūm (*Ar.*) *is.* Bahtsız, nasipsiz,
istediğini elde edemeyen
m.+ ol- 118a/10

- maḥṣūṣ** (*Ar.*) *is.* Hususilemiş, başkasında olmayan
m. 107a/03
- ma'hūd** (*Ar.*) *is.* Bilinen, sözleşilen
m. 105b/05
- maḥv** (*Ar.*) *is.* Yok etme, ortadan kaldırma
m.+ ol- 119a/09
- maḥz** (*Ar.*) *is.* Halis, katıksız, sade, tam
m. + (āteş-maḥz ol-) 105a/07
- maḳām** (*Ar.*) *is.* Oturulan yer, mevki
m.+ (ḳā'im-maḳām) 112b/03
- Maḳbel Şāh** *öz. is.* Kişi adı
m. 111b/24, 112b/10, 112b/11
m.+a 112a/08, 112b/12
- maḳbūle** (*Ar.*) *sf.* Kabul gören, beğenilen
m.+ geç- 109b/08, 112b/08
- maḳdūr** (*Ar.*) *is.* Güç
m.+uñı 105b/24
- ma'ḳūl** (*Ar.*) *is.* Akla uygun
m. 116b/05, 120a/24
m.+ gör- 113a/06
- māl** (*Far.*) *sf.* süren, sürülen anlamlarıyla terkipler yapar
→ pāy-māl
- māl-ā māl** (*Ar.*) *b. sf.* Çok dolu, dopdolu
m.+ ṭol- 115a/13
- mālīk** (*Ar.*) *is.* Sahip
m. 100b/23, 107a/22
m.+dür 111b/17
m.+ol- 103a/06, 109a/11, 111a/15, 111a/15, 113b/09, 113b/12, 114b/08, 114b/08, 117b/09
- ma'lūm** (*Ar.*) *sf.* Bilinen, belli
m.+dur 104b/12
m.+ ol- 108a/07, 111a/14
- ma'mūre** (*Ar.*) *is.* insan bulunan bayındır yer, şehir, kasaba
m.+yi (maṭbāḥ-ı 'āmire-yi ma'mūre-yi nādīde) 115b/03
- ma'nā** (*Ar.*) *is.* Mana, anlam
m.+dur 107b/07
- māni'** (*Ar.*) *is.* Engel
m. 105b/25, 111b/18, 120a/14
m.+ ol- 119b/07
- mār** (*Far.*) *is.* Yılan
m. 109a/03
- maṣhara** (*Ar.*) *sf.* Maskara, soytarı
m.+ya al- 100b/14
- maṣlah** (*Ar.*) *is.* İş, husus, durum
m.+ı 108b/03
m.+ı mizāc 111b/21
- maṣlahat** (*Ar.*) *is.* İş, husus, durum
m.+ı 108b/03
- maṭbah** (*Ar.*) *is.* Mutfak
m.+ı 'āmire-yi ma'mūre-yi nādīde 115b/02
- ma'ūnet** (*Ar.*) *is.* Yardım, azık, yol yiyeceği
m.+leri 110b/17
- ma'zūr** (*Ar.*) *is.* Özürlü, özürlü olan
m.+ ol- 108b/25
- mecāl** (*Ar.*) *is.* Güç, kuvvet
m.+i ḳalma- 106a/02
- meclis** (*Ar.*) *is.* Toplanılacak yer, görüşmek üzere toplanan gurup
m. 90b/15, 90b/16
m.+de 90b/25, 97b/13
m.+e 90b/23
m.+i 90b/12, 90b/19, 90b/22
m.+i müheyā 116a/22
m.+in 90b/25
m.+ gel- 107a/21

- m.+ hāzır it- 117b/10
m.+ kır- 90b/12, 104a/11, 104a/14
meclis-ārā (*Ar. +Far.*) *b. sf.* Meclisi
süsleyen, hoşsohbet kimse
m. 117b/14, 117b/15
meded (*Ar.*) *ünl.* Yardım, çare, imdat
m. 102a/21, 104a/03, 117a/09
medh (*Ar.*) *is.* Övme, övgü
m.+ eyle- 107a/22, 113b/16,
117b/23, 120a/14
m.+ it - 105b/05
m.+ ve şenā it- 105b/09
mefhūm (*Ar.*) *sf.* Anlaşılmış
m. 116b/09
m.+una 112a/04, 112a/17, 112a/24
m.+ı nāme 111b/23
mef tā (*Ar. mev tā*) *is.* Vefat etmiş, ölmüş
m.+ git- 101a/12
meger (*Far.*) *bağ.* Meğer
m. 90b/19, 91a/15, 91b/05, 91b/14,
91b/22, 92a/04, 92a/13, 92a/14,
93a/22, 94a/08, 94b/05, 96b/12,
97b/14, 98a/09, 99a/05, 100a/01,
100a/08, 101b/10, 104b/03,
104b/10, 105a/11, 108a/25,
108b/18, 110b/05, 111b/07,
116a/15, 116a/20, 117b/14,
118a/22
mehābet (*Ar.*) *is.* Ululuk, azamet
m. 96b/23
m.+inden 93a/12
mehīb (*Ar.*) *is.* Heybetli, azametli,
korkunç
m. 118b/15
mekān (*Ar.*) *is.* Yer, mahal, bölge
m.+ına 91b/03
m.+ına ilet- 95a/06
m.+tut- 101b/17
mekkār (*Ar.*) *is.* Düzenbaz, hilekar
m. 112a/21
mekr (*Ar.*) *is.* Düzen, hile
m.+ ine (cāzū mekrine uğra-) 91b/13
melā'in (*Ar.*) *is.* Lanete sebep olanlar
lanet edilmeye değer işler
m.+ (mesned -i melā' in) 91a/21
Melik Seyf bk. Melik Seyf-i Seng-endāz
m. 96b/23
Melik Seyf-i Seng-endāz *öz. is.* Kişi adı
m. 114b/05
mel'un (*Ar.*) *sf.* Lanetlenmiş
m. 100a/09, 104a/20, 104b/04,
105b/24, 106b/07
m.+a 104b/04
m.+ı 98b/05, 100b/17, 105a/13
m.+lar 99a/04, 100a/02, 109b/12
mel'üne (*Ar.*) *sf.* Lanetlenmiş
m. 91b/14
m.+ye 91b/14
memālik (*Ar.*) *is.* Memleketler
m.+i 113b/12
m.+i hind 111b/04
memleket (*Ar.*) *is.* Memleket, diyar,
ülke
m. 110a/05, 111b/18
m.+e 113b/09
m.+in 110b/24, 111a/01
m.+lere 111b/19
m.+leri 112b/05
me'mül (*Ar.*) *is.* Emel edilen, ümit
olunan, umulan, beklenen
m.+ünden 117b/03
me'mūr (*Ar.*) *is.* Emir almış olan kimse,
memur
m.+ ol- 110a/20

- menglü** *is.* Benli, benekli
m.+si 100a/16
- men‘** (*Ar.*) *is.* Men, yasaklama
m.+ eyle- 92a/22, 106a/11, 106a/13,
106a/21, 106b/01, 106b/08,
107a/15, 107a/16, 116a/06,
116a/07, 116a/09, 116a/10,
106b/08, 118b/12, 118b/17,
118b/18, 118b/18, 118b/22,
118b/25, 119a/04, 119a/06,
119a/09, 119a/10, 119a/11,
119b/20
m.+i 106a/18
m.+ine 111b/09
m.+ it- 106a/21, 107a/17, 118b/24,
119a/11
- menī** (*Ar.*) *is.* Dölsuyu, sperm
m.+den 92a/24
- menşür** (*Ar.*) *is.* Ferman, berat
m.+ (tīg-ı menşür yürüt-) 110b/25
- menzele** (*Ar.*) *is.* Derece, sıra, Durak
yeri
m.+sinde 100a/20
- menzil** (*Ar.*) *is.* Konak yeri, bir günlük
yol
m. 93a/25
m.+de 102b/03
m.+e 113b/19
m.+e in- 102a/03
m.+i 113a/11
m.+ler 112a/01
- menzilci** (*Ar. + T.*) *is.* Konaklama işini
yapan, konakçı
m.+leridür 114a/05
- merābiḥ** (*Ar.*) *is.* Ticaret kazançları
m.+e (kelāmı merābiḥe vir-) 111b/15
- merd** (*Far.*) *is.* Adam, erkek, yiğit
m. 108a/14, 108b/25, 111b/08
m.+dür 95a/13
→ nā-merd
- merd-āne** (*Far.*) *zf.* Erkeğe yakışır
şekilde mertçe
m. 95a/13, 107a/14
m.+dür 115b/23
- merdüm-ser** (*Far.*) *b. sf.* Yamyam başlı
→ Kırtās-ı Merdüm-ser
- merḥabā** (*Ar.*) *ünl.* Merhaba
m. 96a/16, 103b/16
- merhem** (*Ar.*) *is.* Deriye sürülen ilaç
m.+ ur- 101a/20
- merkez** (*Ar.*) *is.* Odak nokta, işlek yer
m.+ine 100a/16, 105b/02
- mertebe** (*Ar.*) *is.* Derece, miktar
m. 102a/11, 117b/15
- mescid** (*Ar.*) *is.* Küçük cami, mescit
m. 92b/07
m.+üñ 92b/11
m.+i şerīf 92b/08
- meshūr** (*Ar.*) *sf.* Sihirlenmiş,
büyülenmiş
m.+ al- 94a/25
- meskūn** (*Ar.*) *sf.* Yaşanılan, oturlan yer
→ rub-ı meskūn
- mesned** (*Ar.*) *is.* 1. İsnad edilen,
dayanılan şey 2. Rütbe, derece, paye
m.+i melā‘in 91a/21
- mest** (*Far.*) *is.* Sarhoş
m.+(ḥayrān u mest ol-) 91a/08
m.+ ü ḥayrān eyle- 117b/11
- mestūr** (*Ar.*) *is.* Yazılmış, çizilmiş
m.+dur 113b/02
m.+umda (ḥazāne-yi mestūr) 115b/02
- meş‘ale** (*Ar.*) *is.* Meşale, lamba, kandil
m. 91b/25, 92a/04

- m.+ler 92a/01
- meşgûl** (*Ar.*) *is.* Meşgul, bir işle uğraşan
m.+ol- 93a/06, 103a/15, 110a/17
- meşhûr** (*Ar.*) *is.* Meşur, şöhretli
m. 112a/21
m.+dur 97a/24
m.+ ol- 107a/08
- meşreb** (*Ar.*) *is.* Usul, yöntem
m.+ leri (mezâk-ı meşreb) 108a/07
- meftin** (*Ar.*) *sf.* Sağlam
m. 94b/14, 110b/11, 115a/05
- mevlâ** (*Ar.*) *sf.* Allah
m.+ya şıgım- 92a/08
- mevzi'** (*Ar.*) *is.* Bir şey konulacak yer,
yer
m.+de 112b/19
m.+den 92a/10
- meydân** (*Ar.*) *is.* Meydan
m. 100a/15, 105b/02, 105b/04,
119a/24
m.+a 95a/03, 100a/24, 100b/01,
100b/13, 100b/19, 105b/04,
107a/10, 118b/06, 119a/23,
119a/24, 119b/04, 119b/24,
120a/22
m.+ açıl- 107a/09
m.+başına var- 106a/06, 107a/15
m.+a bırak- 103b/23
m.+a çık- 95a/03, 96a/10
m.+eyle- 118b/06
m.+a getir- 105b/06, 105b/09
m.+a gir- 94b/11, 94b/18, 95a/11,
96b/07, 100a/05, 100a/06,
100a/24, 100b/01, 105a/10,
105b/09, 108a/10, 118b/08,
118b/11, 119a/03, 119a/21,
119a/25, 119b/01, 119b/02,
119b/05, 119b/13, 120a/24
m.+a saçıl- 107a/01
m.+a sür- 100b/11, 105b/04,
118b/14, 120a/23
m.+a yüri- 118b/05, 120a/21
m.+da 100a/011, 100b/02, 100b/05,
100b/14, 108b/25, 116b/14
m.+dadur 116b/21
m.+dan 119a/13
m.+dan al- 101a/13
m.+dan çıkar- 101a/16, 119b/14,
119b/18
m.+dur 100a/25, 120a/22
m.+ına 119b/24
m.+ına gir- 95a/01
m.+ı tüt- 119b/11
m.+uma 100a/06, 100a/06, 100b/07,
105b/07, 107a/19, 118b/09,
118b/14, 119b/01
m.+uña 100a/10
m.+ı siyâset 95a/18
m.+ ('azm-i meydân eyle-) 100a/15,
118b/02
m.+ vir- 106b/09
- meyl** (*Ar.*) *is.* Meyil, eğilim
m.+ eyle- 117b/01
- meymene** (*Ar.*) *is.* Savaş düzeninde
ordunun sağ kanadı
m. 118b/05
- meymenetlü** (*Ar.+T.*) *is.* Bereketli,
saadetli, uğurlu
m. 111a/12
- meysere** (*Ar.*) *is.* Savaş düzeninde
ordunun sol kanadı
m. 118b/06
- meyve** (*Far. mīve*) *is.* Meyve

m.+ (dıraht -ı meyve) 93b/12
mezāk (Ar.) *is.* Zevk alma, tad duyma,
tadma
m.+ı meşreb 108a/07
mı Soru eki
m. 91a/18, 91b/07, 95b/10, 97a/19,
101b/12, 102a/14, 102a/14,
102a/20, 103a/16, 103b/12,
106b/02, 112b/21, 112b/21,
114b/13, 116b/19, 118a/16
m.+dur 90b/08, 90b/08, 94a/17,
94a/17, 94b/04, 105b/20, 106a/06,
113b/11, 114b/14, 115b/21,
118a/20, 119a/21, 120a/09
m.+sın 107b/08, 118b/16
m.+yam 104b/19
mıhla- Çivilemek, saplamak
m.-dı 92b/04
m.-dı (zemîne mıhla-) 115b/15
m.-ya kodı 92b/03
m.-yup 92b/05
mi Soru eki
m. 91b/16, 94b/04, 98b/04, 100b/18,
103b/21, 104b/13, 104b/22,
107b/07, 110b/15, 111b/03,
112b/15, 113a/15, 115b/22,
115b/24, 118a/13, 118a/15
m.+dür 96b/16, 103b/23, 111b/03,
113b/09, 115b/20
m.+sin 105b/21, 107b/04, 116a/09
m.+yem 104b/23
mıhr (Far.) *is.* Güneş
m.+ı dıraşşān 94a/06
Mıhr-i Efrūz bk. Mıhr-i Efrūz Bānū
m. 115b/25, 116a/12
Mıhr-i Efrūz Bānū *öz. is.* Kişi adı, Rāy-ı
Ā‘zam’ın kızıdır.

m. 115a/24, 115b/06, 115b/09,
115b/10, 115b/12, 115b/18,
116a/03, 116a/07, 116a/08,
116a/16, 116a/18, 116a/19,
116a/23, 116a/24
m.+ya 115b/01, 116a/24
mıhrāb (Ar.) *is.* Camilerde, mescitlerde
yönelinen tafafdaki duvarda bulunan ve
imamlık edene ayrılmış olan oyuk,
girintili yer
m.+a geç- 92b/08
m.+ı 92b/08
mıkdār (Ar.) *is.* Parça, değer
m. 90b/22, 97a/25, 100b/05,
100b/12, 104a/25, 115b/11,
118a/10, 119a/11
m.+ı 93a/16, 101a/13, 101b/02,
109a/04, 111b/12, 115b/09,
116a/11
m.+ına 119a/19
mıl (Ar.) *is.* Mesafe tayini için yollara
dikilen nişan, iz, alamet, belirti
m. 95b/04
m.+ler 95b/07
m.+ün 95b/04, 95b/06, 95b/07
m.+ ü mināreye beñze- 109b/02,
114a/02, 114b/11
Milhlān-ı Hindī *öz. is.* Kişi adı
m. 112a/25
min evvel ilā āhire (Ar.) *zf.* Baştan sona
kadar
m. 103a/12
mīnā (Far.) *is.* Şarap şişesi, şişe, cam
m.+ (kaşr-ı mīnā) 93b/16
mināre (Ar.) *is.* Minare
m. 103a/01

m.+ye (mīl ü mināreye beñze-)
109b/02, 114a/02, 114b/11

minvāl (*Ar.*) *is.* Tarz, suret, biçim
m. 95a/03

mīr (*Ar.*) *is.* Amir, baş, kumandan
m.+i ‘alem-dār 114b/01

mirrīh (*Ar.*) *is.* Mars gezegeni
m. 97a/01, 113a/24

mirrīh-şifat Mars gezegeni gibi
m. 97a/01, 113a/24

mişāl (*Ar.*) *is.* Örnek
m. 100a/19, 105b/14, 106a/25
m.+i 114a/03

mişl (*Ar.*) *is.* Miktar,
m.+i 117b/05

mismār (*Ar.*) *is.* Çivi
m.+lar kaç- 114b/22

mişe-zār (*T.+Far.*) *is.* Meşelik, küçük koruluk
m.+a 115b/12
m.+dan 115b/12, 115b/13

miyān (*Far.*) *is.* Bel
m.+ına 94b/23
m.+ında 113a/22, 115a/08
m.+ından 114b/16
m.+uñda 105b/13
m.+uñdadur 93a/03

mizāc (*Ar.*) *is.* Huy, tabiat
m.+ (maşlah-ı mizāc) 111b/21

mu‘allaķ (*Ar.*) *zf.* Baş aşağı asılmış gibi
m. 119b/21
m.+yıkıl- 103b/18

mu‘āmele (*Ar.*) *is.* Davranış
m.+ (şüret-i mu‘āmele) 103b/2
m.+ eyle- 108a/11

mu‘āreke (*Ar.*) *is.* Kavga, vuruşma, savaş
m.+sin 96a/14

mu‘azzam (*Ar.*) *is.* Kocaman, koca, ulu
m. 110b/21
m.+a (bār-gāh-ı mu‘azzam) 114a/21
m.+ dan(kūh -ı mu‘azzam) 110b/22
m.+dan (kūh-ı seyyīd-i mu‘azzam)
113b/04
m.+ı sultānī 114b/09
m.+dan (ufķ-ı mu‘azzam) 102b/08

mufaşşal (*Ar.*) *is.* Tafsilli, uzun uzadıya anlatılan
m. 113a/08, 116b/05

muḥāba Korku
→bī-muḥāba

muḥāfet (*Ar.*) *is.* Sessizce, yavaşça
m.+ile 96b/20

muḥālefet (*Ar.*) *is.* Aykırılık, düşmanlık
m. 108a/22
m.+ eyle- 119a/18
m.+ it- 95b/25
m.+ (‘inād-ı muḥālefet it-) 116b/

muḥālif (*Ar.*) *sf.* Muhalefet eden
m. 91b/05

Muḥarrem *bk.* **Muḥarrem-ābād**
m.+ (‘azm-i muḥarrem eyle-)
112b/03

Muḥarrem-ābād *öz. is.* Yer adı
m. 111b/25
m.+a 112b/03
m.+da 112a/16

Muḥarrem Şāh *öz. is.* Kişi adı
m. 112a/21, 112b/04, 112b/14
m.+a 111b/25, 112a/16, 112a/19
m.+uñ 111b/25

mūhiş (*Ar.*) *is.* Korku ve dehşet veren, korkutan, ürüküten

m. 92a/09

muḥīṭ (*Ar.*) *is.* Çevre

→ deryā-yı muḥīṭ

muḥkem (*Ar.*) *zf.* Tamamen, sıkıca

m. 108b/23

m.+ tüt- 103b/06

muḥtāç (*Ar.*) *is.* İhtiyacı olan, kendisine bir şey lazım olan

m.+dur 105a/19, 107b/06

muḥtelife (*Ar.*) *sf.* İhtilaf eden birbirine uymayan, zıt

m.+ (ecnās-ı muḥtelife) 96b/19,

109a/08, 113b/11

muḥābele (*Ar.*) *is.* Karşısına gelme

m.+sinde 96b/24

m.+sinde ḳon- 94b/10

m.+sine gel- 100b/15

muḥābil (*Ar.*) *is.* Karşılama

m.+ ḳon- 113b/19, 113b/22

m.+ ol- 100a/25, 107a/09, 107a/10,

108a/09, 119a/03, 119a/23

m.+ tūr- 120a/22

m.+ ve muḳārin ol- 118b/05

muḳaddem (*Ar.*) *zf.* Önce, önceden

m. 96a/19, 99a/05, 104a/04, 108a/19,

109b/04, 110a/23, 116b/03,

116b/18

muḳaddemā (*Ar.*) *zf.* Önceden

m. 91a/13, 116b/16

muḳārin (*Ar.*) *is.* Ulaşmış, yaklaşmış, yakın

m.+ (muḳābil ve muḳārin ol-)

118b/05

muḳāvemem (*Ar.*) *is.* Karşı koyma, direnme

m.+it- 109b/04, 114b/19

muḳayyed (*Ar.*) *is.* Dikkat eden, ihtimam gösteren

m.+ ol- 95a/25, 98b/03, 99b/05,

103a/15, 108a/05, 110b/15

muḳayyedlüce (*Ar. + T.*) *zf.* Dikkatlice

m. 115b/24

mūmyā (*Far.*) *is.* Her türlü derde deva olduğu rivayet edilen bir masal ilacı

m.+ içür- 99b/25

muntazır (*Ar.*) *sf.* Bekleyen, gözleyen

m.+ol- 94b/07, 105a/22, 108b/05,

112a/23, 112b/17, 118a/25

mūr (*Far.*) *is.* Karınca

m. 109a/03

mūrān (*Far.*) *is.* Karıncalar

m.+a (vādī-yi mūrān) 95a/08

murād (*Ar.*) *is.* İstek, maksat

m. 108a/06

m.+ı 107b/04, 109b/16, 110b/25,

111a/23, 113a/07

m.+ın 96a/23

m.+um 90b/10, 91a/03, 91b/11,

100b/20

m.+um (ākṣā-yı murād) 108a/19

m.+uñ 100b/20

m.+ al- 110a/02

m.+ eyle- 93a/24, 94a/04, 94b/16,

95a/22, 95b/03, 96a/02, 98a/20,

107b/15, 107b/22, 108a/20,

117b/18, 118b/12, 119b/02

m.+ vir- 110a/02

murdār (*Far.*) *sf.* Mundar, pis

m. 91b/22, 105a/01

m.+ı (himmet-i murdār) 119a/07

m.+ eyle- 105a/02

- muşāḥabet** (Ar.) *is.* Sohbet etme, konuşma
m.+leri 100a/011
m.+ it- 104a/24, 107b/03
- muşannā‘** (Ar.) *sf.* Sanat eseri olarak meydana getirilmiş, süslenmiş
m.+ (kaşr-ı muşannā‘) 93b/13
- muṭalsam** (Ar.) *is.* Tılsımlı, büyüdü
m. 95a/21
m.+dur 101a/06
- mu‘teber** (Ar.) *is.* İtibarlı, hatırı sayılır, saygın
m.+ (teber-i mu‘teber) 113a/24
- Muṭṭahir Şāh** *öz. is.* Kişi adı
m. 96b/13, 100a/12, 102a/05,
102a/10, 102a/12, 103a/11,
105b/02, 109a/12, 109b/07,
110a/17, 114b/06
m.+a 100b/09
m.+dan 97a/12
m.+ı 96b/20
m.+uñ 100a/19
- muṭṭali‘** (Ar.) *is.* Öğrenmiş, haber almış
m.+ ol- 112a/04, 112a/17, 112a/24
- muttaşıl** (Ar.) *is.* Bitişen, kavuşan, ulaşan
m. 91b/23, 107b/25
- Muzaffer Şāh** *öz. is.* Kişi adı
m. 114b/03
- mūzī** (Ar.) *is.* Eziyet veren, ürküten, korkutan
m. 114b/18, 115a/03
- mübāḥaṣe** (Ar.) *is.* Bahse girme, iddalaşma
m.+ (kuvvet-i mübāḥaṣe it-) 115b/01
- mübārek** (Ar.) *is.* Bereketli
m. 110a/01
- mübāriz** (Ar.) *is.* Döğüşe, güreşe kalkışan
m. 118b/08
- mübāşeret** (Ar.) *is.* Bir işe başlama
m.+ eyle- 119b/05
m.+ it- 95a/13
- mücevher** (Ar.) *is.* Cevher ile süslenmiş, elmaslı
m. 96b/24
- mücevvef** (Ar.) *is.* İçi boş
m. 100a/22
- mücrim** (Ar.) *is.* Cürm işlemiş, suçlu
m.+üz 111b/22
- müdārā** (Far.) *is.* Yüze gülme, dost gibi görünme
m.+dan 95b/15
m.+it- 91b/15
- müdevver** (Ar.) *is.* Yuvarlak, tekerlek, değirmi
m. 95b/06
m.+ (seng-i müdevver) 101a/05
- mü’ekkel** (Ar.) *is.* Bir şeye vekalet eden vekil
m.+i 114a/09
- müenneş** (Ar.) *is.* Dişi
m.+üm (ālāt-ı şāḥib-ḳırānī-i müenneş) 115b/07
- müferriḥ** (Ar.) *sf.* Ferahlık veren
m. 112b/18
- müheyyā** (Ar.) *is.* Hazır
m. 90b/15
m.+ (meclis-i müheyyā) 116a/22
- mühim** (Ar.) *is.* Ehemniyetli, önemli
m.+ eyle- 115b/06
- mühr** (Far.) *is.* Mühür
m.+in boz- 113b/03
- mühürle-** (Far. +T.) Mühürlemek

- m.-yüp 116b/05
- müjde** (*Far.*) *is.* Müjde
m. 97a/18, 102a/10, 120a/05
m.+ haberi vir- 107b/21
m.+ it- 103a/02
m.+ye gönder- 102a/03
- müjdecî** (*Far. +T.*) Müjdecî, Müjde haberi veren
m.+lere 120a/06
m.+yüz 120a/04
- mükemmil** (*Ar.*) *is.* Mükemmel
m. 111b/23
- mülâhaza** (*Ar.*) *is.* Düşünce
m. 117a/16
- mülûkî** (*Ar.*) *sf.* Padişaha ait, padişahla ilgili, padişaha yaraşır
m. 117b/09
- mülâyemet** (*Ar.*) *is.* Yumuşak huyluluk
m. 117b/01
- mümkîn** (*Ar.*) *e.* Olabilir, mümkün
m. 103b/06
- münâdî** (*Ar.*) *is.* Tellal
m.+ler 99a/20, 99b/03, 100a/08, 100a/12, 112b/19
m.+lere 115a/17
m.+ler şal- 110a/15
- münakkaş** (*Ar.*) *is.* Nakş edilmiş, nakışlı, resimli, işlemeli
m. 101b/08
m.+dur 92a/03
- münâsib** (*Ar.*) *sf.* Uygun, yerinde
m. 95b/06, 107b/13, 108b/02, 111b/03, 113a/06, 114a/04, 117b/10
- müncerr** (*Ar.*) *is.* Kayıp, kaybolmuş, bir tarafa gitmiş
m.+ ol- 102a/07
- müneccimân** (*Ar. +Far.*) *sf.* Falcılar
m. 100a/17, 109a/14
- münevver** (*Ar.*) *sf.* Aydın, aydınlatılmış
m.+ eyle- 102b/09, 118b/01
m.+ ol- 105a/23, 109a/03
- müntehâ** (*Ar.*) *sf.* Son uç
m.+ (gürz-i müntehâ) 100a/22
m.+yı (gürz-i müntehâ) 100b/21
- mürd** (*Far.*) *is.* Ölmüş, gebermiş
m.+eyle- 106a/08
m.+ol- 96b/09
- mürğ** (*Far.*) *is.* Kuş
m. 93b/23
m.+i bûkalemün 96a/07, 105b/13, 113a/23, 115a/09
- mürğân** (*Far.*) *is.* Kuşlar
m. 93b/12, 93b/24
m.+a (vādî-yi mürğân) 95a/08
m.+ dan(vādî-yi mürğân) 93a/19
- Mürğ-i Kaḫnūs** *öz. is.* Efsanevi bir kuş adı
m. 101a/25
- mürğ-zâr** (*Far.*) *b. is.* Kuş yatağı kuşu bol olan yer
m.+e 93b/10
- mürûr** (*Ar.*) *is.* Geçme, geçip gitme
m.+ eyle - 119a/18
m.+ it- 94a/02, 95a/10, 99b/02, 100a/13, 108a/08, 108b/11, 115a/19, 119a/22
- müselmân** (*Ar.*) *is.* Müslüman
m.+ ol- 109b/21
- müsta'idd** (*Ar.*) *is.* İstidadlı, kabiliyetli, akıllı, anlayışlı
m. 117b/16
m.+leri 115a/12

müstecāb (Ar.) *is.* Kabul olunmuş
(duası)
m.+ ol- 93b/09

müsteḥakk (Ar.) *is.* Hak etmiş, hak
kazanmış
m.+ ol- 91a/05

müsteḥir (Ar.) *is.* Ele geçirme, işgal
etme
m.+ eyle- 91a/07
m.+ it- 110a/12, 110b/23

müstemi'an (Ar.) *zf.* Dinleyici olarak,
işiterek, duyarak
m. 114b/06

müsteṣnā (Ar.) *is.* Üstün, benzerlerinden
baskın
m.+ (maḥbūbe-yi müsteṣnā) 94a/06

müşābih (Ar.) *is.* Benzeyen, benzer
m. 115b/04

müşābihe (Ar.) *is.* Benzeyen, benzer
m.+sinde 102a/19

müşāvere (Ar.) *is.* Danışma, konuşma
m.+leri 108b/19
m.+ eyle- 96a/05, 99b/15
m.+ it- 96a/03, 108b/05, 108b/17

müşkil (Ar.) *sf.* Güç, zor, çetin
m. 106a/18

müşṭ (Far.) *is.* Yumruk
m.+in dög- 92a/09, 92a/20
m.+le 93b/01
m.+i şāhib-ķırān 92a/09
m.+ur- 96b/05, 118b/22

müṭāla'a (Ar.) *is.* Okuma, tetkik,
düşünce
m.+ it - 113a/08

müte'allik (Ar.) *is.* Bağlı
m. 92a/20

mütekebbir (Ar.) *is.* Kibirli, gururlu
m. 104a/20

müte'ayyin (Ar.) *is.* Karar veren, yer
tayin eden
m. 110a/20

müterakkīb (Ar.) *sf.* Bekleyen, gözleyen
m.+ol- 102b/11

müyesser (Ar.) *is.* Kolay gelen,
kolaylıkla olan
m. 109b/21

-N-

nā (Far.) *e.* Olumsuzluk ön eki

***nā-bedīd** (Far.) *b. sf.* Görünmez
n.+ol- 91b/01

***nā-bekār** (Far+Ar.) *b. sf.* İşe yaramaz,
hayırsız, yaramaz
n. 94b/20, 100a/05, 100b/16,
100b/21, 100b/22, 103a/19,
104a/18, 104b/23, 105b/17,
105b/21, 106a/13, 106a/16,
106a/23, 111a/05, 113a/20,
114b/07, 116a/01, 116a/03,
116a/09, 116a/12, 118a/13,
119a/13, 119b/07, 119b/17,
119b/19
n.+a 107b/07
n.+ı 97a/12, 104a/09
n.+lar 96b/16
n.+lara 99b/07
n.+uñ 104a/01, 117a/09

***nā-çār** (Far.) *b. sf.* Çaresiz, ister
istememez
n. 93a/25, 97b/23, 119a/03
n.+ol- 92a/07, 92a/20

- *nā-gāh** (*Far.*) *b. sf.* Zamansız, birdenbire
n. 90b/17, 91b/25, 93a/15, 94a/05, 98a/11, 105a/04, 112b/10, 115b/10, 118b/08
- *nā-merd** (*Far.*) *b. sf.* Merd olmayan, alçak
n.+ler 105b/25
- *nā-pāk** (*Far.*) *b. sf.* Temiz olmayan pis
n.+ine (çehre-yi nā-pāk) 104b/24
- nādīde** (*Far. nā-dīde*) *is.* Görülmemiş, görülmedik
n.+ de (maṭbāḥ-ı ‘āmire-yi ma‘mūre-yi nādīde) 115b/03
- nāfız** (*Ar.*) *is.* Hükmü geçen, sözü geçen
n. 112a/09
- nağamāt** (*Ar.*) *is.* Ahenkler, ezgiler, güzel sesler
n. 101b/09
n.+a başla- 94a/01
n.+ı 101b/03
n.+ eyle- 101b/07
n.+ göster- 117b/21
n.+ (feryad-ı neğāmet eyle-) 93b/13
- nağme** (*Ar.*) *is.* Ahenk, ezgi, güzel ses
n. 117b/21
- nā’il** (*Ar.*) *is.* Ulaşan, ulaşmış
n.+ ol- 109b/04
- naḳd** (*Ar.*) *is.* Para, peşin para
n.+i aḳçeye var- 111b/15
n.+i gönül 115b/02
- naḳīr** (*Ar.*) *is.* Hurma çekirdeğinin arkasındaki beyaz çukur
n.+ (naḳīr ü kıṭmīr) 103a/12
- *naḳīr ü kıṭmīr** Takımıyla, hepsi, iğneden ipliğe kadar
n. 103a/12
- naḳl** (*Ar.*) *is.* Nakil, taşıma
n.+ eyle- 95a/09, 96b/04, 96b/14, 98a/07, 98a/11, 98a/14, 98a/24, 99b/07, 99b/20, 100a/011, 102a/24, 102b/02, 105a/09, 105a/12, 107b/01, 109b/12, 109b/20, 110b/09, 111a/12, 111b/07, 113a/20, 116b/23, 118a/03, 120a/14, 120a/19
n.+ it- 98a/12, 103b/15, 109a/01
n.+ ü beyān eyle- 91a/02, 91a/13
101a/21, 103a/15, 110a/21, 113a/02, 116b/16
n.+ ü ḥikāyet eyle- 94a/11, 117a/06
- na’l** (*Ar.*) *is.* Nal
→ ṭābīḳu-n’al bin-n’al
- nām** (*Far.*) *is.* Ad, isim
n. 91a/21, 101b/25, 111b/10, 111b/11, 111b/12, 112a/21, 112a/22, 114a/12, 114a/13, 118a/20, 118b/09, 119b/02
n.+uñ (heft-nām) 94a/20
n.+ı şān 111a/13
→bī-nām
- nām-dār** (*Far.*) *b. is.* Namlı, ünlü, meşhur
n. 110b/11
- namāz** (*Ar.*) *is.* Namaz
n.+ı 92b/12
n.+ın kııl- 93a/07
- nāme** (*Far.*) *is.* Mektup
n. 111b/23, 111b/24, 111b/24, 111b/25, 111b/25, 112a/03, 112a/18, 113a/07, 113a/08, 116b/03, 116b/03, 116b/05, 116b/10, 117a/13
n.+de 111b/25, 112a/18, 113b/02

- n.+den 113b/07
n.+ler 111b/19, 111b/20, 111b/24
n.+lerdür 112a/02
n.+m 113a/16, 113b/02
n.+nüñ 112a/08, 112a/11, 112a/16
n.+ -yi ferāmürz 113b/02
n.+ -yi rāy-ı a'zam 112a/24
n.+ (mefhūm-ı nāme) 111b/23
n.+ gönder- 111b/18, 113a/05,
113b/09
n.+ ve haber gönder- 113a/04
n.+ yaz- 113a/03, 118a/17
n.+yi 112a/09, 112a/17, 112a/24,
113a/09, 113a/09, 113b/07,
113b/08, 116b/06, 116b/06,
116b/09, 117a/01, 118a/19
- nān** (*Far.*) *is.* Ekmek
n. 99a/20, 99b/04
- nār** (*Ar.*) *is.* Ateş
→ nār-ı nūr
- Nār-ı Nūr** *öz. is.* Mecusilerin, Ateş tanrısının adıdır.
n. 96b/11, 99a/12, 99a/15, 99a/21,
99b/03, 99b/05, 99b/15, 99b/16,
99b/17, 103a/24, 105b/19,
110b/20, 110b/23, 111b/22,
117a/09, 119a/12
n.+a 99a/12, 100a/07
n.+a sığın - 113a/20
n.+dan 105b/21, 105b/22, 107b/08,
111a/24, 112b/15
n.+ı 98b/07, 99a/11
n.+uñ 98b/24, 99a/04, 99a/16,
105a/11, 105b/18, 119a/07
- na'ra** (*Ar.*) *is.* Yüksek sesle bağırma
n. 93a/24, 96b/04
n.+dan 93a/18
- n.+dan ürk- 93a/25
n.+sıdur 94b/18
n.+ ur- 93a/13, 93a/16, 93a/17,
93a/17, 94b/17, 100b/06, 105b/07,
113a/16, 118b/08, 118b/13,
119b/01, 119b/12, 119b/18,
119b/23, 120a/23
n.+ya alış- 93a/18
- naşb** (*Ar.*) *is.* Atama, tayin
n.+ it- 96b/01, 110a/17
- naşıl** (*T.+Ar.*) *zf.* Nasıl
n. 98a/05, 98a/14, 99b/14, 102b/11,
104b/16, 108a/04, 110a/08,
111a/21, 120a/09
- naşīb** (*Ar.*) *is.* Pay, nasip
n.+lerin 120a/15
- naşīhat** (*Ar.*) *is.* Öğüt, nasihat
n.+ eyle- 106b/06
- nāver** (*Far.*) *sf.* Mümkün, kabil, olabilir
n. 104b/04
- nāy** (*Far.*) *is.* Kamıştan yapılan düdük,
ney
n. 115a/13
n.+ın 116a/23
n.+lara 118b/04
- nāz** (*Far.*) *is.* İşve, cilve, şive
n.+ (‘ışk u nāz) 90b/20
- nażar** (*Ar.*) *is.* Bakma, bakış
n.+ (kat' -ı nażar) 107b/18
n.+ eyle- 101b/08, 101b/15, 104b/24,
105a/01, 105b/11, 106a/10,
106a/17, 109a/07, 113a/22,
113b/14, 115b/22, 117a/19,
118b/15
- nāzır** (*Ar.*) *sf.* Bakan, gözetken
n. 118b/06, 119a/24
n.+lar ol- 102b/09

n.+ felek ol- 102a/08	115b/17, 115b/25, 116a/09,
n.+ ol- 113b/25	116a/14, 116b/06, 116b/07,
nāzenīn (<i>Far.</i>) <i>is.</i> Narin, ince yapılı	116b/11, 117b/03, 118a/04,
n. 91b/17	118a/06, 118a/06, 119a/05,
nāzik (<i>Far.</i>) <i>is.</i> İnce, nazik, zarif	119a/10
nāzik-meşreb (<i>Far.</i>) <i>b. sf.</i> Nazik huylu,	n.+dür 90b/16, 94a/16, 97a/19,
nazik tabiatlı	99b/03, 100b/16, 100b/20,
n. 114b/06	101a/24, 102a/09, 103b/07,
naẓīr (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Benzer, eş	103b/08, 103b/10, 104b/14,
n.+i 115a/24	110b/08, 117a/05, 120a/03
→bī-naẓīr	n.+ eylediler (n'eylediler) 98a/25
ne Ne (soru zamiri ve soru sıfatı)	n.+eylesün (n'eylesün) 95b/16,
n. 90b/10, 91a/02, 91a/08, 91a/20,	102a/17, 108b/22,
91b/09, 91b/16, 91b/20, 92a/02,	n.+eyler (n'eyler) 98b/21, 99a/01,
92a/23, 93a/04, 93a/13, 94a/05,	119a/16
95a/06, 95a/23, 95b/11, 96a/11,	n.+eyleyüm (n'eyleyüm) 117a/19,
96a/11, 96b/07, 96b/07, 97a/06,	117a/25, 117b/22
97a/17, 97b/25, 98a/01, 99a/04,	n.+ler 113a/20
99a/15, 99b/03, 99b/09, 99b/15,	n.+ler eyle- 90b/03, 119a/21
99b/18, 99b/20, 99b/21, 100a/03,	n.+ola (n'ola) 90b/11, 94a/21,
100b/11, 100b/23, 101a/12,	98b/21, 98b/23, 102a/07, 107a/13,
101a/21, 102a/06, 102a/23,	108a/24, 110a/15, 111a/06,
102b/10, 103a/16, 103a/16,	113a/07, 113a/09, 116b/06
103a/16, 103b/08, 103b/12,	117b/24, 118a/05
103b/15, 104a/03, 104b/14,	n.+oldı (n'oldı) 97a/14, 104b/20,
104b/15, 104b/19, 104b/22,	110b/08, 118a/12
105a/02, 105a/16, 105a/16,	n.+olduñ (n'olduñ) 113a/19
105b/25, 107a/19, 107b/04,	n.+olsam (n'olsam) 118a/13
107b/09, 107b/16, 108a/03,	n.+olsa (n'olsa) 100b/20
108a/03, 108a/20, 108a/20,	n.+ di- 97b/15
108a/21, 108b/01, 108b/14,	n.+ol- 91a/19, 92a/01
108b/14, 108b/21, 109a/10,	n.+ ʧur- 94b/25
110b/07, 110b/17, 111a/03,	n.+ yap- 92a/06, 92a/07
111a/09, 111a/10, 111b/02,	n.+ye 101b/22, 102a/07
111b/17, 111b/18, 112b/15,	n.+ye uğraduğın bil- 92a/18
112b/21, 113a/09, 113a/25,	nebī (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Haberci, Peygamber
114b/08, 114b/08, 114b/15,	n.+ (ḥaẓrāt-ı İlyās nebi) 93b/09

- n.+ (ilyās nebī) 95a/08
necāset (*Ar.*) *is.* Pislik, murdarlık
n.+i 104b/03, 105a/03
necef (*Ar.*) *is.* Yüksek
n.+den 93b/15
nefer (*Ar.*) *is.* Asker
n. 92a/25, 92b/12, 93a/07, 108b/06,
110b/03
n.+i bed-baht 108b/06
n.+i uğursuz 108b/07
nefes (*Ar.*) *is.* Soluk
n.+i 101b/17
neheng (*Far.*) *is.* Timsah
Neheng-i Deryā-gūş *öz. is.* Kişi adı
n. 112a/22
nekbetī (*Ar.+Far.*) *b. is.* Talihsiz,
uğursuz
n. 108b/06
nerdübān (*Far.*) *is.* Merdiven
n.+dan 93b/18
n.+ı 93b/18
n.+ından çı k - 93b/13
nere *zf.* Hangi yer, nere
n. 107b/13
n.+dür 107b/13
n.+ñ 104b/23
n.+ye 91a/20, 91a/20
nereye *zf.* Nereye
n. 98a/21
nerm (*Far.*) *is.* Yumuşak, latif
n.+ ol- 109b/18, 117b/11
nerre (*Far.*) *is.* Erkek
n. 103a/10, 103a/10, 105b/16,
114b/11
n.+dür 95a/12
→ arġālūş nerre, camūs-ser nerre,
evrentūs nerre, kahtmūr-ı kühser
nerre, kahtmūr nerre, kehkeşān
nerre, keytfān nerre, senhāb nerre,
ser-cenād nerre, sincāb nerre,
şementāl -i üstür-ser nerre,
şementāl nerre
ne-ser (*Far.*) *b. is.* Başı olmayan, başsız
n.+ler 109a/08
→ Evrentūs-ı Ne-ser, Evren-i Ne-ser
nesl (*Ar.*) *is.* Nesil, kuşak, soy
n.+inden 114a/11
n.+i şāhib-kırān 109b/02
n.+ (aşl ü nesl) 108a/08
n.+ üm(şāhib-kırān-ı nesl) 107a/11
nesne *is.* Şey, nesne, husus
n. 92a/07, 92a/20, 99a/14, 102a/23,
104a/25, 108b/07, 116a/13,
116b/23
nevāle (*Ar.*) *is.* Yiyecek, içecek
n.+den 90b/25
nevm (*Ar.*) *is.* Uyku
n. 93a/20, 97b/14
nev-civān (*Far.*) *b. sf.* Genç delikanlı
n. 96b/25, 114b/25, 115b/23
n.+um 115b/24
nışf (*Ar.*) *is.* Yarı, yarım
nışfu'l leyl (*Ar.*) *is.* Gece yarısı
n. 98b/06
n.+den 113b/21
n.+e 93b/04
nice *sf. ve zf.* Nice, nasıl, çok, pek çok
n. 91a/25, 91b/18, 94b/01, 94b/03,
98a/13, 100b/21, 100b/25,
101a/25, 104b/09, 107a/22,
111b/21, 116a/03, 117a/11,
117b/21, 117b/23, 120a/03
n.+dür 107a/25, 118a/08
n.+sin 91b/08, 117a/14

- n.+ gel- 102a/13
n.+ it- 95b/14
n.+ ol- 94b/04, 95b/14, 95b/15,
95b/15, 96a/04, 96a/04, 104a/18
- niçe** *bk. nice*
n. 117a/14
n.+ ol- 102a/06
n.+ ur- 101b/24
- niçe niçe** *sf. Nice nice*
n. 110b/21
- niçün** *zf. Neden, niye*
n. 98b/08, 100b/10, 101b/15,
105b/18, 107b/08, 108b/12,
109b/06, 115b/21
- nidā** (*Ar.*) *is. Çağırma, seslenme*
n.+olın- 96a/11, 100a/12
n.+ eyle- 99b/03, 100a/08, 110a/14
n.+ itdir- 115a/17
n.+ itdür- 100a/011, 110a/15,
112b/19, 116b/14
n.+ ol- 99a/20
- nift** (*Far.*) *is. Petrol*
n.+ (k̄āzure-yi nift ur-) 101a/14
- nigeh-bān** (*Far.*) *b. is. Gözcü, bekçi*
n.+lardur 110a/21
- nihān** (*Far.*) *is. Gizli, saklı*
n. 112b/23
- nihānī** (*Far.*) *is. Gizlilik, saklılık*
n. 90b/06
- nihāyet** (*Ar.*) *is. Son, uç*
n.+in 93a/11
→ bī-nihāye
- niḳāb** (*Ar.*) *is. Yüze asılan örtü, peçe*
n. 115b/18
n.+ı 116a/14
n.+ (yüzine niḳāb aş-) 105a/09
- niḳab-dār** (*Ar. +Far.*) *b. is. Yüzü örtülü kimse, kişi*
n. 115b/22
n.+uñ 116a/06
- nikāḥ** (*Ar.*) *is. Nikāh*
n.+ (aḳd-i nikāḥ it-) 110a/01
- nīm** (*Far.*) *is. Yarı, yarım, buçuk*
n. 93a/16, 93b/15, 93b/22
- ni‘met** (*Ar.*) *is. İyilik, lütuf, ihsan, bağış*
n.+i 108a/03
- Nireng** *bk. Nireng ‘Ayyār*
n. 96b/16, 97b/16, 97b/18, 97b/19,
97b/20, 98a/01, 98a/03, 98a/06,
98a/12, 98a/15
n.+i 98b/05, 99b/06
n.+uñ 98a/22
- Nireng ‘Ayyār** *öz. is. Kişi adı*
n. 97a/04, 97b/12, 97b/12, 97b/25,
98a/04, 98a/14, 99a/25, 115a/11
n.+dur 98a/02
n.+ı 97b/17, 98a/13, 98a/23, 98a/25
- nişān** (*Far.*) *is. İz, belirti*
n.+a al- 92b/02, 95b/07, 101a/07,
115b/11, 115b/14
→ bī-nişān
- nişānla-** (*Far. +T.*) *Nişanlamak, hedef almak*
n.-dı 97a/04
n.-yup 96b/19
- niyāz** (*Far.*) *is. Yalvarma, dua*
n.+a (‘arz -ı niyāz) 93b/08
n.+um 90b/10
n.+ eyle- 92a/23, 92a/24
n.+ it- 99a/14, 113b/22, 116b/16
- niye** *zf. Niçin*
n. 100b/19

niyyet (*Ar.*) *is.* Niyet, meram, namazdan önce başlama duasını okuma

n.+ eyle- 117a/24

n.+ it- 92b/12

nīze (*Far.*) *is.* Mızrak, süngü

n. 105a/11, 106a/03, 106a/04,

106a/08, 106a/13, 107a/03,

107a/14, 107a/17, 107b/06,

118b/17, 118b/22, 120a/25

n.+sin 106a/02, 106a/06, 107a/14,

107a/15, 118b/17, 118b/25

n.+sine 106a/06

n.+yi cān-güzār 107a/13

n.+yi dūrme-yi iskender 105b/14

n.+yi erdevān 106a/03, 106a/05

n.+yi iskender 106b/04

n.+ (ṭa‘n-ı nīze) 107a/01, 107a/03

n.+ye 118b/16, 118b/21

n.+yi 106a/08, 106b/08

nöbet (*Far. nevbet*) *is.* Sıra, nöbet

n. 105a/14, 106b/02, 106b/03,

118b/25

n.+i 100b/21

nöbetçi (*Far. +T.*) *is.* Nöbetçi, bekçi

n. 98b/18

nūr (*Ar.*) *is.* Aydınlık, parlaklık

n. 102b/08, 105a/23

n.+ı yezdān 109a/03, 118b/01

→ Nār-ı Nūr

nūş (*Far.*) *is.* İçme, içki

n.+a (‘ayş u nūş) 103a/15, 115b/07

n.+ eyle- 109b/17, 118b/07

nuṭḡ (*Ar.*) *is.* Konuşma

n.+a gel- 111a/22

nükte (*Ar.*) *is.* Herkesin anlayamadığı

ince mana

n.+ler 98b/04

-nümā (*Far.*) *sf.* “Gösteren, bildiren” anlamlarıyla kelimelere katılır

→ Hikmet-nümā, Şehr-i nümā

nümāyān (*Far.*) *is.* Meydanda, açık

n.+ ol- 90b/17, 114a/06

nüzül (*Ar.*) *is.* Aşağı inme, konaklama

n.+ it- 120a/15

-O-

o 3. teklik Kişi zamiri *bk.* ol

o. 91b/07, 92a/22, 94a/05, 98b/04,

100a/05, 100b/14, 103a/20,

105a/14, 113b/17, 113b/21

odun *is.* Odun

o. 101b/02, 101b/04, 101b/05,

101b/06

o.+lar 101b/11

o.+uñ 101b/06

oğlan *is.* Erkek çocuk, oğlan

o. 97a/09, 104b/02, 104b/04,

104b/04, 104b/18, 104b/19

o.+a 97a/08

o.+a (ṭorlaḡ oğlana dön-) 104b/25

o.+dur 96b/25, 104b/17

o.+ıdur 115a/01

o.+larundan 104b/18

oğul *is.* Erkek evlat, oğul

o.+cuğum 91a/23

o.+ı (oğlı) 98b/12, 110b/09, 114b/03,

114b/24, 115a/01

o.+ıdur (oğlı) 115b/24

o.+uma (oğluma) 91a/19

o.+umuñ (oğlumuñ) 91a/24, 91b/10

o.+ın (oğlın) 117a/22

o.+uñ (oğluñ) 91a/18, 91a/19	o.+da 112a/10, 112a/12
oh ünI. Oh	o.+dur 117a/16
o.+ di- 101a/03, 101a/08, 101a/10	o.+ (sf.) 90b/07, 90b/12, 91a/07,
ok is. Ok	91a/10, 91a/10, 91a/25, 91b/07,
o. 92a/21	91b/22, 91b/24, 92a/04, 92a/10,
o.+ın 115b/15	92a/13, 92b/05, 92b/06, 92b/09,
okı - Okumak	92b/10, 92b/11, 92b/12, 93a/09,
o.-dı 100a/02, 105a/04, 112a/09,	93a/14, 93a/20, 93a/21, 93a/22,
118a/19	93b/06, 93b/08, 93b/21, 93b/25,
o.-mağa ('azāim okı-) 90b/18	93b/25, 94a/01, 94a/03, 94a/04,
o.-yunca 95b/05	94a/19, 94b/02, 94b/08, 95a/10,
o.-yup 94a/20, 117a/01	95b/07, 95b/11, 96a/11, 97a/05,
okıt - Okutmak	97b/03, 97b/03, 97b/08, 97b/13,
o.-up (okıdup) 112a/09, 112a/17	97b/18, 97b/22, 97b/23, 98a/15,
oklan - Oklanmak	98a/20, 98a/20, 99a/09, 99b/11,
o.-miş toñuz gibi kaç- 108b/09	100a/21, 100b/06, 100b/11,
okyanus (Ar. <i>uqyānūs</i> < Yun. <i>okeanos</i>)	100b/11, 100b/15, 100b/16,
is. Okyanus	100b/17, 100b/19, 100b/21,
o.+ (baħr-i okyanus) 110b/22	101a/01, 101a/01, 101a/05,
o.+da (baħr-i okyanus) 114a/12	101a/06, 101a/24, 101b/04,
ol 3. teklik şahıs kişi zamiri ve sıfatı	101b/06, 101b/09, 101b/10,
o. (zm.) 90b/03, 90b/19, 91a/15,	101b/17, 101b/18, 102a/12,
91a/21, 91a/24, 92b/06, 92b/07,	102b/03, 102b/03, 102b/05,
92b/08, 92b/11, 92b/13, 93a/01,	102b/08, 103a/20, 103a/24,
93a/11, 93a/15, 93b/04, 93b/17,	103b/08, 104b/10, 105a/08,
94a/06, 94a/25, 94b/09, 95b/04,	105a/21, 106a/11, 106a/15,
95b/06, 95b/07, 95b/14, 95b/15,	107a/08, 107a/08, 107b/08,
95b/25, 96a/08, 96a/14, 96b/25,	107b/11, 107b/18, 108b/13,
97a/13, 97a/19, 100a/13,	108b/15, 108b/19, 108b/21,
100b/18, 101b/06, 105a/13,	109a/03, 110a/03, 110b/02,
105b/12, 107b/24, 108a/08,	110b/25, 111a/08, 111a/20,
108a/25, 109a/08, 110b/14,	111b/06, 112b/07, 113a/12,
112a/09, 112a/09, 112a/11,	113a/13, 113a/18, 113b/10,
112a/12, 112a/16, 112b/06,	113b/11, 113b/15, 113b/17,
112b/17, 114b/22, 114b/24,	113b/18, 113b/21, 113b/24,
116b/04, 117a/16, 118a/11,	114a/01, 115a/03, 115a/13,
118a/23, 119a/21, 120a/08	115a/19, 115a/24, 115b/05,

- 115b/07, 115b/09, 116b/07,
117a/07, 117a/07, 117a/09,
117a/20, 117b/23, 118a/10,
118a/25, 118b/04, 118b/14,
119a/15, 119a/16, 119a/22,
119b/17, 120a/20, 120a/22
- ol-** Olmak, meydana gelmek, mevcut
olmak, gerçekleşmek
- o. 117b/17
- o.- (hâzır ol-) 107b/21, 112a/18
- o.- (hıfz-ı hırâset üzere ol-) 98b/13
- o.- (hudâ-perest ol-) 105b/18
- o.-a 90b/16, 98a/01, 99a/01, 102a/23,
102b/10, 103b/21, 110b/15,
113a/15, 113b/10, 115b/17,
117a/17
- o.-a (halâş ol-) 103b/05
- o.-a (ne ol-) 92a/01
- o.-a (n'ola) 90b/11, 94a/21, 98b/21,
98b/23, 102a/07, 107a/13,
108a/24, 110a/15, 111a/06,
113a/07, 113a/09, 116b/06,
117b/24, 118a/05
- o.-a (hâzır ol-) 119a/07
- o.-a (ma'lûm ol-) 108a/07
- o.-a (nümâyân ola düş-) 90b/17
- o.-a (vâki' ol-) 100b/10
- o.-a (zâhir ola düş-) 94a/06
- o.-acağım (tütüiyâ-yı çeşm-i 'alîl ol-)
119a/07
- o.-acağından (gâlib ol-) 107b/06
- o.-am 114a/20
- o.-am (dost ol-) 90b/22
- o.-am (kul ol-) 107b/09
- o.-amıyor (kâdir ol-) 98b/02
- o.-an 90b/25, 91a/14, 91a/16, 92b/02,
92b/11, 93b/16, 93b/24, 94a/01,
95b/03, 96a/14, 98b/05, 100a/011,
100b/01, 100b/08, 100b/23,
101a/02, 101b/11, 102a/24,
102b/02, 102b/03, 103a/14,
107b/14, 108a/05, 108a/08,
108b/02, 110a/21, 111a/02,
111b/02, 111b/19, 112a/01,
112a/02, 112a/04, 112a/09,
113b/08, 114a/09, 115a/14,
115b/22, 118a/07, 120a/11
- o.-an (esîr ol-) 119a/15, 119a/16,
119a/21
- o.-an (mağlûb ol-) 120a/02
- o.-an (perverde ol-) 115b/03
- o.-an (şayd ol-) 116a/21
- o.-an (şehinşâh-ı küh-ı heft-gân ol-)
90b/21
- o.-an (tâbi' ol-) 107b/05, 108b/03
- o.-an (ta'yîn ol-) 114a/07
- o.-anlar 104b/13, 113a/18, 114b/04,
114b/06
- o.-anları (zıkr ol-) 112a/20
- o.-asın (hâzır ol-) 113b/07, 116b/11
- o.-asın (hudâ-perest ol-) 116b/10
- o.-ayduñ 117b/23
- o.-ayım (hizmetinde kuluñ ol-)
105a/18
- o.-ayım (kayd ol-) 106a/01
- o.-ayım(tuzına tükürmişlerden ol-)
105a/11
- o.-dı 95a/06, 95a/20, 95b/11, 97b/25,
99b/11, 99b/20, 104b/22, 105a/20,
112a/05, 112b/15, 114a/17,
115b/08, 117a/10, 118a/22
- o.-dı (âteş-mağz ol-) 105a/07
- o.-dı (ağşâm ol-) 92b/10, 97b/03,
105a/21

- o.-dı (bende ol-) 120a/02
o.-dı (ber-ā-ber ol-) 118b/15
o.-dı (cem‘ ol-) 90b/04, 112b/13
o.-dı (def‘ ol-) 98a/02
o.-dı (feth ol-) 95b/13
o.-dı (ġam-gīn ol-) 94a/13
o.-dı (ḥalāş ol-) 118a/11
o.-dı (ḥayrān ol-) 93a/11, 96a/01,
100b/14
o.-dı (ḥāzır ol-) 110a/17
o.-dı (helāk ol-) 92b/05
o.-dı (ḥudā-perest ol-) 118a/22
o.-dı (işāret ol-) 98b/23, 99a/03
o.-dı (keyf ol-) 104a/25
o.-dı (kül ol-) 101b/12
o.-dı (kütürdi ol-) 120a/03
o.-dı (maḥrūm ol-) 118a/11
o.-dı (me‘mūr ol-) 110a/20
o.-dı (meşġul ol-) 103a/15
o.-dı (mürd ol-) 96b/09
o.-dı (muḳābil ol-) 107a/10, 119a/03
o.-dı (muḳayyed ol-) 110b/15
o.-dı (munṭazır ol-) 108b/05,
112a/23, 112b/17
o.-dı (müncer ol-) 102a/07
o.-dı (nā-bedīd ol-) 91b/01
o.-dı (ne ol-) 91a/19
o.-dı (nice ol-) 94b/04, 96a/04
o.-dı (niçe ol-) 102a/06
o.-dı (n’oldı) 97a/14, 104b/20,
110b/08, 118a/12
o.-dı (nümāyān ol-) 114a/06
o.-dı (peydā ol-) 94a/05, 102b/13,
109a/04, 113b/25
o.-dı (pīşmān ol-) 109b/04
o.-dı (pür-ziyā ol-) 92b/11
o.-dı (ra’şe-nāk ol-) 106a/02
o.-dı (revān ol-) 101b/20, 110b/03
o.-dı (revāne ol-) 91b/24, 120a/10
o.-dı (şabāḥ ol-) 92a/11, 94a/03,
94a/25, 97b/07, 98a/24, 99b/02,
100a/13, 102b/08, 102b/05,
108a/09, 108b/11, 109a/03,
115a/19, 118a/25, 119a/22,
120a/08, 102b/12, 107a/09
o.-dı (sākin ol-) 95b/12
o.-dı (ser-nihād ol-) 90b/20
o.-dı (süvār ol-) 95a/04, 100a/15,
100a/19, 120a/22
o.-dı (şād ol-) 95b/05, 96a/08,
97a/18, 117a/07
o.-dı (tamam ol-) 110a/22
o.-dı (tār-mār ol-) 92a/09
o.-dı (tedārikde ol-) 91a/12
o.-dı (tor top ol-) 92b/03
o.-dı (vāki‘ ol-) 117b/01
o.-dı (yola revān ol-) 112a/11
o.-dı (zāhir ol-) 91b/25, 93b/09,
94a/20, 95b/09, 102b/13, 114a/02,
114a/07, 114a/07
o.-dı (ziyāde ol-) 105a/03
o.-dılar (bīyhūd ol-) 93a/16
o.-dılar (birlik ol-) 95b/24
o.-dılar (cem‘ ol-) 119a/15
o.-dılar (dāḥil ol-) 110b/04
o.-dılar (ġişş ol-) 107a/02
o.-dılar (ḥayrān ol-) 95a/09
o.-dılar (ḥāzır ol-) 96b/01
o.-dılar (ḥudā-perest ol-) 119a/18
o.-dılar (ihtirāz üzre ol-) 98a/15
o.-dılar (kendi şafāsında ol-) 115a/18
o.-dılar (lerzān ol-) 114b/23
o.-dılar (meşġul ol-) 93a/06, 110a/17

- o.-dılar (muḳābil ol-) 107a/09,
108a/09
- o.-dılar (munṭazır ol-) 94b/07,
105a/22, 118a/25
- o.-dılar (müterakḳıb ol-) 102b/11
- o.-dılar (nāzırlar ol-) 102b/09
- o.-dılar (revān ol-) 96b/03, 108b/09
- o.-dılar (şād ol-) 102a/13
- o.-dılar (tabi' ol-) 95a/19
- o.-dılar (tedārik üzre ol-) 100a/13
- o.-dılar (yola revāne ol-) 113b/21
- o.-dıysa (nice ol-) 95b/15
- o.-duğı 95b/07, 101b/20, 103a/14,
109a/01, 111a/18, 115a/25,
118a/06
- o.-duğı(aḥşām ol-) 93b/25
- o.-duğın 94b/03, 98a/06, 98a/14,
99b/25, 107b/04, 108b/21,
113a/02, 116a/18
- o.-duğın (ḥalāş ol-) 97b/16
- o.-du ğına (ḥalāş ol-) 92a/10, 93a/20
- o.-duğın (tābi' ol-) 110b/09
- o.-duğı (mālik ol-) 111a/15
- o.-duğum 104b/20
- o.-duğum (nice ol-) 96a/04
- o.-duğumuzda (mālik ol-) 111a/15
- o.-duğun 91b/09
- o.-duğun (ğayb ol-) 94a/12
- o.-duğun (ḥudā-perest ol-) 105b/19
- o.-duḳda (aḥşām ol-) 107a/18
- o.-duḳda (rūşen ol-) 97b/08
- o.-duḳda (muḳābil ve muḳārīn ol-)
118b/05
- o.-duḳda (muṭṭali' ol-) 112a/17
- o.-duḳda (münevver ol-) 105a/23
- o.-duḳda (nerm ol-) 109b/18,
117b/11
- o.-dum ('āşık ol-) 90b/22, 91b/12
- o.-dum (mālik ol-) 113b/12, 117b/09
- o.-duñ 104b/22
- o.-duñ (ḥalāş ol-) 93b/10
- o.-duñuz (ḥalāş ol-) 107a/25
- o.-duñ (māni' ol-) 119b/07
- o.-duñ (n'olduñ) 113a/19
- o.-ınan (taḥmīn ve taşmīm ol-)
114a/18
- o.-ınca 91b/02, 93a/08, 98b/12,
113a/12, 113b/25
- o.-ınca (aḥşām ol-) 107a/17,
108a/10, 108a/10
- o.-ınca (şabāḥ ol-) 92a/11, 94a/01,
97b/15, 102b/08, 108a/11
- o.-ınca (süvār ol-) 103a/03
- o.-ınca (tamam ol-) 93b/24
- o.-ınca (muṭṭali' ol-) 112a/04,
112a/24
- o.-ınca (vāḳıf ol-) 112a/12
- o.-insun (inşā ol-) 111b/19
- o.-ınur (ricā ol-) 116a/25
- o.-ma (ğāfil ol-) 106b/08
- o.-ma (elem üzre ol-) 119a/21
- o.-mada (mālik ol-) 113b/09
- o.-madı 94a/04, 95b/01, 106a/22
- o.-madı (ḳa'il ol-) 104a/07
- o.-madı (muḳayyed ol-) 98b/03,
99b/05
- o.-madılar (muḳayyed ol-) 95a/25
- o.-maduḳ 100b/19
- o.-mağa(ḥudā-perest ol-) 105a/19,
107b/05
- o.-mağın 117b/16
- o.-maḳ (şenlik ol-) 92a/12
- o.-maḳ (ḥalāş ol-) 117a/22

- o.-mağ (ḥudā-perest ol-) 99a/12,
105b/20
- o.-mağdan (ḥudā-perest ol-) 99a/17
- o.-mağdur (emrine rām ol-) 108a/19
- o.-makda (cem' ol -) 112b/13
- o.-mamışdur (mālik ol-) 103a/06,
109a/11
- o.-ması (tebdīl ol-) 99a/08
- o.-masun 120a/07
- o.-masun (zāyi' ol-) 96a/03, 106b/05
- o.-maya 99b/14
- o.-mayacak 107b/07
- o.-mayup (muḳayyed ol-) 103a/15,
108a/05
- o.-mayup (zāhir ol-) 115b/01
- o.-mayup (ḥudā-perest ol-) 111a/03
- o.-maz 91b/24, 92a/08, 92b/10,
95a/19, 101b/01, 102a/12,
115b/21, 117a/08, 117a/23,
117b/04, 118a/22
- o.-mazsın (ṣābit-ḳadem ol-) 117b/02
- o.-maz (ilçiyze zevāl ol-) 117a/16
- o.-maz (pāyidār ol-) 115a/05
- o.-miş 119a/12
- o.-miş (ğayb ol-) 94b/03
- o.-miş (ḥalāş ol-) 99b/06
- o.-miş (ḥarāb ol-) 101b/17
- o.-miş (ḥudā-perest ol-) 108a/25
- o.-miş (helāk ol-) 96b/09
- o.-miş (iyü ol-) 103a/18
- o.-miş (mağlūbum ol-) 119b/07
- o.-miş (mālik ol-) 114b/08
- o.-miş (perverde ol -) 115a/23
- o.-miş (pinhān ol-) 90b/20
- o.-miş (şabāḥ ol-) 93a/07, 93a/22
- o.-mişdi (vāḳıf ol-) 108b/18
- o.-mişdur (mālik ol-) 114b/08
- o.-mişdur (nice ol-) 104a/18
- o.-mişdur (vārid ol-) 99b/05
- o.-mişdi 117b/05
- o.-mişdi (süvār ol-) 119b/17,
120a/23
- o.-mişlardı (imtiḥān ol-) 115b/01
- o.-miş 101b/10
- o.-mişdur (vaż' ol-) 95b/04
- o.-sa 96a/05, 103b/06, 105a/21,
107b/13, 111b/18, 111b/21
- o.-sa (meşhūr ol-) 107a/08
- o.-sa (nice ol-) 95b/15
- o.-sam 104b/23, 117a/14
- o.-sam (n'olsam) 118a/13
- o.-sa (n'olsa) 100b/20
- o.-sa (tābi' ol-) 107b/05
- o.-sun 97a/20, 97a/23, 98a/08,
98a/08, 99a/03, 100b/21, 103a/11,
103a/11, 104a/02, 105a/14,
107b/22, 119b/03
- o.-sun (ceng ol-) 105a/10
- o.-sun (nidā ol-) 99a/20
- o.-sunlar (ḥāzır ol-) 116b/14
- o.-sun (ma'zūr ol-) 108b/25
- o.-uñ 108b/15
- o.-uñ (āgāḥ ol-) 110a/16, 110b/19
- o.-uñ (ḥudā-perest ol-) 110b/20
- o.-unsun (tedārik üzre ol-) 111b/05
- o.-unur (ḳıyā ş ol -) 101b/04
- o.-up 98a/13, 109b/18, 110a/19,
113a/13, 113b/09
- o.-up ('āciz ol-) 116a/12
- o.-up ('āşık ol-) 90b/08, 91b/04,
96a/18
- o.-up (ārāste ol-) 115a/08
- o.-up (ārāste ve pīrāste ol-) 118b/06
- o.-up ('āşi ol-) 108b/02

- o.-up (cem' ol-) 102a/04
o.-up (çarç ol-) 95b/08, 103b/17
o.-up (dāl-ı tīg ol-) 119b/16
o.-up (def' ol-) 104b/08, 104b/10
o.-up (dibelik āteş ol-) 100b/16
o.- up (dost ol-) 108a/19
o.-up (düş ol-) 119a/02
o.-up (dügün ol-) 109b/25
o.-up (end ü bend ol-) 94a/09
o.-up (fi'lhāl ol-) 117b/21
o.-up (ğāfil ol-) 98b/08
o.-up (ğarç ol-) 105b/01
o.-up (germ ol-) 118b/13
o.-up (ğışş olup қal-) 105a/10
o.-up (hāmūş ol-) 93b/25
o.-up (haber-dār ol-) 102a/13,
110a/16
o.-up (haber ol-) 99a/18, 110b/07
o.-up (halāş ol-) 91b/15, 96a/19
o.-up (hayrān ol-) 103a/12
o.-up (hayrān u mest ol-) 91a/08
o.-up (hayretinde ol-) 114b/20
o.-up (hāzır ol-) 112b/02, 113a/01
o.-up (hurd hām ol-) 91b/21
o.-up (hudā-perest ol-) 105a/19,
105b/21
o.-up (iki қat ol-) 93a/13
o.-up (izīn ol-) 113a/21
o.-up (kāndīl қandīl ol-) 102b/13
o.-up (mağlūb ol-) 107b/22
o.-up (muқābil ol-) 100a/25, 119a/23
o.-up (münevver ol-) 109a/03
o.-up (müselmān ol-) 109b/21
o.-up (müstecāb ol-) 93b/09
o.-up (nā -çārol -) 92a/07
o.-up (nā-çār ol-) 92a/20
o.-up (nāzır ol-) 113b/25
o.-up (nāzır felek ol-) 102a/08
o.-up (ölüm eri ol-) 106a/22
o.-up (pāre pāre ol-) 101a/02
o.-up (perverde ol-) 108a/04
o.-up (peydā ol-) 93a/21, 101b/05
o.-up (rahşına süvār ol-) 115b/08
o.-up (rāzı ol-) 107a/13
o.-up (şabāh ol-) 105a/22
o.-up (salik ol-) 94b/16
o.-up (serāsime ol-) 93a/14, 93a/17,
101b/25
o.-up (seyr-āheng ol-) 101b/04
o.-up (sīne-i şāf ol-) 91b/12
o.-up (süvār ol-) 91a/09, 95b/02,
100a/17, 105a/24, 105b/02,
115a/21, 115b/10, 118b/02,
118b/03, 118b/14, 119a/23
o.-up (şād ol-) 93b/11
o.-up (tābi' ol-) 95a/10
o.-up (tālīb ve rāğīb ol-) 117b/24
o.-up (tār-mār ol-) 107a/01
o.-up (tarraқа ol-) 93b/19
o.-up (tamam ol-) 96b/01, 101b/02,
104b/15
o.-up (tebdīl ol-) 97a/13
o.-up (tebdīl-i şüret ol-) 120a/09
o.-up (vaż' ol-) 95b/04
o.-up (zāhir ol-) 101b/11, 114a/21
o.-up (ziyāde ol-) 93b/05
o.-ur 94a/05, 95a/23, 99a/09,
109b/14, 111a/13, 117a/16,
117b/23, 120a/03
o.-ur (çāre ol-) 95b/10
o.-ur (dāhil ol-) 102a/11, 120a/06
o.-ur (dem-keş ol-) 101b/21
o.-ur (hayrān ol-) 92a/04
o.-ur (hudā-perest ol-) 107b/08

o.-ur (lerzān ol-) 97a/03, 105b/12,
113a/24
o.-ur (ma' lūm ol-) 111a/15
o.-ur (nice ol-) 95b/14
o.-ur (pāy-māl ol-) 107b/21
o.-ur (peydā ol-) 101b/06
o.-ur (süvār ol-) 115a/06
o.-ur (ṭavīl ol-) 114b/06
o.-ur (tebdīl ol-) 99a/09
o.-ur (yanup kül ol-) 101b/05
o.-uram 107b/08, 108a/05, 116a/19,
117b/02
o.-uram (ḳul ol-) 105a/19
o.-uram (nā' il ol-) 109b/04
o.-uram (tāb' ol-) 107a/12
o.-urdi 90b/06, 91a/15
o.-urdi (mahv ol-) 119a/09
o.-urlar 118a/13
o.-urlar (perest ol-) 96a/02
o.-ursa 107b/12
o.-ursa (müstehaḳ ol-) 91a/05
o.-ursaḳ 107b/11
o.-ursa (ḥalāṣ ol-) 117b/06
o.-ursin 95b/15
o.-ursin (ḥalāṣ ol-) 93a/05
o.-ursin (tābi' ol-) 108a/03
o.-ursun (pīṣmān ol -) 117b/06

olın- Olunmak

o.-an (ta'yīn olın-) 120a/15
o.-dı (nidā olın-) 96a/11, 100a/12
o.-dı (inṣā olın-) 111b/24
o.-maz (ta'bīr olın-) 117a/07
o.-sun (ceng olın-) 100a/05
o.-sun (da'vet olın-) 111b/20
o.-up (ber-ta'y īn olın-) 109b/23
o.-up (du'ālar olın-) 109b/17
o.-up (ṣalā olın-) 109b/16

on is. On

o. 97a/21, 101b/17, 103a/23,
103b/16, 103b/19, 108b/06,
112a/04
o.+ın 93b/02
o.+ (on altı) 97a/02, 113a/22
o.+ (on biş) 110a/02
o.+ (on biñ) 119a/09
o.+ (on dört) 96b/21, 109a/12,
114b/07, 115a/10
o.+ (on iki) 108a/12, 108a/13,
115a/03
o.+ (on iki biñ) 114b/25, 115a/13
o.+ (on sekiz) 96a/21, 105b/05,
105b/15, 106a/04, 106a/17,
113a/22, 115a/10, 115a/10
o.+ (on sekiz biñ) 115a/07
o.+ (on üç) 119b/11
o.+ (on yidi biñ) 94b/16
o.+ (yüz on altı) 112a/14, 112a/20
o.+ (yüz on biş) 111b/08
o.+ (yüz on iki) 112a/22
o.+ (yüz on üç) 112a/14
o.+ (yüz on yidi) 112b/01

oñla- Tedavi etmek, iyileşmek

o.-sun 96b/07

ora is. Ora, orası, o yer

o.+da 97a/13, 97a/14, 98a/10,
113a/02
o.+dan 93b/11, 95a/07, 96a/05,
96a/13, 96b/13, 97a/10, 97a/17,
97b/06, 97b/21, 98a/11, 98b/20,
98b/24, 99a/02, 100a/10, 101b/14,
110a/15, 110b/04, 113a/01,
114b/13, 115a/19, 116a/21,
117a/22
o.+ya 96a/05, 109b/23

ordu *is.* Ordu, karargah

- o. 109a/06
- o.+da 97b/10, 97b/16
- o.+ların 120a/07
- o.+sı 116a/25
- o.+suna 97a/13, 97a/16, 97b/22,
97b/22, 98a/09
- o.+sundan 109a/04
- o.+yı hind 117a/04
- o.+yı islām 113b/15, 114a/03
- o.+ya 97b/06
- o.+ya düş- 97a/17

orman *is.* Orman

- o.+dan 115b/17

orta *is.* Bir yerin içi, merkezi, orta

- o. 92b/03, 92b/13, 93b/13, 93b/14,
93b/16, 93b/22, 101b/24, 104a/11
- o.+larında 93b/22
- o.+sında 92b/02, 93b/21, 95b/03
- o.+ya bırak- 116b/17

ot *is.* Ot

- o.+ bit- 101b/15

otağa (*Far.*) *is.* Sorguç, tuğ

- o.+sı 96a/07, 97a/02, 113a/23,
115a/09
- o.+ları 105b/13

otur- Oturmak, ikamet etmek

- o.-a var- 96b/06
- o.-dı 90b/24, 92b/09, 103a/08,
103a/09, 112b/09
- o.-dı (bir kenāra otur-) 97a/07
- o.-dı (kalkıp otur-) 93a/23
- o.-dılar 111a/21
- o.-duğu 97a/07, 104a/20
- o.-miş 96b/22, 109a/12, 109a/13,
109a/13, 109a/14, 109a/14
- o.-mişlar 109b/01

o.-miş (kaṭrān tulumı gibi otur-)

115a/08

o.-muş 101b/10

o.-uñ 111a/20

o.-up 90b/24, 95a/24, 95a/25,
95b/10, 96b/02, 97b/14, 97b/21,
98b/17, 107b/01, 116a/22,
116b/18

o.-up (tahta otur-) 101b/14

o.-up (geçüp otur-) 103a/09

o.-ur 96b/21, 96b/22, 96b/24, 96b/25,
98b/18, 103a/18, 103a/18,
103a/19

o.-urken 97b/19, 101a/23

otura otura *zf.* Otura otura

o. 95a/24

oturak *is.* Konaklama, mola

o.+ eyle- 113b/20

o.+ it- 112b/19

oturt- Oturtmak

o.-up (oturdup) 120a/18

otuz *is.* Otuz

o. 93a/10, 98a/18, 98a/20, 110b/02

o.+ (otuz iki) 108b/07

o.+ (üç yüz otuz üç) 109a/07,
114a/19

o.+ (yüz otuz) 112a/06

o.+ (yüz otuz üç) 96b/22

otuzar *sf.* Otuzar

o. 116a/12

ovuşdur- Ovuşrutmak

o.-mağa başla- 101a/03

oyna- Oynamak

o.-r (top oyna-) 119b/23

-Ö-

öbür *is.* Digeri, öbür

ö. 107b/11	ö.+in al- 94b/19, 95a/12, 108a/10,
öğret- Öğretmek	118b/09, 118b/12, 118b/24,
ö.-mek (sāz öğret-) 117b/23	119b/05, 119b/06, 119b/13,
öksür- Öksürmek	119b/18
ö.-erek 111b/13	ö.+in kesdir- 105b/10
öl- Ölmek	ö.+ince 105b/05, 114b/24, 115a/10
ö.-di 94b/04	ö.+inde 91b/02, 96b/13, 98b/09,
ö.-dügin 91a/16, 110b/09, 110b/09	99a/08, 99a/18, 99a/19, 99b/02,
ö.-ince 93a/19, 105a/17	101a/23, 102a/04, 102a/10,
öldür- Öldürmek, katl etmek	102a/23, 104b/08, 104b/15,
ö.-di 117a/22, 119b/16	109b/07, 114b/11, 115a/04,
ö.-dügiñ 91b/10	115a/11, 120a/16
ö.-eler 94a/13	ö.+inden 115b/10
ö.-em 105b/24	ö.+ine 90b/13, 93a/04, 95a/21,
ö.-me 100b/03	97a/08, 98a/01, 113a/12
ö.-mege 104a/06	ö.+ine(bār-gāh öñine çık-) 102b/12
ö.-mekden 105b/23	ö.+ine (başın öñine eg-) 117b/05
ö.-mem 117a/17	ö.+ine al- 102a/08
ö.-menüñ 117a/08	ö.+ine düş- 100b/01, 100b/12,
ö.-meyem 91a/05	105b/09, 113a/21, 115a/15
ö.-meyüp 91b/12	ö.+ine gel- 102a/10, 110b/22,
ö.-sem 95a/02	115b/13
ö.-üñ 104a/02	ö.+ine getür- 103b/09
ö.-üp 95a/07, 96a/09, 115a/01,	ö.+ine kapan- 101a/11
119b/12	ö.+ine sür- 116b/21
ö.-ür 117a/22, 118a/02	ö.+ine uğra- 115b/13
ö.-ürler 117a/21	ö.+ine var- 117a/01
ö.-ürseñüz 104a/07	ö.+lerine düş- 95b/18
ölüm <i>is.</i> Ölüm	öp- Öpmek
ö.+ eri ol- 106a/22	ö.-di 117b/09
‘ömr (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Ömür	ö.-di (yir öp-) 97a/18, 102a/10,
‘ö. 101b/01	109b/07, 110a/07
‘ö.+i 101b/02	ö.-diler (rikābın öp-) 95a/05
‘ö.+imizde 119a/17	ö.-erken 117b/09
öñ <i>is.</i> Ön, kat, huzur	ö.-mek dile- 91b/19
ö.+ımızde 110a/05	ö.-üp (dāmenin öp-) 103a/04
ö.+in 104b/05	ö.-üp (elin öp-) 103a/03

- ö.-üp (yiröp-) 102a/10, 110a/08,
110a/15, 110b/18, 118a/19,
120a/05
- öt-** Ötmek
- ö.-di 93b/25, 94a/01
- ö.-er 93b/17
- ö.-erler 93b/23
- ö.-mege başla- 101b/03
- öte** is. Karşı, karşı taraf, ileri, sonrası
- ö. 115b/12
- ö.+de 94a/10, 95b/09, 96a/24,
96a/25, 99b/19, 102b/09, 103b/16,
104b/07, 107a/23, 111a/07
- ö.+den 90b/13, 101a/18, 103a/05,
103b/21, 105a/15, 106a/14,
106b/09, 107a/16, 111b/16,
116a/07, 116b/19, 117a/15,
120a/10
- ö.+den dön- 106a/07
- ö.+si 93a/05
- ö.+sin 98b/12, 99a/02
- ötüş-** Ötüşmek
- ö.-ürler 93b/24
- öyge** is. Öfke
- ö.+sinden 101a/17, 104b/19, 105a/13
- öyle** is. O şekilde, öyle
- ö. 91a/08, 91a/13, 91a/25, 91b/20,
92a/03, 92a/09, 92a/19, 92a/21,
93a/09, 93a/13, 93b/01, 93b/25,
94b/17, 94b/22, 95b/14, 95b/15,
96b/04, 96b/16, 97a/02, 98b/10,
99a/23, 99b/04, 99b/08, 99b/18,
100b/16, 100b/17, 100b/17,
101a/08, 101a/21, 101b/04,
101b/07, 101b/07, 101b/17,
103b/17, 103b/22, 106a/11,
106a/21, 106b/10, 107b/12,
108a/21, 108b/10, 108b/19,
110a/11, 110a/12, 110a/21,
111b/07, 113a/24, 114a/17,
116a/01, 117a/16, 117b/25,
118a/03, 118a/23, 119a/20,
119b/20
- ö.+dür 105b/23, 111a/24, 113a/03
- ö.+ eyle- 94b/21
- ö.+ kal- 95b/16
- öyle** is. Öğle vakti
- ö. 93a/08, 93a/09, 108a/13
- öylece** zf. Öylece
- ö.+ tur- 90b/15
- öylesine** zf. Öylesine
- ö. 107a/01
- ‘özr** (Ar.) is. Özür, mazeret
- ‘ö.+i bahāne eyle- 113a/06
- P-**
- pā** (Far.) is. Ayak
- p.+ (püşti-pā ur-) 100b/25
- pādişāh** (Far. *pād-şāh*) is. Sultan,
hükümdar
- p. 96b/01, 98b/18, 99b/21, 107a/05,
109b/03, 115a/04, 117a/23,
118a/14
- p.+a 117a/20, 117b/24
- p.+a (d īvān-ı pādişāh) 111a/17
- p.+dur 107a/22
- p.+ı 114a/13
- p.+ımızuñ 111a/25
- p.+ımuñ 99a/07
- p.+ımız 100b/17, 108a/24, 111a/13,
111a/14, 111a/17, 118a/07
- p.+lara 113b/12

- p.+ları 110b/21
p.+laruñ 111b/18
p.+um 94b/07, 95b/10, 95b/12,
95b/13, 95b/15, 95b/17, 97a/18,
97a/19, 99b/10, 99b/15, 100a/05,
102a/08, 103b/21, 103b/23,
104a/02, 104a/07, 107a/24,
108a/20, 108b/02, 108b/14,
109b/19, 110b/19, 111a/06,
111b/05, 111b/14, 113a/17,
113b/23, 114a/05, 114a/09,
114a/15, 116b/12, 117a/05,
117a/08, 117a/19, 117b/04,
117b/06, 117b/07, 117b/18,
118a/13, 118a/17, 119a/21,
120a/05, 120a/20
p.+i hind 117a/25
p.+ it- 91b/13
pādişāhī (*Far.*) *b. is.* Padişaha ait
p.+ (fermān-ı pādişāhī) 99b/04
p.+ (kanūn-ı selef-i pādişāhī)
117a/16
pāk (*Far.*) *is.* Temiz, arı
p. 98b/16, 104b/02
p.+ eyle- 105a/04
→ nā-pāk
palanka *is.* Palanga
p.+ya 115b/04
pār pār *zf.* Parıl parıl, ışıl ışıl
p. 106a/05
p.+yan- 105b/14
pāre (*Far.*) *is.* Parça, adet
p. 105b/01, 105b/12, 106a/25,
115a/08
p.+mi 105b/21
p.+ (iki pāre it-) 91a/14, 106a/23,
119b/19
pāre pāre *zf.* Parça parça
p.+ ol- 101a/02
parıldı *is.* Parıltı, ışık
p. 94a/05
parla- Parlamak, ışıldamak
p.-dı 101b/11
parmak *is.* Parmak
p.+ına (parmağına) 98b/16
pārsā (*Far.*) *is.* Sofu, dine bağlı kimse
p.+ (ḥamā'il-i pārsā-yı pīr) 113a/11
→ Pīr-i Pārsā
patırdı Patırtı, şamata
p.+ çıkar- 111b/20
patla- Patlamak
p.-dum 104b/11
paturđı *bk.* patırdı
p. 97b/25
pāy (*Far.*) *is.* Ayak
p. 96b/22, 103a/07, 103a/18,
111b/08, 112a/06, 112a/13,
112a/19, 112a/25, 113b/13,
120a/11, 120a/12, 120a/13
p.+ı 101b/21
p.+i 105b/14
p.+ları 92a/18
p.+uma (ḥāk-i pāy) 113b/06
→pāy-i taht, pāy-māl
pāye (*Far.*) *is.* Derece, rütbe
p.+sine 93b/18
pāyend (*Far.*) *is.* Destek, dayak
p.+ine uğra- 97b/11
pāyidār (*Far. pāy-dār*) *b. is.* İyice,
yerleşmiş, sağlam, sürekli
p.+ ol- 115a/05
pāy-i taht (*Far.*) *b. is.* Başkent
p. 96b/22, 103a/07, 103a/18,
111b/08, 112a/06, 112a/13,

- 112a/19, 112a/25, 113b/13,
120a/12
p.+dur 95b/22
p.+ına 120a/13
p.+ları 120a/11
- pāy-māl** (*Far.*) *b. sf.* Ezilmiş, çiğnenmiş
p.+ eyle- 117a/20
p.+ ol- 107b/21
- peçe** (*Far.beççe*) *is.* İnsan veya hayvan yavrusu
p.+ (kaḫnūs-ı peçe) 101b/12
- peder** (*Far.*) *is.* Baba
p.+i 115b/05
p.+üm 94a/12, 115b/20
p.+üm (server-i peder) 91a/04
- pehlevān** (*Far.*) *is.* Savaşçı, yiğit, kahraman
p. 104a/25, 104b/01, 106b/05,
107b/03, 111a/10, 111b/09,
114a/02, 114a/10, 115b/21,
116a/17, 118b/13, 118b/16,
119a/21, 119b/11, 119b/23
p.+dur 107b/15
p.+ı 90b/08, 96a/21, 111b/07,
111b/08, 111b/11, 111b/12,
112a/05, 112a/20, 114a/13,
115b/19, 115b/20
p.+ına 112a/06, 112a/19, 112a/25
p.+lar 96b/06, 97b/09, 97b/21,
97b/22, 97b/25, 98a/02, 98a/03,
98a/12, 100a/23, 100b/01,
102a/10, 103a/02, 105b/03,
105b/08, 107b/16, 112a/06,
112b/25, 113b/22, 114a/04,
115a/14, 119a/14, 119a/21
p.+lara 113b/09, 119b/03
p.+lardan 119b/23
- p.+lardur 112a/21
p.+ları 90b/02, 91a/14, 94b/07,
96a/10, 96a/22, 96a/22, 96b/04,
97b/05, 105b/05, 112a/10,
112a/20, 112b/24, 113b/14,
114a/24, 114b/04, 119a/15,
119a/16, 119a/20, 120a/09,
120a/11, 120a/18
p.+larımız 120a/20
p.+ların 112b/02, 112b/07, 112b/11
p.+larıñuz 111b/23
p.+larına 112b/09, 112b/12
p.+larından 119b/04
p.+larındandır 115b/23
p.+larıñ 96b/10, 97b/23, 98a/01
p.+larundan 120a/16
p.+uña 120a/12
p.+una 107b/16
p.+ı kavī 112a/22
- pehlevānlık** (*Far.+ T.*) *is.* Yiğitlik
p. 118a/20
- pek** *zf.* Çok
p. 94a/18, 95b/11, 96b/14, 96b/15,
100b/18, 102a/19, 107a/17,
113a/06, 114b/06, 116b/05
- pekçe** *zf.* Dikkatlice
p. 91b/07
- peleng** (*Far.*) *is.* Kaplan
Peleng-i Efgēn-Zırh-pūş *öz. is.* Kişi adı
p. 110a/23, 114a/05, 114a/06
- pençe** (*Far.*) *is.* Pençe
p.+aç- 93a/24
p.+leri 92a/03, 101b/22
p.+si 101b/22
p.+sin 101b/22
p.+sin bük- 107b/17
p.+sine 92a/03

- p.+yi āftāb 116a/14
p.+ ur- 101b/23
perde (*Far.*) *is.* Perde, örtü
p.+ (pes-i perde-yi ‘işmet) 115a/23
→ kilīm-perde, serā-perde
perde (*Far.*) *is.* Bir müzik parçasını meydana getiren selerden her biri
p.+ler 117b/21
perende (*Far.*) *is.* Uçucu, uçan
p. 115a/22
perest (*Far.*) *sf.* Tapan
p.+ ol- 96a/02
→ ḥudā-perest, yezdān-perest
perī (*Far.*) *is.* Peri
p. 90b/04, 90b/05, 90b/17, 94b/09, 94b/23, 95a/15, 95a/16, 95a/24, 95b/23, 96a/05, 96b/01, 96b/02, 101a/22, 102a/15, 102b/04, 103a/07, 107b/19, 109a/09, 114a/13
p.+ler 94a/06, 95b/13, 95b/17, 96a/06, 96a/08, 96a/15
perīṣān (*Far.*) *sf.* Dağınık, karışık
p.+ it- 94b/08
p.+ eyle- 94a/13
pertāb (*Far.*) *is.* Atlamak, sıçramak
p.+ eyle- 115b/10
p.+ it- 101a/04, 101b/24
pertāv *bk.* **pertāb**
p.+ it- 103b/14
pervā (*Far.*) *is.* Korku
→ bī-pervā
perverde (*Far.*) *is.* Yetiştirilmiş, büyütülmüş
p.+ ol- 108a/04, 115a/23, 115b/03
perverdigār (*Far.*) *b. is.* Besleyici, terbiye edici, rızıkandırıcı, Allah
p.+um 92a/23
pervīn (*Far.*) *is.* Ülker yıldızı
Pervīn *öz. is.* Yer adı
p. 114a/12
Pervīn Şāh *öz. is.* Kişi adı
p. 114a/12
pervīz (*Far.*) *is.* Üstün
Pervīz Şāh *öz. is.* Kişi adı
p. 114b/10
pes (*Far.*) *zf.* Hemen, derhal
p. 98a/20
pes (*Far.*) *is.* Ard, arka, geri
p.+i perde-yi ‘işmet 115a/23
peşīmān (*Far.*) *is.* Pişman
p.+ ol- 109b/04, 117b/06
peşkeş (*Far. pīş-keş*) *is.* Hediye, armağan
p.+lerin 108b/23, 112b/11, 112b/11
peşrev (*Far.*) *is.* Türk müziğinin en maruf saz eseri formu
p. 117b/21
peyām (*Far.*) *is.* Haber
p.+ı kendi hālüne ço- 94a/12
peydā (*Far.*) *is.* Meydanda, açıkta
p.+ eyle- 97b/06, 100a/22, 112a/10, 112a/13, 112a/22
p.+ ol- 93a/21, 94a/05, 101b/05, 101b/06, 102b/13, 109a/04, 113b/25
peyker (*Far.*) *is.* Yüz, çehre
p.+in 105b/01
→ ejderhā-peyker, hūrşīd-peker
Pīl-ten-i Pīl-efgen *öz. is.* Kişi adı
p. 114b/04
pinhān (*Far.*) *is.* Gizli, saklı
p.+ it- 104a/23
p.+ ol- 90b/20

pīr (*Far.*) *is.* Yaşlı, ihtiyar
p. 92b/06, 92b/08, 92b/11, 92b/13,
93a/01
p.+dür 91b/22
p.+ler 109b/16
p.+i dānā 108b/01
p.+i rūşen-zamīr 92a/25
p.+ (ḥamā'il-i pārsā-yı pīr) 113a/11
→ Ber-Ḥayāyī Pīr, Kām-rān Pīr, Pīr-i
Pārsā
Pīrān Zengī *öz. is.* Kişi adı
p. 118b/23
pīrāste (*Far.*) *is.* Düzenlenmiş, süslü
p.+ (ārāste ve pīrāste ol-) 118b/06
Pīr-i Pārsā *öz. is.* Kişi adı
p.+nuñ 99a/08
Pīr-i Efgēn Evren-gūş *öz. is.* Kişi adı
p. 110a/23
pīşe (*Far.*) *is.* Sanat, meslek, iş
p. 93a/21
pīşe-zār (*Far.*) *is.* İş yeri
p.+a 93a/21
pişür- Pişirmek
p.-üp 97b/12
piyāde (*Far.*) *is.* Yaya giden asker,
p. 91b/24, 94a/23, 94b/18, 95a/12,
100b/01, 100b/02, 105b/05,
105b/09, 115a/14, 115b/19
p.+ yūri- 93a/08
p.+ yūrü- 93a/04
pūlād (*Far.*) *is.* Çelik
p.+a 119a/09
p.+a (çīn-i pūlād) 100a/17
p.+ dōg- 116a/10
pūlād-dest (*Far.*) *b. sf.* Çelik elli
→ Tūmṭurāk-ı Pūlād-dest
pūs (*Far.*) *is.* Öpme, öpüş

p.+ eyle- 106a/05
pūş (*Far.*) *is.* Örtü, perde
→ Peleng-i Efgēn-Zırh-pūş
pūşīde (*Far.*) *is.* Örtü, örtülmüş
p.+li 90b/15
p.+sin 90b/25
pūr (*Far.*) *is.* Çok, fazla
Pūr 'İşve bk. Pūr 'İşve Bānū
p. 118a/01, 118a/06, 118a/19
p.+nüñ 117b/18, 117b/19, 118a/06
p.+ye 118a/04, 118a/07, 118a/14
p.+yi 117b/24, 118a/01, 118a/14,
118a/21
Pūr 'İşve Bānū *öz. is.* Kişi adı, Rāy-ı
Ā'zam'ın cariyelerindendir.
p. 117b/15, 117b/16, 117b/21,
117b/22, 117b/24
pūr-siyāh (*Far.+Ar.*) *is.* Simsiyah
p. 101b/15
pūr-ziyā (*Far.+Ar.*) Çok ışıklı
p.+ eyle- 100a/14
p.+ ol- 92b/11
pūşt (*Far.*) *is.* Arka, sırt
p.+i pā ur- 100b/25
pūşte (*Far.*) *is.* Yığın, tepe
p. 92a/12, 92a/14
p.+nüñ 92a/12
p.+ye 92a/13

-R-

rābiḥ (*Ar.*) *is.* Karlı, kazançlı, faydalı
r.+inden 111b/15
Racīm *öz. is.* Kişi adı
r. 91a/15, 91a/19, 91a/21, 91a/24,
91b/01

- r.+e 91a/23
- ra'd** (*Ar.*) *is.* Gök gürültüsü
r. 116a/04
- Ra'd-ı Cihān-sūz** *öz. is.* Kişi adı
r. 107b/16, 111b/07, 114a/10,
114a/17, 114b/18, 115a/25
r.+ı 113b/14, 113b/16
r.+uñ 115b/01
- rağ** (*Far.*) *is.* Dağ eteği, çayırılık
çimenlik yer
r.+da 113b/23
- rāğīb** (*Ar.*) *is.* Rağbet eden, meyl eden
r.+ (tālīb ve rāğīb ol-) 117b/24
- rāh** (*Far.*) *is.* Yol
r.+ ('azm-i rāh eyle-) 102a/02,
113b/17
- rāhat** (*Ar.*) *is.* Rahatlık, huzur
r.+ it- 107b/02
- rāhib** (*Ar.*) *is.* Rahip, papaz
r. 98b/05, 98b/23, 98b/24, 99a/05
r.+den 108b/04
r.+ler 99b/20, 99b/20
r.+lere 99a/23
r.+leri 108a/24
r.+uñ 109b/19
→ kübrān rāhib
- raḥne** (*Far.*) *is.* Zarar, ziyan
r.+ geç- 98b/13
r.+yi 105a/05
- raḥş** (*Ar.*) *is.* At
r. 97b/06, 100b/25, 115a/05
r.+a 100b/25
r.+ın 119b/16
r.+ına 95b/01, 108a/14, 111a/07,
116a/15
r.+ına süvār ol- 115b/08
r.+ından 118b/22
- r.+ınuñ 119b/20
r.+ın sür- 119b/18
r.+larına 108b/24, 119a/23
r.+ı bī-çāre 101a/01
- raḳş** (*Ar.*) *is.* Sıçrayarak oynama, dans
etme
r.+ eyle- 117b/12
- rām** (*Ar.*) *is.* İtaat eden, boyun eğen
r.+ (emrine rām ol-) 108a/19
- rāst** (*Far.*) *is.* Doğru, uygunluk
r.+ gel- 92a/22, 93b/20, 97a/16,
101a/02, 101a/24, 117a/20,
119a/09
- ra'se** (*Ar.*) *is.* Titreme, titreyiş (korku
veye soğuktan ürkme)
r.+ tūt- 113a/18
- ra'se-nāk** (*Ar.+Far.*) *b. is.* Titreyen,
ürken
r.+ ol- 106a/01
- rāvī** (*Ar.*) *is.* Rivayet eden, anlatan
r. 94a/24, 96a/09, 96b/16, 100a/08,
101a/21, 101b/21, 107a/04,
108a/12, 108b/09, 110b/02,
112a/03, 112b/17, 117b/14,
119a/16, 120a/02
r.+-yi güzīn 115a/22
r.+-yi şīrīn-keḷām 92a/13, 111b/06
r.+-yi dāstān 91a/12, 118a/03
r.+-yi 'acībū'l beyān 110a/21
r.+-yi şīrīn-edā 96b/03
- Rāy** (*Ar.*) *is.* Raca, Hint hükümdarı, *bk.*
Rāy-ı A'zam
r. 108b/02, 116b/08, 116b/09
r.+a 111a/10, 116b/08
r.+dan (dīvān-ı rāy) 116b/18
r.+ı (dīvān-ı rāy) 113b/13
- Rāy-ı A'zam** *öz. is.* Kişi adı

- r. 107b/14, 107b/14, 107b/15,
 107b/22, 108b/09, 108b/19,
 109b/12, 109b/13, 109b/13,
 109b/14, 110a/11, 110a/12,
 110b/02, 111a/03, 111a/09,
 111a/14, 111a/19, 111a/21,
 111b/01, 111b/06, 111b/15,
 111b/19, 112a/16, 112b/08,
 112b/09, 112b/10, 112b/12,
 112b/16, 112b/20, 112b/21,
 113a/13, 113a/14, 113a/14
 113a/18, 113a/22, 113a/25,
 113b/03, 113b/07, 113b/17,
 113b/19, 113b/21, 113b/23,
 114a/04, 114a/08, 114a/20,
 114b/07, 114b/11, 114b/12,
 114b/17, 114b/23, 114b/25,
 115a/21, 115b/20, 115b/23,
 116a/18, 116b/07, 116b/11,
 116b/16, 116b/17, 117a/01,
 117a/05, 117a/08, 117a/10,
 117a/12, 117a/14, 117a/17,
 117b/01, 117b/04, 117b/05,
 117b/08, 117b/09, 117b/13,
 117b/16, 117b/18, 118a/02,
 118a/03, 118a/12, 118a/15,
 118a/15, 118a/16, 118a/17,
 118a/23, 118a/24, 118b/01,
 118b/08, 119a/12, 119a/14,
 119a/15, 119a/20, 119a/24,
 119b/24, 120a/02, 120a/06,
 120a/16, 120a/17, 120a/19
- r.+a 107b/23, 108b/22, 109b/12,
 110b/03, 110b/16, 111a/09,
 111a/11, 111a/22, 111b/05,
 111b/13, 112b/08, 113a/09,
 113a/17, 113a/17, 113b/03,
 113b/22, 113b/22, 115b/05,
 116b/03, 116b/06, 117a/07,
 118a/24, 119a/20, 119a/22
 r.+a (der-i divān-ı rāy-ı a'zam)
 111a/18
 r.+a (dīvān-ı rāy-ı a'zam) 110b/18,
 111a/16, 112b/08, 112b/11,
 112b/23, 117a/05, 118a/12
 r.+a (serāy-ı rāy-ı a'zam) 113a/16,
 118a/06
 r.+da 115a/19
 r.+dan 118a/18
 r.+dan (dīvān-ı rāy-ı a'zam) 111a/06,
 113b/15
 r.+dur 116b/12
 r.+ı 109b/14
 r.+ı (nāme-yi rāy-ı a'zam) 112a/24
 r.+sın 113b/05
 r.+uñ 110b/03, 110b/05, 111b/07,
 112b/21, 113b/16, 115a/23,
 116a/19, 116a/25, 117b/08,
 117b/14, 119a/02, 119b/22,
 120a/05
 r.+ (bār-gāh-ı rāy-ı a'zam) 116b/08
 r.+ ('azm-i ħimāye ve rāy-ı a'zam
 eyle-) 112b/05
 r.+ ('azm-i rāy-ı a'zam eyle-)
 113a/11
 r.+ ('azm-i rāy-ı a'zam it-) 112b/18
- rāyiḥa** (*Ar.*) *is.* Koku
 r.+sın 92a/05, 92a/15
 r.+(bed-i rāyiḥa) 91b/19
 r.+sın al- 101b/20
- rāzı** (*Ar.*) *sf.* Kabul eden, boyun eğen
 r.+ ol- 107a/13
- rebāb** (*Ar.*) *is.* Gövdesi Hindistan cevizi
 kabuğundan yapılmış bir çeşit kemançe

- r.+ın 117b/12
r.+ çal- 117b/12
refîk (*Ar.*) *is.* Arkadaş, dost
r.+lerin 104a/08
rehâ (*Far.*) *is.* Kurtuluş
r.+ bul- 106a/13
Rehvâr bk. **Rehvâr-ı Bahrî**
r.+a 95a/15, 95b/09
r.+dan 95a/05, 95b/18
r.+ı 95a/04, 95b/19
Rehvâr-ı Bahrî *öz. is.* Ferāmurz'un atının adıdır.
r. 90b/24, 115a/06
r.+den 90b/23, 95b/05
r.+ye 91a/09, 103a/03, 118b/14
Remed Şâh-ı Dīv-çeşm *öz. is.* Kişi adı
r. 114a/23
remil (*Ar. reml*) *is.* Falcılık
r.+de ('ilm-i remil) 111b/05
r.+i (tahta-yı remil) 102a/08
r.+ eyle- 102a/07
rencîde (*Far.*) *is.* İncinmiş, kırılmış
r.+ eyle- 105b/18
reng (*Far.*) *is.* Hile, oyun
r. 99b/25
r.+eyle- 99b/07
r.+i 103a/19, 105a/12
reng (*Far.*) *is.* Renk
r. 93b/16
reng-âmîz (*Far.*) *b. is.* Renk renk, türlü türlü renkli
r.+ den(kaşr-ı mînâ-yı reng-âmîz)
93b/16
rengle- (*Far.+T.*) Hile yapmak, düzen kurmak
r.-yelüm 98b/05
re's (*Ar.*) *is.* Baş, başkan
r.+leri 108b/03
resm (*Ar.*) *is.* Âdet, usul, tarz, suret
r.+inde 92b/07
r.+in (ism-i resmin su'âl eyle-)
119a/03
resûl (*Ar.*) *is.* Elçi
r. 113a/16
reşk (*Far.*) *is.* Kıskanma
r.+ eyle- 119a/17
r.+ ü taḥşîn eyle- 103a/06
revân (*Far.*) *sf.* Akan, yürüyen, giden
r.+ (yola revân ol-) 112a/11
r.+ ol- 96b/03, 101b/20, 108b/09,
110b/03
revâne (*Far.*) *sf.* Akan, yürüyen, giden
r. ol- 91b/24, 120a/10
r.+ (yola revâne ol-) 113b/21
revnaḳ (*Far.*) *is.* Parlaklık, güzellik
r. 119a/17
revzen (*Far.*) *is.* Pencere
r. 93b/15
r.+ler 93b/15
ricâ (*Ar. recâ*) *is.* Ümit, umma, yalvarma, istek, dilek
r.+ eyle- 91a/04
r.+ ol- 116a/25
rikâb (*Ar.*) *is.* Üzengi
r.+ına düş- 116a/25
r.+ında 105b/10, 115a/12, 115a/12,
118b/19
r.+ın öp- 95a/05
rind (*Far.*) *sf.* Kalender, aldırıışsız
r. 96b/13, 96b/14, 96b/15, 96b/17,
97a/04, 99a/10, 113b/14
rivâyet (*Ar.*) *is.* Söylenti
r.+de 101b/01, 101b/01

rub' (*Ar.*) *is.* Dörtte bir, çeyrek, bir şeyin dört kısmından bir kısmı

r. 93a/17

rub'-ı meskūn Dünyanın kara olan dörtte bir kısmı

r. 96b/03, 102a/03

r.+ ('azm -i rub'-ı meskūn eyle-)
101b/14

r.+ ('azm -i rub'-ı meskūn it-)
101a/22

rūh (*Ar.*) *is.* Ruh, can, nefes

r. 91a/08

rūhānī (*Ar.*) *is.* Ruha ait, ruh ile ilgili

r.+ (zevķ-i rūhānī) 92b/10

ruhşat (*Ar.*) *is.* İzin

r.+ vir- 95a/13, 108a/12

rūşen (*Far.*) *sf.* Aydın, parlak

r. 92a/25

r.+ ol- 97b/08

rūşen-zamīr (*Far.*) *b. sf.* Gönlü aydınlık, hakikatleri bilen

r.+ (pīr-i rūşen-zamīr) 92a/25

rūy (*Far.*) *is.* Yüz, çehre

r.+ -ı arz 100a/13

r.+ -ı zemīn 102b/08

rūzgār (*Far.*) *is.* Rüzgar, yel

r.+uñ 102a/20

Rüstem *öz. is.* Kişi adı

r. 117a/22

r.+e 117a/24

-S-

sā'at (*Ar.*) *is.* Saat, vakit, zaman

s. 90b/18, 93a/15, 93a/16, 93a/17,
93b/08, 93b/17, 93b/17, 93b/23,

93b/24, 102a/12, 105a/08,

116a/11

s.+de 110a/01

şabā (*Ar.*) *is.* Gün doğusundan esen hafif rüzgār

s.+ (bād-ı şabā) 114a/01

s.+ (der-bend-i şabā) 110a/23,
114a/05

şabāh (*Ar.*) *is.* Sabah

s.+a 100a/12, 102b/11, 105a/22,
108b/05, 108b/07, 118a/25

s.+dur 113a/13

s.+ ol- 92a/11, 92a/11, 93a/07,

93a/22, 94a/01, 94a/03, 94a/25,

97b/07, 97b/14, 98a/24, 99b/02,

100a/13, 102b/05, 102b/08,

102b/08, 102b/11, 105a/22,

107a/08, 108a/09, 108a/11,

108b/11, 109a/03, 115a/19,

118a/25, 119a/22, 120a/08

s.+dan (çīn-i şabāh) 112b/07

sābīķ (*Ar.*) *is.* Geçmişte olan şey geçmiş bulunan olay

s.+ (kemā-hū'l sābīķ) 111a/13

sābīķa (*Ar.*) *is.* Geçmişte olan şey geçmiş bulunan olay

s. 93b/20

şābit-ķadem (*Ar.*) *b. sf.* Ayağına sağlam, yerinde ve sözünde duran

s.+ ol- 117b/02

şabr (*Ar.*) *is.* Sabır

s.+ eyle- 91b/02, 91b/20, 98b/12,
100b/09, 104a/02, 116b/13

s.+ it- 104a/22

şābūn (*Ar.*) *is.* Sabun

s. 105a/03

şaç- Saçmak

- s.-ardı (yüzine saç-) 104a/15
- şaçıl-** Saçılmak
- s.-dı (meydāna şaçıl-) 107a/01
- s.-up 101a/02
- şadā** (*Ar.*) *is.* Ses, yankı
- s. 102a/13, 103b/07, 115a/13
- s.+sı 115a/02, 115b/05
- s.+sın 102b/10, 119a/13, 119b/25
- s.+sından 93b/24
- s.+yıla 92a/10, 93a/14, 94b/18
- şaded** (*Ar.*) *is.* Konu, bahis
- s.+i 111a/09 k
- s.+ine 111b/02 k
- s.+i aç- 108a/02
- şafā** (*Ar.*) *is.* Saflık, berraklık, gönül
şenliği, neşe
- s.+sından 117b/19
- s.+ (yārān-ı şafā) 108a/06
- s.+ eyle- 91b/17
- s.+ sında (kendi şafāsında ol-)
115a/18
- şaff** (*Ar.*) *is.* Sıra, kat, saf
- s.+ına 109b/09
- s.+ında 109b/10
- s.+lar düz- 118b/05, 119a/24
- s.+ı vüzerā 120a/17
- s.+ düz- 120a/22
- s.+ tut- 116a/21
- s.+ (sīne-i şaff ol-) 91b/12
- Şaff-şiken** *öz. is.* Kişi adı
- s. 114a/24
- şāğ (I)** Solun karşıtı, sağ taraf
- s. 96b/21, 97a/01, 100a/18, 100a/20,
100a/21, 105b/02, 105b/03,
106a/19, 109b/01, 115a/12,
119b/04, 120a/11, 120a/12,
120a/18
- s.+a 119b/03
- s.+ında 115a/11
- şāğ (II)** Yaşamakta olan diri sağlıklı,
esen
- s. 94b/04,
s.+dur 94b/06, 94b/04
- s.+ kal- 101a/15
- s.+ sālīm çık- 117a/22
- sāğar** (*Far.*) *is.* Kadeh, içki bardağı
- s. 91a/01, 104a/23, 117b/10
- s.+ı 117b/11
- şahan** *is.* İçine yemek konulan kap,
sahan
- s.+lar 109b/15
- şāhib** (*Ar.*) *is. ve sf.* Sahip, malik,
koruyan
- s.+i 96b/25, 107a/05, 111a/13,
115b/18
- s.+idür 105b/12
- şāhib-ḥurūç** (*Ar.+Far.*) *b. sf.*
Ayaklanarak idareyi ele geçirmiş kimse,
asi
- s. 110b/19, 111b/23, 115b/06
- şāhib-kırān** (*Ar.+Far.*) *b. sf.* Her zaman
üstünlük kazanan hükümdar
- s. 90b/20, 100a/20, 103a/04,
103a/04, 103b/04, 103b/10,
107a/22, 109b/06, 109b/11,
110a/08, 110a/13, 112b/22,
116a/24, 117a/01
- s.+dan (nesl-i şāhib-kırān) 109b/02
- s.+ımız 110a/06
- s.+ı (sille-yi şāhib-kırān) 119b/20
- s.+ı (müşt-i şāhib-kırān) 92a/09
- s.+ı (‘unvān-ı şāhib-kırān) 113a/08
- s.+lara 107a/03
- s.+um 105b/18, 107a/11, 110b/19

- s.+uñ 102a/07, 111b/06
s.+ı ‘ālem 102a/06, 102a/11,
108b/24, 110a/19, 110b/22,
113b/04
s.+ı hindistān 104a/12
s.+ı küh-ı heft-gān 94b/25
s.+ı nesl 107a/11
- şāhib-kırānī** (*Ar.+Far.*) *b. sf.* Sahip
kıranlara has
s.+ (ālāt-ı şāhib-kırānī) 115a/08
s.+ (ālāt-ı şāhib-kırānī-yi müennes) 115b/07
- şāhib-kırānlık** (*Ar.+Far.+T.*) *b. is.*
Yiğitlik
s. 115b/06, 118a/20
- şahih** (*Ar.*) *is.* Gerçek, doğru
s. 102a/06
- şāhire** (*Ar.*) *sf.* Büyücü kadın
→ şimle-yi sāhire
- şahn** (*Ar.*) *is.* Avlu, meydan
s.+ı ğaye 105a/24
- şahrā** (*Ar.*) *is.* Çöl, kır
s. 91b/23, 115a/13
s.+sında 109b/24
s.+yı haqaniyye 102a/12, 105a/25
s.+yı 118b/04
- Şahrā-yi Heyhāt** *öz. is.* Yer adı
s. 91b/22,
s.+a 91b/23
- şāhte** (*Far.*) *is.* Düzmece, yapmacık,
sahte
s. 117b/03
- sā’ir** (*Ar.*) *sf.* Diğer, başka
s. 99a/08, 100a/21, 113b/12
s.+ler 100b/22, 107a/12, 114b/23
s.+lerin 96a/11, 96b/07, 97a/25,
97b/18
- şakal** *is.* Sakal
s. 109a/12
s.+ın 104b/02
- şakın** *ünl.* Aman ha, sakın
s. 100b/03, 102b/05, 102a/18,
116b/01, 117a/03
- şakın-** Sakınmak
s.-uñ 96b/15, 111a/17
- sākız** *is.* Sakız
s.+ı boka düş- 112b/16
- sākī** (*Ar.*) *sf.* Su veren, içki dağıtan
s. 104a/22, 104a/23
s.+ler 109b/17
s.+ye 117b/12
- sākilik** (*Far.+T.*) *is.* Sakilik mesleği
s.+i (sākiliği) 117b/12
- sākin** (*Ar.*) *sf.* Hareketsiz olan, uslu
s.+ ol- 95b/12
- şakla-** Saklamak
s.-dı 98b/16
- şal-** Göndermek, salmak, serbest
bırakmak
s.-dı 116a/13
s.-dı (başın şal-) 114b/08
s.-dı (gīyāha şal-) 90b/24
s.-dikları (şikāra şal-) 97a/24
s.-ı-virdiñüz 100b/10
s.-ı-vir- 99a/23, 104b/16, 107b/20,
113a/14
s.-up (münādiler şal-) 110a/15
- şalā** (*Ar. şalā’*) *is.* Çağrı, duyuru
s.+ olun- 109b/16
- şalābet** (*Ar.*) *is.* Sağlamlık, kuvvet,
dayanma
s. 90b/02, 105b/12
s.+i 96b/23
- şalağ** *bk. şalak*

s. 100a/07, 100b/06, 106a/19,
106a/22, 107a/07
şalağ-zenlik (*T.+Far.*) *is.* Salak
kullanma işi
s. 107a/08
şalak *is.* Ucunda kısa zincirlere
bağlı birkaç demir yuvarlağı bulunan
sopadan ibaret eski savaş âleti,
çomak, şeşper, gürz
s. 96a/21
s.+a (şalağa) 106a/14
s.+ı (şalağı) 105b/05, 106a/21
s.+ın (şalağın) 107a/06
s.+ı (şalağı) 106a/17, 107a/07
s.+umdan (şalağumdan) 106a/13
s.+uñ (şalağuş) 106a/15, 106a/20
şalât (*Ar.*) *is.* Namaz
s.+ı mağrib 92b/12
şalındur- Salındırmak
s.-mayup(gözine şalındur-) 94b/20
sâlik (*Ar.*) *is.* Bir yola giren, bir yolda
giden
s.+ ol- 94b/16
sâlim (*Ar.*) *sf.* Sağ, sağlam, salim
s.+ (şağ sâlim çık-) 117a/22
şalla- Sallamak
s.- şırt eyle- 97b/20
sâlūs (*Far.*) *is.* Riyakar, iki yüzlü
Sâlūs *bk.* **Sâlūs-ı Hindî**
s. 112a/06, 118b/21, 118b/21
Sâlūs-ı Hindî *öz. is.* Kişi adı
s. 112a/05
Sâlūs-ı Lisânî *öz. is.* Kişi adı
s. 118b/20
Sâm *bk.* **Sâm-ı Siyeh-püş**
s. 120a/25, 120a/25
s.+ı 120a/24

Sâm-ı Siyâh *öz. is.* Kişi adı
s. 120a/24
Sâm-ı Siyeh-püş *öz. is.* Kişi adı
s. 112a/06, 112a/07
şaman *is.* Saman, Kuru ot
s.+ (içine samân doldur -) 105a/17
Sâmân *bk.* **Sâmân-ı Hindî**
s.+ı 118b/10
s.+uñ 118b/09
Sâmân-ı Hindî *öz. is.* Kişi adı
s. 118b/08
Sâmür *bk.* **Sâmür-ı Hindî**
s. 119b/05, 119b/13, 119b/15,
120a/01
s.+ı 120a/01
s.+uñ 119b/06, 119b/13, 119b/18,
119b/18
Sâmür-ı Hindî *öz. is.* Kişi adı
s. 112a/10, 119b/01, 119b/07,
119b/08, 119b/09, 119b/10,
119b/11, 119b/12, 119b/14,
119b/16, 119b/20
s.+nüñ 119b/05
s.+yi 119b/21
şan- Sanmak, zann etmek
s.-duğı 105a/15
s.-up 92a/05
s.-up (al şan-) 94b/21
s.-up (gerçek şan-) 91b/18
saña *zm.* (sen zamirinin yönelme hali)
s. 90b/10, 90b/10, 90b/22, 91a/06,
92a/23, 96b/10, 97a/21, 100a/10,
100b/21, 103a/21, 104b/22,
105b/25, 106b/04, 107a/12,
107a/12, 108a/12, 108a/20,
108a/20, 110b/08, 116a/02,

- 116b/17, 117b/03, 117b/23,
118a/13, 118a/22
s.+da 106b/03
- sancak** *is.* Bayrak, sancak
s. 118b/04
- san'at** (*Ar.*) *is.* Ustalık, hüner
s.+lar 115a/07
- şandalī** (*Ar.*) *is.* İskemle, hükümet
kürsüsü, mevki
s. 96b/24
s.+ çek- 107b/15
s.+ kır- 111a/20
s.+ler 109b/01, 112b/12
s.+lere 111a/20
s.+lerin 114a/19
s.+sinde 96b/22, 97a/01, 103a/07,
103a/18, 113b/14
s.+ler vir- 119a/19
s.+(hıl'at ve şandalī vir-) 120a/02
- şandalī-nişin** (*Ar.+Far.*) *is.* Sandelyede
oturan
s. 111b/12
- şanduk** (*Ar.*) *is.* Sandık
s. 115a/16
- şapan** *is.* Sapan
s. 92a/19, 100b/13
s.+a (kefe-yi şapan) 101a/07
s.+ı bād-pāy 101a/04, 113a/23
- şapur şapur** *zf.* Sapır sapır
s. 93a/14
- şar-** Sarmak
s.-a ko- 104a/14
s.-dı 106a/20
s.-miş 113a/23
s.-up 95a/09
s.-up(sütūna şar-) 105a/06
- şarf** (*Ar.*) *is.* Sarf etme, harcama
s.+ it- 105b/25
- şarı** *is.* Sarı
s. 93b/06
- şarıl-** Sarılmak
s.-dı 91b/19, 94b/22, 102a/17,
116a/13
s.-dı (ayağına şarıl-) 102b/02
s.-up (birbirine şarıl-) 106a/25
- şarp** *is.* Sarp, acı
s. 117a/11
- şarşar** (*Ar.*) *is.* Şiddetli, gürültülü rüzgar
Şarşar *bk.* **Şar şar-ı Sebük-bār**
s. 96a/20, 97a/19, 97a/20, 97b/10,
98b/03, 98b/15, 98b/17, 98b/20,
99a/05, 99a/06, 99a/08, 99a/10,
99a/16, 99a/20, 99a/22, 99a/23,
99a/24, 99b/07, 100a/01, 100a/23,
100b/08, 100b/10, 100b/12,
100b/15, 100b/18, 100b/20,
100b/24, 100b/25, 101a/01,
101a/04, 101a/09, 101a/10,
101a/11, 101a/13, 102a/17,
102a/21, 102a/22, 102b/01,
102b/04, 102b/06, 103a/01,
103a/15, 103a/25, 103b/02,
103b/06, 103b/09, 103b/13,
103b/14, 103b/15, 103b/15,
103b/18, 103b/22, 103b/25,
104a/02, 104a/06, 104a/07,
104a/12, 104a/22, 104a/25,
104b/01, 104b/02, 104b/05,
104b/10, 105a/01, 105a/15,
105a/16, 105a/18, 105a/19,
105a/21, 105b/10, 111b/21,
113a/09, 113a/11, 113a/13,
113a/14, 113a/16, 113a/21,
113a/25, 113b/18, 115a/22,

115b/16, 115b/18, 116a/11,
116a/21, 116a/23, 116a/25,
116b/08, 116b/15, 116b/19,
116b/21, 116b/25, 117a/03,
117a/06, 117a/14, 117a/14,
117a/17, 117a/17, 117a/18,
117b/02, 117b/07, 117b/08,
117b/13, 117b/16, 117b/17,
117b/20, 117b/22, 117b/24,
118a/01, 118a/04, 118a/06,
118a/11, 118a/16, 118a/20,
118a/21, 118b/19, 118b/20,
119a/11, 120a/08, 120a/11,
120a/13
s.+a 96b/14, 98a/24, 100a/23,
101a/04, 101a/18, 102b/03,
104a/05, 105a/13, 113a/21,
113a/22, 113b/08, 113b/13,
116a/22, 116a/23, 116b/01,
116b/06, 116b/12, 116b/20,
117b/01, 117b/13, 117b/16,
117b/22, 118b/20
s.+da 116b/06
s.+dan 116b/17, 117b/01
s.+dur 100a/04, 103b/25, 104a/13,
105a/15
s.+ı 97a/21, 100b/02, 100b/13,
101a/09, 102a/17, 102a/21,
102a/22, 102a/23, 102b/02,
102b/05, 103a/21, 103b/16,
113a/15, 113a/24, 115a/21,
116b/16, 116b/22, 116b/24,
117a/04, 117a/07, 118a/03,
118a/16
s.+uñ 99a/08, 100b/08, 100b/12,
100b/24, 102a/24, 103b/05,
105a/12, 113a/08, 116b/15,

116b/20, 116b/21, 116b/23,
117a/11
Şarşar-ı Sebük-bār *öz. is.* Kişi adı
s. 96a/19, 96b/16, 97b/04, 100a/08,
100a/21, 100b/07, 101a/14,
102a/15, 102a/16, 102a/19,
103b/10, 104a/02, 104a/15,
110b/15, 113a/09, 113a/19,
113a/20, 113b/01, 113b/13,
115a/11, 115b/15, 117b/10,
117b/21
s.+a 104a/04
s.+dur 103b/15
s.+ı 97a/01, 97a/21, 100b/14
s.+um 100a/02, 105a/04
s.+uñ 105a/20
s.+ (kaşd-ı şar şar-ı sebük-bār)
103a/25
Şarşar ‘Ayyār *bk. Şarşar-ı Sebük-bār*
s. 118a/04, 120a/10
s.+dur 116b/07
sārık (*Ar.*) *is.* Çalan, hırsızlık eden,
hırsız
Sārık *bk. Sārık-ı Hıle-cū ‘Ayyār*
s. 116b/17, 117a/05, 117a/11,
117b/12, 118a/04, 118a/15,
118b/12
s.+a 117a/10
s.+dan 117b/16
s.+ı 117b/08
Sārık ‘Ayyār *bk. Sārık-ı Hıle-cū ‘Ayyār*
s. 117b/06, 117b/12, 117b/15,
117b/20, 118a/09, 118a/12
s.+a 113b/14, 117a/06, 118a/04,
118a/05
Sārık-ı Hıle-cū ‘Ayyār *öz. is.* Kişi adı
s.+a 116b/16

Sārīk-ı Hīle-cū *bk. Sārīk-ı Hīle-cū*

‘Ayyār

s. 111b/12, 113a/21, 116b/22,
116b/23, 116b/24, 117a/03

Sārīk-ı Hīle-cūy *bk. Sārīk-ı Hīle-cū*

‘Ayyār

s. 107b/17

şat- Satmak

s.-aram 118a/01

s.-dı 118a/21

s.-up 103b/19, 105a/15

saṭır (*Ar. saṭır*) *is.* Yazı sırası, satır

s. 95b/03

şavāb (*Ar.*) *is.* Doğruluk, dürüstük,
doğru hareket, doğru davranış

s.+ it- 108b/02

Sāve-yi Hindī *öz. is.* Kişi adı

s. 112b/01

şavıl- Atılmak, yanından uzaklaşmak

s.-ınca 98a/17

şavma‘a (*Ar.*) *is.* İbadet yeri, tekke, özel
tapınak

s.+da 99b/20

sa‘y (*Ar.*) *is.* Çalışma, gayret etme

s.+ it- 98a/19

say- Saymak

s.-ı gel- 113a/15

şayd (*Ar.*) *is.* Av, avlanma

s.+ (şayd ü şikār) 115b/08

s.+ eyle- 117a/06

s.+ it- 97b/18, 115b/08

s.+ ol- 116a/21

s.+ ü şikāra çık- 115b/08

sāye (*Far.*) *is.* Gölge, himaye

s.+sinde 90b/15, 94a/07, 100b/22

s.+sine 101a/16, 108a/15, 119a/14,

119b/06, 119b/22, 119b/25

s.+sine (‘alem sāyesine ilet-)

118b/10, 118b/20, 119a/02

sāye-bān (*Far.*) *b. is.* Gölge

s. 101a/23

s.+uñ 113b/24

s.+kurdur- 113b/24

şayha (*Ar.*) *is.* Bağırma, nara atma

s.+it - 92a/10

şayyād (*Ar.*) *is.* Avcı

s. 115b/16

s.+lar 97a/24

sāz (*Far.*) *is.* Müzik, çalgı aleti, saz

s. 100b/13, 117b/15, 117b/17,

118a/14

s.+ı 117b/16

s.+ çal- 117b/19

s.+ öğret- 117b/23

s.+uñ 101b/03, 101b/03

sāzende (*Far.*) *b. is.* Çalgıcı, Mutrib

s. 117b/14, 117b/16

sebük-bār (*Far.*) *b. sf.* Yüğü hafif, eşyası
az olan

→ Şarşar-ı Sebük-bār

Secetūr-ı Leylānī *öz. is.* Kişi adı

s. 114a/25

sedd (*Ar.*) *is.* Bent, set, engel

s.+i iskender 106a/07

sefer (*Ar.*) *is.* Yolculuk, sefer

s.+de 114b/12

segirt- Sıçrayarak yakın bir yere
yürümek

s.-di 113a/15

s.-üp (segirdüp) 103a/02, 103a/02

s.-üp (segirdüp) 102b/01

seher (*Ar.*) *is.* Seher vakti, sabahın
erken saati

s.+ (çin-i seher) 110a/22

Sehlān *bk. Sehlān Vezīr*

s. 94b/04, 94b/04, 95b/25

s.+dan 94b/06

Sehlān Vezīr *öz. is. Kişi adı*

s. 94b/03, 95a/24, 95b/10, 95b/12,
95b/14, 95b/17, 95b/25, 96a/03,
96b/02, 110a/01

s.+e 95b/10, 95b/24

sekiz *is. Sekiz*

s. 92a/02, 105a/21, 105b/14, 112b/13

s.+ (on sekiz) 96a/21, 105b/05,
105b/15, 106a/04, 106a/17,
113a/22, 115a/10, 115a/10

s.+ (on sekiz biñ) 115a/07

s.+ (yüz sekiz) 111b/11

sekizinci *sf. Sekizinci*

s. 110a/14, 110a/16, 110a/22

seksen *is. Seksen*

s. 113a/11, 114a/02

s.+ (seksen biñ) 110a/22

selām (*Ar.*) *is. Selām*

s.+ vir- 95b/21, 107a/11

selāmet (*Ar.*) *is. Kurtulma, salimlik*

s. 107a/25

s.+dür 93a/05

s.+ bul- 117a/21

selāmla- Selamlamak

s.-dılar 115a/15

s.-yup 105b/06, 105b/10

selef (*Ar.*) *is. Bir yerde, bir işte, bir*

vazifede başka birinden önce bulunmuş
olan kimse

s.+i (kanūn-ı selef-i pādişāhī)

117a/16

Semensā *bk. Semensāy-ı Simīntāç Bānū*

s. 95a/08

Semensā Bānū *bk. Semensāy-ı Simīntāç
Bānū*

s. 90b/11, 90b/19, 90b/21, 90b/24,

90b/25, 91a/01, 91a/03, 91a/05,

91b/06, 94a/08, 94a/08, 94a/11,

94a/16, 94a/18, 94a/22, 96b/02,

110a/01

s.+yı 96a/03

Semensāy-ı Simīntāç Bānū *öz. is. Kişi*

adı, Elmas şahın kızıdır

s. 90b/05

semer *is. Atların ve eşeklerin sırtında
oturmaya yararayan nesne, semer*

s.+i yire ur- 107b/11

semt (*Ar.*) *is. Taraf, yön*

s. 93a/05

s.+e 113b/25

s.+in 115b/07

s.+inden 113b/01

Semūsā *bk. Semūsāy-ı Dānā*

s. 113b/03

Semūsāy-ı Dānā *öz. is. Kişi adı*

s.+ya 107b/19, 113b/03

sen *zm. İkinci teklik şahıs zamiri*

s. 90b/19, 91a/18, 91a/24, 94a/10,

96a/16, 96b/08, 98b/05, 98b/07,

98b/08, 98b/20, 99a/02, 100b/19,

102a/07, 103a/04, 103a/24,

104a/10, 104b/18, 104b/22,

105b/20, 105b/24, 107a/11,

107b/08, 108a/20, 108a/21,

108b/01, 110a/19, 111b/13,

113b/05, 115b/24, 116a/09,

116a/17, 117a/03, 117b/22,

118a/22

s.+de 95b/15, 98b/11, 106b/02

s.+den 91b/10, 92a/08

- s.+dendür 92a/08
s.+i 91b/11, 91b/11, 91b/11, 91b/12,
91b/13, 93a/03, 94a/18, 94b/20,
98a/03, 98a/08, 98b/07, 98b/13,
98b/25, 100b/20, 102b/01,
105b/20, 105b/24, 106a/23,
108a/24, 110a/06, 110a/09,
110a/18, 110b/07, 110b/16,
117a/17, 117a/25, 117b/02,
117b/17, 118a/02, 118a/02,
118b/16, 119b/07, 119b/19
- s.+ide 107b/12
s.+üñ 90b/21, 91a/04, 91b/17,
93a/03, 94a/12, 99b/14, 100b/16,
100b/18, 103b/05, 104b/17,
104b/23, 105b/19, 106b/05,
111a/04, 111a/12, 111a/12,
111a/13, 113b/08, 117a/14
- s.+üñdür 92a/24
s.+üñle 90b/22, 95a/11, 98b/04
107b/22, 107b/24
s.+üñ için (senüñ'çün) 94a/10
- şenā** (Ar.) *is.* Övme
s.+ (du'ā ve şenā eyle-) 109b/07,
110b/18
s.+ (medḥ ve şenā it-) 105b/09
- seng** (Far.) *is.* Taş
s. 95b/06, 101a/09
s.+üñ 101a/06
s.+i müdevver 101a/05
- Senḥāb** *bk.* **Senḥāb Nerre**
s. 94b/06, 94b/11, 95a/04, 102b/04
s.+a 94a/14, 94b/16, 94b/21
s.+dan 94b/24
s.+ı 95b/24, 103a/08
s.+uñ 95a/09
- Senḥāb Nerre** *öz. is.* Kişi adı
- s. 94b/13, 94b/14, 94b/15, 94b/15,
96a/12
- ser** (Far.) *is.* Baş
s.+ler 109a/08, 114b/14
→ cāmus-ser, kūh-ser, merdüm-ser, ne-
ser, üştür-ser
- ser-āmed** (Far.) *b. sf.* Başta bulunan,
ileri gelen
s. 101a/22
- ser-'asker** (Far.+Ar.) *b. is.* Ordu
kumandanı baş asker
s. 110a/18
s.+i 110b/05, 111b/10, 112a/23,
112b/01, 114a/17, 120a/13
s.+ler 110a/21
- ser-bāz** (Far.) *b. sf.* Cesur, yiğit
ser-bāz *bk.* **Ser-bāz 'Ayyār**
s. 97a/10, 97a/11, 98b/04, 99b/06,
115a/11
s.+a 97a/09
s.+dan 98a/09
s.+ı 97b/02, 98a/10, 98a/19
s.+uñ 96b/15, 97a/11, 97a/14, 97a/14
- Ser-bāz 'Ayyār** *öz. is.* Kişi adı
s. 96b/12, 96b/18, 97a/05, 97a/07,
97a/07, 97b/11, 98a/13, 99a/25
s.+dur 97a/20
s.+ı 97a/15, 97a/19, 98a/16
s.+uñ 98a/24, 98a/25
- Ser-cenād Nerre** *öz. is.* Kişi adı
s. 115a/12
- ser-ḥalkā** (Far.+Ar.) *b. is.* Halka halinde
oturanların başı
s. 105b/03, 109b/02
- ser-heng** (Far.) *is.* Çavuş, kapıcı
s. 103b/02
s.+dür 103b/09

- s.+ler 113a/17
- ser-hengān** (*Far.*) *is.* Çavuşlar, kapıcılar
s. 103b/07
- ser-kaḫlan** (*Far.+T.*) *is. mec.* Baş savaşçı
s. 95a/20, 103a/08, 103a/08, 103a/09,
114b/04
- s.+dur 114a/16
- s.+ı 111b/10, 120a/13
- s.+ıdur 114a/16
- s.+lar 100a/21
- s.+larından 110b/05
- s.+ it- 114a/14
- ser-kaḫlanān** (*Far.+T.*) *is. mec.* Baş savaşçılar
s. 109b/02
- ser-nāme** (*Far.*) *b. is.* Mektup başlığı
s. 113b/04
- ser-nigūn** (*Far.*) *b. sf.* Ters dönmüş, talihsiz
s.+ eyle- 118b/23
- ser-nihād** (*Far.*) *b. sf.* Baş koyma, yanı başına gelme
s.+ol- 90b/20
- ser-tūḡlıḡ** (*Far.+T.*) *b. is.* Başlık, sorguç
s.+ı (ser-tūḡlıḡı) 105b/13
- ser ü kat** Huzur, kat, ön
s. 98b/16
- serā-perde** (*Far.*) *b. is.* Padişah çadırı, saray perdesi
s. 103a/10, 109a/06, 114a/03,
114a/09, 114b/22, 115a/15
s.+den 96b/19, 97a/04, 102a/09,
116b/25
s.+nüñ 102b/07, 114a/23, 119a/17
s.+si 114a/07
s.+yi āşaf şāh 110a/18
- s.+yi iskender 96b/18, 97b/04,
100a/10, 101a/18, 103a/09,
109a/07, 110a/24, 118a/17
- s.+yi iskender-i kübrā 98b/01,
102a/15, 103a/07, 103b/02,
114a/18
- s.+ye 96b/13, 98a/12, 102a/04,
109a/01, 116b/01, 120a/01
- s.+yi 98b/13, 102b/09, 114a/20
- serāsime** (*Far.*) *sf.* Sersem
s.+ ol- 93a/14, 93a/17, 101b/24
- serāy** (*Far.*) *is.* Saray
s.+dan 95b/18
s.+ın 110b/04
s.+ına 110b/06, 110b/13, 111a/07
s.+umdadur 111a/03
s.+ı elmās şāh 95b/16
s.+ı hūn-hār 110b/06
s.+ı rāy-ı a‘zam 113a/16, 118a/05
- serencām** (*Far.*) *is.* Macera, akibet
s.+ı 103a/12
s.+ın 91a/02, 110b/08
s.+ların 94a/11
- Serḫāb** *öz. is.* Kişi adı
s. 94a/20, 94a/21, 94a/21
s.+a 94a/20
- serīr** (*Ar.*) *is.* 1. Taht 2. yatacak yer
s. 98a/18
- server** (*Far.*) *is.* Başkan, reis, ulu
s. 94a/18, 102a/11, 113a/06, 116a/18
s.+lere 120a/02
s.+i ‘ālem 94a/10
s.+i peder 91a/04
- ses** *is.* Ses
s.+i 102a/25
- sevāhil** (*Ar.*) *is.* Yalılar, kıyıları
s.+inde 110b/22

- sevdā** (*Far.*) *is.* Heves, istek
 s.+sına düş- 119b/12
 s.+sından 96a/25
- seyāhat** (*Ar.*) *is.* Yolculuk
 s.+dan 116b/22
 s.+den 101b/25
 s.+e 96a/20
 s.+inden 103a/11
- Seyhūn Vezīr** *öz. is.* Kişi adı
 s. 107b/23
- seyr** (*Ar.*) *is.* Yürüme, hareket, seyir
 s.+e tur- 101b/08, 113b/20
 s.+i 101a/24
 s.+ (seyr ü temāšā) 103a/11
 s.+ eyle- 96a/01, 97a/15, 100a/09,
 100b/11
 s.+ it- 92a/06, 93a/11, 101b/08,
 120a/14
 s.+ ü temāšā it- 109a/10
- *seyr-āheng** Renkli, güzel seyir
 s.+ ol- 101b/04
- *seyr ü temāšā** Gezip görme, seyahat
 s. 103a/11
- Seysey-i Bahrī** *öz. is.* Canavar adı
 s. 101b/25
- seyyīd** (*Ar.*) *is.* Efendi, bey, ağa, ileri gelen
 s.+ (kūh-ı seyyīd-i mu‘azzam)
 113b/04
- şıçra-** Sıçramak
 s.-dı 100b/25
 s.-dı (cān başına şıçra-) 118a/15
 s.-yup (cān başına şıçra-) 97a/14
- şifat** (*Ar.*) *is.* Sıfat, suret, şekil
 → mirrih-şifat
- şığın-** Sığınmak
 s.-duk (nār-ı nūra sığın-) 113a/20
- s.-dum 92a/23
 s.-up (mevlāya şığın-) 92a/08
 s.-ur 113b/10
- şıhhat** (*Ar.*) *is.* Sağlık, sıhhat
 s.+ bul- 103a/16
- şık-** Sıkılmak
 s.-dı 91b/21
 s.-up (boğazın şık-) 104a/22
- şıkıl-** Sıkılmak
 s.-up (cānı şıkıl-) 97b/13
- şıklet** (*Ar.*) *is.* Ağırılık, yük
 s.+ çek- 110a/10
- sınur** (*Yun. synoron*) *is.* Sınır
 s.+ı 93b/03
- Şipārū** *bk. Şipārū ‘Ayyār*
 s. 96b/09, 97a/04, 97a/06, 97a/08,
 97a/12, 97a/19, 97a/19, 97a/22,
 97a/23, 97b/02, 97b/03, 97b/05,
 97b/10, 97b/19, 97b/23, 98a/05,
 98a/11, 98a/13, 98b/05, 98b/09,
 98b/20, 98b/20, 98b/24, 99a/05,
 100b/04, 100b/18, 103a/19,
 103a/20, 103b/01, 103b/12,
 103b/17, 103b/20, 103b/21,
 104a/01, 104a/04, 104a/10,
 104a/11, 105a/16, 105a/17,
 105a/19
- s.+nuñ 97a/08, 97b/24, 98a/14,
 103b/17, 104a/15, 105a/15
 s.+ya 98b/20, 103b/03, 103b/15,
 104a/21
 s.+yı 96b/12, 96b/20, 97b/23, 98a/16,
 99a/13, 99a/19, 99b/02, 99b/11,
 103b/13, 103b/19, 103b/20,
 104a/13, 104a/13
- Şipārū ‘Ayyār** *öz. is.* Kişi adı

- s. 96b/11, 96b/16, 96b/18, 97a/10, 97a/15, 97b/14, 97b/22, 98a/06, 98a/18, 98a/22, 98a/23, 98b/01, 98b/13, 98b/16, 98b/19, 98b/21, 99a/01, 99a/06, 99a/07, 99a/10, 99a/12, 103a/18, 103a/22, 103a/23, 103b/01, 103b/04, 103b/09, 103b/22, 104b/06, 105a/06
- s.+a 96b/08, 96b/10, 97b/01, 103b/11
- s.+dan 96b/15
- s.+ı 96b/08, 96b/14, 99b/17, 103b/23, 105a/15
- s.+uñ 96b/12, 97b/08, 97b/11, 97b/16, 99b/24
- şıra** *is.* Sıra
s. 91a/08
- sırr** (*Ar.*) *is.* Gizli tutulan, sır
s.+larına 108b/18
- şirt** *is.* Sırt
s.+ına al- 117b/25
s.+ına yapış- 101a/08
s.+ları üzre yatur- 99a/19
s.+ (şalla şirt eyle-) 97b/20
- sıtma** *is.* Ateşli bir hastalık, sıtma
s.+sı (cehūd sıtması tüt-) 113a/19
- şıyrır**- Sıyırmak
s.-mağdan uşan- 93b/07
- sihr** (*Ar.*) *is.* Sihir, büyü
s.+den geçür- 91b/03, 96a/17
s.+i kalk- 93b/04, 102b/05
s.+ ile 91b/05, 96a/22
s.+in 91b/01
s.+ in gider- 96a/19
- silāh-dār** (*Far.*) *b. is.* Silahları muhafaza eden memur
s.+a 115a/16
- silk-** Silkmek
s.-i vir- 97a/20, 106a/25
- silken-** Silkenmek
s.-üp 101b/13
- sille** (*Far.*) *is.* Sille, tokat
s.+ -yi ‘ayyār 103b/17
s.+ -yi şāhib-kırān 119b/20
- sīm** (*Far.*) *is.* Gümüş
s. 109b/17
- simāt** (*Ar.*) *is.* Sofra, yemek masası
s. 109b/16
s.+ -ı şāhī 109b/15
- sīmīn** (*Far.*) *is.* Gümüşten, gümüş gibi, gümüşe benzer
s. 109b/01, 114a/19
- simsiyāh** *is.* Simsiyah
s.+ it- 101b/17
- sīmurğ** (*Far.*) *is.* Bir masal kuşu, anka
s.+ -i ‘ankā 93b/17, 97a/02
- sīne** (*Far.*) *is.* Göğüs, bağır
s.+sin 101a/07
s.+sine 101a/07, 118b/19
s.+sinüñ tahtası kōp- 101a/08
s.+ -i şāff ol- 91b/12
- Sincāb Nerre** *öz. is.* Kişi adı
s. 114b/23
- sinek** *is.* Sinek
s. 91a/23
- sini** *is.* Yemek yenilen sofraya, sini
s.+ler 109b/15
- sipāh** (*Far.*) *is.* Asker, ordu
s. 108a/16
- sipāhīlik** (*Far. +T.*) *is.* Askerlik
s. 100b/05
- siper** (*Far.*) *is.* Siper
s. 106b/10, 115a/10, 118b/25
s.+al- 106a/19

- s.+den ayır- 106a/05
s.+e al- 106a/18, 106a/21
s.+e in- 106a/19
s.+i (āyīne-yi siper) 106a/04
s.+i iskender 106a/04, 115a/10
s.+kap- 107a/14
- sirke** *is.* Sirke
s. 117a/11
- siyāh** (*Far.*) *is. ve sf.* Siyah
s. 93b/23, 93b/25, 94a/01, 94a/03,
94a/16, 94a/19
s.+dur 101b/16
s.+ (şīr-i siyāh) 116a/17
- siyāk** (*Ar.*) *is.* Sözü'n gelişi, ifade şekli
s.+da 111b/17
- siyāset** (*Ar.*) *is.* Politika, memleket idaresi
s.+e (meydān-ı siyāset) 95a/18
- siz** *zm.* (2. çokluk şahıs zamiri)
s. 94a/16, 100a/24, 100b/10,
108a/20, 108a/22, 111a/21,
111a/25
s.+de 97a/25, 98b/10, 99a/14,
104b/01
s.+den 111a/14
s.+e 95a/06, 99a/06, 105a/15,
117a/02, 118a/18, 119b/01,
120a/04
s.+i 95a/19, 96a/23, 98b/23, 99b/12,
99b/21, 111a/11, 111a/14,
111a/17
s.+herede 111a/15
s.+üñ 94a/18, 104a/02
- şofra** *is.* Masa, sofrā
s. 92b/13
s.+sı 116b/20
s.+yı 90b/23
- şoḥbet** (*Ar.*) *is.* Sohbet
s.+e 91a/01
s.+de (eşnā-yı şoḥbet) 107a/22,
107b/03
s.+i ḥāş eyle- 90b/22
s.+ile 118a/10
s.+in (cān şoḥbetin eyle-) 102b/04
s.+ it- 91a/06, 94a/07, 112b/14
s.+ler eyle- 109b/25
- şok-** Sokmak
s.-dı(ceybine şok-) 102a/18
s.-muş 97a/02
- şokın-** Sokunmak
s.-mış 113a/23
- şol** *is.* Sağın karşıtı, sol taraf
s. 96b/21, 97a/01, 100a/18, 100a/20,
100a/21, 105b/03, 105b/03,
106a/19, 109b/01, 111b/08,
115a/12, 120a/11, 120a/12,
120a/18
s.+da 119b/03
s.+ında 115a/11
- şoñ** *is.* Son
s. 117a/21
- soñra** *zf.* Sonra, daha ileri bir zamanda
s. 91a/01, 91a/05, 91a/25, 93a/07,
96a/02, 96a/18, 96b/08, 96b/13,
97a/06, 97b/17, 98b/07, 98b/14,
98b/22, 100a/06, 100b/05,
100b/10, 101b/05, 102a/16,
104a/02, 104a/03, 104a/07,
104a/09, 104b/12, 105a/18,
105b/06, 107a/07, 108b/16,
108b/22, 109a/11, 109b/24,
110b/01, 110b/18, 111a/14,
112b/06, 113a/04, 113a/21,
113b/21, 114a/12, 114a/21,

- 114a/23, 114a/25, 114b/01,
114b/02, 114b/02, 114b/02,
114b/04, 114b/10, 114b/15,
114b/24, 115a/01, 115a/20,
115b/17, 116a/02, 116b/09,
116b/14, 117a/03, 117b/06,
117b/18, 118a/02, 118a/08,
118a/08, 118b/10, 119a/25,
119b/10, 119b/15, 119b/16,
120a/16, 120a/18, 120a/23
- şor-** Sormak
s.-dı 110b/11
s.-dılar 102a/13
s.-dı (adın şor-) 120a/25
s.-masun (arayup şor-) 99a/22
s.-up 99b/01
- şovuk** is. Soğuk
s.+dan 104b/08
- şoy-** Soymak
s.-dılar(tutup şoy-) 103b/13
s.-u ñ 103b/13
- şoyın-** Soyunmak
s.-up 115a/16
- sög-** Sövmek, küfür etmek
s.-di 99b/15
s.-er 104b/16
s.-meye başla- 101a/04
- sön-** Sönmek
s.-düginden 92a/17
- söyle-** Söylemek
s. 98b/09, 107b/13, 113b/11,
116a/16, 118a/23
s.-di 90b/01, 113b/16
s.-düm 99a/03, 111a/11
s.-me 116b/01
s.-mege 106a/02
s.-me (yabana söyle-) 106b/05
- s.-r (hasedinden söyle-) 117b/07
s.-r (yabana söyle -) 104b/19,
115b/25
s.-r (yalan söyle -) 117b/04
s.-rsin 91a/20, 111a/03
s.-rsin (gerçek söyle-) 99a/15
s.-sen 106b/06
- söyleş-** Söyleşmek
s.-erek 119b/05
s.-ürken 111a/10
s.-ürler 102a/25, 116b/14
s.-ürler (kendüyi söyleş-) 103a/19
- söylet-** Söyletmek
s.-di 108b/22
s.-üp (söyledüp) 102b/03, 111a/05,
111a/17
- söyündür-** Söndürmek
s.-elüm 101a/15
- söz** is. Söz, kelam
s. 95a/13, 97b/01, 104a/12
s.+de 95b/11
s.+e çek- 116b/22
s.+i 96a/12, 107b/24, 108a/02,
118a/01
s.+inde 117b/02
s.+ine 118a/13
s.+i gayrı yire çevir- 108b/20
s.+i kes- 111a/10
s.+ler 117b/01
s.+leri 111b/01
s.+lerin 98b/04
s.+üm 117a/10
- şu** is. Su
s. 99a/20, 99b/04, 104b/20
s.+getür - 105a/02, 105a/02
s.+yı (ağzınıñ şuyı aq-) 117b/19
- su'âl** (Ar.) is. Soru, sual

- s.+ eyle- 91a/02, 95a/06, 95b/10,
99b/06, 99b/22, 101b/15, 103a/11,
103a/14, 103b/10, 107a/22,
107a/24, 108a/22, 109a/01,
110b/04, 110b/07, 114a/10,
114b/09, 114b/12, 118a/07,
118b/21
- s.+ it- 90b/21, 103a/14, 114a/04,
108b/16, 110a/06
- s.+ (hâl hâtırın su'âl eyle-) 95b/21,
103a/05
- s.+ (ism -i resmin su'âl eyle-)
119a/03
- şubh** (*Ar.*) *is.* Sabah
s. 93a/07
- şuç** *is.* Suç
s. 116b/04
s.+um 99b/18
- şuffe** (*Ar.*) *is.* Sofa, avlu
s.+ler 93b/22
- sultân** (*Ar.*) *is.* Sultan, padişah
s.+um 90b/23, 91a/06, 101a/24,
101a/25, 103b/12
s.+ı â'zam-ı hindistân 107b/14
s.+ı 'ayyâr 97a/06
s.+ı 'ayyârân 105a/17
- sultânî** (*Ar.+Far.*) *is.* Sultana, padişaha
ait
s.+dür (mu'azzam-ı sultânî) 114b/09
s.+(ceng-i sultânî) 116b/13
- summākî** (*Ar.*) *is.* Parlak ve değerli bir
taş
s. 95b/02
- şun-** Sunmak, arz etmek
s.-dı 118b/17
s.-suñ 90b/23
- şun'** (*Ar.*) *is.* Yapma, yapış
s. 93a/11
s.+una (kudret-i şun') 101b/10
- sūr** (*Far.*) *is.* Düğün, ziyafet, şenlik
s. 96a/25, 102a/13
s.+a bünyād ur- 96a/04, 109b/24
s.+ı 96a/24, 96a/25
- sūrāh** (*Far.*) *is.* Delik, gedik
s.+ından 101b/03
s.+lar 101b/02
- şüret** (*Ar.*) *is.* Biçim, görünüş, şekil,
surat
s. 104a/01
s.+de 96a/06, 99b/12, 100b/14
s.+inde 99a/10, 99a/15, 103b/02,
103b/22, 103b/23, 104a/23,
116b/18, 117a/04
s.+ine 103b/17, 104b/03, 119b/20
s.+ine (kendi şüretine gir-) 103b/14
s.+ine (kendi şüretine ço-) 103b/20
s.+ine gir- 103b/20, 116b/25
s.+ı mu'āmele 103b/24
s.+ (tebdîl-i şüret) 96b/17, 97b/04,
97b/15, 103a/17, 103a/25
s.+ (tebdîl-i şüret eyle-) 104a/16
s.+ (tebdîl-i şüret it-) 98a/17
s.+ (tebdîl-i şüret ol-) 120a/09
s.+lerüñ 93b/22
- şuş-** Susmak
s. 105b/21
- süd** *is.* Süt
s.+ akıt- 99b/25
- Süheyl** *bk.* Süheyl-i Zerrîn-püş
s. 118b/25
- Süheyl-i Zerrîn-püş** *öz. is.* Kişi adı
s. 111b/10, 118b/24
- Süleymân** *öz. is.* Kişi adı Süleyman
Peygamber

s. 103b/06, 114b/07
s.+a (bāğ-ı süleymān) 95a/08
s.+dan 103a/06
s.+dur(bāğ-ı süleymān) 93b/10
s.+ dan(hazrat-ı süleymān) 109a/11

Süleymānī Süleymana ait, Süleymanla ilgili

s. 105b/13, 115a/09
s.+ (bāğ-ı süleymānī) 94a/0

sülüṣ (Ar.) *is.* Üçte bir

s.+i 93a/20

sülüṣān (Ar.) *is.* Üçte iki, üç kısımda iki kısım

s.+ı 93a/20

sünni (Ar.) *sf.* Sünnet ehlerinden olan kimse

s. 96a/01

sür- Sürmek, yürütmek

s.-di 104b/03
s.-di (at sür-) 100b/22
s.-di (meydāna sür-) 100b/11
s.-di (raḥşın sür-) 119b/18
s.-üp 91a/17, 100b/08, 105b/09,
117a/12
s.-üp (fil sür-) 100a/25
s.-üp (at sür-) 107a/10, 115b/10,
115b/12, 116a/13, 118b/08,
118b/11, 118b/24, 119a/03,
119a/25, 119b/04, 119b/06,
120a/24
s.-üp (meydāna sür-) 105b/04,
118b/14, 120a/23
s.-ü vir- 116b/21
s.-(öñine sür-) 116b/21

sürāhī (Ar.) *is.* İçine su ve şerbet konulan uzun boyunlu cam veya billur kap

s. 91a/01, 104a/23, 117b/10, 117b/11

sürḥ (Far.) *sf.* Kırmızı, kızıl

→ Kūh-ı Sürḥ

sürme *is.* Sürme, kirpik boyası

s.+yi (gözden sürmeyi çal-) 107b/18

sürü *is.* Sürü

s.+sine 93b/02

sütün (Far.) *is.* Direk

s.+a 104a/11, 105a/01

s.+a şar- 105a/06

s.+una 100b/19

s.+undan 106a/02

s.+ı hayme 97b/02, 104a/14

süvār (Far.) *is.* Ata binmiş, binici

s. 115b/17

s.+a 115b/22

s.+ (raḥşına süvār ol-) 115b/08

s.+ ol- 91a/09, 95a/04, 95b/01,

100a/15, 100a/17, 100a/19,

103a/03, 105a/24, 105b/01,

115a/05, 115a/20, 115b/10,

118b/02, 118b/03, 118b/14,

119a/23, 119b/17, 120a/22,

120a/23

süzil- Süzülmek, havadan yere doğru inmek

s.-üp (berḥ-i hāṭıf gibi süzil-)

102a/22

-Ş-

şād (Far.) *is.* Sevinçli, neşeli

ş.+ ol- 93b/11, 95b/05, 96a/08,

97a/18, 102a/13, 117a/07

şādlık (Far.+T.) *is.* Mutluluk

ş.+a (şādlığa) 106a/16

ş.+lığından 103b/25

şādmānī (*Far.*) *is.* SEvinç
 ş.+ (tabl-ı şādmānī) 102b/10
şādmāniyye (*Far.*) *is.* Mutluluk,
 neşelilik
 ş.+ (tabl-ı şādmāniyye) 102a/12
şādmānlık (*Far.+T.*) *is.* Mutluluk
 ş.+ it- 109b/25
şāh (*Far.*) *is.* *Dal*
 ş. 93a/18
şāh (*Far.*) *is.* Hükümdar, padişah
 ş. 94a/15, 111a/23
 ş.+a 118a/08
 ş.+ı 111b/24, 111b/24, 111b/25,
 111b/25, 112a/08, 112b/06,
 112b/10, 114a/23, 114b/03,
 120a/04, 120a/08
 ş.+ımuuz 98b/25, 120a/05
 ş.+ına 117a/24
 ş.+lar 90b/01, 90b/04, 90b/13,
 94a/24, 94b/09, 94b/25, 95a/18,
 95a/19, 96b/01, 96b/21, 98b/01,
 99b/06, 100a/20, 101b/08,
 102a/10, 102b/09, 103a/02,
 103a/03, 107b/16, 109a/13,
 110a/02, 110a/04, 110a/25,
 112b/25, 113b/22, 115a/14,
 119a/14
 ş.+lara 96a/15, 102a/12, 103a/02,
 103a/13, 112a/02, 116b/11
 ş.+lardan 112b/06, 115b/20, 115b/23
 ş.+ları 95b/23, 96b/02, 103a/07,
 109a/09, 112b/24
 ş.+ların 102b/04
 ş.+larına 107b/15, 111b/18
 ş.+ların (vilāyet-i şāh) 110b/23
 ş.+laruñ 110a/03
 ş.+um 120a/04

ş.+uñ 112b/17
 → Āşaf Şāh, Aḥşar Şāh, Birüz Şāh,
 Cevāhir Şāh, Çimşid Şāh, Elmās Şāh,
 Ferīdūn Şāh, Ġazanfer Şāh, Hürrem
 Şāh, Hüsrev Şāh, Hürmüz Şāh, Hüşeng
 Şāh, İlyās Şāh, La‘lān Şāh, La’lūn Şāh,
 Leylān Şāh, Maḳbel Şāh, Muḥarrem
 Şāh, Muṭṭahir Şāh, Muḫaffer Şāh,
 Pervīn Şāh, Pervīz Şāh, ‘Adlān Şāh,
 Remed Şāh-ı Dīv-çeşm, Tefāruḳ Şāh,
 Yāḳūt Şāh, Zeberced Şāh, Zümürüd
 Şāh
şāhāne (*Far.*) *zf.* Hükümdara ait,
 hükümdara yakışacak şekilde, çok
 mükemmel
 ş. 95b/19
şāhī (*Far.*) *sf.* Şaha, hükümdara ait, Şah
 ile ilgili
 ş. 98b/02
 ş.+ (simāṭ-ı şāhī) 109b/15
şahıs (*Ar.*) *is.* Kişi, kimse
 ş. 99a/09, 108b/13
 ş.+dur 120a/09
şākird (*Far.*) *is.* Öğrenci, yamak, çırak
 ş. 97a/08
 ş.+i 97a/07
 ş.+lerinden 98a/18
şakık (*Ar.*) *is.* Yarık, çatlak, parça
 ş.+ it- 114a/01
şamāta (*Ar.*) *is.* Şamata, gürültü, patırtı
 ş. 99b/09, 103b/08
 ş.+ eyle- 99b/09, 99b/12, 99b/20
Şamāṭūr *öz. is.* Kişi adı
 ş.+ı 91a/14
şān (*Ar.*) *is.* Şan, şöhret, ün
 ş.+ (nām-ı şān) 111a/13
 ş.+ vir- 117a/03

Şāpūr bk. Şāpūr-ı Kūhī

ş. 118b/10, 118b/10

ş.+uñ 118b/11

Şāpūr-ı Kūhī öz. is. Kişi adı

ş. 118b/09

şarāb (Ar.) is. Şarap

ş.+ı 104a/23

ş.+ iç- 104a/14

ş.+ vir- 104a/21, 104a/24

şaş- Şaşmak

ş.-dı 90b/18, 98b/21, 102b/01

ş.-duğundan 90b/18

ş.-up 95b/14, 98a/03, 99a/01, 99b/10,

99b/12, 103b/04, 103b/15,

114b/23

ş.-up kal- 106b/10

şaşur- Şaşırmaq

ş.-a (kendin şaşur-) 109b/03

şāyed (Far.) bağ. Eğer, şayet

ş. 94a/14, 97a/12, 98b/13, 100b/10

şeb (Far.) is. Gece

ş. 94a/02, 99b/02

***şeb be-ğayr Hayırlı geceler anlamında bir kalıp söz**

ş.+ it- 107b/25

şeb-çirāğ (Far.) b. is. Gece parlayan

yakut

ş.+dan 93b/16

şecā'at (Ar.) is. Yiğitlik, yüreklilik

ş. 90b/02, 96b/25, 111b/08

ş.+da 115a/25

ş.+in (kūvvēt -i şecā'atin gör-)

94b/23

şecī'a (Ar.) is. Cesur, yürekli, yiğit

ş.+dur 95a/12, 119b/15

şedīd (Ar.) sf. Şiddetli, sert olarak

ş.+i la'in 94b/14

ş.+ ('azāb-ı şedīd) 91b/11, 99a/13,

100b/03

şehinşāh (Far.) b. is. En büyük padişah, padişahlar padişahı, şahlar şahı

ş. 103a/08

ş.+ı 111a/01

ş.+ı küh-ı heft-gan 90b/21

ş.+ı ākālīm-i hind 113b/09

ş.+ı hindistān 113a/25, 114a/20

şehr (Far.) is. Şehir, memleket, ülke

ş.+den 117b/25

ş.+e 110b/04, 113a/14, 118a/05

ş.+ine 112b/23

ş.+uñ 95b/03, 110b/12

Şehr-i Elmās öz. is. Yer adı

ş. 95a/17, 95a/21

ş.+a 95a/20

ş.+u ñ 95a/21

Şehr-i Ĥimāye öz. is. Yer adı

ş. 110b/03, 112b/22

ş.+ ('azm-i şehr-i Ĥimāye eyle-)

112a/08, 112a/15

Şehr-i Lisāniyye öz. is. Yer adı

ş.+de 112a/03

Şehr-i Medūn öz. is. Yer adı

ş. 114a/23

Şehr-i Nümā öz. is. Yer adı

ş. 111b/25, 112a/11, 120a/04

şeh-zāde (Far.) b. is. Şah oğlu,

hükümdar oğlu, prens

ş.+ler 100a/20, 115b/22

şekl (Ar.) is. Şekil, biçim, şekil

ş.+ine 91b/06

ş.+ine gir- 98b/06, 104a/17

ş.+uñi 100b/13

Şementāl bk. Şementāl-i Üştür-ser Nerre

ş. 91a/19

- ş.+üñ 91a/16
- Şementāl-i Üştür-ser** *bk. Şementāl-i Üştür-ser Nerre*
- ş.+i 91a/14
- Şementāl-i Üştür-ser Nerre** *öz. is. Kişi adı* Āteş Cāzūnun oğludur
- ş.+den 91a/18
- Şementāl nerre** *bk. Şementāl-i Üştür-ser Nerre*
- ş.+nüñ 91a/15, 91b/10
- Şemūsāy-i Dānā** *öz. is. Kişi adı*
- ş. 111b/03, 111b/04
- ş.+nuñ 111b/02
- Şencün** *bk. Şencün Zengī*
- ş.+i 119b/09
- Şencün Zengī** *öz. is. Kişi adı*
- ş. 119b/09
- şenlik** *is. Şenlik*
- ş. 100a/24, 109b/25
- ş.+ol- 92a/12
- şenliklü** *is. Şenlikli*
- ş.+dür 110a/11
- şeri'āt** (*Ar.*) *is. Doğru yol, Allahın yolu*
- ş.+de 91a/03
- ş.+ı dāvere gir- 109b/21
- şerīf** (*Ar.*) *sf. Şerefli, mübarek, kutsal*
- ş.+ (mescid-i şerīf) 92b/08
- şerr** (*Ar.*) *is. Kötülük, fenalık*
- ş.+inden 98a/14, 101b/18, 113a/20
- ş.+ine (cāzū şerrine uğra-) 94b/05
- ş.+ine (ḥarām-zāde şerrine uğra-)
- 117a/15
- ş.+ine ('ayyār şerrine uğra-) 104b/25
- şevk** (*Ar.*) *is. Şiddetli arzu*
- ş.+e gel- 117b/09
- şey** (*Ar.*) *is. Şey, nesne*
- ş. 96b/16, 106a/06, 107b/18, 116a/23, 117b/20
- ş.+ler 103a/13, 108b/04
- ş.+lerin 99a/24
- ş.+lerüñ 99b/12
- şiddet** (*Ar.*) *is. Sertlik, katılık*
- ş.+i 102a/20
- ş.+i darb-ı 'amūd 119a/09
- Şifā-pūr** *bk. Şifā-pūr-ı Tīg-zen*
- ş.+ı 119b/06, 119b/06
- Şifā-pūr-ı Tīg-zen** *öz. is. Kişi adı*
- ş. 114b/04, 119b/04
- şikār** (*Far.*) *is. Av, avlanma*
- ş. 104b/09, 115a/20, 115b/25
- ş.+a 97b/18
- ş.+a çık - 90b/14, 90b/19, 115b/10
- ş.+a git- 97b/09, 97b/17
- ş.+a şal- 97a/24
- ş.+da 97b/17
- ş.+ı 97a/24
- ş.+ın 115b/19
- ş.+ it- 97b/10
- ş.+um 92a/05, 92a/15, 115b/21
- ş.+uñ 97a/19
- ş.+ (şayd ü şikār) 115b/08
- ş.+ ur- 97b/09
- şikāyet** (*Ar.*) *is. Şikayet*
- ş.+ eyle- 120a/19
- ş.+ it- 96a/20
- şikest** (*Far.*) *is. Kıрма, kırılma*
- ş.+ eyle- 96a/02
- şikeste** (*Far.*) *sf. Kırık*
- ş. 97a/18
- şimden girü** *zf. Bundan sonra, bundan böyle*
- ş. 105a/14, 105b/24 110a/05, 118a/22

şimdi *zf.* Şu anda, şimdi

ş. 94a/09, 94a/15, 94a/17, 95a/02,
96a/16, 97a/23, 97b/22, 98a/06,
99a/06, 99b/11, 100b/19, 101b/06,
101b/07, 101b/23, 102a/08,
103a/22, 103b/12, 103b/16,
104a/07, 104a/08, 105a/20,
105b/20, 105b/20, 106a/16,
107b/03, 108a/19, 110a/05,
110a/07, 110b/24, 111a/02,
111a/08, 111a/17, 111a/21,
111a/23, 114a/16, 115b/25,
116b/03, 116b/04, 116b/17,
117a/24, 117a/25, 117b/19,
118a/10, 118a/22

şimdiki *zf.* Bu anki, bu zamandaki

ş. 96a/22, 102a/24, 113b/02

şimdilik *zf.* Şimdilikli şimdiki duruma göre

ş. 100a/03

Şimle *bk.* **Şimle-yi Sâhire**

ş.+yi 96a/19

Şimle-yi Sâhire *öz. is.* Kişi adı

ş. 96a/18

şimşir (*Far.*) *is.* Kılıç

ş. 96b/05

şir (*Far.*) *is.* Arslan

ş.+i siyâh 116a/16

şirân (*Far.*) *is.* Arslanlar

ş.+a(vādī-yi şirân) 95a/08

ş.+ dan(vādī-yi şirândan) 93b/02

şirîn (*Far.*) *sf.* Tatlı, lezzetli

ş.+ 92a/13, 96b/04, 111b/06

şirîn-edâ (*Far.*) *b. sf.* Şirin, hoş edalı

ş.+ (rāvī-yi şirîn-edâ) 96b/04

şirîn-kârlık (*Far.+T.*) *b. sf.* Tatlı, hoş muamele etme işi

ş.+ eyle- 97b/13

şirîn-keleâm (*Far.+Ar.*) *b. sf.* Sözü tatlı, hoş sohbet

ş.+ (rāvī-yi şirîn-keleâm) 92a/13,
111b/06

Şir-i Efgan-Hakânî *öz. is.* Kişi adı

ş. 119b/14

Şir-i Merd *bk.* **Şir-i Merd Şir-efgan**

ş.+i 119b/14

Şir-i Merd Şir-efgan *öz. is.* Kişi adı

ş. 114b/03

Şir-i Pir-efgan Evren-püş *öz. is.* Kişi adı

ş. 114a/06

şişe (*Far.*) *is.* Şişe

ş.+ çek- 101a/19

şive (*Far.*) *is.* Naz, eda

ş.+leri 91b/18

şive-kârlık (*Far.+T.*) *b. sf.* İşve, şive, naz etme işi

ş.+lar it- 117b/22

şol *sf.* Şu

ş. 90b/08, 90b/08, 90b/10, 92a/12,
94a/16, 94a/22, 94b/04, 94b/04,
94b/25, 97a/12, 98b/05, 100b/09,
104a/01, 104a/18, 112b/19,
116b/16, 117a/06

şöyle *sf. ve zf.* Şöyle

ş. 95a/02, 95a/16, 96b/19, 96b/24,
97b/21, 99b/04, 99b/16, 100b/23,
107a/25, 108a/19, 108b/01,
110b/19, 111b/23, 113a/07,
113a/17, 114a/20, 115b/06,
116b/15, 116b/22, 117b/09,
119a/18

ş.+dür 117b/23

şu *zm.* Şu

ş. 93a/04, 96a/06, 103a/19, 117b/02,
117b/20, 120a/08
ş.+nuñ 117a/11
şukka (*Ar.*) *is.* Kumaş veya kağıt parçası
ş.+ların 100a/15, 105b/01, 118b/04
şunda *zf.* Şurada
ş. 101a/24, 116a/02, 116a/19
şundan *zf.* Şuradan
ş. 104b/24
şunlar *zm.* Şunlar
ş.+a 108b/12
ş.+ı 99a/06, 99a/16, 103b/08
şuradan *zf.* Şuradan
ş. 116a/01
şūrīde-meşreb (*Far.*) *b. sf.* Aşık
yaratılışlı, Aşık tabiatlı
ş. 117b/14
şükr (*Ar.*) *is.* Şükür
ş. 102b/01
ş.+ler it- 92a/11
ş.+i yezdān eyle- 93a/20
ş.+i yezdān it- 92b/01
şükrī (*Ar.*) *is.* Şükür etme, iyilik bilme
ş.+ di- 107a/21
şükrin (*Ar.*) *is.* Şükür etme, iyilik bilme
ş.+ di- 93a/01
şümār (*Far.*) *is.* Sayı
→bī-şümār leşkeribişümara bak
şükūfe-zār (*Far.*) *b. is.* Çiçek yeri, çiçek
bahçesi
ş. 93b/12
ş.+da 93b/24, 94a/01
şütüm (*Ar.*) *is.* Küfürler, sövmeler,
sövüp saymalar
ş.+ı galīza 101a/04

-T-

tā (*Far.*) *zf.* Ta ki, kadar, değin, dek
t. 91a/10, 91b/02, 92b/10, 93b/21,
94a/01, 96b/21, 100b/25, 102a/02,
108a/10, 110a/22, 120a/17
ta'accüb (*Ar.*) *is.* Şaşkınlık, şaşırma
t.+ eyle- 114a/08
t.+ it- 90b/16, 100b/22, 115b/16
ta'ām (*Ar.*) *is.* Yemek, yiyecek
t. 92b/13
t.+a 97a/08, 97a/09, 109b/16
t.+dan 97a/11
t.+ı 97a/06, 97a/08, 97a/09
t.+lar 109b/15
t.+ı yi- 93a/01, 97a/05, 97a/10
t.+ iste- 97a/05
t.+ yap- 97a/07
-tāb (*Far.*) *sf.* Parlayan, aydınlatan
manalarına gelerek birleşik kelimeler
yapar
t.+ (āftāb-ı 'ālem-tāb) 97b/07
tāb (*Far.*) *is.* Işık, parlaklık
t.+ (ān u tāb) 91b/07
→bī-tāblık
tabaḳ (*Ar.*) *is.* Tabak
t.+lar 109b/15
taban *is.* Ayak altı, taban
t.+a ḳopar vir- 108b/08
t.+ al- 97a/16, 99b/01
t.+ getir- 117a/04
t.+ ḳaldır- 113a/10, 116b/25
tābıku-n'al bin-n'al (*Ar.*) *b. is.*
Tıpkısının aynısı anlamına gelen kalıp
söz
t. 99a/09
tābi' (*Ar.*) *sf.* İtaat eden, bağlanan
t.+ eyle- 109b/14, 111a/02, 114a/14

- t.+ it- 110b/24, 111b/04
t.+ ol- 95a/10, 95a/19, 107a/12,
107b/05, 107b/05, 108a/03,
108b/03, 110b/09
- ṭabī'at** (*Ar.*) *is.* Tabiat, yaratılış, huy
t.+da 95a/12
- ta'bīr** (*Ar.*) *is.* İfade, anlatma
t.+ olın - 117a/07
- ṭabl** (*Ar.*) *is.* Davul
t. 115a/13, 118b/04, 119a/13
t.+ları 100a/14, 100b/06
t.+ı ārām 108a/16, 119b/24, 119b/25
t.+ı ārām çaldır- 101a/17, 107a/05
t.+ı ārām çaldur- 108a/15
t.+ı ārām çalın- 107a/20
t.+ı ārām çal- 101a/17, 119a/13,
119a/14
t.+ı ceng çalın- 119a/23
t.+ı şādmānī 102b/10
t.+ı şādmāniyye 102a/12
- ṭabl-bāz** (*Ar.+Far.*) *b. is.* Davulcu
t. 115a/22
- tāç** (*Ar.*) *is.* Taç
t. 95b/20, 96b/21, 96b/22, 109a/13,
114b/07, 114b/07
t.+lar 109a/13
- tafşīl** (*Ar.*) *is.* Uzun uzadıya, anlatma,
açıklama
t. 111a/12, 114b/06
- ṭağ** *is.* Dağ
t. 97b/13, 107a/02
t.+a 97b/18, 100a/22, 106a/11
t.+dan 98a/04
- tağyīr** (*Ar.*) *is.* Değişiklik,
başkalaştırma
t. 96b/17
- taḥammül** (*Ar.*) *is.* Dayanma, katlanma,
tahammül
t.+ eyle- 104b/04, 114b/06
- taḥliye** (*Ar.*) *is.* Boşaltma, boş bırakma
t.+ eyle- 102b/07
- taḥmīn** (*Ar.*) *is.* Tahmin
t.+ it- 114a/03
t.+ ve taşmīm ol- 114a/18
- taḥrīr** (*Ar.*) *is.* Yazma, yazılma
t.+ine 111b/23
- taḥsīn** (*Ar.*) *is.* Güzel bulma, beğenme
t.+ (reşk ü taḥsīn eyle-) 103a/06
t.+eyle- 94a/02, 102b/05, 103a/13,
106a/22
t.+ it- 116a/07
t.+ve āferīn eyle- 114b/19, 117a/06
- taḥt** (*Far.*) *is.* Hükümdar koltuğu
t. 96b/20, 98b/16, 99b/08, 99b/09,
99b/10, 100a/17, 103a/01,
103a/02
t.+a 95b/22
t.+a al - 102b/05, 112b/09, 112b/12
t.+a çıkar- 109b/09, 120a/17
t.+a otur- 101b/14
t.+dan in- 103a/03
t.+ı 96b/02, 101b/19
t.+ına 112a/13
t.+ından 102b/05
t.+ımı 100a/16, 100a/19
t.+ınuñ 100a/18
t.+ın 111b/08, 112a/06
t.+ları 114b/10
t.+uñ 105b/02, 109b/01
t.+ı iskender 105b/02
t.+ı iskender-i kübrā 109a/11
t.+ı 'āli 96b/02
→pāy-i taḥt

- taht-gāh** (*Far.*) *b. is.* Taht Şehri, başkent
t.+ıdur 110b/03
- taht-niṣīn** (*Far.*) *b. sf.* Tahtta oturan
t. 95b/22
- tahta** (*Far. taḥte*) *is.* Tahta
t.+sı (sīnesinüñ tahtası ḳop-) 101a/08
t.+y1 remil 102a/07
- taḳ** (*Ar.*) *is.* Bina kemeri, kubbe, künbet
t.+i ḥarrāk 116a/05
- taḳat** (*Ar.*) *is.* Kuvvet, direnç, güç, takat
t.+ getir- 105b/16
- taḳdīr** (*Ar.*) *is.* Allahın ezelde her şeyi belirlemesi
t.+ eyle- 101b/01
- taḳın-** Takınmak
t.-miş 97a/02
t.-up 113a/10
- taḳrīr** (*Ar.*) *is.* Sözle ifade, anlatma
t.+ (beyān ve taḳrīr eyle-) 103a/12
t.+ eyle- 110b/10, 111a/04, 111a/22
t.+ it- 111a/18
- taḷ-** Dalmak
t.-dı (fikre taḷ-) 113b/08
- taḷeb** (*Ar.*) *is.* İstek, arzu
t.+ (er taḷeb eyle-) 119b/12, 119b/23, 120a/23
t.+ (izīn taḷeb eyle-) 118a/18
t.+ (izīn taḷeb it-) 120a/04
t.+ eyle- 119a/02
- taḷi‘** (*Ar.*) *is.* Kader, baht
t. 111b/06
- taḷi‘süz** (*Ar.+T.*) *is.* Bahtsız, şanssız
t. 108b/06
- taḷib** (*Ar.*) *is.* İsteyen, istekli
t. 117b/07
t.+ ve rāḡib ol- 117b/24
- ta‘līm** (*Ar.*) *is.* Yetiştirme, öğretme, bir işi öğrenmek için çalışma
t.+ eyle- 117b/15, 117b/17, 118a/08, 118a/10
t.+ it- 118a/14
t.+ ve idmān it- 107a/07
- ṭama‘** (*Ar.*) *is.* Açgözlülük
t.+a düş- 103a/22
- tamām** (*A.*) *i.* Noksansız, eksiksiz, tamam
t. 91b/20, 97b/18, 97b/23, 98a/17, 98b/14, 100a/15, 100a/24, 100b/15, 100b/24, 101b/20, 102b/13, 105b/06, 106a/19, 113a/13, 116b/23, 117b/11, 118b/05, 120a/11, 120a/23
t.+dur 109b/18
t.+ ol- 93b/24, 96b/01, 101b/02, 104b/15, 110a/22
- ta‘n** (*Ar.*) *is.* Sövme, yerme, ayıplama
t.+ it- 111b/16
t.+ı nīze 107a/01, 107a/03
- ta‘n-āmīz** (*Ar.+Far.*) *b. is.* Hakaretli hakaret içeren
t. 98b/02, 98b/04
- Taḥrī** *is.* Allah, Tanrı
t. 112b/15
t.+ya 107b/09
- Ṭaṭṭanūṣ** *bk.* Ṭaṭṭanūṣ-ı Ciger-dār
t. 120a/18
t.+ı 120a/14
- Ṭaṭṭanūṣ-ı Ciger-dār** *öz. is.* Kişi adı
t. 112a/13, 120a/12
- ṭapa** *is.* Yapışkan bir madde
t.+ ur- 105a/09
- ṭapu** *is.* Saygı, tazim, hürmet
t.+kıl- 96a/15

- ṭaraf** (*Ar.*) *is.* Taraf, yan
t. 115a/12
t.+a 92b/06, 93a/04, 93b/03, 101a/12,
106a/18, 110b/02, 115a/03
t.+da 94a/24
t.+dan 94b/07, 95a/25, 105a/22,
111a/23, 112b/13, 112b/18,
118a/03, 119a/16, 119a/20,
119b/04
t.+ı 91b/23
t.+ına 107b/22, 108b/12, 108b/19
t.+ında 105b/03, 109b/01
t.+ından 95a/20, 100a/19, 100b/05,
100b/12, 110b/15, 115a/21,
118b/01, 118b/08
t.+larından 111a/14
t.+ dan (her ṭarafdan çök-) 93b/07
- ṭaraf ṭaraf** (*Ar.*) *zf.* Yer yer, semt semt
t. 110a/15
- ṭarafeyl** (*Ar.*) *is.* İki taraf
t.+e 116a/13
t.+inden 106a/09, 116a/04
- ṭarfetü'l-'ayn** (*Ar.*) *b. zf.* Göz açıp
kapayana kadar geçen zaman, bir an.
t. 112b/22
- ṭarḥ** (*Ar.*) *is.* Atma, koyma, bırakma
t.+ eyle- 93b/15
- ṭarīd** (*Ar.*) *is.* Çıkarılmış, kovulmuş
t.+ -i cevelān eyle- 105b/06, 119a/25
- ta'rīf** (*Ar.*) *is.* Bildirme, anlatma, tarif
t.+iñüz 111a/15
t.+ eyle- 114b/09
t.+ it- 110b/16
- ṭarīk** (*Ar.*) *is.* Yol, usul, âdet
t. 91a/02, 94a/04, 94a/15, 94a/16,
95a/23, 95b/01, 98a/10, 113a/16
- tār-mār** (*Far.*) *sf.* Karmakarışık, dağınık,
perişan
t.+ol- 92a/09, 107a/01
- ṭarrāk** (*Ar.*) *is.* Gümbürtü, patırtı
t. 116a/05
- ṭarrāka** (*Ar.*) *is.* Gümbürtü, patırtı
t.+dur 95b/11
t.+ kop- 91b/21, 95b/08
t.+ ol- 93b/19
- ṭarrār** (*Ar.*) *is.* Yan kesici, düzenbaz
t.+ı ('ayyār-ı ṭarrār) 96b/18, 111b/13
t.+ı -ı 'ayyār 112a/21
- ṭarz** (*Ar.*) *is.* Tarz, usul, yol
t. 105b/16, 117a/06
t.+ında 115b/22
- ṭaşdıḳ** (*Ar.*) *is.* Doğrulama, gerçek
olduğunu söyleme, onaylama
t.+ it - 98b/11
- ṭaşmīm** (*Ar.*) *is.* Tasarlama, kesin olarak
niyetlenme
t.+ (taḥmīm ve taşmīm ol-) 114a/18
- ṭaşvīr** (*Ar.*) *is.* Resim, figür
t.+ eyle- 93b/17, 93b/23
- ṭaş-** Sıgmamak, taşmak
t.+a vir- 106a/02
- ṭaş** *is.* Taş
t. 95b/02, 95b/04, 95b/07, 98b/10,
99a/20, 100b/13, 101a/05,
101a/07, 101a/10
t.+ile 101a/11
t.+ at - 95b/07
- ṭaşak** *is.* Erbezi
t.+ına ('arab taşığına dön-) 101a/16
- ṭaşra** *is. ve e.* Dışarı
t. 94a/20

- t.+çık- 91b/22, 94a/03, 94a/23,
97a/05, 99b/11, 99b/17, 99b/23,
102b/09, 111a/07
t.+da 95a/25, 104b/13
t.+dan 95b/06, 95b/23
t.+da tır- 96a/07
t.+ bak- 102a/18
t.+ git- 104a/22
t.+ ko- 108b/20
t.+ya çık- 97a/10
- tatlı** *is.* Acı olmayan, tatlı
t. 117b/16
- tavīl** (*Ar.*) *is.* Uzun, çok süren
t.+ ol- 114b/06
- ṭaya-** Dayamak
t.-miş (baş ṭaya-) 104b/09
- ṭayan-** Dayanamak
t.-up (teberine ṭayan-) 113a/22
- ṭāye** (*Far.*) *is.* Dadı, süt nine
t. 90b/09, 90b/10, 90b/11
t.+sin 90b/12
t.+sini 90b/09
- ta'yīn** (*Ar.*) *is.* Gösterme, belirtme, bir işe yerleştirme
t. 110a/21
t.+ eyle- 109a/02, 110a/18, 110b/17,
120a/07
t.+ it- 109b/22, 112a/01, 112a/10,
112a/25
t.+ ol- 114a/07
t.+ olun- 120a/15
- tāze** (*Far.*) *is.* Taze, körpe, sulu, yaş
t. 96b/25
- tāzele-** (*Far.+T.*) Tazelemek, yenisiyle değiştirmek
t.-yüp 91b/01
- ta'zīm** (*Ar.*) *is.* Büyük görme, saygı gösterme
t. 100b/01, 115a/15
t.+ eyle - 109b/10
t.+i it- 109b/05
t.+i ikrām it- 110b/13
- ta'zīr** (*Ar.*) *is.* Azarlama
t.+ eyle- 105a/13
t.+ it- 99a/14
- tāziyāne** (*Far.*) *is.* Kırbaç, kamçı
t. 106a/20
t.+yi hıẓr 105b/15, 106a/05,
106a/19, 115a/10
- tazu** *is.* Köpek, tazı
t. 93b/06
- te'ālā** (*Ar.*) “Yüksek olsun.” anlamına gelen bir söz olup Allah adıyla birlikte kullanılır
t. 101b/01, 100b/11, 109b/13,
109b/21
t.+ (el-ḥamdüli-llāh-i te'ālā) 110a/04
- tebdīl** (*Ar.*) *is.* Değiştirme
t. 100a/09
t.+i şüret 96b/17, 97b/03, 97b/15,
103a/17, 103a/25
t.+i şüret eyle- 104a/16
t.+i şüret it- 98a/17
t.+i şüret ol- 120a/09
t.+ ol- 97a/13, 99a/08, 99a/09
- teber** (*Far.*) *is.* Balta
t.+ine ṭayan- 113a/22
t.+in kap- 116b/06
t.+i mu'teber 113a/24
t.+i 'aẓīm 96a/07
- teberrüd** (*Ar.*) *is.* Soğuma
t.+i ḥaḳānī 116b/13
- tebtīz** (*Far.*) *b. is.* Çabuk hareket eden ayağına hızlı olan

- t. 96b/10, 98b/01
- tecessüs** (*Ar.*) *is.* İç yüzünü araştırma
t.+e git- 97b/12
- tedārik** (*Ar.*) *is.* Tedarik, tedbir
t. 110a/14, 110a/16, 112a/15
t.+de 108b/07
t.+dedür 112b/21
t.+de ol- 91a/12
t.+e (tedāriğe) 110a/16
t.+in gör- 107b/10
t.+i (ziyāfet tedāriki gördür-) 109a/02
t.+i gör- 95b/23
t.+leri 96b/01
t.+lerin gör- 96a/25, 118a/25
t.+ler görül- 105a/22
t.+ eyle- 107b/11
t.+ gör- 96a/24, 110a/05, 112b/17
t.+ üzre bulın- 111b/03
t.+ üzre ol- 100a/12, 111b/05
- tedarük** (*Ar.*) *is.* Tedarik, tedbir
t.+uñ gör- 95b/13
- tedbīr** (*Ar.*) *is.* Çare, tedbir, hazırlık
t.+ eyle- 108b/02
- te'essüf** (*Ar.*) *is.* Eseflenme, tasalanma, acıma
t.+ eyle- 108b/22, 110b/11
- tefārik** (*Ar.*) *is.* Ufak tefek, az değerli hediyeler
t.+den 103a/13
- Tefārük Şāh** *öz is.* Kişi adı
t. 112a/15, 112b/14, 120a/06,
120a/10, 120a/15, 120a/16
t.+a 111b/25, 120a/19, 120a/19
t.+dan 120a/04
t.+ı 120a/17
t.+uñ 120a/09
- Tefārük Şāhī Nümāyī** *bk.* Tefārük Şāh
- t.+ye 112a/12
- tefekkür** (*Ar.*) *is.* Düşünme, zihin yorma, düşünülme
t.+de 94a/05
t.+ it- 90b/17
- teferrüc-gāh** (*Far.*) *b. is.* Eğlence, gezinti yeri
t.+ıdı 94a/08
- teftüş** (*Ar.*) *is.* Gereği gibi sorup araştırma, en ince ayrıntısına kadar inceleme
t.+ eyle- 108b/17
- tekbīrle-** (*Ar.+T.*) Tekbirlemek, tekbirle başlamak
t.-yüp 93a/02
- teklif** (*Ar.*) *is.* Sunma, teklif
t.+ eyle- 95b/22
- tekrār** (*Ar.*) *is.* Tekrar
t. 96a/17, 97a/05, 104a/06, 110a/08,
119b/12
t.+ gel- 118b/18
- temāşā** (*Far.*) *is.* Bakma, gezme
t. 101a/24, 101a/24
t.+sı 101b/07
t.+sından 94a/03
t.+ (seyr ü temāşā) 103a/11
t.+ (seyr ü temāşā it -) 109a/10
t.+ eyle- 90b/11, 97b/14, 106a/07,
113b/23
t.+ it- 90b/20, 94a/02
t.+ya şur- 102b/12, 116a/11, 120a/11
- temennā** (*Ar.*) *is.* Elini başına götürerek selam verme
t.+dan 96b/13, 98b/22, 120a/16
t.+ eyle- 95b/19, 101a/23
t.+ it- 96a/17, 102a/10
t.+ kııl- 99a/08

- ten** (*Far.*) *is.* Vücut, beden
t.+ler 109a/08
→ Evren-ten
- tenāvül** (*Ar.*) *is.* Alıp yeme
t.+ eyle- 90b/25
- tenbīh** (*Ar.*) *is.* Tenbih, nasihat, uyarı
t.+i 98b/08, 102b/07
t.+idür 99a/21
t.+ eyle- 98b/09, 98b/11, 98b/12,
99a/14, 99a/16, 99a/20, 99a/22,
99a/24, 99b/04, 99b/06, 99b/16,
99b/18, 102a/18, 109a/02,
113b/21, 115a/21, 116b/01,
116b/24, 120a/07
- teng** *is.* Deng, yatak
t. 99b/08
- tenhā** (*Far.*) *sf.* Tenha, boş, ıssız
t. 90b/16, 97a/13, 108b/17, 117b/25
t.+ya çek - 98b/03
- tenhāca** (*Far.+T.*) *zf.* Yalnız, tek başına
t. 90b/09
- ter** *is.* Ter
t.+leri (ecel terleri dök-) 107a/17
- terbiye** (*Ar.*) *is.* Eğitim
t.+ it- 114a/13
- terk** (*Ar.*) *is.* Bırakma, terk etme
t.+ it- 106a/09, 108a/04, 111a/25
- tesellī** (*Ar.*) *is.* Avutma, teselli
t.+-yi hātr eyle- 110b/14
t.+ eyle- 119a/22
t.+ vir- 114b/18, 120a/02, 120a/20
- teslīm** (*Ar.*) *is.* Emaneti yerine verme,
teslim
t.+ eyle- 97a/21, 115a/16
t.+ it- 95a/15, 102a/02
- teşrīf** (*Ar.*) *is.* Şereflendirme, şeref
verme
t.+iñüz 116a/24
- tevābi'** (*Ar.*) *is.* Bir kimsenin
hizmetinde bulunanlar, birinin adamları
t.+nden 108b/16, 108b/17
- teveccüh** (*Ar.*) *is.* Yönelme
t.+i 111a/05
t.+ eyle- 92b/06, 93a/08, 93b/11
- tevekkel** (*Ar.*) *is.* İşi oluruna bırakan,
rahat kimse
t.+i 101a/09
- tezkerre** (*Ar.*) *is.* Tezkere, pusula, izin
kağıdı
t. 100a/01
- tılısm** (*Ar.*) *is.* Sihir, büyü, tılsım
t.+dur 93b/20
- tın-** Ses çıkarmak, söz söylemek
t.-up 103b/08
- tınāb** (*Ar.*) *is.* Kazığa bağlanan çadır ipi
t.+ına 98a/22
- tıraş** *is.* Tıraş, saç ve sakalı kesme işi
t.+ it- 104b/02
- tırnak** *is.* Tırnak, pençe
t.+lı 101b/22
- tīg** (*Far.*) *is.* Kılıç
t. 115a/09, 106a/24, 119b/19
t.+dan geçür- 110b/20
t.+ı 106a/25, 106a/25
t.+in 119b/19
t.+umdan 113b/05
t.+ -ı menşür yürüt- 110b/25
t.+ -i āteş 106a/24, 106a/24, 106b/03
t.+ -i āteş-tāb 106a/23
t.+(dāl-ı tīg ol-) 119b/16
- tīr** (*Far.*) *is.* Ok
t. 92a/25, 92a/25, 92b/01, 115b/10,
115b/18, 116a/03
t.+in 113a/10

- t.+ -i gürz -i iskender 116a/05
t.+ -i ā‘zam 102b/08
t.+ at- 115b/11
t.+ kullan- 111b/09
- tīz (I)** (*Far.*) *sf.* Tez, çabuk
t. 94a/20, 95b/05, 98b/08, 98b/19,
98b/20, 99a/02, 99a/18, 108b/04,
108b/15, 111b/19, 112a/04,
112a/09, 112a/09, 112a/12,
112a/24, 115b/14, 116a/05
- tīz (II)** (*Far.*) *is.* Keskin
t. 101b/22
- tīz-per** (*Far.*) *b. sf.* Çabuk, tez uçan
t. 106a/04
- toğ-** Doğmak
t.-dukda 93b/05
- toğrı** *zf. e ve.* Doğruca ..e doğru
t. 91b/24, 92a/13, 92a/17, 92a/20,
93a/04, 93b/02, 95b/16, 97a/17,
97b/13, 97b/19, 98b/14, 101b/21,
103b/01, 104a/17, 109b/12,
110b/03, 110b/04, 110b/06,
115a/22, 116a/16, 118b/14,
120a/09
- toğru** *bk. toğrı*
t. 97a/12
- toğsan** *is.* Doksan
t.+ (toğsan altı) 105a/25, 115a/13,
118b/03
t.+ (toğsan toğuz) 96a/06, 105b/14,
115a/09
t.+ (toğsan yidi) 94b/19, 105b/11
- toğuz** *is.* Dokuz
t. 95a/12, 97a/03, 101b/16, 102a/01,
114b/20, 118b/13
t.+ (toğsan toğuz) 96a/06, 105b/14
- t.+ (toğuz kerre yüz biñ) 112b/13,
113a/12, 118b/01
t.+ (toğsan toğuz) 115a/09
t.+ (yüz toğuz) 112b/02
- toğuzıncı** *sf.* Dokuzuncu
t. 119b/09
- toğ-** Dolmak
t.-dı 93a/14, 102a/13
t.-dı(gözlerine toğ-) 101a/03
t.-dı (māle māl toğ-) 115a/14
t.-up 94b/18
- toğlaş-** Dolaşmak
t.-up 101a/10
- toğdur-** Doldurmak
t.-dı 91a/01
- toğlı** *is.* Dolu
t. 100a/22
- toğuz** *is.* Domuz
t.+ (oğlanmış toğuz gibi kaç-) 108b/09
- toğ** *is.* Top
t. 106a/17
t.+ı 92a/16
t.+larını 106a/20
t.+ (toğ toğ ol-) 92b/03
t.+ oyna- 119b/23
- toğlı** *sf.* Topu olan, toplu
t. 105b/05
t. 96a/21
- toğluk** *is.* Ayak tabanı, topuk
t.+larına 92a/18, 93b/05
- toğtop** *zf.* Derlenip toparlanmış olarak
t.+ toğ ol- 92b/03
- toğrak** *is.* Parlak, güzel, tüysüz oğlan
t.+ oğlana dön- 104b/25
- toğ** *is.* Toz
t. 114a/06

t.+ı 114a/01
t.+lar 113b/25
ṭulum *is.* Tulum
t.+ına 105b/11
t.+ı (kaṭrān ṭulumı gibi otur-)
115a/08
Ṭumṭurāk *bk.* Ṭumṭurāk-ı Pülād-dest
t. 96b/24
Ṭumṭurāk-ı Pülād-dest *öz. is.* Kişi adı
t. 114b/05
ṭur- Durmak
t. 107a/18
t.-amayup düş- 102a/17
t.-dı 95b/08, 100a/23, 103a/17,
104a/17, 107a/18, 110a/07,
113a/22, 116a/08
t.-dı (arasında ṭur-) 103b/02
t.-dı (ayağa ṭur-) 93a/24, 113b/03
t.-dı (cenge tur-) 95a/15
t.-dı (gözetmege ṭur-) 98a/19
t.-dı (temāşāya ṭur-) 116a/11,
120a/11
t.-dı (yirinden ṭur-) 98b/24
t.-dılar 98b/19, 113b/25
t.-dılar (cenge tur-) 94b/11
t.-dılar (seyre ṭur-) 101b/08
t.-dılar (temāşāya ṭur-) 102b/12
t.-ma 100b/20, 105b/24, 112b/13
t.-sunlar 98b/10
t.-sun (gele ṭur-) 112b/06
t.-up 100a/21, 105b/02, 106a/07
t.-up (ayağa ṭur-) 100b/25
t.-up (yollı yolınca ṭur-) 100a/21
t.-up (muḳābil ṭur-) 120a/22
t.-up (yirinden ṭur-) 103a/24,
108b/11, 115a/19
t.-up (yirlerinden ṭur-) 108a/09

t.-ur 91b/05, 93b/20, 98b/19,
100a/18, 116b/07
t.-ur (başı ucında ṭur-) 117a/18
t.-ur (diyüp ṭur-) 100b/12, 104b/22
t.-ur (karşı ṭur-) 91a/06
t.-ur (öylece ṭur-) 90b/15
t.-ur(taşrada ṭur-) 96a/07
t.-uram 117a/15
t.-urken 103b/11
t.-urlar (gülüşüp ṭur-) 98a/03
t.-urlar (seyre ṭur-) 113b/20
t.-urlardı 98a/10
t.-ursın (ne ṭur-) 94b/25
t.-ursın (kaṭlüne ṭur) 108b/25
Tūrān (*Far*) *öz. is.* Eski İranlılar
tarafından Türk diyarına verilen ad
t.+a 110a/13, 110b/24, 111a/23
t.+dur 110a/11
Ṭūrān *bk.* Tūrān
t.+a 117a/21
t.+da 117a/21
ṭurıl- Durulmak
t.-maz 112b/24
ṭurra (*Ar.*) *is.* Tokmak
t.+lar ur- 102a/12, 105a/25, 108a/16,
118b/04, 119b/24
ṭut- Tutmak
t.-an 101a/09
t.-ar 103b/01
t.-ardı (boş ṭut-) 108a/13
t.-arsa 100b/02
t.-dılar 98a/25
t.-dı (cehūd sıtması ṭut-) 113a/19
t.-dı (dünyāyı ṭut-) 115a/02
t.-dı (meydānı ṭut-) 119b/11
t.-dı (raʿşe ṭut-) 113a/18
t.-dı (ucundan ṭut-) 106b/08

t.- kap eyle- 98a/08
t.-miş (mekân tut-) 101b/17
t.-mişleridi (şaff tut-) 116a/21
t.-miş (yir tut-) 106a/18
t.-muş (muhkem tut-) 103b/06
t.-uñ 99a/06, 99a/16
t.-up 98b/09, 99a/07, 99a/14, 99a/17,
100a/06, 100b/03, 100b/08,
100b/18, 100b/20, 108b/23,
111b/14, 113a/05, 113b/06,
119b/22
t.-up (dergâh-ı haqqa yüz tut-)
93b/08
t.-up (kolından tut-) 93b/09
t.-up (yağasından tut-) 103b/03
t.-up getir- 102a/01, 103a/21,
104a/08
t.-up soy- 103b/13
tūfiyā (*Far*) *is.* Papağan, dudu
t.+yı çeşm-i ‘alil ol- 119a/07
tutuş- Tutuşmak
t.-up 101a/15, 101b/12
tutuşdur- Tutuşturmak
t.-dı 101a/15, 101a/15
tuy- Duymak
t.-up 104b/25
t.-up gel- 104a/07
tuyıl- Duyulmak
t.-ur 104a/07
t.-uram 103b/05
tuz *is.* Tuz, nemek
t. 107a/01
t.+ına tükürmişlerden ol - 105a/11
tükür- Tükürmek
t.-mişlerden (tuzına tükürmişlerden
ol-) 105a/11
Türkistân *öz. is.* Yer adı Türk diyarı

t.+a 110a/11
tütün *is.* Duman
t.+e 102a/18

-U-

u (*Far*) *bağ.* Ve *bk.* ve
u. 90b/03, 90b/20, 91a/08, 91b/07,
96b/13, 110b/25, 111b/15,
111b/16, 113a/21, 113b/06,
119a/22
uç *is.* Uç
u.+ı 97b/24, 114b/17
u.+ında (başı ucında tut-) 117a/18
u.+undan (ucundan tut-) 106b/08
uç- Uçmak
u.-up git- 101b/06, 101b/13
ufk (*Ar.*) *is.* Ufuk
u.+undan(kal‘a-yı ufk) 100a/13,
105a/22
u.+ -ı mu‘azzam 102b/08
uğra- Uğramak
u.-dı 104a/19, 107b/03
u.-dı(kazāya uğra-) 94b/01
u.-dı (öñine uğra-) 115b/13
u.-duğın (neye uğraduğın bil-)
92a/18
u.-dum 116b/22
u.-masun (pāyendine uğra-) 97b/11
u.-mişlardur(‘ayyār şerrine uğra-)
104b/25
u.-mişum (harām-zāde şerrine uğra-)
117a/15
u.-miş (cāzū mekrine uğra-) 91b/13
u.-miş (cāzū şerrine uğra-) 94b/05
u.-sun (hışmına uğra-) 119a/12
u.-yup 98b/21

- u.-yup(çadırına uğra-) 104a/18
- uğrı** *is.* Hırsız
u.+lar 98a/21
- uğur** *is.* Yol
u.+dan 93a/12, 94a/09, 111b/13
- uğurla-** Çalmak
u.-dı 118a/20
- uğursuz** *is.* Şanssız, talihsiz, uğursuz
u.+ (nefer-i uğursuz) 108b/07
- ula-** Eklemek
u.-yup 114a/01
- ulağ** *is.* Eskiden bir yerden başka bir yere haber götürülen
u.+lar 112a/01
- ulu** *is.* Ulu, yüce
u. 93a/09, 93a/11
u.+lar 108a/18, 113a/19
u.+ları 95a/05, 109a/09
u.+ları-la 95a/24
u.+sı 98b/22, 99a/11, 99b/21,
100b/17, 108a/24
- ulu-** Ulumak, bağırarak ses çıkarmak
u.-r 119a/20
- unut-** Unutmak
u. a-bil-(unudabilürmiyem) 111a/08
u.-ma 91a/07
u.-mañ 100b/09
u.-up (unudup) 97b/04
- ‘Ummān-i Bedaḥṣānī** *öz. is.* Kişi adı
‘u. 114b/01
- ‘uṣṣāk** (*Ar.*) *is.* Aşıklar
‘u.+ına 90b/06
- ur-** Vurmak
u.-a (pençe ur-) 101b/23
u.-an (darb ur-) 116a/09
u.-abilürseñ 95b/05
u.-dı 92a/09, 95b/08, 101a/08,
101a/08, 103b/17, 107a/01,
119a/05, 119a/10, 119b/20
u.-dı (‘amūd ur-) 94b/22, 119a/10
u.-dı (arkasına ur-) 97a/16
u.-dı (çarḥ ur-) 103b/14
u.-dı (çenkāl ur-) 106a/03
u.-dı (darb ur-) 116a/04, 116a/08,
116a/10
u.-dı (eline ur-) 101a/10
u.-dı (el ur-) 106a/14
u.-dı (eñsesi kökine ur-) 101a/10
u.-dı (gīrānca ur-) 119a/11
u.-dı (gürz ur-) 107a/16, 118b/22
u.-dı (kulak ur-) 102a/24
u.-dı (lāf ur-) 103b/24
u.-dı (na’ra ur-) 93a/14, 93a/17,
93a/17, 94b/17, 105b/07, 113a/16,
119b/18
u.-dılar (lāf u güzāflar ur-) 119a/22
u.-dılar (lāf u güzāf ur-) 90b/03,
111b/15
u.-dılar (merhem ur-) 101a/20
u.-dılar (sūra bünyād ur-) 96a/04,
109b/25
u.-dılar (gürz ur-) 116a/12
u.-dılar (turralar ur-) 108a/16,
119b/25
u.-dışa (niçe ur-) 101b/24
u.-duğı 101a/05, 119a/05
u.-duğın 119a/06
u.-mağa 101a/09
u.-mak 115b/24
u.-mıṣṣıñuz (çārmıḥe ur-) 99b/17
u.-sa (gürz ur-) 100b/24
u.-sun (boynın ur-) 104a/01

u.-up 93b/01, 101a/04, 107a/17,
113a/08, 114b/22, 115b/10,
118b/16, 118b/21, 119a/04,
119b/17
u.-up (‘amūd ur-) 94b/16, 119a/04
u.-up (başın ur-) 92b/01
u.-up (birbirine ur-) 101b/05,
101b/11
u.-up (darb ur-) 108a/13, 119a/01
u.-up (el ur-) 107a/14
u.-up (el arķası ur-) 118b/19
u.-up (ħamle-yi ‘amūd ur-) 119a/08
u.-up (ķanad ur-) 93b/17
u.-up (ķāzūre -yi nift ur-) 101a/14
u.-up (ketfinden ur-) 115b/15
u.-up (müşt ur-) 96b/05, 118b/22
u.-up (na‘ra ur-) 93a/16, 100b/06,
118b/08, 118b/13, 119b/01,
119b/12, 119b/23, 120a/23
u.-up (püşt-i pā ur-) 100b/25
u.-up (şikār ur-) 97b/09
u.-up (tıpa ur-) 105a/09
u.-up (tırralar ur-) 102a/12, 105a/25,
118b/04
u.-ursa 119a/07
u.-ur (semeri yire ur-) 107b/11
urış *ıs.* Vuruşmak, dövüşmek
u. 107a/03
uşan- Bıkmak, usanmak
u.-up (řıyırmaķdan uşan-) 93b/08
u.-ur 95a/25
uştura *ıs.* Ustura, traş olmaya yarayan
alet
u. 104b/02
u.+bile- 105a/16
uřūl (*Ar.*) *ıs.* Yol, tarz
u. 97a/04, 97a/09, 98b/16, 103b/11

uřurlāb (*Ar.*) *ıs.* Eskiden, yıldızların
Arza nazaran yükseklik derecesini
bulmakta kullanılan alet

u. 102a/08

usta *ıs.* Usta

u. 97a/06

uşak *ıs.* Hizmetçi, uşak

u.+lar 98b/18

u.+lara 99a/06

u.+lardur 104b/20

uyan- Uyanmak

u.-dı 93a/21, 93a/23

u.-up 94a/03

uydur- Uydurmak

u.-dılar 94b/09

uyu- Uyumak

u.-dı 93a/06, 93b/04

u.-dı (yatup uyu-) 93a/21

u.-duğı 97b/20

u.-mışumdur 98a/05

u.-rken 91a/25

u.-ya ķal- 97b/14

u.-yınca 97b/19

uzak *ıs.* Uzak

u.+dan 103b/01

u.+dan gözet- 97b/19

uzun *ıs.* Uzun

u. 101b/09

u.+dur 101b/01

-Ü-

ü (*Far*) *bağ.* Ve *bk.* ve

ü. 91a/02, 91a/13, 93a/22, 93b/06,

94a/09, 98b/16, 101a/22, 103a/06,

103a/15, 108b/03, 109a/10,

- 109b/02, 110a/21, 111b/08,
113a/02, 114a/02, 115b/08,
116b/16, 117a/06, 117b/11,
120a/12
- üç** *is.* Üç
 ü. 93a/04, 93a/25, 95a/13, 95a/20,
95b/19, 97a/02, 98a/16, 98a/20,
99a/14, 99a/14, 99a/21, 99a/23,
99a/23, 99b/04, 99b/07, 99b/11,
99b/11, 99b/17, 101a/05, 101b/05,
101b/12, 103a/22, 104a/05,
109a/08, 112a/05, 112b/10,
112b/17, 112b/19, 113a/23,
115a/16, 115a/18, 116a/11,
116a/13, 116b/01, 119a/04,
119a/08, 119a/10, 119b/05
 ü.+i 98a/15
 ü.+ümüz 107b/23
 ü.+ (on üç) 119b/11
 ü.+ (üç biñ) 113a/24
 ü.+ (üç yüz) 111b/12, 115b/04
 ü.+ (üç yüz altmış) 93b/15
 ü.+ (üç yüz otuz üç) 109a/07,
109a/07, 114a/19, 114a/19
 ü.+ (yüz on üç) 112a/14
 ü.+ (yüz otuz üç) 96b/22
 ü.+ (yüz yigirmi üç) 112a/07
- üçer** *sf.* Üçer
 ü. 98b/10, 98b/10, 101a/05, 105b/15
- üçüncü** *sf.* Üçüncü
 ü. 95a/13, 95a/20, 96b/01, 96b/20,
101b/13, 103a/09, 109a/10,
111b/10, 119a/11
- ümerā** (*Ar.*) *is.* Beyler, emirler
 ü. 100a/17, 112a/16
- ümīd** (*Far.*) *is.* Ümit
 ü.+i 109b/04
- ü.+i-le 103a/24
- ‘ünvān** (*Ar.*) *is.* Şan, Şöhret
 ‘ü.+ıdur 111b/18
 ‘ü.+ı şāhib-ķırān 113a/08
- ürk-** Ürmek, korkmak
 ü.-meyüp (na‘radan ürk-) 93a/25
- ‘üryān** (*Ar.*) *is.* Çıplak
 ‘ü.+ eyle- 106a/23
- üşlūb** (*Ar.*) *is.* Tarz, yol
 ü. 93b/02, 109b/01, 110b/01,
115a/14
- üst** *is.* Üst
 ü. 97b/13, 97b/21, 120a/18
- üstād** (*Far.*) *is.* Üstad, usta
 ü. 90b/04, 116b/15
 ü.+a 94a/02
 ü.+ı 117b/17
 ü.+umı 117b/19
 ü.+ eyle- 117b/18
 ü.+ it- 117b/17
- üstühān** (*Far.*) *is.* Kemik
 ü.+ları 91b/21
- üştür-ser** (*Far.*) *b. sf.* Deve başlı
 → Şementāl-i Üştür-ser
- üşüş-** Üşüşmek
 ü.-diler (başlarına üşüş-) 103b/07
- ütülen-** Ütülenmek
 ü.-miş 101a/16
- üz-** Yüzmek, soymak
 ü.-erler (derimiz üz-) 107b/11
 ü.-üp (derüni üz-) 105a/17
- üzeri** *is.* Üzeri
 ü. 90b/15
 ü.+lerine (üzerlerine) 110a/21,
104a/25
 ü.+lerine gel- 108b/19
 ü.+me gel- 113a/04

ü.+mize 111a/06

ü.+ nüzden 99a/13

üzerinde *zf.* Üstünde

ü. 92a/06, 92a/19, 93a/10, 93a/13,
94b/21, 95a/01, 95b/02, 96b/24,
97a/07, 98b/18, 101b/04, 103b/14,
105b/12, 105b/13, 106a/02,
109a/07, 109a/12, 109b/02,
113a/22, 115a/08, 115a/08,
115b/22

ü.+dür 103b/13

üzerinden *zf.* Üstünden

ü. 93b/07, 100b/25, 106a/17,
107a/02, 107a/20, 110a/09,
110a/09, 110a/10, 110a/11,
110a/12, 113b/23, 115b/15,
119b/21

ü.+ aş- 95a/21

ü.+ çıkar- 115a/16

üzerine *zf.* Üstüne

ü. 91a/04, 92a/16, 93a/12, 93b/14,
93b/17, 95a/04, 96a/01, 96a/24,
96b/06, 98b/12, 99b/07, 103a/08,
103b/18, 107b/24, 110a/02,
110b/01, 110b/02, 113a/08,
113a/23, 114a/19, 115a/14,
118b/13

ü.+ (baş üzerine di-) 116a/25

ü.+ (yüzi üzerine yıkıl-) 98a/22

ü.+ atıl- 101b/23

ü.+ çık- 101b/02, 101b/07

ü.+ düş- 95a/14, 98a/22, 103b/18,
115b/12, 119a/11

ü.+ gel- 101a/14, 110b/24

ü.+güt- 91a/12, 96a/13

ü.+ var- 95a/22, 98a/15, 109b/14,
119b/16

ü.+ yüri- 101a/13

üzerine *bk. üzerine*

ü.+ geli ver- 113b/07

üzre *zf.* Üzere, amacıyla; gibi

ü. 90b/14, 91a/03, 93b/02, 93b/12,
95a/03, 96a/14, 96b/20, 97a/02,
97a/06, 98a/18, 98b/17, 100a/16,
100a/17, 100a/20, 101a/20,
102b/07, 109b/01, 109b/16,
111a/12, 113a/07, 114b/06,
117a/06, 118b/22, 119a/08

ü.+ (elem üzre ol-) 119a/21

ü.+ (hıfz-ı hürâset üzre ol-) 98b/13

ü.+ (ihtirâz üzre ol-) 98a/15

ü.+ (şırtları üzre yatur-) 99a/19

ü.+ (tedârik üzre bulın-) 111b/03

ü.+ (tedârik üzre ol-) 100a/13,
111b/05

ü.+ (yüzi üzre kapan-) 97b/24

-V-

vâcib (*Ar.*) *is.* Terki caiz olmayan,
yapılması gerekli

v.+dür 101a/24

vâdî (*Ar.*) *is.* Vadi

v.+de 101b/16

v.+ler 93a/14

v.+leri 101b/18

v.+yi mürân 95a/08

v.+yi mürgân 93a/19, 95a/07

v.+yi şîrân 93b/02, 95a/08

vâfir (*Ar.*) *sf.* Bol, çok

v. 93a/25, 94b/11, 106b/05, 116a/23,
118a/04, 120a/11

vâh (*Ar.*) *ünl.* Acıma, yakınma anlatan
ünlem ah, yazık

v. 91a/22, 94a/22, 106a/15, 117b/13

vāhid (Ar.) *is.* Tek, bir

v.+de 117b/25

vāk'a (Ar.) *is.* Olup geçen şey, hadise, olay

v.+ları 110b/10

vākı'a (Ar.) *is.* 1. Vuku bulmuş, olmuş, gerçek

v.+yı 102a/24, 102b/03

2. Rüya

v. 108a/25

v.+da 99b/15

v.+sında 99b/04

v.+ gör- 108a/25, 109b/20

vāk'īā (Ar.) *zf.* Gerçi, her ne kadar

v. 92b/08, 96b/17

vākıf (Ar.) *is.* Bir işten haberi olan

v.+ ol- 108b/18, 112a/12

vakıyye (Ar.) *is.* Okka, dörtyüz dirhemlik tartı

v. 99a/20, 101a/05

vākı' (Ar.) *sf.* Vuku bulan, olan

v.+ ol- 100b/10, 117b/01

vakt (Ar.) *is.* Vakıt, zaman

v.+e 95a/04, 112b/13, 119a/12

v.+gel- 101b/02

v.+i 93a/08, 108a/22, 109a/03,

113b/25

v.+üñe 116b/11

→bī-vakıt

vālide (Ar.) *is.* Doğruran, ana

v.+sine 91a/15

vallah (Ar.) *ünl.* va'llāhi Allaha yemin olsun ki sözünden

v. 108b/17, 109a/04

va'llāhi (Ar.) *ünl.* va'llāhi Allaha yemin olsun ki

v. 105a/06

var *is.* Bulunan, Mevcut olan şey, var.

v. 90b/05, 90b/08, 91a/18, 92a/02,

92a/03, 92a/03, 92a/12, 92a/15,

92b/07, 92b/08, 93a/04, 93a/10,

93a/23, 93b/18, 94b/19, 95b/03,

95b/20, 96a/06, 96a/07, 97a/19,

97b/09, 97b/21, 98a/21, 98b/20,

98b/25, 99b/18, 100a/08, 101b/21,

101b/22, 102a/24, 102a/25,

103a/16, 105a/01, 105a/12,

105b/11, 105b/14, 106a/06,

106b/02, 106b/04, 107b/16,

108a/19, 108b/14, 108b/14,

109a/08, 111a/01, 111b/07,

111b/09, 111b/11, 111b/11,

111b/12, 111b/13, 112a/05,

112a/13, 112a/14, 112a/15,

112a/19, 112a/21, 112a/23,

112b/01, 112b/02, 112b/21,

112b/23, 112b/25, 113a/22,

113a/23, 113b/02, 114b/14,

114b/24, 114b/24, 115a/05,

115a/24, 115b/04, 115b/16,

116b/19, 117b/14, 118a/06,

118a/06, 118b/16, 118b/19,

120a/09, 120a/11, 120a/13

v.+dı 113a/21

v.+dur 90b/10, 91a/21, 93a/09,

95a/01, 96b/10, 99a/04, 101a/24,

101b/02, 103b/14, 104a/02,

105a/02, 107b/12, 107b/14,

107b/17, 107b/19, 110a/05,

110a/10, 110a/20, 112a/18,

113a/16, 114a/09, 114a/12,

114a/15, 116a/19, 117a/02,

117b/16

- v.-ıdı 94b/05
v.+sa 104a/03
var- Erişmek, ulaşmak, gitmek, varmak
v. 93b/10, 99a/02, 99a/02, 103b/04,
107a/18, 110a/14, 111a/04,
113a/09, 113b/11, 116b/06,
116b/14, 118a/04, 118a/16,
118a/23, 119a/15
v.-acak 97a/07
v.-am 107b/09
v.-amadı 119b/24
v.-amayınca 117a/23
v.-an 118a/21
v.-anı (üzerine var-) 95a/22
v.-ayım 91a/16, 91a/23, 96a/11,
97a/11, 97b/17, 101b/16, 103a/16,
103a/22, 103b/19, 104a/15,
104a/18, 120a/08
v.-dı 97a/06, 98b/16, 98b/25,
103a/17, 105a/08, 105a/09,
107a/23, 110b/18, 112a/03,
112a/16, 113a/12, 114b/13,
118a/06, 118a/24
v.-dı (meydān başına var-) 106a/06,
107a/15
v.-dı (ḥayrete var-) 109b/03
v.-dı (yaqın var-) 92a/02, 92a/13
v.-dı (otura var-) 96b/06
v.-dı (yāb yāb var-) 97b/19
v.-dı (üzerine var-) 119b/17
v.-dılar 98a/17, 101b/08, 110b/12,
114b/22
v.-duğı 110b/20
v.-duğda 111a/17
v.-duñ (nağd-i aqçeye var-) 111b/15
v.-ılır 110a/11
v.-ınca 93b/04, 94b/23, 110a/10,
114a/01, 117b/25
v.-ınca (gün zevāle var-) 119b/10
v.-ıncaya 92a/18
v.-mağdur 111a/23
v.-maz 119b/24
v.-miş 118a/16
v.-mişlar 112b/21
v.-miş (yanuña var-) 113b/05
v.-sañ 112b/20
v.-sun 103a/20
v.-uñ 99b/18, 108a/23, 108b/15
v.-up 90b/11, 91a/17, 91a/24,
91b/11, 92b/08, 94a/12, 94a/23,
94b/02, 94b/08, 96a/05, 97b/07,
98b/06, 98b/15, 98b/19, 98b/22,
99a/03, 99b/13, 101b/02, 103a/20,
103b/01, 103b/03, 103b/16,
104a/08, 108a/01, 108a/23,
108b/16, 110b/06, 111a/09,
111a/18, 112a/02, 112a/08,
112a/12, 112a/18, 112a/23,
113b/24, 114a/18, 114a/22,
115b/07, 116a/19, 117a/04,
117b/08, 117b/15, 118a/06,
118a/14, 118a/16, 119a/20,
120a/07, 120a/08
v.-up (karşu var-) 114a/01
v.-up (öñine var -) 117a/01
v.-up (üzerine var -) 98a/15, 109b/14
v.-up (yanına var -) 96a/20, 117b/18
v.-up (yirine var-) 104a/23
v.-ur 113b/10
v.-uram 115b/02
v.-ursa 117a/21, 117a/22
vārid (*Ar.*) *is.* Gelen, vasıf olan erişen
v.+ ol- 99b/05

vaşf (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Vasıf, nitelik	95b/23, 95b/23, 95b/24, 95b/25,
v. 95a/16	96a/02, 96a/04, 96a/14, 96a/16,
v.+a gel- 91b/05	96b/02, 96b/02, 96b/07, 96b/14,
v.+ eyle- 90b/08, 96b/14	96b/14, 96b/16, 96b/16, 96b/16,
v.+ın 90b/07, 90b/21	96b/17, 96b/21, 96b/23, 96b/23,
v.+ it- 90b/02	96b/23, 96b/23, 96b/24, 96b/24,
vāveylā (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Çığlık, feryad	96b/25, 97a/01, 97a/01, 97a/03,
v.+dur 104b/12	97a/03, 97a/04, 97a/04, 97a/05,
vaz gel- (<i>Far.+T.</i>) Vaz geçmek	97a/10, 97a/12, 97a/15, 97a/17,
v. 117a/10	97a/18, 97a/24, 97b/05, 97b/20,
vaz' (<i>Ar.</i>) <i>is.</i> Koyma, konulma	97b/21, 97b/24, 98a/02, 98a/04,
v.+ eyle - 93b/16, 115b/14	98a/04, 98a/08, 98a/14, 98a/15,
v.+ it- 92b/02	98a/15, 98a/23, 98a/23, 98b/01,
v.+ ol- 95b/04, 95b/04	98b/05, 99a/14, 99a/15, 99a/19,
ve (<i>Ar+Far.</i>) <i>bağ.</i> Ve	99a/20, 99a/21, 99a/24, 99b/04,
v. 90b/01, 90b/02, 90b/02, 90b/03,	99b/06, 99b/11, 99b/15, 99b/17,
90b/03, 90b/04, 90b/12, 90b/16,	99b/23, 100a/011, 100a/07,
90b/18, 90b/20, 90b/22, 90b/22,	100a/07, 100a/15, 100a/15,
90b/24, 90b/24, 91a/01, 91a/02,	100a/17, 100a/17, 100a/20,
91a/03, 91a/07, 91a/07, 91a/10,	100a/20, 100a/21, 100a/22,
91a/17, 91a/22, 91b/04, 91b/05,	100a/22, 100a/24, 100b/03,
91b/07, 91b/09, 91b/12, 91b/19,	100b/07, 100b/09, 100b/09,
91b/22, 91b/23, 92a/14, 92a/19,	100b/14, 100b/22, 100b/22,
92a/23, 92a/24, 92a/24, 92a/24,	101a/05, 101a/05, 101a/06,
92b/01, 92b/09, 93a/02, 93a/03,	101a/07, 101a/14, 101a/20,
93a/04, 93a/10, 93a/10, 93a/14,	101a/22, 101a/23, 101b/01,
93a/19, 93a/20, 93a/21, 93b/01,	101b/01, 101b/02, 101b/06,
93b/06, 93b/08, 93b/09, 93b/14,	101b/08, 101b/09, 101b/12,
93b/15, 93b/16, 93b/16, 93b/18,	101b/13, 101b/14, 101b/17,
93b/19, 93b/22, 93b/22, 93b/23,	101b/22, 101b/22, 101b/24,
93b/23, 93b/24, 94a/02, 94a/06,	102a/02, 102a/02, 102a/10,
94a/07, 94a/09, 94a/11, 94a/13,	102a/11, 102a/12, 102a/13,
94a/14, 94a/16, 94b/06, 94b/10,	102a/15, 102a/18, 102a/21,
94b/11, 94b/22, 94b/22, 94b/23,	102a/25, 102b/03, 102b/04,
95a/04, 95a/05, 95a/07, 95a/08,	102b/04, 102b/04, 102b/04,
95a/08, 95a/11, 95a/12, 95a/16,	102b/07, 102b/09, 103a/02,
95a/17, 95a/24, 95b/12, 95b/17,	103a/02, 103a/03, 103a/04,

103a/06, 103a/07, 103a/08,
103a/08, 103a/09, 103a/09,
103a/11, 103a/11, 103a/12,
103a/13, 103a/13, 103a/13,
103a/14, 103a/17, 103a/24,
103a/25, 103b/07, 103b/17,
103b/19, 103b/19, 103b/20,
104a/14, 104a/23, 104b/03,
104b/05, 104b/06, 104b/06,
104b/07, 104b/08, 104b/09,
104b/16, 104b/16, 105a/09,
105a/12, 105a/15, 105a/15,
105a/18, 105a/25, 105b/03,
105b/03, 105b/07, 105b/09,
105b/12, 105b/15, 105b/22,
105b/24, 105b/24, 106a/02,
106a/03, 106a/06, 106a/13,
106a/19, 106b/07, 106b/08,
106b/09, 107a/02, 107a/06,
107a/06, 107a/07, 107a/10,
107a/11, 107a/14, 107a/17,
107a/20, 107a/23, 107b/01,
107b/05, 107b/16, 107b/16,
107b/17, 107b/19, 107b/19,
107b/20, 108a/02, 108a/06,
108a/18, 108b/03, 108b/03,
108b/03, 108b/05, 108b/21,
108b/23, 109a/02, 109a/05,
109a/08, 109a/13, 109a/14,
109a/14, 109b/01, 109b/01,
109b/01, 109b/02, 109b/02,
109b/03, 109b/03, 109b/04,
109b/04, 109b/07, 109b/07,
109b/07, 109b/07, 109b/09,
109b/11, 109b/13, 109b/14,
109b/15, 109b/15, 109b/15,
109b/16, 109b/18, 109b/24,

110a/04, 110a/04, 110a/07,
110a/09, 110a/10, 110a/16,
110a/19, 110a/20, 110a/20,
110a/23, 110a/25, 110b/01,
110b/05, 110b/06, 110b/07,
110b/08, 110b/09, 110b/09,
110b/10, 110b/11, 110b/17,
110b/18, 110b/19, 110b/21,
110b/22, 110b/23, 110b/24,
111a/11, 111a/12, 111a/15,
111a/16, 111a/19, 111a/20,
111a/22, 111a/23, 111a/25,
111b/01, 111b/04, 111b/08,
111b/08, 111b/10, 111b/10,
111b/10, 111b/11, 111b/12,
111b/14, 111b/17, 111b/21,
111b/21, 111b/22, 111b/23,
112a/05, 112a/05, 112a/05,
112a/06, 112a/10, 112a/10,
112a/10, 112a/21, 112b/01,
112b/07, 112b/08, 112b/09,
112b/09, 112b/11, 112b/12,
112b/14, 112b/17, 112b/21,
112b/24, 112b/24, 112b/25,
112b/25, 112b/25, 113a/04,
113a/04, 113a/05, 113a/08,
113a/09, 113a/09, 113a/11,
113a/17, 113a/23, 113a/24,
113a/25, 113b/06, 113b/09,
113b/09, 113b/11, 113b/12,
113b/13, 113b/14, 113b/16,
113b/22, 113b/24, 113b/25,
114a/03, 114a/06, 114a/06,
114a/07, 114a/14, 114a/16,
114a/18, 114a/19, 114a/20,
114a/24, 114a/25, 114b/01,
114b/02, 114b/03, 114b/03,

114b/04, 114b/05, 114b/05,
114b/05, 114b/08, 114b/09,
114b/15, 114b/16, 114b/19,
114b/23, 115a/03, 115a/04,
115a/04, 115a/09, 115a/10,
115a/11, 115a/13, 115a/14,
115a/21, 115a/22, 115a/25,
115b/02, 115b/03, 115b/04,
115b/04, 115b/08, 115b/08,
115b/10, 115b/14, 115b/15,
115b/18, 115b/18, 115b/19,
115b/23, 116a/02, 116a/03,
116a/04, 116a/13, 116a/14,
116a/16, 116b/04, 116b/05,
116b/05, 116b/09, 116b/10,
116b/13, 116b/15, 116b/23,
117a/04, 117a/06, 117a/09,
117b/09, 117b/10, 117b/10,
117b/11, 117b/11, 117b/14,
117b/21, 117b/21, 117b/21,
117b/24, 118a/01, 118a/07,
118a/07, 118a/10, 118a/14,
118a/14, 118a/17, 118a/19,
118a/20, 118a/23, 118b/04,
118b/04, 118b/04, 118b/05,
118b/06, 118b/06, 118b/07,
118b/07, 118b/07, 118b/12,
118b/13, 118b/15, 118b/19,
118b/19, 118b/21, 118b/23,
119a/01, 119a/04, 119a/06,
119a/10, 119a/11, 119a/14,
119a/17, 119a/20, 119b/01,
119b/03, 119b/05, 119b/13,
119b/18, 119b/20, 120a/02,
120a/07, 120a/07, 120a/09,
120a/11, 120a/12, 120a/13,

120a/13, 120a/16, 120a/18,

120a/19, 120a/25

vech (Ar.) *is.* Sebep, vesile, bahane

v.+ (āsān-ı vech) 118b/22, 119a/08

→ Ber-vech

vedā' (Ar.) *is.* Ayrılma, ayrılış, veda

v.+ eyle- 105b/24, 106b/08, 116a/24

v.+ it- 91a/07

vehm (Ar.) *is.* Kuruntu, vehim

v.+e düş- 106a/01

v.+ al- 96b/20, 105b/16, 113a/25

v.+ eyle- 114b/11

v.+ it- 95b/11

vekīl (Ar.) *is.* Vekalet eden, vekil

v. 110a/17

v.+ler 96b/01

velākin (Ar.) *e.* Ama, fakat, lakin

v. 108b/17

ve-l-ḥāşıl (Ar.) *sf.* Sözün kısası, kısaca

v. 111a/13, 119a/09

velvele (Ar.) *is.* Gürültü, patırtı

v.+ye ve zelzeleye getir- 118b/04

vesā'ir (Ar.) *sf.* Diğer, başka

v. 94b/25, 97b/16, 102b/04, 105b/03,

110a/03, 113b/14

v.+ler 98a/08

v.+leri 114b/17

vesīle (Ar.) *is.* Bahane, sebep

v. 109b/14, 111a/08

v.+ ara- 95b/02

veyā (Ar.+Far.) *bağ.* Veya ya da

v. 95a/02

veyāḥūd (Ar.+Far.) *bağ.* Yahut, veya

v. 110b/20, 102a/16

vezīr (Ar.) *is.* Valilik, vekillik gibi

yüksek rütbede bulunan kişi, vezir

- v. 104a/25, 109a/14, 112a/17,
117a/20, 118a/17, 118a/17,
118a/18, 118a/19, 118a/24,
120a/07
- v.+e 118a/21, 118a/23
- v.+e (sehlān vezīr) 94b/03
- v.+i 107b/19, 111a/02, 118a/19
- v.+lerin 112b/07
- v.+üm 118a/21
- v.+i hāş 108a/21, 110b/16, 111a/12,
113a/19, 118a/21
- v.+ eyle- 109b/22
- v.+ it- 110b/16
- Bahtūn Vezīr, Leytān Vezīr, Sehlān
Vezīr
- vezīrāne** (*Ar.+Far.*) *zf.* Vezire yakışacak
biçimde
- v. 95b/19
- vilāyet** (*Ar.*) *is.* Vilayet, şehir
- v. 105b/18, 105b/18
- v.+i 110b/20
- v.+i şāh 110b/23
- vir-** Vermek, iletmek, eriştirmek, bir
duruma yol açmak, *yardımcı fiil*
- v. 113a/09, 115b/25, 116b/06
- v.- (haber vir-) 116b/14
- v.-di 92a/21, 92a/25, 97a/09, 97b/02,
99a/23, 104a/04, 104a/06,
107a/14, 112a/24, 113b/03,
113b/03, 116a/05, 116b/05,
116b/09, 116b/09, 117a/13,
118a/01, 118a/19, 118b/20,
119a/01, 120a/17
- v.-di (ağçesin vir-) 97a/10, 97a/11
- v.-di (atı vir-) 119b/22
- v.-di (bahşış vir-) 120a/06
- v.-di (ber-ā-ber vir-) 100b/24
- v.-di (cān vir-) 101a/01
- v.-di (çeki-vir-) 95a/04
- v.-di (destūr vir-) 116b/08, 118a/19
- v.-di (el vir-) 102a/11
- v.-di (güşād vir-) 92b/02, 101a/07,
115b/14
- v.-di (hücre vir -) 110b/17
- v.-di (haber vir-) 110b/15, 113a/02
- v.-di (hil‘at ve şandalī vir-) 120a/02
- v.-di (izin vir-) 120a/05
- v.-di (karşu vir-) 106a/24
- v.-di (kuvvet vir-) 112b/15
- v.-di (lenger vir-) 92a/18, 92a/22
- v.-di (meydān vir-) 106b/09
- v.-di (ruḥsat vir-) 108a/12
- v.-di (şalı vir-) 104b/16
- v.-di (selām vir-) 95b/21, 107a/11
- v.-di (silki vir-) 97a/20, 106a/25
- v.-di (sürü vir-) 116b/21
- v.-di (teselli vir-) 114b/18, 120a/02,
120a/20
- v.-diler 104a/05, 104a/13
- v.-diler (eline vir-) 104b/24
- v.-diler (inşiyāh vir-) 96b/15
- v.-diler (şalı vir-) 99a/23
- v.-diler (haber vir-) 104a/19,
109a/05, 113b/19
- v.-diler (yir vir-) 109b/10, 120a/18,
120a/18
- v.-dügi 113b/16
- v.-dükçe (kadeh vir-) 117b/10
- v.-dükde (cevāb vir-) 101b/18
- v.-düñ (kayū vir-) 118a/14
- v.-düñ (müjde haberi vir-) 107b/21
- v.-düñüz (şalı-vir-) 100b/10
- v.-ecek (şān vir-) 117a/03
- v.-elüm 104a/03

v.-elüm (eliñe vir-) 111b/14
v.-emedük (cevāb vir-) 108a/18
v.-emezsin (cevāp vir-) 91a/25
v.-em (boğazı ele vir-) 98a/06
v.-en 105a/15
v.-e bilürüz (cevāb vir-) 119b/03
v.-e bil- 119b/03
v.-eyim 90b/10, 97a/21, 97a/23,
103a/21, 103a/22, 103a/22,
116b/17
v.-eyim (haber vir-) 91a/16
v.-medi (elem vir-) 106a/12
v.-mege (cān vir-) 104b/13
v.-mek 115b/21, 118a/22
v.-mem 116a/02, 118a/23
v.-mesün 99b/04
v.-meye (zaḥmet vir-) 111a/06
v.-meyeyim (āmān ve zamān vir-)
100a/07
v.-meyüp 94b/11
v.-mez 118a/02
v.-mez (fā'ide vir-) 108a/08
v.-mişler 108a/01
v.-ülmez 115b/25
v.-üñ 115b/22
v.-üp 90b/12, 91a/01, 92a/25,
107a/16, 113b/08, 116a/08,
117b/12
v.-üp (arḳa vir-) 90b/24
v.-üp (ber-ā-ber vir-) 106a/04,
106a/10
v.-üp (cā'izesin vir-) 113b/13,
116b/15
v.-üp (cihānı ḥarāba vir-) 110b/19
v.-üp (cevāb vir-) 97a/09
v.-üp (haber vir-) 113a/15
v.-üp (ḥil'at vir-) 118a/24, 119a/19

v.-üp (kelāmı merābiḥe vir-) 111b/15
v.-üp (kendüye çeki düzen vir-)
113a/10
v.-üp (murād vir-) 110a/02
v.-üp (ruḥsat vir-) 95a/13
v.-üp (şalı-vir-) 113a/14
v.-üp (şandaliler vir-) 119a/19
v.-üp (şarāb vir-) 104a/21, 104a/24
v.-üp (ṭabana ḳopar vir-) 108b/08
v.-üp (zabtına vir-) 103a/10
v.-ür (cevāb vir-) 94a/14, 120a/20
v.-ür (ecelden āmān vir-) 109b/13
v.-ür (taşa vir-) 106a/02
v.-ürem 118a/23
v.-ürem (boğazı ele vir-) 103b/13
v.-ürler 97a/25
v.-ürse 99a/20, 99a/21
v.-ürse (cevāb vir-) 113a/09
v.-ürse (şalı-vir-) 107b/20
v.-ürsin (cevāb vir-) 108b/01
vişāl (*Ar.*) *is.* Ulaşma, bitişme, sevgiliye kavuşma
v.+ ('arzū-yı vişāl it-) 118a/10
vücüd (*Ar.*) *is.* Vücut, beden
v.+ı 92a/03, 101a/19, 106a/01
v.+ın 100a/17
v.+ına 106a/12
v.+ların 116a/10
vüzerā (*Ar.*) *is.* Vezirler
v. 100a/16, 109a/14, 109b/09,
109b/10
v.+dan 109a/05, 120a/16
v.+da (şaff-ı vüzerā) 120a/17
v.+sın 112a/17
v.+ya 120a/17

-Y-

yā (*Ar.*) *ünl.* Ey, hey

y. 91a/19, 91a/21, 91a/24, 91b/16,
92a/08, 92b/06, 93a/01, 93a/03,
93b/10, 94a/21, 94b/04, 95a/02,
95a/11, 95b/14, 95b/22, 96a/16,
96a/24, 97a/19, 97a/22, 98b/03,
98b/07, 98b/20, 99a/15, 99b/14,
100b/18, 101a/24, 102a/21,
102a/23, 103a/20, 103a/24,
103b/15, 104a/10, 105b/20,
106b/02, 106b/04, 107a/11,
107a/18, 107b/04, 107b/13,
107b/21, 108a/13, 108a/14,
108b/25, 110a/14, 110a/18,
111a/03, 111a/04, 111a/12,
112b/20, 112b/22, 113a/09,
116b/06, 117a/14, 117b/16,
117b/22, 118a/04

yā (*Far.*) *ünl.* Yahud, veya, yoksa, evet

y. 102a/13, 110b/20, 114b/12,
117a/24, 117a/24, 119b/12

yāb yāb *zf.* Yavaş yavaş

y.+ gel- 96b/08
y.+ var- 97b/19

yaban (*Far.* *yābān*) *is.* Dışarı, ıssız yer,
başka yer

y.+a söyle- 104b/19, 106b/05,
115b/25
y.+dan 96a/08

yādigār (*Far.* *yād-gār*) *b. is.* Yadigar,
andaç

y.+ı 107b/23

yağ *is.* Yağ

y.+ı 117a/12

yağlı yağlı *sf.* Yağlı yağlı

y. 111a/14

yāhūd (*Far.*) *bağ.* Yahut, ya da

y. 94a/15, 115b/20, 115b/23,
119b/12

yağ- Yakmak

y.-ardı 95a/22

yağa *is.* Yaka

y.+sından tut- 103b/03

yağala- Yakalamak

y.-dı 116b/23

yağın *is.* Yakın

y. 93a/21, 94a/17, 95b/11, 97b/09,
101b/17, 104a/16, 111b/19,
112a/02, 113b/15, 114a/02,
114a/07, 116a/23, 119b/24

y.+da 94b/05, 110b/19

y.+dur 94a/18

y.+ gel- 92a/04, 102b/13

y.+ kal- 102a/03

y.+uña gel- 101b/20

y.+ var- 92a/01, 92a/13

yākūt (*Ar.*) *is.* Değerli, süs taşı

Yākūt Şāh *öz. is.* Kişi adı

y. 95a/17, 95a/23, 95b/09, 95b/25,
114b/10

y.+ı 95b/17

yalabuğ *is.* Parlak

y. 112b/15

yalan *is.* Yalan

y.+ söyle- 117b/04

yalçın *is.* Cilalı, parlak

y. 97b/21

yalman *is.* Kılıç, kama, bıçak, mızrak
gibi kesici veya delici aletlerin ağzı ya
da ucu

y. 106a/04

yalñız (I) *zf.* Yalnız, tek başına

y. 90b/14, 95b/01

- y.+kal- 105b/06
- (II) zf.**Yalnızca, sadece
y.101b/19, 115a/22
- yalvar-** Yalvarmak
y.-dı 102a/16
- yan** *is.* Yan, taraf, cihet, yön
y.+ca 94a/05
y.+da 112b/16
y.+dan 92a/22
y.+ı 91b/22, 91b/22, 91b/23, 97b/13,
97b/21, 97b/22
y.+ıñuza 98b/11
y.+ına 90b/01, 90b/12, 90b/20,
90b/24, 91b/18, 98a/24, 98b/24,
102a/02, 103a/09, 107b/14,
108a/24, 114a/23, 118a/16
y.+ına (dört yanına çarp-) 93b/01
y.+ına git- 94a/24
y.+ına al - 92b/09, 104a/21, 108b/01,
112b/03, 120a/17
y.+ına aş- 98b/01
y.+ına gel- 107a/24, 111a/11
y.+ına var- 96a/20, 117b/18
y.+ında 90b/15, 96b/21, 100a/18,
100a/18, 100b/02, 105b/02,
107b/14, 107b/14, 107b/18,
109a/12, 110b/16, 113a/18,
118a/03, 120a/18
y.+ından 119b/20
y.+ından geç- 118b/18
y.+uma yanaş- 103b/11
y.+uña var- 113b/05
y.+ına âdem қоş- 117b/18
y.+yana 93b/22
- yan-** Yanmak
y.-ar 101b/05
y.-ar (pār pār yan-) 105b/14
- y.-dı 101b/12
y.-dı (çağrı çağrı yan-) 101a/15
y.-dı (kendüliginden yan-) 92b/11
y.-miş 101b/15, 104b/14
y.-up (yüz göz yan-) 101a/16
y.-up kül ol- 101b/05
- yañia** *is.* Uç, taraf, yön, cihet
y. 107a/17, 108b/24
y.+dan 98a/24, 113b/17, 113b/21
- yanaş-** Yanaşmak, yaklaşmak
y.-dı 103b/03
y.-up 117a/24
y.-up (yanuma yanaş-) 103b/11
- yanaşdır-** Yanaştırmak
y.-up (binek taşına yanaşdır-) 109a/06
- yankesici** *is.* Hırsız, uğru, yankesici
y. 103b/03
- yañılış** *is.* Yanlış
y. 117a/13
y.+gör- 103b/04
- ya'ni** (*Ar.*) *bağ.* Yani
y. 91b/20, 97a/07, 98a/11, 99b/20,
100b/15, 101b/22, 103a/14, 105a/20,
114a/05
- yap-** Yapmak, kurmak
y. 97a/06
y.-aram 98b/12
y.-du қдан 97a/06
y.-sun (ne yap-) 92a/06, 92a/07
y.-up (çärmih yap-) 99a/19
y.-up (ta'âm yap-) 97a/07
- yapıl-** Yapılmak, kurulmak
y.-up 93b/14
- yapış-** Yapışmak
y.-dı (şırtına yapış-) 101a/08
- yapışdır-** Yapıştırmak

- y.-miş 104b/10
- yār** (*Far*) *is.* Sevgili, dost
y.+ eyle- 96a/13
y.+ it - 91a/03
- yar-** Yarmak, bölmek
y.-ar 92a/19
y.-dı (başın yar-) 94b/16
y.-dı (başımı yar-) 119b/14, 119b/15
y.-up 92a/19
- yara-** Gerekli olmak, yaramak
y.-maz (işe yara-) 105b/23
- yārān** (*Far*) *is.* Sevgililer, dostlar
y.+a 104b/12
y.+ı şafā 108a/06
- yarasa** *is.* Yarasa
y. 92a/03
- yardım** *is.* Yardım, fayda, yarar
y.+ eyle- 92a/23
- yarın** *zf.* İçinde bulunulan günden sonra gelen gün, yarın
y. 93a/04, 94a/25, 95a/02, 99a/20,
100a/011, 100a/08, 100a/12,
102a/11, 102b/10, 105a/10,
107a/19, 107b/02, 107b/10,
109a/01, 113b/19, 113b/22,
116b/11, 116b/13, 116b/14,
117a/02, 118a/24, 120a/06,
120a/07
- yat-** Yatmak, uyumak, boylu boyunca uzanmak
y.-arağ 98a/02
y.-dı 93b/04, 98a/18, 98b/15
y.-dılar 113b/17
y.-duğı 99b/19
y.-dukdan 98b/14
y.-ınca 91b/02
y.-up (yirine yat-) 98b/06
- y.-up uyu- 93a/21
y.-ur 99b/08
y.-urlar-ıdı 100b/05
- yatur-** Yatırmak, yatmasını sağlamak
y.-dı 104b/04
y.-ı ko- 101a/19
y.-up (şırtları üzre yatur-) 99a/19
- yay** *is.* Ok atmaya yarayan savaş aleti, yay
y.+dan 92a/21
- yayıł-** Yayılmak
y.-dı 105a/03
- yaylağ** *is.* Mesire yeri, yayla
y.+ı 115b/04
y.+um (yaylağum) 116a/19
- yaz-** (I) Yazıya geçirmek, yazmak
y.-miş 100a/02
y.-up 100a/01
y.-up (nāme yaz-) 113a/03, 118a/17
y.-ur 103b/22
- (II) Yaklaşma bildiren yardımcı fiil
y.-dı (çatlama yaz-) 104a/01
y.-dı (kay‘ ide yaz-) 91b/20
y.-dı (kusa kuşa yaz-) 91b/20
- yazu** *is.* Yazı
y. 95b/03
- yazuk** *ünl.* Yazık
y. 96a/02, 116b/20
y.+dur 106b/05
- yedek** *is.* Yedek
y. 108b/08
y.+ine (yedegine) al-102a/02
y.+ler 115a/04
y.+ eyle- 107a/07
- yek** (*Far.*) *sf.* Bir, tek
y. 107a/17
y.+ git- 102a/16,

yekin- Yerinden kalkmak, kalkmaya davranmak

y.-üp 100b/24

yek-pāre (*Far.*) *b. sf.* Tek parça, bir parçadan ibaret, bütün, som

y. 93b/18

yele *is.* At, arslan gibi bazı hayvanların ensesinde veya boynunda bulunan uzun kıllar, yele

y.+sine (at yelesine kapan-) 118b/19

yemīn (*Ar.*) *is.* Ant, yemin

y.+ eyle- 91a/05, 105a/19, 118a/15

y.+ler eyle- 100a/07, 105a/11,
117b/03

yeşilli *sf.* Yeşilli

y. 102b/13

yet- Yetmek

y.-er 100a/03

y.-mez 105b/19

yetīm (*Ar.*) *is.* Yalnız babası veya annesi ölmüş çocuk

y.+ kal- 103a/04

yetiş- Yetişmek

y.-mezmiydi 100b/17

y.-üp 97a/14

yezdān (*Far.*) *is.* Allah

y.+ (nūr-ı yezdān) 109a/03, 118b/01

y.+ (şükr-i yezdān eyle-) 93a/20

y.+ (şükr-i yezdān it-) 92b/01

yezdān-perest (*Far.*) *b. sf.* Allah'a tapan Allah'a inanan

y. 104a/10

y.+lerüñ 97a/22, 97b/02

y.+ eyle- 111a/24

yıġ- Yıġmak

y.-ar 101b/02

y.-up 101b/06

yıġnaġ *is.* Yıġınak

y. 112b/23

yıġ- Yıkmak

y.-aram ('arızı yıġ-) 116a/02

y.-ar ('arızı yıġ-) 116a/01

y.-dı 94b/11, 94b/13, 118b/11,
118b/11, 118b/13, 118b/13,
118b/23, 119b/06, 119b/09,
119b/10

y.-up 91a/14, 94b/12, 94b/12,

118b/10, 118b/24

yıġan- Yıkanmak

y.-dı 109b/16

yıġdur- Yıktırmak

y.-masun ('arızın yıġdur-) 113b/12

yıġıl- Yıkılmak

y.-dı 119a/11, 119b/21

y.-dı (yire yıġıl-) 107a/02

y.-dı (yüzi üzerine yıġıl-) 98a/22

y.-dı (mu'allaġ yıġıl-) 103b/18

y.-dum 100b/12

y.-ınca 119b/16

y.-madı 115b/11

y.-up 101a/01

yıl *is.* Yıl, sene

y. 101b/01, 101b/02

yırt- Yırtmak

y.-ayım 100a/06, 100b/08

y.-maġdur 100b/20

yi- Yemek

y.-di 116b/22

y.-di (ta'āmı yi-) 97a/10

y.-diler 96a/01, 109b/16, 120a/20

y.-diler (ta'āmı yi-) 93a/01

y.-dükde (depme yi-) 101a/01

y.-düm 117a/13

y.-me 109b/25

- y.-mege başla- 116b/19
y.-miş (ta‘ām yi-) 97a/05
y.-ndi 107a/21
y.-ye 112a/08, 112a/11, 112a/15,
112b/03, 113b/18
y.-yelüm 116a/02
y.-yüp 97a/11, 99a/14
- yidi** *is.* Yedi
y. 92a/14, 92a/16, 92a/25, 92b/01,
92b/01, 92b/05, 92b/05, 92b/06,
92b/07, 92b/09, 93a/07, 95b/20,
96b/01, 96b/21, 100a/16, 105b/13,
109a/13, 110a/14, 110a/16,
110a/22, 113a/22, 114b/07,
115a/09, 118b/11
y.+ (on yidi biñ) 94b/16
y.+ (tokşan yidi) 94b/19, 105b/11
y.+ (yidi yüz) 92a/14
y.+ (yüz on yidi) 112b/01
- ydiler** *is.* Yedi ermiş kişi, Yediler
y.+e 95a/07
y.+üz 93a/01
- ydinci** *sf.* Yedinci
y. 90b/01, 93b/18, 94a/20
- yidir-** Yedirmek
y.-üp 112b/04
- yidişer** *sf.* Yedişer
y. 119b/08
- yigirmi** *is.* Yirmi
y. 93a/10, 108b/06
y.+ (yigirmi beş) 93b/14
y.+ (yigirmi dört) 93b/14
y.+ (yigirmi dört kerre yüz biñ)
118b/02
y.+ (yüz yigirmi) 111b/09, 112a/19,
112b/01
y.+ (yüz yigirmi biş 120a/12
- y.+ (yüz yigirmi biş) 112a/13
y.+ (yüz yigirmi üç) 112a/07
- yil** *is.* Rüzgar, yel
y.+ler 110b/07
y.+ler (yirinde yiller eş-) 118a/06
y.+ler (yirlerinde yiller es-) 108b/13
- yine** *zf.* Yeniden bir daha, tekrar, yine
y. 90b/14, 91a/07, 91b/13, 91b/14,
91b/23, 92a/11, 92a/19, 92b/12,
93a/05, 93a/15, 93a/15, 93a/15,
93a/16, 93a/16, 93a/16, 93a/17,
93a/17, 93b/04, 93b/04, 94a/03,
94b/05, 94b/06, 95b/12, 96a/02,
96a/02, 97a/12, 101a/06, 102a/02,
102a/15, 102a/22, 102b/01,
102b/06, 104a/16, 105a/18,
105b/16, 105b/22, 106a/11,
106b/03, 107a/19, 108a/09,
108a/09, 108a/11, 108a/14,
108b/06, 113a/01, 113b/15,
114a/15, 114a/21, 114a/22,
115a/19, 115b/09, 116a/15,
116a/24, 116b/03, 116b/09,
118a/02, 118b/02, 119a/08,
119a/08, 119a/10, 119a/23,
119b/01
- yir** *is.* Yer
y. 91b/13, 101b/15, 102b/07
y.+de 90b/16, 91b/05, 93a/09,
93a/21, 97a/07, 97b/14, 99b/08,
99b/19, 101b/02, 101b/06,
112b/14, 113a/13, 113b/24
y.+den 94b/02, 95b/05, 98a/19,
101b/03, 104a/20, 113b/23,
120a/11
y.+dür 94a/18

y.+e 90b/09, 92b/13, 93a/21, 93b/04,
93b/05, 97a/07, 97a/13, 101a/23,
102a/22, 103a/02, 104a/23,
106a/20, 109b/07, 112b/18,
114a/18, 116b/22, 117b/20,
117b/25, 120a/15
y.+e bat- 92a/19
y.+e (bir yire getir-) 92b/04
y.+e (semeri yire ur-) 107b/11
y.+e (sözi gayrı yire çevir-) 108b/20
y.+e indir- 101b/19
y.+e қо- 102a/23
y.+e қой- 97a/18
y.+e yıқıl- 107a/02
y.+i 92a/19, 101a/05, 114a/04
y.+imüz 95b/22
y.+in 114a/03, 114a/03
y.+inde 93b/13, 93b/14, 93b/16,
93b/22, 95b/23, 97a/03, 98b/15,
103a/09, 113b/12
y.+indedür 97b/01, 104a/12
y.+inden қалқ- 98b/08
y.+inden қалқ- 108a/24
y.+inden тұр- 98b/23, 103a/24,
108b/11, 115a/19
y.+inde bul- 99a/16
y.+ine 99a/21, 106b/10, 112b/03,
114b/07, 115b/11, 117b/07,
119b/07, 119b/19
y.+ine getir- 90b/10
y.+ine gel- 100b/24, 101a/06
y.+ine var- 104a/23
y.+ine yat- 98b/06
y.+i ҳендек ҳендек eyle- 92a/17
y.+lerde 112a/02
y.+lere 112a/01, 112a/09
y.+leri 101a/19, 101b/17

y.+lerinden tur- 108a/09
y.+lerinde yiller es- 108b/13
y.+üm 107b/12, 117b/07
y.+üñ 92b/03, 107b/13
y.+göster- 112b/09
y.+һазırlan- 102a/15
y.+inde yiller eş- 118a/06
y.+it- 98a/18, 103a/10
y.+öp- 97a/17, 102a/10, 102a/10,
109b/07, 110a/07, 110a/08,
110a/15, 110b/18, 118a/19,
120a/05
y.+тut- 106a/18
y.+vir- 109b/10, 120a/17, 120a/18
yirleşdir- Yerleştirmek
y.-üp 104a/06
yirleşdür- *bk. yirleşdir-*
y.-di 104b/09
y.-dükden 104b/12
yirlü *is.* Taşınmayan, sabit
y. 92a/21
yirlü yirinde *zf.* Yerli yerinde, eskiden
olduğu gibi
y. 107a/21, 110a/03, 116b/02
yir yir *zf.* Yer yer, kısım kısım
y. 100a/12
yitmiş *is.* Yetmiş
y. 109a/11, 113a/11, 115a/04
y.+ (yitmiş iki) 93b/18, 105b/01,
105b/12, 115a/08
yoһsa *bağ.* Yoksa, aksi halde
y. 90b/08, 91b/16, 94b/04, 100a/02,
102a/14, 113a/05, 115b/20,
115b/25, 117a/25, 118a/23,
119b/03
yok *is.* Var olmayan, Yok

- y. 90b/08, 90b/16, 91a/19, 91b/09,
91b/17, 92a/07, 92a/20, 93a/13,
94a/04, 94a/14, 94b/21, 95a/10,
99a/17, 99b/25, 102a/17, 102a/23,
103a/16, 103a/23, 108b/10,
109b/20, 113b/07, 113b/11,
116b/10, 117b/20
- y.+a (yoğa) 106a/14, 108a/04
- y.+dur 90b/13, 91a/06, 91a/11,
91b/08, 94b/01, 94b/08, 95a/02,
95b/15, 96a/23, 97b/11, 98a/02,
99a/17, 99b/13, 99b/13, 99b/21,
99b/23, 103b/05, 105a/01,
105b/23, 106a/06, 106b/02,
107b/06, 107b/17, 108b/13,
108b/14, 108b/16, 110a/12,
111b/05, 114a/18, 116a/17,
117a/18
- y.+durlar 108b/13
- y.+ıdı (yoğ-ıdı) 95a/21, 100b/04
111b/05, 115a/25
- y.+iken(yoğ iken) 117a/08
- yokla-** Yoklamak, araştırmak, bakmak
y.-dı 102a/08
y.-yup 94b/04
- yol is.** Yol
y. 97a/06, 97a/07, 97b/21, 97b/23,
113b/23
y.+a 120a/09
y.+a revāna ol- 113b/21
y.+a revān ol- 112a/11
y.+da 94a/11, 97a/16, 111a/16
y.+dan 97b/22, 113b/25
y.+ı 96a/25, 118a/20
y.+ım 109b/12
y.+ımız 110a/08, 110a/09, 110a/10
y.+ına 93a/15
- y.+ına git- 92a/11
y.+lar 110a/11
y.+larda 117a/23
y.+ bul- 94a/04
- yolın-** Dövünmek, yolunmak
y.-mağa 91a/22, 118a/09
- yolla-** Göndermek, yollamak
y.-dı 113b/13, 116b/15, 118a/24
- yollı yolınca bk. yollu yolınca**
y.+ тұr- 100a/21
- yollu yolınca zf.** Gereği gibi, düzenli
şekilde
y. 105b/03, 110a/25
- yorgun is.** Yorgun
y.+dur 95a/01
- yorıl-** Yorulmak
y.-mazsın 93a/04
- yu-** Yıkamak
y.-dı 104b/21
y.-duçça 105a/03
- yufka is.** Hassas, yumuşak, ince naif
y. 115b/11
- yufkacık sf.** Yumuşacık, incecik
y. 101a/02
- yukarı sf.** Yukarı
y. 93a/03, 106a/11
y.+çık- 93b/18, 95b/19, 97a/05
- yukarı bk. yukarı**
y. 97b/25, 109a/14
y.+dan 102b/13
y.+bak- 97b/22
- yum-** Yummak, kapamak
y.-up (göz yum-) 93b/10
- yumurta is.** Yumurta
y.+yı 95b/04
- yut-** Yutmak
y.-miş 91a/15

yuvarla- Yuvarlamak

y.-mışdur 98a/05

yuvarlan- Yuvarlanmak

y.-dı 97b/25

y.-mış 98a/14

y.-up 98a/04

y.-up in- 98a/01

yuya yuya *zf.* Yıkaya yıkaya

y. 105a/03

yügrük *is.* Hızlı giden, çok koŝan, işlek

y. 96a/05, 108b/08

yüksek *is.* Alçak olmayan, yüksek

y. 113b/23

y.+den 114a/08

y.+e (yüksege) çık-102a/19

yürek *is.* Yürek

y.+ine (yüregine) 111b/01

yüri- Yürümek

y. 116a/01

y.-di 92a/13, 93a/25, 95b/09, 95b/16,

105a/24, 106a/17, 113a/14,

120a/10

y.-di (üzerine yüri-) 101a/14

y.-diler (meydāna yüri-) 118b/05,

120a/21

y.-mekden (piyāde yüri-) 93a/08

y.-yince 98a/21, 100b/12

y.-yüp 95a/16, 101a/13

y.-yüp (ileri yüri-) 93b/21

yürü- Yürümek

y.-rseñ (piyāde yürü-) 93a/04

yürit- Yürütmek

y.-mek (tīg-ı menşür yürit-) 110b/25

y.-di 95a/15

yüz (I) *is.* Yüz, surat, çehre

y. 99a/19, 101a/05, 102a/23,

103a/10, 103a/10, 109b/07

y.+ döndür- 105b/21

y.+ göz yan- 101a/16

y.+(dergāh-ı haĝka yüz tüt-) 93b/08

y.+i (hevānuñ yüzi qarar-) 102b/12

y.+in 90b/06

y.+iñüz 98b/11

y.+inde 115b/18

y.+inden 116a/14

y.+ine 91b/13, 102b/09

y.+ine baĝ- 100b/08, 105b/12,

109b/19, 110b/14, 111b/02,

113a/08, 113a/24

y.+ine gül- 91b/15

y.+ine nikāb aş- 105a/09

y.+ine şaç- 104a/15

y.+i gül- 99a/25, 120a/05

y.+i üzerine yıkıl- 98a/22

y.+i üzre kapan- 97b/24

y.+lerine baĝ- 110a/03

y.+leri gül- 99b/01

y.+ çevir- 105b/22, 107b/09,

111a/24, 112b/15

yüz (II) *is.* Yüz

y.+ (altı biñ altı yüz altmış altı)

109b/01, 114a/19

y.+ (altı kerre yüz biñ) 101a/22,

114b/04

y.+ (altı yüz) 100b/12

y.+ (biş kerre yüz biñ) 96b/01

y.+ (biş yüz) 108b/24, 109a/04

y.+ (dört kerre yüz biñ) 90b/04,

94b/09, 112b/05

y.+ (dört yüz) 114b/16, 114b/21

y.+ (iki kerre yüz biñ) 96a/21,

100a/14, 105a/23, 109b/22,

112a/15, 112a/22, 112b/02,

120a/10, 120a/15

y.+ (iki yüz) 101b/02, 101b/03,
114b/24
y.+ (iki yüz biñ) 112a/13
y.+ (toğuz kerre yüz biñ) 112b/13,
113a/12, 118b/02
y.+ (üç yüz) 111b/12, 115b/04
y.+ (üç yüz altmış) 93b/15
y.+ (üç yüz otuz üç) 109a/07,
114a/19
y.+ (yidi yüz) 92a/14
y.+ (yigirmi dört kerre yüz biñ)
118b/03
y.+ (yüz altı) 111b/11
y.+ (yüz biñ) 112a/04, 112a/10,
112b/07, 114a/23, 114a/24,
114a/25
y.+ (yüz kırk dört) 100a/25, 105b/04
y.+ (yüz on altı) 112a/14, 112a/20
y.+ (yüz on biş) 111b/07
y.+ (yüz on iki) 112a/22
y.+ (yüz on üç) 112a/14
y.+ (yüz on yidi) 112b/01
y.+ (yüz otuz) 112a/06
y.+ (yüz otuz üç) 96b/22
y.+ (yüz sekiz) 111b/11
y.+ (yüz toğuz) 112b/02
y.+ (yüz yigirmi) 111b/09, 112a/19,
112b/01
y.+ (yüz yigirmi biş) 112a/13,
120a/12
y.+ (yüz yigirmi üç) 112a/07
yüzdən *zf.* Sebepten
y.108b/21
yüzinden *zf.* Sebebinden
y. 96b/15

-Z-

zābiṭ (*Ar.*) *is.* Subay, asker
z.+leridür 108b/03
zabṭ (*Ar.*) *is.* İdaresi altına alma,
kendine mal etme
z. 110b/25
z.+ına vir- 103a/10
z.+ındadur 107b/19
z.+ eyle- 90b/14, 94b/08, 103a/11,
107a/12, 111b/14, 115a/02
z.+ it- 91a/12, 106a/06, 106a/12,
107a/15, 111a/01, 111a/24,
114a/18, 116a/07
zād (*Far.*) *sf.* “doğma, doğuş” manasına
gelerek, birleşik kelimeler yapar
→ Feraḥ-zād
zāde (*Far.*) *is.* Evlat, oğul
→ ḥaram-zāde, şeh-zāde
zāhir (*Ar.*) *sf.* Görünen, meydanda olan,
belli açık
z. 98a/05, 108a/03, 117a/15
z.+de 95a/21, 117b/03
z.+ ola-düş- 94a/06
z.+ ol- 91b/25, 93b/09, 94a/20,
95b/09, 101b/11, 102b/13,
114a/02, 114a/07, 114a/07,
114a/21, 115b/01
zāhīran (*Ar.*) *zf.* Görünüşte, görünüşe
göre, meydanda
z. 115b/16
zaḥm (*Far.*) *is.* Yara
z. 115b/16
z.+ı 115b/22
z.+larına 101a/20
z.+ın 95a/09
z.+um 96b/07
zaḥm-dār (*Far.*) *b. is.* Yaralı

- z. 101a/19
z.+ eyle- 119b/12
zāḥm-hūrde (*Far.*) *b. is.* Yaralı
z. 115b/19
zāḥmet (*Ar.*) *is.* Sıkıntı, eziyet
z.+ vir- 111a/06
zāḥmlu (*Far.+T.*) *b. is.*
z. 115b/21
zālim (*Ar.*) *is.* Zülm eden, zalim
z. 103b/03
zamān (*Ar.*) *is.* Zaman, vakit, süre
z. 91b/17, 97a/24, 97b/03, 99a/01,
100a/24, 101a/21, 101b/25,
107b/08, 107b/11, 107b/15,
112a/22, 113b/08, 114a/15,
115b/07, 118a/04, 118a/23
z.+da 91a/07, 94b/09, 98b/21,
116b/04
z.+dan 111a/15, 117a/20
z.+dur 96a/16, 108a/03
z.+ (āmān ve zamān vir-) 100a/07
zamīr (*Ar.*) *is.* Gönülde gizlenen sır
z.+ümden 117a/19
z.+inde 108a/05
z.+ (rūṣen-zamīr) 92a/25
zann (*Ar.*) *is.* Şüphe, sanı, tahmin
z.+ eyle- 108a/05
zār (*Far.*) *sf.* Ağlayan, inleyen
z. 110b/25
→bī-zār
zār u zūr *zf.* Güçlülükle, zar zor
z. 110b/25
zarūrī (*Ar.*) *zf.* Mecburi, zorunlu
z. 90b/06, 103a/06, 106a/21
zāt (*Ar.*) *is.* Kendi
z. 91b/12
z.+ında 108a/08
z.+ında (ḥadd-ı zātında) 102a/06
Zātü'l 'Amūd *öz. is.* Kişi adı
z.+ı 91b/12, 104b/09
zāyi' (*Ar.*) *is.* Zarar, ziyan, kayıp
z.+ ol- 96a/03, 106b/05
zebān (*Far.*) *is.* Dil, lisan
z.+(ejderhā-yı zebān) 93b/19
zeber (*Far.*) *is.* Üst
z.+(zīr ü zeber eyle-) 107b/19
zeberced (*Ar.*) *is.* Zümrütten daha açık yeşil olan ve zümrüt kadar değeri olmayan bir süs taşı
Zeberced bk. Zeberced Şāh
z.+e 90b/01
Zeberced Şāh *öz. is.* Kişi adı
z. 91a/13, 91b/10, 95a/17, 114b/10
z.+a (dīvān-ı zeberced şāh) 91a/13
zebūn (*Far.*) *is.* Zayıf, takatsiz; yenilmiş, yenik
z. 100a/21, 100b/04
z.+ it- 102a/01
zelzele (*Ar.*) *is.* Irgalama, sarsma
z.+ye (velveleye ve zelzeleye götür-) 118b/04
zemīn (*Far.*) *is.* Yer, toprak
z. 101b/15
z.+e at- 101a/10, 103a/01
z.+den 93a/03
z.+e 101b/15, 106a/09, 114b/22,
116a/04, 117a/05
z.+e baḡ- 102a/20
z.+e çarp- 92a/17
z.+e dōki- 93a/14
z.+e düş- 95b/08, 106a/25, 119b/21
z.+e gömülmeye başla- 93b/05
z.+e in- 101a/04, 101b/16, 103a/03
z.+e indir- 103a/01

- z.+e mihla- 115b/15
z.+i (rüy-ı zemîn) 102b/08
z.+ (hâkan-ı zemîn) 119b/13
z.+ būs it- 111a/19
-zen (*Far.*) *sf.* “vuran, atan” anlamlarına gelerek birleşik kelimeler yapar
→ Şifâ-pūr-ı tîğ-zen
zencîr (*Far.*) *is.* Zincir
z. 102a/01
z.+ler 114b/16, 114b/21
z.+lerüñ 114b/17
Zencîr-Zen *öz. is.* Kişi adı
z. 114b/03
zengî (*Far.*) *is.* Kara yüzlü, zenci
z. 95b/13, 105b/17, 106a/13, 106a/16, 106a/23, 111a/05, 111b/23, 115b/19, 115b/25, 116a/03, 116a/13, 119b/19, 120a/13
z.+dür 118b/15
z.+ye 113b/11
→ Gülgün Zengî, Hayrân Zengî, Kanâñür Zengî, Kattâl Zengî, Kattâl Zengî Merdüm-hor, Kaytân Zengî, Kâynân Zengî, Pirân Zengî, Şencün Zengî
zerrîn (*Far.*) *sf.* Altından yapılmış, parlak
z. 109b/01, 114a/19
z.+ (beyze-yi zerrîn) 95b/04
zevâl (*Ar.*) *is.* Sona erme, yok olma
z.+e (gün zevâle var-) 119b/10
z.+ (ilçiye zevâl ol-) 117a/16
zevk (*Ar.*) *is.* Haz, eğlenme, eğlence
z.+den 118a/10
z.+ -i r üñân ĩ 92b/10
zırlak *is.* Çok bağıran, çok ağlayan kişi
z. 104b/17
ziftlü (*Ar.*) *is.* Kara, siyah yapışkan maddeli
z. 105a/08
zihî (*Far.*) *ünl.* Aferin, ne güzel, ne hoş
z. 103a/06
zî- (*Ar.*) *sf.* “Sahip” manasında kelimelerin başlarına getirilerek birleşikler yapar
zi-kıymet (*Ar.*) *b. sf.* Kıymetli
z. 99a/24
zıkr (*Ar.*) *is.* Anma, zikir
z.+ eyle- 114b/06
z.+ ol- 112a/20
zıkrü’llâh (*Ar.*) *b. is.* Allahı anmak için dervişlerin kolkola girip, def eşliğinde kendilerinden geçtikleri ruhani bir tören
z.+a 92b/09, 93a/06
z.+ eyle- 92b/10
z.+ it- 92b/13
zil *is.* Zil, çingirak
z.+lerin 113a/10, 113a/14
zîr (*Far.*) *is.* Alt
z.+ü zeber eyle- 107b/19
zîr-dest (*Far.*) *b. sf.* Halktan olan
z. 114b/16, 114b/21
→ Kahkaşân-ı Zîr-dest
zîrâ (*Far.*) *bağ.* Çünkü
z. 91a/25, 91b/17, 93b/20, 94b/24, 95a/01, 95b/11, 96a/24, 97a/24, 97b/11, 98a/19, 99a/03, 99a/08, 99a/21, 99b/17, 100a/04, 100b/03, 101a/09, 101a/24, 103b/22, 104b/04, 104b/10, 105b/08, 105b/25, 106a/08, 107a/03, 108b/02, 108b/19, 110b/11, 111b/04, 111b/06, 112b/05,

- 113a/14, 113b/20, 116a/17,
117a/10, 117a/20, 117a/22,
117b/05, 118a/09
- ziyā** (*Ar.*) *is.* Işık, aydınlık
→ pür-ziyā
- Ziveg** *öz. is.* Kişi adı
z. 96b/16
z.+e 96b/14
- ziyāde** (*Ar.*) *is.* Çok, fazla
z. 90b/02, 90b/07, 94b/21, 95a/12,
96b/12, 96b/14, 96b/17, 96b/25,
100a/04, 104a/20, 106a/08,
106a/18, 106b/04, 107a/05,
111a/12, 111b/06, 111b/15,
117b/03, 118b/03
z.+dür 96b/23, 118b/25
z.+ it- 119a/08
z.+ ol- 93b/05, 105a/03
- ziyāfet** (*Ar.*) *is.* Yeme içme, şölen,
ziyafet, toy
z. 95b/23
z.+ eyle- 112b/09, 120a/19
z.+ it- 112b/04, 112b/12
z.+ tedāriki gördür- 109a/02
- ziyān** (*Far.*) *is.* Zarar, ziyan, kayıp
z.+ gör- 107b/09, 108a/15
- ziyāret** (*Ar.*) *is.* Ziyaret
z.+ eyle - 93b/10
- zuhūr** (*Ar.*) *is.* görünme, ortaya çıkma,
meydana gelme
z.+a gel- 99a/04
z.+ eyle- 91a/05, 92a/25, 94a/07,
94b/02, 96a/25, 102a/05, 102a/09,
108b/01, 110b/19, 111b/23,
113b/04, 115b/05, 115b/06,
116b/07
z.+ it- 95a/22, 110b/15, 110b/22
- zūr** (*Far.*) *is.* Kuvvet, güç, zor
z. 110b/25
z.+ eyle- 104b/09, 116a/13
→ Behmen-i zūr-āver
- zū-fünūn** (*Ar.*) *b. is.* Fenler sahibi
ilimler sahibi, bilgili
z.+ (dānā-yı zū-fünūn) 113a/07,
116b/03
- zümürüd** (*Ar.*) *is.* Değerli taş, zümrüt
z.+den 93b/18
- Zümürüd Şāh** *öz. is.* Kişi adı
z. 95a/17, 114b/10

BİBLİYOGRAFYA

- ATALAY, Besim, *Divanü Lûgat-it-Türk*, Dizin, c. IV, Türk Dil Kurumu yayınları, 5.b., Ankara, 2006
- ATEŞ, Ahmed, “*Şehnâme'nin Yazılış Tarihi ve Firdevsî'nin Sultan Mahmud'a Yazdığı Hicviye Meselesi Hakkında*”, Türk Tarih Kurumu-Belleten, XVIII/070, Ankara 1954, s. 159-168
- AYVERDİ, İlhan, *Misâllî Büyük Türkçe Sözlük*, III c., İstanbul 2005
- DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara 1986
- DİLÇİN, Cem, *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu yayınları, Ankara, 1983
- ERGİN, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak yayınları, İstanbul 1992
- GÖKYAY, Orhan Şaik, “*Şehnâme ve Türkçe Tercümelere*”, *Destursuz Bağa Girenler*, Kabalcı yayınevi, İstanbul 2007, s. 45-49
- GÜLSEVİN, Gürer, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, Türk Dil Kurumu yayınları, Ankara, 2007
- KANAR Mehmet, “*Firdevsî*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XIII, İstanbul s. 125-127
-, “*Şâhnâme*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XXXVIII, İstanbul, s. 289-292
- KORKMAZ, Zeynep, *Grammer Terimleri sözlüğü*, Türk Dil Kurumu yayınları, Ankara, 2003
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad, “*Türkler (Türk Edebiyatı)*”, *İslâm Ansiklopedisi*, c. XII/II, İstanbul
- KÜLTÜRAL, Zuhâl-BEYRELİ, Latif, *Şerîfî Şehnâme Çevirisi*, Türk Dil Kurumu yayınları, Ankara 1999
- KÜLTÜRAL, Zuhâl, “*Şâhnâme, Türkçe Tercümelere*”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. XXXVIII, İstanbul, s. 290-292
- LUGAL, Mehmet Necati, *Şehnâme*, Kabalcı yayınevi, İstanbul, 2009

M.[UALLİM] CEVDET, *Şarkın İlyadası: Şehnâme*, Necm-i İstanbul Matbaası, İstanbul, 1928, (Eski Harfli Türkçe).

ÖZ, Yusuf , *Şehnâme Tercümelere ve Sözlükleri, Name-i Aşina (Ortak Kültür Mirasının Arayışında)*, c.IV/3 Ankara, 2002, s.25-38

ÖZKAN, Mustafa ,*Türk Dilinin gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, İstanbul, 2000

ÖZÖN, Mustafa Nihat, *Büyük Osmanlıca-Türkçe Sözlük*, İnkılap ve Aka yayınları İstanbul 1979

PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, III c., İstanbul 1971

RITTER, H.[ellmut] “Fırdevsî, *MEB İslâm Ansiklopedisi* c. IV, İstanbul, 1945, s. 643-649

RIZA, NUR, “Şeh-nâme, Tûran-İran Cenklere” *Türk Bilig Revüsü / Revue de Turcologie*, Février [Şubat] 1934, c. IV, Mısır 1934

ŞEMSEDDİN, SAMİ, *Kamus-ı Türkî*, II c. Dersaadet 1317–1318 [1899–1900]

TİMURTAŞ, Faruk Kadri, *Eski Türkiye Türkçesi*, Enderun yayınları, İstanbul, 1977

TÜRK DİL KURUMU, *XIII. Yüzyıldan Beri Türkiye Türkçesiyle Yazılmış Kitaplardan Toplanan Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü*, VII c. Ankara 1963–1974

....., *Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü*, XII c. , Ankara 1963- 1975

....., *Türkçe Sözlük*, II c.(Yeni Baskı) Ankara 2005

....., *İmla Kılavuzu*, Ankara 2009

ÖZ GEÇMİŞ

Temel UZUNİSMAİL 08.01.1983 tarihinde Trabzon'da işçi bir baba ve memur bir annenin ikinci çocuğu olarak dünyaya geldi.

İlkokulu Trabzon 24 Şubat ilkokulunda, Ortaokulu Trabzon Zehra Kitapçioğlu Ortaokulunda, Liseyi ise Trabzon Affan Kitapçioğlu Lisesinde okudu. 2001 yılında kazandığı Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 2005 yılında derece ile mezun oldu. Aynı yıl girdiği Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı (Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği) Tezsiz Yüksek Lisans programını 2007 yılında onur öğrencisi olarak bitirdi.

Temel UZUNİSMAİL halen Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Türk Dili Bilim Dalında öğrenimine devam etmektedir.

2007 Aralık 2008 Mayıs tarihleri arasında kısa dönem er olarak askerliğini yapan Temel UZUNİSMAİL bekâr olup yabancı dili İngilizcedir.

TIPKIBASIM

زبرجده کلدی و بوخیبی سویلدی بوکره شاهلردخی قالقوب یدیجی قلده یرالماس شاه یانته کلدیلر فرامزک جنکین
 وقوتن وصف ایدوب زیاده شجاعت و صلابت استی بر خاکیدر ددیلماس شاهک بهلوانلری اشیدوب ^{ایتدیلم}
 هله اول خاکک کلسند کورک بزاکانلرایلر زددیلر و براز کلاف کذاف اوردیلر اشته الماس شاهک و قاچوب کلن
 شاهلر عسکر ندن درت کتم یوز بیک بری و دیو عسکری جمع اولدی **اما اوستاد ایدر** بوالماس شاهک برده خنر
 فرخنده اختری و ارایدی آدینه سمنسای ستمین تاج بانود برلر ایدی عایت حسنا لردن بربری محبوبی ایدی هر کیمک
 نهانی برکتم یوزن کورسه ضروری چار پلوب دی دیوانسی اولوردی **حاصلی کلوم** عشاقته کورنمز بر قضا ایدی
 اول حسن ایله زیاده بهادره و یوکرک بانو ایدی اما بوبانوفرامزک و صفین اشیدوب فرامزده قولقدن
 عاشق اولوب ایدی شول خاکک بهلوانی عجیبا وصف ایلد کلری قدر و ارمیدر یوخسه یوقیدر آه برکوره شول
 خاکک دکورین کوره بلیدم دیوب درونته آرزو دوشدی کونلرده برکون طایه سنی بر تنها جیره چکوب ای طایه بنم
 سکا بر نیازم واردرا کریرینه کتور ایسک بنم سکا هر نده استر سک ویره یو جانم طایه بنم مرادم شول خاکک دکورن
 برکتم واروب تاماشا ایلکر بیلله بیلله کیدر میسین ددی بوکره طایه دونوب ایدی نولر قادیلم کیدر دردی سمنسا بانو
 طایه سین یانته آوب و بر جاریدخی آوب اعلو بر مجلس قوروی اول جاریه مجلسی و یروپ قنطاط آچوب قدسین قلده
 زمره دیوب کتدیلم اما فرامزده اوتدن قالقوب قلده لعلوندن قلده زمره اوکنه کلوب قوندی اما کوردیکر شاهلر انده یوقد
 هب کتشلر فرامزده قلده زمره دین ضبط ایلدی قلده یا قوت او زره کوجمکنه ایکن ینه فرامزده کوجموب برسی کون یا کون شکار
 چقدی کوزک بر درخت سایه سنه کلوب کوردیکر بر میتها بر مجلس دوزلشن او زری پوشیده لی او بیلجه طور اما یانته
 اصلو کسه یوق برکتم فرامزده تجت ایدوب ایدی ایا بو مجلس بونم بویله تنها یوده نند دیر و کیمک اولد دیوب فکر
 تفکر ایدر کن ناکاه آئی کوردیکر اکسوزین قرشو سنده بردان بری محبوبی نمایان اولد دوشدی فرامزده بانونک جمالین
 کوردیکر ساعت چار پلوب همد شاشدی بوکره شاشد و غندن عزایم او قغه باشدی و بوکره بقول ایدی ای بانوی عالم هله
 کل لطف ایله من کیمین بلدر بکا ددی مکر اول ایسه سمنسا بانو ایدی فرامزده شکاره چقد و غین کوروب کلدی بو مجلسی
 توروب کندی پنهان اولمش ایدی کلوب فرامزده تمنا ایدوب باینه سز نهاد اولدی و بیک عشق و ناز ایله گفتاره کلوب ایدی دولت و صفا
 بن جاریه کی سوال ایدر سکن حالیا شهنشاکوه هفتکان اولان الماس شاهک دختری بهر آدیم سمنسا بانو دیر سنک و صفک اشیدوب
 قولقدن سکا عاشق اولدم و کلد مکه سنکله آشنا و دوست اولدم بر مقدار صحبت خاص ایلم بو مجلسی بونم بن قودم بیوک
 سلطانم الیمز بر سفره یه صوشون دیوب فرامزده مجلسه دعوت ایلدی بوکره فرامزده دخی دعوت اجابت ایدوب رهوار
 بحریدن اشاعه ایدی و لجامین الوب کیه صالیدی و درخته ارقه و یروپ او توردی بوکره سمنسا بانو دخی یانته او تورب
 مجلسک پوشیده سین بیوک اضمدم دیوب یا شادی فرامزده مجلسدم اولان نوالردن تناول ایلمک اندن سمنسا بانو آینه سرخا

سراخی و ساغر لوب طولدردی اول کندی ایچون صکره فرامزده و یروب باشلدیلر صحنه سمنسا بانوفرا مرزه ایتدی دلاور
 بودیاره نذ طریق ایله دوستک دیوب سوال ایلدی فرامزده اجملا باشنده کلن سرنجامین بر بر نقل و بیان ایلدی ^{ایتدی}
 بقم مرادم بتون بوکوه هفتکافی کندی یه بار ای دیوب شریعت داودینی اوزره اسلاوه کتور مکدر ددی بوکوه سمنسا بانو ایتدی
 لطف ایله سرور پدیر الماس شاهه فینه دیوب رجا ایلدی فرامزده دخی ایتدی باشم اوزرینه ای بانوی جهان سنک خاطر
 ایچون اگر قاله دخی مستحق اولور سه بیک قباحتی دخی ظهور ایلسه اولدر میم دیوب یمن ایلدی اندضکره سمنسا
 بانو ابراز دخی صحبت ایروب ایتدی سلطانم بوکوه هفتکافی سکا قوشو طور کیمسه یوقدر بتون بودیاری دخی کند و ک
 مستخر ایلسین لکن اولزمان بن جاری کی اونمه دیوب وینه قلنه الماسه کلدکه کوروشور زرددی و فرامزده وداع ایروب
 کندی اما فرامزده ایله خیران و مست اولوب قالدی روح اردی صیره دیم یقار کی بقه قالدی هله نه حال ایسه ^{عقلین}
 باشنده جمع ایروب کندی یه کلوب قالدی بیک بلا ایله رهوی مجریه سوار اولوب لشکر کلدی اما فکری بانوره قالدی
 هله اولکون و اول کچه ارا مر ایروب ابرشی کون قالدیلر قدم سین قلعه یا قوت دیوب عزه ایلدی تا کیم
 قلعه یا قوت کلدیلر فرامزده کور دیکم قلعه یا قوت دخی اصلو بر کیمسه یوقدر بوکوه خبر آلدیکم قلنه الماسه ک
 کمتشیر بوکوه قلعه یا قوت دخی صنبط ایروب همان الماس شاه اوزرینه کتمک تدار که اولدی **ادینجانب راوی**
داستان او ایله نقل و بیان ایلر کیم مفدا فرامزده قلعه لؤلوی کلدکه دیوان زبرد شاهد کیروب انزه زبرد
 شاهک پهلوانلری اولان شماطوری کندی عمور ایله حورر ایروب دخی شمنطال شتر سری دخی یقوب ایکی پاره ایتدی
 یرتمش ایدی مکر که او شمنطال نرک والید سنه آتش جازو دیر لر بر غریب ایدی کوه آتشده اولور دی رحیم
 علیما اللعنه شمنطالک اولدو کین کوروب ایتدی واره یم آندسی اولان آتش جازو یر خبر و یر یه بولا یکم کلوب
 کوریدی فرامزده آتیم دپلییدی دیوب همان سوروب کوه آتسه واروب آتش جازو یر بولشدی و ایتدی ای ^{لعنه}
 سن بوند کندی عالمکن سین هیچ اوغلك شمنطال شتر سر نرک دن جنرک وارمی ددی بوکوه جازو بلیکلیوب ایتدی
 خبر بوق اما اوغله نذ اولدی ددی رحیم ایتدی یا آتش اوغلك شمنطال چوقدان کندی ددی آتش جازو ایتدی
 نرید کندی دینجه لعین ایتدی نر یه کتسه کرک جهنمه کندی ددی جازو ایتدی بر نه سویلر سین ای
 مسند ملو عین یا کیم اشدی بو ایشی ددی رحیم ایتدی قتال زکی نام خاکی وارد راشته اول کوندردی
 دیوب اصلنی بر بر بیان ایلدی بوکوه جازو بو خبری اشدی بولنمغه باشلدی واه خنزیر دیشلی و دوه
 باشلی اشک قولا قلی سنک باشلی اوغولجو عمر دیوب بار بار باغردی اندن دونوب رحیم ایتدی واره بوم بنده
 اول خاکی قتل ایروب اوغولمک انتقامن اندن آیم ددی رحیم ایتدی یا آتش سن اکا آشکاره واروب
 جواب و یره من سین زیر اول خاکی اسم اعظم بیلور لکن او یورکن قاپوب مکره بجه دیلر سک او ایله ایله دیوب

نابید اولدی بوکره رجیه کیدینجه جازوهان سهر بن تازه لیوب غزم قلعه یاقوت ایلدی کوه هفتکانه کلوب
 قلعه یاقوت اوکنده فرامزدی کوردی صبر ایلدی تا کیم کجه اولنجه فرامزد جامه خوابنه کیروب یا تیجه جازو لعین ^{فرصت}
 بولوب کلدی فرامزدی سهر دن کچورب قابدی کوه آتشد مکانده کتوردی اما لعینه فرامزدی کورنجه عاشق
 اولوب همان دلاورک عقلمن باشنه کتوردی فرامزد کوز بن آچوب و کنین دوشیروب کندوسین جامه خواب
 لباسیله بر مخالف برده کوردی و فرشو سنده بر محبوبه قیز طور رعایت حسنا در که وصفه کلن مکر جازو لعینه ^{سهریله}
 کندوسین بر محبوبه قیز شکله قومشدی بو محله فرامزد بونی بویله کورنجه عقلمن همان سمنسا بانو کلوب ایتدی عیبا
 اوی قیوب بنی بوند کتوردی ددی اما بچکه دقت ایدوب بقدی بواول بانو کلدر و بونک اصله حسنه آن وناب
 یوقدر اما بواراده آتش جازو ونوب همان ایتدی نیجه سین ای قتال زنگی بنی بلور مسین بن کیم دینجه فرامزد ^{ایتدی}
 یوق بن نسیلم کیم اولدوغک ددی جازو ایتدی ای قتال زنگی بوارا کوه آتشد و بکا آتش جازو دیر لر قلعه
 اولوده زبرجد شاه دیوانده اولدر د و کلک شمنطال نره نک بن انا سیم او غلک انتقامین بن سندن الملق ایچک
 واروب سنی قایدماشته بوند کتوردیم مرادم سنی عذاب شدید ایلله بوند هاون ایلک ایدی اما لکن سنی
 کوروب عاشق اولدم اک بناله سینه صاف اولوب و بکا بر کوه ذات العمودی اندیر رسک بن سنی اولدر ^{میوب}
 بوندن بویله سنی بتون پر یوزینه پادشاه ایده یوردی بوکره فرامزد در بیلدیکینه جازو مکنینه او ^{مش}
 کوکلندن ایتدی های ملعونه کوردکی مکر جازو و امیش بن ایسه بانو قیاس ادم ایدی لکن بو ملعونه یینه
 مدار ایده ییم بولیک لعین فرار ایتوب الیدن خلاص اولوب کتیمه ایدی دیوب دو نوب یوزینه کولدی آتش
 جازو فرامزد ک کولد و کین کوروب ایتدی نر کور سین یا قتال یوخسه بنم المدن کلزمی قیاس ایدر سین ددی
 فرامزد یوق الندن کلز دیو کولم صفا ایلد و مکن کولرم زیر اسنک کبی نازه نین هر زمان بنم الیمه کیرمز
 نیجه کولیدینجه آتش جازو بوسوزی کرجک صانوب قطر شیوه لری ایدرک فرامزدک یا ننه کلوب قولترین ^{فرامزدک}
 بوینه آتوب صارلدی و قوجوب فرامزدی او بک دیلدی فرامزد بولعینه نک اغزنیک بدر ایجه سندن بو کالوب
 قی ایده یازدی یعنی قومه قومه یازدی هلدنه حال ایسه صبر ایلدی تمام فرامزد بولعینه قی قوجاغنه آتوب اویله
 بر صقدیکم او سخوانلری بر برینه کچوب جمله خرد خام اولوب جان جعفر ایلدی بوکره بر طرافه قوبدی فرامزد
 کوردی بر مردار پیر در هله اول مغاردن طشره چقدی مکر بوکوه آتشد بر یانی دریای محیط و بر یانی صحرا
 هیهات و بر یانی دخی بر تیجا مان دیر لر بر بر ایدی بر طرفی یینه صحرای هیهات متصل ایدی فرامزد کوردیک دور ^{ماق}
 ایلله اولماز همان کوه آتشدن آشاغنه اینوب اول بر تیجی اما نده طوغری جکلوب پیاده روانا اولدی کجه نک دخی
 ایکی بخش کیدوب بر بخش قالمش ایدی فرامزد بر آزدخی کتدمه ناکاه فر شو سنده برایکی دانغظی مشعل ظاهر اولد

اولدی هر بینه قلطان جرمند بیوک ایدی فرامرد ایدی ایابو مشغله لر نه اوله دیوب بر از دخی کیدوب یقین
واردی نه کوردی اذ کوردیکه درت فیل جته سنده وار بردانه جانوار باشی ارسلون باشنه بکزر سکر
ایاغی وار پنجه لر سه یاره سه پنجه سنه بکزر ایکی آروسوی وار فیل از ولرنه بکزر وجودی اویله منفشند کیم
انسان کور پنجه خیران اولور مکر اول مشعله کبی کورنن انک کوزلری ایدی جانور دخی یقین کلوب بودم
فرامردی کور پنجه همان انسان رایجه سین آوب ایاغه شکار مکلدی صافوب بر کره آیتلوب فرامرزه بر لغه
ایلمک تصدیله فرامرزه جمله ایدنجه بوکره کل کور سیر اینک فرامرزه نه یا پسین او ذرنه اکات حریدت
هیچ بر نسته یوق همان جامه خاب لباسیله جازوقا پیش ایدی دلا ور عالم ناچار اولوب نه یا پسون
قاچق اویلاز همان دلا ور درونندن مولایر صغوب یا الله قدرت قوت سندن رعنایت سندن دیوب
همان موشتن دوکوب بر کره بو موحش جانورک باشنه بر مشت صاحبقرانی اویله اوردیم کله سی تار مار اولد
بوکره جانور غریب صداییله بر صیحه ایدوب جان بر جهنم ایدی بوکره فرامرد اول موزیدن خلوص اولد
شکر لرایوب نینه چکلوب بولینه کندی صباح اولنجه دلا ور عالم بر از دخی کیدوب چونم صباح اولد
فرامرزه بر پشته کوردی کند و کند وید ایتدی بلک شول پشته نک اردنه بر شتک اولق وار دیوب
همان فرامرد اول پشته طوغری یوریدی کیدرک یقین واردی **اما داوی شیرین کلوم** مکر که اول فرامرد
کور دوکی پشته کبی کورینن بیویوز قولاچ ویدی باشلوبرا زدرها ایدی بر عظیم از درها ایمش مکر
صکون قیر پنجه حرکت کلوب فرامردک رایجه سین آنچه بوند انسان محوسی وار شکار ایاغه
کلش دیوب یدی دانه باشین بردن قالدیروب بر بری اوزرینه قودی بال یمن طوی صبی فرامرزه
طوغری باقوب سوندو کندن دمین زمینه چارپوب بری حنک حنک ایدی بوکره فرامردی
دمه چکدی فرامرد دخی نینه اوغرادوغین بیلوب لنکر ویردی فرامردک پایلری طوقلرینه وار
یره باندی اماینه بری صبان دمری یارار کبی یاروب فرامرد اویله کیدردی و اوزرنه دخی اکنه
متعلق بر نسته یوق کیم انکله از دره جمله ایلیه ناچار اولوب همان موشتن دوکوب از درها یطو
اویله کندی قتی یایدن اوق چقار کبی کندی هله الله ویردی فرامردک ایاقلری بریر لوقبایر
راست کلوب همان لنکر ویردی از درک دم جمله سین منع ایدی اما کول اویندن حالق بیحونه
نیاز ایلمک باشلدی ای بنم خالقم وای بنم بروردگار صغند سکا یاردم ایله بکانه کله بدن بر
میندن و بر قبضه خاکدن قوت و قدرت و عنایت جمله سنکر دیوب نیاز ایلمکن فرامرد آئی کوریم
یدی کیمسه ظهور ایلیوب ایچلرندن بر بریر روشن ضمیر فرامرزه بر نیر ایله بر کمان ویردی آئی نفر کسه دخی بر بریر و بر

بويدی تیر از درك یدی باشین اوروب هلاک ایله ددیله فرامرز شکر بزبان ایدوب کافی اینه آدی و خدنگ
برین بجر کمانه وضع ایدوب از درك اور تاسند اولان باشینی نشانه آلب حد نضعه کشاو ویرد

خدنگ از درك اور تر باشین قفاسته مخلیه قوری از در جان حولیله قوریلوب طور طوب اولدی یرك خار
خا ساکین جمله بیرم کوردی فرامرز خدنگ برینی رخ آتوب از درك بر باشین دخی مخلدی **حاصلی علمه**
فرامرز یدی خدنگ ایله اول از درك یدی باشق دخی قفاسته میخلیوب از در چار پونی چار پونی هلاک اولدی آت
اول پیر فرامرزده یا فرامرز کل اردمجه دیوب اول یدی کیمسه بر طرفه توجه ایلدیلر فرامرز دخی یونلرک قفا
دوشوب بر از کتدیله فرامرز کوردی بر مسجد سمنده بنا وار اول یدی کیمسنه انذن ایجری کیردیله فرامرز
ارد لر بنجه کیوب کوردی واقعا بر مسجد شریف محرابی وار قندیلر اصلمش واروب اول پیر محراب کچوب
او توردی فرامرزده اشارت ایلدی کل دیویانته الدی وار اول یدی کیمسه باشلدیلر ذکر الله فرامرزده بونلر
ایله بیلده ذکر الله ایلدی اول قدر بر ذوق روحانی حاصل ایلدیکیم ولماز تا کیمه اخشام اولدی فرامرز آت
کوردی اصلوا اولان قندیلر جمله کند و لکندن یانندی اول مسجدک درونی پرضیا اولدی اول پیر القوب
صلوت مغربینیت ایدوب امامته کچدی اول التي نفر کسه ایله فرامرز اقد ایدوب نمازی دا ایلدیلر انذن ینه
ذکر الله ایدوب فراغت ایلدیلر اول پیر اشارت ایلدی غاییدن بر صفره طعام کلویا ورتدیره دوشندی فرامرزده

فرامزده بیورایدوب طعامی یدیلر شکرین ددی لراندن دونوب اول پیو فرامزده یا فرامزده بزیدیلر زبن بونلر
 باشیم که بیم آدیله برخیای پیو دیر لرد یوب بر کر چقار دی و تکبیر لیوب فرامزده بلینه قوشاندی
 وایتدی یا فرامزده داشته بر کر مادامکه سنک میانکدر در دنیا خلق بریره کلسه سنی زمیندن یوقاری کیمسه قالدیر
 و نقد پیاده یوروسک یورلر سین یارین بوندن قالقوب شو طرفه طوغری کیت اوکنه اوج بر رخ دخی و اراما
 بوکنر خاصه سیله انلردن دخی خلوص اولور سین او تسی سلو متدر دیوب بو سمت کوستردی بونلرینه
 ذکر الکمه مشغول اولدیلر فرامزده چشمه خواب غلبه ایدوب او یودی بر از دن کوزین آچدی کوردی
 صباح اولش اول یدی نفر کیمسنه عالم غیبه قدم با صمشر فرامزده قالقوب صبح نمازین قلد قد نسکره ^{خیلی}
 پیوک کوستر دوکی جانیه توجه ایلدی اما اصلو فرامزده پیاده یوریکدن بی نابلق کلدی او یله و قتی ^{لیجه}
 اول بریده کندی او یله محلی فرامزده بر در خستانه کلدی بونوه او یله اولو اغا جلد و ار در کم فرامزده
 کوز ایر شمن و یکر می او تونز آدم انجق قوچا قلد و بو اغا جلدک او زرنه قیل قدر دخی کوچک دخی بیوک قوشلر
 نهایتن انته بیلور فرامزده بونلری سیر ایدوب حفاک صنع قدر تنه خیران اولدی اما اول اولو قوشلر
 فرامزده کوروب براوغوردن غزلیوب قنات قاقوب فرامزده او زرنه هجوم ایلدیلر فرامزده بونلرک مهابتند
 بردهشت کلدی اما کتدین جان حولیله ریروب نه ایلسون او زرنه آت یوق همان ایکی قات اولوب او یله نغره
 او ردیکم اول وادیلر صد ایله طولدی قوشلر سراسمه اولوب اغا جلدن و هوادن جمله صاپور صاپور زمینه دو کلد
 فرامزده اول اراده یینه یوننه کندی بر ساعت قدر ناگاه قوشلر کند یلر کلوب یینه فرامزده قصد ایلدیلر فرامزده
 نغره او رب قوشلر یینه نیم ساعت مقداری بیهود اولدیلر فرامزده یینه کندی بر از دن قوشلر قالقوب فرامزده یینه حمله
 ایلدیلر فرامزده بر نغره دخی او ردی قوشلر ربع ساعت قدر سراسمه اولوب قالدیلرینه هجوم ایلدیلر فرامزده یینه نغره او رب
 قوشلر غیر ی نغره دن آلدیلر فرامزده کوردیکم قوشلر در نغره یداشدیلر همان در ختک برندن بر عظیم شاه قویا
 بو قوشلر ایله جنک ایدرک اولیجه اخشام کندی در خستان دو کندی و قوشلر ده کلدی فرامزده وادی غایب
 خلوص اولدوغنه شکر بزبان ایلدی و اول کیجه نک نلثانی کیدوب نلثی قالیجه کندی غیر ی نوم غلبه ایدوب
 بر پیشه زاره یقین یره کلدی اول یرده پیشه دبنده پانوب او یودی بر از دن بر کوملدی پیدا اولوب فرامزده او یاند
 کوردی صباح اولمش اما اطرافین اولقدار سلونلر احاطه ایلشیکم حد و خضر بن اللهدن غیر ی کیمسه نلث مکرار سلو
 کوملده سی ایدی فرامزده او یاندی قالقویا و تور دی بو ار سلونلری کوردی هر بری آت قیل جاموس قدر و ارایا
 طور ب کتک مراد ایلدکه درت جانبدن ار سلونلر پنجه آچوب آنلغه باشلدیلر فرامزده بونلری دخی قوشلر کبی نغم
 ایله دفع ایدوب او چکه وافر منزل یوریدی دور دنجیدم نغره دن او رکیوب هجوم ایلدیلر غیر ی فرامزده ناچا

مشاله اوروب و برينك بجاغندن قوبه سرت يانته چارپوب ارسلونلري اويله داغئيدردي كاه برين قاپوب
سوروسنه طوغري فركادوب بشين اونين برين هلاك ايلردى بوا سلوب اوزره دو كشته وادى تيرا
دخى چقدى سنورى كچنجه ارسلونلر قالديلر بر طرفه كچمديلر فرامرز حمد ايدوب بران دكلندى قالقوب
ينه كندى اول كچه دخى نصف الليله وارنجه كيدوب بريرده ياندى بران او يودى سحرى ينه قالقوب كون
طوغندقه بر قوساليره كلدى با صدقچه آيقلى طوقلرينه دك زمينه كو ملكو باشلدى كند كچه دخى زياده او كو
دبزينه دك ياندى و قومدن اولقدر قرنجه چقدى كم حد و حسابن ائنه بيلور هر برى تاروقدر صارى قرنجه هر
طرفدن چوقوب اصرمغه باشلدى لر آجيسى فرامرزك دپه سندن چقاردى غيرى فرامرز الليله اوزرندن مقرر
اوصافوب و قيرمقدن شوركلوب عاجز قالدى باشلدى دركاه حقه يوز طوب قاضى الحاجات عرض نيازه اولسا
فرامرزك دعاسى مستجاب اولوب فرمان الهى برلم حضرت اليا س بنى ظاهر اولدى و فرامرزى قولندن طوب كون
يوموب اچنجه بر لطيف مرغزاره قودى يا فرامرز غيرى خلوص اولدك قر سوده كورنن باغ سليماندر وار زيارت
ايله آندك آشنا بولور سين ديوب عالم غيبه قدم باصدي فرامرز شادا ولوب اورادن ياغنه توجيه ايلدى باغ قبو
كلدكم كوردى قبو كشاره اچمى كوردى بر شكوفه زار هر درخت مبعوم دار اوزره بو حنه مرغان خوش الحان
فرياد و نغمات ايلر اما باغك اورته بريند بر قصر مصنع بنا ايلشله قوسى آچوق فرامرز قبودن اچمى قصر ك نزد با
چقدى كوردى بو بر قصر على يكرى بش قبه اوزرينه يا بلوب اورته بريند بر عظيم قبه و اطرافته يكرى
نيم قبه لر طرح ايلشله و دائر اما دار قصر ك اطرافته او چيوز الشمس دوزن قومشله اما اچلمز روزنلر جمله
و قصر ميناي رنگ آميزدن ايدى و اورته بريند اولان قبه بلندك فزازينه بر علم وضع ايلشله شچراغدن
اول علمك اوزرينه سيمغ عنقاى تصوير ايلشله هر ساعت كلد كچه بر كتم قناد اورب او تر ساعت كلد و كين
قصر ك قوسى بكاره زمردن و يتشلى ايى اياق نردبانى وار فرامرز نردباندن يوقارى چقدى يد بخى پايه
سيمه باصدي بر طرافتا ولوب فرامرز كندين برد هليزده بولدى و قر شوسندم بر اژدهاى زبان اغزين
آچمش طور اما اصلو حركت ايلن فرامرز بلدى كيم طلسمدر زير سايقا درمه لرده راست كلشيدى ايلرو
يور يوب كندين اول اژدرك اغزندن آندي دمندن چقوب كندين تا قصر ك اور تا سنده بولدى كوردى
بر قصر چار كوشه و درت جابنى نيم صقه لر صقه لرك اورته بريند يان يانده ايى خوش ايلشله حوضلرك اورته
بر رفح و قد حلدده بر مرغ تصوير ايلشله برى بياض برى سياه و بو قوشلر ساعت باشنده بر كتم او تر بو نلرك
صدا سندن شكوفه زارده اولان مرغان دخى باشلر ساعت تمام اولنجه او توشور لر و كچه كچوب كوند و زنده بيا
قوش اوتدى اول سياه قوش اويله خاموش اولوب دوندى احتشام اولد و غنى كى اول بياض قوش دوندى بو كوه

بوسه اول سیاہ قوش قناد چارپوب او تدی شکو فت زارده اولان کجه جی قوشلر باشلدیلر نغمانه تا صباح ^{اوچ}
 فرامز بونلری تماشایدوب خیران قالدی و بونلری ایجاد ایدن او ستاده محسین ایلدی چونکه شب مرور اید ^ب
 صباح اولدی بینه اول بیاض قوش او یانوب سیاہ قوش دوندی فرامز تماشاسندن غیر ی غنا کلوب طشره
 جقاق مراد ایلدی قصرک قبوسی بو کجه چیقہ اولقد قصری دوکاشدی اولمادی بر طریق ایلہ یول بولدی چقامدی
 فرامز عزمه دو شدی ایاجنه اولور دیوب تفکرده ایکن ناکاه بریارلدی پیدا اولدی فرامز یئکی دیوب باقجه
 قوش سند بران بر یلر ظاهر اولدو شدی اما ایچلرنده بر محبوبه مستننا کو پاکیم اول بر لری ایچم و بومهر ^{خشان}
 بونلر قندن ظهور ایلدی و کیلر در دیوب دقت ایلہ بقدی کوردیکیم کند و ایلہ درخت سایه سند صحت اید ^ک
 الماس شاهک دختر سی سمنسا بانو در اما سمنسا بانو تک مکر بو باغی سلیمان تفحج کاهیدی اکثری کلور بو قصرده جلوه ^{نور}
 و بر کجه ایکی کجه اکلور دی شمدی براوغوردن فرامز دی کور بنجه اند و بند اولوب کلدی فرامز تک قدمده باش قیوب
 ای سرور عالم سن بو باغه قندن کلک او تده عسکرک سنکیون قسا و تده دردی فرامز دخی آتش جاز و ایلینه
 کچن سر ایچا ملر بن یولده بر تده چکد و کی بر ز خلوی بر بر نقل حکایت ایلدی سمنسا بانو کلویب ایتدی ای دلاور
 عالم سنک غیب اولدوغک خبر الوب پدر الماس شاهک دیولری بیامی کندی حالنه قوم یوب قلہ یا قوت کندی ^{واروب}
 عسکرک بوروب پریشان اید لر و هر من شاهی الکتوروب اولد و ز لر ددی فرامز بونی اشید بنجه غمکین اولدی
 اگر چه که کشتان و سنجایه انلرده جواب ویرر یوق اید و کین بیلور دی اما شاید انلرک الینه الماس شاه کیروب
 هلوک اید لر یا خود بر طریق ایلہ انلر هر من شاهی الکتوروب قتل اید لر ددی و د نوب ایتدی ای بانو شمدی
 ستر قندن کلدیکن و بو قصر دن چقاغه طریق نذر دی سمنسا بانو کلوب ایتدی کندرکی شول سیاہ قوشلی
 حوضه اتار سین ددی فرامز ایتدی ای بانوی جهان شمدی بوندن قلہ یا قوت ابرا قیدر یا قنیدر ددی
 سمنسا بانو سرور بز م کیدیشیمز ایلہ پک یقیند را ما سنرک کیدشکر ایلہ ایکی ایلوق بر ددی فرامز ایتدی سفی
 خدایه اصمار لدق ای بانو دیوب کتوردی کند و سین اول سیاہ قوشلی حوضه آتوب کندوی همان قصر دن
 طشره باغ ایچنده بولدی تین همان خانم هفت نامک یدنجی اسمین او قیوب سرخاب جنی ظاهر اولدی فرامز ^{خاب}
 یا سرخاب بنی سوه هفتکانه قلہ یا قوت ایلت ددی سرخاب نوله دیوب فرامز دی دوشنه آتوب عنر
 قلہ یا قوت ایلدی سمنسا بانو فرامز تک بو حالین بلمز دی واه شول دلاوری کتوره لم دیدم کو جنوب کندی اما
 پیاده قند کیدر واروب قلہ یا قوت ایلته لم دیوب قصر دن طشره چقدیلر فرامز دی ارادیلر بولمیدیلر بیلر کیم
 کمشدر اما **دینجانب راوی ایدر** بو طرفه فرامز قلہ یا قوت کلوب صغوردی شاهلر الماس شاه یا ننه کمشلر
 یارین بزده قلہ الماسه کوجه لم ددی اول کجه آشته آتش جاز و کلوب جامه خوانیدن مسخر الوب کندی صباح ^{اولد}

کوردیلر قتال زنگی جامه خوابنده یوقدر ارادیلر بولغادی بیلدیلر صیبر بر قضایه اوغزادی بنجه ایلسونلر بیکم
 بریردن ظهور ایلدیوب اول اراده قالدیلر الماس شاه جاسوس کوندر مشدی جاسوسلر واروب الماس شاه
 برکیجه قتال زنگی جامه خوابندن غائب اولمش اصلو کیمسه بلنر نیجه اولدوغین دریلر الماس شاه دونوب سهلون وزیره
 یاسهلون بر کتم کورسک شول قتال زنگی بنجه اولدی صاعنیدر یوخسه اولدی دری سهلون دخی یوقله یوب صاعن
 بر جازو شترینه اوغرامش یقینده ینه کلور ددی مکر فرامز عسکر ندن دخی الماس شاه دیوانده جاسوس وارید
 سهلون دن بوخیری اشیدوب جان اندی کلوب غضب و کشتان بلدردی ینه کلور صاعنر خبر ندن انلر قوت قلب
 حاصل ایدوب فرامز کلمسنه منتظر اولدیلر **اما بو طرفدن** الماس شاه پهلو انلری الماس شاه ایتدیلر پادشاهم ^{چونک}
 قتال زنگی عسکر ندی یوقدر واروب اول عسکرین بریشان ایدوب اشیا سین صنبل ایلر زهر قن کندی دخی کلور
 اولزمانده انکر حقتدن کلور زدیوب الماس شاه ای دیدر دیلر شاهلردخی بویله دیوب درت کره یوز بیک پرتی
 عسکر یله قالقوب قلده یاقوت کلدی لر فرامز عسکر نیک مقابله سنده قوندی لر دیوب کوندر بر فرامز کلمه جملہ اشیا سین
 استیلر کشتاک و سخاب ویرمیوب چنکه طور دیلر جاموس سرتره میدان کیروب وافزهراب یقدی کیطفان تره کیروب ^{جاموس}
 سری عاقبت یقوب اسیر ایلدی اطلوش تره کیروب کیطفان اینده یقوب بند چکدی بوکوه قهطور کوه سرتره کیروب
 کیطفان یقدی فرغول چهار دست کیردی قرغولیم آلوده ایلد که همان سخاب تره کیروب قهطور ایله چنکه باشلد
 کرچه سخاب تره چوق متین کهراب ایدی اما قهطور تره شدید لعین ایدی بونلر کونا کوت چنکه ایکن فرامز کلوب کور
 بر کهراب ایله سخاب تره چنک ایلر یواراده قهطور تره کوردیکم سخاب تره کدکجه ارتوب کندو سین الی لعین حیلده
 سالک اولوب سخاب حیلده ایله برعود اوروب باشین یاردی که کشتان بوحلی کور بنجه مراد ایلدیکم اون یذی ^{بیک}
 قنطار عمود یله کیروب قهطوری هاوک ایلیمه اندن اول فرامز اکسونین بر نغمه اویله اوردیکم کوهفتکان
 صداییله طولوب بیلدیلر که قتال زنگی نغمه سیدر اما فرامز اول پول پیاده میدان کیروب و قهطور ^{چنک}
 الک ای حیلده کار لعین دیوب اوکین آدی قهطور تره فرامزی کوردی طغسان یدی اریش قدی وار اما هیچ
 کوزینه صالندر میوب ای نابکار خاکی ایوالیمه کیردن سنی صلیک قاشدوره یو دیوب فرامزه برعود حواله ایلدی ^{فرامز}
 جامه خواب لباسی ایله اوزدندم آلات یوق سخاب اویله ایلد وکنه دخی زیاده غضبه کلمشیدی همان ال صنوب
 قهطور کی بطل کهراب عمودینه صاردی وچکوب انندن آدی وکندی عمودی ایله قهطور اویله برعود اوزدکم
 قهطوری میانده وار بنجه خورده خام ایلوب قهطور جان بر جهنم ایلدی پری و کهراب عسکری فرامز ک بوقوت شیخ
 کوروب برک خزان کی درت شمسک باشلدیلر زیر قهطور تره قوتن سخابن چوق اشاغه کهراب دکل ایدی الماس شاه
 وسائر شاهلر وار نفوس نرسره ای صاحبقران کوهفتکان نر طور رسین کیروب شول خاکینک حقتدن کلمسک ^{بیلر}

د ديلر اور نطوس خير بوكون بن آنك ميدانته كير معرعه واردر زيرا بوكون هنوز كلدی بورغوندر ايکيجی اوز زينه
 آلات يوقدر شمدی بن انی يابنده چكسم و يا اولدر سه اور نطوس خاکی غافل اولايوب شويله ايلدی دير لر اما يارين
 ميدان چقار دعوت ايلرم كلكم البتد حقتدن كلور مرددی بو سوال اوزره ميدانته كيمسه كليوب چنك ايلدی دوت
 قونديلر فرامزده دوتدی بووقته دن عفریت بدق رهواری چکی ويردی فرامزده اوز زينه سوار اولدی كهكسات ^{و سخاب}
 كلوب رکا بن او پديلر فرامزده بارگاه آصف شاهه كلوب رهوار دن انزی و لباس كيوب ديوانه چقدی كهراپ اولوری
 كلوب فرامزده سوال ايلدیلر سينه نه حال اولدی ديوف فرامزده آتش جازو قاپوب كوه آتشته مكانته ايلتوب فرامزده
 جازوی اولديروب اورادن برتيد با مانده دوشوب جانور واژدها قتل ايدوب يديله بوشوب اندن وادی
 مرغانه و اودی سينانه و وادی مورانه دوشوب الياس بنی بنی باغ سليمانه كتوروب انده سمنسا ايله بوشوب خبير
 آديغين نقل ايلدی بونلر اشيدوب خيران اولدیلر هله سخابك زمين صاروب جاموس سر ايله ارطالوسي عرض
 ايلدیلر فرامزده دخي كتوروب با سلمه مرد دعوت ايلدی اندرده يوق ديموب تابع اولوب سلمه مده كلدیلر اول كيجه مرود
 ايدوب ايرتسی اور نطوس ميدانته كيردی و فرامزدي دعوت ايلدی كله يا قتل زنگي سنكله چنك اينده لهردی
 فرامزده دخي پياده اور نطوسك او كين آدی كوردی اور نطوس نره طعوز باشلوب نره در اما ز ياده شيجيدر ^{طبيعه}
 مردانه بر مرد در سوز چوق هله چنكه مباشرت ايدوب فرامزده اور نطوسه او چكون رخصت ويروب او چنجي كون بز
 ايله آوره ايلدی اوز زينه دوشوب بنده چكدي الماس شاه اور نطوس نره بي خلوص ايلك ايجون عسكری بردن
 يورتدی فرامزده اور نطوس دیولرم تسليم ايدوب رهواره بندي پرتی عسكون قرشولوب چنكه طور دی برو
 ديولردخني يور يوب چوق پری اسير ايلدیلر شويله بر چنك عظيم ايلدیلر كيه وصف قابل دكل ایدی و چنك ايجنه
 لعلون شاه ايله زمره شاه و زبرجد شاه الر كيروب اسير ايلدیلر الماس شاه ايله يا قوت شاه شهر الماسه فر ايلدی
 فرامزده دخي دونوب بارگاه آصف كلوب امر ايلدی شاهلر ايله اور نطوسى ميدان سياسته كتوروب بونلری دينه
 دعوت ايلدی كلن سكر سيزی هلوك ايلرمردی شاهلر كوردیلر و لماز جمله ايمانه كلوب فرامزده تابع اولدیلر اور
 نره دخي ايمانه كلوب او چنجي سر قيلون اولدی ديولر طرفندن او چكون فرامزده قلند يا قوتده اكلنوب در دنجي كون شهر
 كوچديلر و كلوب شهر الماسك او كنه قونديلر اما شهر الماس مطلق ايدی ظاهرده قپوسى يوغيدی و اوز زينه
 مراد ايلين كسنه بر آتش ظهور ايدوب باروكي قپلوردی چقد قجد آسمان پيله چقاردی اوز زينه وارنى يقار
 برو جهله كيرمك قابل دكله و فتحی دخي نر طريق ايله اولور كسه بلزدي ايجورده الماس شاه ايله يا قوت شاه
 و سهلون وزير پرتی اولور يله او توروب قتال زنگي بيلد و كندن قالمسون قلعه دير كيه عز او تور او توره
 اوصانوب بركون براغوب عيدر دير لر ايدی اصلو مقيد اولماديلر اما بو طرفدن ^{طشره} ده فرامزده بركون بش كوت
^{اوتوب}

قلعه کبر مکجا چاره ارادی اولمادی بر طریقی ایله فتحه چاره ایدر میوب عاجز قالدی بر کون یا لکن رخشنه سوار
اولوب قلعه الماسک درت جانین دولاشوب فتحه برو سیله ارارکن قلعه دیوارن بر ستمانی طاش کوردی اوزر
بر قاج سطر باز و وارد میشکر هر کیم بو قلعه فتح اتمک مراد ایلسه شهرک اورت سند اوکان آینه حکمت نما کویکی
میل راسته وضع اولمشدر میلک بر سینه بر علم وضع اولوب فرازینه بر بیضه زین قوشمدر اول میور طرطاش
ایله اوره بیلور سیک قلعه فتح ایدر دیش فرامرد بر بو خطی او قیونجه شاد اولدی یترهوار مجریدن اینوب بر
برمدور مناسب سنک آوب اول دیدوکی میلک برابرینه کلدی کرچه طشهرن آینه حکمت نما کورنزدی
میلر کورینوردی فرامرد اول علم اولدوغی میلک فراتدم کی بیضه نشان آوب بر طاش اندی طاش خطا ایلیوب
اول بیضه اوردی بیضه قیوب زمینه دوشونجه بر طراقه قوپدی و قلعه الماس چرخ اولوب بر ازدن طور
انی کوردیلر قلعه تک قیوسی ظاهر اولدی همان فرامرد هواره بنوب قیور یوریدی اوند ده الماس شاه یا قوت
او تورب عجیبو قلعه تک فتحه چاره اولور می دیو سهلون وزیر سوال ایلدیلر سهلون وزیر پادشاهم
بولمشدر زیر افتی بک یقین کورینوردی اولدم بونلر بوسوزده ایکن بر طراقه در قوپدی بونلر و هم ایدوب
دیرکن قلعه الماس حرکت کلوب و دور ایدوب بر ازدن ینه ساکن اولدی سهلون وزیر اشته پادشا
قلعه فتح اولدی تدار و کل کور دیرکن بر تیلر صلوب امان پادشاهم قتال زنی قلعه فتح ایدوب قلعه دن ایچی
کوردی دیرکن بری دخی کلدی اولدم او یله ددی الماس شاه شامشوب یا نیجه ایدم لم نیجه اولور ددی سهلون
وزیر نیجه اولسه کرک پادشاهم اول بر نیجه اولد یسه سند او یله اولور سین ددی مداردن غیر نی چاره یور
ددی الماس شاه نیلسون او یله قالدی بر ازدن فرامرد قلعه دن کیروب طوغری سرای الماس شاهه یوریدی
بر تیلر صلوب الماس شاهها شته کلدی ددی سهلون وزیر ایدی پادشاهم قرشو چقاله دیوب الماس شاه و باقو
شاهی آوب او کلرینه دوشوب فرامرده قرشو کلدی فرامرده سرایدن کیروب رهواردن ایندی عفریت بد
رهواری الدی فرامرد یوقاری چقدی کوردی اوج کسه کلوب تئا ایلدی ایکی شاهانذلباسیله بری وزیران
لباسلر کیر الماس شاهک باشنده یدی کنکر لی تاج وار فرامرد بلدیکیم الماس شاهدر فرامرد دخی بونلر لطیفه
سلام و یردی حال خاطر بن سوال ایلدی الماس شاه بیورک ایدوب ایچی کیر دیلر الماس شاه فرامردی
تخته تکلیف ایلدی فرامرد خیر یا الماس شاه بزخت نشین دکولز بزور بر یمن پای تختدر دیوب کچدی اورنطوسک
یرنده قرار ایلدی اندن الماس شاه صیافت تدارکی کوردی و پری کوندروب طشهره دن شاهلری و کهکشان
و سخای دعوت ایدوب جمله برلاک اولدیلر فرامرد الماس شاهی اسلامه دعوت ایلدی الماس شاه سهلون وزیر
سهلون وزیر اشارت ایلدی مخالفت اتمه دیو حاصلی الماس شاه و یا قوت شاه دخی ایمانه کلوب سهلو ایدم دخی

اولدن سنی ایدی بریونک اوزرینه بریج کون یدیلا ایچدیلا فرامز آیینه حکمت نمای سیر ایدی حیران اولدی
 و مراد ایلدی که شکست ایلدی بلکه صکره یینه آزوب بو آیینه پرست اولور لر دیو اماینه فکر ایدوب ایدی یازق برکامیلک
 ایچایدی ضایع اولسون ددی بو اراده الماس شاه سهلان وزیر ایلده مشاوره ایدوب سمسنا بانوی فرامزده عرض ایلدی فرامزده
 قبول ایدوب سوریه بنیادا وردیلر فرامز خاقانیه ده عسکرک عجبا خانی بنجه اولدی و بنم دخی نیجه اولدو غم بلزلر
 بریو کرک پری اولسه واروب بزدن اورا ایدورادن بزه خیر کتورسه دیو مشاوره ایلرکن برکتور دی قوبدی
 بریج بریلر بکن لرنده قان قالماش کلوب ای دلاور شو صورتیم برکهراب کلدی طقسان طمقوز ایش قدی واریا ^{شدن}
 مربع بو قلمون او تاغ دسی وار دوشندک بر تبر عظیم اورن دهان طشره ده طورر ایچری کیرمک اذین استردیلر
 فرامز بو خبری اشید بنجه شاد اولدی بلدی کلن قرطاس سدر بره کلسون کوره لم اول بیاندن دکلدردی بنجه بریلر
 چقوب بیورک ددیلا **ماراوی ایدر** قهار اعظم کوه بر جیسدم عقرب جازوی اولدیروب قرطاس جازو ^{جیسند}
 خلوص ایدوب عسکر کلوب پهلوانلری دار دن خلوص ایلدی اردوان هندی بریج کون کچسوند ^{چقار} میدان
 ند قهاری قویا پرنده سائرین دیوب ایکی جانبیندن اسایش ندا اولدی اولراقده قرطاس واریا ایدم قتال
 زنگی قنده ایسه بولایم دیوب و فیلسوف دانا سوزی ایلده دریای محیط جزیره لرین کزوب جزیره عین البقره مغاب تره
 ایلده چنک ایدوب عاقبت کندوید یار ایلدیوب کوه سرخ اوزرینه کتدو کین خیر آدی اورادن کوه سرخه کلدی انده ^{کوکشا}
 ایلده اولان معرکه سین وکوه هفتکلان اوزره کتدو کین خیر آلب دیوم چکدی کوه هفتکلان قلده الماسه بولدی اول ایدی
 کلوب استدی بریلر بیورک دینجه قرطاس مردم سر ایچری کیردی شاهلره طوقیلوب واردی فرامزک قدمنده باش قودی
 فرامز دخی های مر جبا خوش کلدک یا قرطاس بو قدر زماندر سن قنده کتدک و بو ایدر شمدی قندن کلور سین ^{دیو} کوه
 قرطاس دخی تکرار متنا ایدوب ابتدا کندو سین جواهر ابادده ایکن عقرب جازو سحر دن کچور ب کوه بر جیسدم قلعه سته ^{ایلتوب}
 چیس ایلدیوب صکره خاقانیه ده قهار اعظمی دخی قاپوب کوه بر جیسده کتوروب قیزی شملده ساخره قهار عاشق اولوب
 قهارک سحرین کیدروب قهارده شملده هلاک اید بنجه بنده خلوص اولوب لیطان وزیر ایسه مقدم صرصر سبکبار ^{ایله}
 باز کشتی کچدک صرصر سیاحت لیطان وزیر خوشنک ابادده کیم اداخان یانته واروب شکایت ایدوب کیم اداخان ^{دخی}
 جهان پهلوان اردوان هندی که اون سکرطوبلی صالقی قوللور آخی آلب ایکی کرم یوز بیک ارایله کلمش بزم عسکر ^{دن}
 جازو پهلوانلری سحر ایلده بنده چکش بردار ایلرکن کلوب ایرشدک قهار اعظم پهلوانلری خلوص ایلدی شمدی ^{حاله}
 چنک یوقدر بنده سینری ارای اشته کلوب بوند بولدردی فرامز قرطاسدن اردوان هندی صدادین ^{اشید بنجه}
 دونوب الماس شاهه یا الماس شاه سوریه فراغت ایدم لمد بمله بیله کیدر سک تدارک کورزیرا وتده عسکر م اوزر ^{نیه}
 قوی دشمن ظهور ایش انشا الله او تده سوریه یولی ایلده ایدم زرددی الماس شاهه سور سوداسندن کچوب تدار کلرین ^{دیلر} کوه

شهر

قلعه لرینه و کیلتر نصب ایدوب یدی پادشاه بیش کوه بوزبیک پری ایله حاضر اولدی ایکی کونده نذار کله ری تمام اولوب اوچینی
کون فرامرز ایچو بر تخت عالی دوزوب پری شاهلری و سمنسا بانو و سهلون وزیر او توروب دیولر تختی دو شلر نیه آدی لر
بر هوا قنده سین ربع مسکون دیوب روان اولدی اشته فرامرز کلکرم بزم داستا غر خاقانیه ده عسکره کلسون **راوی**
شیرین ادا ایله نقل بلر کیمر قهار اعظم کوه برجیسدن کلوب نغره ایله عقر بر جامری هاوک ایدوب پهلو اندری ^{دارک}
خلوص ایلدی اردوان هندی ایلری کلوب ششبر حواله ایلدی همان قهار اعظم کو کسته بر مشت او رو بار روان
هندی کوفی او زرینه او توره واردی پهلو انلردو کوشه رک لشکره کلدی لر اردوان هندی ایتدی بر حج کون کچسون
زحم او کلسون میدان کیروب ن قهاری قویا کونده سانش لرین ددی قوطا سه فرامزری ارامغه کندی اما عقر پیله جازق
صبار و عتاری کوند مشلردی صبار و عتیاره جاز و سن یاب یاب کل دیوب ایلر و کلدی بو قدر ایش کوروب مسکه
مرد اولدی صبار و دخی ایرتسی کون چیقته کلدی کیمر اد خان بولشوب کوردی عقر بر جاز و هلوک اولش کیمر اد خان
ایله لیطان وزیر صبار و عتیاره ایش سکا قالدی اردوان هندی پهلو انلرک حقتن کلور اما انده نبین عتیار لر واردی
بولیم عتیار لری ال کتوره بلیدک ددی لر صبار و عتیار ال کچیک انلر برایش کیمر یه کونار نور بیله بکتسون ددی فرامز
عتیار لرندن سر باز عتیار مکر عتینه کیمر اد خان دیوانه کلشیدی صبار و عتیار کلد و کین کوردی و صبار وی زیاده
رند و قوش کوردی عتیار کوردی او رادن چقبوب لشکر اسلامه کلدی سر اپرده یه کیروب مطهر شاه او کنده تشار نصره
صبار و عتاری نقل ایلدی زیاده رند عتیاره بکزر دیو وصف ایلدی قهار اعظم و جهان بخش صرصره و زیوه کوه ^{بک} هلد
صاقتک صبار و عتیار دن سر بازک دید و کنه کوره بک رند عتیاره بکزر دیوب بر از لطیفه یوزندن انشیه و بریدلر اما
صرصره سبکیار و زیوک و نینرک و چلدک غروره دو شوب بر شمیدر ایله نابکار لر دیلر **راوی قولنج** صبار و عتیار
واقعاز یاره رند و حرآمزاده عتیار ایدی تبدیل صورت و تغیر جامه ایدوب لشکر اسلامه کلدی دیوان
اسکندری کبرادن سر باز عتیار چقبوب بر اشچی دکانه کیردی صبار و عتیار کوردی بر عتیار طرار سر اپرده ^{اسکندر}
چقبوب شویله بر اشچی دکانه کیردی آنی نشا نلیوب سر اپرده دن ایچری کیردی بو قدر اجناس مختلفه ^{عسکر}
کورب صبار و وهم آدی هله بیک مخافیله اوچینی قاندن ایچری بیوک دیوانه کیردی تخت اوزره مطهر شاه
کوردی اون درت کنکره لی تاج باشته صاغ و صول بو قدر دور در کنکره لی شاهلر او تورر تایاندم یدی ^{کنکره}
تاج ایله جواهر شاه او تورر پای تخت صند لیسنده قهار اعظم او تور مش یوزا و توزا وچ اریش قدر و قامت ایله
اگرچه قدی اردوان هندی قدر دکلدر اما مهابت و صلابتی اندن زیاده درانی کچیفه فرخند خاقانی و ملک سیف ^{و قنایط}
و کلکون و طمطراق و اوران کبی دلاور لر او تورر و قهار اعظم مقابلد سنده شویله بشقه بر مجوهر سندی قونش ^{نور}
بر نوجوان او تورر اگرچه دخی تازه اما زیاده شجاعت مساجی و غلاندرا اول ایسه جهان بخش در و باشد رک دینه ^{قوتش}

توقفتان زبردستی کوردی قهارا عظمه بگز و عتیار باشی صند لیسنده صرصر سبکباری کوردی مرتیج صفت صاع و وصول
اون آئی خنجر طاقمش باشنده آفتابه اوزره اوج داند سیمغ عنقا و تاغند سی صوقش او یله هیبت استی عتیار در کد کورن
خوفدن برک خزان کبی لرزان او لورو باش خلیفه برنده ژبوک عتیار طغوزاریش قدیله چین پور و سنه بگز و دخی
جلدک عتیار و نیرنک عتیار هربری رند عتیار لر در صبار و بونلرک جلمسین کوزدن بچوروب نشانلدی و اوصول ایله سر ^{ده} پور
طشره چقدی و اول اشچی دکانه کوردی کوردی سر باز عتیار بوقاری جقش طعام بمش اما دخی غنا کلیموب تکرار طعام
استدی مبار و یوق کوردی شجیه اوسته سلطان عتیار اند طعامی یاپدی قدن سکیم بکا دیاب دیوب و اردی پول ^{اوزره}
یعنی سر باز عتیارک و تور دخی بره و ارجق برده پول اوزرنم برکناره او توردی اشچی سر باز عتیاره طعام با یوب ^{شاگردی}
ایله کوندردی شاکرد طعامی آوب کیدر کن صبار و نیک او کنه کلد کده صبار و اوغلان بقایم طعامه بو قیچ ^{لکه} اچمه
دیوب اوصول ایله طعامه داروی قتال دیوب اشادی اوغلان دخی جواب و یوب کدی طعامی سر باز و یردی
سر باز فکر ایله بقیوب طعامی پدی اورادن قالفوب اشچینک اچم سین و یردی و دکاندن طشره بد چقوب کدی صبار
عتیار دخی طعامدن پیوب اچم سین و یوب سر بازک قفاسنه دو شدی اما سر باز کند و کند و سنه واره یبر کیم ^{خان} ادر
عسکرینه طوغز و کیم یبر شاید شول صبار و دکلری نابکاری ال دکتور مینه مطهر شاهدن و قهارا عظمه دن التون ^{الورم}
دیوب عسکر دن چقدی بر تنهایم کلد یکم اوراده تبدیل اولوب کیم ادر خان اورد و سنه کیم اما ^{دک} اخلد
دار و بیتشوب سر بازک بوغازی قوریدی سر بازک جان باشنه صحرایوب بره بکانلدی دیر کن ^{ده} اورا
قوریله قالدی صبار و عتیار ایرا قدن سیر ایلا یردی کلوب سر باز عتیار ی بندا یلدی و کلیم برده ایچنه قیوب
ارقاسنه اوردی طپان آوب کدی اورد و سنه جان آدی یولم اسالوم عتیار لری راست کلوب ^{المدن}
المسوتلر دیوب نه حال ایسه اورد و یرد و شوب اورادن طوغزی کیم ادر خان بارگاهنه کلدی ایچری کوردی و یر
او پدی و کلیم برده یره قیوب شکسته و بسته پادشاه مرده بخشیش استرم ددی لیطان وزیر بو خبر دن شادا ^{لدی}
صرصر الکتوردی قیاس ایلدی کیم ادر خان ندر اول یا صبار و شکارکی واردی صبار و بلی پادشاه دیوب سر ^{عتیار} باز
کلیم برده دن سلکی و یردی لیطان وزیر کوردی صرصر دکلر سر باز عتیار در خوش امید یوا و لسون بولیک
صرصر سبکباری الکتوره بلیدک اگر صصری الکتور و بکا تسلیم ایلسک سکا اون کیسه التون و یره یر ^{سک} ددی
اردوان هندی دخی یا صبار و بنم قرنداشم ادر آل هندی یزدان پرستلرک المدن محبوسدرا کونی خلوص ^{یلور} آید
بش کیسه التون بن و یره یر ددی صبار و اولسون انلری بن جمله الکتور و اینق شمدی بو عتیار ایچون بخشیش
استرم ددی زیر مشهور در صباد لر کرک قوش قسمی و کرک جانور قسمی ابتدا شکاره صالد قلدی زمان الکو دخی ^{حس} سکار
اکا و یرلر قانقسون دیوا یردی سترده بکا بر مقدار احسان ایدک کیم بنده قوامه کلوب سائر لرین دخی جان ^{حاشوب} نیله

دن

الركتوره پیردی جمله ار باب دیوان بلجی بوسوزیرنم دردیله کیمرادخان امرا ایله دی خزینه دار صبار و عیاره ایکی کیسه التون
 ویردی صبار و التوفی التوب اندن بر قفس کتوردی سر یازی ایچنه قیوب ستون حمیه آصه قودی کابدیزدان بر ستار
 عیار لری بونی خلص ایملک ایچون کلور لر اول زمان انلری دخی الركتوره رمددی او کون اخشاها اولدی صبار و عیار
 صورت اسلام لشکرینه کلدی چس خانده بار کاهین بولدی عیار لر ایله صرصر سبکیار ایسه اردالی او نودوی سر ایله
 اسکندری و پهلوانلری کوزه دیر لر ایدی صبار و فرصت بولوب بکچیلری دار ولدی اندن چس خانده بار کاهنده کیوب
 اردالر کزین بلدردی اورادن چقاروب بر دختش پیدا ایله اردالی بندر و عسکر اسلامدن چقاردی اوردوی
 کتوروب اردواند واروب اردالی کوستردی و بش کیسه التوفی الدی کجه کچوب صیاح اولدی افتاب علمتای ایله
 روشن اولدق بروره کوردیلر که بکچیلری دار ولوب اردال هندی چالمش لر بیلدیله کیم صبار و عیار ک اشیدر انما
 قهار اعظم ایله بران پهلوانلر شکاره کندی برنج شکارا وروب کلدیله لشکره یقین دامن کوهن بر عیشر نگاه وارا یدی اکا اینوب بکلر
 ایله شکار ایله کلرین کباب ایدوب عیشرته باشلدیلر صرصر صبار و کلوب بر قیاحت ایلمسون بو اوردوده قالدی زیوک
 عیار چلرک عیار ایله کیمرادخان عسکرینه کتدیله زیر کوردیلر سر یاز عیار بو قدر صبار و عیار ک پابندینه اوغرا
 دیوب جسته کتدیله نیرنک عیار قهار ایله بیله کندی جهان بخش دخی بیله ایدی نیرنک عیار کباب لری پشورپ
 بران مجلسه شیر نیکارلق ایله جانی صقلوب اول اردان قالقدی کزینورک اوست یانی طاع کوهه طوغری
 چقدی بریده او توروب اطرافنی تماشا ایلرکن حکمت خدا نوم غلبه ایدوب او یوید قالدی حکر صبار و عیار صیاح
 اولجه تبدیل صورت ایرکندن اسلام لشکرینه کلدی کوره یمر اردال هندی ایچون نه دیر لر دیو کلوب کور
 اردال هندینک خلوص اولدوغین دیوب صبار و عیار ک اشیدر دیلر و سائر عیار لر او زوده قالدی نیرنک
 ایله قهار شکاره کندی کندی کندی ویر ایتدی اول ورا یم شکارده نیرنک عیاری دخی الركتوره یمه صکره
 سائر لن دخی صیدا یدرم دیوب شکاره بیله کندی تمام کوزتدی اول عیشر تکله ایدوب بران دن نیرنک طاعه
 طوغری کندی صبار و او زاقدن کوزتدی او یوینجه فرصته دیوب یاب یاب واری نیرنک او تورکن
 دار ولدی و کلیم برده ید قیوب صالته صرت ایله اما حکمت خدا نیرنک او یودوغنی محل بویله بر محل ایدی
 البته قهار اعظم پهلوانلر ایله او توروب عیشرت ایله و اوست یانی یاچین قیاستویله بر یول وار اورادن کچوب
 کیمرادخان اوردوسته این برویانی اسلام اوردوسته این شمردی صبار و عیار اول یولدن کیدرکن پهلوانلر بو قار
 صبار وی کور لر دی صبار و ناچار اول یول ایله کیدوب خوفیله اشاغه بقار بر کیدر دی بنی کور مسونلر دیو تمام پهلوانلر
 برابریه کلوب خوفیله کچرکن یاغنی بر جالیله ایلشوب یوزی اوزره قبانندی و کلیم برده نک اوچی صبار و نک اندن چیتقو
 نیرنک عیار ایچندن یوارلندی پهلوانلر عیشرت ایلرکن بر پاتوردی اولدی نیرنک دیوب بقشدیلر کوردیلر بو قار و بایر

با بردن بر آدم یوار لثوب این بونک اصلی نه اولدیرکن نیرنک کمدی آ پهلوانلرک او کینه اینوب قالدی
 کوردیلر نیرنک عیار در الحی ایاغی بغلو و عقلی باشنده بو قدر هلدی تارق داروسی دفع اولدی پهلوانلر
 کولشوب طور لر نیرنک شاشوب بنی کیم باغلدی ددی پهلوانلر بلرز کیم باغلدوغین انجق سنی بویله
 کوردک طاغدن بری یوار لثوب اندک الک باغلو و عقلک باشنده دکل ایدی ددی لر و بنیدن آدی لر نیرنک عیار
 دوشنوب بس بللی او یوشمدر صبار و ده کلوب بند ایلدی دار و لثوب ظاهر قصد آ یوار لثوب ددی ناصل
 اولدوغین کیمسه فهم ایدم مدی اما صبار و عیار دوشوب نیرنک بو شانجه شمدی بنی کوروب بلکم بو غازی الومیر
 دیوب قلوب او یله قاچدی کم توزین بیله کوره مدی لر اورادن کیم ادرخان بارگاهنه کلوب کیم ادرخاننه بوقصه نقل ایلدی
 کیم ادرخان اولسون و سائلر اولسون بوقی اشیدنجه کولشدیلر و ایندی لر اوستی کوروب طوت قابلمیشدر
 ددی لر مکز نیوک ایله جلدک عیار سر باز دن خیر الملق ایچون کیم ادرخان اوردوسنه کلوب بارگاه کیم ادر
 سر بازی قفس ایله اصلی کوردیلر اوراده طور لر دی بر طریقی ایله خلوصه چاره بولا لیدر دیوب کلر لر دی
 ناکاه صبار و کلوب بوقصه نقل ایلدکم انده ای دی لر اورادن چقوب برویه کلدیلر یعنی بارگاه اسکندره کلدیلر
 قهار اعظم دخی پهلوانلر ایله سر ایدر ده یه کلدیلر نیرنک احوالین نقل ایروب کولشدیلر نیوک عیار ایله جلدک
 عیار دخی سر باز عیار قفسله بارگاه کیم ادرخان اصلی اولوب صبار و نیرنک عیاری نیجه دار و لثوب کچرکن بو
 نقل ایلدیلر اصلی بیلدیلر کیم نیرنک عیار ناصل یوار لثوب و صبار و نیرنک حرآمزاده عیار اولدوغین فهم ایلدیلر
 اختراز اوزره اولدی لر اما اول کیمجه نیوک و جلدک و نیرنک عیار لوجی اتفاق ایروب اندک اوزرینه کوراد
 سر باز عیاری قفسدن خلوص ایلیه لر فرصت بولر بیلور لر ایسه صبار و دخی الکتوره لر قلوب اوج
 عیار تبدیل صورت ایروب بارگاه کیم ادرخان وار دی لر تمام دیوان صبا و لجنه بکلوب هر کس کندی کیم ادرخان
 دخی سر پر اوزره پیر ایروب یادی اما صبار و عیار شاگرد لر دن او توز قدر عیاری کینه قیوب کندی دخی
 بریردن کوز تمک طور دی زیر بیلور دیکم خدا پرست عیار لر ی بو کیمجه کلوب سر بازی خلوص ایلمک سعی ایلدیلر
 پس اول اوج عیار اول کیمجه ایاق کسلنجه بارگاه کیم ادرخان کیم مک مراد ایلدیلر همان او توز قدر عیار کیندن
 چقوب بونلره نره ییای او غز یلر دیوب یور نیجه های قلنیا نلر کیندم ادم وار ایش دیوب بونلر قاچقو استدر
 استدی لر حکمت خدا نیرنک ایاغی بر چادر طنابنه ایلوب یوزی اوزرینه یقلدی صبار و عیار اوزرینه دوشوب
 بند ایلدی جلدک ایله نیوک فرار ایروب قور تلدی لر و صبار و عیار نیرنک عیاری دخی آلوب کتوردی بر
 قیوب سر باز عیارک یاندم آسه قودی **بویکادن** صباح اولدی جلدک ایله نیوک عیار لر بو احوالی مصره نقل
 ایلدیلر نیرنک عیاریمه طوتدی لر بلرز نیلدیلر ددی لر جاسوس کوندر و ی خیر آدی لر کیم آیدم قفسه قیوب سر باز عیار

يانته اصمشار **اذيجانب** سرا برده اسكندر كبراره بگر و شاهلر صبار و عتبار و عتبار و عتبار عتبار عتبار
 الة كور و ب قفسه قيوب شاهي بارگاهنه او بخته ايلك كيمسه جوايه قادرا ولا ميورد يو براز طعن آميز جواب
 ايلد يلا متاصر صبرك بوكلما اتدن انوب غيرته كلدي اما مقيدا اولدي ز يوك عتباري برازدن تنه ايد چكوت بازيك
 بوكون بگر ين طعن آميز سوز لر ن اشده كنجي هب او نكته لر بزمه در ايمدي سنكله بو كچه بوليمك برايش كور ب سوز باز
 ايله نيركي خلاص ايدده له و هم صبار و ايله شول ليطان و زيرد كلدي ملعوفى ز نكله له انجق سن باش راهب اولان
 كبران راهبي دار و ليوب شكته كير بن كير ادخان بارگاهنه واروب دار و ليوب كير ادخان پرينه يا توب نصف ^{الليل}
 كچد كدن صكره سني چاغر درم سن كلد كيم بن يا كبران بو كچه دو شمه نار نوري كوردم بكا عتبار ايدوب يا كير اد
 خان سن بچون غافل اولوب بيشا عصيان ايلك تيز يردن قالقوب كير ان راهبي دعوت ايله بو تنيهي كا
 سويله بن اكاده تنيه ايلر ليطان و زير ايله صبار و بكا عصيان ايلد يلا ايلك ايكسزده طتوب بارگاهك او كنده
 چار بجه كروب قار نرينه بر طاش قوا و چركون او يله طور سونلر سزده او چركون خلوت كيروب بكا عتبارت ايد
 كيمسه بو زيكن كوروب يانك كلسون ددي ديرم سنه بنى تصديق ايدوب بلي بشاره بويله تنيه ايلدي
 دير سين او ته سين بن پياره ددي بو قول او زرينه اخشام اولجه صبر ايلد يلا اخشام او غل جلدك عتباره تنيه
 ايلدي كوره بو سني عتبار لر ايله سرا برده بو خوش حفظ خراست او زره اول شايد صبار و عتبار كلوب بر رخنه كچون
 ددي اندن ز يوكي الوب طوغرى كير اد خان بارگاهنه كتد يلا تمام خلق يا تد قد نكرم ز يوك كبران راهبك چاد ^{رينه}
 واروب كبراني دار و لدي اندن كندی كبران قيافته كيروب يرنه يا تدي صرصر دخی اخفا ايچون خانم بار پاي
 پر ماغنه كچوروب كير اد خانك سر و قتنه و اردى پاك دار و ليوب اوصول ايله كچدى تحت الله صقلودى صبار و
 عتبار ايسه بارگاه قپوسند بگر عتبار لر كلسون ديواندن صرصر قالقوب جامه خواب او زره او توروب بره بره ديو
 ال قاقدي نوبتجي او شاقلا ايچرى كيروب كور ديلر ياد شاه قالقوش جامه خواب او زرنه او نوردر كلوب قر شونه
 طور ديلر بونله قتي صبار و عتبار ددي بونلن بار ساه قپوسند طور ديلر تير چاغرك كلسون ددي واروب
 چاغر ديلر صبار و كلد كيم صرصر صبار و يرد يا صبار و تين بكا كبران راهبي چاغر كلسون سن او برادن ليطان
 و زيره او غريوب ليطاني ال كور ددي صبار و عتبار نولر ديوب كيدوب اما شاشدى بو ي وقت زمانه تيلر بونلري
 ديوهله اول كبران راهب چادرينه واروب كبران راهب قيافته ز يوك عتباره تمثاد نكرم بيورك اي دين اولوسى
 سيزي كير اد خان استر ددي ز يوك عتبار راهب قيافت نولر كيدو يرميلورم اصلنى بكا ده اشارت اولري ديوب پير ^{نذن}
 طور دى يانته خليفه لر ندين بروج راهب الوب كير اد خان چادرينه كدى صبار و اورادن بونو نار نورك بر حكمتي
 وار انجق ديوب ليطان چادرينه و اردى ليطاني قالديروب سني شاهيمز كير اد خان استر ددي ليطان لعين دخی

دخی شاشوب بوی وقت زمان بزی نیلر اولدودی صبار و ایتدی بند بلم آکسوزین جامه خوابندن قالقوبیجا
 چاغرتدی وار تیز بکاکبران راهی چاغر کلسون سن اورادن وار لیطان وزیر آل کتوردی دخی اوته سین
 بلم انجق کبران راهی کور سو بیلدرا ولسون کیدرم زیا بیکاره اشارت اولدی ددی اندن بلد مک
 نار نورک بونن ظهوره کلچک بر حکمی وارد ددی ملعونلر باشنه نه کلچک بلزلر حاصلی لیطان وزیرده قالقوب
 صبار و یله بارگاه کیمراد خانه کلدیلمر مکر مقدم زبوک عیار راهب قیافت کلشیدی صر صرایله بولشوب اشارتله
 بر برن بلدیلر اندن صر صرا و شاقلمه شمدی صبار و عیار ایله لیطان وزیر کلدم سین طوتک شونلری دیو فرمان
 ایلد و کدر ایکنسند طتوب بند چک ددی غلوملر فرمان پادشاهک ددی لر بو اراده صبار و عیار ایله لیطان
 وزیر کلوب صر صرا و کندر کیمراد خان دیو تمنا قلدی لر زیا صر صرک تبدیل اولماسی سائر عیار لر کبی دکلد ر پیر یار ^{سازک}
 همانلی خاصه سیله طابق النعل بالنعل اول شخص اولور اصلو بر حالیه بلنن برده خانم پاد پاریله تبدیل اولور
 حاصلی صبار و عیار بو قدر تدعیار ایکن فرق ایده مدی صر صر کیمراد خان قیافت دو نوب کبران راهب ^{تند}
 زبوک خطاب ایدوب ای دین اولوسی بن بو کیمجه دو شمد نار نورلی کورده بکا عظیم عتاب ایلدی ^{لیطان}
 وزیر ایله صبار و عیار نار نوره عصیان ایلش لر خدا پرست اولق استمشلر نار نورده قایمش ایتدی جملکری
 خدا پرستلر اتم عذاب شدیدا یله هاوک ایدرم لکن بوبلو او زر یکردن کتسون دیر سکر لیطان ایله صبار و
 طتوب او چگون تعذیر ایدک و سیزده او چگون خلوت کیروب قبانوب بر نشنه یوب ایچک بکانیار ایدک دینیه
 ایلدی نه دیر سین ددی زبوک کبران صور تنده بلی یا کیمراد خان کر چکسین و کر چک سویلر سین نار نور بیکاره
 بویله تنبیه ایلدی ددی صر صر غلوملره اشارت ایلدی طوتک شونلری نار نورک حکمی برنده بولسون دینجه بونلر
 غلوملر طتوب بند چکدی لر بونلر نره خدا پرست اولقدن خبر سینر بو قدر دیوب فریاد ایدم کور دیلر اما کیم ^{بوق} دکلد
 تیز بونلری باصعاه او کندر چار میخه کرک ددی کیجه نک ایچنده جلوه دلره خبر اولوب کلدی لر بارگاه کیمراد خان
 او کندر ایکی دان چار میخ یا پوب برینه لیطان و برینه صبار وی صرتلری اوزره یا توروب قارنلرینه ایکشربوز
 وقته بر طاش قودیلر صر صر تنبیه ایلدی پازین منادیلر ندا اولسون هر کیم بونلره برلقمه نان و برا بچم سو ویریه
 برینه انی چار میخه قورم زیا بوا یش نار نور تنبیه ددی و بندخی کبر ایله خلوت کیروب او چگون ددک چقا از
 کیمسه بزی رایوب صور ماسون دیو تنبیه ایلدی غلوملر کیدمجه صر صرایله زبوک عیار ففسلر ایله عیار لر ^{دک}
 اندیروب صالحیویر دیلر صر صر کیمراد خان او چگونک دارو ویردی زبوک دخی کبران او یله ایدوب راهیلره او چگون
 بکا بقا کن دیو تنبیه ایلدی اندن صر صر کیمراد خانک خزینه سین بو شال دوی آدی و زبوک آتش کره نک ذی قیمت ^{شیلر}
 قالدی ددی آنکه یونری کولدی سر باز عیارده لیطان وزیرک خزینه سین بو شال ددی نونک عیارده اردوان هند نیک

خزینه سین بوشادوب طبان الکلیر اعلم عیار لک کیفلی کلوب یوزلری کولدی سوروب لشکر اسلام خلق
 چادرلرینه کندیلر چونکم شب مرورایدوب صباح اولدی کیمرادخان بارکاهی اوکنده لیطان وزیر ایله صبارو
 عیاری خلق چارمیخند کوروب بره بونک اصلی ندر دد کلر ندم منادیلر نذا ایلمکی باشلادی بوکیجه نارنور کیمراد
 خانه واقعه سنده شویله تنبیه ایلمشدر اوچکون دك کیسه برلقمه نان و برا یجم صویر مسون فرمان پادشاهی اویله
 وارد اولمشدر دیوب بوکن هر کس اصلی بلوب مقید اولدی بختون وزیر برادری ایجون غمه دوستدی کرچکدن نارنو
 تنبیه ایلدی قیاس ایلدی برو جانده بکلر و شاهلر دیوانه کلوب سر باز ایله نیرکی کوردیلر خلاص اولمش سوال
 ایلدیلر صرصرده اصلی بر بر نقل ایلدی نابکار لره ایورنک ایلمش سیز ددی لر کولشدیلر بونک اوزرینه اوچکون کچدی
 دردغی کون کیمرادخانک تحت التزم عقلی باشته کلوب کوردی بزقک یرده یانور اما قارف اویله آچدرک با ییلور
 دوستدی بن بوننه ار ارمده دی شماند ایلدی علوملر کلوب کوردیلر شماند تحت التزم کلور بقدی لر کیمرادخان
 فریاد ایدر جامه حواب لباسیله هله بون چقاروب کیمرادخان بنی کیم تحت التزم قودی ددی غلاملر شاشوب پادشاه
 فرمان ایدوب لیطانیله صباروی چارمیخه کردیکر و اوچکون دك طشره جقار دیدیکر اشته اوچکون اولدی شدی
 شماند ایلدیکر کوروب سزنی بو صورتده بولدی ددی لر کیمرادخان شاشوب بنم بودید و ککر شیارک بریستدن خیر
 یوقدر ددی هله لباس کورک ددی لباس ارادیلر یوقدر بره بختون وزیر چاغرک کلسون ددی واروب چاغر دیلر
 بختون وزیر کلدکم همان کیمرادخان بختونه یا بختون بوایش ناصل ایلمشدر کیم سنک بدن خبرک اولیه دیوب براز
 دارلدی و سوکدی بختون وزیر پادشاه بن نه بیلم بنم ایله مشاوره ایلدک کیجه قالقوب نارنور بکا واقعه
 شویله دیوب کبران راهبی دعوت ایدوب انکله مشاوره ایلمش سکر کبران راهب دخی بل بکاره نارنور بویله تنبیه
 ایلدی دیوب قرنداشم لیطان وزیر ایله صبارو عیاری چارمیخه اورمش سکر و اوج کون دك طشره جقار زیر نارنور
 اویله تنبیه ایلدی دیمش سکر بوننه بنم صوچم وارد دی بوکن کیمرادخان وارک بکا کبران راهبی کورک ددی
 کبران راهبه آدم کندی کیمرادخان هله لباس بولدی لر کیندی کبران راهبکم اوتده عقلی کلوب یاندوغی یرده
 شماند ایلدی راهبلر کوروب صومعه ده یعنی خلوت بارگاهنده بولدی لر بکاند اولدی ددی راهبلر احوالی نقل ایلد
 کبران راهب نجیب بنم بوایشدن خبر یوقدر دیرکن کیمرادخانن آدم کلوب بیورک ای دین اولوسو سزنی پادشاه
 استر ددی لر کبران قالقوب کیمرادخان بارگاهنده کلدی کیمرادخان کبران دن بو قصه عجیبه سوال ایلدی کبران بنم خود
 بوندن اصلا خبرم و اکاهم یوقدر ددی بوایش غالباً خدا پرست عیار لر نیک اشیدر ددی لر بارگاهنده طشره جقوب
 لیطان وزیر ایله صبارو عیارک حالین کوردیلر ایکی سیدم کند ولردن کتمش هله بونلری چارمیخند اندر ددی لر
 دخی حرکت یوق اغزلرینه بره فنجان سود آقیدوب مومیا ایجور دیلر بران دن کند ولره کلوب رنک اولدوغی

اندر ده بیلدی خزینه لر دخی کمتش قفسلر ایله عیار لر کمتش مکر که صرصر بر تن کم یازوب بر اقمشید^{۵۴} بولوب کیمرا دختا
 کوستو دیلر کیمرا دخان الویا و قیدی یاز مشک بنگه صرصر سبکبارم ملعونلر اقدم قتال زنگیدن خوف ایلمر^{۵۵} خوشه
 بر کیجه بویله کلوب جمله کرکک باشین کسردم عیار ایله ایش کوروب نه ایلسکن کرکک ایدی شمد بک بو قدر چه پتر
 بر کلنده دخی باشیکن کسردم دیش بیلدیگر که بوایشی ایدن صرصر در اردوان هندی بوئدن زیاده غضیه کلدی زیر ابوتون
 خزینه سی کمتشیدی کیمرا دختا پادشاهم البتد فرمان ایله عسکر جنوب جنک اولسون بن میدانه کیره یو ایتدا و نابکار عیار
 میدانه دعوت ایدیم یو میدانه کیره وکی صبی مجا غندن طنوب ایکی بر تایم اردن صکره هر کیم میدانه کیره سه
 صالح ایله قتل ایدیم یو اصلو امان و رومان و پرمیه یو دیوب نارنوره غلیظرمیمینلر ایلدی و ابراه ایلدی کیمرا دختا
 دخی غضبی و ارایدی فرمان ایلدی یارین چنگدر دیومنا دیلرندا ایلدی **امانلای ایدر** مکر صرصر سبکبار کندی
 کلوب بونلری تبدیل سیر ایلر ایدی اردوانک کذوسی ایچون ایتدی وکی دعوی دکلدی خوش ایدی ملعون بنده
 سکا بر ایش ایدیم یکم بندن غیری میدانک کسه کیر مکه حاجت قالمیه ددی اورادن دو نوب سر پرده اسکندره
 کلدی اولان مصاحبتری نقل ایلدی یارین چنگ نذا ایتدر دیلر ددی و اردوان هندی بنیله کوروب میدانه جنک
 ایلسه کرکک ددی مطهر شاه دخی فرمان ایلدی یارین چنگدر دیوبیر بر منادیلرندا اولندی ایکی لشکر صباحه تدارک
 اوزره اولدیله چونکم اول کچد مرور ایدوب صباح اولدی آفتاب عالمتاب قلعه افقدن باش کورستروپ روی
 ارضی برصنیا ایلدکه کیمرا دخان عسکر ندن کومبور کومبور چنگ طبللری چالوب ایکی کره یوز بیک لشکر آت فیل
 و کرکد انلرینه سوار اولدی عملرو بیرا قدر شقه لرین کشا دایدوب کر وها کوره عزم میدان ایلدیله تمام میدان
 مرکزینه کلوب آلا یارین دوز دیلر قلبگاه عسکرده کیمرا دخانک تختی پدی فیل مشکوسی اوزره پرکیدوب و زرا
 و امر و مجتمان ایله تخت اوزره قرار ایلدی اردوان هندی دخی بیاض فیله سوار اولوب وجودین چین پولا
 راسته ایلوب جلدی کیمرا دخانک تختک صاغ یاننده قرار ایلدی صول یاننده قزداش ار دال هندی طور دی
 اسلام طرفندن دخی چنگ حریر چالوب دریا مثال عسکرک کزیره لری سوار اولدی مطهر شاهک تختی قرق
 دانه فیل اوزره بزه یوب بو قدر شاهلر و شهزاده لر صاغ و صول قرار ایلدیله صاحبقران منزل رسنده قهار اعظم
 طوروب سائر سر قیله نلر دخی هب صاغ و صول بولکی یولججه طوروب صرصر سبکبار اول کون بر زبون آتده
 بندی و بر کورن منتهاپیدا ایلدی طاعند بکنر انا اچی محوف و کول ایله کرج طولی آتی دوشنه آوب قلبگاه
 لشکره طور دی بتون پهلو انلر صرصره بقوب کولشور لردی صرصر خلیفه لرینه اصماریدی بنی اردوان هندی
 دعوت ایلوب میدانه کیرد و کیمر زمان سیز بنی عیارانه و شتک ایله میدانه نیله کورن ددی ایکی جانبند^{تمام}
 بربر لرینه مقابل اولوب میداندر اچلدی آفی کور دیلر اردوان هندی یوز قرق درت ایش قدیله فیل سوروب

میدان کردی جمله کیمرادخان عسکر نوح اولان پهلوانی پیاده اردوانک اوکنه دوشوب تعظیم ایله میدانه
 کتوردیلر اردوان میدانم براغوب دونوب کدی یلر فقط اردوانک یا ندم بر پیاده قالدی کومصری طونار سه
 بوآلوب علم دینه ایلمه زیر کیمرادخان اصمارش ایدی صقیق عتباری اولدرمه همان طوب بکا کوندر عذاب شدید
 ایله بونوم بن هلوک ایده رمدیو صبار وایسه زبون لیطان ایله چنکر کلچک حاللری یوغندی ایکسید جادر لر
 یا تور لر ایدی حاصلی اردوان هندی میدانم بر مقدار سپاهیک عرض ایلد کدنصرم قول قالدیروپ طرفیندن
 جانان طیللری دکدیروپ بلند اوز ایله نغم اوروب ای خدا پرستار بوکون اول کوندر صبر حکمی صالغ ایله
 قتل ایدوب بی نام و بی نشان ایلسر کمدراجی جلدن اول میدانم صرصر سیکار دد کلری عتبار کلسو
 افی بجای غندن طوب ایکی بر تا پمردی هر کس صرصرک یوزینه بقدی یلر صرصر همان التند اولان بار کیری سو
 مطهر شاه و قهاره و جهان بخشه بنی دعادن اونماک ددی بونلر ایتدی لر کل صبر ایله کمد شول لعینک چنکنه
 شاید بر خطا واقع اولمکر قتال زکی کلد صرصر بچون صالیویر دیکر دیوبنم عتاب ایلرد یلر صرصر کولوی سین
 همان همت ایله انشا الله تعالی بن اول لعینه کورک نه ایستلر کسر سیر ایله دیوب اول بار کیری میدان سو
 بار کیر ایسه همان بقدم دیوب طور صرصر یوسنجه بش التوز مقدار عتبار صرصرک ایکی طرفیندن اوکنه دو
 هر بر عتبارک التمد بر سازهای هوی ایدرک صرصری میدانم کتوردیلر اندن صبان ایله عظیم طاش شنگ ایوب
 دوندی لر اردوان هندی صرصر سیکاری میدانم اوسورتد کوروب خیران اولدی و غضبه کلدی بنی مسخره
 آتور دیو اما صرصر اردوانک تمام مقابله سنه کلد کرم اول کور ز ایله اشارت ایلدی یعنی عشق ایلدی اردوا
 هندی دیلک آتش اولوب بقه نابکار عتبار ندر بو سنک ایتد وک قباح اول دردمند لری او یله ایتد وک
 قباح یتشمز میدیکیم باد شاهن ایله اول دین اولوسی قوجه ملعونی او یله چپس ایدوب ازیت ایلدک ددی
 صرصر ایدی یا اردوان سنک بک کوجینه می کلدی اول صبار و دکلری حرامزاده بز عتبار لر بر طوب قفس ایله
 چپس ایدوب بارگاه ستوننه اصد و غنه هیچ بز اولماق سن شمدی اول دعوی قوده بنی میدانینه دعوت ایلدک
 مرادک ندر ددی اردوانم ایتدی نولسه کرک مراد مستی طوب ایکی بر تمقدر طورمه جمله ایله ددی صرصر
 اولسون نابکار اگر سا جمله نوبتی دکرایسه بنجه دیلر سنک ایله دیوب بر کره اول کورز منتهای الماکی دور ایتد
 آت سوردی اما کرک علم سایه سنک کیمرادخان و سانش لر و کرک اردوان هندی بخت ایدوب ایتدی لر بونا بکار عتبار
 فنجی قوت مالک ایش التمد اولان کورزی شو یله بی پاک بن بیله قولنا ممد دیوب اردوان در هله کورزین برابر
 ویردی اما صرصر تمام محل برینه کلد کرم یکینوب اردوان کورز او رسه کرک اما اردوانک قدی دیراز صرصر
 ایسه آن بو کره صرصر رخس اوزرندن ایاغه طور بر خشت بر پشت پا اوروب بنجه صرصر ایدی ایسه تارد وانک

و آنک باشی بر اینینه چقدی رخس بیچاره اول دپمه بد که یقیلوب جان و پردی صرصر اول کورزی اردوانه چار
 کورز اردوانک کورزینه راست کلوب یوفقد جق کورز پاره پاره اولوب ایچنده اولان کول ایله کرج ^{صاحب}
 اردوانک کورزینه طولدی اردوان اوخ دیوب الندن کورزی براغوب کورزین ایله او شد مرغه باشلد
 صرصر شتوم غلیطه ایله سوککه باشلدی صرصر ایسه کورزی او روب پرتاب ایدوب زمینه ایندی و صبان
 باد پای باشدن چونوب و اول اوچ سنک مذکور کم اوچر بچق و قیه دراما او ردوغی بری یوز بطمان ^{طاش}
 ضرب قدر چوریدردی و مطلسمدرا آتد قچه یینه برینه کلوردی اصلو روکمن ایدی اول سنکک برین چقارب
 کفت صبان قودی و اردوانک سینه سین نشان آتوب کشتاد و پردی طاش غزیوب کلدی اردوانک سینه سنه
 اوله او دیکم اردوان قیاس ایلدی یک سینه سنک تحت سستی قوب صرتینه یا پندی اوخ دیوب ال قبضه کمانه او ری
 نوکلی حدنک ایله صرصری او مرغه زیا کورزی اچلان کر کوره صرصر بر سنک دخی چقاروب کمان طوتان اینه
 او ردی اردوان اوخ دیوب تکافی الندن زمینه اندی صرصر طولشوب بر طاش دخی اکسستی کوکنه او ردی اردوان
 اوکنه قپانندی **حاصلی کلام** صرصر اردوان هندی دو کد و کد طاشیله بر قیافه تو دیکم اردوان اشکل
 بار بار باغروب نه طرفه کیدم جکین دخی بلز دیکم کیدم کیر ادخان کور دیکم اردوانک غیر ایستی بتدی مفته
 کیدم یورامر ایلدی ایکی بیک مقداری عسکر یور یوب اردوانی میدانن آتوب کتسلر کرک ایدی برازی صرصر ^{بند}
 یوریدی و برازی اردوان کتدی صرصر سبکبار کتد و او زرینه کلنلری همان قاروره نفت او روب بوتدی
 طوشد و ردی بوتدی طوشد و ردی بر برین سیوندیره لم دیر کن جلسی طوشوب چاغری چاغری یا ندی صاغ
 قلندر ده یوز کوز یا نوب او تولمش عرب طشاغنه دوندی بو ار القم اردوانی میدانن چقاروب علم سایر سنه
 آتوب کتدی کیم ادخان او یک سندن طیل ارام چالد یروب دو نوب قوندیلار برودن اسلام عسکری دخی طیل
 ارام چالوب دو ندیله سر ابرده اسکندره کلوب صرصره افرین ایلدی لار و تدرن کیم ادخان دخی بار کاهنه کلوب
 اردوان هندی بار کاهنه ایلتوب یا توری قودیلر بتون وجودی بره بعض یورلی دخی زهدار ایدی ^{شیش} **حاصلی**
 چکوب بره لرینک قان آلدی روز حملرینه صرصر او ردیلر اشته بونلر بوندم بو حال اوزره قالب بروده اسلام عسکری
 قتال زنی نزمان کلور دیوب چشم کوشده نبرد استاغز فرامزده کلسون **داوی معینه بیان او یله نقل و بیات**
ایلر صیر فرامزده سر آمدالتی کره یوز بیک دیوب بری عسکر یله برهوا غزم ربع مسکون ایدوب مخلوردی برکوت
 بریم قوندیلر فرامزده سببان آتد او تور کن قرطاس مرده سبیله کلوب فرامزده اوکنه تمان ایلدی و فرامزده
 سلطانم شونم بر غریب تماش او اردد سیری واجبد زیا بردخی راست کلردی فرامزده یا قرطاس اول ^{تماشا}
 ددکم قرطاس سلطانم جناب خلق عالم بجه در لو مخلوقات خلق ایلشد فرامزده ققنوس دیر بر قوش خلق

ایلشد چغت اولن حق تعالی بیک ییل عمر تقدیر ایلشد و بور فی غایتله او زوندر و بور نند بر و ایتد بیک بر و بر و ایتد
 ایکیوز مقداری سو باخلر وارد رقیق بیک ییل عمری تمام اولوب وقت کلسه واروب بر پرده اودون بیغار و اوزینه
 چقبوب او تمکه باشلر فریاد ایلر بور تنک هر بر سو را خدن بر در لو سازک نغمانی کلور کویا بر ایکی یوز سازک بر بر
 سیراهنک اولوب چال نور قیاس اولنور قرق کون اول اودون اوز زنده او یله فریاد ایلر قرقینی کون قناتلر
 بر برینه اوروب اه ایلر بر آتش پیدا اولوب اودون ینا رکندیدخی بیله یا نیوب کول اولور او چکوندن صکه
 اول کولدن بر ققنوس پیدا اولور او چوب کیدرا شته شمعی بر ققنوس بر پرده اودون بیغوب اول اوزیک
 اوز زینه چقمش او یله فریاد ایلر نغمان ایلر که چیکور دلنوردی فرامز ایدی او یله ایسه تماشاسی لانه
 امیش دیوب سیرا یله لم دیوب شاهلر و دیولر ایلر وار دیلر اراقدن سیره طوردیلر فرامز نظر ایلدی بر منقش
 قوش اما بور فی غایتله اوزون عینی ایلر قلیج بالخی بور فی کبی و دلاک دلاک جمله نغمان اول دکلردن کلور فرامز
 حقا قدرت صنعته خبران اولوب قالدی مکر جو قدان او ترمش قرق کون اولمش اولکون آفی کوردیلر بر کوه
 قناتلرین بر برینه اوروب انسان کبی بر آه ایلدی بر آتشی ظاهرا اولوب پارلادی استده اولان اودونلر
 طوشوب کندیره بیله یاندی و اینوب کول اولدی فرامز کوره لم ققنوس پیچه چقارمی دیوا و چکون دخی
 بکلدی او جینی کون آفی کوردیلر کولک ایچندن بردانه ققنوس سلکوب چقدی و قنات آچوب او چوب کندی
 فرامز اورادن قالقوب بر ویدکلدی و تخته او تورب بر هوا قالقدیلر عمر ربع مسکون ایلدی اما بر محله
 کلوب فرامز زمینه نظر ایلدی بو بر بر سیاه یا تمش اصلو او ت بته مش سوال ایلدی ایا بوز مین بو یله نخون
 سیاهدر دیو قرطاس واره یم خبر کتوره یم دیوب فی الحال زمینه ایندی کوردی طقوز باشلور اورن اول واد
 مسکان طومش کزدیکی یرلری او یله نفسی ایلر سیم سیاه اتمش و اول را ییقین اون کویلدی دخی خراب اولمش قرطاس
 کلوب فرامز ده جواب ویرد که فرامز ایتدی ایدی اقصا ایلدی کما اینوب اول جانورک شردن بو وادیلری
 خلوص ایلیه و زردی فرمان ایلدی دیولر حقی اشاعه پیره اندیروب فرامز یا لکن کوز نر آصف الادی بو ازر
 اولدوغی جانیه روان اولدی قرطاس دخی برابر تمام ازرک یقینینه کلنجه ازر دخی آدم را یحیی سین الوب فرامز ده
 طوغری کلدی **راوی قولنجده** اکش ازر قسیمی دم کش اولور اما بو اورن نه سردم کش دکلدی انجی درت باوی و ایلدی
 یعنی ایاغی و ارایدی کر تنکله کبی و پنجلری ارسلون پنجمسی کبی طرنا قلی و تیز ایدی هرینه پیچه سین الشدر سه
 چکوب کند ویدالوردی شمعی فرامز دی کورنجه جمله ایدوب فرامزک اوز زینه آتدی کما پیچه اوره فرامز
 پرتاب ایدوب بر جانیه آتدی و اوروب اورنک اورتد باشنه بر کوز پیچه اوردیسه اورن ندر سر سراسمه
 اولوب فرامز آفی فکر ایلدی بو روزی سیاحتدن کلدوکی زمان سی سر بحری نام بر جانور کتور مشیدی نند

بنام بوفی ملتوب کتوره پیر دیوب کور زیله دوکد دوکد زبون ایدوب قرطاسه زنجیر کتور دیوب طفقوز باشین
 دخی باغلدی ویدکینه آلوب دیولرک یانته کتوردی و دیولرک تسلیم ایدوب یینه برهوا عزم راه ایلدیلر ^{تا کیم}
 ربع مسکون ایلمده خاقانیه یه یقین قالغجه برمنزلدا یئوب فرامز قرطاسی ایلر و عسکره مشرده یر کوندری
 قرطاس دم چکوب خاقانیه اوکنده عسکر اسلاوه مه ایدری عسکر اسلامک کوزین لری سر ابرده یی جمع اولوب
 اقدیمز قتال زکیدن اصلو بر خیر ظهور ایلدی قرطاس دخی کلوب چقادی ددیلمر مطهر شاه دونوب حد
 ذاتک دامادم صاحبقران عالم ند چوق اکندی باری بر صیح خبر اله بلیدک پنجه اولدی دیوب فیلسوف دانایه
 ایتدی ای دانا باری سن بر برمل ایله کور سک صاحبقرانک احولک نیه منجر اولدی ردی فیلسوف دانا اولدیوب ^{تخت}
 رملی اوکنده الدی اسطراب ایله ناظر فلک اولوب یوقلادی باش قالدیروب لا یعلم غیب لاله پادشاه شمدی
 خبری ظهور ایلر یو محله باقدق دیرکن بر کتوردی قویدی برم ندر اصلی دینجه قرطاس سر ابرده دن ایچری
 کیردی مطهر شاه اوکنده کلوب تمنا ایدوب پیر اوپدی و پهلوانلر اوکنده دخی پیر اوپوب ایتدی مشرده ای ^{شاهلر}
 وای دلاور لراقدمین صاحبقران عالم کلیور یارین انشا الله کلوب داخل اولور دکر بر مرتبه سرورال ویزد ^{یکم}
 دلاور لره و شاهلره کیم اولماز اول ساعت همان مطهر شاه فرمان ایلدی طبل شانمانیه طر لراوروب صحرای خاقانیه
 صد ایله طولدی بتون لشکر خیردار اولوب شاد اولدی کویا کیم سور یا عید ایلدیلر و قرطاسه صور دیلر که پنجه کلور
 قره دخی کلور یوخنسه برهوامی کلور ددیلمر قرطاس ایتدی برهوا کلور انجق عقربت اورن تن ایله اورن ندر ایچون
 و دیو پری عسکری ایچون سر ابرده اسکندر کبرانک ققاسندم پیر حاضر نسون بن یینه قرش کیدر مددی صصر
 سبکیار قرطاسه بنی بیله کتور دیو یلور دی قرطاس ایتدی بن پک کیدر صصر بلکچور قرسین و یا خود ارقم
 طور امیوب دو شر سین ددی صصر یوق دو ششم دیوب قرطاسه صار لدی قرطاس نیلسون فکر ایدوب صصری
 هاله جیبینه سو قدی صقین طشره بقایم دیمه دیوب تنیه ایلدی و دم چکوب قرطاس سدر هوایه اغدی تنونه
 مشا بصدنه فلکک برنجی قاتنه ایدری قاتنه صصر سبکیار قرطاسک جیبک کیدر کن عجبا پک یوکسک
 چوقدی بو صوم بقایم دیوب باشین جب اغزندن چقاروب زمینه بقایم دیرکن روز کارک شدق چایز
 قرطاسک جیبندن صصر عالدی صصر فریاد ایدوب پره مدد کتور یاقرطاس ددی و کزدون کندی قرطاس بلدیکم
 صصر دو شدی همان برق هاظن کیم سوز یلوب هاله کوچیله صصری قایدی یینه جینه قیوب فرامزک اندوکی پره ایند
 صصری عقلی باشنه کلمشیدی فرامز اوکنده یوزیرم قودی فرامز ندر خیر یاقرطاس عسکرده برنسته یوق اولور ^{صد}
 قرطاس خیر اقدم شمدیکی خالد کوز لکلری وار دیوب اولان واقعه نقل ایلرکن صصرک عقلی باشنه کلوب قولور ^{اقدیم}
 کند وی سولیشور لر و فرامزک سوسی وار یلدیکیم قرطاس فرامزده کلوب ایر شمش بر کره قرطاسک جیبندن های

شکر خدایه سنی بنه دنیا کوزیله کوردیم دیوب بر آتلیش آنلدی کیم فرامزد شاشدی صرصری سکر دووب فرامزدک ایاغنه
 صارلدی فرامزد بویه بوقندایدی دد قرطاسده اولان احوالی نقل ایلدی فرامزد دوشدو کتده کولوب صرصری در اغوش ایلدی
 اندن فرامزد صرصره کیدلدن برو اولان واقعه سو یلر و ارد و تهیدیر و لیطانه کین ایلدی هاله اول کیمجه اول منزلده قالوب جان
 صحتین ایلدی صرصر کوردی فرامزد بر دحمه دخی آچمش و سنجاب و کھکشان و اردنقلو و سائر دیولری کوروی و پری هله کور
 فرامزده تحسین ایلدی اول کیمجه کور صباح اولدی سحری قالقوب صرصرین تحته آلدیلر فرامزد ایتدی صقین عیار تحته اشاغده بقا
 دیمه ینه دوشرین ردی صرصر ایتدی استغفر الله بر دخی قیامت قوبسه بیله باقم ددی دیولرده چکوب بر هوا غزم خاقانینه ایلدی
 بروده ده عسکر اسلام دخی قرطاسک تبیی و زره سر پرده نک اردین تخلیه ایلدی و بارگاه آصف شاه ایچون بر حاضر ایلدی
 اول کیمجه صباح اولنجه بوقیدلری کوروب چونک صباح اولدی نیر اعظم افق معظمن باش کوستر و ب روی زمینی نوز ایلدی
 منور ایلدی جمله شاهلر و بکلر سر پرده قوسندن طشره چقوب هوا یوزینه ناظر لرا اولدی اوتنه ده کیمراد خان دخی عسکر
 اسلام و طیل شادمان صداسین اشیدوب ایا اصلی نه اولر دیوب جاسوس کوندروب خبر ایلدی کیم قتال زنگی یارین
 کلور مش دیوانلرده بو خبری اشیدوب عوره لهر بوقتال زنگی ناصلی کسنه در دیوب صیاحه مترقب اولدی لرجونم صباح
 اولدی انلرده بارگاه او کینه چقوب تماشایر طور دیلر بر ازدن افی کوردیلر کیم هوانک یونری قرار دی بر کوردی
 طاهر اولدی دخی یقین کلنجه الی بشتلی بولونلر پیدا اولدی تمام عسکر برابریه کلدی لردیولر بوقارورون قندیل قندیل اولدی

اینک با شلدیلر فرامردگی دخی تختیله زمینه ایندیرو بصر بر مناره بوی قالنجه کتور بکندین زمینه اندی
 و سکر دوب شاهلوه مرده ایدوب بخشیش آدی شاهلر و پهلوانلر فرامردک تختیله اندوکی بر سکر دوب
 فرامرد زمینه اینجه تختدن اینوب رهواری بحر پیه سوار اولنجه جمله شاهلر و بکلر کیمی الین اویوب کیمیدم ^{دامن}
 اوپوب کور شدیلر خوش کلرک دوللو صاحبقران سن کیده لی بزیتیم قالرک ددیله و دعا ایلدیلر صاحبقران
 دخی بونلره دعا ایدوب حال خاطر لرین سوال ایلدی **اما اوتدن** کیمرادخان دخی فرامردک بوکون داران کور
 ضرورت ریشک و تحسین ایلدی زهی دولت و دارانکم دور آمدن بری اسکندر ایله سلیمان دن غیر کیسه مالک ^{اولا}
 ددی بروده فرامرد سر پرده اسکندر کبریا بعلوب پای تحت صند لیسنده قرار ایلدی و ایکنی قائم بری شاهلری
 او توردی و مجلسنک او ز رینه الماس شاهی شهنشاه ایلدی و کهکشانی باش سر فیلون ایدوب سخای ایکنی سر قیلا ^{ایلد}
 کچوب او توب اورنطوس نرس او چینی سر قیلا ن برنزه او توردی و بارگاه آصفی دخی سر پرده اسکندر بانه توردیلر ^{عقلم}
 او مرگت ایله اورن نرسه سر پرده اردنم پیر ایدوب ایکنه دخی دور دیوزنزه ضبطنه و یروب دور دیوزن ^{نزه}
 ضبط ایدر لردی اذن مطهر شاه اولسون قهار اعظم و جهان بخش اولسون فرامرد سیر و تاسا و سیاحتدن سوال ایلدیلر
 فرامردده من اوله آلی اخره کیدلر برو باشنه کلن سر انجامی تغییر و تطییر بیان و تقریر ایلدی کوش ایلینار خیران اولوب
 تحسین ایلدیلر فرامرد حمة آصف شاهدن و حبستانده ایله کیرن تقارقدن شاهلره و بکلره شیلر باغشادی و بون ^{نزه}
 اولن احوال دن سؤ ال ایلدی یعنی کیمرادخان و لیطان وزیر وار دوان هندی حالین سوال ایدوب انلردخی اولدوغی
 کی نقل و بیان ایلدیلر فرامردده مقید اولیوب عیش نوشته مشغول اولدی بونک مابینی ایکی کون کچدی بر کون مصر
 کند و کند و سینه ایدی واره یهر کیمرادخان لشکر بنه کوره پیرنو وار نیوق و کیمرادخان نه فکرده در حسته لر صحت بولدی
 دیوب تبدیل صورت کیمرادخان لشکر بنه وار دی بارگاه کیمرادخانه کیردی بر کوشنده طوره دی و دیوانی کوز ^{نزه}
 کچوردی کوردی اردوان هندی ابو اولمش پای تحت صند لیسنده او توره لیطان وزیر دخی او توره صبار و عیاره
 او توره مش کندی سولشور لر هله شونابهار عیارک ایدوکی رنگی کیسه کمسیه اتمشدر ددی صبار و دخی ایدی
 خوش ایدی بند اول انتقامی اکا قور سم وار سون او کسون ددی بو اراده لیطان وزیر یا صبار و اکو واروب
 صرصری طوب کوره بیلور سک اشته سکا ایکی کیسه التون بن ویره پوردی کیمرادخان دخی بش کیسه التونه
 بن ویره پوردی اردوان هندی اوج کیسه التونه بن ویره پوردی صبار و عیار طبعه دو شوب واره ^{شیدی}
 کوره پهر ایچق اقرار بکردن رونک ددی بونلر یوق دو غمز همان ایش کوردیلر صبار و عیار دخی اون کیسه
 التون آلور ما و میدیله برندن ملورب یا نارغور سن ایشما سان ایله ددی و همت ایلك دیوب اول اردن
 چقدی تبدیل صورت قند سین لشکر سلوه دیوب و قصد صرصر سبکار دیوب کندی صرصر دخی بونی کوروب های ^{سده}

کورایمدی کیمه کیمی طوتاردیوب صبار و عتیارک اوزاقدن اردینه دوشوب کوزندی صبار و ایسه طوغری واروب
 سرپرده اسکذر کبرادن کیروب برکوشه ده بوا بلرا اسنده طوردی صرصر دخی بر سرهنک صورتنه کور
 واروب صبارویه یناشدی برکوخ اگسوزین یقا سندن طوب های ظالم یان کیمی کیسه ایله التونی قوتند
 الدی صاحبقران دیوانده باق ایلدوکی ایشی دیوب باصدی قریادی صبار و عتیار شاشوب وارکشی بکشن
 کوردک بنم سنک التونکدن خبره یوقدردیوب جهه ایلدیکه صرصرک الندن خلوص اولقاجه طویلور
 دیوقورقار اما صرصر محکم طومتش الندن سلیمان دیوی اولسه قورتمق ممکن دکل بونلرک کشاکشند
 سرهنکانه بوا یان برصداد ایشدوب بره ندر اصلی بونک دیوب باشلرینه اوشدیلر بروکتوردیلر
 قویبی فرامرد طینوب بره ندر اوک شماتد کورک دیوب سونلری کوره لمرنه غوغا دردیوب همان بوا یلر
 صرصر ایله صبار و عتیار ایلری چکوب فرامردک اوکینه کتوردی فرامرد بقدی برتوا ایله بر سرهنک
 ندر آدملر بریریکز ایله غوغا کرده یوسغلا ایلدی همان صرصر سبکیار فریاد ایوب دولتو صاحبقران
 بولوباب بن طور برکن اوصول ایله یا ننه یناشوب قوتیدن کیسه ایله التون الدی ددی فرامرد صبار و
 ندر سین ای بواب الدی ددی صبار و خیر سلطان الماد ددی اما کیروسی کچدی شمدی بوغاز
 اله ویوردم دیو صرصر الی حاکا اوزرینه در صویک باقک در کوه صباروی طوب صویدیلر کوردیلر
 اوزرینه عتیار لاق وارد همان صرصر دخی بر پرتا وایدوب چرخ اوردی کندی صورتنه کوردی کوردیلر
 صرصر سبکیار در و فرامرد شاشوب یا صرصر بونه حالدردی صرصر دخی احوالی نقل ایوب صبار و
 مرعبا ای بواب ابو هله صرصری الکتوره بلدک شمدی واروب او تده اون کیسه التوف الورسین ددی
 وچویر کتوروب صبار وک صورتنه برد مشقی سلک عتیار ایله اوردیکه صبار و برکوخ چرخ اوردی
 دپه سنک اوزرینه معلاق یقلدی همان صرصر اوزرینه دوشوب ایکی الین قفا سنه بند ایلدی بو بکلاز
 واره ییم کیم اراخان صابون اون کیسه التوف لایمردی و صباروی دارودن کچوردی و کندی صورتنه
 قودی کندوده صبار و صورتنه کیروب صباروی کلیم پرده ایچنه قودی و قند سین کیم اراخان بارکاهی
 دیوب کندی او تده کیم اراخان عجا صبار و کندی اما برایش کوره بلدیجی اولردی لیطان وزیر بی پادشاه
 کتور بن زیر القلق نامیه باقمه او یله یا نردیرکن صرصر صبار و عتیار صورتنه بارکاهدن ایچری کیرود
 کلیم پرده ایچنه کندی صورتنه صبار و عتیار میدانه براقدی اشته پادشاه کتوردم بریشمیدر
 بویله عتیار لری اله کتورمک ایچق کندی اها لیمز دردیوب بر ازان اوردی صورت معامله کیم اراخان آج
 ایمدی کوره لوردی صرصر کلیم پرده نک بر جان بنین آچوب بقدی لمر صرصر لیطان وزیر شاد بلغندن

یلغندن چاتلیه یازدی کیمرادخان قتی جلو دکلوب شول نایبکارک بوئن اورسون ددکه صباروصوت
 صرصرهله صبرایله پادشاهم دخی دکری وارد اول صرصرسیبکارسینک اولسونه اندنمکه اولدورک
 کتورک کیسه لری اقرار ایلدورک التوفی صکره نه حالیکز وار ایسه کورک ددی لیطان بر مدد ویره
 دیوب جمله دن مقدم صرصرسیبکاره صبارودردیوایکی کیسه آلتون وپردی آفی کورمجه کیمراد
 خان دخی امر ایلدی بش کیسه آلتون کتوروب صرصره وپردیلر اردوان هندی دخی اوج کیسه آلتون
 وپردی صرصرجمله کیسه لری انبان حکمته پرلشدی وروپ اندن تکرار کیمرادخان جلود ایلدی اولدورک
 اما صرصرقائل اولدی پادشاهم شمدی بونی اولدورسکر البتده طویلور صکره عیار لر طیب کلور
 بریوک فساد ایدر ابلر ابلحق بونی شمدی مجلس قیله لیم بن واروب رفیق لر بن دخی طوب کتوره یه اندت
 قتال زنگی دد کلری نایبکار بینه آلب کتوره یه دخی صکره بلدورک کی انتقام آلب ددی لیطان
 قورقارم یاصباروسن کیدمجه یزدان برست عیار لر لی صلوب بونی خلوص ایلر لرددی اردوان
 هندی کتورک بن آفی چادره ایلنوب اورتستونده بند ایلر قر شوشنه مجلس قوروب صبارو کلبنه جره
 قشالغ ایدوب انتقام آلبورددی صرصر بلی اشته بوسوز یرنه در صاحبقران هندستان آفی کیسه آلتونه
 قادر کلدر دیوب صباروی اردوان هندی وپردیلر اردوان هندی صباروی صرصر دردیو
 آلب کندی کندی چادرینه ایلندی وستون حمیه صاره قودی اندن قر شوشنه مجلس قوروب شراب
 ایچمکه باشاری جرعه سین صبارونک یوزینه صباردی صرصرسیبکار بن واره یه بولیکه قتالی اله
 کتوره بلیدر دیوب کندی تبدیل صورت ایلوب ینه دوندی اردوان هندی بریقین ادملرینک
 شکسته کیروب طوردی بران دن دیوان کیمرادخان دن لیطان وزیر در قالفبنه طوغری اردوان هندی
 چادرینه اوغرا یوب واره یه شول نایبکار عیارک حالی بنه اولمشدر کوره یه دیوب اردوان هندی
 اوغزادی اردوانه لیطان وزیر کلیمور دیو خبر وپردیلر اردوان قر شولوب لیطان استرنده ایندی
 بارکاهدن ایچری کوردی اردوان هندی زیاده متکبر ملعون ایدی لیطان اوغور دوغی یردن خوش کلر
 دیوب لیطافی یانته آلدی وشراب ووروب لیطان دخی اردوان ایله برابر صبارو یه جرعه قشالغ
 باشلدر بران صرصر دخی صبر ایدوب کوز تدی ساقی طشره کیدمجه یوغازین صفوب بوغدی کشته سین
 بریده پنهان ایدوب کندی ساقی صورتنه ایچری کیروب یرینه واروب ایینه سراخی و ساغر آلب شرابی
 دارولدی ایکنسه دخی دارو لو شراب ووروب ایچوردی بونلدر مصاحبت ایدرک دارودن
 همان صرصر ایدی پهلوانیله وزیر کیف اولدی بر مقدار استراحت ایلسونلر دیو اوز لرینه بر
 سنه

بر اقدیلر صرصر غلومله فرزند باری بهلوان قالعینه سیزده کیفکن ایشد یرک دیوب جملسین دارودن
 کچوردی صرصر قالقوب اوسطره چقاردی پالک لیطانتک صقالین تراش ایدوب بر محبوب او غلوت
 صورتنه قودی واردوان هندینک دخی بیقلرینه کدی بخاستی سعوردی مکراردوان ددکلری لعین عادیلر^{دن}
 ایدی غایت غلومباره ملعون ایدی هرکیجه برازتا ورا و غلومینه یا قوردی زیراهرا و غلوان ملعونه ^{محل}
 ایلمزدی صرصر کتور بلیطان وزیری اردوانک قونینه قیوب کوتین آچدی واردوانکده او کین آجوب
 حریر قلیقه اغزلدی ابرکسند جزئی دارولیوب اردوانی لیطانتک اکسه سندن قوچا قلدی و صبارو
 عیاری چوزوب الدی و بارگاه قیوسندن چقوب لشکر اسلامه کلدی او ترده بران دن اردوانک دارو^{سی}
 دفع اولوب کوردی او کده بر بیاض کنکاه آچوق و صوقدن کندینک قور عیجی دخی قالقوب قلو قلش
 و کنکاهه باش طیامش لعین حاضر شکار دیوب بجه زور ایلدی ایسه ذات العمودی یرلشدردی
 مکر لیطانتک دخی اولمحل داروسی دفع اولوب کوزین اچایم دیر اما آچلر زیر صرصر چریش ایله یا^{مش}
 ایدی فریاد ایدوب امان چنلدهم کیدر بکا بوایشی ایدن بره کیدی چک قور و یا جغک پاتلدهم
 دیوب برو او یله در قویدی غلومباره یاران خود معلومدرالینه کوت کیروب یرلشدرد کد نسکره هیچ
 ایشی بتمد کچه چکر می **حاصلی** اردوان جان الوب جان و یرمکی باشدی اما طشره ده داروسنرا و^{نلر}
 بو فریادی اشیدوب بره بو فریاد ندر دیو ایچری کیر دیلر نه کوردیلر اردوان اوی یانمش جهود کبی
 چالشعرا و کده بر کیمسنه فریاد ایلر هلر نه حال ایسه اردوانک ایشی تمام اولوب چکدی قور و یا^{چغین}
 آدی و لیطانی صالیو یردی لیطان وزیر کوتک آجیسندن فرزدونر و هم اردوان سوکر بو ^{اشد}
 سنک ایتدو ک دیو کوزین اچایم دیر اما اچا منار اردوان دونوب لیطانتک باقدی بر ظرق او غلوند
 بره او غلوان سن کیمسین بو اریه قذن کلدک ددی کوردی کندی او غلوانلر دن دکلر و هم کوز^{ید}
 صور لیطان فریاد ایدوب او یکی سندن بره نریبانه سویلر بو کافر کدی بن او غلوم نیم بنی بلز سین کیم
 اولدو غم نیم کوز لریمه تولدی دیوب کوز لرین آچمغه چالشور هله او شاقلردا سیجاق ^{کتور}
 لیطان وزیر کوز لرین یودی چریشدر از یلوب لیطانتک کوز لری آچلدی لیطان اردوانه با قوب
 بره سن دلومی اولدک سکان اولدی ددی اردوان دخی لیطانی بلز کیمسین دیوب طور لیطان بره
 نابکار کیم اولسم کرک لیطان وزیر دکلیم دینجه اردوانه حجالت کلوب سنک لیطان وزیره نرک یکر بره
 شوندن بر آینه کتورک ددی غلوملر آینه کتور ب لیطانتک الینه و یردی لر لیطان چهره ناپاکنه نظر
 ایلدی کوردیکم بر طور لاق او غلوانه دو نمش بلدی که عیار شرینه او غلومشدر اردوان دخی قضیه طیب

طیوب ستون نظر ایلدی لر صر صر عیار یوقدر اردوان دوشنوب بیقلرین اغزینه آدی بر سردار فوقی وار
 اغزینک ایچنی سردار ایلدی بره بنم بیقلریمه نزار در صوکتورک ددی صوکتور دیلر اردوان هند
 یود چته کردی نجاستی از یلوب قو خودخی زیاده اولدی یا یلدی هله صابونیلله یوید یویله کوجیلله
 بیقلرین پاک ایلدی ناکاه بر کاغد بولدیلر لیطان وزیرالوب او قیدی بنک صر صر سیکار ^{لعینلر} ای
 سیزه بور حنه ویرن بنم و صبار و عیاری صر صر در دیوب صاتوب آلتونکزی آدم و بورا یه کتور
 ستون صاروب جرعه قشائلق ایلد و ککز دخی صبار و عیاد ایدی بردخی بنی لسانکزه الماک و آلا برکیجه
 کلوب باشیکز کسره دیمیش اردوان کاغده ده بو جوبلری اشیدوب آتش محض اولدی غضبندت
 قودر مش کلیده دونوب اول ساعت فیلنده بنوب کیمرادخان دیواننه واردی لیطان وزیر دخی کوتنه ^{قیلو}
 طاپد اوروب یوزینه نقاب اصدی و قالقوب دیوانه واردی اردوان کیمرادخان احوالی نقل ایلد
 کیمرادخان غش اولوب قالدی اما اردوان البته بارین چمنک اولسون میدان کوروب قتال زنگی
 برینزه ایله هلاک ایلر سر نارنورک توزینه توکور مشردن اولایم دیوب غلیظ میمنلر ایلدی مکر ^{اسلو}
 عسکرندن جاسوس وار ایدی بو خبری الوب صغدی فرامزده بلدردی و صر صرک ایتدی رنکی نقل
 ایلدی فرامزده بران صر صر تعذیر ایلدی بو ملعوفی بویله انجیدر سین اولده دار یلوب او یکم سندن
 المین دلاوردن آورا ایچتی شمد نکیر و نوبت بمندر چنکی بنبله اولسون انشاء الله اولعینک ^{کلشنه} ایچلی
 صاندوغنی باشته کلوردی صر صر ایسه او تددن کلیمه صبارونک عقلمین باشته کتوروب ^{شونه} قر
 اوسطره بلر مکر باشلدی صبارونه ایلسک کرک ددی صر صر ایتدی نه ایلسد کرک بتون در یکی
 اوزوب ایچنه صمان دولدر سر کرک ددکه صبار و اغلیوب امان ای سلطان عیاران قیمه بکا اولیجه
 خذ متده قولک اولایم ددی صر صر خیر اینا نم صکره ینه بر فساد ایلر سین و هم بکا خدمت ایلین حذا
 پرست اولمغه محتاجدر ددی صبار و میمن ایلدی دروفی حذا پرست اولوب قول اولودم دیو صر صر ^{نک}
 بندین الوب خلیفه ایلدی شمدی صر صر سیکارک بش خلیفه سی اولدی یعنی خلیفه لری چوقدر کن
 سکر عیار باشی اولسه کرکدر صر صر مجلسنه باشدر **خلاصه کلام** اولکون کچوب اخشام اولدی ایکی
 طرفدن تدارک کور یلوب صیاحه منتظر اولدیلر چوتکو صیاح اولوب آفتاب علمتاب قلده افقدن باش کوسر
 عالم نوریلله متور اولد قرح کیمرادخان عسکرندن جنک حر بیلر چالغوب ایکی کرم یوز بیک عسکر یله
 کیمرادخان سوار اولوب صحنی غایر یوریدی برودن فرامزده دخی فرمان ایلدی ایکی دحمه دن ^{حقیقن}
 طقسان التي چفت کوس حر بیله طره لرا وروب صمرای خاقانیه یی اکلتدی لر علم از درها پیکر و علم ^{بشید} خور

پیکرین شقه لرین کشاد ایدوب فرامرد یتیمش ایکی پاره چنک آکته عرق اولوب و قطب آتشی دمه سوار
 اولوب میدان مرکزینه کلدیلر مطهر شاه تخت اسکندر ایله قلیکاه لشکرده دورب تختک صاغ یاننده فرامرد
 وصول طرفند جهان بخش و سائر سر خلقه و پهلوانلر صاغ وصول یولکو یولینجه قرار ایلدیلر ایکی جانبندن
 میدان اچلادی کیم کیره میدانه دینجه افی کوردیلر یوز قرق درت ادریش قدیله بیاض فیلقن میدان سوروب
 دو شند اون سکر طوبلی معهود صالحی اردوان هندی کوردی او کجه کیم ارخان پهلوانلری پیاده مدح
 ایدرک میدان کتوروب سلا ملیوب کیورد و ندیلر اردوان یالکنی قالب تمام طریق چولان ایلد کد بضم
 قول قالدیروب چالنان کوسلری دکدردی و بغره اوردی ای خدا برستلر هیچ کسسه استم میدانده آفتال
 زنی کلسون زیربوکون افی قتل ایلمه کر کدردی جمله پهلوانلر فرامرده یقیدیلر فرامرده های قطبی
 سوروب میدان کوردی جمله دکور لپیاده فرامردک او کته دو شدیلر ایله مدح و ثنا ایدرک میدانه
 کتوروب سلا ملیوب دو ندیلر کابنده انجق قرطاس ایله صرصر قالدی فرامرد اردوانه هندینک او کین
 کسد یروب عشق ایلدی اردوان فرامرده نظر ایلدی طقسان یدی ادریش قدی و اراما قطران طلوفته بکزه
 اولقدر هیبت و صلابت صاحبیدر کیم یوزینه بقان حوضدن لرزان اولور اوزرنده یتیمش ایکی پاره
 آکات چنک میانده نش سلیمان قلیج باشنده اذرها سرتوغلغ اوزرنده یدی داند مرغ بوکلون اوتاغه
 فلاندره مثال پاربارینار السنه قطب آتش دم سکر پای و ارا اندم دخی طقسان طقوز بوغوم نیره
 اسکندر هر بوغونی او چراریش و قولند اون سکن بطمان تاز یاندره حضر نبی اردوان هندی فرامردی
 بو طرنز ایله کوروب وهم آدی خصوصاً باقیشنه نره دیولر طاقت کتوره مریدی ماینه کندی قدینه
 کوره فرامردک قدین از کوروب کوزینه کسدردی ابتدای کلام بقده بره نابصار زنی برای خلقی باشنه
 جمع ایدوب بن صاحبقرانم دیو ولایت ولایت کزوب نار نور قوللرین نیچون خدا پرست اول دیورنجیده
 ایلر سک سنک کندک خدا پرست اولدوغک قباحت یتیم ایکن براکای نار نور قوللرین دخی اضلال ایلر سینی
 حمله ایله شمدی سنی قتل ایلمه کر کدردی فرامرد و نوب یار اردوان خدا پرست اولمق قباحتمیدر سن شمدی
 خدا پرست اولوب نار نوردن یوزد و نذر مز مسین ددی اردوان هندی فرامرده بره صوص نابکار نیم هر پاره
 قولانجه ایلر بن ینه نار نوردن یوز جو بر مور و خدا پرستلره بغض عداوتی دخی کسم ددی فرامرد غیر
 بیایدیکیم بولعیند اتر هدایت بو قدر اولدر مکدن غیر برایشه یاره مر د و نوب فکر ایلدیکیم او یالدر چنک
 ملعون حمله سن ایله کیم اقتضا ایلدی بند سنی اولدورم و شمد نکیر و وداع ایله و طور مه مقدور کی
 صرف ایدوب هر نقدر حمله ایدر سک مانع دکدر ایله زیربا نیم حمله سکا بر در اکر ایکی ایلر سمر نامردلر
 دفتر

دفترینه قید اولیو دیوب اردوان بر باقیش باقدیم اردوان هندی کی عفریت و همه دوشوب و جودی رعشه ناک
 اولدی بردخی سو یکجه مجالی قالمیوب همان برزخانه ستونندن نشا و بر نینم سین الینه آدی و با شنگ اوزد
 دورایتدیروب فیلاک باشنه چنگال اوردی و ایرشدی المی قصدیلله فرامزده بر نینم حواله ایلدی فرامزده
 اردوانک کلشین کوردی تزیوان سکن آینه لی سپر اسکندری برابر و پروب یلمان نینم آینه سپری
 پوس ایلدی و پارا آتشلر چقوب فرامزده تازیانه حضرتیلله نینم اردوانی چارپوب سپردن آیردی اردوان
 نینه سین ضبط ایدوب میدان باشنه و اردی و نینم سنه بقوب قان وار میدردیو کوردی برشی یوقد
 اوتردن دونوب کلدی کوردی فرامزده بی پروا سدا اسکندر کی طوب کندی و تماشایلر اردوان
 زیاده عار کلدی زپار عوایی مرد ایلوب بر نینم ایله حقتدن کلورم دیشیدی ایله مدی نینم
 زمینه ترک ایدوب طرفیلندن کوزرین الینه الوب فرامزده برضرب کوزر حواله ایلدی فرامزده دیر
 نظر ایلدی اردوانک کوزری صوم قاق کی کورلیوب اینز فرامزده دخی کوزر اسکندری برابر و پروب
 اول لعینک طاعه بکتر کوزرین او یله چارپدی کیم اردوانک کوزری نینه یوقاری کندی اینده منع
 ایلدی اصلو وجودینه الم ویرمدی اردوان کوزرین ضبط ایدوب کچوب کندی اما غضبندن دوشلرین
 اصمغه باشدی ایتدی باری نابکار زنگی نینم و کورر منع ایلدی ایسه هله صالحمدن رها بولوق ^{احتمالک}
 یوغه دیوب اوتردن دوندی کوزرین براغوب برکرم صالحه ال اوردی ایکی جانبندن کوزر
 واه کندی قتال زنگی ددیله قتال زنگی ایسه اول صالحک حالین بلر دیو اسلو و دلاور لری غمه ^{شدی}
 کیمار خان عسکری شادلیغه باشدی ال ایددی نابکار زنگی شمدی حالکی کوزر سین ددیله اما اردوان
 هندی صالحی باشی اوزرندن دورایتدیروب یوریدی فرامزده نظر ایلدی اون سکن طوب هربری
 بر طرفه آچیلوب حزم جرمی قدر بر طومش کلور منع زیاده شکل قنغی برین سپر آلور سین هات
 فرامزده صول الله سپر الوب صاغ الینه تازیانه حضرتی آدی و کوزر تدی تمام صالح سپره اینز کن
 تازیانه ایله چارپوب صالحک بتون طولی برینی صاردی بر برینه گرفت ایدوب بریرم کتوردی و حملسین
 بردن سپر الوب او یله منع ایلدی ایکی عسکردن فرامزده صالحی بویله منع ایدیشین کوزر ^{ضرب}
 دوست دوشمن تحسین ایلدی اردوان کورر یکجه صالح ایله دخی اولدی اولماری اولوب ہی
 نابکار زنگی باری سنی ایکی پاره ایدوب بر کرک تیغ آتش تابین عریان ایلدی ایدوب فرامزده بر قیل
 حواله ایلدی فرامزده تیغ آتشی چکوب اردوانک قلیچینه قرشو ویردی تیغ او اردوان تیغ آتشینه اینوب
 افعی مثال ایکی قلیج بر برینه صاردیلوب فرامزده تیغی سلکی ویردی اردوانک تیغی بر قاج پاره کسیلوب زمینه

دوستدی بلجایغی الله قالدی غضبندن بلجایغی قرامرذك چهره سته آندی قرامرذ قوچا غیله چار پوب ایندم منع ایلدی
 دونوب اردوان هندید یا اردوان دخی ایدره جك حملك وارمی دردی اردوان هندی ایندی یوقدر سنده ایله نوبت
 بکا کورسه ینه ایلمردی قرامرذ خوش ایلمدی نوبت سکا ده کورسه ایله دیوب بیغی آتشیغی غلوه قود
 اندن نیرنه اسکندری ایننه آوب وار دووانه دکله ایلمدی یا اردوان اشته شکار بر حمله ایلمردی زیاده ایلمدی
 بیانه سوئله اسلوی قبول ایله یا زقدر سنک کی پهلوان اراده ضایع اولسون جان بوستاندم بتمز دیو و اخر
 نصیحت ایلدی اما هدایت ایر شمد کجه بیک سو بلسک فانه ایلمز لعین دیبک غضبه کلوب باشلدی
 قرامرذده وحذا پرستاره دو شنا ما ایلمدی قرامرذ کوردی بو ملهون ایمانه کلن خوش ایلمدی کنایه بو نیکه
 جاینگه و داع ایله و عاقل اولمه اکر اریسک بنم بو حمله می منع ایله دیوب نیرنه او جندن طوبندی و قطب آتش
 دمک باشین دو تدورب برازمیدان و یردی و او تددن دو نوب برق هاطف صبی بر کایش کلدی
 اردوان هندی انزم سپرا و یله شاشوب قالدی قرامرذ محل برینه صلوب اردوان هندی نیک کلر سته

بر طعن نیزه او ببله سنه اورد یکم بوز قبایگی کی تار مار اولوب بیسنی میداننه صاحبزادی اردوان هندی
 قره طاع کی بیاض فیلک اوزرندن بیخ بقلدی وجان بر جقه نرایلدی ایکی لشکر بو خالی کوروب غش اولدیله
 زیر بویله نینه اورش کور مختلردی بو که طعن نیزه دیر لر صاحبقرانلر مخصوص فندر کیمرا دخان کوردیکیم
 اردوان هندی کندی غیر ایلیش کمدوید قالدی **اما راوی ایدر** بو کیمرا دخان هوشنگ شاه اولاد لرندن
 ایدی زیاده قاهره صاحبی پادشاه ایدی قوتد اردوانی کر کینه المزدی فرمان ایلدی طیل ارام چالدیر
 دوندی فرامزد دخی دونوب اردوان هندی ک فیل و صالغین و کور زین الدیلر فرامزد فیل کندی ایچون
 الوب یدک ایلدی گاه و گاه چنک کوتلری بزدی صالغی جهان بخش آدی تعلیم وادمان ایدوب صبح
 ذنک ایلله مشهور اولسد کر کدر کور زین دخی فرخزاد آدی هله اولکون اولکجه کجوب صباح
 اولدی کیمرا دخان چنک حرب چالدیروب بندی بریدن فرامزده بنوب بر بر لینه مقابل اولدیله میدان
 اچلدی کیمرا دخان میدان کندی کوردی و فرامزدی دعوت ایلدی فرامزد آت سوروب کیمرا دخان مقابل اولد
 واد بیلله سلوم ویردی کیمرا دخان علیک الوب دکله یا قتال زنگی سن صاحبقران دیر سین بنده صاحبقران نسیم
 اگر بکاغلیه ایلرسک بنده سکا ساثر لری کی تابع اولورم کر بن سکاغلیه ایلر سمر بتون دولتک صیلا ایلر ددی
 فرامزد نولد دیوب بو قوله راضی اولوب دی ایدی یا کیمرا دخان حمله ایلله ددی کیمرا دخان نیزه جان گذاره
 اوروب ابر مشدی فرامزده بر نیزه حواله ایلدی فرامزد سپر قاپوب برابر ویردی کیمرا دخان نیزه سین مشرانه ویر
 منع ایلدی اما کیمرا دخان حیل قوت کوردی آفرین ایلدی کیمرا دخان نیزه سین صیلا ایدوب میدان باشنه
 اوتد دن دونوب برده کورنه اوردی فرامزد کور ز برابر ویروب ارقاده منع ایلدی فرامزد دخی کیمرا دخان قو
 کوره بر نینه وبر کور ز اوروب کیمرا دخان منع ایدمجه اجل تر لری دوکدی **حاصلی** اخشام اولمجه یکایک کور
 چنکی ایدوب اخشام اولدوقه فرامزد کیمرا دخان طور ایلدی کیمرا دخان طوردی و ایدی بو کجه یا کیمرا د
 اسایش ایدوب یارین ینه میدانم کل کوره لم خدان کور ستر دیوب دوندی کیمرا دخان دخی دونوب ایکی
 طیل ارام چالتوب دوندیله و قوندیلر فرامزد دخی دونوب بار کاهنه کلنجه اوزرندن چنک آکتن چقاروب
 چقدی بکلر جمله کلوب بر لویرند قران ایلدی خون کلدی بندی شکری دیندی مجلس کلوب عشرتد باشلدیلر
 اثناء صحبتد کیمرا دخان پنجه کوردک دولتو صاحبقران دیو سوال ایلدیله فرامزد مدح ایلدی حیل قوتد مالک پاد
 ددی اوتده کیمرا دخان دخی دونوب بار کاهنه و ارم دی لیطان وزیر بختو وزیر و دار هندی ک با ناسی ارفال
 هند یکیم اردوان هندی ک قریند اشید کیمرا دخان یا ننه کلوب سوال ایلدیله پادشا ابو بکون قتال زنگی ایلله
 ایدوب المذن سلومت ایلله خلوص اولدیکن چنکر پنجه در دیلر کیمرا دخان دخی قتال ایلله شویله چنک ایلرک و بویله

قول ایلرک دیوب نفل ایلدی لیطان وزیر بوجوبی اشیدمجه عمده دوستدی کندی بوده ددی و براد او تورب
 یارین چنکر دیوب هرکس چادرینه قالقوب کندی راحت اتمک ایجون اتمای لیطان دخی قالقوب چادرینه کیدر
 ارال هندی چادرینه او عزادی اردال هندی ایله بران مصاحبت ایدوب انشای صحبتده ای پهلوان شمیدی کیمراد خانک
 مرادی بنا اولدوغین بیلور مسین ددی اردال حیر بلم ددی لیطان وزیر یارال کیمراد خان قتال زنگی ایله
 قول ایلش اگر قتال زنگی کند و سنده علیه ایلر ایسه قتال تابع اولسه کرک و قتال تابع اولان البتده خدا پرست^{المغنه}
 محتاجدر قتال زنگی کیمراد خان غالب اولاجغندن کوچکی یوقدر قنداشک اردوان هندی کی دیوی برنینه ایله
 قتل ایلین نابکاره کیمراد خان غالبی کلسه کرک اولیجی معنادر لاید قتال زنگی کیمراد خان غالب کلوب خدا پرست
 ایلسه کرکدر اولزمان سندخی بیله خدا پرست اولور مسین ددی ارال هندی ایتدی بخون اولور مین نارنور^{دن}
 نه زیان کوردم که یوز چوپروب وارم کورغم نگریمه قول اولور ددی لیطان وزیر بیلدی کیمراد خان هندی دخی
 کندی کی هدایتسن بر لعیندر حظ ایلدی دوغوب ارال ایله ایسه باشمیزک تدارکین کوره لمر یارین
 او برکون کیمراد خان دخی سمی بره او در اولزمان بزاله کیر جک اولور سق دریمز او زر لر همان ار کینه بزدک
 ایله لیم ددی اردال هندی ایتدی اگر ایله اولور سه بنم کیدم جک یرم واردر سیندم برابر اوب کیدرم
 ددی لیطان وزیر نه در یارال کیدم چک یرک سوپله مناسیا ایسه کیده لمر ددی اردال ایتدی نزه اولسه
 کرک سلطان اعظم هندستان اولان رای اعظم یاننده کیدم رزانک یاننده بنم عمر نادم واردر لای اعظم یاننده
 دیوانه صند لی چکر پهلوان در خونخوار هندی دیر لر رای اعظم مراد ایلر کی زمان بتون هند شاهدرینه
 خبر کوندروب نه قدر شاهلر و عسکر و پهلوانلر و ارایسه کلور لر خصوصاً کندیکن جهان پهلواننه رعد
 جهانشوز دیر لر اقالیمر هندده نیچه سین بوکره یوقدر و بر عیار و آردر آدینه سارق حیلله جوی دیر لر کوزک
 سورم چلدر اولقدر حیلله کار عیار در کیم خدا پرست عیار لری یاننده برشی دکدر مانلردن قطع نظر بر
 وزیر ی واردر سموسای دانا دیر لر علم قوه تیلله دیو پتری ضبطند در وجهانی زیر و زبیر ایلمی قادر در رفوت^{دن}
 ماعد عسکری چوق و چنکی فیل لری بی نهایت در قتال زنگی عسکرینه صالحیو پر سه بتون قتال زنگی عسکری
 فیل ایانی آتند پاهمال اولور ددی لیطان افرین یارال ابو مشر ده خیری و پردک امید حاضراول چن کیمراد
 خان مغلوب اولوب قتال زنگی طرفنه کتمک مراد ایلیه بزده اولسون دیوب کیچه سنکله فراد ایدوب لای
 اعظمه دک کیدر زاکر برادر مسجون وزیر یاد کاری بنختون وزیر دخی بزمله بیله کیدر سه او چیمر کیدر^{رن}
 اگر اول کتمیوب کیمراد خان دن آیرماز سه باشی جهنمه بز سنکله ای کیمز کیده زردی سوزی بونک او زینه
 قودیلر اندن لیطان لعین اردال هندی شبت بخیر ایدوب چادره کندی برادر ی بنختون وزیر چادرینه مستقل

متصل بر چادر و پر مشرایدی بختون وزیر دخی قالقوب چادرینه کلدی لیطان وزیر واروب کندوسنه بولشدی
 و بوسددی آچوب برادر داشته اردوان کندی کیمراد خانک ایسه سوزی بو کیمراک قاتال زکی غالب کلورسه قاتال
 زکیه تابع اولدسن نه دیر سین ددی بختون وزیر برادر نه دیسم کرک ظاهر بو بجه زماندر کیمراد خانک نغی
 ایله پرورده اولوب لطف و کرمین کور مشیکن بزک ایدوب غیر ی قیویه کیده چک حالیم بوغه هر ناصل ایسته
 بیله اولور ددی لیطان کوردی بونک ضمیر تده اولان کندونک نغی ایلدی کی دکدر غیر ی مقید اولوب
 قالقوب چادرینه کندی آشته یاران صفا قتمه دن مراد حصه در باق ایکی فرزنداش انالری و بابالری بر
 اما کندولرینک مزاق مشیلری بشقه بری هدایتسز بری هدایتلو بر برینه بکره ممش بوندن معلوم اولد کماصل
 و نسل فاند ویرمز ایش ایش همان کندی زاننده اولان جوهرک قابلیتند ایش **حاصلی** اول کیچه مرور اید
 یته صباح اولدی یته ایکی لشکر یولرندن طور ب چنک خز بیلرک چالوب بر بر لرینه مقابل اولدی کیمراد
 کنه میداند کیروب فرامزد او کین آدی باشلر یل چنک ایله تا کما خشام اولبجه چو کما خشام اولبجه دونوب
 صباح اولبجه یته بندیلر **خداوند کلوم** کیمراد خان فرامزده لطفیله معامله ایلد و کندن فرامزد کیمراد خان
 اون ایکی کون رخصت ویردی **اماراوی قولبجه** اثنای چنکه فرامزد بعضی فرصت محلی کلوب سکا جبا
 یا کیمراد خان دیوبوش طوتاردی اون ایکی کون او یله محلی فرامزد دلیر کیمراد خان بر ضرب اوروب آوده
 ایلدی اندن دو اندن قیوب قولنه آدی یته رخشنه قیوب یا کیمراد خان مراد ایسک قولندن دو نغز سین
 دو تر سکه زیان کور رسین دیوب قطبک باشین چویردی علم سایه سنه کلوب طبل ارام چالدردی کیمراد خان
 دخی دونوب علم دینه کلبجه فرمان ایلدی طبل ارامه طرعه لر اوردی ایکی سپاه دونوب چادر لرینه کلدی لر
 کیمراد خان بارگاهه کلد کچ یوان ایدوب جمله لشکرک کزیده لری دیوان کیمراد خان کلدی لر کیمراد خان بونله
 ای اولولرا شته کور دیکن قاتال زکیه بر وجهله جواب ویره مدک عاقبت بکاده غلیه ایلدی و کندو ایله
 مقدم شویله بر قولیمزده وارا ایدی شمعی بنم اقصای مراد قاتال زکی ایله دوست اولوب امرینه ^{اولمقد} ر
 سیند دیر سکن دکره مجلسی براغزندن پادشاهم بزم باشیمز سکا باغلو در سن نه مراد ایلرایسک بز سکا بقا
 ددی لر کیمراد خان دونون بختون وزیر سن نندیر سین ای وزیر خاص دد صلح بختون دخی او یله ددی
 لیطان ایله اردال هندید دخی سوال ایلدی انلردخی کور دیلر مخالفت وقتی دکدر انلردخی سینز بیلور سکن
 دیلر بو عه کیمراد خان وارک بکا کبران راهبی دعوت ایدک دری واروب کبران راهبه بیورک ای دین
 اولوسی سنی پادشاهم کیمراد خان استر ددی لر کبران راهب نوله دیوب ییرندن قالدی راهب لری یانته
 الوب کیمراد خان دیوانه کلدی مکر اول کیچه کبران راهب واقعه کوروب خدا پرست اولمشیدی کبران کلبجه

کیمرادخان یا آنته آوب ایدی ای پردانا سویله برایش ظهور ایلدی سن نه جواب و پرر منین ددی کبران راهب
 صعوزل تدبیر ایلش سین پادشاهم رای صواب اتمش سین مناسب اولان بودر زین انلره عاصی اولوب خلوفند
 بولنانلر خیر ایلر انلر عالمک مصلحتی و مصلحی و فریاد رساری و ظالمین ایلر ایلر تا بح اولابو جهاندن امن و
 بولور ددی کیمرادخان راهب دن دخی بو جوابی آدی تیز امر ایدوب خزینه آجدی بعضی هدایا ایدر داتر شیلر
 حاضرلری و صباحه منتظر اولدی تا لیطان وزیر ایلر اردال هندی ایلر اشارت لشوب چادره کلدریلر و مشاوه
 ایدوب لیطان وزیرینه کند و ایلر کلن اون نفر باشی طالعه سن تکبیتی قوللرین آدی اردال هندیدم یکر نفر
 بدیخت آوب او تو زایکی نفر او غور سین ایلر آله یلدکاری قدر نسته آدی لر هر کس صباحه تدار کم بونلر دخی
 الک اخشا مدت طبان قیاری و یروب بربر بو کرک آتربندیلر بره رن دخی بدک آوب قوسقونز قوت قچیه
 برکت دیوب قذع سین رای اعظم دیوب او قلمش طکوز کی قاچوب روان اولدی لر **اماراوی ایدر** کیمرادخان
 بوندن خبری یوق ایدی انلرک او یله فراد ایدر جکلر بن بیلدی کوندن دن ایکسندم بندم چکر دی هلدکیجه
 مهر ایدوب صباح اولدی کیمرادخان بوندن طوروب حاضرلندی بختون وزیر کلدی کبران راهب کلدی
 لیطان ایلر اردال هندی کلدی کیمرادخان باقک شونلره بیچون کلر لر قتال زکی طرفنه کتمک کیچ قالورن
 دیوب آدم کوندردی کلن آدم کوردی بو قدر لر ایکسندم برلرند یلر اسرا یکسیدم بو قدر اول شخص دو نوب
 کیور کلوب کیمرادخان پادشاهم انلرک ایکسیدم بو قدر نه لیطان وارونه اردال هندی وار کیمرادخان غضبه
 کلوب بره بونلر کورک قذع کندی تیز اولک وارک بکا بر خبر آوب ددی همان اولحل بختون وزیر کندی قالقوب
 واروب کوردیک فرنداشی توابعندن برکسه بو قدر اندن صکره اردال هندی چادرینه کلوب سوال ایدوب
 تقیش ایلدی اردوان هندینک قالن توابعندن ایدیلر و اننه بلمز و کن لیطان وزیر ایلر ایکسی تنها مشاوه
 ایدر لر دی غیر سین بلمز ددی لر مکر کاردوان هندینک غلوملر ندن بر غلوم سر لرینه بر جزوی واقف و
 اول غلوم ایدی غالباً انلر رای اعظم طرفنه کندی لر زین مشاوه لر ای ایلر ایدی بندم آشوز دن او زر لینه
 کلوب بخ کورنجه سور ی غیر ییره چو یروب بخ طشره قودیلر ددی بختون وزیر ایدی جانلری جهنم دیوب
 و اول غلومی آوب کیمرادخان کلدی احوالی نذیوز دن اولر وغین بیلر دی کیمرادخان غلومی قوشوسته کوردق
 سویلیدی اندن صکره بیلدی لر کیم رای اعظم فرار ایلش در کیمرادخان بیلوب نیلسون بران ناسف ایلدی کیمرا ^{مدت}
 ایکسین دخی طوب محکم بند ایدر مدیکته اندن حاضر ایدوکی پشکشلرین آوب بختون وزیر ایلر و کبران راهب
 ایلر قالقوب رخشلرینه بنوب بشیوز قدر اتباع الوب عمر لشکر اسلام ایلدی لر بو یکا صاحبقران عالم فرامزد
 کیمرادخان میدانن دو الندن قوب معذور اولسون یا کیمرادخان اگر مردایسک قولیک طوره سین دیوب دوند

دوزی سرا پرده یدر کلدکن سوال ایلدیله فرامرز دخی اولدوغی صبیح نفل ایدوب یارین کیمرا دخان احتمالدرکه کلور
 دیوب صیافت بدارکی کوردردی و کوزجیلر بقین ایلدیسه اگر کلورسه خبر ایدک دیوب تنبیه ایلدی چونکم
 اول کچه کچوب صباح اولدی عالم نور یزدانینله منتور اولوب مار مور حرکت کلدکن ضعی وقتی کوزجیلر کوردردی
 کیمرا دخان اوردوستدن بشیوز مقداری اتلو پیدا اولدی ایتدیله کلن الله اعلم کیمرا دخاندر دیوب کلوب
 فرامرز خبر و یدر فرامرز فرمان ایلدی و زرادن و بکلردن بران کسه استقباله کوندروب کیمرا دخان
 کلدکن اوردو کنارنه استقبال ایدوب کتور دیلر سرا پرده قیوسنه کلدکن بنک طاشنه یناشدیروب
 آسندن ایندر دیلر کیمرا دخان سرا پرده اسکندره نظرا ایلدی کوردی او جیونرا و تونرا و حج قبه او زرمینه قورولور
 اوج قات اوکی قاتدن ایچری کوردی کوردی اجناس مختلفه کرک سرلر و آینه تنلر وارن سرلر ماهی تنلر دخی
 بوکر بکوز مخلوقات ایچنی قبودن کوردی کوردی بو قدر پری شاهلری دیو و اهرمن اولوری انگر دخی
 جمله سیرو و تماشا ایدرک او چینی قاتدن ایچر معیرو نه کوردی بر دیوان عالی دیرکی

کوزلر کورمش دکل حضرت سلیمان دن صکره بوداراته کسه مالک اولمشدر بتمش کنکره لوححت اسکندر کبوا
 او زنده مطهر شاه او تورمش آق صقال دوال کرده باشنده اون درت کنکره لواضرا اسکندر کبوا الت یا منله
 جواهر شاه او تورمش یدی کنکره لی تاج ایله اندن اشاعنه شاهلر او تورمش دوردر کنکره لی تاج ایلله و بو قدر
 وزیر و زرا و حکیمو حکیمان و میتران دانالرا و تورمش جمله دن یوقارو فیلسوفی دانالرا او تورمش غایت فاضل کسه ایدی

بواسلوب اوزره اوتور مشلر و تحتك ايكي طرفنده صاغ وصول التي بيك التيزو التمش التي ذرين و سمين صنده ليلر
 اوزر نه دلاوران و سر خلقه و سر قيله نان هر يري ميل و مناره يه بكنر لركيمر ادخان نسل صاحبقر اندت
 بر پادشاه ايكن فرامر ذك ديوان و داران كور و ب خيزر و وادي و دهشتندن از قالد بعه كندين شاه شوره
 مقدم كلوب بود و لته نائل اولور و او ميدي ايله و مقاومت ادوب خرب و قتال ايلد و كنه پشيمان اولدي
 اما فرامر ذكيمر ادخان كلجنه اياغه قالفنجه جمله ارباب ديوان كوره دك اياغه قالفد يلكيمر ادخان ^{تعظيم}
 ايدنجه كيمر ادخان بوندن حجاب كلوب استغفر الله و تلو صاحبقران بويلاه نيچون ايدر سين بزي حجاب ^{ديگر} دور
 ديوب يوزيره قودي و دوامر دولته دعا و ثنا ايلدي و مطهر شاه او كنده سرا و پدي و كوتور ديكي
 هداياي عرض ايلدي هدايا سي مقبوله كچوب فرامر ذك ايلدي حزينه دار لر قالدرد يلان دن فرامر ذك ايلدي
 كيمر ادخانك قو لغنه كير و ب عتته چقار ديلر و بختون وزير ايله كبران راهبي دخي و زرا صفتنه چقار و ب
 و زرا صفتنه پير و ير ديلر فرامر ذك بونلر خوش كلد يكر ديوب تعظيم ايلدي كيمر ادخان دخي خوش
 بولدق و تلو صاحبقران ديوب اعتذار ايلدي و كيمر ادخان دخي اردال هندی ايله ليطان و زيرك
 راي اعظمه طوغري فرار ايلد و كين نقل ايلدي فرامر ذك دخي جهنم كستونلر ملعونلر ايتد بفر دخي يولر
 الله تعالى اجلدن امان و ير ايسه راي اعظمه ياريد ربن انلري انشاء الله انه بولور ددي و راي
 اعظمه اوزر ينه واروب راي اعظمي تابع اليك انلر دخي كوزل و سيلاه اولور ددي و امر ايلدي چاشنيكر
 كلوب سماط شاهي چكلوب التون و كسش سنيلر و صحتلر و فقغوري طباقلر ايله طعاملر علوب دوشندي
 طعامه صلوه اولوب هر كس مرادي اوزره يد يلان دن سماط قالقوب اللر بيقيندي و پير لر ديلندن دعالر
 اولوب اندن فرامر ذك امر ايدوب بساط عيش كلدي سيمر بلكلي سا قيدر له جاه اولوب بر زده باده نوش ايلد
 تمامر كيفلر كورما كور اولوب و خاطر لر تر اولدقده فرامر ذك كيمر ادخان خاني دينه دعوت ايلدي كيمر ادخان كبران
 راهبك يوزينه بقدي كبران راهب بلي پادشاهم حق دين بود لا ورك كند و كي ديدنر بزم كند و كيمر
 خلو قدر ديوب كندی واقعه كوروب اسلامه كيرد و كين نقل ايلدي غيري كيمر ادخان بوق ديميو بوق
 تعالى هدايت ميسر ايتشيدى بختون وزير ايله مسلمان اولوب شريعت داوده كيرد يلكبران راهبك آدين فرامر
 كامران پير قيوب وزير ايلدي بدن كيمر ادخان عسكرينه دانا تعيين ايدوب ايكي كوره يوزر بيك عسكري
 كيمر ادخان اسلامه كوتور ديلر كيمر ادخان عسكرين قالد يروب فرامر ذك عسكرينه كوتوردي بر تعيين اولوب
 قونديلر و كيمر ادخانك بار كاهين قور ديلر بوندن صكره فرامر ذك فرمان ايلدي خاقانية صحرا سنده بر عظيم سوره بنياد
 اور ديلر قرق كون قرق كچه دوكون اولوب يه ايچمه شلاك شادمانلق ايدوب عيش عشرته ده صحبتلر ايلد يارب

بعد بر مبارک ساعتده سهلون وزیر عقد و نصحاح ایدوب جمعه کیمه سی فرامرد سمنسا بانو ایله کرد که کیر و
 مراد و یروب مراد الدیل بونک او ز رینه بش اون کون کچدی بر کون فرامرد علیه دیوان ایدوب جمله شاهل
 و سائر ارباب دیوان کلوب هر کس بر لو برنده قرار ایلدی فرامرد اول محلله باش قالدی یروب شاهلک و بکلرک بو^{لرینه}
 بقدی و حضاب ایدوب ای شاهلر و ای دلاور لر کلمه الله تعالی غیری بود یار لر ده برار اهره جک ایشیمز ^یقالده
 همان شمد بکی و نزارک کور لسو کوجدر ایران دیارینه انجق شمردی بزمر او کیمز ده قنغی مملکت وارد رفانی
 قولاغوز باشی کلسون سوال ایدر لمر دینجه قولاغوز باشیه خبر ایلدی کل سنی صاحبقرانرا سترددیلر قولاغوز
 باشی کلوب دیوانه پیرا و پدی وال بغلیوب طور دی فرامرد قولاغوز باشیه ایتدی ای قولاغوز باشی شمردی
 بزمر یولیمز بوندن ایران ناصل کیدر دیدی قولاغوز باشی تکرار پیرا و پوب دعا ایدوب دولتو صاحبقران
 حق سنی خطا لر دن محفوظ ایلسون بر یولیمز بوندن خطا و ختن او زرندن دشت قچاق او زرندن خرا^{شا}
 او زرندن وارد انجق دشت قچاق و وار بجه بر تیرد بر بوجو قلق عسکر نقلت چکر و بر یولیمز دخی بوند
 رای اعظم او زرندن تور کستان و اریلور توراندران دن ایرانه کچیلور یولار شنگلور در او ایله بر تیرسی
 یوقدر ددی فرامرد دونوب ایتدی او ایله ایسه هاک رای اعظم او زرندن کیدر لمر اقلیم هندی دخی مستخر
 ایدوب اندن تورانه کیدر لمر ددی اندن صاحبقران قی قهقشان ذیر دست دینجه قهقشان ایلر و کلدی
 فرامرد قهقشان فرمان ایلدی یا قهقشان وار عسکر ده ندا ایله یدی کون تدارک سکر نجی کون کوجدر دیو^{قهقشان}
 پیرا و پوب نوله دیوب اورادن کندی چادرینه کلوب اندن عسکر ده طرف طرف منادیلر صالوب ندا ایتدی
 ای عساکر اسلام بیلور و گاه اولک یدی کون تدارک سکر نجی کون کوجدر دیو عسکر اسلام خبر دار اولوب تدار^{که}
 مشغوله اولدی لمر مظفر شاه دخی خانینه ده برینه وکیل نصیب ایدوب کندوسی حاضر اولدی اندن فرامرد
 اوران آهن درین خلعت کیوروب ایتدی یا اوران سنی سر پرده آصف شاهه تعیین ایلدم ایکنی ^{عسکر}
 اولوب وسی قالدر ددی اوران آهن درید فرمان صاحبقران عالمک دیوب فرق بیک اریله بارگاه آصف
 شاه قالدیر مغه مامور اولدی و بارگاه قالدیروب قورمغه متعین جیتلر وارد رانلر قورار و بوزارها^ت
 انجق سر عسکر لر او زرنینه نگهبانلر ^{تعیین} **راوی عجیب البیان اولان فردوسی طوسی او ایله نقل و بیات**
ایلر کیم تا کیم یدی کون تمام اولدی عسکر اسلامه سکر نجی کون چین سکر کوچ بوریلری چالوب ابتدا سکا
 بیک اریله دریند صابکلری پلنک افکن ذرخ پوش و سیر افکن اورن کوش بونلر مقدم چیش قالقوب قفا سنجه
 قهقشان فرق بیک اریله سر پرده اسکندری قالدیروب کندی انک اردینجه فرق بیک اریله اوران آهن
 درید بارگاه آصف شاه قالدیروب کندی انک اردینجه بوللور بولنجه غیر ی بکلر و شاهلر بون قالقوب

جمله نصکره فرامرد قالدی بواسلوب او زریغه آشته فرامرد در قوناق به قوناق لیطان وزیر وار دال هندی
 اول طرفه کندی دیوب رای اعظمه او زریغه کلکرم **امتا رای ایدر** لیطان وزیر ایله اردال هندی او تونز
 نفر غلامه ایله فرار ایدوب رای اعظمه طوغری روان اولدی برکون شهر حمایر که رای اعظمه تختکاهیدر
 اکاکلوب داخل اولدی اردال هندی او رادن همان طوغری شهره کبروب خونخوار هندی نیک سر این سوال
 ایلدی مکر خونخوار هندی رای اعظمه سر قبلو نلرندن ایدی و سر عسکری ایدی حاصلی اردال هندی
 سرای خونخواری خبر الوب طوغری واروب خونخوارک سر اینه ایدی و کندی بلدر دی خونخوار هندی
 خبر اولوب کلدی اردال هندی ایله کور شدی و اردال هندی دن سوال ایلدی که نه پالتر اسدی سنی بودیا
 کلک بو قیافت ندر و سکا تولدی دکره اردال هندی اه ایدوب اغلیرق باشنه کلن سر انجان من انجانته
 نقل ایلدی اردوانک اولدو کین و اوغلی درای هندی نیک اولدو کین و قتالی زکیکه کیمر خان تابع اولدو غین
 جمله تقصیر ایلدی و لیطان وزیر کندی ایله بیله کلدو کین بلدر دی خونخوار هندی اردال هندی دن ^{سوال} بودیا
 اشیدوب اردوان ایچون عظیم ناسف ایلدی زبیر چوق متین نامدار ایدی و اردال لیطان وزیر ی صورتی
 قنده در دیوار دال دخی شهرک کنار نه براغوب بن کلدو ددی اندن خونخوار آدم کوندروب وار دیلر
 لیطان وزیر ای کوپ خونخوار هندی نیک سر اینه کتوردیلر لیطان وزیر کلنجه خونخوار هندی لیطانه تعظیم
 اکرام ایدوب تسلی خاطر ایلدی لیطان وزیر اول راده اردال هندی نیک یوزینه بقدی آیا اردوان هندی
 ایله صرصر سبکبار عیار طرفندن بزله ظهور ^{ایده} احوال مزق طوی دخی خبر و پردمی اولدو دیوب مقید اولدی
 امّا خونخوار هندی لیطانه ایدی المرحکه ای وزیر خاص سنی رای اعظمه تعریف ایدوب یاننده وزیر
 ایدر پرددی اردال هندی ایله ایکسنه بر حرم و پردی و معونت لری هر نه ایسه جمله تعیین ایلدی
 اندن کندی خونخوار هندی قالدیوب دیوان رای اعظمه وار دی پیر او پوب دعاوشنا ایلدک نصکره ایدی
 پادشاهم بیل واکاه اولکیم بو یقینده شویله بر صاحب خزوج ظهور ایلش صاحبقران دیوب جهانی خبر ایدر
 نار نور قوللرینه ضربا البتد یا خدا پرست اولک و یا خود جمله کزی تیغدن کچور پر دیوب وار دغی و یلوتی
 خدا پرست ایدوب پنجه پنجه معظم پادشاه لری خدا پرست ایلش و ادینه قتال زکی مرده خور دیر لر ایش
 صاحبقران عالم دیود عو ایلر ایش مجرا قبانوس سوا خلدن کوه معظم دن برو ظهور ایدوب و او کینه کلن
 ولایت شاه لری کندی سنه مستخر ایدرک و نار نور قوللرن جبر خدا پرست ایدرک کلینلری قتل ایدرک
 شمدی خاقانیه او زریغه کلش خاقانیه مملکتی دخی کدو سنه تابع ایدوب بورادن تورانه و ایران کیدو
 اول دیار لری دخی مرادی نار و زور ضبط بتون عالمه تیغ منشور یورتک ایش حتی بنم هوشنگ آباده

آباده عمر زادم و از ایدی اردوان هندی دیر لر اینده قتل ایلش جواهر آباد مملکت صبط ایدوب شهنشاهی
 اولان جواهر شاهی کند ویر تابع ایلیموب خدا پرست ایلش وزیر لیطان فرار ایدوب شمدی عمر زادم اردوان
 ایله خدا پرست اویوب بونده ککشل حلا بنو سر ایدم در دکره رای اعظم بکلیوب بره نه سویلر سین یاخو
 بوسنک تقریر ایلد و کک ماده چوق اشدر ددی دونوب وار یا خونخوار اردال هندی ایله لیطانی بونده کتور
 سویلر و ب انلردن بر ایوجیه خیر الیم اگر فی الحقیقه تو جهی بو جانیه ایسه غافل بولما یا لیمو ک نابکار زکی
 اگسوزین اوزر یخه کلوب بزه رحمت و یر میه ددی خونخوار هندی نولر باد شاهم دیوب دیوان رای اعظم
 طشره چقدی رخشنه بنوب کندی سر اینه کندی او تده لیطان لعینک فکری ایسه آریا بونلر بر ایوجیه خوف
 دوشوب اول وسیله ایله بنده کتومک اجی سین او بونده بیلور میم دیوب فکر نندن ماعدا اردال هندی شمدی
 خونخوار هندی رای اعظم واروب بوسد دی آچوب قتال زکی احوالین آند قده رای اعظم نه جواب ایلر خونخوار
 بور ایدنه خیر کتور رعیم ایدوب سویلشور کن بهلوان کلدی در یلر بونلر ده غیر ی سوزی کسد یلر خونخوار
 بونلرک یا نه کلوب ایدی المرحمک اشته سیر ی رای اعظم سویلدم و احوالیکری جمله افاده ایلدم و قتال زکی
 جمله ایلد و کی ایشلری تفصیل اوزره نقل ایلدم اما بیستلو با وزیر خاص سنک قدومک زیاده میمنتلو و سنک
 ایله باد شاهن نامشان صاحبی اولور و الحاصل سنک دخی باشک کما هو السابق دولت علامتی قوپر و شمدی
 باد شاهن رای اعظم سیزی استدی بر خوش کر کی کبی یغلی یغلی طرفلر نندن سیز جنرال الحق استر خود لزی قسکر معلوم
 اولور قدومکن و تقریفکن بر کاتیله قتال زکی سنک بو نجه زماندن برو مالک اولدوغی دارا ننه مالک اولدو
 هلر بیورک دیوب بونلری آوی دیوان رای اعظم کتوردی اما بولر کیدر کن خونخوار اردال هندی و لیطانی
 ایدی شمدی دیوان باد شاهن وار دقه باد شاهن سیزی سویلر و ب قتال زکی سنک خیرین آسمرک صا
 خلاف ایتوب جمله اولدوغی کی تقریر ایلد دیوب بونلر اصمار لدی اندن بونلر در دیوان رای اعظم واروب
 اچری کیروب زمین پوس ایدوب دوام دولتته دعالم ایلد یلر رای اعظم بونلر خوش کلدیکن دیوب اکرام ایلدی
 و قر شومنه ایکی صندلی قودردی و بونلر او توروک ایلدی اردال ایله لیطان بونلر دخی اول صند لیلر کچوب
 او تورو دیلر اندن رای اعظم بونلر ایدی ستر شمدی قندک کلور سکن و قتال زکی ناصل کیسه در ددی لیطان
 وزیر همان نطقه کلوب رای اعظم دعا ایدوب اغلیسورق فر امر دین خروچین و اندوکی ایشلری جمله تقریر ایلدی
 و ایدی دولتو شاه شمدی حلا خاقانیه دیار نه دیر مرادی بو طرفدن کچوب توران ایدن ایران وار
 لکن بتون هندی صبط ایدوب یزدان پرست ایلد کچه کچوب کتمز خوی او یله در بزنا نوردن یوز چوب
 اتا وده ده لر یزک دینین ترک ایتوب قاسچوق بونده کلرک سز باد شاهیمرک ایو آدینه دولتو آندیمه کلر

سز لره اکرام
 ایلر

ددی رای اعظم لیطاندن بوسوز لری اشید عجه عمه دوستدی و پور کینه خوف دوستوب دانای هند
 اولان شمو سای دانانک بوزینه بصوب ایدی ای دانای هندستان نه دیر سین بوقتل زکی صد دینه عیبا بودیا
 کلوب بزمله چنک ایلدی ندرک اوزره بولمق مناسب دکلیدر ددی شمو سای دانایسه علم قوه تله فرامرزک
 کلوب بتون ممالک هندی اسلوم کتوروب کندید تابع ایدر حکین بلش ایدی زیر بوسمو سای دانای غایت عالم و قاض
 کیمسه ایدی علم رملره افرانی یوغندی رای اعظمه بلی پادشاهم بوند کلسدن کوچکی بوقدر همان ندرک اوزره
 زیرا اول صاحبقرانک طالعی زیاده قوتد کورینوردی رای اعظم دخی بتر حوزفه دوستدی **امادای شیرین کلام**
اویله نقل ایلر عیبر مکر بورای اعظمک بر پای تخت پهلوانی و ارایدی آدینه رعد جهانشون دیر لردی یوز
 اون بش ایش قد و قامت چکردی اما غایت قوت و شجاعت استی مرد دلور ایدی و صول قول پای تخت چکر بر پهلوان
 دخی و ارایدی آدینه عدلان تیر انداز دیر لردی یوز یگرمی ایش قد چکردی بر تیر قوللنوردی منعنه دکه پهلوان
 قادر دکل ایدی و خونخوار هندی دخی او چینی سر قیلو فی ایدی و هم سر عسکری ایدی و سهیل زرتین پوش نام برداوردخی
 و ارایدی یوز سکن ایش قد چکردی و عملاق عمود کش نام بر پهلوانی دخی و ارایدی یوز ایش قد چکردی ابو
 عمود قوللنوردی بونلردن ماعدا او چیوز مقداری صندالی نشین پهلوانی و ارایدی و دخی سارق خیلله جونام
 بر نیتیز عتار طراری و ارایدی بونلر همان برا و غوردن کوکوس کروب او کسوررک رای اعظمه سن الم چکمه بتر
 پادشاهم اکر قتال زکی بوند کلوب سه آنی طوب الیک ویره لم و دولت دارائی دخی جمله بتون صنبط ایلر سی بزم
 قومن ایلله کنه نقد اچید و ردک دیوب کلامی مراجیه و یروپ رچندن زیاده لاف و کذاف اور دیلر رای اعظم دخی
 بونلرک لاف کذافین کوروب اوتردن برو سنادرد مندان ایلله حضومت ایلدوکی غوغا لردن طن ایدوب کرچک
 بونلرک اللردن ایش کلوب قیاس ایلدی اما کل کورک دخی قتال زکی کیمدر و نسیاقه قوه مالکدر بلز لر ایدی
 اچنق عسکر نقد رچوق اولسه پادشاهلرک عنوانیدر مانع دکلد حکم ایلدوکی مملکت شاهلرینه نامر کوندرت
 دعوت ایلله کلسونلردی رای اعظم دخی بوقولی ابوجه کوروب بتر نامه لر انشا اولسون یقین اولان مملکت
 نامر لری کیدوب دعوت اولسون دیوزمان ایلدی لیطان لعین ایسه حظ ایدوب بونده دخی بر پارتدی چقرم
 ابو مصلم مراج آدم ایشم دیوب حظ ایدر دی لکن کنه صرصر کلرک حالم نیجه اولسه کر کدر اکسده و قارتد
 و کنکاهده مجرمز خوش قصورینه دخی نار نور کیمدر ددی بوکرة کتاب دیوان فی الحال اللرینه خامر کاغذ
 الوب نامر محتر برینه باشلدیلر مفهوم نامر بوکرة شویله بر صاحب خروج زکی ظهور ایلدی مکل عسکر لر یکز و پهلوان
 الوب کلر سیز دیونام لر انشا اولندی اولابرنام ابتدا ایسانه شاه ایاس شاهد کندی بر نامر قبایل شاه ایاس
 شاهد کندی بر نامر شهر نما شاه تفارق شاه کندی بر نامر محرم آباد شاه محرم شاه کندی بر نامر ده عمر شاهک

شاهك قزداش حره شاهك كندی كه حره اباده حكم ایلر ایدی دخی اطراف اكنافه اولان برلوه اولاقدر منزل تعیین
 ایدوب ارسال ایلدی نامه لر در تعیین اولان برلوه کی شاهلرم واروب عسکر گروه و گروه کلک باشلدی
اذینجانب رادی قولجه نامه برکون شهر ایسانته ده ایاس شاهد واردی ایاس شاه ارباب دیوان جمع ایدوب دیوانه
 قرأت اندری مفهومته مطلع اولجه تیزدانش سنده اولان عسکر بن جمع اتمک باشلدی بش اون کون ایچنده یوز بیک
 لشکی اولدی واج جهان پهلوانی وارایدی برینه سالوس هندی و برینه کالوس هندی دیرلر و ایکی قزداش ایدی
 پای تخت چکن پهلوانته سامر سیه پوش دیرلر ایدی عظیم پهلوانلر ایدی سالوس و کالوس یوز اون تراش قد چکرلر
 سامر سیه پوش یوز یکرمی واج ایش قد چکر دی ایاس شاه بونلری آوی برکون ایسانته دن قالدی عزم
 شهر حماید ایلدی بیه ایجه قوند کوچه کلک **اذینجانب نامه نك بری دخی** قبایله شاه مقبل شاهد واروب
 او قیدی تیز دیوان ایدوب اولدخی دیوانه نامه او قیدوب احوالی دیوبوب تیز اولدخی حکمی نافذ اولان برلوه
 ادمر تعیین ایدوب عجله ایله اولد یوز بیک عسکر پیدا ایلدی و پهلوانلری سامور هندی و بهرام کرد نکش و ^{خبر}
 زکی ایله قالقوب یولر روان اولدی بیه ایجه قوند کوچه اولدخی کلک **اذینجانب** نامه نك بری دخی شهر
 نماده تفارق شاه نماچید واروب اولد احوالی بیلوب واقف اولجه اولدخی تیز ادمر کوندروب عسکر جمع ایلوب جمله
 ایکی یوز بیک عسکر پیدا ایلدی پای تختنه طنطنوش جگودار دیرلر یوز یکرمی ایش ایش قدی وارایدی برینه دخی کیامر
 و کماندار دیرلر ایدی یوز اون اتی ایش قدی وارایدی برینه دخی قینان زکی دیرلری یوز اون واج ایش قدی
 وارایدی برکون بوتد ارکله تفارق شاه دخی قالقوب ایکی کره یوز بیک اریله عزم شهر حماید ایلدی بیه ایجه قوند
 کوچه رای اعظم دیوب کلک **اذینجانب** نامه نك بری دخی حره اباده حره شاهد واردی اولدخامیر امر
 وزیر و زاسین جمع ایدوب دیوانه نامه او قیدوب مفهومته مطلع اولدق عسکر بن جمع اتمک باشلدی
 نامه کتورن قاصد بر نامه برادرک حره شاهد واردی واروب آف دخی قالدیروب بوند کلبغه سنده حاضر اول
 ددی حره شاهك پای تخت پهلوانته اهرمان آهن دیل دیرلر بردلا و ایدی یوز یکرمی ایش قدی وارایدی
 ایچنی پهلوانی هارون هندی دیرلر ایدی یوز اون اتی ایش قد چکن دی دخی پهلوانلری چوق ایدی اما بوزکر ^{بهر}
 مشهور پهلوانلر در و عاصم جهان دست نام بر عثاری وارایدی غایت ایله نکار طر ایتار ایدی حره
 شاه از زمان ایچنده ایکی کره یوز بیک عسکر پیدا ایلدی نهنک دریا کوش نام یوز اون ایکی ایش قد چکر پهلوان
 قوی برده سر عسکری وارایدی قزداش حره شاهك کلسته منتظر اولدی اما قاصد برکون حره اباده و
 نامه رای اعظمی و پردی حره شاه غلیبه دیوان ایدوب نامه قرأت ایتدروب مفهومته مطلع اولجه تیز عسکر
 جمع ایلک ایچون ادمر تعیین ایدوب عسکر جمعنه باشلدی اتمک پای تخت پهلوانته هلهون هندی دیرلر ایدی

یوزیکرمی اریش قد چکردی بزرده ساوه هندی دیرلرایدی یوزاونیدی اریش قد چکردی و برده سرعسکی واید
 اردپور هندی دیرلریوز طقوز اریش قدی واریدی **حاصلی** ایکی کره یوز بیک اریله حاضر اولوب پهلوانترین دخی
 یابینه الوب یرینه قایمقام قیوب حره اباد دن قالقوب عزم عمر ایلدی بیه ایجه قونز کوجه برکون حره اباد کله
 محرم شاه برادری حره شاه فر شولوب استقبال ایدوب قونزدی برایکی کون ضیافت ایدوب بدیروب ایچوری
 برکون ایکی برادر درت کره یوز بیک عسکر ایله قالقوب عزم حمایه و رای اعظم ایلدی یوزلر برانج کلور زیر اعظم
 اول بر شاهلردن ایرا قدر جلد نسکه کلور هلر یوزلر کلر طور سون بروده برکون ایسانه شاه ایاس شاه
 کلوب یوز بیک اریله قونزی او لیکجه ارام ایدوب ایرتسی کون چین صیاحدن وزیرلین و پهلوانترین الوب **کوردی**
 هدایاسی ایله دیوان رای اعظم کلوب بولشدی و رای اعظم هدایا سین عرض ایلدی هدایاسی مقبول کوب رای
 اعظم ایاس شاه تخته آدی و پهلوانترینه دخی بیکو ستر دیرلر اتر دخی او تور دی و رای اعظم ضیافت ایلدی اما
 بونک ازاسی اوج کون کچدی ناکاه قباله شاه مقبل شاه کلدی رای اعظم آیند فر شولوب عسکرین قونزدی
 مقبل شاه دخی بشکستلین و پهلوانترین الوب دیوان رای اعظم کلدی کتورد و کی بشکستلین عرض ایلدی
 رای اعظم قبول ایدوب ایند تخته آدی و پهلوانترینه دخی صند لیلر کوستردی برچ کون مقبل شاهد ضیافت
 ایدوب بو وقته کلینجه سکر طقوز کره یوز بیک عسکر جمع اولدی دخی بر طرف دن طوره کلوب جمع اولفده ایدی
 دخی تقاروق شاه ایله محرم شاه و حره شاه کلدی اردال هندی ایله لیطان وزیر محفیجه بر یرده صحبت ایدوب
 ایتدیله کوردکی یلو بوق تگری نه خوش بزره کنه قوت و یردی هلر نارنوردن یوز جور مد و مکن ایواولدی
 دیدی اما لیطا وزیر برو یاند فرامردک قوتن فکر ایدوب کنه ساقزی بو قد دو شتردی اشته رای اعظم
 بو قدرجه تدارک کوروب اول اوج شاهک کلسنه و قتال زنگینک خبرینه منتظر اولدی **اما دین جانب روق**
اید بو طرف دن فرامرد لشکر بی شمار ایله عزم رای اعظم ایدوب کلور دی برسون بر مفرج یره کلوب قونذیلر
 فرامرد امر ایلدی او چکون شول موضعده عسکر اسلام او تورا ق ایدوب اسایش ایلسونلر منادیلر ندا اندردی
 اندن قرطاس مردم سره ایدی یا قرطاس بر کره و ارسک کورسک رای اعظم جانبته لیطان وزیر ایله اردال هندی
 رای اعظم جانبته و ارمشلی وهم رای اعظمک دخی بزدن خبری و ارمی ندا ر کم در بر خبر کتورسک دی
 قرطاس مردم سر دخی بسر چشم یا صاحبقران دیوب دم چکردی برهوا قتمه سین شهر حمایه دیوب کندی طرف **العین**
 ایچم حمایه شهرینه ایدوب کوزدن نهان کوردی عظیم بغناق و اردیوان رای اعظم کوردی کوردی عظیم دیوان
 قودیش کثرت انساندن طویل دیوانده لیطان وزیر ایله اردال هندی ی کوردی و جمله کلن شاهلری و پهلوانلری
 کوردی هلر کرکی کی دیوان کوزدن کجوردی و خیر آدی کیم دخی کلک شاهلر و پهلوانلر و ارامش و قتال زنگی **بوند**

بودند کجوات امیش دیوب حاضر اولوب بقار لر قطاس اورادن دونوب ینه لشکر اسلامه کلدی فرامزده بولوب
 صوروب اشدوکی کی نقل و بیان ایلدی و لیطان وزیر ایله اردال هندی اوراده اولدوغین دخی خبر و یردی
 فرامز ایتدی چو بیکم او ایله درباری بوندن بر نامه یازوب کوندر و ب لیطان وزیر ایله اردال هندی استینه
 و هم کند ولرین دینه دعوت ایلدی لیم صکر دیسون نامه و خیر کوندر مدین اشور زین اوزریمه کلون ب غافل
 اولادی بو حشمه بر نامه کوندر سه خصمین طوب کوندر ردم و کتدم دخی استقبال ایدوب قوشولوب یار شوب ^{بشور} کور
 دیوب عذر بهانه ایلسون ددی بوجوابی جمله ارباب دیوان معقول کور و ب پک مناسب سرور ددی لر بو کور فراد
 فیلسوف دانایر ای دانای ذوفنون شویله بر نامه انشا ایله دری فیلسوف دانانولر دیوب فرامزک مرادی اولد
 مقفل نامه انشا ایلدی فرامز مطالعید و ب بکندی و اوزرینه عنوان صاحب قراق اوروب صرصرک یوزینه
 بقدی و ایتدی آل با صرصر بونامه و آرای اعظمه و یرنه جواب و یردسه کتور ددی صرصر سیکیار نوله دیوب و القدی نامه
 الدی و کند و یه چک دوزن و یروب و قنظوره ذلترین طاقوب تیرین قیوب طبان قالد یروب عن مرای
 اعظم ایلدی صرصر ایسه مماثل پارسای پیر حاشی سسی ایله قرق قناق و بکی یتش سکسان قوناق منزلی بر کور ^{نه}
 الوردی **حاصل** اولکون کیدوب اخشا اولنجده حمایه اوکنه و اردی کوردی طقوز صرصر بوز بیک عسکرک علوسین کوردی
 هلد اولیچ بر یرده ارام ایلوب هلد میا حدرا اولوب تمام قلعه قبولری آچلوب صرصر قلعه درن ایجری کوردی رای
 اعظم دیوان ایلدوکی محل صرصر ذلترین صالی و یروب شهره یوریدی زیرا رای اعظم کندی بارگاهه چقا مشیدی
 صرصر کور نلسای کلدی عجیبا قتال زنگیندی کلور اولد دیوب بر یرینه خیر و یروب اشیدن دیوانه سکرندی
 اما صرصر سراسی رای اعظمه کلوب همان دیوان خانه قوشندن نغمه اوردی ایتدی لجم بر طریق رسول نام و ارد
 عرض ایلک رای اعظمه ددکه قوچیلر و سرهنکار کیروب رای اعظمه ایتدی لر پادشاه شویله بر عیتاد کلدی ایجری کیر
 اذین استر دد کلر نده رای اعظمه کتورک کلسون ددی همان اولجده لیطان وزیر د عشه طوتدی یاننده اولنلرای
 وزیر خاص نولدک که بویله جهود ستمه سی طوتدی ددی لر لیطان بر آه سرچکوب ایتدی ای اولولر کلن عیتاره صرصر
 سیکیار دیر لر بیکانلر ایلشدردیوب اجمالا نقل ایلدی های نابکار عیتار شردن نار نوره صغندق دیوب استعاده ایلان
 بو اراده صرصره اذین اولوب سارق خیله چو و اردی اوکنه دو شوب ایجری کوردی صرصر اداب ارکان اجرا ایلدک
 تیرینه طیانوب طوردی رای اعظم صرصره نظر ایلدی اون سکن ارش قدی وار و اوندن یدی قات قنظوره میانند ^{ون}
 التي خنجر و ایدی باشنده افتابه و اوزرینه صبان باد پای صرصر مش اوج دانه مرغی بو قلمون او تاغندسی ^{قفش} صرصر
 والنه اوج بیک بطمان تبر معتبر مرغی صفت یوزینه بقان لر زان اولور ارباب دیوان دخی صرصری او ایله کور و ب
 و هم آدی لر رای اعظم خطاب ایدوب ای عیتار قذن کلور سین و نه خدمته کلک کیمک عیتار سین ددی صرصری ^{شهنشاه}

هندستان حال کلیشهر خاقانیه ستمندن قتال زکی نك لشکر تند ما دیمه صرصر سبکیار دیر لرتقال ز نیکنک
 عیار با شیبسی پیر شمدیکی حاله الجیر نامم و ارباقی جواب ناعه ده مسطور دیر دیوب نامم فرامردی چقاروب
 دای اعظمه و پردی رای اعظم آوب مهرین بوزوب سموسای دانا یه و پردی شمسو سالتوب ایانغه طوروب فرزند
 باشلدی سرنامد بنا هر خدای لمر نزل بنم قائم دگر حالیا کوه سپید معظمن ظهور ایلین صاحبقران عالم قتال ز نیکم
 سنکیم رای اعظم سین اشتمد بنم تیغدن فرار ایدن لیطان و زبرد دکلری لعین اردال هندی ایله بانکه وار ^{مش}
 کر کردیم اندلی طوب قید و بند ایله بکا کوندر و ب کندی دخی خاکچا یمه کلوب ایمانی واسلام می قبول اید سین
 اگر یوق دیر ایسک او زدیگر کلپورم حاضر اولد سین دیوب نامم ختم ایلش چون رای اعظم نامه دن بوجواب
 اشیدوب بزمان فکره طالدی دنوب صرصره نامم و یروب ایدی ای عیار سنک افندک اولان قتال ز نیک ^{مش}
 دیوانه میدربن بر شهنشاہ اقالیم هند اولوب بو قدر مملکت و عسکره و پهلوانلره مالک اولد بکا بویه نامه ^{مش}
 اولد بر قوش خصمی لندن قاچوب وارد بر جالید صغور اول جالی آفی حفظ ایدوب خصمی لندن قورتارد ^{جالی}
 قدر غیر تم بوقیدردی و دونوب وار سویله اول ز نیکه قند کیدرسه کتسون براکای اجناسی مختلفه عسکره
 مالک اولدم دیوب مالیکی انجتمسون عرضی یرنه ایکن عرض بقدر مسون و بنی سانش پادشاهلره دخی قیاس
 ایلسون ددی و صرصره جائزه سین و یروب یولدی صرصر سبکیار دخی دیوان رای کوزدن کچوروب پای تحت
 صند ایسنده رعد جهان سوزی کوردی و سانش پهلوانلری دخی کوردی و سارق عیاره نظر ایلدی بردند عیار در
 حاصلی دیوان رای اعظم دن جقوب عزم لشکر ایلدی ینه اولکون احشام یقین اوردوی اسلامه ^{مش}
 دیوانه کوردی فرامردی بولشوب رای اعظمک و پردو کی جوابلری سویلدی و رعد جهان سوزی مدح ایلدی ^{فرامردی}
 خوش ایمی کندی بلور دیوب اول کیجه یاندیلر ایرتسی کون قالقوب عزم زاه ایلدی **او یکادان** رای اعظم
 صرصر کیدمجه غیری بلدیکیم قتال ز نیک کلجکدر اولکون کندی بارکا هنه چقدی بروده فرامردی بیه ایجه
 قون کوجه برکون بر منزل معلوب قوندیلر خبر و پردیلر کیم یارین رای اعظم عسکر ینه مقابل قونار لر فرامردی
 ایرتسی کون او توراق ایلدی عسکر لای ایله کچوب قونونلر زیر اکیم البد اندل سیره طور لر ددی ^{مش}
 زبرد ست عسکره تنیه ایلدی اولکیجه نصف المیلدن صکره قالقوب بولر روان اولدی **او یکادان** رای
 اعظمه خبر کلدی یارین قتال ز نیک عسکر کلوب مقابل قونار لر ددی پهلوانلر رای اعظمه نیاز ایدوب
 پادشاهم بر بردن قتال ز نیک عسکرین تماشا ایلید لمر ددی رای اعظم دخی کلجک بول او زردن اگر غم بریو ^{کسک}
 برده سایبان قوردورب ایرتسی کون علی الستمی واروب اول سایبانک آتند قرار ایلدی و عسکر اسلام
 کلجک سمته ناظر اولوب طور دیلر ضعی و قتی اولجه انی کوردیلر قتال ز نیک عسکر کلجکی بولدن نوز لر پیدا اولد ^{مش}

اولدی کندکجه اولایوب باد صبا قرشو واروب اول تونری نامنندک کویاننه وارمجه ایکی شوق ایوب ایچندن
سکسان علم ظاهرا اولدی یقین معلوب کوردیلر باش علم دینده ایکی پهلوان میل متاریه بگنری بیقلری ده اورن
مثالی بنا کوشلرندن آشمش معلوب کچدی کندی عسکرینه قرشو واروی اسلام برین و سرا پرده برین تخمین ایوب
بر مناسبت بری بکندیلر رای اعظم لیطان وزیر سوال ایوب بو پهلوانلر کیملر درددی لیطان وزیر ایتدی
ای پادشاهم بونلر قتال زنگینک منزجیلریدر یعنی قوناغیسی در در بند صبا بکلریدر برادر لر در برینه پلنک
افکن زرخ پوش و برینه شیر پیر افکن اورن پوش دیر لر ددی و در عقب بر تونر دخی نمایان اولدی ایچندن قرق
علم ظاهرا اولدی و بر قرا تو ظاهرا اولدی یقین کلجه کوردیلر اسکندر سرا پرده سی یقین اولان جیتلرایکی
آدم بوی یوکسکدن آلتونده کتور لر امان کند ولری کورن لر رای اعظم بوی کوروب تعجب ایلدی اندن لیطان
وزیر ایتدی پادشاهم بونلر موکلی سرا پرده اولان جیتلر واردر اندر بر هو ابویله کتور لر ددی اما قرق بیک
عسکر ایله قهقشان زبردست کلوب کچدی رعده جها سوز قهقشان کوروب بکندی بو پهلوان کیملر د سوال
ایلدی لیطان بوکا قهقشان زبردست دیرلر کیومرث سلندن ایش کوچک ایکن دیولر بوی قابوب کوه قاف کتور
بحری اقیانوسده بر جزیره واردر برین نامر بر جزیره ده کنندن دیولر جبر اقدیر صکره برین شاه
نامر بر برقی پادشاهی تربیته ایوب کندویدر جهان پهلوانی ایلر بو قتال زنگی دریا بیله کوه سپیدن کلورکن
قورتنه ایله جزیره روینه دوشوب کندو سنه تابع ایلر و باش سر قیلون ایدر چون جواهری اباده کلورکی
زمان بنم پادشاهم جواهر شاهک دامادی واردر قهارا اعظم دیرلر اصلنده یینه خدا پرست ایدی ایندخی
با صوب بو قهقشان زجورنی غلبه کورستوب قهارا اعظم شمدی سر قیلو نیدر و بو قهقشان ایکی ^{بند} شیار
عاد ایلوب سر عسکری اولدی ددی رعده جهان سوز کولندن اوله ایسه بو قتال زنگی بتون اقالیم هندی
صنط ایدر چکنه اشتباه یوقدر ددی هله قهقشان واروب تخمین وضمیم اولنان بره سرا پرده اسکندر کبرای
او جیوز او تونر اوج قبه او زینه اوج قات قوروب التي بیک التیوز التمش التي زرتین وسمین صندک لیلرین
قوردیلر رای اعظم سرا پرده کوروب انکشت برده ان ایلدی و ایتدی حالیا بن شهنشاه هندستان اولم شویله
بریا دکاه معظمه قادر دکلمه ددی بو کتر قهقشان کچدکن صکره یینه برغبار ظاهرا اولوب ایچندن قرق علم
کوردی یینه بر قرا تو بر هو بارگاه آصف شاه کتور دیلر قرق بیک اریله اوران آهن کلوب کچدی واروق
بارگاه آصفی دخی سرا پرده نک یا ننه قوردیلر اوران کچدی صکره یوز بیک اریله شهر مدون شاه رمد شاه
دیو چشم کچدی پهلوانلری صف شکن و غضبان تیغ زن ایله آنک اردمجه احصر شاه کچدی یوز بیک اریله
مهورا حضری و جمهورا حضری ایله کلوب کچدی اندر صکره برادر لیلون شاه کچدی یوز بیک اریله سجتور لیلون

ایله کیوس نینه دار بر میر علمدار اندن صکره بیوک برادر لر ی عدلان شاه کچدی عثمانی بد حشانی و بهزاد بد حشانی
اندن صکره اسلح خان کچدی التمش بیگ ایله اندن صکره غضنفر شاه کچدی فیروز جهانگیر و بهمن بر وزیر ایله دخی صکره
خاقانیه شاه مصفر شاه کچدی زنجیر زن و شیر مرد شیر افکن و اوغلی خسرو و شاهیله اندن چشمید شاه کچدی التمش صکره
یوز بیگ ایله و پهلوان لر ی پیلتن پیل افکن شقایو تیغ زن چا پور قیل سوار ایله اندن صکره سر قیلون اولن لر کچدی کلگون زنگی
ملک شیر سنک انداز و طمطراق بوکلا دست و قناتوز زنگی و فرخزاد خاقانی قهار اعظم پیشقه پیشقه عسکری ایله کچدی لر اکثر
هر برین تفصیل اوزده ذکر ایلسک قصه طویل اولور مستعجابک نازک مشرب اولن لر تحمل ایلمن لر العفقه مطهر شاه
کچدی باشنده یدی کنکوره لی تاج اخر پیرینه اون درت کنکره لو تاج دخی رای اعظم یونایسکار قتال زنگی سلیمان
قدر دولت مالک اولمش بودار ات دخی نه فریدون شاه و نه چشمید شاه مالک اولمش در دیوب باشین صالیدی
و بوکیم در دیو سوال ایلدی بوکره لیطان دخی تعریف ایلدی قتالک قاین اتاسی کوه سید معظم سلطان پندر دی
اندن صکره پرویز شاه زمره شاه زبرجد شاه یا قوت شاه بیروز شاه لعلون شاه هر فر شاه الماس شاه کچدی غمگین
اوکنده نره دلاور لر ی هر بری میل مناره یه بکر ز دخی خصوصاً او در نظوس سندی کوروب و هم ایلدی لر رای اعظم یونل
سوال ایلدی لیطان اییدی بنده بلیم یونلر یکیلدر در قتال یونلری بو سفرده قاذن کتور مش ددی رای اعظم یا قتال
زنگی کوه قافه دخی واردی دینجه لیطان اییدی بلی عشر بیچاره و قاپوب جزیره عین البقرم بر ایش اورادن خروج
ایدوب قاف اقلیمنه دو شوب یونلری دخی الکتور مش ددی دخی وار میدر دیرکن کورک سر لر آینه تنلر ماهی
بدنلر اوران سر لر کچدی انلر دصکره بر عظیمه غبار و کتور دی قویدی بره بونه علامتدر دیرکن آتی کور دیلر
دو بیتوز قدر زبردست کهر ابلر عقرب قیو سر وین تنی زنجیر لر ایله میانندن و بو بینندن بند ایدوب بر
الترن زنجیر لرک اوچی بر الکر ترن عمود لر کشان بر کشان چکرک کتور دیلر رای اعظم و سائر لر ی بوف کور
خوف ایدوب بکر لر نده قان قالمدی رعد جهان سوز فور قانک دیوب بونلره تسللی و بر دی اما بویه موزی
کهراب الکتور دوکنه عتسین و آفرین ایلدیلر و بلاد یکیم بو قتال زنگی ایله مقاومت ایدوب باشه جقلر یونلر بو
خیرتند اولوب دهشتند ایکن بر کورلدی دخی قویدی آتی کور دیلر کیم طغوز باشلی بر کهرابی دخی با
زنجیر لر ایله بند ایدوب آتی دخی الکر ترن عمود ایکی جانبته حرکت ایدیه در دچکه دورت یوز قدر زبردست
کهراب عمود ایله اوروب اول قیافت ایله کچوروب واردیلر سر پرده اردنن ایکسند زمینه عظیمه سمار لر قاقوب
بند چکدی لر رای اعظم و سائر لر شاشوب خوف لر ندن برک خزان کی لر زمان اولدی لر انک اردنجه سنجاب نره کچدی
قورق التی اوغلی وارا و کچده فرغول چهار دست اولدخی کچدی اندن صکره بر بالا قد کهراب دخی ایکیوز قناد
کهکشانه کلوب کچدی اردنجه اون ایکی بیگ عسکر ایله جهان بخش جهان ار کچدی رای اعظم یونلر حیات کمدی

کیمبر در کوه لیطمان و زبیر قتال ز تکینک او غلغیندر اصلی فرامرزك او غلی ایمنش صکره قتال زکی فرامرزی اولدر
 دولتق ضبط ایلمش ددی در عقب کوسارک صداسی دنیای طوتدی آشته بوکلن قتال زکی کندی ددی غیری
 اول طرفه باقدیلر آئی کورده یلراون ایکی علم کیم فرامرزی اسمانه ایشمش بری حوزی حورشید بیکری و بری
 اژدهای بیکر و علملرک اوکنده فرامرزك کلسی جداره و یتیش جواهر قالقانیل بیدک کیم هر بری بر پادشاه دیار^{ند}
 بولماز اما چه فایده کیم فرامرزه زحش پایدار اولماز اینحق متین کردانلر وارگاه گاه انلره حین اقتضاده سوار
 اولور کردانلر کچینه بعدم اردوانک بیاض فیلی کچدی انک اردنجه رهوار مجری اردنجه ایلوغ ششپای مجری
 انک قفا سندن دخی اون سکن بیک عیار کونا کون صنعتلر اجرا ایدرک کچدی یلرانی کوردیلر قتال زکی قطب^{اش}
 دمک او زرنده قطرف طلومی کبی او تورمش یتیش ایکی پاره آلات صاحبقرانی او زرنده راسته اولوب^{ند}
 بش عدد سیمانی تیغ و باشنده یدی مرغ بو قلمون او تاغ نسبی الذم طقسان طقونر بوغون دورمنا اسکندر کتفنده
 اون سکن آینه لری سپر اسکندر وان درت آینه لی آصف شاه سپر قولنده اون سکن بطمان تاز یا تضره حضرت او کچینه
 صرصر سبکیار صاغنده زیوک عیار وصولند جلدک اوکنده سر یاز اردننه بزرگ عیار ایلروده جنید ایله چابک
 عیار غیری ایکی طرف خلیفه لری مستعد لری صاغ رکابنده برابر قرطاس مرده سر صول رکابنده سر جناد تره قفا^{سند}
 اون ایکی بیک تمان کش دیلور لر دخی اردنجه طقسان التی چفت کوس طیلر و کره نای اول صحرا صد ایلله ملا
 مال طولدی بوا سلوب او زرنده کلوب کچدی اما انده اولان شاهلر و پهلوانلر جمله پیاده فرامرزه قرشو کلوب
 اوکنده دوشدی لر تعظیم ایلله سر پرده قپوسنه کتور ب سلوملر یلر چاوشلر آفتشلیوب آینه ایندر دیلر هر کس
 یار ساهلرینه کندی لر فرامرز صونوب چنک آلتن او زرنده چقاروب سلخاره صندوق ایلله تسلیم ایلدی او چگون
 اسایش ایدوب دردیجی کون دیواندر دیوقه قشمان زیر دست دخی عسکر اسلوا ایچنده ندا اتدیروب منادیلر^{ده}
 ای لشکر اسلام اوچگون اسایش دردیجی کون دیواندر دیوعسکری آگاه ایلدی انلر دخی کندی صفا سندن^{اولدی}
 رای اعظمه اورادن قالقوب بارگاهنه کلدی اول کیمجه مرور ایدوب ینه صیاح اولدی فرامرزه پرندهن طوروب
 عبادتن ایلدکد نضکره دفع شمار ایدوب کوهلی شکار عرضوا ایلدی بعدم آت کورک ایلدی قطبی حاضر لیوب سوار
 اولوب صرصری آدی و قرطاسه تنبیه ایلدی رای اعظمه طرفندن عیار کلوب بر حسارت ایلسون ددی کندی
 یاکمز صرصر ایلله کیش قاقوب طیل باز دوکوب چرنده و پرنده ازمایش ایدرک دامن کوهه طوغری کندی **اماراوی**
کوزین بو قصه لطافت بخشه بویله بیان ایلر کیم بو رای اعظمک بس پرده عصمتند پرورده اولمش بر^س
 اختری و ارایدی آدینه مهر فروز بانو دیر لر دی اولقدر حسنا لردن ایدیکم هندستان دیارنده نظیری
 یوغیندی همچنان حسند بی نظیر اولدوغی عیبی قوت و شجاعته دخی عدیمه الاقران ایدی رعده جهان سوز^{ایله}

بر قاج دفعه قوت مباحثه ایدوب امتحان اولش لردی رعد جهان سوزنك مهر افروز بانویدر غلبه سی ظاهر ^{ایلی}
 دامتجا حیثی بواید بیسیو هر کیو بکا غالب کلور سه اکا وارور فرخزینه مسطور ^{دی ایدی} مدع حفظ ایلدو کیو نقد کو کلور ^{مطلوب}
 عامر معوره نادید ده پرورده اولان بلدرجن کو کسنی دیردی واقلم هنده بکا غلبه ایلر بولغا زادعاسنده
 ایدی و دامن کوه خماید بریلو قچه وار ایدی بله نقه یر مشابیر بر باغ بهشت آسا ایدی اکثری او چویر قدر جبار ^{خدا}
 ایلله اول یاغده عشرت ایلردی حقی قاتل زنگی صداسی ظهور ایلدکن پدیری رای اعظمه خیر کوندر مش اید بکیو
 شو یله بر صاحبقرانلق ادعا ایلر صاحب خروج ظهور ایلدی کلیور دیو مهر افروز بانو اصلو مهر ایلوب هر حق غلبه
 سمن کو ستر ایدسه اولزمان واروب آت صاحبقرانق ^{مشتم} ایلله آکوده ایدوب حقتدن کلور مهر دیوب عیش ^{شده}
 اولدی و کاهجه رخشنه سوار اولوب بران جارتیر ایلله صید و شکاره چقاردی بر قاج حرکوش و آهو صید ایدوب
 صلوب باغده کباب ایدیروب عشرت ایلردی حکمت خدا اولکون ینه مهر افروز بانو قرق الی مقداری جاری ایلله
 سوار اولوب شکاره چقدی ناکاه اوکندن بر آهو پرتاب ایلدی مهر افروز بانو ال تیر و مکاند اوروب آهو پرتاب سوب
 نشاندا کوب بر تیر آیدی اما آهو بر مقدار ابراق بولمق ایلله حدنک یوفقه یرینه کلوب آهو بقلادی کن جان حوی
 ایلله میشه زاره کیوردی مهر افروز بانو دخی آت سوروب آهونک اوزرینه دوشدی اما میشه زاردن اوتله
 جانبه چقوب اکسوزدن فرامزک اوکنه کلدی فرامز کوردی بر آهو میشه زاردن چقوب اوکنه اوغزادی
 تیز بر حدنک چکر دوزی قربانندن چکوب بحرکانه وضع ایلدی و آهو ی نشاندا کوب ایچ قبضه دن کشاد و پرتی
 حدنک کلدی آهونک کتفندن اوروب زمینه میخلدی صرصر سبکبار آهو ی آدی و اوزردن فرامزک ^{او قین}
 چقاردی اما بقدی آهوده بر زحم دخی وار صرصر تعجب ایدوب ظاهر صیادالندن فرار ایلش دیوب فرامزده
 کوستردی بوندن صکره بر کتوردی قویدی نه اوله دیوب باقجه اورماندن بری بر سوار چقدی اما
 یوزنده نقاب والنده تیر و مکان صرصر بوی کور بنجه آهونک صاحب کلدی دری اما مهر افروز بانو دخی کوی
 برزنگی پهلوانی ایلله بر پیاره کندونک زخم خورده شکارین المشر کوردوی و بلدوی کسنلرد کلدر عجبا کلن
 خدا پرست عسکر ندنمیدر یوخسه پدیرم رای اعظم امدادینه کلن شاهلردن بر نیک پهلوانی یا خود باشلی ^{شده}
 بر پهلوانمیدر هله آهو ی و پرمک اولمز دیوب ایلری کلدی همان فتح کلور ای بیکانلر نیم زحلوشکارم بخون ^{یکز}
 اوزرند اولان زحمی کور مدیکزمی و یرک آهو ی ددی فرامز بسواره نظر ایلدی شهزاده لر طرزنده بر نقابدار
 نوجوان کوستر اما حرکت و جنبشی فرآنه در بسیللور ای اعظم پهلوانلردنند، یا خود امدادینه کلن شاهلردن
 بر نیک اوغلیدر ددی دونوب ای نوجوانم سن اشمدم کی آوآ نکره دخی حاجتک ایسه مقید لوجه اورمق
 کرک ایدک آتسان شکار کیر و ویرلمز دکره مهر افروز بر نه بیانه سویلرای زکی و بر آهو ی یوخسه شمدی ^{عزلی}

عرصتی بقار و بیله آلور مرددی فرامرز بونک بویله غضب ایله او ضناغ ایلدو کته کوچنوب یوری هی نابهار شوران
 آکر آهودن حاجتک ایسه شونده کباب ایدوب بیله جه بیه لرو آلا آهوی سکا ویرمومسکه اراده عرصتی بقار ایلدو
 قائمه اشته آهواندن کلور سه آل ددی مهر فروز بانو قاقیوب نابکار زنی کور ایلمدی پنجه آلور مردیوب تیرو
 زمینه قودی و طرفیلندن کور زکرانن چکوب ایرشدی فرامرزه برضرب اوردی فرامرز کوردی کور زر عدکی
 کور لیوب این تن تیر کور ز اسکندری برابر و پردی کور ز کور زه ندکه طاق طراق عیتو قما پردی فرامرزک قولگر
 حرسخته کلدی فرامرز باشین قاچور و ب او قاید آدی کرچه او قاده منع ایلمدی اما نقابدارک کور زین بکنویا آفرین
 ایلمدی مهر فروز بانو کور زین ضبط ایدوب عتدی او تدرن دنوب فرامرزی بی پاک منع ایلدو کین کور ب عتسین ایدوب
 دوردی فرامرزه کور ز ایله مهر فروز بانو برضرب اوردی بانوده کور ز برابر و یروپ قولگری بو کلوب ارضه آلد
 نه حال ایسه منع ایلمدی اما همان های نابکار سنمسن بکا بویله ضرب اوران دیوب قاقدی قیوب کور زین ایرشدی
 فرامرزه برضرب اوردی فرامرز اینده منع ایلمدی **القصه** بونلر در کور ز چنکی ایدوب بر بر لرنیک وجود لرنین پولاد دو
 دو تکد باشلد یلر صردخی آهوی بر آغوب بونلرین چنکین تماشا یید طور دی بونلر در اوج ساعت مقداری چنک
 ایدوب بر بر لرنیه او تونر قرق قدر کور ز اور دیلر عاقبت مهر فروز فرامرزک کور ز نندن عاجز اولوب بهی نابکار
 زنی دیوب کور زین طرفیله صالدی و آت سورب کلدی فرامرزک دولندن صارلدی او چکره زور ایلمدی بر سننه
 ایدمدی فرامرز دخی بونی دو والندن قیوب قولنه آدی و نقابی یوزندن آچیلوب فرامرز کور دی بو بر پنجه آفتاب
 یا نوی عالم اراد رکیم کورد و کی حبی فرامرزه عشق غلبه ایلمدی های بو مکر قیز ایش دیوب ینه رخشنه قودی اندن
 ایتدی ای بانوی جهان دینک عشقنه طوغری سویله کیمسین و کیمک قیزی سین ددکه مهر فروز بانو ایتدی ای
 سیاه هله ابتدا سن کیمسین بکا کندک بلدر زیر ابوا قلم هندستانه بکا غالب کلور بر پهلوان بوقدره پنجه فرامرزه
 کیم اولدوغین کنین ییلدردی مهر فروز بانو دخی یلد یکیمه قتال زنی کند و ایش دنوب سرورین جاریک دخی ری
 اعظمک قیزی ییم آدیمه مهر فروز بانو دیر لرتونده بر ییلو غم وارد رانده اولورم بیورک انده واروب براز عشرت
 ایدر لیم دیوب فرامرزی یاغده دعوت ایلمدی فرامرز دخی دعوت اجابت ایدوب مکر بانونک جارید لری قفا سندن
 کلوب فرامرز ایله بانونک چنک ایلدو کین کور و ب صف طو عتشلر ایدی اورادن یاغده کلدی لر قصه چقوب صر صر سید
 آهوی کباب ایلمدی بانوده مجلس مهیا ایدوب فرامرز ایله او توروب براز یاده ایچوب کیملرین ایرشدر دکه فرامرز صر
 اشارت ایلمدی صر صر ناین چقاروب بر فصل ایلمدی مهر فروز بانو حفظ ایلمدی صر صره و افزشی باغشلدی خشام بقین
 باغدن قالقوب فرامرز مهر فروز بانو یرو داع ایلمدی مهر فروز بانو دولتو صا حقران اراده ال دکر سه ینه سر
 رجا اولور ددی فرامرز باش او زینده دیوب قطیه بندی صر صر کابنه دو شوب رای اعظمک اوردوسی کنار نندن
 لشکر

اسلامه کلدیلر سر پرده یه کلوب فرامزد صرصره صقین بواحوالی کیمسیه سولله دیوب تنبیه ایلدی اندن او چگون کلوب
 دوردیحی کون فرامزد دیوان ایلدی جمله اریاب دیوان کلوب پرلو پرلر نه قرار ایلدی لر اندن فرامزد باشین قالدیر ^{فیلسوف}
 دانا ببقدی ای دانای ذوفنون کرچه رای اعظمه مقدر برنامه انشا ایدوب ارسال ایتش ایدک اما شمدی یینه برنامه دخی
 کوندره یلم صوح بزدن کسون اولزمان ده بزلی ابدی کورم شمدی شمدی کوردی و سیلدی بلعه اضاف ایدوب حق دینی
 قبول ایلردی فیلسوف بک معقول دیوب الله قلم کا عند آوب بر مفضل نامه انشا ایلدی و فرامزده ویردی فرامزد مهر لوب
 صرصره آل یا عیار نامه وار رای اعظمه ویر کورنه جواب ایلردی صرصره نوله دیوب نامه الادی بتین قوب ^{لشکر}
 هندی ایلدی رای اعظم دخی او کون دیوان ایدوب ایا قتال ز نیکدن نذخیر ظهور ایلر دیو طور رایکی صرصره عیار در
 بارگاه رای اعظم قنوسنه کلوب کنین عرض ایلدی بو ایلر کلوب رایر بلدی ریلر رای دستور ویردی صرصره ایچی کلوب
 اداب وار کافی اجرا ایلر کد نضکم نامه چقادوب ویردی رای آوب دانا الینه ویردی دانا ده قرائت ایلدی مفهومی ^{بینه}
 اولکی نامه کی لبطان وزیر ویردی واردال هندی کوندره ب کند کرم کلوب خرابرست اولر سین اگر یوق دیوب عند ^{لغت}
 ایدر سک یارین چنکدر وقتک حاضر اولر سین دیمش رای اعظم شاهلرم بقوب نه دیر سکر دینجه انلده ^{سنگ}
 بلد و کندن قالمسون پاد شاه چنک ایلر نر دیر رای اعظم در دونوب صرصره شته عیار قولوغولک اشکد انجوق
 صبر ایله بر خوش اشید سین دیوب فرمان ایلدی خونخوار هندی لشکر هند یارین چنک سلطانی و تبر ^{ندیر}
 حاضر اولسونلر دیوندا ایدردی اند نضکم ورا ایددی عیار افندک قتال ز نیکه خیر ویر یارین میدانم سولیشور
 دردی و صرصره جائرم سین ویروب یوللدی صرصره دخی قالقوب عزم لشکر اسلام ایلدی **اما اوستاد شوله**
نقل و بیان ایلر صغیر مقدا لبطان وزیر سارق حیلله جو عیاره نیاز ایدوب اگر شول صرصری الکتوروب رای
 اعظم دیوانده الی بعلو اورتا یبر برا غور سک اشته سکا بش کیسه التون ویره یبر دیمشدی شمدی سارق ^{دن}
 مقدر دیوان رایدن چقوب فح لعال دارولی بر خلوا ایلدی بر درویش صورتهند لشکر هندک کنارنده اونوز
 داروسنر خلوادن یکر باشلدی صرصره اوتدن کلور کن حلوا ی اسحاق کوروب جانی چکلدی هو عاشق بزه حقت واری
 خلوادن ددی یازق صرصره انعامنه کویا سندن بلکلوب باش قالدیروب صرصره بقدی ابوا شته عاشق ارتل ^{سه}
 میدانم در پیورک دیوب دارولو خلوادن صرصره اوکنه سور ویردی صرصره کوردی اسحاق لطیف خلوادر
 عشق ایلدی سارق حیلله جو صرصری سوزه چکلدی بعض سیاحتدن کز کن فلون پیره اوغرادم انده شویله بر
 غریبه نسنه کوردم دینجه حیرت قز افسانلر قتل ایلدی صرصره تمام داروسنی ایر شدردی و یقلدی سارق
 حیلله جو صرصری الوب بندلی داریلو جا درینه کتوروب کندی خلیفه لرینه بر خوش کوزه دک دیوب تنبیه
 ایلدی کندی صرصره صورته کیروب طبان قالدیروب لشکر اسلامه کلدی بی معایه سر پرده دن ایچی کوردی ^ک

فرامرزك او كنه واروب ايتدی اشته دولتو صاحبقران رای اعظم نامن او قیوب بلد و كندن قالمسون ددی بن
 اندم ایکن چنگ چاغرتدی یارین چنگدر ایچق بنم برازانده ایشیم وارد بنی اراماك سینه بر خیر کتور سو کوك دد
 فرامرز صقین عیار کسنه نك عرضنه شان و یرچك ایش ایله مکره سن بیلور سین ددی سارق حیلله جو صر
 صورتله استغفر الله دیوب چقدی و طیان کتوروب اور دوی هند ایر شدی و کندی بارگاهنه واروب ^{صرصر}
 الوب دیوان رای اعظمه کتوروب زمینه قودی رای اعظم ندر بو عیار دد که سارق دعا ایدوب اشته پادشاه
 صرصر دکلری عیار در کیم شول طرز اوزره مید ایلدم دیوب نفل و حکایت ایلدی سارق عیاره تحسین و افرین
 ایلدی لر لیطان وزیر صرصری اول حاله کور بنجه اول قدر شادا اولدیم تعبیر اولماز رای اعظمه همان هلوک
 ایله پادشاهم دیکم باشلدی رای اعظم ایتدی عقلی باشدم یوعتیکن اولدر منک فائده سی اولماز دینجه لیط ^{نك}
 عقلی باشدن کندی و ایتدی های مدد اول ناکبارك عقلی باشنه کلور ایسه جمله مزك عقلی باشدن کیدر نارون
 غالباً بندن وار کلدی زیر هیچ سوزم دکلن اولدی دیو کو کندن قوم پاس ایدردی رای اعظم دوندی ساق
 ایتدی شونک عقلین باشنه کتور کور پیر کند و سین بنجه کور ددی سارق دخی صرصرک بور ننه صرصرک ایله
 اچی بادم یاغی سوروب بر کوره افسردی کذوبه کلوب کوزین آچدی کندوی بغلور رای اعظم دیوانده بولدی
 دو شتمک باشلدی بن نامه ایله کلام جواب آلم کیدر کن بردر ویش خلوا و پردی یدم بسبیللو یکلن خلوا ایش ددی
 اما بوار القم رای اعظم خطاب ایدوب بنجه سین یا صرصر دینجه صرصر بنجه او لسو کرک اشته سنک قر شوک
 الی بغلور رهم بسبیلی بر حر آفراده شرتینه او غن میشیم ظاهر بن الجیلاک ایله بوند کلام او تدرن بری قانون
 سلف پادشاهی اولدر که لجه زوال اولمن بندم اول مالو حظله ایله غافل بولندم او ایله اولور لاید بندم بر کون
 ایله فرصت کیر اولدردی رای اعظم کل ایددی صرصر یکا خدمت ایله سنی بن اولدر ممد ددی صرصر کوردی
 اگر غناد ایلر سه قورتلش یوقدر خصوصاً لیطان کی بردوستیدم باشی او چند طوره دو نوب صرصر کولدی
 افرین پادشاهم کو کله نظر ایلدک بندم ضمیر مدن کچن بوایدی بن قتال ز نکیدن چوقدن بیزار ما نیلیم
 کو کلجه بر پادشاهم راست کلام زیر کچنلرده اشته بو وزیر ایچون بنم عرضم پایمال ایلدی اولزماندن بر
 قدیم قیر ملتندراک صوک قتال ز نکی بود یار لردن اگر سلامت بولوب طورانده واردم طورانده کاید اولدور لر
 اورادن دخی صاغ سالم چقوب ایرانده واردم رستم اولدر زیر او غلین اولدردی اندن خلوص اولق
 محالدر در و ندم کچن بوایدیم اگر بولمده کو کلجه بر پادشاه بولمزم سه ایرانده وارم بنجه اولماز ایرانده
 یار ستمه یا ایران شاهنه ینا شوب خدمت ایلدم دیونیت ایلدم ایدی بنم قدرم قتال ز نکی بلمز شمدی بودیا
 کلوب سنی کورد که نیلیم بنی پادشاه هند قبول ایلر یوخسه بن اکا خدمت ایلدم دیو بو فکر لری ایلدم شمدی کیفیت

حال بویله واقع اولدی ددی رای اعظم صرصردن بوکوتت ملومیت سوزلراشیدمجه صرصره میل ایلدی ایتدی
 عیار بن سنی قبول ایلر اما قورقارم حیلله ایدوب سوزکره ثابت قدم اولمز سین ددی صرصر شوآند بوآند او بو
 دیوب کوکلندن هر نفدر خدمت استر سک سکا مامولندن فریاده ایدیم ددی اما ظاهرده ساخته یمینلر ایلد
 رای اعظم اینا ندی لیطان وزیرایسه اینا ننه پادشاه هر بلون سویلر دیوب فریاد ایده کوردی کوردی اولما
 همان باشین اوکنه آکوب آکسه سین حاضر ایلدی زیر ایتداد و استقلال سلایله اولمشیدی رای اعظم دکلدی ^{الین}
 بنیدین ایلدی سارق عیار دخی اینا ننه پادشاه صرصر پشیمان اولورسون برکم خله ص اولورسه غیردی ^{دیوب}
 محالدر دیلر صرصر پادشاه عیار انجق حسد ندن سویلر بنم یرم آلور دیوانجق بن کچسه نک برینه طالب
 دکولردی رای اعظم سارقی ازارلدی اندن بنیدین آلدردی صرصر واروب رای اعظمک الین پوس ایلدی
 و اوپرکن خاتین دخی اوپدی رای اعظم شویله بر عیاره مالک اولدم دیوشوقه کلوب امر ایلدی برملوک
 مجلس حاضر ایدوب کتور دیلر صرصر سبکیار الینه صراحی و ساغر آوب هر قدح و پردکجه مناسیبات و ضروب
 امثال دیوب ارباب برمی مست خیران ایلدی تام کیفلر کرم و خاطر لر نرم اولدوق صراحی ساغری براغوب ^{ده} براز
 رقص ایلدی اندن ساقیلغی ساقیه و پروب کندی انه ربان آدی سارق ایله رباب چالمغه باشلدیلر سارق عیار
 اهنک ایده میوب آه و آه ایله قالدی صرصر بر فضل ایلدی کیم رای اعظم خیران قالدی صرصره ایکی کیسه ^{غشله} التون ^{بالد}
اما رای ایدر مکر بورای عطفک بر سازنه جاریرسی و ارایدی غایت حسا لردن ایدی و غایت شوریدم مشرپ مجلس
 ارا ایدی آدینه بر عشوم بانو دیر لرایدی کاه و صغاه بو سارق عیار واروب بلد و کی مرتبه ساز تعلیم ایلدی اما
 بر عشوم بانو مستعد قیز اولغین سارق دن سازی طلی ایدی رای اعظم صرصره یا صرصر بنم بر سازنه جاریر و اید
 اسما ساز تعلیم ایله غیردی انک اوستادی اولکوره یور سنی قاج کونده اوستاد ایدم بیلور سین ددی صرصر دخی
 پادشاه مراد ایلد کد مضکره بر کونده اوستاد ایلر ددی رای اعظم یا ننه آدم قوشوب بر عشوم نک یا ننه واروب
 بر ساز چالدی بر عشوم نک اغن نیک صوی اقدی صفا سندن کوکلندن بن اشته اوستادیمی شمعی بولدم
 سارق عیار هیچ برشی بلمز ایش شوکوبک کیدی همان کلوب بنی یوق پیره بیزار ایلدی ددی اما صرصر
 بوکا بعضی نغده و پرده لر ونجه پشرو و نغمات کوستردی بر عشوم بانو فی الحال الوب چالمغه باشلاری اما صرصر سبکیار
 چوق دور لو شیوم کار لفلر ایدوب بر عشوم بانو صرصره قاپلدی صرصر نیلیم یا عشوم سن قتال ز تکینک
 اولیدک کوریدک سکا ساز او کرتمک نجه اولور ددی و قتال ز نکی شویلدیر بویلدیر دیوب اولقدر مدح ^{ایلدی} کیم
 بر عشوم بانو قتال ز تکیه طالب و راغب اولوب البتد بنی آل کیت ددی صرصر نولردیوب بر عشوم آدی پادشا ^{هد}
 کید و نزدیوب شهر دن چقاروب تنهایره وارنجه صرصر نه آوب اویله کندیکو آنی واحده لشکر اسلامه ^{سند} ایدر

ایر شدردی و فرامرزه عرض ایلدی بر عشوه ستارم دیوب فرامرزه بش کیسه آتونه ویردی و بر عشوه صرصر ^{زبله}
 اسلامه کل کلن سگ سنی رای اعظم آتور صکره اولدور امانینه اسلامه کلدره غیر قتل زنگی سنی ویرمزدی
حاصلی صلوم عشوه فرامرزه یاننده قالدی **راوق داستان او یله نقل ایلر کیمر بو طرفدن** رای اعظم صرصر
 بر عشوه یر کوندردی اما راسی وافر زمان کجدی صرصر کلدی سارق عیاره وار یا سارق یا ق صرصر عیارند
 چوق اکلندی کلسون برارده بونده اکلشون ددی سارق عیار نوله دیوب شهره قالغوب کندی سرای رای
 اعظمه واروب بر عشوه نک اولدوغی حجره یر واردی نه بر عشوه وارونه صرصر وار یرنده بللرا اثرانده
 اولان جارید و خداملردن سوال ایلدی ایلردر ایتدی لرباد شاهز بر یکی عیار ایدمش و بر عشوه یر کوندمش
 بران تعلیم ایلدی اندی صکره بونده آسون کلسون کوره بیم بجه دیرد میش کلدی صکره شاهد کیده رز
 دیو چقوب کتدی لر غیر بلنزد دیلر سارق عیار رای و آه قین کندی دیوب یولمنغه باشلدی زیر بر بوی کاه و
 کلور قین تعلیم ایلر و هم صحبتیله بر مقدار عرضی وصال ایدوب کیدردی شمعی اول زوقدن دخی محروم
 اولدی برده بو کیمر صرصر خلوص اولدی البدع بو انتقامی کند و سنه قومز اول خوفه دوشدی **حاصلی کلوم**
 بو قدر خبر آوب دوندی فریاد ایدرک دیوان رای اعظمه کلدی رای اعظمه بره نولدک عیار دکن سارق
 نولسم کرک هی پادشاهم بن سکا دیدمی اینانمه عیار لره حیلله باز اولور لر دیواشته نابکار عیارک سوزینه اینانوب
 قیور یردک و بر عشوه یر کوندردک واروب بران ساز تعلیم ایدوب پادشاه استر دیو بر عشوه بی الدامش و آوب کیش
 رای اعظم بوی اشید بیچک جان باشنه صجرادی بره کر چکی دیر سین عیار ددی سارق بین ایلدی کر چکر دیور رای
 اعظم جا سوسلر کوندردی و اریاق صرصر قتل زنگینک یانته وارمشی ددی جاسوس واروب صرصری کوردی
 و کلوب بلی پادشاهم انده درددی رای اعظم بر نامه یازوب وزیر ایلله فرامرزه کوندردی وزیر دخی سل پرده ^{اسکنده}
 کلوب قبوده اذین طلب ایلدی کیروب فرامرزه رای اعظم دن وزیر کلدی سینم بولشحق استر دیلر فرامرزه ^{یکم}
 بر عشوه ایچوندر دستور ویردی وزیر ی آوب ایچری کتور دیلر وزیر پرا و پوب نامم ویردی فرامرزه ایتدی
 صرصر نام بر عیارک کلوب بر چار تیدمی او غورلدی پهلوانلق و صاحبقرانلق بولی بو میدرا میدی قیزی بولدور و
 واران وزیر ایلله بکا کوندوره سیند میش فرامرزه وزیر بلی ای وزیر خاص صرصر بر عشوه کتوروب بکاسانندی
 حلا بنده در انجق خدا پرست اولدی شمد نکیر و آیین دینزده اولدی شمعی سکا و یرمک اولماز مکر سندخی ایمانه
 کلر سین و رای اعظم دخی ایمانه کلر اولزمان ویرورم یوخسه شمعی ویرم و وار او یله سویله ددی وزیر ^{خلعت}
 ویروب یولدی وزیر دونوب رای اعظمه واردی فرامرزه جوان بلدردی رای اعظم غضبه کلوب یارین چنگل ^د
 اول کیجه ایکی جانبدن تدار کلرین کوروب صباحه منتظر اولدیلر چون کیمر صباح اولدی کون قبته فلکدن باش

کوستروب عالمی بوزج یزدان ایله متور ایلدکن رای اعظم طرفندن کونور کو بنور جنگ حربیلر چالغوب طقوز کره
 یوز بیک عسکری هندات فیل کرکدان لرینه سوار اولوب کر وها کر وه عزم میدان ایلدیلر بری جا بندن دخی بکری
 دهرت کره یوز بیک دن زیاده عسکرک کوزید لری سوار اولوب ایکی دهمه دن چقان طقسان الی چفت التون
 جنبرلی کوس و طیل نایلره طره لر اوروب اول صحرای ولولیه و زلزلیه کتور دیلر و علم سنجا ق شقه لرین
 کشاهه ایدوب میدان یوریدیلر تمام بر لرینه مقابیل و مقارین اولدقن اولایلر بغلیوب صفلر دوز دیلر میمنه
 و میسر قلب جناح راسته و پیراسته اولوب ایکی جا بندن نظر بر میدان ایلدیلر ایابو کون میدان اول کیم کیره
 وارلک دیلک هنرین کیم کوستر و اجل جامین کیم نوش ایلیه و دولت کلاه کیمک باشنه کچه دیوب بقرکن
 ناصفاه رای اعظم طرفندن بر مبارزه هندی آت سوروب میدان کوردی نغمه اوروب بنم سامان هندی ای
 خدا پرستلر میدانمه ارکلسون ددی اسلام لشکر ندن شاپور کوهی نام بردک و راز بن آلوب سامانک او کین
 براز چنگر نضکر سابور سامان بقوب بنده چکدی عیار لر الوب علمو سایر سننه ایلتدی لر دخی بر هندی کوردی شاپور
 آیدن یقدی **خلو سه کلام** بر بری اردخه یدی دلاور یقدی کالوس لیسانی آت سوروب میدان کوردی شاپور
 او کین آدی و حمله لرین منع ایلدی سارق کلوب بنده چمک مراد ایلدی قرطاس مردم سر قاپوب کیره الی کالوس
 اینده یقدی بوکرة کرم اولوب بر بری او زرینه طقوز پهلوان یقدی و نغمه اوروب ای خدا پرستلر بر کس ^{استم}
 الاقتال زنگی میدانمه کلسون ددی فرامرز اول کون رهوار بجزیر سوار اولوب طوغری میدانمه سوروب کالوسه
 برابر اولدی و عشق ایلدی کالوس هندی عشقین آلوب نظر ایلدی بر سهیب زنگیدر فرامرز کالوسه دی
 امید پهلوان حملد ایله کوره یمرستی بنی دعوت ایلد و کلک قدر وار میسین ددی کالوس ال نیزه ید اوروب ^{ایشد}
 فرامرز بر نیزه سوندی فرامرز قولجا غیله کالوسک نیزه سین چارپوب منع ایلدی کالوس کورز ایله کلدی فرامرز
 کورزین دخی قولجا غیله چارپوب منع ایلدی کالوس تکرار کلدی فرامرز ایندخی منع ایلیوب یا نندن کچرکن کالوس
 سینده سنه برالار قرسی اوروب آت یلسنه قپاندی و دالتدن قاپوب رکابنده قرطاس و صرصر و ارایی
 صرصره و یردی صرصر بنده ایدوب علم سایر سننه ایلتدی قرناشی سالوس لیسانی کوردی فرامرز کیمسین
 دیو سوال ایلدی سالوس کندین بیلدردی فرامرز حمله ایله دینجه سالوس دخی ال نیزه ید و کورزه اوروب
 فرامرز بر نیزه ایکی کورزاوردی فرامرز اینده اسان وجهه او زره منع ایلیوب کچرکن بر مشت اوروب رخشدن
 یقدی و سر نکون ایلدی قرطاس قاپوب بغلدی علم دبنه ایلتدی انک اردخه پیران زنگی کوردی فرامرز ^{لرین} انک حمله
 منع ایدوب بر ضرب ایله بقوب بنده چکدی سهیل زرین پوش آت سوروب فرامرزک او کین آدی فرامرز کوردی
 سهیل انلردن بر درجه زیاده در نیزه سین سپر ایله و کورز حمله سین کورز ایله چارپوب منع ایلدی نوبت کتور

کند و بیکدیگر بر ضرب او روبرو اگر حانه سنه قیادی و دو دندان قابوب قولته آدی و قرطاسه و پردی قرطاس بند
 ایدوب علم ساینه ایلندی فرامرز جوه لان ایلوب ار طلب ایلدی رای اعظمک کوزی عمود کشته دوش اولوق
 اشارت ایلدی عمود کش ناچار آت سوروب میدان کیردی فرامرزه مقابل اولدی فرامرزه عمودک اسمر رسین سؤال
 ایلدی و جمله ایله ددی عمود ال عموده او روبرو بربری اردنجه اوج عمود او روبرو فرامرزه اسان منغ ایلدی اندن
 کندین عمود حدیته کوره بر کوزر او ردی لکن اقدام ایتوب حدینه کوره او ردوغن اظهار ایلدی عمود دخی نه
 حال ایسه منع ایلدی اما جل در لری دو کدی و ایتدی حدمه کوره او ردوغن کوزری بنی بو حال قودی اگر غضب ایدوب
 او رسه طویلی چشم علیل اولد جعیم استیاهدر خوش ایدی نار نورک همت مرداری حاضر اولد دیوب دور
 فرامرزه بر جمله دن زیاده ایتوب پنه عمود حمله ایله ددی عمود پنه اوج حمله عمود او روبرو فرامرزه اسان وجه او روزه
 منع ایلدی خوش عمودک اگر عمودی اون بیک قطار بولاده راست کلمه شدت ضرب عمود دن مهو اولور دی ^{الحال}
 فرامرزه بر کوزر دخی او ردی عمود آینه نه حال ایسه کوجیله منع ایلدی وینه فرامرزه اوج عمود او ردی فرامرزه پروا
 منع ایلوب او جنجی کوزری بر مقدار کیر اینه او ردی عمود منع ایدوب یقادی صرصر او رینه دوشوب بغلدی علم
 دینه کوزردی بو وقته دغیری اخشامه اولمش ایدی رای اعظم بو حال کوروب نار نور خشمه او غراسوک
 بونا بصر قتال زکی دیوب فرمان ایلدی طبل ارا هر چالدردی قوندی لر فرامرزه طبل صد سین اشیدوب میدان دن دوندی علم
 سایدسته کلوب طبل ارا هر چالدردی ایکی عسکر دونوب قوندی لر رای اعظم بارگاهنه کلوب شاهلر و پهلوانلر
 دیوانته جمع اولدی لر رای اعظم اولکون اسیر اولان دلاور لرای چون جاسوسلر کوندردی و ارباق قتال زکی پهلوان
 نیلردی **اما رای ایدر بو طرف دن** فرامرزه دخی دونوب قونجه دیوان ایلدی اولکون اسیر اولان پهلوانلری
 قرشوسته کوزوب دینه دعوت ایلدی انلرده سر پرده نک رونق و ازدها من کوروب رشک ایلدی لر بار ^{عزیز}
 شویله بردولت ایچند هرور ایلسون ددی لر مخالفت ایلوب جلسی خدایرست اولدی لر فرامرزه بندلرین آوب
 قوللرینه خلقه کچوروب و خلعت و پروب هر برینه مقدارینه کوره صند لیلر و پروب جاسوس کلوب بونلری
 کوروب واروب رای اعظم بلدردی رای اعظم غمه دوشدی دورت طرف دن بکلر و پهلوانلری او ایله اولو
 پادشاهم الماوزه اوله اول اسیر اولان پهلوانلرده پهلوانیمدر بر دخی میدان کینلو کورک قتال زکیه نلر
 ایلرین دیوب برانلاف کذا فلر او روبرو رای اعظم تسلی ایلدی لر اول کیجه مرور ایدوب چون صباح اولدی
 ینه ایکی لشکر دن طبل چنک چالوب رخسارینه سوار اولوب میدان عزم ایلدی لر بر بر لینه مقابل اولتو
 صفلر دوزدی لر میدان آچیلوب کیم کیه میدان دیو هر کس ناظر ایکن رای اعظم لشکر دن برهندی دلاوری
 آت سوروب میدان کیردی و طرید جوه لان ایلد کد نصکم قول قالدی روبرو چالنان چنک حربیلری دکدی روبرو

و نغره اوروب بنم سامور هندی ای خنابر ستلر میدانه کلک سین حدیکز ییلدی بره یور ددی فرامزینه میدانه
 کیرمک مراد ایلدی اما خاطرینه بوکلدی یکیمور باق قتال زنگی نری میدانه کیروب چنک ایلکسه قوماز همان هب نلو
 بنم اولسون دیر یو خسه بزده خضه جواب ویره ییلورزد میسونلر دیوب صاعه و مولر کی پهلوانلر بقدی کوکلی
 دیلین کیرسون میدانه دیوب فرمان ایلدی همان ده صاع طرفدن جواهر شاه پهلوانلردن شفا پور تیغ زن آت سوروب
 میدانه کیردی و سامون هند نیک او کین آدی سولشورک چنک مباشرت ایلدی لرخی ارلردن اوج حمله خطا کچنجه سامور
 شفا بوری برضریله بقدی ارد شیرد لیر آت سوروب سامورک او کین آدی قرطاس شفا بوری میداندن قاپوب علم سایه^{سنه}
 کوردی سامور هندی ارد شیره بره نابهار بنم مقلو اولش خصم بنید الملکم مانع اولدک حمله ایلد انک برینه سنی بنده ایزده
 دیوب چنک باشلدیلر ما بینلر نغره بدیشر کورز حمله سی کچدی سامور هندی عاقبت ارد شیردی دخی آلوده ایلدی
 شنجون زنگی کیردی سامور هندی طقوز نغری جلد ده شنجونی ده بقدی اما قرطاس بنده ایلک قوماز بونلری قیاردی
 بوکرم لیچور لعلونی کیردی سامور هندی براز چنکدن صکره آیدم بقدی **خلوصه کلوم** کون زواله وارنجه
 سامور هندی میدانی طوتدی اون اوج پهلوان آقناردی اما کد برین بنده چنک مدی قرطاس قیاردی غنوری
 سامور هندی غضبه کلوب کیرمی یا اولدورب یا خود زحمدار ایلک سوداسنه دوشدی تکرار نغره اورب ارطلب
 ایلدی خاقان زمین دکاور لرندن ارد شیر مرد خاقانی میداند کیروب سامورک او کین آدی و چنک باشلدیلر آخر سامور
 کورز ایلله ارد شیر مردک باشنی یاردی شیر افکن خاقانی کیردی شیر مردی قرطاس میداندن چقار دیلر سلور
 هندی براز چنکدن صکره انکرم باشین یاردی بهمن زورا و کیردی سامور کوردی بهمن زورا و شجیعده
 براز چنکد نضکره بهمنک رخشین اولدردی بهمن یقلنجه همان سامور هندی دال تیغ اولوب بهمنک اوزینه
 وارد یکیمور اوروب هلوک ایلید اما فرامز او لکون قطبه سوار اولمشیدی چک الین نابهار هندی اندن دین
 نغره اوردی و رخشین سوردی سامورک او کین آدی قرطاس بهمنی میداندن چقاردی سامورک انده قلیج
 بولندی نابهار زنگی باری بهمنک برینه سنی ایکی پاره ایدم یور دیوب فرامزه بر تیغ حواله ایلدی فرامز بونک تیغین
 قویلا غیلله چارپوب منع ایلدی ویانندن کچر کن صورتنه برستله صاحبقرانی اویله اوردیم سامور هندی رخشنک
 اوزردن معلق یقلدی فرامز اوروب سامور هندی زمینده دوشمدین دواندن قاپوب قرطاسه آل باغله دیو
 الماصبی آتی ویردی قرطاس دخی طقوب علم سایه سنه ایلنوب آیدم بنده چکدی رای اعظمک بونی کوروب قتال
 زنگی پهلوان ایلله طوب اوینار انجق ددی فرامز نغره اوروب ارطلب ایلدی پهلوانلردن برکسه فرامزک
 میدانه وارمدی اخشامد یقین ایدی اما رای اعظم کوردی میدانه کسه وارمزا مر ایلدی طبل اراده طره
 اوردیلر فرامز طبل اراده سین اشیدنجه دوندی علم سایه سنه کلوب ایکی جانیدن دونوب قوندیلر فرامز

فرامرز سپرده بسته کلیتجه ساموری قشوسنه کتور دوب دینه دعوت ایلدی ساموردخی ایمانه کلوب فرامزده بند
 اولدی خلعت و صندلی و پردی و مغلوب اولان سرور لره تسلی و پردی **امتا راوی ایدر** رای اعظم دونوب
 فوندی دیوان ایلدی قتال زنگی ایله حالیمز پنجه اولور دیرکن برکتوردی اولدی نذر دینجه بوایلر ایچری کیروب
 شاهم برقع آتوکلدی شهر نما شاهی تفارق شاهدن کلور فرامزده چیوز دیواذین طلب ایدر لر سینه بولشتمغه
 استرد دیلر رای اعظمک برآز یوزی کلوب اذین و پردی کلن اتولر ایچری کیروب پیراوپوب پادشاهم فرامزده شاهن
 تفارق شاه یارین کلوب لشکر داخل اولور ددیلر رای اعظم حظ ایدوب کلن فرامزده جیلره عظیم بخشیش و پرد
 واروب اور دولین تعیین ایلدی واستقباله وزیر کوندردی و یارین چنگ اولسون دیو بتبینه ایلدی جاسوسلر
 بوخبری آلوب واروب فرامزده افاده ایلدی اول کچجه کچوب چون صباح اولدی صرصر واره پیر شوکلن شاهی
 کوره پیر ناصل شخصدر و پهلوانلری دخی وار میدر دیوب تبدیل صورت اولوب تفارق شاهک کلچکی بولر طوغر
 روان اولدی دخی چوق کمدین او تر دن تفارق شاه ایکی کتم یوز بیک ارایله قشوجیلر ایله یوریدی صرصر
 عیار بریدن تماشا بطور دی تمام کپدی صرصر کوردی پهلوانلری وافر و اما صاغ وصول پای تخت و اول
 ایکی دلاور کصاغ پای تخت پهلواننه دخی طنطنوش چکر دار دیلر یوز یکر می پیش ایش قد و قامت چکر دی و اول
 قول پای تختنه قیتان زنگی دیلر بر زنگی ایدی و کیامر زبکان انداز دیلر بر سر قلوبی و سر عسکری و ارایدی صرصر
 یوزلری هب سیر ایدوب دوندی فرامزده کلدی نقل ایلدی و طنطنوشی مدح ایلدی فرامزده مانع دکدر قوکلونلر
 انلره ضعیبلرین آلورلردی اما تفارق شاه ایکی کتم یوز بیک ارایله تعیین اولنان پیره نزول ایدوب عسکر
 حیمه و بارگاه قور دیلر تفارق شاه پهلوانلر ندن و زرادن رای اعظم اوکنه تئنادن کوره کتوردیکی هدایا کت
 و پردی رای اعظم قبول ایدوب تفارق شاهی عتسه چقاردی تا یاننه لدی و زرایه دخی صف و زرا ده پیر
 ویر دیلر پهلوانلری دخی صاغ وصول او توردوب طنطنوش بهرام کر دکشک اوست یانته پیر ویر دیلر اند
 رای اعظم تفارق شاهه ضیافت ایلوب قتال زنگیدن شکایت ایلدی و دولت دارا تن نقل ایلدی تفارق شاه
 المچیکه پادشاهم بنم بوند پهلوانلر یمن انلره جواب ویرر دیوب تسلی و پردی اولکون یدیلر و ایچدیلر ایز
 کون چنگ خربیلر چالوب میدان بوردیلر بریدن فرامزده عسکر ندن دخی کوسلر دو کلوب لشکر اسلام
 سواد اولدی بر بر لرینه مقابل طور روب صف دوز دیلر میدان آچیلوب میدان کیم کیم دیرکن اولکون
 فرامزده ایلوغ ششسپای محس بر سوار اولمشیدی میدان سوروب تمام هنر عرض ایلدکد بصره بغر اوروب اطلب ایلدی
 سامر سیاه قبات سوروب میدان کوردی فرامزده برابر کلوب عشق ایلدی فرامزده سامی کوردی بر معقول دلاوره بکر
 آدین صوردی سامر دخی بلدردی فرامزده ایدی حمله ایله ددی سامر دخی الینه نیزه و کورنر آلوب چنگ با شادی فرامز